

# SISÄLLYSLUETTELO

Tekninen lautakunta pöytäkirja 11.09.2018

|                                                                                                                                                 |     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----|
| Pöytäkirjan kansilehti .....                                                                                                                    | 1   |
| 1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus .....                                                                                              | 3   |
| 2 § Pöytäkirjan tarkastajien valinta .....                                                                                                      | 4   |
| 3 § Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat .....                                                                                   | 5   |
| 4 § Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset .....                                                                            | 6   |
| 5 § Tekninen lautakunta /Maankäyttötoimen selvitys Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta 2017/HP .....                                       | 8   |
| - Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys kaupunginhallitukselle Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta vuodelta 2017 ..... | 9   |
| - Arviointikertomus 2017 pdf .....                                                                                                              | 13  |
| 6 § Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan osavuosisikatsaus 2 / 2018 /HP .....                                                                 | 100 |
| - Osavuosisikatsaus 2 / 2018, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö .....                                                                       | 101 |
| - Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan käyttötalouden toteuma 1.1.-31.8.2018 .....                                                            | 110 |
| - Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan investointien toteuma 1.1.-31.8.2018 .....                                                             | 111 |
| - Sitovien tavoitteiden toteutuminen osavuosisikatsaus 2/2018, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö .....                                      | 112 |
| 7 § Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan käyttötalouden talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2022 /HP .....                             | 114 |
| - Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2022 .....                                                  | 117 |
| - Kunnallistekniikan investoinnit 2019-2022 .....                                                                                               | 141 |
| - Tilakeskuksen investointiohjelma 2019-2028 .....                                                                                              | 157 |
| 8 § Pikku-Keimolan paviljonkipäiväkodin ja -alakoulun tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen/HP .....                                     | 186 |
| - Pikku-Keimolan paviljonkipäiväkodin ja -alakoulu, tarveselvitys hankesuunnitelma 2018-08-31 .....                                             | 188 |
| 9 § Leppäkorven koulun laajennus ja tilamuutokset, hankesuunnitelman ja tavoitehinnan hyväksyminen/HP .....                                     | 218 |
| - Leppäkorven koulun laajennus ja tilamuutokset, hankesuunnitelma .....                                                                         | 220 |
| 10 § Kuntatekniikan keskuksen työohjelma 3/2018 .....                                                                                           | 274 |
| - Työohjelma 3/2018 .....                                                                                                                       | 275 |
| 11 § Liikenteen kehitys Vantaalla 2017 .....                                                                                                    | 279 |
| - Vantaa liikenne 2017 .....                                                                                                                    | 280 |
| - Karttaliite liikenne Vantaa 2017 .....                                                                                                        | 292 |
| 12 § Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017 .....                                                                                                 | 293 |
| - Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017 .....                                                                                                    | 294 |
| Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus Tekniselle lautakunnalle .....                                                                             | 321 |
| Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen .....                                                           | 322 |
| Muutoksenhakuohje 3. Valitus katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelmaa koskevassa asiassa .....                                       | 323 |
| Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa .....                                                                  | 324 |
| Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa .....                                                            | 325 |
| Muutoksenhakuohje 6. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto .....                                                                                    | 328 |

## SISÄLLYSLUETTELO

Tekninen lautakunta pöytäkirja 11.09.2018

|                                                               |     |
|---------------------------------------------------------------|-----|
| Muutoksenhakuohje 7 Hallintovalitus hallinto-oikeudelle ..... | 329 |
|---------------------------------------------------------------|-----|



## Teknisen lautakunnan kokous

Aika 11.9.2018 klo 17.00 – 18.25  
Paikka Kielotie 28, kokoushuone 447, Tikkurila

## Osallistujat

| Jäsenet                                          | Läsnä  | Varajäsenet                       | Läsnä         |
|--------------------------------------------------|--------|-----------------------------------|---------------|
| Lehmuskallio Paula, puheenjohtaja                | x      | Merjola-Repo Nina                 |               |
| Kostilainen Anniina, varapuheenjohtaja           |        | Happonen Matti                    | x             |
| Auvinen Timo                                     |        | Aidanjuuri-Vestala Tanja          | x             |
| Eskelinen Jarno                                  | x      | Antila Paavo                      |               |
| Järveläinen Anu Pia                              | x      | Uimonen Teemu                     |               |
| Kasonen Mika                                     | x      | Ahopelto Sauli                    |               |
| Koskelin Kia                                     | x      | Mäkinen Virpi                     |               |
| Laakso Päivi                                     | x      | Päivinen Tiina                    |               |
| Lopperi Kari                                     | x      | Tuppurainen Marko                 |               |
| Pajunen Emmi                                     | x      | Balac Anne - Sophie               |               |
| Palmu Hannu                                      | x      | Kauppinen Kaisa                   |               |
| Rautio Mika                                      | x      | Miettinen Markku                  |               |
| Siniketo-Pietilä Katja                           | x      | Ropponen Anna                     |               |
|                                                  |        |                                   |               |
|                                                  |        |                                   |               |
| Kaupunginhallituksen edustaja                    |        | Kaupunginhallituksen varaedustaja |               |
| Abdi Faysal                                      | x      | Kuusela Minna                     |               |
| Nuorisovaltuuston edustaja                       |        | Nuorisovaltuuston varaedustaja    |               |
| Salan Ahmed                                      | poissa | Kemppainen Rasmus                 |               |
| Muut osallistujat                                |        |                                   | Läsnä         |
| Penttilä Hannu, apulaiskaupunginjohtaja          |        |                                   | x             |
| Westlin Henry, kaupungininsinööri                |        |                                   | x             |
| Wallenius Pekka, tilakeskusjohtaja               |        |                                   | x             |
| Hohti Jonna, talous- ja hallintojohtaja          |        |                                   | x             |
| Hamari Milla, viestintäpäällikkö                 |        |                                   | x             |
| Salomaa Helena, sihteerin pöytäkirjanpitäjä      |        |                                   | x             |
| Groth Anna viestintäpäällikkö                    |        |                                   | x             |
| Rytkönen-Halonen Suvi, liikennetietoasiantuntija |        | Asia 11                           | 17.00 – 17.20 |
| Holm Markus, liikennesuunnittelupäällikkö        |        | Asia 11                           | 17.00 – 17.20 |
|                                                  |        |                                   |               |
|                                                  |        |                                   |               |
|                                                  |        |                                   |               |
|                                                  |        |                                   |               |

## Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Todettiin



## Allekirjoitukset

Puheenjohtaja Paula Lehmuskallio

Pöytäkirjanpitäjä Helena Salomaa

## Pöytäkirjan tarkastus

Aika ja paikka 13.9.2018, Kielotie 13, 01300 Vantaa

---

Jarno Eskelinen

---

Mika Kasonen

## Pöytäkirja on yleisesti nähtävänä

Aika ja paikka 14.9.2018 Vantaan kaupungin internetsivuilla [paatokset.vantaa.fi](http://paatokset.vantaa.fi).





---

## 1 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

### Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 1

#### **Apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

#### **Päätös:**

Todettiin kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Merkittiin, että viestintäpäällikkö Anna Groth oli tutustumassa lautakunnan toimintaan, hän toimii Milla Hamarin opintovapaan sijaisena 1.10.2018 alkaen.



## **Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 2**

### **Apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Päätetään

- a) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Eskelinen Jarno ja Järveläinen Anu (varalla Kasonen Mika ja Koskelin Kia)
- b) tarkastaa pöytäkirja viimeistään torstaihin 13.9.2018 klo 12.00 mennessä.

### **Päätös:**

Päätettiin

- c) valita pöytäkirjan tarkastajiksi Eskelinen Jarno ja Kasonen Mika
- d) tarkastaa pöytäkirja viimeistään torstaihin 13.9.2018 klo 12.00 mennessä.



## 3 §

### Selostukset, apulaiskaupunginjohtajan tiedotusasiat

#### Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 3

##### **Apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Merkitään seuraavat asiantuntijoiden esittelyt ja kokouksessa ajankohtaisista asioista saatavat selvitykset tiedoksi:

Kokouksessa kuultiin selostus seuraavista asioista:

Teknisen lautakunnan opintomatkan ohjelma, kaupungininsinööri Henry Westlin

Liikenteen kehitys Vantaalla 2017, liikennetietoasiantuntija Suvi Rytönen-Halonen.

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan osavuosikatsaus 2 / 2018, ja

Talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma esitys 2020 – 2022, talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti

Leppäkorven koulun laajennus ja tilamuutokset, hankesuunnitelma, tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius

##### **Päätös:**

Merkittiin selostukset tiedoksi.



4 §

## Kuntalain 92 §:n ottomenettelyä varten saapuneet päätökset

**Tekniselle lautakunnalle** on kuntalain 92 §:n mukaista ottomenettelyä varten saapuneet päätökset.

### Tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius

§ 45 Jönsaksen päiväkodin pihan perusparannus, urakoitsijan valinta

§ 46 Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki, peruskorjaus ja muutostyöt, arkkitehti- ja pääsuunnittelu, suunnittelijavalinta

### Kaupungininsinööri Henry Westlin

§ 174 Hankintapuutavaran myynti kaudelle 1.10.2018 - 30.9.2019

### Toimitilapäällikkö Pasi Salo

§ 31 Osaketilojen myyntityön (kiinteistönvälitystyön) hankinta

§ 42 Paimenentie 1 ja Esikkotie 5 rakennusten purkuhankkeiden konsultin hankinnan keskeytys

§ 43 Lupa Myyrmäki-liikkeelle järjestää pienimuotoisia tapahtumia Myyrmäen juna-asemalla

§ 44 Asunnon vuokraaminen VAV:lta

§ 45 Lupa telttojen pystyttämiseksi Myyrmäkitalon lipan alle

§ 46 Varia, Ojahaantie 5 sisäilmatutkimukset

### Rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa

§ 18 Katriinan sairaalan B- ja C-osan perusparannuksen putkiurakoitsijan muutostöiden ja taloudellisen loppuselvityksen hyväksyminen

§ 19 Tikkurilan päiväkotitoimen LVIA-valvojan hankinta

§ 20 Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki, korjaus- ja muutostyöt, sähkösuunnittelijan valinta

§ 21 Västersundomin koulun peruskorjaus, sähkösuunnittelijan valinta

§ 22 Hakunilan päiväkotitoimen irtokalustesuunnittelu ja väestösuojapiirustukset viereisiin rakennuksiin

§ 23 Krassitien päiväkodin videovalvonta- ja rikosilmoitinjärjestelmien hankinta

§ 24 Virtatien päiväkodin videovalvonta- ja rikosilmoitinjärjestelmien hankinta

§ 25 Kannuskujan päiväkodin videovalvonta- ja rikosilmoitinjärjestelmien hankinta

§ 26 Pakkalan päiväkodin ja koulun videovalvonta- ja rikosilmoitinjärjestelmien hankinta

§ 27 Latukujan päiväkodin videovalvonta- ja rikosilmoitinjärjestelmien hankinta

§ 28 Kuusikkotien päiväkodin videovalvonta- ja rikosilmoitinjärjestelmien hankinta

Puuttuvat pykälät ovat päätöksiä, joita ei tarvitse ilmoittaa ottomenettelyyn.

## Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 4

### Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään olla ottamatta teknisen lautakunnan käsiteltäväksi esittelyosassa mainittuja ottamiskelpoisia päätöksiä.

**Käsittely:** Apulaiskaupunginjohtaja täydensi esitystä seuraavilla viranhaltijapäätöksillä

### Apulaiskaupunginjohtaja Hannu Penttilä

§ 53 Tikkurilan jokirannan suojeltujen rakennusten hankesuunnitelmien tilauspäätös



## **Rakennuttajapäällikkö Juha Vuorenmaa**

§ 29 Martinlaakson päiväkodin aurinkopaneeliurakan hankinta

### **Päätös:**

Hyväksyttiin täydennetty esitys.



5 §                    **Tekninen lautakunta /Maankäyttötoimen selvitys Vantaan kaupungin  
arviointikertomuksesta 2017/HP**

VD/44/00.03.00.00/2018

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen, jossa arvioidaan ovatko valtuuston asettamat toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet toteutuneet.

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2017 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.5.2018 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 18.6.2018 lähettää valtuuston päätöksen toimialoille toimenpiteitä varten.

Toimialoja ja eräitä tulosalueita on pyydetty antamaan selvityksensä arviointikertomuksen tiivistelmäkohtiin. Lisäksi toimialoja ja eräitä tulosalueita pyydetään antamaan selvityksensä niitä koskevista arviointikertomuksen sisältökohdista.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa koskevat seuraavat vuoden 2017 arviointikertomuksen tiivistelmän kohdat 1,2,5 ja 7. Sitovista tavoitteista toimialaa koskevat tavoitteet 5.1,5.2,8.1 ja 8.2.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on valmistellut kokonaislausunnon kaupunkitasoisessa arviointikertomuksessa toimialaa koskevista kohdista. Toimialan lautakunnat antavat osaltaan selvityksensä toimialan kokonaislausunnon pohjalta.

## **Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 5**

### **Apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Päätetään teknisen lautakunnan osalta antaa kaupunginhallitukselle liitteen mukainen selvitys arviointikertomuksesta 2017.

### **Päätös:**

Hyväksyttiin esitys.

### **Liitteet:**

- Vantaan kaupungin arviointikertomus 2017
- Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys kaupunginhallitukselle Vantaan kaupungin arviointikertomuksesta vuodelta 2017

Täytäntöönpano:                    taloussuunnittelu Kirsi Vaten

Muutoksenhakuohje:            6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

### **Lisätiedot:**

talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043-8268687 etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



## Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan selvitys vuoden 2017 arviointikertomuksesta

Tarkastuslautakunnan laatima Vantaan kaupungin arviointikertomus vuodelta 2017 merkittiin tiedoksi kaupunginvaltuuston kokouksessa 28.5.2018 ja lähetettiin kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus päätti 18.6.2018 lähettää valtuuston päätöksen toimialoille toimenpiteitä varten. Tarkastuslautakunta pyytää toimialoja ja eräitä tulosalueita antamaan selvityksensä arviointikertomuksen tiivistelmäkohtiin, sisältökohtiin ja suosituksiin 28.9.2018 mennessä.

### Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaa koskevat tiivistelmän kohdat 1,2,5,7:

**Kohta 1.** Valtuustokaudelle asetettiin 21 strategista päämäärää ja näille 54 mittaria. Päämäärien mittareista toteutui kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan täysin tai osittain 46 kappaletta (85 prosenttia) ja kokonaan toteumatta jäi kahdeksan mittaria (15 prosenttia). Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2014–2017 yhteensä 113. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 90 prosenttia.

Haasteellisimmiksi osoittautuivat työllisyyden parantamiseen liittyvät päämäärät ja tavoitteet. Lisäksi henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä on edelleen tehtävää.

#### Toimiala:

Useita toimialoja ja/tai tulosalueita koskevien tavoitteiden seuranta ja arviointi sekä niihin vaikuttaminen on haasteellisinta. Sairauspoissaolot mittarina on hyvä esimerkki liian yleispätevästä tavoitteenasettelusta. Kokonaistulokseen vaikuttavia tekijöitä on liian paljon, eikä niistä kaikki ole kaupungin vaikutusmahdollisuuksien piirissä. Yksittäiset väistämättömät pitkäaikaissairaustapaukset muuttavat tulokset totaalisesti, jolloin esim. positiiviset tulokset lyhytaikaisten poissaolojen vähentämisessä eivät tule esille. Tavoitteiksi ja mittareiksi tulisi mieluiten valita työntekijöiden hyvinvointia ja terveyttä edistäviä yksilöllisempiä toimenpiteitä.

**Kohta 2.** Vantaan vuosien 2013–2017 sitovien tavoitteiden tutkimuksessa havaittiin, että sellaisia tavoitteita, joilla olisi huono yhteys strategiaan, löydettiin vain vähän. Myös mittarin tuottaman informaation relevanttius eli se, onko mittarin tuottama informaatio oleellista esimerkiksi päätöksenteon kannalta, oli hyvällä tasolla. Sen sijaan reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkastellen huonon luotettavuuden sai yli viidennes mittareista.

**Toimiala:**

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala on samaa mieltä mittareiden luettavuudesta ja luotettavuudesta. Mittarityöskentelyä on kehitettävä edelleen. Ongelmana joskus on, että laatumittareille on vaikea löytää sellaisia arvoja, joiden seuraaminen olisi mahdollista tai että ne vaativat useita mittareita, jotta sisällöllinen tavoite toteutuisi. Mittareiden laatimiseen voisi myös kouluttaa.

**Kohta 5.** Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tarkoituksena on rahoittaa alueiden kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista niin uusilla alueilla kuin vanhojen keskustojen uudistamista. Vuonna 2017 rahaston käyttötalousmenot olivat 1,1 miljoonaa euroa ja investointimenot 2,1 miljoonaa euroa.

**Toimiala:**

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahastoa käytetään harkiten ja suunnitelmallisesti. Investoinnit ja käyttötalous perustuvat vuosisuunnitelmiin. Keskeiset tavoitteet taloussuunnitelmakaudella 2018-2021 kohdistuvat Kivistöön, Vehkalaan, Aviapolikseen, Tikkurilan, Myyrmäen, Martinlaakson ja Koivukylän kehittämiseen.

**Kohta 7.** Kaupungissa tehdään vuosittain suuri määrä erilaisia arviointeja niin kaupungin kuin toimintayksikköjen tasolla. Arviointitietoa tuotetaan monipuolisesti ja useista näkökulmista ja sen tehokas hyödyntäminen ja tiedon saatavuus tulee varmistaa.

**Toimiala:**

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala pyrkii aktiivisesti tiedottamaan alkavista ja käynnissä olevista hankkeista ja levittämään tietoa kaikista tehdyistä arvioinneista.

Vantaan kaupunki teetti vuonna 2015 tilakeskuksen rakennuttamisprosessien arviointitutkimuksen, jonka käytännön toteutuksesta vastasi Innolink Research Oy. Tutkimuksen tarkoituksena oli arvioida tilakeskuksen rakennuttamisprojekteja mm. laadunhallinnan ja aikataulutuksen näkökulmista. Samalla kartoitettiin vastaajien mielikuvia Vantaan kaupungin tilakeskusta suhteessa muihin rakennuttajiin. Vastaukset perustuivat yli 20 viimeisen viiden vuoden aikana toteutettuun uudisrakennus- ja korjaushankkeeseen. Tulokset käsiteltiin yksityiskohtaisesti tilakeskuksen tulosalueella ja yleisemmin useissa eri foorumeissa ja mediassa. Hankkeiden määrä on kasvussa ja siten vastaava arviointia on tarkoituksenmukaista jatkaa myös edellisen arviointikerran jälkeen valmistuneissa ja tulevista hankkeista. Sisäilmakorjaushankkeiden onnistumista on arvioitu asiakaspalautteen perusteella vuodesta 2014 alkaen. Palautetietoa käsitellään sisäilma-asioita käsittelevissä foorumeissa ja kokemuksia hyödynnetään vastaavien kohteiden ongelmanratkaisussa.





Asiakaspalautteelle on annettu tavoitearvot ja tuloksista raportoidaan vuosikatsauksen yhteydessä.

## 1.4 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2017 tavoitteiden toteutumisesta

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan vastaukset on esitetty kunkin toimialaa koskevan sitovan tavoitteet kohdalla seuraavasti:

### Sitova tavoite 5.1: Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa.

#### Arviointikertomus:

Raportoinnissa todetaan, että verrattaessa vuosien 2015 ja 2016 kasvihuonekaasupäästöjä Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2016 neljä prosenttia vuodesta 2015. Vuoden 2017 tietoja ei raportoinnin mukaan ollut käytettävissä.

Tavoite oli asetettu vuodelle 2017 ja koska vertailutietoa Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä vuosien 2016 ja 2017 vuosien välillä ei ole saatavissa tavoitetta ei voida arvioida.

#### Toimiala:

Kasvihuonekaasupäästöt edelliseltä vuodelta on saatu vaihtelevasti. HSY toimittaa raportit Vantaalle ja vuoden 2017 tiedot tulivat poikkeuksellisen myöhään. Jatkossakin ne saadaan yleensä vasta huhti-toukokuussa, jolloin ne eivät välttämättä ehdi tilinpäätökseen. Tavoitevuosi voidaan tarvittaessa muuttaa edelliseen vuoteen, jos se halutaan edelleen pitää.

### Sitova tavoite 5.2: Joukkoliikenteen käyttäjämäärä kasvaa 2 % vuodessa.

#### Arviointikertomus:

Raportoinnissa todetaan lähijunaliikenteen nousijamäärän kasvaneen 4 prosenttia vuoden 2016 tasosta. Bussiliikenteen nousijamäärä ei ole tiedossa. Koska vain toisesta mittarista on tietoa, tavoite toteutui vain osittain ja toista osaa (bussiliikenteen nousijamäärät) ei voi arvioida.

#### Toimiala:

Kaupungilla ilmenee haasteita saada HSL:ltä tietoja oman raportointimme aikataulussa, koska HSL pystyy vahvistamaan edellisvuoden käyttäjämäärät vasta myöhään syksyllä. Jatkossa tämän asian uskotaan korjautuvan HSL:n omien järjestelmien kehittymisen myötä. Tällöin kaupunki voisi saada tietoonsa edellisvuoden matkustajamäärät jo alkukevään aikana.



## **Sitova tavoite 8.1: Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.**

### Arviointikertomus:

Tavoite kuuluu strategiseen päämäärään 8. - Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista.

Mittari ei vastaa strategiseen päämäärään ja myöskään asuntojen laadusta ei ole otettu mittariin mainintaa.

Raportoinnissa todetaan, että asuntoja valmistui Vantaalla yhteensä 3 290.

Raportoinnissa on myös eritelty asuntoja talotyypeittäin, joten myös asuntotuotannon monipuolisuutta on tuotu esiin. Mittarissa ei mainita mitään laadusta tai kohtuuhintaisuudesta. Tavoite on tärkeä ja toteuttaa Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen asuntotuotanto-tavoitetta Vantaan osalta, mutta strategisessa päämäärässä mainitusta asuntojen laadusta ja kohtuuhintaisuudesta ei mittari anna tietoa.

### Toimiala:

Kaupunki vastaa kaavoituksesta ja sopimuksista sekä kaavojen noudattamisesta.

Laatua, monipuolisuutta ja kohtuuhintaisuutta on haastava määritellä, vaikka yleisenä tavoitteena ne ovat tärkeitä. Mittaria on kehiteltävä.

Tavoitteen keskeinen sisältö on tuottaa riittävä määrä asuntoja. Määrä arvioidaan vuoden aikana toteutuneista rakennuksista. Laatumääreet laadukas ja monipuolinen on lisätty tavoitteeseen ilmaisemaan tahtotilaa. Laatu toteutuu, kun rakentaminen on kaavan mukaista. Monipuolinen asuntotuotanto toteutuu, kun asunnot vastaavat Vantaan asuntojen kysyntään ja ovat asunto-ohjelman mukaisia. Vantaan asuntorakentaminen on ollut halvempaa kuin muilla pääkaupunkiseudun kunnilla ja tästä tavoitteesta on saatavilla tutkittua tietoa.

## **Sitova tavoite 8.2: Pientaloalueiden tiivistäminen maapoliittisten linjausten mukaisesti.**

### Arviointikertomus:

Mittarin ja tavoitteen yhteys on kuitenkin epäselvä.

Raportoinnissa todetaan kaavoituksella luodun 213 rakennuspaikka vuonna 2018.

Raportoinnissa olisi pitänyt selvemmin tuoda esiin, miten tavoite edistää pientaloalueiden tiivistämistä.

### Toimiala:

Pientaloalueiden tiivistäminen toteutuu, kun samalle alueelle annetaan uusia rakennuspaikkoja. Uudet rakennuspaikat, uudet asemakaavat ja poikkeamispäätökset ovat keinoja



# VANTAAN KAUPUNKI ARVIOINTIKERTOMUS 2017

[WWW.VANTAA.FI/ARVIOINTIKERTOMUS](http://WWW.VANTAA.FI/ARVIOINTIKERTOMUS)  
TARKASTUSLAUTAKUNTA 2.5.2018

Sisällysluettelo

|                                                                                     |    |
|-------------------------------------------------------------------------------------|----|
| TIIVISTELMÄ .....                                                                   | 3  |
| SAMMANDRAG.....                                                                     | 5  |
| 1. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI.....                                | 8  |
| 1.1 Valtuustokauden 2013–2017 strategian kokonaistarkastelu .....                   | 8  |
| 1.1.1 Strategian osat.....                                                          | 9  |
| 1.1.2 Tavoitteiden toteutuminen painopistealueittain.....                           | 10 |
| 1.1.3 Strategiset päämäärät ja niiden toteutuminen .....                            | 10 |
| 1.1.4 Vuosittaisten sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen 2014–2017 ..... | 12 |
| 1.2 Vuoden 2017 tavoitteiden toteutuminen strategisten päämäärien mukaan.....       | 14 |
| 1.3 Vuoden 2017 sitovien tavoitteiden toteutuminen.....                             | 15 |
| 1.4 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2017 tavoitteiden toteutumisesta .....     | 17 |
| 1.5 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen..... | 20 |
| 2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS .....                                       | 21 |
| 2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös .....                                        | 21 |
| 2.2 Koko kaupunkikonsernin talous.....                                              | 26 |
| 2.3 Suurten kaupunkien vertailua.....                                               | 28 |
| 2.4 Investointien vertailua .....                                                   | 28 |
| 2.5 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto .....                              | 30 |
| 2.6 Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto .....                            | 31 |
| 3 META-ARVIOINTI .....                                                              | 32 |
| 4 VANTAAN TILAPALVELUT VANTTI OY.....                                               | 35 |
| 5 VAV ASUNNOT OY, VAV -KONSERNI .....                                               | 37 |
| 6 YLEISHALLINTO .....                                                               | 40 |
| 6.1 Keskusvaalilautakunta.....                                                      | 40 |
| 7 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA .....                                                  | 43 |
| 7.1 Viestintä .....                                                                 | 43 |
| 7.2 Tiedolla johtaminen .....                                                       | 46 |
| 7.3 Julkisyhteisöjen suorituskyvyn mittaaminen .....                                | 47 |
| 8 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT .....                                                 | 50 |
| 8.1 Konserniohjaus .....                                                            | 50 |
| 8.2 Työllisyyspalvelut .....                                                        | 50 |
| 8.3 Talouspalvelukeskus.....                                                        | 53 |
| 9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI.....                                                    | 56 |
| 9.1 Lastensuojelu.....                                                              | 56 |
| 9.1.1 Kuuselan perhekuntoutuskeskus lastensuojelun avohuollon osana.....            | 59 |
| 9.2 Vammaispalvelut .....                                                           | 62 |
| 9.3 Aikuissosiaalityö.....                                                          | 65 |
| 9.4 Talous- ja hallintopalvelut sosiaali- ja terveystoimessa.....                   | 67 |
| 9.5 Maahanmuuttajapalvelut ja monikulttuurisuusasiat .....                          | 70 |
| 9.5.1 Maahanmuuttajapalvelut.....                                                   | 70 |
| 9.5.2 Monikulttuurisuusasiain yksikkö ja monikulttuurisuuden tukeminen .....        | 74 |
| 10 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TOIMINTA .....                       | 77 |
| 11 SIDONNAISUUSILMOITUKSET VANTAALLA .....                                          | 81 |
| 12 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA .....                                      | 81 |
| 13 ALLEKIRJOITUKSET .....                                                           | 85 |

## TIIVISTELMÄ

1. Valtuustokaudelle asetettiin 21 strategista päämäärää ja näille 54 mittaria. Päämäärien mittareista toteutui kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan täysin tai osittain 46 kappaletta (85 prosenttia) ja kokonaan toteumatta jäi kahdeksan mittaria (15 prosenttia). Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2014–2017 yhteensä 113. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 90 prosenttia. Haasteellisimmiksi osoittautuivat työllisyyden parantamiseen liittyvät päämäärät ja tavoitteet. Lisäksi henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä on edelleen tehtävää.

Vuodelle 2017 valtuusto asetti 28 sitovaa tavoitetta. Tavoitteista kaupunginhallituksen raportoinnin mukaan toteutui täysin 19, osittain kuusi, kaksi tavoitetta ei toteutunut lainkaan ja yhden tavoitteen osalta ei arviointia voinut tehdä. Tarkastuslautakunta arvioi 15 tavoitetta täysin toteutuneeksi, kuusi tavoitetta osittain toteutuneeksi, kaksi tavoitetta (13.2 ja 20.1) ei lautakunnan mielestä toteutunut lainkaan ja viiden tavoitteen (5.1, 9.2, 15.3, 17.1 ja 19.3) osalta ei arviointia voinut lautakunnan mielestä tehdä. Lautakunta kiinnitti huomiota erityisesti siihen, että mukana oli poikkeuksellisen paljon tavoitteita, joista tarvittavaa arviointitietoa ei arviointivuodelta 2017 ollut vielä saatavilla.

2. Vantaan vuosien 2013–2017 sitovien tavoitteiden tutkimuksessa havaittiin, että sellaisia tavoitteita, joilla olisi huono yhteys strategiaan, löydettiin vain vähän. Myös mittarin tuottaman informaation relevanttius eli se, onko mittarin tuottama informaatio oleellista esimerkiksi päätöksenteon kannalta, oli hyvällä tasolla. Sen sijaan reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkastellen huonon luotettavuuden sai yli viidennes mittareista.
3. Toteutumatietojen mukaan kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamista tavoitteista toteutui 72 prosenttia. Osittain toteutui 19 prosenttia ja ei lainkaan viisi prosenttia. Tieto puuttui tai sitä ei ollut saatavilla neljän prosentin osalta. Vuoden 2017 aikana on korostunut konserniyhtiöiden johtamisen ja tiedolla johtamisen merkitys. Konserniyhtiöistä tarkasteltiin lähemmin Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:tä ja VAV Asunnot Oy:tä. Konserniohjaus sinänsä on toiminut voimassa olevan konsernistrategian mukaisesti.
4. Yleinen taloustilanteen koheneminen heijastui positiivisesti myös Vantaan talouteen vuonna 2017. Tuloja kertyi arvioitua enemmän ja samalla menot onnistuttiin pitämään ennakoitua alemmalla tasolla. Tilikauden tulos oli selvästi ennakoitua parempi ja investoinnit pystyttiin kokonaan kattamaan omalla tulorahoituksella ja myös lainakantaa vähennettiin.
5. Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tarkoituksena on rahoittaa alueiden kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista niin uusilla alueilla kuin vanhojen keskustojen uudistamista. Vuonna 2017 rahaston käyttötalousmenot olivat 1,1 miljoonaa euroa ja investointimenot 2,1 miljoonaa euroa.
6. Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston viimeisimmällä sääntömuutoksella ennakointiin Vantaan konserniyhtiöiden tulevaisuudessa kasvavia ja monimuotoistuvia rahoitustarpeita. Pääpaino rahaston käytössä on kaupungin omien yhtiöiden hankkeiden rahoittaminen. Vaikka rahaston käyttö on ollut parina viime vuotena vähäistä, niin konserniyhtiöille on tulossa lähivuosina investointihankkeita, joissa rahastoa yhtenä rahoituskanavana voidaan taas hyödyntää.
7. Kaupungissa tehdään vuosittain suuri määrä erilaisia arviointoja niin kaupungin kuin toimintayksikköjen tasolla. Arviointitietoa tuotetaan monipuolisesti ja useista näkökulmista ja sen tehokas hyödyntäminen ja tiedon saatavuus tulee varmistaa.
8. VAV Asunnot Oy:llä on keskeinen rooli pienituloisten asumismahdollisuuksien turvaajana ja kohtuuhintaisen asumistuotannon lisääjänä Vantaalla. Yhtiön talous on viime vuosina ollut vakaalla pohjalla. Tulevaisuuden haasteina yhtiö näkee asukkaiden taloudellista asemaa heikentävän lainsäädännön vaikutukset asukkaiden maksukykyyn ja kasvavasta asuntojen korjaustarpeista aiheutuvan korjauskustannusten nousun.
9. Kunnan keskusvaalilautakunnan keskeinen tehtävä on huolehtia vaalien sujuvuudesta ja virheettömyydestä. Lautakunnan työ on vaalilaissa varsin tiukkaan säännelty. Viimeisten kuntavaalien (2017) jälkeen tehtiin vaalien järjestelyistä selvitys, jossa nousi esiin kehittämiskohtia. Vaalijärjestelyihin lähdettiin heti selvityksen pohjalta tekemään kehittämistoimenpiteitä.

10. Vantaan kaupungin viestintä kulkee kohden verkossa tapahtuvaa viestintää. Viestintä pyrkii varmistamaan asukkaiden tavoitettavuuden ja osallisuuden kehittämällä viestinnän tapoja ja tietohallinto-ohjelman mukaisesti digitaalisia välineitä. Viestintä on osallistamisen työkalu. Tarkastuslautakunta suosittelee edelleen kehittämään yhteyttä kaupunkistrategiaan ja viestinnän tavoitteisiin.
11. Vantaan työllisyystilanne on parantunut vuoden takaisesta. Myös avoimia työpaikkoja on ollut enemmän kuin vuosiin. Nuorten työllistymiseen pitää panostaa, sillä nuorten työllisyystilanne on parantunut yleistä työllisyystilannetta hitaammin.
12. Talouspalvelukeskukseen on viime vuosina voimakkaasti keskitetty Vantaan kaupungin taloushallinnon tehtäviä tytäryhtiöiltä sekä toimialoilta. Samalla palveluprosessien sähköistyminen on edennyt nopeasti. Palveluprosessien sähköistämien ja toiminnan keskittäminen on tehostanut myynti- ja ostolaskujen käsittelyä ja samalla laskujen käsittelyn laskukohtaisia kustannuksia on saatu alenemaan. Talouspalvelukeskus pyrkii koko ajan tekemään kehitystyötä, jotta nopeasti kehittyvän teknologian mahdollisuuksia voitaisiin tulevaisuudessakin hyödyntää.
13. Lastensuojelun organisaatioon ja toimintatapoihin on tehty muutoksia viimeisten vuosien aikana, mutta suurelta osin työntekijäpulasta johtuva työn ruuhkautuminen haittaa edelleen etenkin Itä-Vantaan lastensuojelun avopalveluissa. Sosiaalihuoltolain voimaantulo lähes kolme vuotta sitten ei vielä näy merkittävästi lastensuojelusiakkuuksien suhteellisessa osuudessa. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä huolehtia siitä, että sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita, esimerkiksi kotipalvelua ja perhetyötä, on riittävästi saatavilla.
14. Perhekuntoutukseen pääsemisen oikea-aikaisuus on tärkeää, jotta tukitoimella olisi tarkoitettu teho. Perheiden ongelmat ovat monimutkaisia ja eri asiantuntijoiden yhteistyön tulee sujua.
15. Aikuissosiaalityön haasteena on asiakkaiden määrän kasvu ja edullisten vuokra-asuntojen riittämättömyys, ja siitä seuraava mahdollinen asunnottomuuden kasvu. Lisäksi kelpoisuusehtojen täyttävien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut vaikeaa erityisesti uusien asiakkaiden lapsiperheissä, johon lastensuojelutarpeen arviointi siirtyi. Pelkona on, että palvelutarpeen arviot, jotka on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa, ruuhkautuvat pahasti.
16. Vammaispalveluiden – ja laajemmin koko tulosalueen – toiminta järjesteltiin vuoden 2017 aikana uudelleen. Vammaispalvelut lakkasi olemasta omana yksikkönään ja palvelut järjesteltiin kotona asumisen tukeen kuuluihin palveluihin ja erityisasumiseen. Hyvin monen elämään vaikuttaa kesällä 2018 voimaan tuleva liikennepalvelulain muutos ja sen myötä kaupungin päätös kuljetuspalveluiden järjestämistavasta. Kun kuljetuspalvelun järjestämistapa on valittu, on huolehdittava siitä, että palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja asiakkaan tarpeita vastaavia.
17. Sosiaali- ja terveystoimen toimialan talous- ja hallintopalvelujen tulosalue tarjoaa toimialan tarvitsemia talouden, hallinnon, henkilöstöasioiden ja kehittämisen asiantuntijapalveluja ja tukee koko toimialan johtamista ja päätöksentekoa muutostarpeiden ennakoinnissa ja toiminnan kehittämisessä. Tulosalueella on ollut ja on jatkossakin tärkeä rooli uuden Apotti-järjestelmän asiantuntijatukena ja maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelutehtävissä.
18. Maahanmuuttajapalvelujen tulosityksikön perustamisella vuonna 2015 Vantaa reagoi turvapaikanhakijoiden määrän nopeaan kasvuun ja haluttiin myös varmistaa vastaanottotoiminnan organisointi tehokkaasti. Maahanmuuttajapalvelut on moniammatillinen palveluyksikkö, joka vastaa Vantaalle muuttavien pakolaisien ja paluumuuttajien alkuvaiheen sosiaali- ja terveystaloustalouksista, palveluihin perehdytyksestä sekä asiakas- ja potilasohjauksesta. Yksikön palvelut tukevat asiakkaiden kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan. Maahanmuuttajapalvelujen kokonaisasiakasmäärät ovat jatkuvasti kasvaneet.
19. Monikulttuurisuusasiain yksiköllä on keskeinen koordinaatirooli kaupungin monikulttuurisuuden edistämiseksi. Vieraskielisen väestön määrä on Vantaalla kasvanut nopeasti viime vuosina. Myös jatkossa vieraskielisten määrän ennustetaan Vantaalla edelleen kasvavan. Tätä taustaa vasten monikulttuurisuuden entistä parempi huomioiminen kaupungin palveluissa ja vieraskielisen väestön kotoutumisen edistäminen on tärkeää.



## SAMMANDRAG

1. För fullmäktigeperioden uppställdes 21 strategiska mål och för dem 54 mätare. Av mätarna för målsättningarna utföll enligt stadsstyrelsens rapportering 46 stycken (85 procent) helt eller delvis och åtta mätare (15 procent) utföll överhuvudtaget inte. För åren 2014–2017 uppställdes sammanlagt 113 strategiska mål. Enligt rapporteringen förverkligades över 90 procent av målen helt eller delvis. Det visade sig att målsättningarna och målen i anslutning till förbättring av sysselsättningen utgjorde den största utmaningen. Dessutom finns en hel del kvar att göra i fråga om en minskning av personalens sjukfrånvaro och utvecklingen av påverkningsmöjligheter.

För år 2017 uppställde fullmäktige 28 bindande mål. Enligt stadsstyrelsens rapportering förverkligades 19 mål helt, sex delvis, två mål förverkligades överhuvudtaget inte och i fråga om ett mål gick det inte att göra en utvärdering. Revisionsnämnden utvärderade att 15 mål förverkligades i sin helhet, sex mål förverkligades delvis, enligt nämnden förverkligades två mål (13.2 och 20.1) överhuvudtaget inte och i fråga om fem mål (5.1, 9.2, 15.3, 17.1 och 19.3) anser nämnden att det inte gick att göra en utvärdering. Nämnden fäste särskild uppmärksamhet vid att exceptionellt många mål hade tagits med som det ännu inte fanns nödvändiga utvärderingsuppgifter om för utvärderingsåret 2017.

2. Vid en genomgång av de bindande målen för åren 2013–2017 upptäckte man att det endast fanns ett fåtal mål som hade en svag koppling till strategin. Också relevansen hos den information som mätaren producerar, dvs. om mätarens information är väsentlig med tanke på t.ex. beslutsfattandet, låg på en god nivå. Efter en granskning ur ett rehabiliterings- dvs. tillförlitlighetsperspektiv visade sig däremot över en femtedel av mätarna vara mindre tillförlitliga.
3. Enligt uppgifter om utfallet förverkligades 72 procent av de mål som stadsfullmäktige uppställt för koncernbolagen. Delvis förverkligades 19 procent och fem procent inte alls. I fråga om fyra procent fattades uppgifter eller så var de inte tillgängliga. Under 2017 betonades koncernbolagsledningens och kunskapsledningens betydelse. Av koncernbolagen gjordes en genomgång av Vantaan Tilapalvelut Vannti Oy och VAV Asunnot Oy. Koncernstyrningen har i sig fungerat i enlighet med den gällande koncernstrategin.
4. Den allmänna förbättringen av den ekonomiska situationen återspeglades positivt också i Vandas ekonomi år 2017. Man fick in mer inkomster än beräknat och samtidigt lyckades man hålla utgifterna på en lägre nivå än förväntat. Räkenskapsperiodens resultat var betydligt bättre än väntat och investeringarna täcktes helt med egen intern finansiering och man minskade också lånestocken.
5. Syftet med utvecklingsfonden för Marja-Vanda och centrumområdena är att finansiera områdenas utveckling, planering och byggande såväl i nya områden som att förnya gamla centrumområden. År 2017 uppgick fondens driftsekonomiutgifter till 1,1 miljoner euro och investeringsutgifter till 2,1 miljoner euro.
6. Genom den senaste ändringen av bostadslåne-, fastighets- och byggnadsfondens fondbestämmelser förutspåddes de växande och allt mångsidigare finansieringsbehoven hos Vandas koncernbolag i framtiden. Huvudvikten i användningen av fonden ligger vid finansieringen av projekt hos stadens egna bolag. Även om fonden använts ganska lite under de senaste två åren kommer det att vara aktuellt med investeringsprojekt för koncernbolagen under de närmaste åren, i vilka fonden kan utnyttjas igen som en finansieringskanal.
7. I staden görs årligen en stor mängd olika slags utvärderingar både på stads- och verksamhetsenhetsnivå. Utvärderingsuppgifter produceras mångsidigt och ur flera olika perspektiv och ett effektivt utnyttjande och tillgången till uppgifter ska säkerställas.
8. VAV Asunnot Oy spelar en central roll i säkerställandet av boendemöjligheter för personer med små inkomster och utökandet av bostadsproduktion till rimliga priser i Vanda. Bolaget har under de senaste åren haft en stabil ekonomi. Bolaget betraktar som framtida utmaningar de konsekvenser lagstiftningen har på betalningsförmågan hos boende genom att försämra deras ekonomiska situation och de höjda reparationskostnaderna på grund av bostädernas växande reparationsbehov.
9. Den centrala uppgiften hos kommunens centralvalnämnd är att ombesörja smidiga val som går rätt till. Nämndens arbete regleras tämligen strikt i vallagen. Efter det senaste kommunalvalet (2017) gjordes en utredning om valprocessen, i vilken utvecklingsobjekt kom upp. Utifrån utredningen började man omgående vidta åtgärder för att utveckla valprocessen.

10. Vanda stads informationsenhet inriktar sig på kommunikation som sker via webben. Informationsenheten strävar efter att säkerställa invånarnas tillgänglighet och delaktighet genom att utveckla informationssätten och de digitala verktygen enligt it-programmet. Information är ett verktyg för engagemang. Revisionsnämnden rekommenderar att man fortsätter utveckla sambandet mellan stadsstrategin och informations mål.
11. Sysselsättningsläget i Vanda har förbättrats jämfört med för ett år sedan. Det har också funnits fler lediga arbetsplatser än på många år. Man ska satsa på sysselsättningen av unga, eftersom sysselsättningsläget bland unga har förbättrats långsammare jämfört med det allmänna sysselsättningsläget.
12. Under de senaste åren har det skett en kraftig koncentration av både dotterbolagens och verksamhetsområdenas uppgifter från Vanda stads ekonomiförvaltning till ekonomiservicecentralen. Samtidigt har man i snabb ordning lyckats åstadkomma elektriska serviceprocesser. De elektriska serviceprocesserna och centraliseringen av verksamheten har gjort att hanteringen av försäljnings- och inköpsfakturor blivit effektivare och samtidigt har man lyckats sänka behandlingskostnaderna per faktura. Ekonomiservicecentralen strävar hela tiden efter att bedriva utvecklingsarbete för att också i framtiden kunna dra nytta av möjligheterna hos teknologi som befinner sig i snabb utveckling.
13. Under de senaste åren har barnskyddets organisation och verksamhetssätt genomgått förändringar, men den höga arbetsbelastningen som till största delen beror på personalbrist fortsätter att skapa problem särskilt inom barnskyddets öppenvårdstjänster i Östra Vanda. Att socialvårdslagen trädde i kraft för närmare tre år sedan syns ännu inte nämnvärt i den relativa andelen klientrelationer inom barnskyddet. Revisionsnämnden betonar vikten av att se till att det finns tillräcklig tillgång till tjänster i enlighet med socialvårdslagen, t.ex. hemtjänster och familjearbete.
14. Det är viktigt med tillgång till familjerehabilitering i rätt tid, så att stödåtgärderna har avsedd effekt. Problemen hos familjer är invecklade och samarbetet mellan olika sakkunniga ska vara smidigt.
15. Utmaningen för det sociala arbetet för vuxna består i det växande antalet klienter och den otillräckliga mängden förmånliga hyresbostäder med en eventuell ökad bostadslöshet som följd. Dessutom har det varit svårt att rekrytera socialarbetare som uppfyller behörighetsvillkoren särskilt i fråga om barnfamiljsteamet för nya klienter, dit bedömningen av behovet av barnskydd överfördes. Faran är att det blir långa köer i fråga om de bedömningar av servicebehovet som ska göras inom tre månader.
16. Handikappservicens – och i ett bredare sammanhang – hela resultatområdets verksamhet omorganiserades under loppet av år 2017. Handikappservicen upphörde att existera som en fristående enhet och servicen omorganiserades så att den sorterar under tjänsterna som hör till stödet för boende hemma och specialboendet. Väldigt många människors liv kommer att påverkas av den ändring i lagen om transport-service som träder i kraft sommaren 2018 och stadens beslut om sättet att organisera transportservice i och med ändringen. När man har valt ett sätt att organisera transportservice ska man se till att servicen håller hög kvalitet, är trygg och möter klientens behov.
17. Resultatområdet för ekonomi- och förvaltningsservice vid verksamhetsområdet för social- och hälsovård tillhandahåller sådana sakkunnigtjänster som verksamhetsområdet behöver i anslutning till ekonomi, förvaltning, personalärenden och utveckling och stöder hela verksamhetsområdets ledning och beslutsfattandet i att förutse ändringsbehov och utveckla verksamheten. Resultatområdet har haft och kommer också fortsättningsvis att inneha en viktig roll när det gäller att fungera som sakkunnigstöd för Apottisystemet och uppgifter i anslutning till beredningen av landskaps- och social- och hälsovårdsreformen.
18. Genom att inrätta en resultatenhet för invandrarservice år 2015 reagerade Vanda på den snabba tillväxten av antalet asylsökande och ville också trygga en effektiv organisering av mottagningsverksamheten. Invandrarservicen är en yrkesövergripande serviceenhet som ansvarar för initiala social- och hälsovårdstjänster, serviceorientering samt klient- och patienthandledning för flyktingar och återflyttare som flyttar till Vanda. Enhetens tjänster stöder integrationen av klienter i det finska samhället. Invandrarservicens totala klientmängd har ökat konstant.
19. Enheten för mångkulturfrågor innehar en central roll som samordnare när det gäller att främja stadens mångkulturalitet. Mängden befolkning som har ett främmande språk som modersmål har ökat snabbt i Vanda under de senaste åren. Antalet invånare med ett främmande språk som modersmål uppskattas öka



ytterligare också i fortsättningen. Mot denna bakgrund är det viktigt att på ett ännu bättre sätt beakta det mångkulturella i stadens tjänster och främja integrationen av den del av befolkningen som har ett främmande språk som modersmål.

## 1. TOIMINNAN JA TALOUDEN TAVOITTEIDEN ARVIOINTI

### 1.1 Valtuustokauden 2013–2017 strategian kokonaistarkastelu

Vantaan kaupungin toiminnan ja talouden strategisen ohjauksen perustana oleva Vantaan kaupungin tasapainotettu strategia koostetaan kaupunginvaltuuston johtamassa prosessissa. Tässä prosessissa poliittinen johto ja virkamiesjohto tekevät tiivistä yhteistyötä. Strategia pohjautuu lautakuntien ja toimialojen esityksiin, jotka on sovitettu valtuuston ja kaupungin johdon linjauksiin kaupungin kehittämisestä. Strategian hyväksyy kaupunginvaltuusto. Vantaan kaupungin strategia ulotetaan kaikille kaupunkiorganisaation tasoille niin, että kaikki toimialat, tulosalueet ja suurin osa tulosyksiköistä tekevät omat tulokorttinsa, joissa määritellään, miten kaupunkitasoiset tavoitteet puretaan oman toimialan, tulosalueen tai tulosyksikön tavoitteiksi.

Vantaan strategiamallia uudistettiin siten, että strategia laadittiin nyt koko valtuustokaudelle. Valtuustokauden 2013–2016 strategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 17.6.2013. Uusi kuntalaki tuli voimaan 1.5.2015 ja sen mukaisesti seuraavat kuntavaalit pidettiin keväällä 2017. Koska valtuustokausi näin jatkui vuodelle 2017, päätti kaupunginvaltuusto 15.6.2015 § 11 jatkaa strategian voimassaoloa vuoden 2017 loppuun asti.

Samassa valtuuston kokouksessa (15.6.2015) hyväksyttiin strategiaan muuttuneesta toimintaympäristöstä johtuvia päivityksiä. Strategian mittarien tavoitetasot päivitettiin tarvittavilta osin vuoden 2017 lopun tilanteeseen. Työttömyyttä koskevia tavoitetasoja muutettiin realistisempaan suuntaan toimintaympäristön kehitys huomioiden. Lisäksi tehtiin pieniä muutoksia joihinkin mittareihin, esimerkiksi elinvoimaohjelman toimenpiteiden toteuttaminen lisättiin päämäärän ”Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla” mittariksi. Henkilöstön sairauspoissaoloja koskevan mittarin tavoitetasoa muutettiin huomioiden strategiakauden alkupuoliskon toteutunut kehitys.

### 1.1.1 Strategian osat

Vantaan strategiassa määritellään kaupungin visio, arvot ja strategiset painopistealueet (viisi kappaletta). Painopistealueet sisälsivät strategiset päämäärät (21 kappaletta), ja päämäärille oli määritelty 54 mittaria, joille annettiin lähtö- ja tavoitetasot. Ohessa tiivistelmäkuva valtuustokauden 2013–2017 strategiasta.

#### ARVOT

##### Innovatiivisuus

##### Kestävä kehitys

##### Yhteisöllisyys

|                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Kaupungin talous tasapainossa</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Talous ja velkaohjelman toteuttaminen</li> <li>- Velkaantumiskeskitys hallintaan</li> <li>- Tulopohjan vahvistaminen</li> <li>- Kumppanuuksien hyödyntäminen</li> </ul> | <p>Kaupunkirakenne eheytyy</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Tiivis kaupunkirakenne ja kehittyvä joukkoliikenne</li> <li>- Turvalliset ja kehittyvät keskukset</li> <li>- Investointiohjelma toteutetaan suunnitelmallisesti</li> <li>- Laadukas ja kohtuuhintainen rakentaminen</li> </ul> | <p>Kaupungin elinvoima vahvistuu</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Elinkeinopolitiikka ja työllisyyspolitiikka vahvistuu</li> <li>- Vetovoimaisuus kasvaa</li> <li>- Asukkaiden turvallisuus vahvistuu</li> <li>- Tulevaisuutta rakennetaan yhteistyössä</li> <li>- Asukkaiden koulutustaso nousee</li> <li>- Metropoliratkaisut tukevat kilpailukykyä</li> </ul> |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

#### VISIO 2025

Vakavarainen Vantaa on kansainvälinen kestävän kasvun keskus, jossa kaupunkia ja palvelujen laatua kehitetään yhdessä asiakkaiden kanssa. Vantaa on asukkaille turvallinen kotikaupunki, yrityksille Suomen paras kumppani ja työntekijöille maan parhaiten johdettu kaupunki.

##### Palvelut uudistuvat

- Ennaltaehkäisy ja oman elämän hallinta
- Kuntalaisten osallistuminen palvelujen kehittämiseen
- Laadukkaat ja kustannustehokkaat palvelut
- Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat
- Sähköisten palvelujen lisääminen

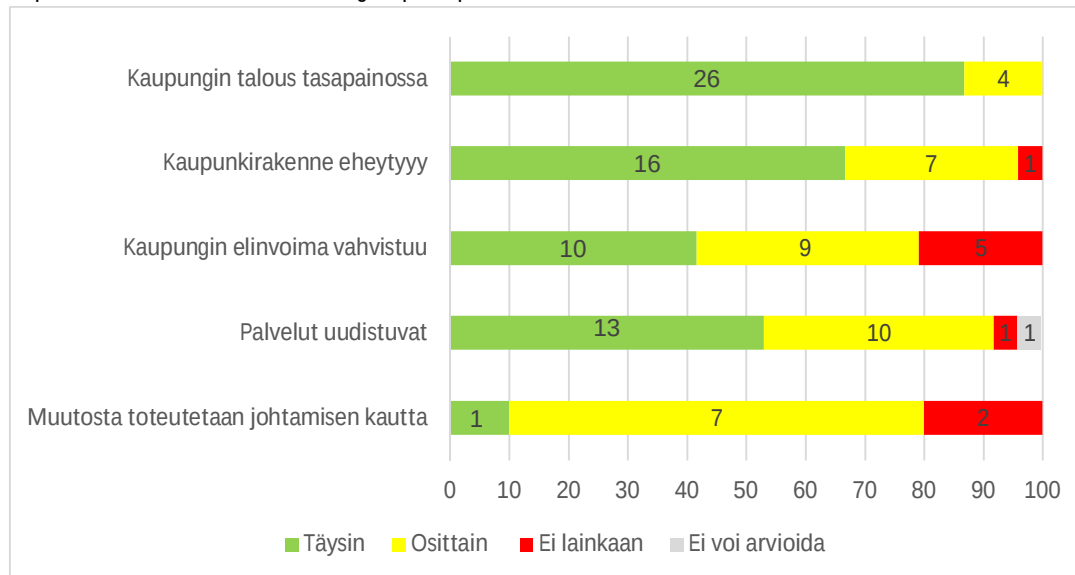
##### Muutosta toteutetaan johtamisen kautta

- Tuloksellinen johtaminen ja esimiestyö
- Henkilöstön sitoutuminen ja osaavan työvoiman varmistaminen

### 1.1.2 Tavoitteiden toteutuminen painopistealueittain

Ohessa koottuna raportoidut tavoitetoteumat strategian painopistealueittain vuosilta 2014–2017.

Raportoidut tavoitetoteumat strategian painopistealueittain 2014–2017

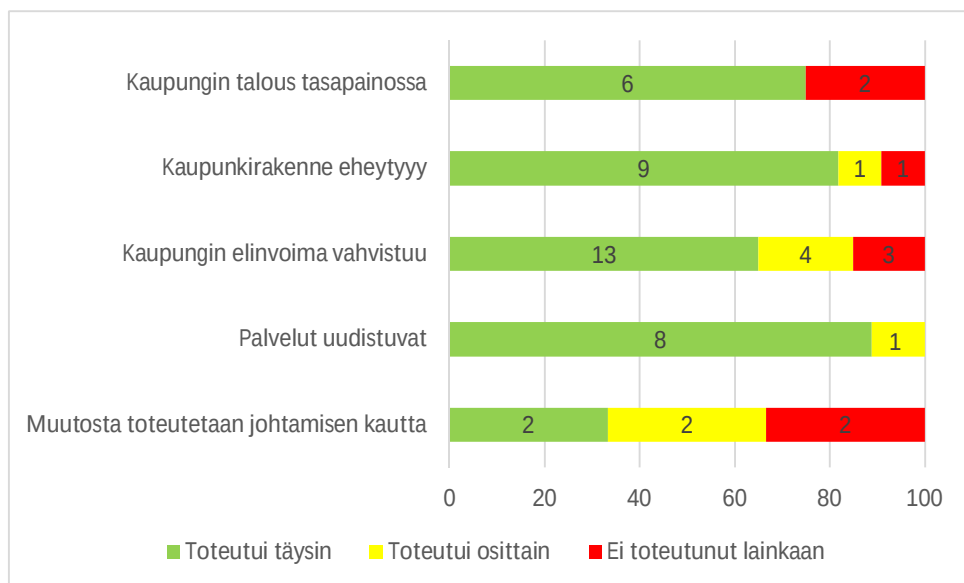


Jokaisella painopistealueella lähes 80 prosenttia tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan täysin tai osittain. Kaupungin talouden tasapainoon liittyvistä tavoitteista ei yksikään jäänyt kokonaan toteutumatta ja lähes 87 prosenttia kyseisen painopistealueen vuosittaisista tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan. Eniten kokonaan toteutumatta jääneitä tavoitteita, noin 21 prosenttia, oli kaupungin elinvoiman vahvistamiseen liittyvissä tavoitteissa. Erityisesti työllisyyteen liittyvät tavoitteet osoittautuivat vuosittain haasteellisiksi. Tosin vuonna 2017 painopistealueeseen kuuluva työllisyystavoite toteutui täysin.

Työllisyystavoitteiden lisäksi haasteellisiksi tavoitteiksi osoittautuivat työntekijöiden sairauspoissaolojen vähentämiseen ja ammatillisten opintojen keskeyttämisprosentin vähentämiseen liittyvät tavoitteet.

### 1.1.3 Strategiset päämäärät ja niiden toteutuminen

Valtuustokauden strategia sisälsi yhteensä 21 strategista päämäärää ja päämäärille oli määritelty yhteensä 54 mittaria. Mittareista raportoitui 31.12.2017 täysin toteutuneeksi 38 kappaletta (70 prosenttia), osittain toteutuneeksi kahdeksan kappaletta (15 prosenttia) ja kahdeksan mittaria (15 prosenttia) ei toteutunut lainkaan. Oheisessa taulukossa koottuna 31.12.2017 tilanteen mukaan raportoitu strategisten päämäärien mittarien toteutuminen painopistealueittain.



Ei toteutuneet strategisten päämäärien mittarit painopistealueittain

#### *Kaupungin talous tasapainossa*

1. Kaupungin yhteisöveron jako-osuus kasvaa joka vuosi strategiakaudella 2013–2017.

Yhteisöveron jako-osuudet 2014–2017 olivat: 2014: 4,9%, 2015: 4,6%, 2016: 4,3% ja 2017: 4,4%

2. Asukaskohtaiset kunnallisverotulot kasvavat nopeimmin Vantaalla pääkaupunkiseudulla.

Asukaskohtaisten kunnallisverotulojen kasvu pääkaupunkiseudun kaupungeissa vuodesta 2013 vuoteen 2017: Helsinki 5,0%, Espoo 6,5% ja Vantaa 2,3%

#### *Kaupunkirakenne eheytyy*

1. Asemien liityntäpysäköintipaikat, tavoite 2 700, toteuma 2 494.

#### *Kaupungin elinvoima vahvistuu*

1. Työllisyysaste, tavoite 74,0%, toteuma 71,7%.

2. Vieraskielisten työllisyysaste, tavoite 60%, toteuma 53,3% (tieto vuodelta 2015, uudempaa ei saatavilla).

3. Alle 25-vuotiaita työttömiä enintään 1 100 henkilö, toteuma 1 261.

#### *Palvelut uudistuvat*

Yhtään mittaria ei jäänyt kokonaan toteutumatta.

#### *Muutosta toteutetaan johtamisen kautta*

1. Huonot vaikutusmahdollisuudet muutoksiin (Kunta 10), tavoite 28 %, toteuma: kaupungin keskiarvo 35,2%

2. Sairauspoissaoloprosentti, tavoite 3,52%, toteuma 4,52%.

### 1.1.4 Vuosittaisten sitovien strategisten tavoitteiden toteutuminen 2014–2017

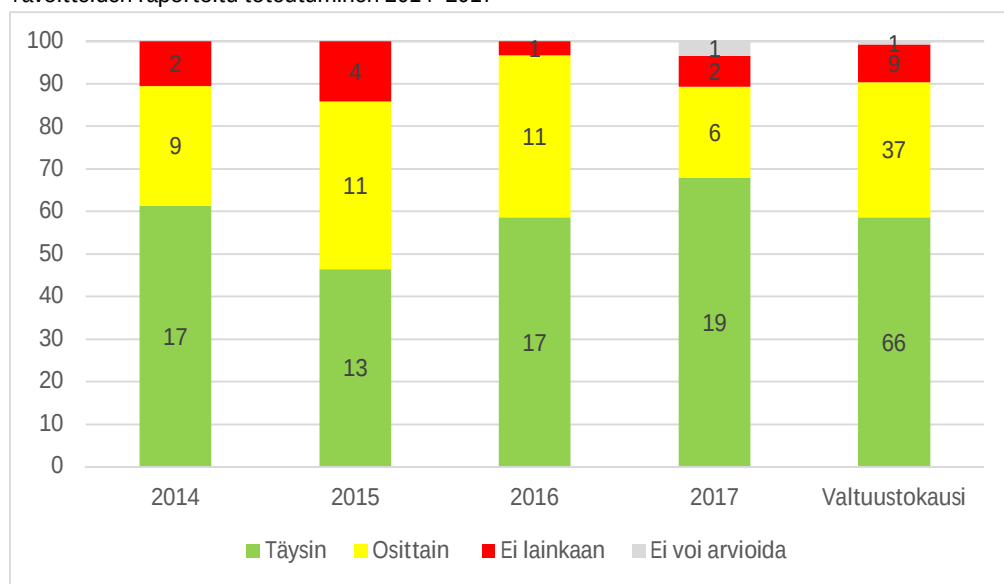
Sitovia tavoitteita asetettiin vuosille 2014–2017 yhteensä 113 kappaletta. Oheisessa taulukossa on koottuna tavoitteiden lukumäärät vuosilta 2014–2017 jaoteltuna strategian painopistealueisiin.

| Strategian painopistealueet            | 2014 | 2015 | 2016 | 2017 | Painopiste-<br>alue yh-<br>teensä |
|----------------------------------------|------|------|------|------|-----------------------------------|
| Kaupungin talous tasapainossa          | 8    | 7    | 9    | 6    | 30                                |
| Kaupunkirakenne eheytyy                | 6    | 5    | 6    | 7    | 24                                |
| Kaupungin elinvoima vahvistuu          | 6    | 8    | 5    | 5    | 24                                |
| Palvelut uudistuvat                    | 5    | 5    | 7    | 8    | 25                                |
| Muutosta toteutetaan johtamisen kautta | 3    | 3    | 2    | 2    | 10                                |
| Kaikki yhteensä                        | 28   | 28   | 29   | 28   | 113                               |

Tavoitemäärät olivat vuosittain lähes samat. Eniten tavoitteita valtuustokaudella asetettiin kaupungin talous tasapainossa painopistealueelle ja vähiten painopistealueelle muutosta toteutetaan johtamisen kautta.

Seuraavassa taulukossa on koottuna tavoitteiden raportoidut toteumat vuosilta 2014–2017. Vuosina 2014 ja 2015 oli mahdollista raportoida tavoitteen toteuma neljään kategoriaan: täysin, melko hyvin, jossain määrin ja ei lainkaan ja vuosina 2016 ja 2017 kategoriat olivat: täysin, osittain ja ei lainkaan. Taulukossa on käytetty vain kolmea kategoriaa ja vuosilta 2014 ja 2015-kategorioihin: ”toteutui melko hyvin” ja ”toteutui jossain määrin” raportoidut tavoitteet on yhdistetty ”toteutui osittain” kategoriaan.

Tavoitteiden raportoitu toteutuminen 2014–2017



Valtuustokautena tavoitteista raportoitiin täysin toteutuneeksi noin 58 prosenttia, osittain toteutuneeksi noin 33 prosenttia, toteutumatta jääneeksi raportoitiin noin 8 prosenttia ja yhden prosentin (eli yhden tavoitteen) osalta arviointia ei arviointiajankohtana voitu tehdä. Kovin isoja vaihteluja tavoitteiden toteumassa vuosittain ei ollut. Täysin tai osittain toteutuneeksi raportoitiin joka vuosi yli 85 prosenttia tavoitteista.

## Tarkastuslautakunnan arvioinnista

Seuraavan taulukkoon on koottu 2014–2017 vuosilta tavoitemäärät, joista tarkastuslautakunnalla oli huomautettavaa. Suluissa oleva prosenttiluku kertoo, kuinka suurta osaa tavoitteita huomautukset koskivat.

|              | 2014     | 2015    | 2016     | 2017     | Yhteensä |
|--------------|----------|---------|----------|----------|----------|
| Huomautuksia | 10 (36%) | 4 (14%) | 12 (41%) | 11 (39%) | 37 (33%) |

Tarkastuslautakunta huomautti yhteensä 12 tavoitteen osalta tavoitteen toteuman raportoinnista, yhdeksän tavoitteen osalta tavoitteen mittaroinnista, 11 kertaa huomautus johtui jostain muusta syystä ja 11 tavoitteen osalta lautakunta totesi, että tavoitetta ei voinut arvioida. On huomattavaa, että joistain tavoitteista huomautettiin useammasta syystä, esimerkiksi sekä raportoinnista että mittaroinnista.

Syy siihen, että lautakunta ei voinut tiettyjä tavoitteita arvioida oli yleensä vertailutiedon puuttuminen. Tilastotieto, johon vertailua piti tehdä ei ollut vielä raportointihetkellä saatavissa. Jossain tapauksissa mittarin lähtötasoa ei oltu kerrottu, jolloin arviointi oli mahdotonta. Joidenkin tavoitteiden kohdalla lautakunta totesi, että tavoite ja mittari olivat puutteellisia eli kaikkia tavoitteena olevia asioita ei oltu otettu mittariin mukaan. Oli myös tavoitteita, joita oli toteutettu eri tavalla kuin mittaroiitiin eli mittarissa mainittuja toimenpiteitä ei oltu tehty vaan tavoitetta olikin toteutettu jollain muulla tavoin.

### Johtopäätökset:

Vantaan strategiaprosessi noudatti aiemmilta valtuustokausilta tuttuja menetelmiä. Kaupunkistrategia pohjautuu virkamiesten ja luottamushenkilöiden tiiviiseen yhteistyöhön, Vantaan kaupungin strategia ulotetaan kaikille kaupunkiorganisaation tasoille niin, että kaikki toimialat, tulosalueet ja suurin osa tulosyksiköistä tekevät omat tulokorttinsa, joissa määritellään, miten kaupunkitasoiset tavoitteet puretaan oman toimialan, tulosalueen tai tulosyksikön tavoitteiksi.

Vantaan strategiamallia uudistettiin siten, että strategia laadittiin nyt koko valtuustokaudelle. Valtuustokauden 2013–2016 strategia hyväksyttiin kesäkuussa 2013 ja kuntalain muutosten johdosta päätti kaupunginvaltuusto kesäkuussa 2015 jatkaa strategian voimassaoloa vuoden 2017 loppuun asti. Samalla strategiaan tehtiin joitakin päivityksiä.

Koko valtuustokaudelle asetettiin 21 strategista päämäärää ja näille 54 mittaria. Päämäärien mittareista toteutui täysin tai osittain 46 kappaletta (85 prosenttia) ja kokonaan toteumatta jäi kahdeksan mittaria (15 prosenttia). Haasteellisimmiksi osoittautuivat työllisyyden parantamiseen liittyvät mittarit, joista kolme jäi toteutumatta. Myöskään verotulojen kehitys ei valtuustokaudella toteutunut tavoitteeksi asetetulla tasolla, vaikka kaupungin taloustilanne kyllä kokonaisuutena kehittyi suotuisasti erityisesti valtuustokauden kahtena viimeisenä vuotena. Lisäksi henkilöstön sairauspoissaolojen vähentämisessä ja vaikutusmahdollisuuksien kehittämisessä on edelleen parannettavaa.

Vuosittaisia strategisia tavoitteita asetettiin 2014–2017 yhteensä 113. Näistä tavoitteista toteutui raportoinnin mukaan kokonaan tai osittain yli 90 prosenttia. Haasteellimmat vuositavoitteet liittyivät työllisyyden parantamiseen, henkilöstön sairauspoissaoloihin ja ammatillisten opintojen keskeyttämisen vähentämiseen.

Tarkastuslautakunta antoi valtuustokaudella huomautuksen yhteensä noin 33 prosenttiin tavoitteista. Huomautuksia tuli niin tavoitteiden raportointiin, mittarointiin tai siihen, että tavoite ei ollut arvioitavissa. Joka vuosi löytyi tavoitteita, joita ei voinut arvioida, koska tarvittavaa tietoa mittarin toteutumisesta ei ollut saatavilla.

### Suosituks:

Strategisten tavoitteiden raportointiin ja mittarointiin pitää edelleen kiinnittää huomiota. Erityisesti pitää tavoitetta asetettaessa varmistaa, että asetetun mittarin toteutumisesta on saatavilla raportointivaiheessa tieto, jotta tavoite voidaan arvioida.

## 1.2 Vuoden 2017 tavoitteiden toteutuminen strategisten päämäärien mukaan

|                                                                                                                                                  | Tilinpäätös 2017                 |          |             | Tarkastuslautakunnan näkemys                |             |             |                   |         |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------|-------------|---------------------------------------------|-------------|-------------|-------------------|---------|
|                                                                                                                                                  | Kaupunginhallituksen raportointi |          |             | Toteutumisesta eri mieltä tai muu huomautus | Syy         |             |                   |         |
|                                                                                                                                                  | Täysin                           | Osittain | Ei lainkaan |                                             | Raportointi | Mittarointi | Ei voida arvioida | Muu syy |
| 1. Talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma toteutetaan.                                                                                        | 3                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 2. Velkaantumiskehitys saadaan hallintaan.                                                                                                       | 1                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 3. Kaupungin tulopohjaa vahvistetaan.                                                                                                            | 1                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 4. Kumppanuuksien hyödyntäminen.                                                                                                                 | 1                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 5. Kaupunkirakenne ja palvelurakenne tukeutuvat raideliikenteeseen ja joukkoliikenteen laatuikätyviin.                                           | 2                                | 2        |             | 2                                           | 1           |             | 1                 |         |
| 6. Keskustat ovat eläviä, uudistuvia ja turvallisia.                                                                                             |                                  | 1        |             |                                             |             |             |                   |         |
| 7. Investointiohjelma vahvistaa yhdyskuntarakenteen eheytymistä (ei tavoitetta 2017).                                                            |                                  |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 8. Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista.                                                                                          | 2                                |          |             | 2                                           |             | 2           |                   |         |
| 9. Uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla.                                      | 3                                |          |             | 1                                           |             |             | 1                 |         |
| 10. Kaupungin vetovoimaisuus asuinpaikana paranee ja asukkaat tuntevat oman kylänsä ja sitä kautta Vantaan kotikaupungiksi (ei tavoitetta 2017). |                                  |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 11. Asukkaiden turvallisuus vahvistuu (ei tavoitetta 2017).                                                                                      |                                  |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 12. Vantaan tulevaisuutta rakennetaan yhdessä asukkaiden, yhteisöjen ja yritysten kanssa (ei tavoitetta 2017).                                   |                                  |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 13. Vantaalaisten koulutustaso ja osaaminen vahvistuvat.                                                                                         |                                  | 1        | 1           | 2                                           | 1           |             |                   | 1       |
| 14. Vantaan kilpailukyky vahvistuu osana metropolialuetta (ei tavoitetta 2017).                                                                  |                                  |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 15. Uudistuvat palvelut vahvistavat asukkaiden hyvinvointia.                                                                                     | 2                                | 1        |             | 2                                           |             | 1           | 1                 | 1       |



|                                                                                                            |   |   |   |   |  |  |   |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---|---|---|---|--|--|---|--|
| 16. Kuntalaisten osallisuus ja yhteissuunnittelu palvelujen kehittämisessä lisääntyy (ei tavoitetta 2017). |   |   |   |   |  |  |   |  |
| 17. Vaikuttavat ja kustannustehokkaat palvelut.                                                            | 1 | 1 |   | 1 |  |  | 1 |  |
| 18. Vaihtoehtoiset palvelujen tuottamistavat lisäävät asiakkaan valinnanvapautta (ei tavoitetta 2017).     |   |   |   |   |  |  |   |  |
| 19. Lisätään sähköistä asiointia ja itsepalveluja *)                                                       | 2 |   |   | 1 |  |  | 1 |  |
| 20. Hyvällä strategisella johtamisella ja esimiestyöllä toteutetaan muutosta.                              |   |   | 1 |   |  |  |   |  |
| 21. Henkilöstön sitoutumisen ja osaavan työvoiman varmistaminen.                                           | 1 |   |   |   |  |  |   |  |

\*) Yksi tavoite arvioidaan myöhemmin

### 1.3 Vuoden 2017 sitovien tavoitteiden toteutuminen

|                                                                                                     | Tilinpäätös 2017                 |          |             | Tarkastuslautakunnan näkemys                |             |             |                   |         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------|----------|-------------|---------------------------------------------|-------------|-------------|-------------------|---------|
|                                                                                                     | Kaupunginhallituksen raportointi |          |             | Toteutumisesta eri mieltä tai muu huomautus | Syy         |             |                   |         |
|                                                                                                     | Täysin                           | Osittain | Ei lainkaan |                                             | Raportointi | Mittarointi | Ei voida arvioida | Muu syy |
| 1.1 Toimintamenojen kasvu.                                                                          | X                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 1.2 Investointiohjelma toteutetaan kustannustehokkaasti ja innovatiivisesti.                        | X                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 1.3 Joukkoliikenteen kuntaosuus on alle 50 % (tulot/ menot) ilman joukkoliikenteen infrakorvauksia. | X                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 2.1 Lainasalkun optimaalinen hallinnointi.                                                          | X                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 3.1 Maanmyyntivoittoa vähintään 32 milj. euroa.                                                     | X                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 4.1 Sähköisten itsepalveluiden kehittämisen nopeuttaminen yhdessä yhteistyökuntien kanssa.          | X                                |          |             |                                             |             |             |                   |         |
| 5.1 Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa.                                                  | X                                |          |             | x                                           |             |             | x                 |         |
| 5.2 Joukkoliikenteen käyttäjämäärä kasvaa 2 % vuodessa.                                             | X                                |          |             | x                                           | x           |             |                   |         |
| 5.3 Kaavoitetaan asuntorakentamisen kerrosalaa 265 000 k-m2/vuosi.                                  |                                  | X        |             |                                             |             |             |                   |         |

|                                                                                                                                                 |           |   |   |   |   |   |   |   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|---|---|---|---|---|---|---|
| 5.4 Kehitetään toimintamalli maksulliselle pysäköinnille.                                                                                       |           | X |   |   |   |   |   |   |
| 6.1 Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita.                                                                                      |           | X |   |   |   |   |   |   |
| 8.1 Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.                                         | X         |   |   | x |   | x |   |   |
| 8.2 Pientaloalueiden tiivistäminen Mapon mukaisesti.                                                                                            | X         |   |   | x |   | x |   |   |
| 9.1 Kaupungin työllisyystilanne kehittyy suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla.                                                          | X         |   |   |   |   |   |   |   |
| 9.2 Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä.                                                                                   | X         |   |   | x |   |   | x |   |
| 9.3 Selkeytetään yritysten sijoittumispalvelua Vantaalle.                                                                                       | X         |   |   |   |   |   |   |   |
| 13.1 Uusi oppimiskäsitys ja uudet pedagogiset toimintatavat käytäntöön.                                                                         |           | X |   | x | x |   |   |   |
| 13.2 Toteutetaan koulutustakuuta.                                                                                                               |           |   | X | x |   |   |   | x |
| 15.1 Kehitetään kaupunkitasoinen keskitetty monikanavainen asiakaspalvelumalli (ns. 1. taso).                                                   | X         |   |   |   |   |   |   |   |
| 15.2 Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona.                                                                                 | X         |   |   | x |   | x |   |   |
| 15.3 Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla.                  |           | X |   | x |   |   | x | x |
| 17.1 Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen.                                                                              | X         |   |   | x |   |   | x |   |
| 17.2 Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla ja hyvällä monikulttuurisuusohjelmalla. |           | X |   |   |   |   |   |   |
| 19. Uusien sähköisten työviestinnän välineiden käyttö vakiintuu kaikilla tulosalueilla.                                                         | X         |   |   |   |   |   |   |   |
| 19.2 Uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti-hanke) onnistunut käyttöönoton valmistelu ja kustannusohjaus.                           | X         |   |   |   |   |   |   |   |
| 19.3 Kaupungin uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteisiin, joissa toteutetaan kunnan palveluita, toteutetaan langaton nettiyhteys.              | MYÖHEMMIN |   |   | x |   |   | x |   |
| 20.1 Sairauspoissaoloja ennaltaehkäistään.                                                                                                      |           |   | X |   |   |   |   |   |
| 21.1 Osaamisen kehittämisen toimintamalli vakiintuu kaikilla tulosalueilla.                                                                     | X         |   |   |   |   |   |   |   |

## 1.4 Tarkastuslautakunnan arvioita vuoden 2017 tavoitteiden toteutumisesta

Sitova tavoite 5.1: Kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 % vuodessa.

| Arviointikriteeri                                     | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio   |
|-------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------|
| Vantaan kasvihuonekaasupäästöt vähenevät 4 prosenttia | Tavoite toteutui täysin.   | Tavoitetta ei voida arvioida |

Raportoinnissa todetaan, että verrattaessa vuosien 2015 ja 2016 kasvihuonekaasupäästöjä Vantaan kasvihuonekaasupäästöt laskivat vuonna 2016 neljä prosenttia vuodesta 2015. Vuoden 2017 tietoja ei raportoinnin mukaan ollut käytettävissä.

Tavoite oli asetettu vuodelle 2017 ja koska vertailutietoa Vantaan kasvihuonekaasupäästöjen kehityksestä vuosien 2016 ja 2017 vuosien välillä ei ole saatavissa tavoitetta ei voida arvioida.

Sitova tavoite 5.2: Joukkoliikenteen käyttäjämäärä kasvaa 2 % vuodessa.

| Arviointikriteeri                                                                                                                | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------|
| Joukkoliikenteen matkustajamäärät eli Vantaan juna-asemien ja bussipysäkkien nousijamäärät lokakuun arkivuorokauden keskiarvona. | Tavoite toteutui täysin.   | Tavoite toteutui osittain. |

Raportoinnissa todetaan lähijunaliikenteen nousijamäärän kasvaneen 4 prosenttia vuoden 2016 tasosta. Bussiliikenteen nousijamäärä ei ole tiedossa. Koska vain toisesta mittarista on tietoa, tavoite toteutui vain osittain ja toista osaa (bussiliikenteen nousijamäärät) ei voi arvioida.

Sitova tavoite 8.1: Kaupunki luo edellytykset vähintään 2 400 asunnon laadukkaalle ja monipuoliselle asuntotuotannolle.

| Arviointikriteeri                     | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio                                                                                                           |
|---------------------------------------|----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Valmistuneiden asuntojen määrä 2 400. | Tavoite toteutui täysin.   | Tavoite toteutui täysin. Mittari ei vastaa strategiseen päämäärään ja myöskään asuntojen laadusta ei ole otettu mittariin mainintaa. |

Raportoinnissa todetaan, että asuntoja valmistui Vantaalla yhteensä 3 290. Raportoinnissa on myös eritelty asuntoja talotyypeittäin, joten myös asuntotuotannon monipuolisuutta on tuotu esiin. Tavoite kuuluu strategiseen päämäärään kahdeksan: *Asuntorakentaminen on laadukasta ja kohtuuhintaista*. Mittarissa ei mainita mitään laadusta tai kohtuuhintaisuudesta. Tavoite on tärkeä ja toteuttaa Helsingin seudun maankäytön, asun-  
misen ja liikenteen sopimuksen asuntotuotantotavoitetta Vantaan osalta, mutta strategisessa päämäärässä mainitusta asuntojen laadusta ja kohtuuhintaisuudesta ei mittari anna tietoa.

Sitova tavoite 8.2: Pientaloalueiden tiivistäminen maapoliittisten linjausten mukaisesti.

| Arviointikriteeri                                                                            | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio                                                    |
|----------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| Asemakaavoituksen ja poikkeamis-<br>päätösten avulla luodaan 100 rakennuspaikkaa vuosittain. | Tavoite toteutui täysin.   | Tavoite toteutui täysin. Mittarin ja tavoitteen yhteys on kuitenkin epäselvä. |

Raportoinnissa todetaan kaavoituksella luodun 213 rakennuspaikka vuonna 2018. Raportoinnissa olisi pitänyt selvemmin tuoda esiin, miten tavoite edistää pientaloalueiden tiivistämistä.

Sitova tavoite 9.2: Joustavilla päivähoitopalveluilla tuetaan työllistymistä.

| Arviointikriteeri                                                                                                          | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|---------------------------------------------------------------------|
| Päivähoitopaikka järjestetään 2 viikossa, 1 viikossa kerhosta päivähoitoon ja äkillisessä tarpeessa jo seuraavana päivänä. | Tavoite toteutui täysin.   | Raportoinnin perusteella ei voi päätellä toteutuiko tavoite täysin. |

Raportoinnissa mainitaan tavoitteen toteutuneen täysin ja samalla mainitaan, että ”ei asiakasreklamaatioita”. Mainittu asiakasreklamaatioiden puuttuminen ei välttämättä kerro onko tavoite toteutunut. Jos on olemassa tilasto, jolla pystytään näyttämään, että kaikki päivähoitopaikkaa hakeneet saivat paikan tavoitteen mukaisissa aikarajoissa, voisi tavoitteen todeta toteutuneeksi tällaisen tilaston perusteella.

Sitova tavoite 13.1: Uusi oppimiskäsitys ja uudet pedagogiset toimintatavat käytäntöön.

| Arviointikriteeri                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>Suurin osa toimintayksiköistä toteuttaa toiminnallista oppimista ja lasten osallisuus näkyy toimintojen suunnittelussa ja arvioinnissa.</p> <p>Jokaisesta toimintayksiköstä on osallistuttu tieto- ja viestintätekniikan pedagogisen käytön koulutuksiin.</p> <p>Jokainen vantaalainen oppilas on osallistunut vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen.</p> <p>Lukioiden yhteisiä pedagogisia työpaikkoja, koulutuksia ja muita tilaisuuksia yhteensä vähintään 4 kertaa vuodessa.</p> <p>Varian opiskelijoiden työpaikalla tapahtuva oppiminen kasvaa vuodesta 2015 verrattuna 5 prosenttia.</p> | Tavoite toteutui osittain. | Tavoite toteutui osittain. Yhden mittarin osalta voidaan katsoa toteutuneen kokonaan, mutta muilta osin ei voi arvioida tiedon puutteen vuoksi tai koska raportointi ei kerro varsinaisesti tavoitteen toteutumisesta. |

Toiminnallisen oppimisen mittarista raportoinnissa todetaan, että toiminnallinen oppiminen toteutuu esiopetuksen osalta ja varhaiskasvatussuunnitelma ohjaa tavoitteen suuntaan. Raportoinnista ei käy ilmi, kuinka suuri osa toimintayksiköistä käytännössä toteuttaa toiminnallista oppimista eli onko mittarin tavoitetasoksi asetettu ”suurin osa” toteutunut.

Tieto- ja viestintähenkilöstön koulutuksiin osallistujista todetaan raportoinnissa osallistujamäärä, mutta ei sitä osallistuttiinko näihin koulutuksiin jokaisesta toimintayksiköstä ja tavoite nimenomaan oli, että jokaisesta toimintayksiköstä osallistutaan kyseisiin koulutuksiin. Tämä mittarin toteutumista ei voi tällä tiedolla arvioida.

Monialaiseen oppimiskokonaisuuteen osallistumisesta todetaan, että näitä oppimiskokonaisuuksia toteutetaan satunnaisesti, kun mittarin tavoitetaso oli, että jokainen vantaalainen oppilas osallistuu vähintään yhteen monialaiseen oppimiskokonaisuuteen. Raportointi on epämääräistä ja tämän mittarin toteutumista ei voi arvioida.

Työpaikalla tapahtuvan oppimisen osalta todetaan, että järjestelmä ei tuota luotettavaa tietoa suoritusten kertymästä, joten tämänkään mittarin toteutumista ei voi arvioida. Tavoitteelle on asetettu mittareita eri tulosalueille. Mittareiden tavoitetasot on määritelty epätasaisesti.

Sitova tavoite 13.2: Toteutetaan koulutustakuuta

Tavoite toteutui huonosti, koska tavoitteen toteutumisessa jäätiin huomattavasti tavoitetasosta. Keskeyttämisprosentti oli 17,1 tavoitellun 13 prosentin sijasta.

Sitova tavoite 15.2: Nykyistä suurempi osa ikääntyneistä pystyy asumaan kotona.

| Arviointikriteeri                                           | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio                                                                                                                                                       |
|-------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 75 vuotta täyttäneistä 92,5 prosenttia asuu omassa kodissa. | Tavoite toteutui täysin.   | Tavoite toteutui täysin. Tavoite on valtakunnallinen. Tavoite voi sinänsä vaikeuttaa hoitopaikan saantia, sillä kaikki vanhukset eivät välttämättä ole omasta tahdostaan kotona. |

Sitova tavoite 15.3: Lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla.

| Arviointikriteeri                                                                                    | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio                                     |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita alle 3 750 (7,9 % Vantaan 0–17-vuotiaista). | Tavoite toteutui osittain. | Tavoitetta ei voi arvioida (mittari ei ole vertailukelpoinen). |

Tavoitteen raportoinnissa on kerrottu kehittämistyöstä ja toimenpiteistä, joilla tavoitteen suuntaan pyritään. Mittarin tilanteesta on todettu, että tilastoissa havaittujen ongelmien takia mittarille asetettu tavoitetaso ei ole vertailukelpoinen korjattujen tilastotietojen kanssa. Avohuollon asiakkaina oli 3 533 lasta (7,5 % Vantaan samanaikaisesta väestöstä). Vuoden 2016 korjattu toteuma oli 3 345 (7,2 % Vantaan samanaikaisesta väestöstä), joten suhteellinen asiakasmäärä on hieman noussut. Aiheesta kerrotaan myös kohdassa 9.1 Lastensuojelu.

Sitova tavoite 17.1: Keskeisten palvelujen kustannustehokkuus on kilpailukykyinen.

| Arviointikriteeri                                                    | Tilinpäätöksen raportointi | Tarkastuslautakunnan arvio  |
|----------------------------------------------------------------------|----------------------------|-----------------------------|
| Vantaa on kustannustehokkuudeltaan suurten kaupunkien kärjijoukossa. | Tavoite toteutui täysin.   | Tavoitetta ei voi arvioida. |

Kaikki raportoidut vertailutiedot ovat vuodelta 2016. Tavoite oli kuitenkin asetettu vuodelle 2017, joten koska arviointivuodelta ei ole saatavissa kustannusvertailuja ei tavoitetta voi arvioida.

Sitova tavoite 19.3: Kaupungin uudisrakentamis- ja peruskorjauskohteisiin, joissa toteutetaan kunnan palveluita, toteutetaan langaton verkkoyhteys.

| Arviointikriteeri                                                                                                                                                                  | Tilinpäätöksen raportointi                                  | Tarkastuslautakunnan arvio  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| 1–3 (maksimissaan 60 tukiasemaa) peruskorjaus- ja uudisrakentamis-kohteena olevassa koulussa on avoin langaton verkko kuntalaisille ja/tai hallinnon ja opetuksen langaton verkko. | Tavoitteen toteuma-arviointi voidaan tehdä vasta myöhemmin. | Tavoitetta ei voi arvioida. |

Raportoinnissa todetaan, että raportointikaudelle ei ajoittunut yhtään wlan-verkon rakentamista, joten tavoite ei ole arvioitavissa.

#### Johtopäätökset:

Vuodelle 2017 asetettujen tavoitteiden joukossa oli poikkeuksellisen paljon sellaisia tavoitteita, joiden laatu ja mittarointi olivat sellaisia, joita ei voitu arvioida.

Syy vaihtelee joko siitä että "tietoa ei ollut vielä saatavilla" tai ääripäässään, että tietoa ei ollut olemassakaan. Tavoite oli ikään kuin asetettu väärälle vuodelle.

Yllä yksittäisiä tavoitteita koskevassa osiossa tuodaan esille tarkastuslautakunnan näkemys yksittäisten tavoitteiden toteutumisesta.

#### Suosituks:

Tarkastuslautakunnan on kuntalain mukaan arvioitava, ovatko kaupunginvaltuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuneet. Toimintakertomus on osa tilinpäätöstä. Arviointikertomus käsitellään kuntalain mukaan tilinpäätöksen yhteydessä.

Varainhoitovuodelle asetetut toiminnan ja talouden tavoitteet tulee siis asettaa talousarviokauden mukaan, jotta niiden toteuttamiseen tarvittavat resurssit voidaan osoittaa talousarviossa.

Vuoden 2017 osalta tarkastuslautakunta esittää, että tilinpäätöksen yhteydessä toteutumatta jääneet tavoitteet raportoidaan kaupunginhallituksen vastauksessa "vastaukset arviointikertomukseen 2017" syksyllä 2018. Suuri osa toteutumatta jääneistä tavoitteista oli tavoitteita, joita ei voitu arvioida tiedon puutteen vuoksi.

Tarkastuslautakunta palaa näihin tavoitteisiin arviointikertomuksensa 2018 yhteydessä.

## 1.5 Kaupunginvaltuuston konserniyhtiöille asettamien tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2017 talousarviossa valtuusto asetti toiminnan ja talouden tavoitteita yhteensä 22 tytäryhteisölle. Valtuuston tavoitteenasettelu voi koskea tytäryhteisön asemaa, toiminnan laajuutta, toimintaedellytyksiä, palvelun laatua, hinnoitteluperiaatteita tai pääoman tuottovaatimuksia.

Tavoitteita asetettiin yhteensä 52 kappaletta. Yhtiöistä yhdeksälle asetettiin yhteiset tavoitteet ja 13 yhtiölle yhtiökohtaisia tavoitteita. Yhteiset tavoitteet koskivat tilikauden tulosta ja lämmön, sähkön ja veden kulutusta. Yhtiökohtaiset tavoitteet koskivat suurimmalta osaltaan yhtiön tulosta sekä liikevoittoa ja liikevaihtoa. Tavoitteita asetettiin myös investoinneille ja sijoitetun pääoman tuotolle. Samoin toiminnalle ja sen tehostamiselle sekä häiriöiden vähentämiselle, täyttöasteelle ja vaikuttavuudelle. Laatuun, johtamiseen ja asiakastytytyväisyyteen liittyi useita tavoitteita.

Tilinpäätöksen toimintakertomuksessa esitetään tavoitteiden toteutuminen keskeisille ja taloudellisesti merkittävälle tytäryhteisöille yhteensä 25 tavoitteen osalta. Käsiteltyt kuusi yhtiötä olivat Vantaan Energia -konserni, VAV Asunnot Oy -konserni, VTK Kiinteistöt Oy -konserni, Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy, A-Tulkkauk Oy ja Kauppiaitten Kauppaoppilaitos Oy.

Tytäryhteisöjen tavoitteen toteutum tiedot on käsitelty yleisjaostossa 12.3.2018. Mainittujen kuuden yhtiön lisäksi yleisjaosto esittää tavoitteiden toteutumisen 16 (seitsemän eri tavoitteita käsittävien yhtiöitten ja yhdeksän yhteistä tavoitetta käsittävien) yhtiön osalta, jolloin valtuuston asettamat tavoitteet 22 tulivat raportoiduiksi. Yleisjaostossa esitetään edellisten lisäksi seitsemän yhtiötä, joille kaupunginvaltuusto ei asettanut tavoitteita.

#### Johtopäätös:

Toteutumatietojen mukaan kaupunginvaltuuston asettamista tavoitteista toteutui 72 prosenttia. Osittain toteutui 19 prosenttia ja ei lainkaan 5 prosenttia. Tieto puuttui tai sitä ei ollut saatavilla 4 prosentin osalta.

Valtuusto voi ohjata asettamillaan tavoitteilla tytäryhteisöjä niiden omassa tavoitteenasettelussa. Tavoitteenasettelu on luonteeltaan välillistä, pääomistajan tahdon esiintuomista. Kaikkien tytäryhteisöjen tavoitteiden toteutumisen tilanne raportoidaan Vantaalla yleisjaostolle ja merkittävien tytäryhtiöiden tavoitteiden toteutuminen kaupungin tilinpäätöksen ja osavuosikatsausten yhteydessä kaupunginvaltuustolle.

## 2 EMOKAUPUNGIN JA KOKO KONSERNIN TALOUS

### 2.1 Emokaupungin talous ja tilinpäätös

#### Talousarvion toteutuminen

Vantaan tilikauden tulos oli vuonna 2017 noin 40,4 miljoonaa euroa. Tulos on noin 108 miljoonaa euroa muutettua talousarviota parempi. Tilikauden ylijäämä tilinpäätössiirtojen jälkeen oli 41,7 miljoonaa euroa.

Toimintatuotot ylittyivät noin 22,5 miljoonalla eurolla ja toimintakulut (ilman valmistusta omaan käyttöön) alittuivat noin 58,8 miljoonaa euroa muutettuun talousarvioon nähden. Toimintatuottoja kasvattivat muun muassa erittäin kiivaana jatkuneesta kaavoituksesta ja rakentamisesta johtuen selvästi ennakoitua suurempina toteutuneet maanmyyntivoitot, maankäyttö- ja kehittämiskorvaukset ja rakennusvalvontamaksut. Toimintakulujen alituksiin vaikuttivat muun muassa HSL:n kuntaosuuden toteutuminen noin 13,8 miljoonaa ennakoitua pienempänä, noin 18 miljoonaa pienempänä toteutuneet henkilöstökulut ja toimeentulotuen Kela-siirrolle varatun määrärahan alittuminen 16 miljoonalla. Lisäksi ostopalvelut toteutuivat maankäytön ja ympäristön toimialalla 20 miljoonaa euroa arvioitua pienempinä. Kaupungin koko verorahoitus (verotulot ja valtionosuudet) kasvoi noin 0,2 prosenttia verrattuna vuoteen 2016. Pelkkiä verotuloja kertyi 2,4 prosenttia enemmän kuin vuonna 2016. Vuoden 2017 talousarvioon verrattuna verotuloja kertyi noin 35,8 miljoonaa euroa ennakoitua enemmän. Valtionosuuksia taas kertyi noin 0,5 miljoonaa ennakoitua vähemmän, ja verorahoitus kokonaisuudessaan toteutui 103,2-prosenttisesti. Verotulolajeista kunnan tuloveroa kertyi noin 21,1 miljoonaa ennakoitua enemmän, kiinteistövero kertyi 0,7 miljoonaa ennakoitua enemmän ja osuus yhteisöveron tuotosta oli noin 14 miljoonaa ennakoitua suurempi. Edelleen alhaisena pysyneestä korkotasosta johtuen Vantaan ennakoidut korko- ja rahoituskulut alittuivat noin 4,0 miljoonalla ja korko- ja rahoitustuottoja kertyi noin 2,9 miljoonaa arvioitua vähemmän.

Määrärahataavoitteiden toteutumisesta ja lainakannasta vuonna 2017:

- Toimintatuottojen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 106 prosenttia.
- Toimintakulujen toteumaprosentti muutettuun talousarvioon nähden oli noin 96 prosenttia.
- Verotulojen toteumaprosentti oli 103,8 prosenttia.
- Valtionosuuksien toteumaprosentti 99,7 prosenttia.
- Yhteenlasketut rahoitustuotot ja -kulut olivat noin 26,8 miljoonaa euroa, mikä oli noin 1,1 miljoonaa euroa talousarviossa ennakoitua enemmän.
- Poistot ja arvonalentumiset toteutuivat noin 9,7 miljoonaa euroa arvioitua suurempina
- Kaupunginvaltuuston muutokset vuoden 2017 talousarvioon: Käyttötulojen lisäykset noin 50 tuhatta euroa, käyttömenojen lisäykset yhteensä noin 13,1 miljoonaa euroa ja investointien lisäykset (brutto) noin 24,6 miljoonaa euroa.
- Talousarviossa 2017 varauduttiin 33,9 milj. euron nettolainanottoon, mutta vuoden 2017 hyvästä kassatilanteesta johtuen ja tulojen- ja menojen toteuduttua huomattavasti talousarviossa ennakoitua paremmin lainaa ei tarvinnut ottaa, vaan kaupungin pitkäaikaisten lainojen nettovähennys oli

vuonna 2017 noin 101 miljoonaa euroa. Koko lainakannan nettovähennys (mukana lyhytaikaiset lainat) oli 90,1 miljoonaa euroa.

- Investointimenot (brutto) toteutuivat noin 33 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden ja nettoinvestoinnit toteutuivat noin 38 miljoonaa euroa pienempinä muutettuun talousarvioon nähden.

## Kaupungin taloudellisen tilanteen kehittyminen

Ohessa on tarkasteltu kaupungin taloudellista tilannetta kumulatiivisen yli-/alijäämän muodostumista sekä varsinaisen toiminnan ja investointien nettokassavirtaa vuosina 2011–2017. Tarkastelu perustuu kyseisten vuosien tilinpäätöksistä koottuihin laskelmiin. Erityisenä tarkastelukohteena on tulo- ja meno- ja investointien riittävyys.

### Kumulatiivisen ylijäämän muodostuminen, luvut miljoonaa euroa

| Vuosi                                                                                     | 2011             | 2012             | 2013             | 2014             | 2015             | 2016             | 2017     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|----------|
| Toimintakate                                                                              | -910,9           | -958,1           | -976,6           | -1 006,4         | -1 015,6         | -990,0           | -1 008,7 |
| Vuosikate                                                                                 | 79,0             | 64,7             | 108,4            | 79,9             | 98,4             | 178,8            | 164,0    |
| Poistot                                                                                   | -65,8            | -68,4            | -72,9            | -77,8            | -98,1            | -116,1           | -123,6   |
| Tuloslaskelman tulos + satunnaiset tulot                                                  | 13,3             | -3,7             | 35,6             | 2,1              | 1,4              | 64,5             | 40,4     |
| Tilinpäätössiirrot                                                                        | -0,1             | 0,5              | -0,4             | -1,0             | -0,7             | 0,3              | 1,2      |
| Ali-/ylijäämä                                                                             | 13,2             | -3,2             | 35,2             | 1,1              | 0,7              | 64,8             | 41,7     |
| Kumulatiivinen edellisten tilikausien ja kulu- ja tulokauden yli-/ali jäämät <sup>1</sup> | 331,6<br>(339,7) | 336,5<br>(341,6) | 376,8<br>(353,1) | 354,2<br>(362,2) | 362,9<br>(360,2) | 425,0<br>(425,5) | 467,2    |

### Toiminnan ja investointien rahavirta

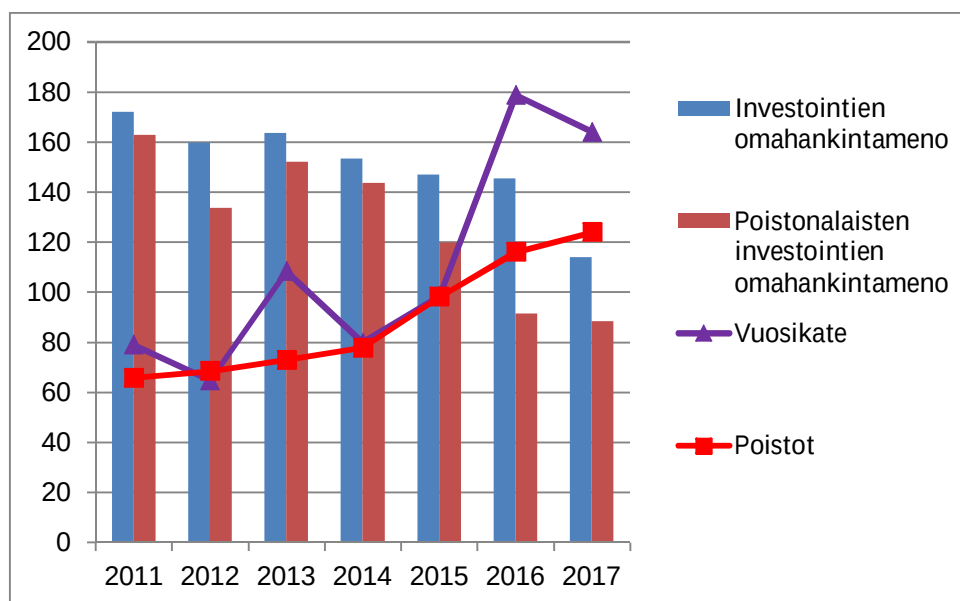
| Vuosi                                          | 2011   | 2012   | 2013   | 2014   | 2015   | 2016   | 2017   |
|------------------------------------------------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|--------|
| Vuosikate                                      | 79,0   | 64,7   | 108,4  | 79,9   | 98,4   | 178,8  | 164,0  |
| Satunnaiset tulot                              | 0,0    | 0,0    | 0,0    | 0,0    | 1,0    | 1,8    | 0,0    |
| Satunnaiset kulut                              | 0,0    | 0,0    | 0,0    | 0,0    | 0,0    | 0,0    | 0,0    |
| Tulo- ja meno- ja investointien korjauserät    | -30,8  | -31,9  | -37,9  | -37,9  | -37,3  | -48,9  | -40,5  |
| Investoinnit                                   |        |        |        |        |        |        |        |
| Käyttöomaisuusinvestoinnit                     | -175,6 | -166,7 | -172,8 | -172,8 | -152,8 | -146,7 | -111,3 |
| Rahoitusosuudet investointeihin                | 3,7    | 6,9    | 9,3    | 9,3    | 5,8    | 1,3    | 0,7    |
| Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot | 45,9   | 40,2   | 47,3   | 47,3   | 48,4   | 68,8   | 50,5   |
| Toiminnan ja investointien rahavirta           | -77,8  | -86,7  | -45,7  | -45,7  | -36,5  | 55,2   | 63,3   |

<sup>1</sup> Suluissa kumulatiivinen edellisen tilikauden ja ylijäämä, kun tilinpäätöksen jälkeen ylijäämään tehdyt oikaisut on otettu huomioon.



Kumulatiivista ylijäämää oli noin 467 miljoonaa euroa vuoden 2017 lopussa. Toimintakate (toimintatuottojen ja toimintakulujen erotus) heikkeni hieman (1,9 prosenttia) vuodesta 2016. Toiminnan ja investointien kassavirta on kahtena viimeisenä vuotena ollut positiivinen. Vuonna 2017 vuosikate hieman laski edellisvuodesta mutta vuosikate kattoi poistot sekä investoinnit. Hyvän taloudellisen tuloksen ja hyvän kassatilanteen ansiosta velkaa pystyttiin jälleen vähentämään.

Ohessa tarkasteluna kaupungin talous vuosina 2011–2017 investointien, vuosikatteen ja poistojen avulla. Investoinnit on esitetty omahankintamenona.



Vuosikate on ollut tarkastelujaksolla vähintään poistojen suuruinen lukuun ottamatta vuotta 2012. Myös investoinnit on saatu kahtena viimeisenä vuonna katettua ilman lainarahoitusta.

#### Johtopäätökset:

Vantaan taloudellinen tulos oli selvästi arvioitua parempi. Käyttötulot ylittyivät arvioidusta ja samalla käyttömenot alittuivat. Verorahoitus (verot ja valtionosuudet) toteutui kokonaisuudessaan arvioitua suurempana. Vuosikatteen ja hyvän kassatilanteen ansiosta investoinnit pystyttiin kattamaan ilman lainarahoitusta ja myös lainamäärää pystyttiin vähentämään.

Liikelaitokset<sup>2</sup>*Keski-Uudenmaan pelastuslaitos*

Talouden toteuma 2017 (luvut 1000 €)

| Keski-Uudenmaan pelastuslaitos                       | Talousarvio 2017 | Tilinpäätös 2017 |
|------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot            | 36 981           | 37 210           |
| Liiketoiminnan kulut                                 | -35 496          | -34 725          |
| Poistot ja arvonalenemiset                           | -1 486           | -1 339           |
| Liikelylijäämä/(-alijäämä)                           | 0                | 1 146            |
| Rahoitustuotot ja kulut                              | 0                | 2                |
| Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia                  | 0                | 1 148            |
| Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)               | 0                | 411              |
| Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+) | 0                | 0                |
| Tilikauden ylijäämä (alijäämä)                       | 0                | 1 559            |

*Investoinnit (brutto)*

Talousarvio 2017

1 590

Tilinpäätös 2017

1 567

Keski-Uudenmaan pelastuslaitoksen talousarvion sitovat määrärahaerät ovat liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Vuodelle 2017 pelastuslaitoksen johtokunnan hyväksymässä talousarviossa sitovina määrärahoina olivat liikeylijäämä 0 euroa ja 1 590 000 euron brutto investoinnit. Tilinpäätöksessä pelastuslaitoksen liikeylijäämä oli noin 1,15 miljoonaa euroa eli toteuma selvästi ennakoitua parempi. Bruttoinvestointimenot toteutuivat noin 23 000 euroa talousarviotasoa pienempinä.

Liikeylijäämän selvästi parempaan toteumaan vaikutti erityisesti sekä henkilöstökulujen että materiaali- ja palvelukulujen säästöt. Henkilöstökuluissa säästöjä tuli noin 500 000 euroa hallinnon, päällystön ja tukipalveluiden virkojen täyttämättä jättämisestä. Materiaali- ja palvelukuluissa tuli noin 400 000 euron säästö talousarviossa arvioituihin menoihin.

<sup>2</sup> Liikelaitosten talouden vertailutaulukot on tiivistetty lyhyeen muotoon yhdistelemällä tuloslaskelman varsinaisen toiminnan tuotto- ja kuluerät yhdeksi eräksi.

*Vantaan työterveys liikelaitos*

Talouden toteuma 2017 (luvut 1000 €)

| Vantaan työterveys liikelaitos                                            | Talousarvio 2017 | Tilinpäätös 2017 |
|---------------------------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot                                 | 6 925            | 7 327            |
| Liiketoiminnan kulut                                                      | -6 357           | -6 667           |
| Poistot ja arvonalenemiset                                                | -44              | -21              |
| Liikelylijäämä(-/alijäämä)                                                | 524              | 639              |
| Rahoitustuotot ja kulut                                                   | -13              | -11              |
| Poistoeron ja vapaaehtoisten varausten muutos lisäys (-) tai vähennys (+) | 44               | 21               |
| Tuloverot                                                                 | -14              | -8               |
| Tilikauden ylijäämä (alijäämä)                                            | 541              | 640              |

*Investoinnit 2017 (brutto)*

Talousarvio 2017

60

Tilinpäätös 2017

55

Vantaan työterveys liikelaitoksen sitova määräraha/tuottovaatimus on vuosittain Vantaan kaupungille maksettava seitsemän prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja seitsemän prosentin korko peruspääomasta. Maksettavien korkojen euromäärä yhteensä vuonna 2017 oli 13 086 euroa. Työterveysliikelaitos maksoi kyseisen koron lainasta ja peruspääomasta vuonna 2017. Työterveyspalvelujen myynti ylittyi noin kuuden prosenttia arvioidusta ja liikelaitoksen liikelylijäämä oli yli 100 000 euroa arvioitua parempi.

*Suun terveydenhuollon liikelaitos*

Talouden toteuma 2017 (luvut 1000 €)

| Suun terveydenhuollon liikelaitos                    | Talousarvio 2017 | Tilinpäätös 2017 |
|------------------------------------------------------|------------------|------------------|
| Liikevaihto ja liiketoiminnan muut tuotot            | 22 720           | 23 289           |
| Liiketoiminnan kulut                                 | -21 921          | -22 938          |
| Poistot ja arvonalenemiset                           | -103             | -88              |
| Liikelylijäämä/alijäämä                              | 696              | 263              |
| Rahoitustuotot ja kulut                              | -227             | -210             |
| Ylijäämä (alijäämä) ennen varauksia                  | 469              | 53               |
| Vapaaehtoisten varausten lisäys (-) tai vähennys (+) | 0                | 125              |
| Tilikauden ylijäämä (alijäämä)                       | 469              | 178              |

*Investoinnit 2017 (brutto)*Talousarvio 2017  
200Tilinpäätös 2017  
0

Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitokselle oli talousarvion sitovina erinä vuosittain Vantaan kaupungille maksettava seitsemän prosentin korko kaupungin antamasta lainasta ja seitsemän prosentin korko peruspääomasta sekä liikeylijäämä ja bruttoinvestoinnit. Kaupungille maksettavien korkojen euromäärä oli vuonna 2017 yhteensä noin 227 000 euroa, jonka liikelaitos myös maksoi kaupungille vuonna 2017. Vaikka liikelaitoksen liikeyvaihto oli arvioitua suurempi, niin liikeylijäämä jäi noin 430 000 tuhatta euroa talousarviossa arvioitua pienemmäksi. Liikeylijäämä tavoitteesta jäämiseen vaikuttivat eniten yli 900 000 euroa ylittyneet palveluostot ja noin 160 000 ylittyneet henkilöstökulut. Ylitysten todettiin tilinpäätöksessä johtuneen toimenpiteiden volyymin kasvusta sekä suun ja terveydenhuollon erityisyksikön toiminnan tuomista erilliskustannuksista. Investointeja liikelaitos ei tehnyt.

Liikelaitosten vaikutus Vantaan tilikauden tulokseen oli noin 1,8 miljoonaa euroa.

**Johtopäätökset:**

Liikelaitoksista Keski-Uudenmaan pelastuslaitos ja Vantaan työterveys liikelaitos saavuttivat ennakoitua paremman taloudellisen tuloksen, ja näiden liikelaitosten sitovat erät ja taloudelliset tavoitteet toteutuivat. Suun terveydenhuollon liikelaitos maksoi tavoitteensa mukaiset korot kaupungille, mutta sitovista eristä liikeylijäämä jäi liikelaitoksella talousarviossa arvioitua pienemmäksi.

## 2.2 Koko kaupunkikonsernin talous

Seuraavissa taulukoissa verrataan emokaupungin ja koko konsernin vuoden 2017 tilinpäätöstietoja ja keskeisiä tilinpäätöksen tunnuslukuja toisiinsa.

Kaupungin ja koko konsernin tuloksen muodostuminen:

| M€                                             | <i>Kaupunki</i> | <i>Konserni</i> |
|------------------------------------------------|-----------------|-----------------|
| Toimintatuotot                                 | 252,0           | 1 017,4         |
| Valmistus omaan käyttöön                       | 78,3            | -               |
| Toimintakulut                                  | -1 339,0        | -1 838,6        |
| Osuus osakkuusyritysten voitosta ja tappioista | -               | 5,7             |
| Toimintakate                                   | -1 008,7        | -815,5          |
| Verorahoitus (sisältää valtionosuudet)         | 1 145,9         | 1 151,3         |
| Rahoitustuotot ja -kulut                       | 26,8            | -8,0            |
| Vuosikate                                      | 164             | 327,8           |

| M€                                                                                                                   | Kaupunki | Konserni |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|----------|
| Poistot ja arvonalentumiset (sisältää suunnitelman mukaiset poistot, omistuksen eliminointierot ja arvonalentumiset) | -123,6   | -216,0   |
| Satunnaiset erät                                                                                                     |          | 0,8      |
| Varausten lisäys                                                                                                     |          | -        |
| Rahastojen lisäys                                                                                                    |          | -        |
| Tilinpäätössiirrot                                                                                                   | 1,2      | 0,7      |
| Tilikauden verot                                                                                                     | -        | -7,7     |
| Laskennalliset verot                                                                                                 | -        | -5,8     |
| Vähemmistöosuudet                                                                                                    | -        | -18,4    |
| Tilikauden ylijäämä                                                                                                  | 41,7     | 81,2     |

## Kaupungin ja koko konsernin keskeisten tunnuslukujen vertailu:

|                                            | Kaupunki | Konserni |
|--------------------------------------------|----------|----------|
| Vuosikate, % poistoista                    | 133,0    | 151,8    |
| Investointien tulorahoitus, %              | 148,2    | 108,1    |
| Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas        | 2 094    | 2 840    |
| Lainakanta, euroa per asukas <sup>3</sup>  | 4 517    | 8 837    |
| Lainanhoitokate                            | 0,9      | 2,7      |
| Suhteellinen velkaantuneisuus %            | 81,1     | 110,8    |
| Velat ja vastuut prosentteina käyttöloista | 106,4    | 126,8    |

Tulorahoitus riitti sekä poistojen että investointien kattamiseen poistot pystyttiin molemmissa jälleen kattamaan tulorahoituksella. Koko konsernin ylijäämä oli noin 20 miljoonaa euroa suurempi kuin emokaupungin ylijäämä. Investointien tulorahoitusprosentti parani sekä emokaupungissa että konsernissa ja nyt myös konsernissa pystyttiin investoinnit kattamaan tulorahoituksella.

Kaupungin lainanhoitokatteen tunnusluku on 0,9 ja se heikkeni vuodesta 2016. Tunnusluku osoittaa, että tulorahoitus ei kaupungilla kokonaan riittänyt vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun vuonna 2017. Konsernin lainanhoitokate sen sijaan parani edellisvuodesta ja oli nyt 2,7. Suhteellinen velkaantuneisuus osoittaa koko velkataakan suuruuden ja tämä tunnusluku parani sekä emokaupungissa että konsernissa hieman vuodesta 2016 mutta osoittaa edelleen, että kaupungilla ja konsernilla on merkittävän suuri velkataakka. Velan takaisin maksuun tarvittaisiin konsernissa selvästi yli vuoden tulorahoitus ja emokaupungin koko velan takaisinmaksuun kuluisi 81,1 prosenttia vuoden tulorahoituksesta.

## Johtopäätökset:

Emokaupungin ja konsernin taloudellinen tulos oli selvästi arvioitua parempi. Tulorahoitus riitti nyt myös konsernilla sekä poistojen että investointien rahoitukseen. Lisäksi kaupungin ja konsernin isoa velkataakkaa pystyttiin jälleen vähentämään. Kaupungin suureen velkamäärään liittyy riskejä (esimerkiksi korkojen nousu), jotka toteutuessaan kaventaisivat nopeasti kaupungin taloudellista liikkumavaraa.

<sup>3</sup> Asukaskohtaiset luvut on laskettu käyttäen Tilastokeskuksen antamaa virallista Vantaan asukaslukua 31.12.2017 tilanteessa (223 027 asukasta).

## 2.3 Suurten kaupunkien vertailua

Alla olevassa taulukossa vertaillaan kuuden suurimman kaupungin keskeisiä talouden tunnuslukuja vuodelta 2017. Tunnusluvut on kerätty kaupunkien kaupunginhallituksissa hyväksytyistä vuoden 2017 tilinpäätöksistä. Tunnuslukuja on seitsemän jokaisella kaupungilla eli yhteensä 42. Tunnuslukujen tasoluokittelu perustuu Kuntaliiton määrittelyyn. Tunnusluvuissa on vuoden 2017 tunnusluvun alla suluissa kyseisen tunnusluvun arvo vuonna 2016.

Vuonna 2017 tunnusluvut olivat kokonaisuutena hyvin lähellä vuoden 2016 tasoa. Tunnusluvuista 33 pysyi vuoden 2016 tasolla, viiden tunnusluvun arvo parani ja neljän tunnusluvun arvo heikkeni. Hyvällä tasolla oli nyt 17 tunnuslukua (16 vuonna 2016), tyydyttävällä tasolla oli nyt 13 tunnuslukua (15 vuonna 2016) ja heikolla tasolla oli 12 tunnuslukua (11 vuonna 2016). Kaupungeista Espoolla kahden tunnusluvun arvo parani, Oululla kolmen tunnusluvun arvo parani ja samalla yhden tunnusluvun arvo heikkeni, Tampereella, Turulla ja Vantaalla yhden tunnusluvun arvo heikkeni ja Helsingin tunnuslukujen arvot pysyivät vuoden 2016 tasolla. Eniten hyvällä tasolla olevia tunnuslukuja (neljä) oli Espoolla, Helsingillä ja Oululla.

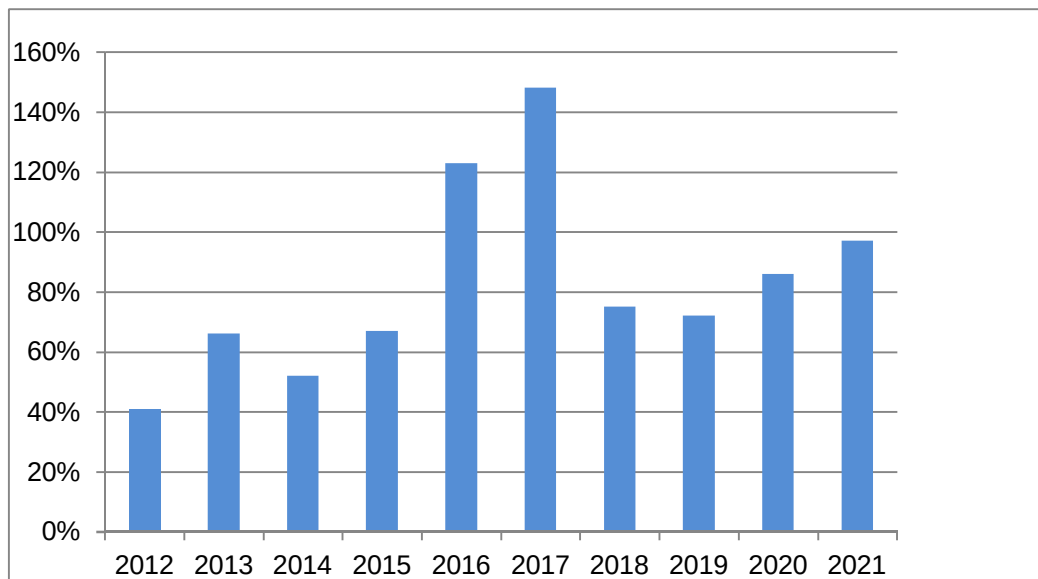
Kertynyt ylijäämä asukasta kohden ja vuosikateprosentti poistoista tunnuslukujen arvot olivat kaikilla kaupungeilla hyvällä tai tyydyttävällä tasolla. Investointien tulorahoitusprosentti oli neljällä kaupungilla hyvällä tasolla ja kahdella kaupungilla heikolla tasolla. Suurin osa heikoista tunnusluvuista oli lainakantaa (sekä emon että konsernin), suhteellista velkaantumista ja lainanhoitokatetta kuvaavissa tunnusluvuissa. Emon lainakanta asukasta kohden tunnusluvun arvo oli kolmella kaupungilla heikolla tasolla ja kolmella tyydyttävällä tasolla. Konsernin lainakantaa per asukas tunnusluku taas oli kahdella kaupungilla heikolla tasolla, kolmella tyydyttävällä tasolla, mutta Oululla tämä tunnusluku oli noussut hyvälle tasolle. Suhteellista velkaantumista kuvaavan tunnuslukujen arvo oli säilynyt kaikilla kaupungeilla vuoden 2016 tasolla ja arvo oli kolmella kaupungilla heikolla ja kolmella kaupungilla tyydyttävällä tasolla. Lainahoitokatteen tunnusluvun arvo oli heikentynyt kolmella kaupungilla ja säilynyt kolmella kaupungilla ennallaan. Lainahoitokatteen tunnusluku oli nyt kahdella kaupungilla hyvällä tasolla, kahdella tyydyttävällä tasolla ja kahdella kaupungilla heikolla tasolla.

|                                                        | Espoo              | Helsinki         | Oulu             | Tampere          | Turku            | Vantaa           |
|--------------------------------------------------------|--------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| Vuosikate % poistoista                                 | 160<br>(143)       | 236<br>(239)     | 148<br>(94)      | 82<br>(80)       | 70<br>(122)      | 133<br>(154)     |
| Investointien tulorahoitus %                           | 87<br>(78)         | 137<br>(125)     | 108<br>(61)      | 46<br>(34)       | 37<br>(98)       | 148<br>(123)     |
| Kertynyt ylijäämä, euroa per asukas                    | 1 747<br>(1 711)   | 8 368<br>(7 731) | 4 227<br>(4 050) | 2 232<br>(2 297) | 1 349<br>(1 271) | 2 094<br>(1 938) |
| Lainakanta, euroa per asukas                           | 2 885<br>(3 122)   | 1 871<br>(2 157) | 3 126<br>(3 346) | 2 275<br>(2 139) | 3 989<br>(3 599) | 4 517<br>(5 004) |
| Lainahoitokate                                         | 3,6<br>(3,1)       | 4,7<br>(2,4)     | 1,5<br>(2,2)     | 1,8<br>(2,4)     | 0,5<br>(0,9)     | 0,9<br>(1,8)     |
| Suhteellinen velkaantuneisuus %                        | 57<br>(60)         | 48<br>(50)       | 66<br>(70)       | 50<br>(46)       | 75<br>(65)       | 81<br>(85)       |
| Konsernin (sisältää kaupungin) lainakanta euroa/asukas | 12 280<br>(11 606) | 7 732<br>(7 772) | 3 994<br>(4 358) | 6 271<br>(5 740) | 7 292<br>(6 974) | 8 837<br>(9 298) |

## 2.4 Investointien vertailua

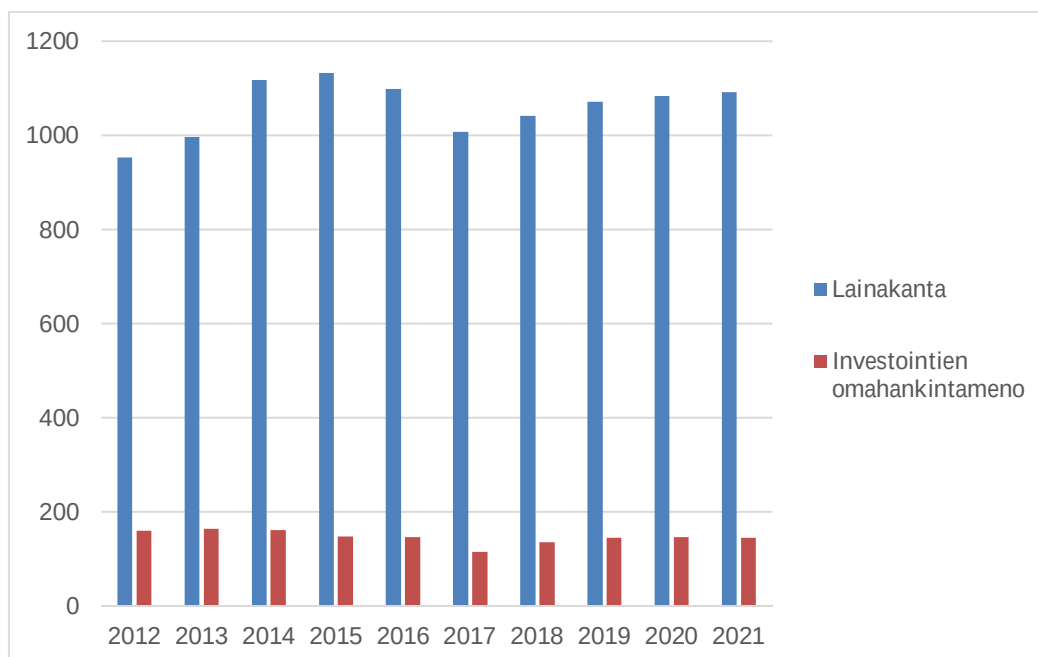
### Investointien tulorahoitusprosentti

Oheisessa kaaviossa on Vantaan kaupungin investointien tulorahoitusprosentti vuosilta 2012–2021. Vuosina 2016 ja 2017 tulorahoitus on kattanut kaikki investoinnit. Vuodesta 2018 eteenpäin tulorahoitusprosentti perustuu taloussuunnitelman 2018–2021 ennusteisiin.



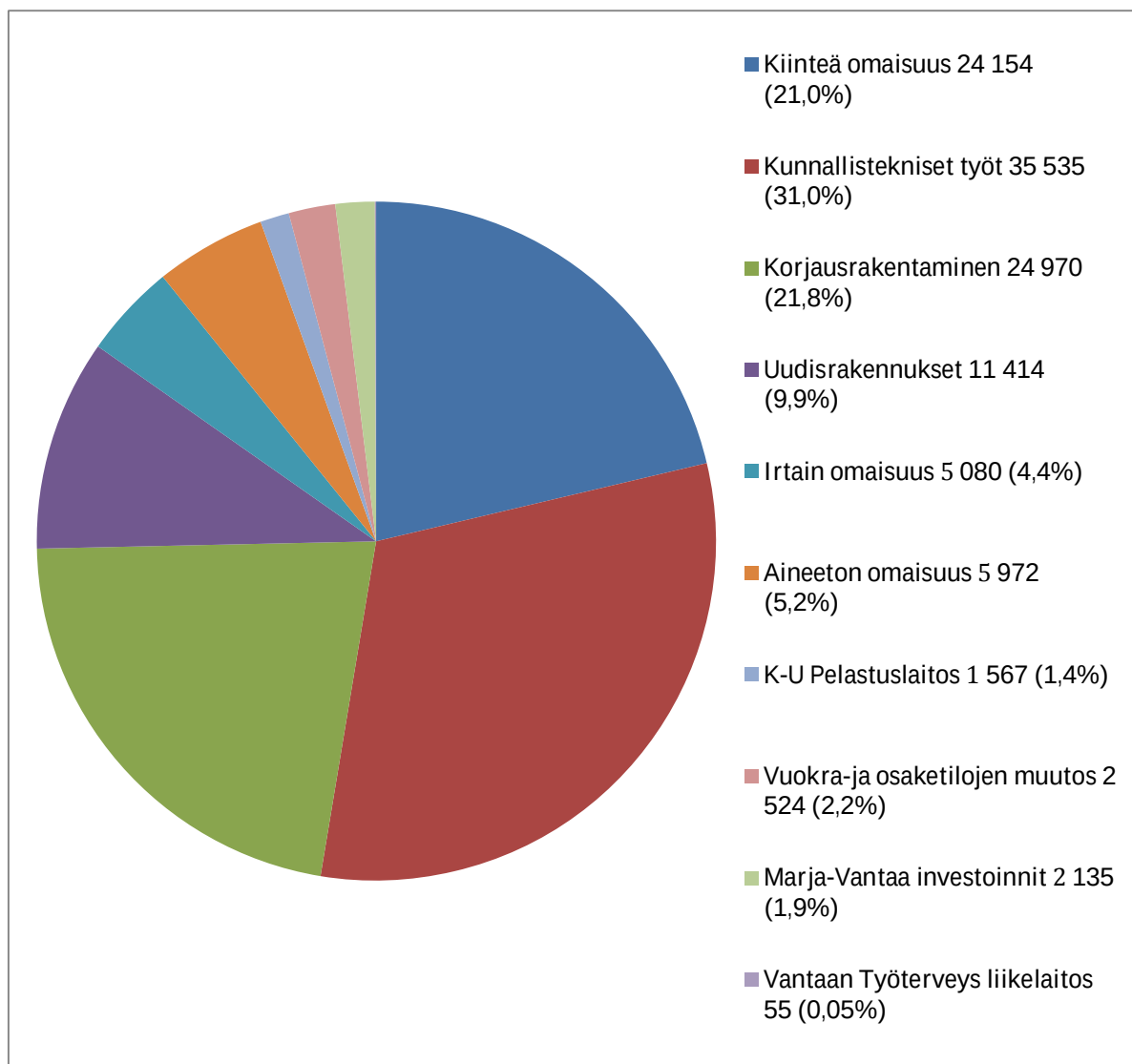
### Lainamäärä ja investoinnit

Seuraavassa kuvataan lainamäärän ja investointien kehitystä vuodesta 2012. Vuodesta 2018 eteenpäin luvut ovat taloussuunnitelmassa 2018–2021 esitettyjä ennusteita. Lainamäärässä on mukana sekä kaupungin lyhyt- että pitkäaikaiset lainat.



### Investointien jakauma 2017

Ohessa kuvattuna kaupungin investointien (brutto) toteumarakenne vuodelta 2017 luvut ovat tuhatta euroa. Kunnallistekniset työt olivat suurin investointien osa-alue.



#### Johtopäätökset:

Investointien tulorahoitusprosentti on kahtena viime vuotena hyvän taloudellisen tuloksen johdosta noussut yli 100 prosentin eli kaupunki on pystynyt kattamaan kaikki investoinnit tulorahoituksellaan. Myös investointitaso on saatu pidettyä talousarviossa arvioidulla tasolla ja myös jatkossa on tärkeää pysyttää investointimenot suunnitellussa tasossa.

## 2.5 Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahasto perustettiin vuonna 2007 nimellä Marja-Vantaa-rahasto. Alkuun rahasto palveli Marja-Vantaa-projektia alueen suunnittelun ajan. Kaupunginvaltuusto muutti 23.5.2011 rahaston nimeä ja sääntöjä kattamaan muitakin keskustoja. Rahaston tarkoituksena on rahoittaa Marja-Vantaan kaupunginosan (nykyinen Kivistö) sekä keskusta-alueiden kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Päätöksen perustelutekstissä todettiin, että Vantaan kilpailukyvyn kannalta keskeinen tekijä on keskustojen ja erityisesti asemakeskusten elinvoimaisuus asumisen sekä liike-elämän kannalta. Keskukset ovat pysyneet pääsääntöisesti muuttumattomina rakentamisensa jälkeen (mm. Tikkurila, Koivukylä, Korso, Hakunila, Myyrmäki). Tämän vuoksi ne ovat menettäneet suuren osan vetovoimastaan. Kaikissa Vantaan keskuksissa on meneillään merkittäviä eri vaiheissa olevia kehittämishankkeita, joissa tarvitaan myös kaupungin panostusta. Tyypillisesti



tällaisia hankkeita ovat pysäköinnin järjestäminen sekä julkisten sisä- ja ulkotilojen kohentaminen nykyvaatimusten mukaisiksi. Vuonna 2017 rahaston käyttötalousmenot olivat 1,1 miljoonaa euroa ja investointimenot 2,1 miljoonaa euroa.

## Pääoma

Tilinpäätöksessä 2017 rahaston oma pääoma on 22 805 204,95 euroa (noin 23,9 miljoonaa euroa 2016 ja noin 24,3 miljoonaa euroa 2015). Rahaston taseessa ei erikseen näytetä peruspääomaa ja edellisten tilikausien yli- tai alijäämiä, vaan ne kirjataan kunakin vuonna omaa pääomaa kasvattavaksi tai pienentäväksi.

## Säännöt

Rahaston sääntöjen mukaan sen tarkoituksena on rahaston varoin rahoittaa Marja-Vantaan suunnittelualueen sekä Vantaan keskusta-alueiden kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Rahaston varoja käytetään asemakaavoituksen, kunnallistekniikan ja keskeisten palvelutilojen suunnittelu- ja toteuttamiskustannuksiin. Rahaston hallinnosta vastaa ja rahojen käytöstä päättää maankäytön ja ympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä viranhaltija.

## Aluemarkkinointi

Rahastosta on maksettu aluemarkkinoinnin menoja noin vuodesta 2015 alkaen. Tämä tarkoittaa muun muassa näkyvyyttä Nordic Business Forumissa ja lentoasemalla (Aviapoliksen aluemarkkinointi). Aluemarkkinointi liittyy olennaisesti rakentuvien keskusten toteuttamiseen. Käytännössä kyse on kaavoitukseen, rakennus- ja infra-hankkeisiin ja muihin hankkeisiin liittyvästä tiedottamisesta, viestinnästä sekä kunkin alueen markkinoinnista ja brändäyksestä. Aluemarkkinoinnin tavoitteena on ohjata kunkin alueen kehitystä toivottuun suuntaan.

### Johtopäätökset:

Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston tarkoituksena on rahoittaa alueiden kehittämistä, suunnittelua ja toteuttamista. Rahaston varoja käytetään Vantaan keskustojen kehittämishankkeisiin, joissa tarvitaan myös kaupungin panostusta. Esimerkkejä tällaisista hankkeista ovat Tikkurilan jokirannan uudistamisen suunnittelu, Tikkurilan aseman eteläisen alikulun rakentaminen ja Martinlaaksonpolun alikulkutunneli. Rahaston kautta on rahoitettu myös aluemarkkinointia, joka liittyy olennaisesti rakentuvien keskusten toteuttamiseen. Tiedottaminen, viestintä ja kunkin alueen markkinointi ja brändäys ovat keinoja ohjata alueen kehitystä toivottuun suuntaan.

## 2.6 Asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto

### Rahaston perustaminen

Vantaan kaupungin Omakotilainarahasto perustettiin vuonna 1956 ja Vantaan kaupungin Asuntolainarahasto perustettiin vuonna 1980. Rahastosta myönnettiin henkilökohtaisia täydennyslainoja vantaalaisille asunnon hankkimista, rakentamista, peruskorjausta ja laajentamista varten. Henkilökohtaisten lainojen myöntäminen rahastosta lopetettiin vuonna 1995.

### Viimeisin sääntömuutos 2014

Rahastosta myönnettyjen lainojen käyttötarkoitus on muuttunut vuosien kuluessa. Samoin kaupungin ja sen konserniyhtiöiden tulevien vuosien rakentamiseen ja korjauksiin liittyvät rahoitustarpeet monimuotoistuvat ja kasvavat tulevaisuudessa. Näin ollen katsottiin tarkoituksenmukaiseksi päivittää sekä rahaston nimi että sen säännöt vastaamaan rahaston toimintaa. Voimassa olevat säännöt rahastolle hyväksyttiin kaupunginvaltuus-

tossa 12.5.2014 ja ne astuivat voimaan 1.6.2014. Rahaston uudeksi nimeksi tuli *Vantaan kaupungin asunto-laina-, kiinteistö- ja rakentamisrahasto*. Koska rahaston tarkoitus ja käyttö laajenivat aiemmasta, päätti kaupunginvaltuusto rahaston uusien sääntöjen hyväksymisen yhteydessä myös korottaa rahaston pääomaa 20 milj. eurolla Vantaan kaupungin tilikauden 2013 ylijäämäisestä tuloksesta vuoden 2014 kirjanpidossa.

Rahaston tarkoituksena on säännöissä todettu asuntotuotanto, kiinteistöjen ja kiinteän omaisuuden hankinta ja kehittäminen, sekä talon ja infrastruktuurin rakentaminen ja elinkeinopolitiikan tukeminen. Rahaston käyttösunnitelma hyväksytään sääntöjen mukaan osana kaupungin vuotuista talousarviota ja lainat rahastosta myöntää kaupunginhallitus kaupunginjohtajan esittelystä. Lainaehdot hyväksyy kaupunginhallitus. Rahaston varoista voidaan myöntää lainoja kaupungin omistamille yhtiöille ja niiden omistamille tytäryhtiöille kaupungin voimassa olevan talousarvion investointiohjelmaan perustuen. Rahaston säännöissä todetaan myös, että lainoitus toiminnan katteesta voidaan myöntää hissien rakentamiseen ja peruskorjaamiseen sekä muuhun asumisen edistämiseen avustuksia.

### Rahaston käytöstä

Oheisessa taulukossa on tietoa rahaston käytöstä vuosilta 2015–2017, tiedot on koottu kyseisten vuosien tilinpäätöksistä

|            | Talousarvio<br>2015 | Tilinpäätös<br>2015 | Talousarvio<br>2016 | Tilinpäätös<br>2016 | Talousarvio<br>2017 | Tilinpäätös<br>2017 |
|------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Lainat     | 6 000 000           | 2 602 700           | 8 000 000           | -                   | 8 000 000           | -                   |
| Avustukset | 500 000             | -                   | 500 000             | -                   | 500 000             | 14 296              |
| Yhteensä   | 6 500 000           | 2 602 700           | 8 500 000           | -                   | 8 500 000           | 14 296              |

Rahaston pääoma 31.12.2017 oli 92 804 533,42 euroa. Vuodelle 2018 varattiin rahaston käyttösunnitelmassa uusiin antolainoihin 8,0 miljoonaa euroa ja avustuksiin 0,4 miljoonaa euroa.

#### Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin asuntolaina-, kiinteistö- ja rakentamisrahaston viimeisimmällä sääntömuutoksella ennakoitiin Vantaan konserniyhtiöiden tulevaisuudessa kasvavia rahoitustarpeita. Pääpaino rahaston käytössä on kaupungin omien yhtiöiden hankkeiden rahoittaminen. Vuosina 2016–2017 rahastosta ei ole haettu uusia lainoja, mutta hissiavustuksia rahastosta myönnettiin. VAV asunnot osakeyhtiön osalta rahastoa ei ole tarvittu, koska matalan korkotason vuoksi yhtiön rahoitustarpeet on voitu hoitaa muista rahoituslähteistä. Muiden konserniyhtiöiden osalta (lähinnä VTK) hankkeet ovat puolestaan olleet parina viime vuotena niin suuria, että niihin ei ole ollut järkevää tai edes mahdollista käyttää rahaston rahoitusta. Rakentamisen volyymit ovat Vantaalla olleet viime vuosina korkealla ja tämän kehityksen ennustetaan myös jatkuvan. Lisäksi Vantaa on myös sitoutunut pääkaupunkiseudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksessa tiettyihin asuntotuotantotavoitteisiin. Koska lähes koko Vantaan ARA-asuntotuotannosta vastaa kaupungin konserniin kuuluva VAV-Asunnot Oy, on rahaston rooli tarpeellinen VAV:n omarahoitusosuuden turvaajana ja samalla asuntotuotannon tukena. Yhtiöiden rahoitustarpeet vaihtelevat vuosittain ja VAV Asunnot Osakeyhtiöllä on tuleville vuosille mittava investointiohjelma ja myös muille konserniyhtiöille on tulossa investointihankkeita, joihin rahastoa voidaan käyttää. Näin ollen on ennakoitava, että kaupungin yhtiöt tulevat jatkossa taas käyttämään rahastoa yhtenä rahoituskanavana.

## 3 META-ARVIOINTI

### Arvioinnin tavoite, toteuttamistapa ja rajaus

Arvioinnin tavoitteena oli koostaa, luokitella ja analysoida kaupungissa tehtäviä arviointeja.

Arviointi tehtiin toimialoille tehdyn tietopyynnön, saatujen vastausten luokittelun, analysoinnin ja arvioinnin avulla. Arviointeja luokiteltiin soveltuviin ryhmiin toisaalta arvioinnin suorittajan ja toisaalta arvioinnin luonteen

perusteella. Arvioinnissa luokitteluina olivat itsearviointi, vertaisarviointi, ulkopuolinen arviointi tai auditointi. Arvioinnin luonne -lajittelutekijöitä olivat vaikutusten ennakoarviointi, lakisääteinen arviointi, laadun arviointi (oma työ, ostopalvelu, sopimussyhteistyö, konsernin avulla tuotettu palvelu), sopimuksen noudattamisen arviointi ja poikkeushallinnollinen arviointi. Toimialoilta pyydettiin tiedot vuonna 2017 valmistuneista arvioinneista. Taustamateriaalina käytettiin lainsäädäntöä (erityisesti lakisääteiset arvoinnit) ja muun muassa Kuntaliiton ohjeistusta.

Selvityksen ja arvioinnin ulkopuolelle rajattiin sisäisen tarkastuksen, tilintarkastajan ja tarkastuslautakunnan tarkastus- ja arviointiraportit. Arviointien tasoa/laajuutta ajateltiin aluksi käytettävän yhtenä rajaustekijänä. Arvioinnin tiedonkeruulomakkeelta tämä luokittelu kuitenkin jätettiin pois ja jätettiin toimialojen ja tulosalueiden omaan harkintaan mistä ja minkä laajuisista arvioinneista ne vastauksessaan raportoivat.

## Arviointi kunnissa

Kuntaliitto julkaisi vuonna 2006 suosituksen arvioinnista kuntien valtuustoille. Suosituksessa arvioinnilla tarkoitetaan valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutumisen arviointia sekä muuta valtuuston johtamaa arviointia. Siinä todetaan, muun muassa, että kunnan arviointijärjestelmä kattaa valtuuston ja lautakuntien arvioinnin ohella kytkennät toimintayksiköissä toteutettuun arviointiin sekä tilintarkastukseen, sisäiseen valvontaan ja mahdolliseen controller-toimintoon. Arvioinnin ketju alkaa valtuustosta ja kunnan-hallituksesta ulottuen toiminnan eri tasojen kautta yksittäisen työntekijän kanssa käytyihin kehityskeskusteluihin tai kuntalaispalautteeseen asti.

Vuonna 2017 tulos- ja kehityskeskusteluihin osallistui 67 prosenttia koko kaupungin henkilöstöstä. Muilta osin kehityskeskustelut eivät nouse tässä arvioinnissa esiin.

Kuntalaispalaute on osa arviointia. Kuntalaispalautetta on monen tasoista; mm sanallinen palaute, sähköpostipalaute, happy-or-not -laitteet, tarkemmat asiakaskyselyt ja asiakastytyytyväisyyskyselyt sekä kuntalaiskyselyt. Myös valitukset, kantelut ja tutkintapyyntöjä ovat osa kuntalaispalautetta. Palautetta kerätään kaikilla toimialoilla. Esimerkiksi sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala raportoi kaikesta edellä mainitusta laajasti osana vuosikatsaustaan.

## Lakisääteiset arvoinnit

Osa arvioinneista määräytyy suoraan tai välillisesti laista. Esimerkiksi suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnissa (SOVA) viranomaisen tulee selvittää ja arvioida valmistelemiensä suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutukset, jos niiden toteutuminen voi vaikuttaa merkittävästi muun muassa ihmiseen, luontoon ja sen monimuotoisuuteen, rakennettuun ympäristöön, maisemaan tai luonnonvaroihin. ELY-keskukset (elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset) ohjaavat ja valvovat ympäristövaikutusten arviointimenettelyjä (YVA) sekä antavat lausunnot suunnitelmien ja ohjelmien ympäristöarvioinnissa (SOVA).

Kunnalliset ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköt suorittavat elintarvikevalvontaa toimialueellaan ja aluehallintovirasto ohjaa, arvioi ja valvoo tätä toimintaa.

Aluehallintovirasto suorittaa sosiaali- ja terveyspalvelujen ohjaustehtävässään ennakollisia ohjaus- ja arviointikäyntejä esimerkiksi vanhustenhuollon, lastensuojelun tai mielenterveys- ja päihdepalveluiden yksiköihin. Sosiaali- ja terveydenhuollossa on käytössä ilmoitusjärjestelmät laissa säädettyjen potilas- tai asiakasturvallisuutta vaarantavien tapahtumien raportointiin ja sosiaalihuoltolain mukaisen epäkohtailmoituksen tekemiseen. Ne toimivat samalla osana laadun arviointia.

Kansallinen koulutuksen arviointikeskus on itsenäinen viranomainen, joka vastaa opetuksen ja koulutuksen kansallisesta arvioinnista. Tulokset raportoidaan kansallisella tai korkeintaan alueellisella tasolla.

Päätöksentekoon liittyvää vaikutusten ennakoarviointia edellytetään esimerkiksi seuraavissa laeissa: maankäyttö- ja rakennuslaki 1999/132, laki ympäristövaikutusten arvioinnista 1994/468, laki viranomaisten suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arvioinnista 2005/200, terveydenhuoltolaki 2010/1326. Tunnetuimpia erillisiä vaikutusarviointeja ovat lapsivaikutusten, sukupuolivaikutusten, yhdenvertaisuusvaikutusten, sosiaalisten vaikutusten, ympäristövaikutusten ja yritysvaikutusten arvioinnit.

## Vastausten analysointia

### *Yleistä*

Vastauksia saatiin kaikilta toimialoilta. Osa toimialoista vastasi keskitetysti, ja osasta vastauksia saatiin tulosalueittain. Tulosalueittain vastanneilta toimialoilta muutama tulosalue ei vastannut mitään. Lisäksi kahdesta saatiin tieto, ettei tehtyjä arviointeja ole. Vastauksissa oli mainittu yhteensä 117 arviointia, mutta luvussa on päällekkäisyyksiä sikäli, että tiettyjä saman sisältöisiä tai samoja arviointeja on tehty monilla tulosalueilla. Yli puolet kaikista arvioinneista oli sivistystoimen toimialalta. Kun tuloksista poistetaan useaan kertaan mainitut arvioinnit, yhteismääräksi tulee 86, joista 45 tehtiin sivistystoimen toimialalla.

### *Kaupunkitasoinen tarkastelu*

Kaupungin omistajapolitiikan sekä palvelustrategioiden ja hankintaosaamisen arviointi kuuluvat kaupunginvaltuustolle ja kaupunginhallitukselle.

Osana talousarvio- ja strategiaprosessia toimialat tekevät taloussuunnittelun koordinoimana toimintaympäristöanalyysjä, tilinpäätökseen ja osavuosisikatsauksiin vastaavasti sitovien tavoitteiden toteutumisen arviointia ja valtuustokauden strategisten päämäärien ja strategiaan sisältyvien ohjelmien toteumatilanteen arviointia. Valtuustokauden strategiasta teetettiin myös ulkoinen arviointi, tämä tosin pääosin vuoden 2016 puolella. Keväällä 2017 toteutettiin toimiala kerrallaan tulosaluetasoinen johtamisjärjestelmän arviointi. Tulosalueilla tarkasteltiin tuloksia yhdessä Kunta10- kyselyn työolojen arvioinnista poimittujen kohtien kanssa ja luotiin kehityskohteet tuloskorttiin. Lisäksi on ollut käytössä CAF-itsearviointimalli organisaation laadunarviointiin. Asiakas- tai kuntalaiskyselyitä (kaupungin sisäisiä ja kaupunkilaisille suunnattuja) ja asiakaspalautteen arviointeja on tehty kaikilla toimialoilla, kukin omista tarpeistaan lähtien.

### *Havaintoja toimialoilta*

Sivistystoimi oli raportoinut eniten lakisääteisiä arviointeja ja ulkopuolisten tahojen, kuten kansallisen koulutuksen arviointikeskuksen (KARVI), opetushallituksen ja THL:n (Terveysten ja hyvinvoinnin laitos) toteuttamia arviointeja. Esimerkkejä aihepiireistä koulutuksen ja varhaiskasvatuksen puolelta ovat digioppimisen seuranta, työrauha ja turvallinen oppimisympäristö, oppilas- ja opiskelijahuoltolain toimeenpano, kouluterveyskysely, oppimistulosten arviointi, opetuksen laatuarviointi, johtajuusprofiilit (DISC), selvitys lapsi- ja sukupuolivaikutuksista (varhaiskasvatus) sekä kehityksen ja oppimisen tuen linjausten arviointi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon vastauksissa korostuivat vaikutusten ennakoarvioinnit ja asiakas- ja laatukselyt. Myös työilmapiiriä ja työoloja oli arvoitu joissakin toiminnoissa.

Yleisesti poimittuna kaupungin arviointien aihepiirejä tai luonnetta kuvailevia: riskienhallinta, hyvinvointikatsaus, elintarvikevalvonta, investointiohjelman toteutuminen, työilmapiiri, työolojen arviointi, laatusertifikaatti.

### *Arviointinäkökulmia*

Arviointeja on tehty useista näkökulmista. Selkeästi erottuvat ainakin asiakasarvioinnit, joissa palaute saadaan palvelujen käyttäjiltä, ostajilta, sidosryhmiltä tai muilta yhteistyökumppaneilta ja itsearviointi, joka on henkilökohtainen, tiimin, työyksikön tai organisaation arviointi. Lisäksi on tehty sisäisiä arviointeja (organisaation toiminnan ja menettelytapojen arviointi esimerkiksi yksiköiden välillä ristiin). Yksi arviointi on suoritettu kuntien kesken sekä toteutettu yksi riippumaton ulkoinen auditointi.

**Johtopäätökset:**

Tietopyyntöön saatujen vastausten perusteella arviointeja on tehty monipuolisesti ja useista näkökulmista. Niitä on tehty niin kaupunkitasoisesti kuin toimintayksikkötasoisesti. Arviointeja osataan selvästi käyttää apuvälineenä sen selvittämiseksi, miten palvelutarpeisiin ja muihin vaatimuksiin on pystytty vastaamaan.

**Suosituks:**

Tarkastuslautakunta esittää, että toimialat toimittaisivat jatkossa tarkastuslautakunnan tietoon kaupungissa suoritettavat arvioinnit. Lisäksi tulisi varmistaa tuotettavan arviointitiedon tehokas hyödyntäminen ja mahdollisuuksien mukaan avoin saatavuus.

## 4 VANTAAN TILAPALVELUT VANTTI OY

Vantti Oy on Vantaan kaupungin omistama yhtiö, jonka toimialana yhtiöjärjestyksensä mukaisesti on kiinteistön- ja maisemanhoito, rakennus- ja korjauspalvelut, siivouspalvelut sekä ateriapalvelut ja muut ravitsemis- ja palvelut sekä aula-, turvallisuus- ja vartiointipalvelut.

Vantti on noin 970 henkilöä työllistävä palveluyritys. Vantti toimii inhouse-periaatteella itsenäisenä yhtiönä ja palvelee Vantaan kaupunkikonsernia. Inhouse-periaatteella toimivassa yrityksessä omistaja ja yritys voivat osata toisiltaan palveluja tai tuotteita niitä kilpailuttamatta.

Strategiansa mukaisesti Vantti Oy:n tavoitteena on taloudellinen tehokkuus ja samalla sopimuksen mukainen palvelun laatu. Vantti kehittää tuottavuuttaan ja yhdenmukaistaa toimintatapoja. Se tuottaa palvelunsa kilpailukykyisesti sekä ylläpitää ja kehittää koko henkilöstön osaamista ja sitoutumista. Arvojensa mukaisesti se on ammattilpeä, osallistava ja kehittävä.

Yhtiö on perustettu 1.1.2012. Se tarjosi vuonna 2017 yli 822 200 ateriala, siivosi noin 488 777 neliömetriä ja hoiti kiinteistöjä noin 908 300 neliömetriä.

### Vantin tavoitteet ja niiden saavuttaminen vuonna 2017

| Yhtiö                          | Tavoite vuodelle 2017  | Tavoitteen mittari                                                                            | Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu | Mittarin tavoitetaso 2017 | Vastuuhenkilö(t)           | Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.12.2017 tavoitteen toteuttamiseksi                                                   | Mittari(e)n tilanne 31.12.2017 | Toteutumisarvio Tavoite toteutune: - täysin - osittain - ei lainkaan |
|--------------------------------|------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------|---------------------------|----------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------|----------------------------------------------------------------------|
| Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy | Toiminnan tehostuminen | Hinnan alennukset + Kustannustason muutos + Tuloksen muutos = Tehostamis- % (luvut % lvs:sta) | 4,9 %                              | Vähintään 3%              | Hallitus, tj ja johtoryhmä | Hinnanalennukset ja kustannusten sopeuttamiseen tähtäivät toimet budjetin ja toimintasuunnitelman mukaisesti          | 2,2 %                          | Osittain                                                             |
|                                | Asiakastytyväisyys     | Asiakaskysely (astekko 1-5)                                                                   | 3,21                               | 3,6                       | Hallitus, tj ja johtoryhmä | Toimenpiteet asiakastapamisten ja asiakaskyselyn perusteella, laatueroiset, säännöllinen yhteistyö ostoyksikön kanssa | 3,81                           | Täysin                                                               |
|                                | Henkilöstötytyväisyys  | Henkilöstökysely (astekko 1-5)                                                                | 3,29                               | 3,6                       | Hallitus, tj ja johtoryhmä | Toiminta- ja johtamiskulttuurin kehittämisohjelma, työhyvinvointisuunnitelma                                          | 3,34                           | Osittain                                                             |
|                                | Toiminnan laatu        | Laadunseuranta (astekko 1-5)                                                                  | 4,77                               | 4,5                       | Hallitus, tj ja johtoryhmä | Laatueroiset ja niillä esiin nousseiden korjaavien toimenpiteiden tekeminen                                           | 4,82                           | Täysin                                                               |
|                                | Sairauspoissaolot%     | %                                                                                             | 7,80                               | 7,00 %                    | Hallitus, tj ja johtoryhmä | Työhyvinvointisuunnitelma, aktiivisen välittämisen malli, työsuhteskeskustelut                                        | 8,11                           | Ei lainkaan                                                          |

## Taloudesta 2015–2017

|                                      | 2015       | 2016       | 2017       |
|--------------------------------------|------------|------------|------------|
| LIKEVAIHTO                           | 46 094 575 | 45 402 716 | 46 888 050 |
| LIKEVOITTO                           | 85 495     | 55 493     | 170 987    |
| TILIKAUDEN VOITTO (+) TAI TAPPIO (-) | - 11 060   | - 11 476   | + 142 866  |

Vantti Oy raportoi toiminnastaan osavuositarkastuksissa, vuosikatsauksessa, navigoinneissa ja tilinpäätöksessä. Vantti ennakoii taloudellisen tuloksensa jäävän selvästi tappiolliseksi lokakuussa 2017. Vielä elokuussa käsitellyssä osavuositarkastuksessa yhtiö oli todennut, että tulos pysyy tavoitteeksi asetetussa nollatuloksessa. Tuloksen ennakoitiin lokakuussa jäävän niin selvästi tappiolliseksi, että tappio söisi yhtiön oman pääoman ja vaarantaisi yhtiön toiminnan. Tappio koski yhtiön mukaan ateriapalveluja, joiden tulos oli jäämässä Vantin mukaan selvästi tappiolliseksi. Syyksi suureen tappioon Vantti ilmoitti, että aterioiden hinnat eivät ole kattaneet tuotantokustannuksia.

Kaupunginvaltuusto myönsi 11.12.2017 Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n ateriahinnoittelun muutoksen huomioivan käyttötalouden määrärahamuutoksen vuodelle 2017 yhteensä miljoona euroa, joka jakaantui siten, että sivistystoimen toimialalle esitys oli yhteensä 924 700 euroa ja sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalle yhteensä 75 300 euroa. Vantti Oy on perustellut esitystään sillä, että aterioiden hinnoittelussa vuodelle 2017 oli tapahtunut virhe.

## Tarkastuslautakunnan Vantti Oy:tä koskeva arviointitehtävä

Kaupunginvaltuustossa esitettiin toivomus, että tarkastuslautakunta ottaisi asian arviointikohteekseen. Tarkastuslautakunta päättikin pitää ylimääräisen kokouksen 7.2.2018, jossa se käsittelee Vantti Oy:n konsernivalvontaa ja konserniohjausta sekä sivistystoimen ja hankintakeskuksen menettelyjä asiassa.

Rajaaminen kaupungin toimenpiteisiin johtui siitä, että kuntalain mukaan tarkastuslautakunnalla ei ole oikeutta tarkastaa konserniyhtiöiden osakeyhtiölain mukaista toimintaa. Tällöin tarkastuslautakunta ei voi tehdä kattavaa tarkastusta yhtiön osalta. Yhtiöllä on oma tilintarkastajansa, minkä lisäksi emon eli kaupungin tilintarkastaja tarkastaa konsernitiilinpäätöksen ja sisäisellä tarkastuksella on oikeus tehdä konserniyhtiöihin sisäisen valvonnan tarkastuksia.

## Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin konserniohjaus ja -valvonta on järjestetty Vantti Oy:n osalta kuntalain edellyttämällä tavalla. Konserni-strategia sisältää tytäryhteisöjen ohjausta, valvontaa ja riskienhallintaa koskevan ohjeistuksen. Ohjeistusta ja valvontaa on myös kehitetty ja navigoinnit tehdään entistä tarkemmalla tasolla. Myöskään kaupungin hankintaa koskevista sopimuksista ja sivistystoimen sopimuskäytännöistä ei ole poikettu Vantti Oy:n antamista tiedoista. Sopimukset on tehty yhteisymmärryksessä Vantti Oy:n kanssa. Ehdoissa olevia epäpäteviä käytänteitä on oikaistu.

Kaupunginvaltuusto myönsi joulukuussa 2017 Vantille lisämäärärahan niin, että Vantti korotti pääosin sivistystoimen ateriapalvelujen hintoja loppuvuodesta 2017 ja sivistystoimelle ja sosiaali- ja terveystoimelle myönnettiin lisämääräraha, jolla korotukset katetaan. Yhtiö on perustellut hakemustaan sillä, että aterioiden hinnat eivät ole kattaneet tuotantokustannuksia. Vuoden 2018 puolella tuli ilmi, että ateriapalveluiden tappio ei ollut niin suuri. Myönnetystä miljoonan euron lisämäärärahasta käytettiin hinnankorotuksiin vain 350 tuhatta euroa. Tämän suuruisen hinnankorotuksen jälkeen yhtiölle muodostui voittoa noin 143 tuhatta euroa. Koska ennakkotieto yhtiön tuloksesta loppuvuodesta 2017 poikkesi selvästi lopullisesta tuloksesta, näyttää siltä, että yhtiön laskentajärjestelmän tuottama tieto ei ole ollut ajan tasalla ja myös tiedon analysoinnissa on ollut puutteita.

Yhtiön raportoinnin mukaan Vantissa on aloitettu toimintakulttuurin kehittäminen esimiesvalmennuksella ja samalla lisätään henkilöstön osallistumista johtamisjärjestelmän kehittämiseen ja työroolien kirkastamiseen. Lisäksi sisäinen tarkastus

on ottanut tarkastusohjelmaansa vuodelle 2018 Vantin laskentajärjestelmää koskevan tarkastuksen. Tarkastuksen avulla johto saa tarkempaa tietoa järjestelmän toimivuudesta.

Tarkastuslautakunta antaa konsernivalvonnalle ja konserniohjaukselle seuraavat suositukset otettavaksi huomioon yhtiöille suunnatussa konserniohjauksessa:

Tavoitteiden asettamiseen ja raportointiin tulee kiinnittää huomiota. Tavoite voidaan raportoida saavutetuksi vasta, kun kaikki sille asetetut mittarit osoittavat sen saavutetuksi. Raportointiongelmia on noussut esiin etenkin osavuositarkastusten yhteydessä. Yhtiötä koskevassa tiedotuksessa ilmoitetaan, että yhtiö on voittoa tavoittelematon yhtiö.

Ristiriitaiset tiedot yhtiön taloudellisesta tuloksesta osoittavat, että yhtiön oman laskentajärjestelmän ja koko seurantajärjestelmän toimivuutta tulee parantaa. Erityisesti tulee kiinnittää huomiota sisäiseen laskentatoimeen ja suunnata laskenta toimintolaskentaan sekä tehdä laskelmat liiketoiminnoittain. Hintojen jälkikäteinen korottaminen vuoden lopussa ei ole sopimuksen mukainen menettely.

Yhtiön johtamisongelmaan tulee edelleen kiinnittää huomiota, vaikkakin tarkastuslautakunta toteaa, että yhtiössä käynnistetyt kehittämistoimenpiteet ovat positiivinen signaali yhtiön halusta parantaa ja kehittää toimintaansa. Aloitettujen kehittämistoimenpiteiden lisäksi lautakunta suosittelee, että yhtiössä selvitetään perusteellisesti miksi vuoden 2017 lopulla kerrottu ennuste yhtiön tuloksesta poikkesi niin paljon lopullisesta tuloksesta.

## 5 VAV ASUNNOT OY, VAV-KONSERNI

VAV Asunnot Osakeyhtiö on Vantaan kaupungin 100-prosenttisesti omistama osakeyhtiö. VAV Asunnot Oy on osa VAV konsernia, johon kuuluu VAV Asunnot Oy sekä VAV Palvelukodit Oy. VAV Asunnot Oy omistaa ja rakennuttaa vuokra-asuntoja Vantaalla. VAV Asunnot Oy:llä on noin 10 000 asuntoa, ja VAV Palvelukodit Oy:llä on noin 460 asuntoa.

### Toiminnan tavoitteista

#### *Kaupungin asettamat tavoitteet*

Vantaan kaupunki asetti VAV Asunnot Oy:lle kolme tavoitetta vuodelle 2017. Tavoitteet ja yhtiön raportoimat toteumat ovat oheisessa taulukossa.

|                                   | Tavoite 2017   | Toteuma 2017                                     |
|-----------------------------------|----------------|--------------------------------------------------|
| Tulos                             | 0 euroa        | 190 000 (varauksen purku, muutoin tulos olisi 0) |
| Asuntotuotanto                    | 395 asuntoa    | 355 asuntoa                                      |
| Korjaustoimintaan käytettävä raha | 20,1 miljoonaa | 22,6 miljoonaa                                   |

Tavoitteista tulostavoite ja korjaustoimintaan käytettävä rahamäärä toteutuivat. Asuntotuotantotavoitteesta jäätin hieman, koska yksi rakennushanke siirtyi vuodelle 2018.

#### *Yhtiön omat tavoitteet*

Yhtiön omia taloustavoitteita vuodelle 2017 olivat liikevaihtotavoite: 90,5 miljoonaa (sisälsi sekä VAV-Asunnot Oy:n ja VAV-Palvelukodit Oy:n liikevaihdon). Lisäksi tavoitteeksi oli asetettu, että vuokrasaajat liikevaihdosta ovat 1,2 prosenttia. Vuokrasaaviin liittyvään tavoitteeseen pääsemiseksi VAV Asunnot Oy puuttuu pieniinkin maksuviivästyksiin nopeasti. Koska suurin osa VAV Asunnot Oy:n asukkaista on pienituloisia, yhtiö ei halua päästää asukkaan vuokratästä kasaantumaan liian suuriksi, jolloin niistä selviytyminen olisi pienituloiselle

hankalaa. Näin pienennetään myös mahdollisuutta, että asiakas joutuisi maksamattomien vuokrien takia hää-touhan alle.

Liikevaihto vuonna 2017 oli noin 95 miljoonaa euroa ja vuokrasaatavat liikevaihdosta olivat 1,2 prosenttia, joten yhtiön omat tavoitteet toteutuivat.

## Talous

VAV Asunnot Oy:n käyttötalous on viime vuosina toteutunut suunnitellusti tai suunniteltua paremmin. Yhtiö tavoitteena on tehdä tilikausittain nollatulot. Mikäli yhtiölle vielä jää voittoa käyttö- ja rahoituskulujen kattamisen jälkeen, tehdään jäljelle jäävästä voitosta asuintalovaraus, jolla varaudutaan tulevien vuosien kiinteistöjen korjauksiin.

### *Lainat ja varallisuus*

Yhtiöllä oli tilinpäätöksen mukaan vuoden 2017 lopussa noin 508 miljoonaa euroa lainoja. Vuonna 2017 yhtiö lyhensi lainojaan suunnitelman mukaisesti. Yhtiö on konvertoinut joitakin vanhoja ARA-lainoja halvempikorkoisiksi pankkilainoiksi. Yhtiö tekee yhteistyötä Vantaan konsernihallinnon rahoituksen tulosalueen kanssa laina-asioissa.

Yhtiön asuntojen tasearvo on noin 600 miljoonaa ja käypä arvo todennäköisesti selvästi yli miljardin. Tosin käyvän arvon laskeminen on vaikeaa koska asuntoihin (ARA-asunnot) sisältyy käyttö- ja luovutusrajoituksia ja ne olisivat realisoitavissa vasta tietyn ajan kuluttua.

## Toiminta

### *Toiminnan linjauksia*

Yhtiön tehtäväksi on määritelty kohtuuhintaisten ja laadukkaiden asuntojen tarjoaminen vantaalaisille. Yhtiö tuottaa korkotuettuja vuokra-asuntoja. Lisäksi VAV-Palvelukodit Oy tuottaa palveluasuntoja kaupungin tarpeisiin.

VAV Asunnot Oy on asettanut toiminnalleen seuraavia linjauksia:

### *Asuntotuotantoon, talouteen ja kiinteistökantaan liittyviä linjauksia*

Tuotetaan korkotuettuja vuokra-asuntoja

- vuosittainen uustuotanto noin 320 asuntoa
- rakennusoikeusvaatimus yli 3500 k-m<sup>2</sup>
- tuotannossa keskitytään pieniin asuntoihin
- rakennetaan palveluasuntoja kaupungin tarpeeseen

Edistetään omavaraisuuden kasvua

Vältetään korjaustoiminnasta aiheutuvaa velkaantumista

Kehitetään kiinteistökantaa.

Vuosittaisen asuntotuotannon tavoite kytkeytyy valtion ja Helsingin seudun väliseen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimukseen 2016–2019 (MAL-sopimus). Sopimuksessa on Helsingin seudun kunnille asetettu asuntotuotantotavoitteita ja tietty määrä asuntotuotannosta pitäisi olla tuettua asuntotuotantoa. Tuetusta asuntotuotannosta vastaa Vantaalla pääasiassa VAV. Asuntotuotannon linjauksilla vastataan myös koko ajan lisääntyvään pienten asuntojen kysyntään.



Yhtiön omavaraisuusaste on viime vuosina noussut johtuen hyvistä taloudellisista tuloksista. Talouden positiivisen kehityksen myötä on viime vuosina pystytty myös varaamaan liikevoitosta varoja korjaustoimintaan ja korjausbudjetteja on pystytty hieman nostamaan.

Kiinteistöjen kehittämisessä pyritään muokkaamaan kiinteistökantaa yhä enemmän tarpeita vastaavaksi esimerkiksi luopumalla harkitusti hyvin vähän kysytyistä ja isoja kunnostustarpeita vaativista kohteista.

#### *Asumiseen liittyviä linjauksia*

Painotetaan asumisturvallisuutta  
Painotetaan häätöjen ennaltaehkäisyä  
Uudistetaan tietotekniset järjestelmät  
Lisätään sähköisiä palveluja

Asumisturvallisuuden osalta on lisätty erilaisia turvallisuutta edistäviä toimenpiteitä. Esimerkiksi vuoden 2010 jälkeen valmistuneissa yhtiön vuokrataloissa on kaikissa verkkovirtaan kytketyt palovaroittimet. Vuodesta 2014 alkaen yhtiön uusiin kiinteistöihin on asennettu elektroninen lukitusjärjestelmä, joka mahdollistaa joustavan ja turvallisen pääsyoikeuksien hallinnan korkeaa turvatasoa vaativissa kiinteistöissä, kuten asuintaloissa. Häätöjen ennaltaehkäisemiseksi puututaan ajoissa pieniinkin maksuviivästyksiin, jotta vuokrat ei kasvaisi liian suureksi. Lisäksi VAV:lla on kolme asumisneuvojaa, jotka auttavat asukkaita asumiseen liittyvissä kysymyksissä. Asumisneuvojen lisäksi VAV:n viisi asuntosihteeriä antavat asumisneuvontaa. Tietotekniset järjestelmät uudistetaan 2017–2021. Jo nyt asunnon hakeminen ja irtisanominen tehdään pääasiassa sähköisesti, mutta edelleen on myös mahdollista hoitaa nämä asiat VAV:n toimistossa.

#### *Vuokrataso, kysyntä ja hakijat*

VAV-Asunnot Oy:n asuntojen keskivuokra vuonna 2017 oli 11,95 euroa/m<sup>2</sup>. Vuokrataso oli noin 20 prosenttia alle keskimääräisten markkinahintojen.

Asunnon hakijoiden määrä vaihtelee kuukausittain noin 4 300–5 000 hakijan välillä. Luvussa on mukana myös asuntoa vaihtavat (VAV:n asunnosta toiseen vaihtoa hakevat). Hakijoista noin kaksi prosenttia saa asunnon. VAV Asunnot Oy:ltä asuntoa hakevista yli 60 prosenttia hakee asuntoa yksin ja 80 prosenttia on yhden tai kahden hengen talouksia. Suurimmalla osalla hakijoista on hyvin matala tulotaso. Noin 40 prosentilla hakijoista kuukausitulot olivat alle 1 000 euroa ja 74 prosentilla hakijoista kuukausitulot olivat alle 2 000 euroa. Yli 3 000 euron kuukausitulot oli vain 3,8 prosentilla hakijoista.

Vuosittain yhtiön asunnoista toteutuu noin 40 häätöä. Yhtiön pyrkii tehokkaalla asumisneuvonnalla ehkäisemään häätöjä. Nopea puuttuminen pieniinkin maksuviivästyksiin on yksi keino estää vuokratärastejä kasaantumasta liian suuriksi ja vähentää häätöuhkaa. Maksuvaikeuksissa olevien asiakkaiden kanssa neuvotellaan ja, jos maksuviivästyksiä alkaa kertyä lisää, asiakkaita ohjataan myös kaupungin sosiaalisen luotituksen piiriin.

#### *Tulevaisuuden haasteita*

Kiinteistöihin liittyvä haaste on korjaustarpeiden kasvu tulevaisuudessa. Suuri osa kiinteistökannasta on melko samanikäistä ja lähivuosina korjaustarpeet alkavat kasaantua ja kasvaa entistä enemmän. Viime vuosina on onnistuttu korjaukset hoitamaan tulorahoituksella mutta korjaustarpeiden kasvaessa saatetaan muutaman vuoden päästä tarvita myös lainarahaa korjausten rahoittamiseksi.

Asunnon hakijoiden ja asukkaiden tulotason jatkuva heikkeneminen on myös haaste. Asumisen kustannukset ovat nousseet ja nousevat vuosittain ja monien asunnon tarvitsijoiden tulotaso (varsinkin toimeentulotuella elävien asiakkaiden) heikkenee koko ajan suhteessa asumiskustannuksiin. Tästä on odotettavissa maksuvaikeuksien lisääntymistä.

### *Asumistuen enimmäismenojen jäädytys*

Asumistuen enimmäisasumismenot jäädytetään vuonna 2018 vuoden 2017 tasoon.<sup>4</sup> Näin mahdolliset vuokrankorotukset tulevat suoraan vuokralaisen maksettavaksi. Tämä kiristää entisestään pienituloisten vuokralaisten taloutta ja on suuri riski, että maksuvaikeudet ja tämän myötä vuokranmaksujen viivästymiset lisääntyvät.

#### Johtopäätökset:

VAV-Asunnot Oy:n talous on viime vuosina ollut vakaalla pohjalla. Vuokratuloilla on pystytty hoitamaan sekä käyttötalouden kustannukset että rahoituskulut. Yhtiö saavutti vuonna 2017 omat ja kaupungin asettamat taloustavoitteet. Haastetta talouteen tuo tulevaisuudessa kiinteistöjen korjaustarpeiden kasvu, jolloin yhtiö joutunee rahoittamaan osan korjauksista lainarahalla.

Toiminnalle asetetut kaupungin ja yhtiön omat tavoitteet tukevat toisiaan. Kaupungin asettama ja yhtiön oma asuntotuotantotavoite ei vuonna 2017 toteutunut, sillä yksi rakennushanke viivästyi ja siirtyi vuodelle 2018.

VAV-Asunnot Oy:n asuntojen keskimääräistä markkinavuokraa alempi vuokrataso mahdollistaa asunnon saannin myös niille, joille markkinahintaisella vuokralla asumiseen ei ole varaa. Yhä suurempi osa VAV:n asukkaista ja asunnon hakijoista onkin pienituloisia, ja monien tuloista ainakin osa koostuu erilaisista yhteiskunnan tuista. Näiden tukien jääminen jälkeen asumiskustannuksista (esimerkiksi asumistuen enimmäismenojen jäädytys vuoden 2017 tasolle) kiristävät monen VAV:n vuokralaisen taloutta jatkossa ja vuokranmaksuissa saattaa olla enemmän häiriöitä. Yhtiö pyrkii koko ajan ennaltaehkäisemään vuokratien kasaantumista puuttuen nopeasti pieniinkin maksuviivästyksiin.

VAV:lla on keskeinen rooli pienituloisten asumismahdollisuuksien turvaajana ja kohtuuhintaisen asumistuotannon lisääjänä. Tulevaisuuden haasteet on yhtiössä tiedostettu mutta osin nämä haasteet aiheutuvat VAV:n asukkaisiin kohdistuvasta (lähinnä asukkaiden taloudellista asemaa heikentävästä) lainsäädännöstä.

## 6 YLEISHALLINTO

### 6.1 Keskusvaalilautakunta

#### Lakitausta ja keskusvaalilautakunnan kokoonpano

Kunnan keskusvaalilautakunnan asettamisesta ja kokoonpanosta on määräys vaalilaissa (714/1998). Keskusvaalilautakunta on vaalilain nojalla kunnassa pakollinen toimielin. Kunnanvaltuuston on asetettava kuntaan toimikaudekseen kunnan keskusvaalilautakunta (§13). Kyseisessä laissa on säädetty lautakunnan kokoonpanosta, että keskusvaalilautakuntaan kuuluu puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä sekä tarpeellinen määrä varajäseniä, kuitenkin vähintään viisi varajäsentä. Vantaalla keskusvaalilautakunnassa on kahdeksan varajäsentä.

Keskusvaalilautakunta on itsenäinen toimielin ja siihen ei sovelleta kuntalaissa tarkoitetun hallintosäännön määräyksiä. Kaupunginhallituksella ei ole otto-oikeutta sen päätöksiin eikä kaupunginhallituksen jäsenellä ole oikeutta osallistua keskusvaalilautakunnan kokouksiin.

#### Tehtävät

Kunnan keskusvaalilautakunnan tehtäviin kuuluu erilaisia valtiollisten vaalien ja kuntavaalien käytännön järjestykseen liittyviä asioita. Ohessa keskusvaalilautakunnalle kuuluvia tehtäviä valtiollisissa ja kunnallisissa vaaleissa

<sup>4</sup> [http://stm.fi/artikkeli/-/asset\\_publisher/sosiaali- ja-terveysministerion-hallinnonalan-talousarvioesitys-vuodelle-2018](http://stm.fi/artikkeli/-/asset_publisher/sosiaali- ja-terveysministerion-hallinnonalan-talousarvioesitys-vuodelle-2018)

| Valtiolliset vaalit                                                                                                                                                                                                                                  | Kunnallisvaalit                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>ž vaalitoimitsijoiden (ennakkoäänestysvirkailijoiden ja kotiaäänestysvirkailijoiden määrääminen,</li> <li>ž äänestyspaikoista tiedottaminen,</li> <li>ž ennakkoäänestysasiakirjojen tarkistaminen.</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>ž vaalitoimitsijoiden määrääminen,</li> <li>ž ehdokashakemusten tarkastaminen ja ehdokaslistojen yhdistelmän laatiminen,</li> <li>ž äänestyspaikoista tiedottaminen,</li> <li>ž ennakkoäänestysasiakirjojen tarkastaminen,</li> <li>ž ennakkoäänten laskeminen,</li> <li>ž ennakko- ja vaalipäivän äänten tarkastuslaskeminen,</li> <li>ž vaalin tuloksen vahvistaminen ja julkaiseminen.</li> </ul> |

Toiminnan keskeinen tavoite keskusvaalilautakunnalla on aina virheettömät ja hyvin sujuneet vaalit.

### Vaalien järjestäminen, organisaatio

Keskusvaalilautakunnan lisäksi vaalien järjestämisessä Vantaalla ovat mukana kutakin äänestysaluetta varten vaalilautakunnat, laitoksessa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten vaalitoimikunnat ja vaalitoimisto. Vaalilautakunnasta ja vaalitoimikunnasta on määräykset laissa.

### Kuntavaalit 2017 Vantaalla: organisoinnista, palautteesta ja toiminnan kehittämisestä

Vantaan kaupunginhallitus asetti 27.2.2017 huhtikuussa (9.4.) 2017 pidettäviä kuntavaaleja varten jokaiselle Vantaan äänestysalueelle (65 äänestysaluetta) vaalilautakunnan ja laitoksissa toimitettavaa ennakkoäänestystä varten neljä vaalitoimikuntaa. Vaalilautakuntiin ja vaalitoimikuntiin ehdolla olevista jäsenistä ja varajäsenistä oli vaalitoimiston ilmoituksen mukaan neuvoteltu puolueiden kunnallisjärjestöjen ja vastaavien ryhmien kanssa.

Keskusvaalilautakunnan apuna toimi vaalitoimisto, joka oli ollut mukana vaalien järjestelytehtävissä tammi-kuun 2017 alusta lähtien. Vaalitoimiston henkilöstöä lisättiin vaalien lähestyessä niin, että vaaliviikolla henkilöstöä oli yhteensä seitsemän täyspäiväistä ja kaksi osa-aikaista työntekijää. Vantti Oy ja kaupungin tietohallinto olivat mukana erilaisissa käytännön järjestelyistä (muun muassa liputus, äänestyspaikkojen siivous ja varointi sekä tietoliikenneasennukset).

### Vaalien budjetti

Kuntavaaleihin varattiin Vantaalla noin 412 000 euroa eli noin 2,4 euroa/äänioikeutettu, budjetissa myös pysyttiin. Summa on selvästi pienempi kuin Espoon ja Helsingin vaalibudjetit. Espoon vaalibudjetti oli noin 900 000 euroa eli 4,3 euroa/äänioikeutettu ja Helsingin vaalibudjetti oli 3 000 000 euroa eli noin 5,6 euroa/äänioikeutettu.

### Vaalien ääntenlaskennan myöhästyminen

Kuntavaalien 2017 ääntenlaskennassa oli Vantaalla viivästyksiä. Kaikkia ääniä ei saatu kirjattua vaalien tulosrekisteriin vaalipäivän aikana. Viimeiset äänet kirjautuivat vaalien tulosrekisteriin vasta seuraavan vuorokauden (10.4.) puolella. Kuntavaalien järjestelyistä pidettiin kaupunginvaltuustolle selostustilaisuus, jossa selvitettiin vaaleihin liittyneitä ongelmakohtia. Keskusvaalilautakunta teki vaalilautakuntien puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille myös kyselyn, jossa nousi esiin joitakin vaalien järjestelyihin liittyviä kehittämiskohtia.

### *Ongelmakohtia*

Vuoden 2017 kuntavaalien vaalilautakuntien kokoonpanoja koski vaalilakiin vuonna 2016 tullut jääviyssäännös, jonka mukaan ehdokkaana olevat henkilöt eivät enää voineet olla vaalilautakunnan jäseniä eivätkä voineet osallistua ääntenlaskentaan. Tämä tarkoitti, että Vantaalla monissa vaaleissa ääntenlaskijoina toimineet henkilöt eivät voineet enää olla laskemassa ääniä. Mukana oli paljon uusia ääntenlaskijoita, joille tulosrekisterin käyttö oli uutta. Kunnallisjärjestöille tuotti myös vaikeuksia löytää vaalilautakuntiin jäseniä, jonka vuoksi toimielinten kokoonpanojen vahvistaminen tapahtui melko myöhään.

Myös vaalivirkailijoiden rekrytoinnissa oli vaikeuksia, jonka arveltiin johtuvan osaksi siitä, että vaalivirkailijoiden palkkauksen ehtoja oli heikennetty. Muutoinkin ääntenlaskijoita ja tallentajia arveltiin olleen liian vähäisen määrä. Lisäksi työnjohdossa oli puutteita ja osa tallentajista päästettiin lähtemään vaalipäivän ääntenlaskun ollessa kesken.

Äänestyspaikoissa oli joitakin ongelmia paikkojen siisteydessä, kaikki äänestyspaikat eivät olleet siivottuna vaalipäivän aamuna. Äänten tallennusta tietojärjestelmään käytettiin vain viidessä kaikista 65 vaalilautakunnasta. Tämä johtui siitä, että äänten tallentajia ei saatu rekrytoitua tarpeeksi. Lisäksi tietojärjestelmän käyttö oli uutta useilla äänestyspaikoilla, joten katsottiin olevan liian suuri riski edellyttää äänten tallettamista järjestelmään.

Vaalilautakuntien puheenjohtajille ja varapuheenjohtajille tehdyssä kyselyssä tuli esille edellä mainittuja ongelmakohtia. Kyselyssä nousi esille myös, että noin 30 prosenttia vastaajista (vastaajia oli yhteensä 77) katsoi, että vaalitoimiston järjestämä koulutus ei ollut riittävää. Joissakin vastauksissa toivottiin koulutusta järjestettävän pienemmissä ryhmissä ja perusteellisempaa ohjausta järjestelmien käyttöön.

### Kehittämistoimenpiteitä vaalijärjestelyihin

Kuntavaalien 2017 kokemusten ja palautteen perustella Vantaa on jo aloittanut kehittämistoimenpiteet. Projektin (vaalien läpiviennin) kokonaisjohtamista ja resursointia parannetaan. Keskusvaalilautakunnassa on nyt kaksi sihteeriä, joka pienentää henkilöriskiä ja lisää jaksamista. Vaalitoimistoon on jatkossa tarkoitus lisätä henkilöitä ja nostaa vaalivirkailijoiden palkkaus Espoon ja Helsingin tasolle, jotta saadaan rekrytoitua tarpeeksi virkailijoita. Lisäksi tehdään jatkossa yhteistyötä kaupungin viestinnän kanssa ja laaditaan viestintäsuunnitelma, jotta tiedonkulku keskusvaalilautakunnan, vaalitoimiston ja vaalilautakuntien välillä on parempaa.

Palautteen perusteella suunnitellaan uusi koulutuspaketti, jossa otetaan huomioon nyt esille tulleita asioita vaalilautakuntien koulutuksessa. Koulutusta tullaan antamaan pienemmille ryhmille ja annetaan enemmän koulutusta äänten tallentamiseen tietojärjestelmään. Näin saadaan annettua perusteellisempaa koulutusta ja kun saadaan myös enemmän henkilöitä koulutettua äänten tallentamiseen tietojärjestelmään, niin tulosten saanti nopeutuu.

Äänestyspaikoissa esiin tulleiden ongelmien välttämiseksi sovitaan Vantti Oy:n kanssa selkeästi tarvittavista palveluista. Vantti Oy:stä nimetään jatkossa yhteyshenkilö ennakkoäänestys- ja vaalipäivien ajaksi, jotta mahdollisista puutteista voidaan reklamoida välittömästi ja saada myös puutteet nopeasti korjattua.

#### Johtopäätökset:

Kunnan keskusvaalilautakunnan työ on vaalilaissa varsin tiukkaan säännelty. Keskeinen tehtävä on huolehtia vaalien sujuvuudesta ja virheettömyydestä. Vaaleissa keskusvaalilautakunnan alaisena toimiva vaalitoimisto huolehtii vaalien käytännön järjestelyistä ja järjestelyissä auttavat myös kaupungin tietohallinto, maankäytön toimiala ja Vantti Oy. Kunnallisvaaleissa 2017 Vantaan ääntenlaskenta valmistui varsin myöhään ja vaalien järjestelyistä tehtiin selvitys kaupunginvaltuustolle. Selvityksessä nostettiin esille erilaisia vaalivirkailijoiden rekrytointiin, vaaliorganisaation eri toimijoiden väliseen tiedonkulkuun ja vaalilautakuntien koulutukseen liittyneitä ongelmia. Ongelmat korostuivat, koska voimaan tulleiden uusien

jääviyssäännösten vuoksi vaalilautakunnissa oli hyvin paljon uutta ja rutinoitumatonta väkeä. Selvityksen perusteella on jo lähdetty suunnittelemaan parannuksia esille tulleisiin ongelmakohtiin.

#### Suosituks:

Viimeisistä kuntavaalien järjestelyistä Vantaalla tehty selvitys nosti esiin vaalijärjestelyihin liittyviä kehittämis- ja ongelma-kohtia. Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kyseinen selvitys tehtiin nopeasti vaalien jälkeen ja kehittämistyö sekä esille tulleiden ongelmien korjaustoimenpiteet aloitettiin nopeasti selvityksen valmistuttua. Tarkastuslautakunta suosittelee myös pitämään huolta, että suunnitellut korjaustoimenpiteet vaalijärjestelyihin tehdään, jotta vaalijärjestelyt onnistuisivat jatkossa entistä paremmin.

## 7 KAUPUNGINJOHTAJAN TOIMIALA

### 7.1 Viestintä

Viestintä on kaupunkien strateginen menestystekijä, jonka tehtävä on tukea hyvää mainetta. Hyvin toimiva kaupunki painottaa avoimuutta ja viestintää jo strategiassa. Vantaan arvot ohjaavat viestinnän toimivuutta. Viestinnän tavoitteet nousevat valtuustokauden strategiasta. Strategiassa korostetaan läpinäkyvyyttä toiminnassa. Viestinnällisillä toimenpiteillä edistetään ja tuetaan kaupungin ja toimialojen strategisten kaikkien tavoitteiden toteutumista, useissa kohdin viitataan myös osallisuuteen ja vuorovaikutukseen. Yhteisönä viestinnän sisäiset tavoitteet ovat ammatillinen kehittyminen ja työyhteisön toimivuus.

Viestinnässä voidaan nähdä kaksi päälinjaa: asukkaiden ja sidosryhmien tiedonsaanti eli perinteinen viestintätehtävä, esimerkkinä talous, sekä toisena Vantaan vetovoimaisuus. Viestintähenkilöstö myös vastaa kaupungin arkiviestinnästä, päätös- ja palveluviestinnästä sekä kaupungin elinvoiman viestinnästä eli markkinointiviestinnästä. Markkinointiviestintää tekevät keskitetysti kaupunginjohtajan toimialan viestintäyksikkö ja maankäyttö. Yhteistyötä tehdään myös Helsinki Business Hubin, Helsingin kaupungin Finavian sekä Aviapolisryhmän kanssa, jolle tuotetaan palvelut.

Vantaan viestintä on ihmisläheistä, epämuodollista ja ytimekästä. Kaupungin viestintä kertoo, että viestimme toiminnastamme, palveluistamme, päätöksenteosta ja sen vaikutuksista sekä kuntalaisten osallistumis- ja vaikutusmahdollisuuksista. Kaupungin keskitetyssä viestinnässä koordinoidaan ja kehitetään ulkoista ja sisäistä viestintää sekä markkinointia. Lisäksi eri viestintäkanavien päätoimintana on keskitetyssä viestinnässä. Kunkin toimialan viestintä vastaa toimintansa ja palveluidensa viestinnästä. Tapahtumamarkkinointi kytketään entistä tiiviimmin viestintään.

Viestinnän kaupunkitasoiset tehtävät käsitellään yhteistyössä viestintäverkoston eli keskitetyn viestinnän ja toimialojen viestinnän ja muiden viestintäyhteistyö -kohdassa esitettyjen yhteistyöfoorumien kanssa. Toimialoitain ylläpidetään viestintäsuunnitelmia, jotka käsitellään viestintäverkoston kokouksissa. Toimialoilla on myös oman toimialansa viestintään ja markkinointiin ja viestinnän ohjaukseen liittyviä muita suunnitelmia ja ohjeita. Vantaan kaupungin tiedottamista johtaa kaupunginhallitus, joka hyväksyy yleiset ohjeet kaupungin tiedottamisen periaatteista. Toimialojen ja liikelaitosten tulee järjestää tiedotustoimintansa kaupunginhallituksen hyväksymien ohjeiden ja periaatteiden mukaisesti. Vantaalla on myös oma brändikirja ja -ohjeet.

Vantaan kaupungin viestintä suuntautuu kohden verkossa tapahtuvaa viestintää. Vantaa.fi -sivusto toimii ensisijaisesti palveluviestinnän kanavana. Sosiaalisessa mediassa pyritään osallisuuden, keskustelun ja oman sisällöntuotannon kanavaan. Päällekkäisen tiedon ylläpitämisestä luovutaan.

Palveluviestinnällä tiedotetaan kaupungin perustehtävään liittyvistä palveluista, kerätään palautetta ja lisätään osallisuuden ja asukkaiden aktiivisuutta. Tarkoitus on saada kuntalaiset löytämään kaupungin tarjoama palvelu tai ohjata käyttämään yksityisen ja kolmannen sektorin tarjoamia palveluita. Päätösviestinnällä tiedotetaan päätöksistä sekä ennakoivasti että päätöksenteon jälkeen. Sen tarkoituksena on tehdä päätöksenteosta läpinäkyvää ja ymmärrettävää. Päätösviestinnän tavoite on yhteiskunnallinen: ihmisten aktivoiminen kaupungin ja yhteiskunnan kehittämiseksi. Elinvoimaviestintää on vantaalaisten asukkaiden, yrittäjien ja vierailijoiden elämään vaikuttava asioista kertominen. Tavoitteena on erityisesti vahvistaa myönteisesti Vantaa-kuvaa.

Viestinnän ytimet Vantaan kaupungin viestintä -julkaisun mukaan:

| PÄÄTÖS                                                                                                                                                                                                                                                                                              | PALVELUT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ELINVOIMA                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- lautakunnat ja jaostot</li> <li>- kaupunginhallitus</li> <li>- kaupunginvaltuusto</li> <li>- asukasforumit</li> <li>- viranhaltijapäätökset</li> <li>- yhtiöt ja liikelaitokset</li> </ul>                                                                 | <ul style="list-style-type: none"> <li>- opetus ja kasvatusta</li> <li>- nuorten palvelut</li> <li>- sosiaali- ja terveystieteiden palvelut</li> <li>- kaavoitus ja rakentaminen</li> <li>- yritys- ja työllisyyspalvelut</li> <li>- kunnan peruspalvelut</li> <li>- vapaa-aika</li> </ul>                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- aluemarkkinointi</li> <li>- työllisyys</li> <li>- tapahtumat ja matkailu</li> <li>- kilpailu metropolialueella</li> <li>- innovatiiviset palvelut ja ratkaisut</li> <li>- monikulttuurisuus</li> </ul>                                                         |
| TAVOITTEET                                                                                                                                                                                                                                                                                          | TAVOITTEET                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | TAVOITTEET                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- päätöksenteon popularisointi</li> <li>- äänestysaktiivisuus kasvaa</li> <li>- kuntalaisen kiinnostus yhteiskunnallisiin asioihin herää</li> <li>- kaupungin imago on vahva ja läpinäkyvä</li> <li>- kuntalaisen osallistumisen mahdollistaminen</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- saada kuntalainen löytämään tarjolla olevat palvelut</li> <li>- luoda kuntalaisille tunne siitä, että verorahoja käytetään oikein</li> <li>- vahvistaa kuntalaisen hyvinvointia</li> <li>- saada kuntalaisilta palautetta palveluista</li> <li>- Vantaa-brändi on vahva</li> <li>- palveluohjauksen ja -muotoilun tukeminen</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>- positiivinen imago-markkinointi</li> <li>- Vantaalle parempi maine</li> <li>- kaupungin vahvuuksista tiedottaminen</li> <li>- Vantaan vahvuuksista ja erottuvuudesta kertominen</li> <li>- medianäkyvyyden saaminen</li> <li>- vahva työnantajakuva</li> </ul> |
| KANAVAT                                                                                                                                                                                                                                                                                             | KANAVAT                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | KANAVAT                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>- vantaa.fi</li> <li>- vantaakanava.fi</li> <li>- uutiskirje</li> </ul>                                                                                                                                                                                      | <ul style="list-style-type: none"> <li>- asukaslehti</li> <li>- vantaa.fi</li> <li>- some</li> <li>- esitteet ja oppaat</li> <li>- ilmoitukset</li> <li>- messut ja muut tapahtumamarkkinat</li> </ul>                                                                                                                                                                          | <ul style="list-style-type: none"> <li>- vantaakanava.fi</li> <li>- esitteet ja ilmoitukset</li> <li>- some</li> <li>- verkko</li> </ul>                                                                                                                                                                |

## Viestinnän kehittämistoimet

Viestintä pyrkii kehittämään vahvemman yhteyden kaupunkistrategiaan, josta edelleen viestinnän tavoitteisiin.

Samoin viestintä pyrkii varmistamaan asukkaiden tavoitettavuuden osallisuuden tapoja kehittämällä sekä tietohallinto-ohjelman mukaisesti digitaalisilla välineillä.

Lähiaikojen kehittämiskohteena nähdään sisäisen intran muuttaminen SharePoint -pohjaiseksi. Työn alla on myös Vantaa.fi tulevaisuus suhteessa sähköiseen asiointiin.

## Viestintävastuut

Kaupunginjohtajan toimialan viestinnän tulosalue vastaa viestintäjohtajan johdolla koko kaupunkikonsernin viestinnän ja markkinoinnin strategisesta ja laadullisesta suunnittelusta, ohjauksesta ja valvonnasta sekä tehtäväläluettaan koskevien kaupunkitasoisten ohjeiden antamisesta.

Toimialojen viestintätiimit vastaavat toimialojen palveluviestinnästä ja -markkinoinnista sekä päätöstiedottamisesta. Tehtävänjako on kuvattu Vantaan viestinnän toimintatapa -dokumentissa.

## Viestintäyhteistyö

Yhteistyöfoorumeita ovat viestintäpäälliköiden kokous, verkkoviestinnän kehittämistyöryhmä, asukaslehden ja henkilöstölehden toimitukset ja sosiaalisen median kehittämisryhmä.

Viestintä on mukana muun muassa tietohallinnon ohjausryhmässä, sähköisen asioinnin kehittämisessä, osallisuusfoorumeissa, ympäristöviestintäryhmässä. Yhteistyöesimerkkeinä mainittakoon naapurikaupunkien, HSL:n, HSY:n, Poliisin ja Vantaan Energian kanssa tehty yhteistyö. Markkinoinnissa on laajaa yritysyhteistyötä.

## Esimerkkejä viestintätuotoksista

Esimerkkeinä voidaan luetella Asukaslehti, joka ilmestyy viisi kertaa vuodessa sekä henkilöstölehti Vautsi, joka ilmestyy kolme kertaa vuodessa. Kanavia ovat muun muassa vantaa.fi, sivistysvantaa.fi, businessvantaa.fi, visit-vantaa.fi, aviapolis.fi ja Vantaakanava.fi. Lisäksi on olemassa noin 100 sosiaalisen median tiliä (Facebook Vantaan kaupunki, Twitter, Instagram ja LinkedIn). Myös julkaistaan esitteitä, oppaita, markkinointimateriaalia ja hallitaan brändiä. Viestintään kuuluvat myös kaupungin työntekijöiden intranet Avain, aineistopankki, kuvat ja tapahtumat.

## Resurssit

Vuoden 2017 talousarvion toteutuma oli noin 960 tuhatta euroa. Päätoimista viestintähenkilöstöä oli arviointiajankohtana kaupunginjohtajan toimialalla 18 henkilöä, maankäytössä kolme henkilöä, sosiaali- ja terveystoimessa kolme henkilöä, konsernihallinnossa viestinnän eri tehtävissä neljä henkilöä ja sivistystoimessa kuusi henkilöä.

## Maineriskin ehkäisy

Maine on yleisön yleinen mielipide ihmisestä, yhteisöstä tai yrityksestä. Maineeseen liittyy aina jonkinlainen arviointi, joka voi olla hyvä tai huono ja joka erottaa kohteen toisesta vastaavasta. Maineessa on siis kysymys hyvästä tai pahasta, kauniista tai rumasta tai periaatteesta mistä tahansa muusta arvokkaana pidetystä. Maine on sidosryhmien tekemä arviointi, joka perustuu mielikuviin ja kokemuksiin. Maine syntyy, kun yritys ja sen sidosryhmät kohtaavat.

Maineen muodostumiseen voidaan vaikuttaa ennakkoinnilla, seurannalla ja välittömällä puuttumisella. Esimerkkeinä ajankohtaisista epäonnistumisista voidaan mainita lastensuojelu ja pysäköintivirhemaksut. Maineeseen säilymistä voidaan edistää ja vaikuttaa esimerkiksi kaupungin omilla toimenpiteillä ja epäkohtien esille tuomisella sekä muiden kaupunkien virheistä oppimalla.

Koska maine syntyy toiminnassa eli palveluissa, maineriskin ehkäisy ei siten ole yksin viestinnän tehtävä.

## Tulosten mittaaminen

Viestinnän tuloksista voidaan lukea useissa palvelutuotantoon liittyvissä tutkimuksissa. Vuosittain tehdään muun muassa sisäinen kysely asiakastyytyväisyydestä ja ulkoinen kysely verkkopalveluista. Tyytyväisyyttä ja kokemuksia kerätään kanavakohtaisilla palautteilla ja lukijatutkimuksilla sekä tehdään lisäksi päivittäistä mediaseurantaa.

## Tunnus ja graafinen ohjeistus

Vuoden 2015 alussa käyttöön otettu uusi brändiohjeistus on yhdenmukaistanut ilmettä. Nyt on havaittavissa halua poiketa ja erottaa yhtenevästä ilmeestä, vaikka graafinen tuotanto olisi sujuvampaa yhtenevällä ilmeellä. Vahva, kuvaan perustuva brändi edellyttää jatkuvaa kuvamateriaalin tuottamista. Graafinen ohjeistus vahvistaa mielikuvaa Vantaasta, tuo selkeyttä ja ihmisläheisyyttä ja on kaupunkitiloissa näkyvä.

## Kriisiviestinnän ohjeet

Vantaalla on myös ajankohtaiset ”Vantaan kaupungin kriisiviestintäohjeet”, jotka on päivitetty vuonna 2011.

### Johtopäätökset:

Vantaan kaupungin viestintä kulkee kohden verkossa tapahtuvaa viestintää. Viestintä pyrkii varmistamaan asukkaiden tavoitettavuuden ja osallisuuden kehittämällä viestinnän tapoja ja tietohallinto-ohjelman mukaisesti digitaalisia välineitä. Viestintä on osallistamisen työkalu.

Tuloksellisuusarviointi viestinnän, maineen ja kaupunkimarkkinoinnin kokonaisuudessa on haasteellinen tehtävä, koska viestintä liittyy kaikkeen toimintaan. Tuloksellisuutta ei voida mitata tiedotteiden tai julkaisujen määrällä, sillä määrän perusteella ei voida tietää, onko haluttu viesti mennyt perille.

Keskushallinnon viestinnän uudelleen organisointia 2016 on pidettävä oikeaan osuneena toimenpiteenä. Lisääntyneet tehtävät on pystytty hoitamaan entisillä resursseilla. Tämä on vaatinut menetelmien kehittämistä ja yhteistyötä. Viestinnän ja markkinoinnin integrointi on onnistunut muun muassa kulttuurin ja liikunnan tapahtumissa. Hyvä viestintä on omalta osaltaan nostanut Aviapoliksen kansallisesti ja kansainvälisesti tunnetuksi ja kiinnostavaksi sijoittumiskohteeksi.

Lähiäikojen kehittämiskohteena nähdään sisäisen intran muuttaminen SharePoint -pohjaiseksi. Työn alla on myös Vantaa.fi tulevaisuus suhteessa sähköiseen asiointiin.

Viestinnän avoimuus ja ajankohtaisuus ehkäisevät maineriskejä.

### Suosituksia:

Tarkastuslautakunta suosittaa edelleen kehittämään yhteyttä kaupunkistrategiaan ja viestinnän tavoitteisiin.

Vantaan mainetta ja vetovoimaisuutta edistävänä toimijana on tärkeää, että viestintä ja sen eri toimijat toimivat saumattomasti.

Viestinnän näkökulmasta kuntakonsernin kokonaisuus edellyttää, että kuntakonsernin yhtiöiden toiminta ja toiminnasta viestiminen ovat linjassa kunnan tavoitteiden kanssa. Tytäryhteisöjen mahdollisia omia verkkosivuja ja -tiedottamista on kehitettävä kaupungin verkkotoimituksen linjausten mukaisesti helppokäyttöisiksi ja yhä vuorovaikutteisemmiksi.

Kaupungin konserniohje tulee myös tiedottamisen ja viestinnän osalta uudistaa.

Viestintäkoulutusta on järjestettävä riittävästi muillekin kuin viestinnän ammattilaisille.

## 7.2 Tiedolla johtaminen

Vantaan kaupunki on strategiaan kuuluvassa tietohallinto-ohjelmassa käynnistänyt projektin tiedolla johtamisen kehittämiseksi. Vuonna 2014 tarkastuslautakunnalle raportoitui esiselvityksen tulokset.

Hankkeen tuloksena syntyi tiedolla johtamisen ratkaisu, joka sisältää muun muassa mittareiden ja raportoinnin sovelluksen, joka on suunnattu Vantaan kaupungin johdolle sekä suunnittelijoille ja valmistelijoille. Jatkossa se tulee olemaan saatavilla myös kuntalaisille ja luottamushenkilöille. Lisäksi se sisältää keskitetyn, tietoturvallisen tietovaraston, automatisoidut tietojensiirrot operatiivisista tietojärjestelmistä tietovarastoon, joista ensimmäisessä vaiheessa toteutetaan talouden, henkilöstöhallinnon ja työttömyyden tietojen siirrot. Ensimmäisen vaiheen käyttöönoton jälkeen ratkaisua laajennetaan tietojensiirron ja tietojen hyödyntämisen osalta muihin keskeisiin operatiivisiin tietojärjestelmiin ja toimintaympäristön tietoihin.



## Kompassin kehittäminen vaiheittain



### Johtopäätökset:

Kompassin hyötyinä on pidettävä sitä, että manuaalisesti hoidettuja raportointitehtäviä saadaan automatisoitua ja parannetaan raportoinnin helppokäyttöisyyttä ja sitä kautta saada työajan säästöä ja rutiininen vähenemistä. Lisäksi syntyy hyötyä laadun parantumiseen, työtyytyväisyyden kasvuun ja kustannustehokkuuden parantumiseen.

### Suosituksukset:

Tarkastuslautakunta pitää suuntaa tarkoituksenmukaisena ja kannustaa niin virkamiesten, kuntalaisten kuin luottamushenkilöiden tiedonsaannin kehittämistä erinomaisena hankkeena.

## 7.3 Julkisyhteisöjen suorituskyvyn mittaaminen

Suorituskyvyn mittaamisen<sup>5</sup> lähtökohtana on organisaation erilaisten toimintojen tehokkuuden ja suorituskyvyn selvittäminen sekä toiminnan parantaminen mittaamalla saadun informaation perusteella. Julkisella sektorilla organisaation suorituskykyä seurataan strategiaan perustuen, ja toiminnassa sekä toiminnan suunnittelussa tarvitaan monipuolisesti tietoa tuloksista, tuotoksista ja kustannustehokkuudesta. Sidosryhmille tuotetun tiedon määrä kasvaa jatkuvasti, joten myös tiedon keräämiseen käytetään yhä enemmän resursseja. Kerättyä tietoa voidaan julkisella sektorilla hyödyntää esimerkiksi taloushallinnossa, valvonnassa ja raportoinnissa, projektien hallinnassa sekä laadun ja prosessien kehittämisessä. Oleellisia hyödyntämisen kohteita ovat myös ulkoinen viestintä, muihin organisaatioihin vertailun mahdollisuus, sekä strategian suunnittelu ja toteutus. Organisaation suorituskyvyn mittaamiseen liittyen, aiempien tutkimusten mukaan on helpompaa mitata tuotosta (esimerkiksi lääkärikäyntien lukumäärä) kuin vaikuttavuutta (terve potilas tai yhteisö), vaikka vaikuttavuuden mittareita pidetään parempina ja toivottavampina. Myös onnistunut tavoitteen ja sen mittarin asettaminen esimerkiksi strategiasta johdettuna voi olla haastavaa. Hyvän tavoitteen ja sen mittarin ominaisuuksia ovat esimerkiksi relevanttius eli mittarin tuottaman informaation oleellisuus, edullisuus eli mittaamiseen tarvittavat panostukset, validiteetti eli tiedon oikeellisuus sekä reliabiliteetti eli luotettavuus.

Tutkimuksessa tarkastelun kohteena olivat Vantaan kaupungin strategiasta johdetut, vuosittaiset sitovat talousarviotavoitteet mittareineen. Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkastella strategiasta johdettuja sitovia tavoitteita sekä niiden mittareita, eli millaisia nämä ovat olleet, ja mitkä ovat olleet isoimmat haasteet tavoitteissa ja

<sup>5</sup> Tiivistetty julkisyhteisöjen suorituskyvyn mittaamista koskevasta tutkimuksesta, jonka on tehnyt Orvokki Ihlainen Itä-Suomen yliopistosta, tutkimuskohteena Vantaa.

mittareissa valtuustokaudella. Lisäksi tarkoituksena oli tuottaa tietoa siitä, millainen on hyvä strategiasta johdetun tavoitteen mittari, ja millaisia haasteita suorituskyvyn mittaamiseen liittyy julkisorganisaatioissa. Tutkielman alue rajattiin siten, että tarkastelussa on mukana valtuustokauden 2013–2017 sitovia tavoitteita ja niiden mittareita. Tutkimuksen aineistona käytettiin tarkastuslautakunnan vuosittaisia arviointikertomuksia. Niiden perusteella analysoitiin niitä sitovia tavoitteita mittareineen, joiden toteutumisesta tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus on antanut jonkin huomautuksen arviointikertomuksessa. Lisäksi toteutettiin teemahaastattelu valituille kaupunkiohjaajien työntekijöille.

Tavoitteita ja mittareita tarkasteltaessa havaittiin, että selvästi yleisimmät tarkastuslautakunnan huomautuksen syyt olivat kaksiosainen tavoite ja mittarin tuottaman arvon huono reliabiliteetti. Näistä ensin mainittu, eli kaksiosaisen tavoitteen ongelma, tarkoittaa sitä, että tähän kategoriaan kuuluvassa tavoitteessa on yhdistetty kaksi tavoitetta. Kaksiosaisia tavoitteita oli tarkastelluista tavoitteista yli 15 prosenttia. Esimerkiksi vuonna 2014 talouden tasapainottamis- ja velkaohjelman toteuttamiseen tähtäävästä strategisesta päämäärästä oli johdettu sitova tavoite ”Kuntien prosentuaalinen joukkoliikenteen maksuosuus ei kasva HSL:n toimintatuloista. HUS:lle asetetaan taloutta ja tuottavuutta koskevat tavoitteet”. Tässä samaan tavoitteeseen on yhdistetty kaksi hyvin eri sisältöistä tavoitetta. Kaksiosaisen tavoitteen ongelma on se, että tavoitteen toteutumisen seuranta voi olla hankalaa. Myös raportoinnin kanssa voi tulla ongelmia, kuten kävi myös edellä esimerkkinä kuvatun tavoitteen kohdalla: vain toinen osa tavoitteesta toteutui, joten voidaanko tavoite siten raportoida toteutuneeksi vai ei?

Kaksiosaisen tavoitteen ongelman korjaamisen voisi ajatella olevan helppoa, koska ongelma voitaisiin ratkaista kiinnittämällä huomiota tavoitteiden sisältöön ja rakenteeseen niitä määritettäessä. Toisaalta kahden eri mitattavan tavoitteen esittäminen yhtenä tavoitteena voi kertoa siitä, että kaikkea sitä, mitä tavoitteena haluttaisiin mitata, ei voida esittää erillisinä tavoitteina, jottei tavoitteiden yhteismäärä kasvaisi liian suureksi. Tämä tilanne voi olla oikea ongelma esimerkiksi juuri tämän tutkimuksen case -organisaation, Vantaan kaupungin kohdalla. Sitovien tavoitteiden kautta tulisi voida kuvata tilannetta kaupungin jokaisen toimialan osalta. Kuitenkin, toimialat ovat suuria, ja jokaisella niistä on useita tavoitteita ja mittareita yhtä strategista päämäärää kohti. Kaikkia näitä ei kuitenkaan voida ottaa mukaan talousarviossa esitettäväksi, koska silloin mittareiden määrä kasvaisi liian suureksi. Tästä syystä useampi kuin yksi tavoite on mahdollisesti yritetty tiivistää samaan tavoitteeseen.

Toinen havaittu haaste tavoitteisiin ja mittareihin liittyen oli mittarin tuottaman informaation reliabiliteetti. Reliabiliteetilla eli luotettavuudella tarkoitetaan sitä, että mittarin tuottaman arvon tarkkuus on hyvä. Huonon reliabiliteetin kategoriaan luokiteltuja mittareita oli tarkastelluista yli 20 prosenttia. Esimerkiksi vuonna 2016 eräs sitova tavoite on ollut ”Priorisoidaan keskustoihin sijoittuvia kaavahankkeita” ja tämän mittarina on ollut ”Keskusta-alueiden kaavat. Vuoden 2014 kaavoitusohjelman taso tai enemmän”. Tämän mittarin tuottaman tiedon tarkkuus on huono, koska mittarissa ei aseteta konkreettista lähtötasoa. Tämän vuoksi mittarin tuottaman informaation seuranta ja raportointi on vaikeaa. Tavoitteen ja mittarin reliabiliteettia voisi parantaa kiinnittämällä huomiota selkeyteen sekä ilmoittamalla mittarille numeerisia tavoitetasoja aina kun se on mahdollista. Valtuustokauden sitovien tavoitteiden analyysin perusteella hyvin asetettuja tavoitteita ja mittareita löydettiin useasta analysoidusta kategoriasta. Esimerkiksi sellaisia tavoitteita ja mittareita, joilla olisi ollut huono yhteys strategiaan, löydettiin tarkasteltujen tavoitteiden joukosta vain yksi. Myös mittarin tuottaman informaation relevanttius eli se, onko mittarin tuottama informaatio oleellista esimerkiksi päätöksenteon kannalta, oli hyvällä tasolla. Lisäksi tarkasteltujen tavoitteiden ja mittareiden tuottama informaatio oli laadukasta, mikä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että suuri osa tavoitteista ja mittareista oli selkeästi asetettuja ja siten myös niiden tuottama tieto oli helposti tulkittavissa.

Tavoitteisiin ja mittaamiseen liittyen, tutkimuksessa havaittiin julkisorganisaation toimintaympäristöön liittyviä ominaispiirteitä, jotka nousivat aineistosta esille. Eräs tällainen ominaispiirre on se, että monia palveluja tuotetaan kuntalaisille lainsäädäntöön perustuen. Tämä on merkittävä ero verrattuna yksityisellä sektorilla toimivan organisaation toimintaympäristöön: julkisen sektorin toimija ei voi keskittyä esimerkiksi pelkästään kannatta-

viin tuotteisiin tai palveluihin. Lisäksi toiminnan aikajänteen pituuden havaittiin olevan myös yksi julkisorganisaation toiminnan erityispiirre: Valtuustokausi kestää neljä vuotta, ja valtuustokaudelle määritellyt strategiset painopistealueet pysyvät pääosin samoina. Vuosittain määritellyt talousarvion sitovat tavoitteet sen sijaan tarkastetaan aina vuosittain erikseen. Koska strategian on tarkoituskin toimia pidemmän aikavälin ohjeena ja suuntana, tietty jatkuvuus myös sen mittaamisessa kuuluu asiaan. Tämä on toisaalta hyvä seurannan kannalta, jolloin vuosittaisten tavoitteiden mittareiden tuottamat arvot ovat helposti vertailtavissa keskenään. Toisaalta taas uusien ilmiöiden seurannan aloittaminen on hankalaa, esimerkiksi jos toimintaympäristön muutosten yhteydessä ilmaantuu jokin uusi ilmiö, jonka seuranta olisi organisaation toiminnalle hyödyllistä. Kesken vuotta ilmestynvä tarve kokonaan uudelle mittaamisen kohteelle saadaan määriteltä tavoitteeksi ja seurannan kohteeksi vasta seuraavan vuoden talousarvion laadinnan ajankohtana. Pitkä aikajänne tuo mittaamiseen haastavuutta myös siksi, että aina ei voida olla varmoja siitä, mitkä kaikki tekijät vaikuttavat tavoitteiden toteutumiseen. Tällaisessa tilanteessa ei voida varmasti erottaa, mikä osa vaikutuksista on omalla toiminnalla aikaansaattua ja mikä ympäristön vaikutusta. Esimerkiksi työllisyyttä mitattaessa neljän vuoden aikana muutoksia voi olla tapahtunut myös toimintaympäristössä. Tällöin tehdyn työpanoksen vaikutus tuotokseen hämärtyy, mikä vaikeuttaa tavoitteiden ja mittareiden asettamista. Myös panostuksen ja vaikutuksen havaittavuuden välillä voi olla useiden vuosien mittainen aikaväli.

Hyvin asetetun tavoitteen ja mittarin ominaispiirteiksi havaittiin tässä tutkimuksessa tietynlainen käytännönläheisyys eli se, että esimerkiksi strategisesta päämäärästä johdetun tavoitteen mukainen toiminnan seuranta on käytössä osana organisaation normaalin toiminnan prosesseja ilman, että tietoa tarvitsee erityisesti etsiä silloin, kun tavoitteen ja mittarin toteutumisesta pitäisi raportoida. Tämä kytkeytyy osaltaan myös laajempaan ajatukseen strategian jalkautumisesta: strategian tarkoituksenahan juuri on toimia ohjaavana ”punaisena lankana” organisaation toiminnassa sen eri osa-alueilla. Toisaalta taas aineiston perusteella havaittiin se, että kaikki asiat organisaation toiminnassa, joita täytyy esimerkiksi lainsäädännön perusteella mitata, eivät sovellu sellaisinaan strategisiksi tavoitteiksi tai mittareiksi. Perusteluna tähän on se, että hyvän tavoitteen ja mittarin ominaisuudeksi havaittiin myös se, että niiden tulokseen voidaan omalla toiminnalla vaikuttaa. Tavoite tai mittari ei siten saa olla sellainen, joka tuottaa itsestään hyvät tulokset ilman, että toiminnassa tehdään panostuksia. Lisäksi mittarin toteutumisen arviointiin tarvittavan tiedon tulisi olla helposti saatavilla, ja sellaisia mittareita joiden taustatietoa ei saada esimerkiksi vuosittain, tulisi välttää. Haastatteluaineistosta käy ilmi myös se, että vastaajien mielestä suorituskyvyn mittaamisella sekä onnistuneella tavoitteella ja mittarilla on vahva yhteys organisaation strategiaan. Valtuustokauden tarkasteltujen tavoitteiden ja mittareiden analyysin perusteella tämä tilanne oli Vantaalla myös toteutunut. Lisäksi havaittiin, että hyvä mittari on sellainen, jonka seurantaan tarvittavat tiedot ovat helposti saatavilla, eikä niiden tuottamiseen kulu ylimääräisiä resursseja silloin, kun mittarin toteutumisen raportointi on ajankohtaista.

#### Johtopäätökset:

Tavoitteisiin ja mittaamiseen liittyy julkisorganisaation toimintaympäristöön liittyviä ominaispiirteitä. Tällainen on esimerkiksi se, että monet palvelut tuotetaan kuntalaisille lainsäädäntöön perustuen. Lisäksi toiminnan aikajänne on pitkä. Valtuustokaudelle määritellyt strategiset painopistealueet pysyvät pääosin samoina.

Hyvin asetetun tavoitteen ja mittarin ominaispiirteitä ovat käytännönläheisyys eli se, että esimerkiksi strategisesta päämäärästä johdetun tavoitteen mukainen toiminnan seuranta on käytössä osana organisaation normaalin toiminnan prosesseja ilman, että tietoa tarvitsee erityisesti etsiä.

#### Suosituks:

Viime valtuustokauden tavoitteiden arvioinnin perusteella tulee välttää kaksiosaisen tavoitteiden asettamista ja mittarin tuottaman tiedon huonoa luotettavuutta.

## 8 KONSERNI- JA ASUKASPALVELUT

### 8.1 Konserniohjaus

Vantaan kaupungin konserniohjaus ja -valvonta on järjestetty kuntalain edellyttämällä tavalla. 1.1.2013 voimaan tullut konsernistrategia sisältää tytäryhteisöjen ohjausta, valvontaa ja riskienhallintaa koskevan ohjeistuksen. Ohjeistusta ja valvontaa on myös kehitetty ja navigoinnit tehdään entistä tarkemmalla tasolla. Aihetta on käsitelty myös Vantaan Tilapalvelut Vantti Oy:n arvioinnin yhteydessä kappaleessa 4. Samoin konsernitilinpäätöksen laatimista koskevassa osiossa kappaleessa 12 arviointikertomushavaintojen seuranta.

1.6.2017 tuli voimaan uusi hallintosääntö. Hallintosäännön uudistamisen jälkeen ryhdytään päivittämään uutta konserniohjeistusta voimassa olevan Vantaan konsernistrategian päivittämiseksi. Maakunta- ja sote-uudistuksen vaatimat organisaatiomuutokset ovat niin ikään muotoiltavina koko kaupunkikonsernia silmällä pitäen.

### 8.2 Työllisyyspalvelut

#### Toiminnan ja talouden tavoitteet

Kaupungin sitovista tavoitteista ja strategiakauden tavoitteista osa on suoraan työllisyyteen liittyviä. Työllisyyteen liittyvät tavoitteet eivät useinkaan ole pelkästään kaupungin omilla toimenpiteillä saavutettavissa. Sitovana tavoitteena 9.1 oli, että kaupungin työllisyystilanne kehittyi suhteellisesti parhaiten pääkaupunkiseudulla, mittareina työttömyysasteen muutos prosenttiyksikköinä ja kunnan maksaman työmarkkinatuen euro-määrän muutos prosentteina. Molempien mittareiden osalta Vantaan kehitys on ollut suotuisampaa kuin Espoossa ja Helsingissä. Vantaalla työmarkkinatuen kuntaosuus jopa laski hieman edellisvuodesta.

Valtuustokauden 2013–2017 strategiassa yhtenä strategisena päämääränä oli, että uudistuva elinkeino- ja työllisyyspolitiikka laskee työttömyyttä ja lisää työpaikkojen määrää Vantaalla. Päämäärälle asetetuista työllisyyspalveluihin liittyvistä mittareista työttömyysaste, yli 50-vuotiaiden työttömien määrä ja pitkäaikaistyöttömien määrä toteutuivat mittarin tavoitetasoa parempina. Työllisyysasteessa, vieraskielisten työllisyysasteessa ja alle 25-vuotiaiden työttömien määrässä ei ylletty mittarin tavoitetasoon.

Alle 25-vuotiaiden työttömien määrän tavoitetaso oli enintään 1 100 henkilöä. Alun perin valtuustokauden strategiassa tavoitetaso oli alle 500 henkilöä, koska tuolloisessa lähtötilanteessa (joulukuussa 2012) työttömiä nuoria oli 914. Tavoitetta muutettiin strategian päivittämisen yhteydessä, koska nuorison työttömyys kasvoi. Seuraavassa kappaleessa ("Työllisyystilanteesta Vantaalla") oleva taulukko valaisee nuorten työttömien määrän muutosta.

Työllisyyspalveluiden sitova talouden tavoite vuodella 2017 oli toimintakate -31,2 miljoonaa euroa. Toteutunut toimintakate oli -30,9 miljoonaa euroa, joten tavoite toteutui. Toiminnan menot vuonna 2017 olivat 35,8 miljoonaa euroa (34,4 miljoonaa euroa vuonna 2016). Työmarkkinatuen kuntaosuus muodosti menoista 20 miljoonaa euroa.

#### Työllisyystilanteesta Vantaalla

Alla olevassa taulukossa on työttömyyteen liittyviä tietoja vuosilta 2012–2017 (kunkin joulukuun tieto). Vantaan työttömyysaste oli vuoden 2017 lopussa 10,1 prosenttia. Muutos edelliseen vuoteen (12,2 prosenttia) on huomattava. Alle 25-vuotiaiden työttömien määrä oli laskenut vuoden takaisesta 13,3 prosenttia, yli 50-vuotiaiden 13,7 prosenttia ja pitkään työttömänä olleiden määrä 28,4 prosenttia. Avoimia työpaikkoja oli 2 191 (14,6 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin). Alle 25-vuotiaiden työttömyysaste on Vantaalla vuosina 2013–2015 yleensä ollut hieman yleistä työttömyysastetta pienempi, mutta loppuvuonna 2016 ja vuonna 2017 näin ei ole ollut. Vaikuttaisi siltä, ettei nuorten työllisyystilanne ole parantunut yhtä paljon kuin muiden.

| Vuosi                         | 2012  | 2013  | 2014  | 2015  | 2016  | 2017  |
|-------------------------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|
| Työttömyysaste (%)            | 8,9   | 10,5  | 11,6  | 12,6  | 12,2  | 10,1  |
| Alle 25-v. työttömyysaste (%) |       | 10,1  | 11,0  | 12,2  | 12,5  | 10,7  |
| Alle 25-vuotiaita työttömiä   | 914   | 1 209 | 1 328 | 1 456 | 1 454 | 1 261 |
| Yli 50-vuotiaita työttömiä    | 3 406 | 3 885 | 4 311 | 4 835 | 4 670 | 4 030 |
| Pitkäaikaistyöttömiä          | 2 635 | 2 922 | 3 706 | 5 002 | 4 877 | 3 493 |

Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt ja se näkyy Vantaan maksamissa työmarkkinatuen kuntaosuuk-sissa. Vuodesta 2015 vuoteen 2016 kuntaosuus kasvoi Vantaalla 8 prosenttia (Espoossa 8,3 ja Helsingissä 12,6 prosenttia). Vuoteen 2017 Vantaan maksama kuntaosuus pieneni edellisvuodesta 0,6 prosenttia, sen sijaan Espoossa (8,2 prosenttia) ja Helsingissä (4,3 prosenttia) kasvu jatkui. Vantaan kuntaosuus oli 20,2 miljoonaa euroa vuonna 2016 ja 20,1 miljoonaa euroa vuonna 2017.

### Työllisyyspalveluiden organisaatio ja henkilöstö

Työllisyyspalvelut jakautuu kolmeen yksikköön. Asiakkuusyksikön alaisuudessa ovat työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu TYP, nuorten palvelut ja Ohjaamo sekä yritysohjaamo. Kuntouttava työtoiminta ja hankeyksikkö vastaa projekteista ja työelämään valmennuspalveluista. Tuotantoyksikön vastuulla ovat valmennus-talot Koutsi, Reeli ja Valo. Vakinaisen henkilöstön määrä vuonna 2017 oli 81 henkilöä. Määräaikaista henkilös-töä on noin 80 henkeä, joista noin 20 on hankehenkilöstöä ja noin 60 palkkatuella.

### Palvelujen laadunhallinta, asiakastyytyväisyys ja jatkepolut

Kuntouttavaa työtoimintaa hankittiin vuonna 2017 ostopalveluna noin 700 000 eurolla. Hankinta kilpailutettiin syksyllä 2016 ja siinä edellytettiin tiettyjen laadullisten asioiden (esimerkiksi ryhmäkoko) toteutumista. Osto-palveluja valvotaan, kaikki palveluntuottajat on käyty läpi ja arvioitu niiden toimintaa verrattuna sopimuksen ehtoihin.

Asiakkaiden tyytyväisyyttä on selvitetty sekä omien että ostopalvelujen osalta. Omassa toiminnassa keskiarvot olivat TYP:a (3,5) lukuun ottamatta yli neljän (asteikolla 1–5). Myös kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluihin oltiin tyytyväisiä.

Kuntouttavaan työtoimintaan osallistuneiden määrä on kasvanut Vantaalla merkittävästi viime vuosina. Vuonna 2012 toimintaan osallistui noin 550 henkilöä, vuonna 2014 noin 1 100 ja vuonna 2017 jo 1 500 henki-löä. TYP:n (työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu) asiakkaiden jatkopolkua kartoitetaan. Vuonna 2017 päättäneitä TYP:n asiakkuuksia oli 1 681. Näistä 13,4 prosenttia työllistyi ja 9,9 prosenttia päätyi koulu-tukseen. Kuntouttavasta työtoiminnasta noin 10 prosenttia asiakkaista työllistyy avoimille työmarkkinoille tai palkkatuella ja noin puolet päätyy TYP:n asiakkaaksi. Nuorten ohjaamotoiminnan hanke toimi vuosina 2015–2018. Ohjaamon asiakkaista avoimille työmarkkinoille ohjautui vuosien 2015 ja 2017 välisenä aikana 529 ja tutkintoon johtavaan koulutukseen 296 nuorta. Vuonna 2017 yksilöasiakkuuksissa olleista nuorista 27 prosent-tia ohjautui työhön avoimille työmarkkinoille.

## Tuloksellisuus

Toimenpiteiden vaikuttavuuden mittaaminen on yleisesti vaikeaa. Vantaa teetti arvion työllisyydenhoidon sosiotaloudellisista vaikutuksista Vantaan kaupungille. Selvityksen tavoitteena oli selvittää kunnallisen työllisyydenhoidon ja työllisyyspalveluiden vaikutuksia. Mitattiin kuntatalouteen vaikuttavia asioita, arvioitiin palvelun tarjonnan ja tarpeen suhdetta ja eri asiakasryhmien työllistymispotentiaalia

## Ajankohtaista

Maakunta- ja sote-uudistus sekä kasvupalvelu-uudistus työllistävät työllisyyspalveluiden henkilökuntaa koko ajan enemmän. Uudellamaalla työllisyyspalveluissa tulee olemaan erillisratkaisu, kuntayhtymä. Aktiivimalli lisää erityisesti kuntouttavan työtoiminnan kysyntää kaupungilta, koska TE-hallinnolla ei ole riittävästi resursseja/palveluita tarjottavana.

Yritysyhteistyötä tehdään paljon. Esimerkiksi Flamingossa järjestetyt Megarekry-tapahtumat ovat keränneet paljon osallistujia. Lisäksi on tarkoitus tehdä yrityskäyntejä yhteistyössä kaupungin elinkeinopalveluiden ja maankäytön toimialan kanssa.

Työllisyyssehdon käyttö hankinnoissa etenee ja tuo uusia työmahdollisuuksia vaikeasti työllistyville.

Vantaalla työllisyydenhoito on nähty kunnan elinvoimatekijänä johon sijoitetut panokset palaavat moninkertaisesti takaisin. Vaikutuksia ovat muun muassa suora kunnallisverovaikutus, työmarkkinatuen kuntaosuuden säästö, toimeentulotuen ja asumistuen tarve, arvioitu säästö sosiaali- ja terveystoimissa pitkällä aikavälillä ja laajemmat hyvinvointivaikutukset. Vantaan haasteena on naapurikuntia alempi koulutustaso. Työnhakijoita on koulutettava ja kurssitettava, jotta mahdollisuudet työllistyä paranevat. Pelkästään erilaisten työkorttien ja passien (esimerkiksi hygieniapassi, tulityökortti) hankkimisen mahdollistaminen saattaa auttaa työllistymisessä. Avoimia työpaikkoja oli tammikuussa 2018 enemmän kuin vuosikausiin, mutta kohtaanto-ongelma on myös suuri.

### Johtopäätökset:

Vantaan työllisyystilanne on parantunut kuluneen vuoden aikana. Työttömyysaste oli vuoden lopussa 10,1 prosenttia, kun se vuotta aiemmin oli 12,2 prosenttia. Nuorisotyöttömyyskin on laskenut, vaikka strategiakauden tavoitteesta jäätikin. Vaikuttaisi siltä, että nuorten työllisyystilanne ei ole parantunut yhtä paljon kuin muiden. Pitkäaikaistyöttömyys on laskenut eniten ja se näkyy myös maksetun työmarkkinatuen kuntaosuuden määrässä, joka jäi 0,6 prosenttia edellisvuotista pienemmäksi. Kaupungin työllisyydenhoitotoimenpiteiden vaikutuksia kuntatalouteen arvioitiin ja saatiin joitakin kehitysehdotuksia. Saman arvion perusteella Vantaan työllisyyspalveluissa on erilaisia toimenpiteitä ja resursseja kysyntään nähden järkevästi saatavilla. Hankintojen kautta työllistämisen lisääminen nähtiin myös lupaavana mahdollisuutena.

Vantaan haasteena on naapurikaupunkeihin verrattuna matalampi koulutustaso ja työmarkkinoiden kohtaanto-ongelma. Toisaalta suhteellisen pienelläkin panostuksella (esimerkiksi työpässien ja -korttien hankkiminen) voidaan parantaa huomattavasti monen asiakkaan työllistymismahdollisuuksia.

Työllisyyspalveluiden toimintaan tuo oman haasteensa tulevaan maakunta- ja sote-uudistukseen sekä kasvupalvelu-uudistukseen varautuminen. Muutokset vaikuttavat jo nyt myös henkilökunnan vaihtuvuuteen. Vantaan työllisyyspalveluiden yhtenä vahvuutena voidaan pitää yritystä helpottaa kohtaanto-ongelmaa rekrytointitapahtumien ja yritysvierailujen avulla.

### Suosituksia:

Jatkossakin tulee pyrkiä kaupungin toimenpiteillä hallitsemaan työmarkkinatuen kuntaosuuden määrää. Nuorten työllistymiseen tulee panostaa.

## 8.3 Talouspalvelukeskus

Kaupungin organisaatiossa talouspalvelukeskus kuuluu konserni- ja asukaspalvelujen toimialaan ja on yksi kyseisen toimialan tulosalueista. Talouspalvelukeskuksen tulosalue vastaa kaupungin perintä-, laskutus-, kirjanpito- ja tilinpäätöstehtävistä, sisäisestä ja ulkoisesta laskentatoimesta sekä niihin liittyvien tietojärjestelmien kehittämisestä, kaupungin ja sen konsernin ulkoisen ja sisäisen laskentatoimen kehittämisestä ja tulojen perinnän ohjauksesta.

### Toiminnan tunnuslukuja

Talouspalvelukeskus pyrkii toiminnan tehostamiseen ja tavoitteet on kytketty koko kaupungin strategiaan ja sen painopistealueisiin ja strategisiin päämääriin. Ohessa on koottuna talouspalvelukeskuksen tuottavuutta kuvaavien tunnuslukujen kehitystä 2016–2017.

|                                                                  | 2016   | 2017   |
|------------------------------------------------------------------|--------|--------|
| Käsitelty myyntilaskut/henkilötyövuosi (palvelukeskus)           | 41 982 | 42 877 |
| Käsitelty ostolaskut/henkilötyövuosi (palvelukeskus)             | 24 847 | 27 884 |
| Kirjanpitotehtäviin sitoutuneet henkilötyövuodet (koko kaupunki) | 10     | 9,3    |

### Toiminnasta yleisesti

Talouspalvelukeskukseen on viime vuosina keskitetty kaupungin taloustoimintoja. Samalla talouspalvelukeskuksen palveluprosessit ovat viime vuosina muuttuneet yhä enemmän sähköisiksi.

#### *Taloushallinnon keskittäminen*

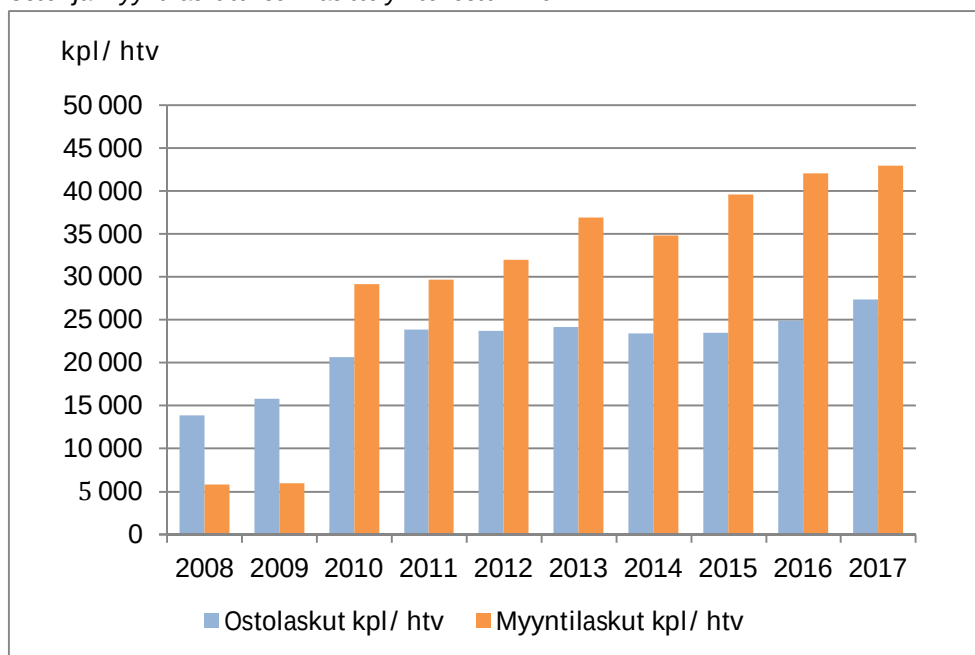
Konserniyhtiöiden ja kaupungin taloustoimintojen keskittäminen talouspalvelukeskukseen jatkuu edelleen. Tällä hetkellä konserniyhtiöiden taloushallinnon palvelutuotanto on lähes 90-prosenttisesti keskitetty talouspalvelukeskukseen. Kaupungin ulkoisen laskennan myyntilaskutus on lähes 100-prosenttisesti keskitetty talouspalvelukeskukseen (pysäköinninvalvonta ja kirjasto on rajattu ulkopuolelle). Tulevina vuosina painopistealueina ovat ostolaskujen tiliöinnin keskittäminen ja automaatioasteen kasvattaminen.

Tytäryhtiöiden kanssa on allekirjoitettu palvelusopimus, jonka liitteenä on hinnasto, palvelukuvaus (sisältää muun muassa työnjaon asiakkaan ja palvelukeskuksen välillä), aikataulut ja yhteyshenkilöt. Liikelaitosten kanssa on tehty palvelusopimus talouspääliikköpalvelun tuottamisesta. Kaupungin toimialojen kanssa taas on laadittu toimialojen hyväksymät palvelukuvaukset.

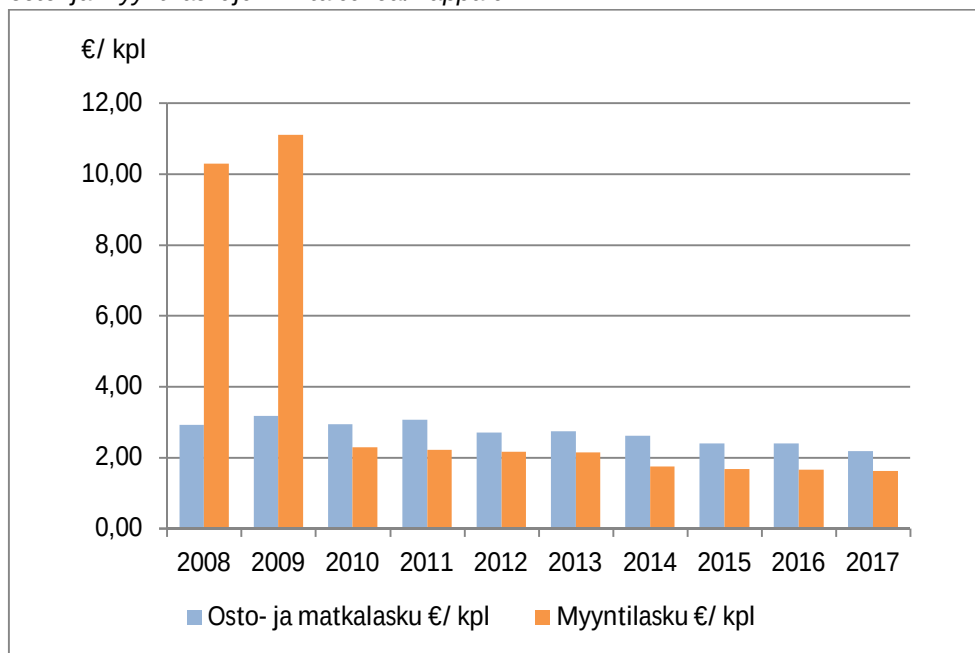
#### *Sähköiset palveluprosessit ja laskutuksen tehostuminen*

Sähköinen ostolaskujen kierrätysjärjestelmä Rondo otettiin käyttöön huhtikuussa 2009 ja samassa yhteydessä otettiin käyttöön ostolaskujen sähköinen toimitus välitysoperaattorin kautta. Ostolaskujen sähköisyysaste on nyt noin 85 prosenttia. Toiminnanohjausjärjestelmä SAP:n myyntilaskutus otettiin käyttöön huhtikuussa 2009 yleislaskutukseen. SAP-laskutusliittymiä on nyt 28, kun eri yritykset ja laskulajit otetaan huomioon. Oheisissa kaavioissa kuvataan laskutuksen tehostumista ja laskujen hinnan muutosta vuosina 2008–2017.

*Osto- ja myyntilaskutuksen käsittelyn tehostuminen*



*Osto- ja myyntilaskujen hinta euroa/kappale*



Ostolaskujen käsittely on tehostunut järjestelmä- ja prosessikehityksen myötä 95 prosenttia aikavälillä 2008–2017 mittarilla kappaletta/henkilötyövuosia. Myyntilaskujen käsittely on puolestaan samalla aikavälillä ja samalla mittarilla mitattuna tehostunut 675 prosenttia. Tehostumista selittää laskutuksen siirtyminen liittymien välityksellä tapahtuvaksi ja lisäksi laskutusprosesseja on harmonisoitu.

Ostolaskun hinta on alentunut talouspalvelukeskuksessa tapahtuvan tuotannon osalta 25 prosenttia vuodesta 2008 vuoteen 2017. Samalla aikavälillä myyntilaskun hinta on alentunut 84 prosenttia. On huomattava, että hinnat eivät sisällä tietojärjestelmäkustannuksia, eivätkä muita vyörytettäviä yleiskustannuksia.



### *Asiakastyytyväisyys*

Talouspalvelukeskus tekee vuosittain konsernin tytäryhtiöille sekä kaupungin toimialoille ja liikelaitoksille asiakastyytyväisyyskyselyn. Vuosina 2014–2016 kaupungin toimialojen ja liikelaitosten antamien arvosanojen keskiarvo on ollut noin 3,84 ja konserniyhtiöiden antamien arvosanojen keskiarvo on ollut noin 4,4 arviointias- teikolla 1 –5 (1= huono ja 5 =erinomainen). Sekä tytäryhtiöiden että toimialojen ja liikelaitosten asiakastyyty- väisyys on siis hyvää tasoa, yhtiöissä jo lähellä erinomaista tasoa.

### *Toiminnan laadun valvonta*

Kaikkien taloushallinnon liittymien (yli 50 kappaletta) osalta tehdään jatkuvaa varmistusta. Aineistotoimituksille on laadittu aikataulut ja jos aineistoja ei tule sovitusti tai havaitaan kappale- tai euromäärissä poikkeamia, käyn- nistetään heti selvittelytyöt. Tasetilien (noin 550 kappaletta) täsmäytystä valvotaan kuukausittain ja pankkitilejä valvotaan päivittäin. Tärkeä osa laadun valvontaa on myös tilintarkastajan tilinpäätöksen yhteydessä antama palaute. Tilinpäätöksestä ei ole ollut viime vuosina olennaista huomautettavaa. Tilinpäätöstarkastuksessa pa- lautetta on tullut jonkin verran tase-erittelyjen laadusta, jota onkin pyritty parantamaan.

### *Tulevaisuuden haasteita*

Tulevan maakunta- ja sote-uudistuksen jälkeisen taloushallinnon järjestäminen on yksi merkittävä haaste. Avoimia asioita ovat muun muassa, miten iso volyymimuutos vaikuttaa talouspalvelukeskuksen resursseihin ja, miten maakuntien taloushallinto hoidetaan (onko yhteistyötä kuntien kanssa). Haasteena talouspalvelukeskuksella on jatkossa myös oman toiminnan kehittäminen ja erityisesti se, miten koko ajan kehittyvän teknologian tuomia mahdollisuuksia osataan tulevaisuudessa hyödyntää. Tätä kehitystyötä tehdään yhteistyössä kaupun- gin tietohallinnon kanssa.

#### **Johtopäätökset:**

Talouspalvelukeskukseen on viime vuosina voimakkaasti keskitetty Vantaan kaupungin taloushallinnon tehtäviä tytäryh- tiöiltä sekä toimialoilta. Samalla palveluprosessien sähköistyminen on edennyt nopeasti. Vuonna 2017 palveluprosessit tehostuivat edelleen verrattuna aikaisempiin vuosiin.

Talouspalvelukeskuksen toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa voidaan todeta, että tuloksellisuuden osatekijöistä erityi- sesti tuottavuudessa ja tehokkuudessa on saatu aikaan myönteistä kehitystä. Palveluprosessien sähköistämien ja toimin- nan keskittäminen on selvästi tehostanut myynti- ja ostolaskujen käsittelyä ja samalla laskujen käsittelyn laskukohtaisia kustannuksia on saatu alenemaan. Lisäksi taloushallinnon keskittämistä talouspalvelukeskukseen on tehty henkilömäärää kasvattamatta.

Myös talouspalvelukeskuksen palvelun laatu on toimialoille ja yhtiöille tehtyjen asiakastyytyväisyyskyselyjen perusteella pysynyt viime vuosina hyvällä tasolla. Toiminnan laadun varmistusta tehdään jatkuvasti erilaisilla varmistustoimenpiteillä.

Haasteena tulevaisuudessa talouspalvelukeskuksella on maakunta- ja sote-uudistuksen mukana tulevat muutokset talous- palvelukeskuksen toiminnalle. Myös oman toiminnan kehittäminen niin, että pystytään hyödyntämään koko ajan kehitty- vää teknologiaa, on jatkossa yhä suurempi haaste.

#### **Suositukset:**

Tarkastuslautakunta suosittelee talouspalvelukeskusta jatkamaan hyviä tuloksia tuottanutta työtä taloushallinnon eri pro- sessien kehittämisessä. Uuden teknologian mukanaan tuomien mahdollisuuksien hyödyntäminen on kannatettavaa mutta samalla pitää huolehtia, että uusien ratkaisujen toimivuus on riittävästi varmistettu ennen niiden käyttöönottoa.

## 9 SOSIAALI- JA TERVEYSTOIMI

### 9.1 Lastensuojelu

#### Arvioinnin tavoite ja toteuttamistapa

Tavoitteena oli jatkaa lastensuojelun arviointia vuoden 2016 arviointikertomuksesta ilmenevästä tilanteesta eteenpäin. Mitä tuloksia ovat tuottaneet keväällä 2017 tehdyt johtamisen parantamistoimenpiteet ja, onko tuloksellisuus parantunut sekä, onko saavutettu tavoitteet tai edetty tavoitteiden suuntaan. Laajemman kokonaiskuvan luomiseksi kuultiin myös perhepalveluiden tulosalueelle sijoittuvien varhaisen tuen palveluiden tilanteesta ja kehityksestä.

#### Vuoden 2016 arviointikertomuksen antamisen jälkeen tapahtunut

Vuoden 2016 arviointikertomuksessa viitattiin toimenpiteisiin, joista sosiaali- ja terveyslautakunta päätti 16.1.2017 Etelä-Suomen aluehallintovirastolta tulleen huomautuksen jälkeen. Toimialalla muun muassa paljastiin määräaikaista erityissosiaaliohjaajia helpottamaan rekrytointiongelmista johtuvaa työtaakan kasautumista ja jatkettiin asiakkuuksien siirtoa sosiaalihuoltolain mukaisiin palveluihin niiden asiakkaiden osalta, jotka eivät uudistetun sosiaalihuoltolain ja lastensuojelulain mukaan kuulu lastensuojelun asiakkaiksi. Näille asiakkailla voidaan antaa tukipalveluita esimerkiksi varhaisen tuen yksiköstä (sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö, kotipalvelu, tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta, henkilökohtainen budjetti).

Palvelutarpeen arviointi ja lastensuojelutarpeen selvitysprosessi yhdistettiin elokuussa 2017 aloittaneeseen uusien asiakkaiden lapsiperheteriimiin. Jos lastensuojelun asiakkuutta ei tarvita, voi saada kuitenkin sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita (kuten yllä mainittu). Jos lastensuojelun asiakkuus alkaa, johtavat sosiaalityöntekijät vastaavat siitä, että jokaiselle lapselle nimetään vastuusosiaalityöntekijä. Lisäksi lastensuojelun avopalveluiden alueorganisaatio tiivistettiin Itä- ja Länsi-Vantaan yksiköiksi.

Tarkastuslautakunta suositteli vuoden 2016 arviointikertomuksessaan panostamaan siihen, että lastensuojelulaki toteutuu myös asiakkaiden tapaamisten ja asiakassuunnitelmien laatimisen osalta ja katsoi, että asiakassuunnitelmat tulee saada lain mukaiselle tasolle. Lastensuojelun asiakassuunnitelmien ajantasaisuuteen kiinnitetään erityistä huomiota vuonna 2018.

#### *Sosiaali- ja terveyslautakunnan 20.11.2017 § 5 päättämät toimenpiteet*

Sosiaali- ja terveyslautakunta on kokouksissaan seurannut tilannetta ja päätti kehittämissuunnitelmasta, joka pitää sisällään toimintasuunnitelman akuuttiin tilanteeseen ja pitkällä tähtäimellä. Suunnitelmassa on 12 kohtaa, joista noin puolet on suoraan henkilöstöä koskevia kuten kannustava palkkaus, asuntoasioiden järjestely, opintojen (pätevöitymisen) tukeminen ja täydennys- ja perehdytyskoulutuksen parantaminen sekä työhyvinvoinnin ja työssäjaksamisen tukeminen. Henkilöstö myös otetaan mukaan kaikkeen kehittämiseen. Avohuollon tiimeihin myös saatiin yhdeksän määräaikaista erityissosiaaliohjaajaa tukemaan sosiaalityötä. Osa toimenpiteistä liittyy työn kehittämiseen, kuten ns. Hackneyn mallin käytön aloittaminen sekä ennalta ehkäisevän työn ja sosiaalihuoltolain mukaisten palvelujen kehittäminen. Kehitystyössä käytetään myös ulkopuolista asiantuntemusta. Henkilöstöön liittyviä toimenpiteitä on jo pitkälti toteutettu. Työn kehittämiseen liittyvät toimenpiteet vaativat toteutuakseen pidemmän aikavälin.

#### *Kantelut aluehallintovirastoon*

Aluehallintovirastoon on tehty kanteluita maaliskuussa ja marraskuussa 2017 sekä maaliskuussa 2018. Aikaisemmista on annettu tarvittavat selvitykset. Maaliskuussa 2018 aluehallintovirastoon tehtiin kantelu uusien

asiakkaiden palveluiden lapsiperheteriimistä, johon sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arviot ja lastensuojelutarpeen arviot siirrettiin. Pelkona on, että palvelutarpeen arviot, jotka on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa, ruuhkautuvat pahasti.

### Toiminnan ja talouden tavoitteet

Lastensuojelun menoihin oli käyttösuunnitelmassa varattu 54,4 miljoonaa euroa. Menot ylittyivät lopulta noin miljoonalla eurolla. Palvelutarve kasvoi huomattavasti ja talousarvion ylitys oli suurin asiakaspalvelujen osissa. Kiireellisten sijoitusten kasvu oli 51 prosenttia, huostaanottopäätöksiä tehtiin 34 prosenttia enemmän ja avohuollon sijoitusten määrä laski 20 prosenttia. Psykososiaalisten palveluiden menoihin oli varattu 11 miljoonaa euroa ja toteutuneet menot olivat noin puoli miljoonaa euroa suuremmat.

#### *Sitova tavoite 15.3*

Sitovana tavoitteena 15.3 oli, että lapsiperheiden hyvinvointi paranee ennalta ehkäisevällä työllä ja uudistuvilla sosiaalihuoltolain mukaisilla palveluilla. Tavoitteen mittarina oli, että lastensuojelun suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaiden määrä vähenee toimialojen yhteisellä työllä.

Uudistettu sosiaalihuoltolaki, jonka myötä sosiaalipalveluiden painopiste siirtyy korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäisevien yleisten palvelujen suuntaan, tuli voimaan 1.4.2015. Sen myötä lastensuojelun asiakkuus alkaa, kun lastensuojelutarve on todettu. Asiakastilastoon on kuitenkin tullut poimituksi myös sellaisia asiakkaita, joille on tehty palvelutarpeen arvio (mutta asiakkuus ei ole alkanut) tai jotka ovat saaneet sosiaalihuoltolain mukaisia palveluita. Tämän tilastointivirheen korjaamisen myötä vuoden 2016 asiakasmäärä pieneni 746 lapsella (alkuperäisen poiminnan mukainen lapsimäärä oli 4 091 ja korjatun 3 345). Vuonna 2017 lastensuojelun avohuollon suunnitelmallisen sosiaalityön asiakkaita oli 3 533. Suhteellinen asiakasmäärä oli 7,5 prosenttia samanikäisestä väestöstä (7,2 prosenttia vuonna 2016).

Mittarin tavoitetaso (alle 3 750 / 7,9 prosenttia samanikäisestä väestöstä) on asetettu vuonna 2015 erilaiseen tilastopoitintaan pohjautuen, joten se ei ole vertailukelpoinen. Tällä perusteella ei voida sanoa, onko lapsiperheiden hyvinvointi parantunut.

### Organisaatiomuutokset

Aikuissosiaalityön tuloksikkoon perustettiin uusien asiakkaiden palvelut -niminen yksikkö. Lapsiperheiden tiimit tekevät 1.8.2017 alkaen sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arvioinnit uusille lapsiperheille ja tarvittaessa arvioivat myös lastensuojelutarpeen.

Psykososiaalisiin palveluihin perustettiin varhaisen puuttumisen yksikkö, johon koottiin kotipalvelua, sosiaalihuoltolain mukainen perhetyö, tukihenkilö- ja tukiperhetoiminta, perhekoutsit, sosiaalityö ja verkostotyön koordinointi. Sosiaalihuoltolain mukainen palveluvalikko on edelleen määrällisesti riittämätön. Esimerkiksi kotipalvelun ja perhetyön kysyntä ylittää tarjonnan.

Lastensuojelujen avopalvelujen organisaatio muutettiin kolmesta alueellisesta yksiköstä kahteen 1.8.2017 alkaen. Muutoksella tavoiteltiin tasaisempaa työmäärän ja resurssien jakoa.

### Asiakastietojärjestelmän ongelmat

Vuoden 2016 arviointikertomuksessa oli suositus "Asiakastietojen hallintaan ja tilastointiin selvitetään varmistusta esimerkiksi mobiiliratkaisuista. Lautakunnan päähuomio on siinä, että johdon sekä työntekijöiden tulee saada työssään tarvittavia tilastoja ja tietoja luotettavasti ja turvallisesti." Toimialan vastauksessa todettiin seuraavaa: "Uusi asiakastietojärjestelmä Apotti otetaan käyttöön marraskuussa 2018, mikä parantaa asiakas-

tietojen hallintaa ja tilastointia sekä tukee lastensuojelun asiakasprosessien sujuvuutta.” Asiakastietojärjestelmän puutteet ovat haitanneet toiminnan ohjaamista ja tilastointia useiden vuosien ajan. Vanhan järjestelmän päivittäminen ei ole monestakaan syystä ollut vaihtoehto etenäkään sen jälkeen, kun päätös Apottiin liittymisestä oli tehty.

Asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti tulee muuttamaan toimintatapoja. Jatkossa asiakkailta ja läheisiltä on mahdollisuus osallistua sähköisesti palveluprosessiin ja oman palvelunsa kirjaamiseen. Järjestelmä ohjaa ja yhdenäistää toimintaa ja tuo käyttöön rakenteista kirjaamista vapaan tekstin lisäksi.

## Henkilöstö

Sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on haasteellista. Virkoja on jatkuvasti avoinna ja rekrytoinnit venyvät pätevien hakijoiden puuttuessa. Työntekijäpula on kohdistunut lähinnä lastensuojelun avopalveluihin Itä-Vantaalla ja elokuussa aikuissosiaalityön yksikössä aloittaneeseen uusien asiakkaiden lapsiperhetermiin. Avoimia sosiaalityöntekijöiden vakansseja oli lastensuojelun avohuollossa helmikuun 2018 lopulla viisi ja muissa yksiköissä viisi. Vaikka sosiaalityöntekijöiden vakansseja on ollut avoinna, avohuollon työtilannetta on saatu helpotettua väliaikaisten erityissosiaaliohjaajien palkkaamisella.

Henkilöstön työhyvinvointiin kiinnitetään huomiota ja käytössä on monenlaisia keinoja, muun muassa hyvä perehdytys, mentorointi, työnohjaus, parityö, johtavien sosiaalityöntekijöiden tuki, koulutus ja Tyhy-toiminta. Lisäksi käytössä on muuta asiakastyötä tukevat rakenteet, kuten lakimiehen konsultaatio, toimistotyön tuki, kokousrakenteet, moniammatillinen asiakasohjaus. Lisäksi pyritään kohtuullistamaan työmääriä ja kannustetaan palkkauksella.

## Tuloksellisuus

Toiminnan tuloksellisuutta ja vaikuttavuutta pyritään mittaamaan mahdollisimman monikanavaisesti. Vantaa on ollut mukana Kuntaliiton vetämässä työssä, jossa on kehitetty vaikuttavuuden arviointiin työkalua. Lastensuojelun toimintakykymittari koostuu viidestä lomakkeesta, joiden avulla työntekijä arvioi perheen tilannetta ja kehittymistä lapsen hyvän kasvun ja kehityksen näkökulmasta ja vanhempi ja lapsi arvioivat omilla mittareillaan omaa toimintakykyään ja sen kehittymistä. Toimintakykymittari on tutkimustietoon perustuva jäsenyys lapsen kaltoinkohtelun eri muodoista ja kaltoinkohtelun todennäköisyyttä lisäävistä ja vähentävistä kuormitus- ja voimavaratekijöistä perheestä.

### Johtopäätökset:

Viimeisimpiä kehittämistoimenpiteitä olivat lastensuojelutarpeen arvioinnin siirtäminen pois avohuollon sosiaalityön yksiköstä ja varhaisen tuen palvelujen vahvistaminen. Systeemisen sosiaalityön mallia (ns. Hackneyn malli) kokeillaan yhden tiimin voimin. Samalla henkilökuntaa tuetaan opinnoissa, työssä jaksamisessa ja kannustetaan myös palkkauksella eri tavoin.

On esitetty laskelmia, että työmäärä olisi kohtuullinen, jos vakanssit saataisiin täytettyä. Rekrytoinnin ongelmat jatkuvat kuitenkin edelleen, tosin Vantaa ei ole ainoa kunta, jossa sosiaalityöntekijöistä on pulaa. Vaikuttaa kuitenkin selvältä, että myös heikentynyt työnantajakuva vaikeuttaa rekrytointia. Työntekijäpula on kohdistunut lähinnä lastensuojelun avopalveluihin Itä-Vantaalla ja elokuussa aikuissosiaalityön yksikössä aloittaneeseen uusien asiakkaiden lapsiperhetermiin. Määräaikaisten erityissosiaaliohjaajien palkkaaminen sosiaalityöntekijöiden työpariksi on varmasti hyvä ratkaisu niin kauan kuin avoimiin sosiaalityöntekijöiden vakansseihin ei ole päteviä hakijoita.

Eri toimenpiteistä huolimatta palvelutarve kasvoi vuoden 2017 aikana. Esimerkiksi kiireellisten sijoitusten määrä kasvoi Vantaalla 51 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Tämä oli laajempi ilmiö, joka näkyi muuallakin suurissa kaupungeissa.

Palvelujen painopiste siirtyy korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäisevien yleisten palvelujen suuntaan, mutta muutos on hidasta.

Vaikuttavuuden mittaaminen sosiaalityössä on ollut ongelma. Kuntaliiton kanssa laadittu lastensuojelun toimintakyvyn mittari on lupaava. Ajan myötä toivotaan saatavan tietoa minkä tyyppiset interventiot toimivat parhaiten tietyn tyyppisissä tilanteissa tai tietyillä asiakkailla.

Asiakastietojärjestelmän puutteet ovat haitanneet toiminnan ohjaamista ja tilastointia useiden vuosien ajan. Vanhan järjestelmän päivittäminen ei ole monestakaan syystä ollut vaihtoehto etenkin sen jälkeen, kun päätös Apottiin liittymisestä oli tehty. Apotin käyttöönottoon syksyllä 2018 liittyy suuria odotuksia.

#### Suositukset:

Sosiaalihuoltolain mukaisia peruspalveluita, kuten perheneuvolan, nuortenkeskus Nupin ja perhetyön palveluita sekä kotipalvelua, tulee olla riittävästi tarjolla, jotta painopisteen siirtäminen korjaavista erityispalveluista ennaltaehkäiseviin peruspalveluihin onnistuu. On myös tärkeää, että lasten ja nuorten oppimisen ja kasvun tuki varhaiskasvatuksessa, kouluilla ja oppilaitoksissa, oppilas- ja opiskelijahuolto sekä etsivä nuorisotyö ovat riittävästi resursoituja.

### 9.1.1 Kuuselan perhekuntoutuskeskus lastensuojelun avohuollon osana

Perhekuntoutus on lastensuojelulain 36 §:ssä mainittu lastensuojelun avohuollon tukitoimi. Eräs perhekuntoutuksen määritelmä on, että perhekuntoutus tapahtuu laitospäristössä ympärivuorokautisena hoitona ja laaja-alaisena (fyysinen, psyykinen, sosiaalinen ja taloudellinen) kuntoutuksena. Perhekuntoutuksen tavoitteena on lasten kasvuolosuhteiden turvaaminen, vanhempien tukeminen kasvatustehtävässä ja perheen omien voimavarojen vahvistaminen.

Tehostetun perhetyön ja perhekuntoutuksen palvelut rakentuvat tällä hetkellä useimmiten joustavina kotiin vietävän tuen, toimipisteessä toteutetun päivämuotoisen palvelun sekä laitoksessa tarjottavan ympärivuorokautisen palvelun yhdistelminä.<sup>6</sup>

#### Perhekuntoutus Vantaalla

Kuuselan perhekuntoutuskeskus on vantaalaisten perheiden tukemiseen ja kuntouttamiseen erikoistunut lastensuojelulaitos. Perhekuntoutuskeskuksessa toimi vuonna 2017 kaksi ympärivuorokautista perhekuntoutusosastoa ja perheen kokonaistilanteen selvitysyksikkö. Vuonna 2018 valmistuvaan lisärakennukseen on tulossa asuntoja perheille. Vuodenvaihteessa 2017–2018 perhetilanteen selvitysyksikkö siirtyi osaksi perhetyötä. Kuuselaan keskitetään ympärivuorokautinen (ja pitempikestoinen) työskentely. Vuonna 2017 perhekuntoutuksessa oli asiakkaina 34 perhettä, yhteensä 57 lasta (35 perhettä vuonna 2016, yhteensä 66 lasta). Työntekijöitä oli vuoden 2017 alussa 34.

Kaupungilla on lisäksi Tammirinteen vastaanottokoti, jossa on lasten vastaanottolaitoksen yhteydessä ympärivuorokautinen perheiden vastaanotto- ja arviointiyksikkö (neljä asiakaspaikkaa perheille, joissa on 0–6-vuotiaita lapsia).

#### Asiakkaat

Tavallisimpia syitä asiakkuuteen ovat vanhemman ja lapsen väliset vuorovaikutusongelmat, vanhemman väsymys ja mielenterveydelliset syyt, lapsen haasteellinen käytös ja arjen sujumisen ongelmat esimerkiksi koulussa tai päiväkodissa, vanhempien päihteidenkäyttö ja sen tuomat ongelmat, vanhempien välinen ja/tai lapsen

<sup>6</sup> THL 21/2017: Lapsikeskeinen suojelu ja perheen toimijuuden tukeminen lastensuojelun perhetyössä ja perhekuntoutuksessa

kohdistuva väkivalta, myös henkinen väkivalta sekä ristiriita- ja erotilanteet. Viime vuosina monikulttuurisuuteen liittyvät haasteet, perheiden sisäiset jännitteet ja integroitumisen ongelmat ovat yleistyneet.

Yleensä kuntoutukseen joutuu jonottamaan, pahimmillaan puoli vuotta. Jos jonotilanne ylittää kolme kuukautta, tilanne ehtii pahentua liikaa, ellei perhettä kannatella muilla toimenpiteillä. Tätä kannattelua tehdään yhteistyössä perhetyön kanssa. Tarvittaessa ympärivuorokautista perhehoitoa ostetaan kilpailutetuilta palveluntuottajilta, etenkin 0–3-vuotiaat eivät voi odottaa.

Osa perhekuntoutukseen tulevista vanhemmista on niin huonokuntoisia, että varsinaisia kuntoutuksen edellytyksiä ei ole juuri lainkaan. Lastensuojelun ja perhekuntoutuksen piiriin he päätyvät palveluiden puutteen takia. Voi olla, että palveluvalikossa ei ole palveluita, joita tarvittaisiin tai ne ovat vääräaikaisia. Perheet olisivat esimerkiksi voineet hyötyä sosiaalihuoltolakiin perustuvista palveluista (esimerkiksi lastenhoidosta, lapsiperheiden kotipalvelusta, sosiaalihuollon perhetyöstä) mutta eivät joko ole saaneet niitä tai ovat saaneet niitä liian myöhään, jolloin ne eivät ole olleet enää riittäviä. Tai perhe olisi tarvinnut erityispalvelua, jonka aloittaminen on kestänyt liian kauan (esimerkiksi lastensuojelun perhetyö tai perhekuntoutus). Joillakin näistä vanhemmista todellinen motivaatio ottaa apua vastaan saattaa puuttua. On myös vanhempia, joiden voimavarat eivät jostain syystä (esimerkiksi lievä kehitysvamma, vakava mielenterveyden häiriö tai taloudelliset huolet) riitä kuntoutuksen edellyttämään omaan panostamiseen. Monilla näistä huonokuntoisista perheistä tarvittaisiin ensin vanhemman tai vanhempien oman toimintakyvyn paranemista esimerkiksi päihdekuntoutuksella tai muilla keinoilla ja vasta sitten olisi mahdollisuus kuntoutua perheenä. Palvelut eivät välttämättä toimi synkronoidusti tai voivat jopa sulkea pois toisiaan. Konkreettisena esimerkkinä lastenpsykiatria ei välillä anna omia palveluitaan ollenkaan, jos perheen lapset ovat perhekuntoutuksessa. Kuntaliiton lastensuojelun kuntakyselyssä tehtiin vastaavia johtopäätöksiä: ”terveydenhuollon, erityisesti lasten- ja nuortenpsykiatrian ja lastensuojelun rajapinnan ongelmat ovat kestäneet vuosikymmeniä. Kuluneen viiden vuoden aikana tilanne näyttää huonontuneen entisestään.”

Jos kuntoutuksesta päädytään lasten sijoitukseen/huostaanottoon, riskinä on, että huomio kohdistuu pitkälti lapsiin, etenkin lastensuojelun sosiaalityön ruuhkautuessa. Vaikka aikuiset ovat periaatteessa sosiaalityön piirissä, heidän ongelmansa saattavat jäädä vähemmälle huomiolle. Huostaanoton purkamiselle on heikot edellytykset, jos vanhempien tilanteeseen ei tule muutosta. Tästä syystä on tärkeää, että sosiaalityöntekijöillä on käytettävissään aikaa ja myönnettävissään palveluita, joita vanhemmat tarvitsevat.

## Talouden ja toiminnan tavoitteet

Lastensuojelun ja perhekuntoutuksen palveluita on muokattu viimeisen viiden vuoden aikana paljon. Tavoitteena on asiakaslähtöinen ja vaikuttava sekä samalla tehokas työote. Keskittämällä palveluja yhdessä muiden lastensuojelun toimintayksiköiden kanssa saavutetaan yhteistyön etuja ja poistetaan päällekkäisiä työtehtäviä. Talousarvio ylittyi hieman (1,5 prosenttia).

Perhekuntoutuskeskuksen toimintasuunnitelmassa pääpainona on muutosten läpivienti ja palvelumuotoilun jatkaminen sekä perhekuntoutusosastojen yhteensovittaminen. Käyttöastetavoite osastoilla on 90 prosenttia. Tavoitteen mukainen käyttöaste on erittäin hyvä osastoilla, joissa ei voida tehdä paljoa päällekkäistä työtä tai olla ylipaikoilla. Käyttöasteet jäivät hieman tavoitellusta. Myös suoran asiakastyön osuus työajasta on seurannan kohteena ja se toteutui tavoitteen mukaisesti. Muita toiminnan mittaamisen keinoja ovat hoitovuorokauden hinta sekä, kuinka moni perhe palaa kotiin ja, kuinka moni päätyy sijoitukseen. Perhekuntoutuksen asiakasperheistä arviolta noin 75 prosenttia palaa kotiin ja noin 25 prosentin kohdalla päädytään lapsen/lasten sijoitukseen. Vaikuttaa siltä, että viime aikoina kotiin palaavien osuus on hieman pienentynyt samalla kun perheiden ongelmat ovat pahentuneet ja moninaistuneet.

Perhekuntoutus on mukana Kuntaliiton vaikuttavuuden arviointihankkeessa yhdessä lastensuojelun tukipalveluiden kanssa. Kyselylomake on tarkoitettu integroida myös tulevaan Apottiin (Asiakas- ja potilastietojärjestelmä). On selvää, että interventio tehoaa joillakin perheillä paremmin kuin toisilla. Vaikuttavuuden tutkimisella voitaisiin päästä selville keitä palvelu erityisesti auttaa.

### Investointi: lisärakennus

Kuuselan perhekuntoutuskeskus valmistui vuonna 2003 vanhan lastenkodin tilalle. Laajennus valmistui vuonna 2007. Tontille on valmistumassa keväällä 2018 lisärakennus, jonka tarveselvitys–hankesuunnitelma hyväksyttiin sosiaali- ja terveystalokunnassa jo vuonna 2011. Hankkeen toteutusta siirrettiin Vantaan kaupungin toteuttamisohjelman mukaisesti vuosilta 2013–2014 vuosille 2016–2017.

Hankesuunnitelmassa todetaan, että uuden rakennuksen sijoittaminen samalle tontille Kuuselan perhekuntoutuskeskuksen muiden rakennusten kanssa lisää työsuojellista turvallisuutta, vahvistaa yhteistyömahdollisuuksia ja on kustannustehokasta.

Lisärakennukseen ei ole tulossa yöpäävystystä ja sen toiminta sijoittuu perhekuntoutuksen ja tuetun asumisen välimaastoon. Lisärakennus valmistui sopimuksen mukaisesti 31.3.2018 mennessä, mutta käyttöönotto viivästyi hieman. Hankesuunnitelmavaiheen tavoitehintana oli 2 666 000 euroa ja urakkavaiheen kustannusarvio oli 2 525 370 euroa syksyn 2017 tietojen mukaan. Lopulliset toteumat eivät olleet käytettävissä arviointikertomusta laadittaessa.

### Toiminnan kehittäminen

Lisärakennuksen valmistuttua otetaan käyttöön intervallimainen työtapana. Tällä tarkoitetaan yhteistyössä tehtävää työtä lähinnä tehostetun perhetyön ja perhekuntoutuksen välillä, mutta siihen liittyvät olennaisesti myös muut toimijat, kuten lasten ja aikuisten psykiatria sekä sosiaalityö. Intervallihoidon ideana on, että pitkän yhtäjaksoisen perhekuntoutusjakson sijaan perheellä voisi olla useampia lyhyempiä kuntoutusjaksoja, joiden välillä perheen kanssa työskennellään kotona. Oleellista on, että toiminta on jatkuvasti suunnitelmallista ja tavoitteellista.

Suuri tulevaisuuden haaste on integroida toiset toimijat, esimerkiksi psykiatria eri muotoineen, vammaispalvelut sekä maahanmuuttajapalvelut osaksi yhteistä työtä. Yksittäisten asiakkaitten kohdalla ja ruohonjuuritasolla tehdään jo yhteistyötä, mutta todellinen työparityöskentely tai selkeät tavoitteet puuttuvat. Pahimmillaan erityissairaanhoidossa voidaan tehdä likipitään samoja asioita kuin perhekuntoutuksessa tai muissa toiminnoissa, käytännössä erityispalvelujen välillä on melko vähän integraatiota. Toisinaan asiakkaat putoavat eri palvelujen välille. Esimerkiksi alaikäiset lievästi kehitysvammaiset lapset, joilla on lisäksi päihde- ja/tai käytöshäiriöitä päätyvät usein lastensuojelun asiakkaiksi, vaikka siellä ei välttämättä ole paljon erityisosaamista kehitysvammaisuuteen liittyen.

#### Johtopäätökset:

Perhekuntoutus, kuten muukin lastensuojelu on muutoksessa. Kuuselan perhekuntoutusyksikköön keskittyy ympärivuorokautinen laitoshoido, mutta toisaalta samanaikaisesti yhteistyö perhetyön kanssa tiivistyy. Pitkän yhtäjaksoisen perhekuntoutusjakson sijaan perheellä voi olla useampia lyhyempiä kuntoutusjaksoja, joiden välillä perheen kanssa työskennellään kotona. Oleellista on toiminnan suunnitelmallisuus ja tavoitteellisuus. Toiminta on tärkeää integroida myös muiden toimijoiden (esimerkiksi psykiatria, vammaispalvelut, maahanmuuttajapalvelut) kanssa, koska monilla asiakkailla on useampia erityisosaamista vaativia ongelmia.

Palveluiden oikea-aikaisuus korostuu. Osa perhekuntoutukseen tulevista vanhemmista on niin huonokuntoisia, että varsinaisia kuntoutuksen edellytyksiä ei ole juuri lainkaan. Joissakin perheissä tarvittaisiin ensin vanhemman tai vanhempien

oman toimintakyvyn paranemista esimerkiksi päihdekuntoutuksella tai muilla keinoilla ja vasta sitten olisi mahdollisuus kuntoutua perheensä.

#### Suositukset:

Tavoitteena tulee olla, että eri alojen asiantuntijuus (kuten psykiatria, vammaispalvelut, maahanmuuttajien tarvitsemat tukitoimet) on joustavasti ja oikeaan aikaan käytettävissä yksikkörajoista riippumatta. Prosessin tulee olla sujuva eikä automaattisesti muita palveluita pois sulkeva ja toisaalta sellainen, että kukin toimija voi keskittyä omaan osaamisalueeseensa.

Toimintaa on syytä integroida terveyttä ja hyvinvointia edistävien kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

## 9.2 Vammaispalvelut

### Toiminnan ja talouden tavoitteet

Talouden tavoite saavutettiin. Talousarviossa oli varauduttu vanhus- ja vammaispalveluiden tulosalueella yhteensä 180,3 miljoonan euron menoihin. Vuoden 2017 toteutuneen menot olivat 175,7 miljoonaa euroa. Toiminnan tavoitteina tulosalueen tulokortilla on muun muassa elinvoiman vahvistamiseen liittyen tavoite vammaisten palkkatyötä tekevien määrästä (100 vuonna 2017). Tavoitteena ollut 100 toteutui jo vuonna 2016, joten työ- ja päivätoiminnan omalle tulokortille otettiin kunnianhimoisempi tavoite 130. Tämä toteutui vuoden 2017 aikana. Palvelujen uudistamisessa tavoiteltiin asiakkaan/omaisten osallisuuden lisäämistä, käytännön toimenpiteinä olivat säännölliset viikko- ja asiakaskokoukset sekä asiakkaiden ja omaisten illat ja infotilaisuudet.

Vammaispalvelujen tavoitteet vuoden 2017 käyttösuunnitelmassa toteutuivat. Asiakkaille järjestettiin heidän tarvitsemansa välttämättömät, lakisääteiset palvelut. Palvelurakenteen muutosta jatkettiin; asumispalveluja tarvitseville asiakkaille tarjottiin ensisijaisesti tuettua ja ohjattua asumista omissa kodeissa. Omaishoidon tuen vapaapäivät järjestettiin vammaispalvelun piiriin kuuluville asiakkaille. Tuottavuutta lisättiin henkilöstön joustavalla käytöllä sekä oman toiminnan käyttöastetta nostamalla. Vammaisten työllistämisen toimintamallia jatkettiin.

### Organisaatiomuutos

Vanhus- ja vammaispalveluiden tulosalue koostui 30.6.2017 asti neljästä tulosityksiköstä (vammaispalvelut, vanhusten avopalvelut, sairaalapalvelut ja hoiva-asumisen palvelut). Vammaispalveluiden vakanssien määrä on 134. Heinäkuun alusta alkaen tulosalueella toimi pilottiorganisaatio, joka vakinaistettiin 1.1.2018. Kotona asuminen tuki -yksikköön on keskitetty asiakasohjaus, kotihoito, vanhusten päivätoiminta, vammaisten päivätoiminta ja vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Erityisasumisen yksikössä vastataan niin vanhusten palvelutalotoiminnasta kuin vanhusten ja vammaisten erityisasumisesta. Sairaalapalveluiden nimi muuttuu Vantaan sairaalaksi ja sen vastuulla ovat kuntoutusosastot, geriatrinen akuutti- ja arviointiyksikkö sekä polikliiniset palvelut.

### Asiakasohjaus

Asiakasohjauksen toimintayksikkö tarjoaa ohjausta ja neuvontaa ikääntyneille ja vammaisille sosiaalihuollon ja erityishuollon palveluissa, vastaa uusien ja vanhojen asiakkaiden moniammatillisen palvelutarpeen arvioinnin järjestämisestä ja palvelusuunnitelman laatimisesta. Asiakasohjausyksikkö koordinoi asiakkaan palveluja sekä



tekee palvelupäätökset. vammaispalvelulain mukaisista palveluista ja tukitoimista myönteisen päätöksen saaneiden määrä oli 4 728 vuonna 2016 (Kuusikkovertailu). Kehitysvammaisten palveluja käyttäneitä asiakkaita oli 887.

### *Päivätoiminta*

Kaiken päivätoiminnan keskittämällä samalle vastualueelle tavoitellaan päivätoiminnan asiakaspalvelujen kehittämistä osaamista ja toimintakäytänteitä jakamalla. Vammaisten toimintayksiköt tarjoavat mahdollisimman yksilöllistä, räätälöityä ja tavoitteellista päivätoimintaa, joka tukee vammaista henkilöä itsenäisessä elämässä. Päivätoimintaa tarjotaan vaikeavammaiselle 16–65 -vuotiaalle henkilölle, jonka toimintarajoite on niin vaikea, että se estää häntä osallistumasta sosiaalihuoltolain mukaiseen työtoimintaan. Toimialan vuoden 2016 toimintatilaston mukaan kehitysvammaisten päivä- ja työtoiminnan asiakkaita oli yhteensä 735.

### *Vammaisten työtoiminta ja työllistymistä tukevat palvelut*

Yksikkö tarjoaa vammaisille henkilöille omaa työvalmennuspalvelua, joka etsii yhdessä asiakkaan kanssa hänen osaamistaan ja työkykyään vastaavaa työtä. Tavoitteena on parantaa ja ylläpitää asiakkaan työelämän taitoja. Työvalmennuksella tuetaan vammaispalveluiden tai työllisyyspalveluiden kautta ohjautuneita pitkäaikaistyöttömiä tai haastavassa työmarkkina-asemassa olevia vantaalaisia asiakkaita työllistymisessä pysyvään työsuhteeseen. Työllistymistä tukevat palvelut tarjoaa työtoimintaa vanhus- ja vammaispalvelujen eri toimintayksiköissä. Vastualueen alaisuudessa toimii tukipalveluja tuottavia yksiköjä, jotka tarjoavat mm. vanhusten ja vammaisten yksiköihin siivous- ja pyykkihuollon palveluja sekä hoitotyön avustavia tehtäviä.

### *Erityisasuminen ja laitoshoidon purku*

Erityisasumisen yksikössä hoidetaan vanhusten ja vammaisten perhehoito, lyhytaikaishoito, asumispalvelut ja laitoshoidon sekä vanhusten palvelutalotoiminta. Uuden yksikön toiminnan tavoitteena on asumisen toimintojen yhdenmukaistaminen, osaamisen jakaminen ja keskittäminen sekä tuottavien ja vaikuttavien toimintakäytänteiden hyödyntäminen koko erityisasumisen tulosityksikön alueella. Uuden tulosityksikön myötä mahdollistuu asumiseen liittyvien yksilöllisten, joustavien ratkaisujen toteuttaminen ja toiminnan kehittäminen asiakastarpeiden mukaisesti ilman organisaatioiden raja-aitoja. Laitoshoidosta päästään kevyemmän palvelun piiriin, kun palveluita räätälöidään tarpeeksi asiakkaan tarpeiden mukaan.

Itsenäisen asumisen tukemiseen on tarjolla asumisneuvojen palveluita, asumisvalmennusta ja harjoitusasuntoja. Vammaisten erityisasumisen budjetti oli 24,5 miljoonaa euroa vuonna 2017. Kehitysvammaisten asumispalveluissa (asumispalvelut, perhehoito ja laitoshoidon) oli vuonna 2017 noin 529 asiakasta. Kaupungin omana toimintana tarjotaan tuettua, ohjattua ja autettua asumista (noin 30 prosenttia pitkäaikaisen asumisen asiakkaista). Muille nämä palvelut ja laitoshoidon järjestetään ostopalveluna. Vaikeavammaisten asumispalvelussa oli 85 asiakasta, lisäksi 25 vaikeavammaista tukiasukasta oli asumistuen ja 19 omassa kodissa palveluasumisen piirissä. Suurin osa vaikeavammaisten asumispalveluista on ostopalvelua. Valtioneuvoston asettamana tavoitteena on, että asuminen laitoksissa lakkautetaan vuoteen 2020 mennessä. Kuusikkovertailun mukaan vuonna 2017 Vantaalla oli kehitysvammahuollon pitkäaikaisessa laitoshoidossa 11 henkilöä (13 henkilöä vuonna 2016).

### *Kuljetuspalvelut*

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaiset kuljetuspalvelut maksavat Vantaalle noin 10 miljoonaa euroa vuodessa. Liikennepalvelulain voimaantulon myötä nykyinen taksaan, taksikortti-järjestelmään ja asemapaikkavelvoitteisiin perustuva malli ei enää ole mahdollinen, joten Vantaan on tavalla tai toisella järjestettävä hankinta uudelleen. Vantaa on ollut mukana Uudenmaan valmistelussa (yhteensä noin 50 miljoonaa euroa). Kilpailutusvaihtoehtoista on tilattu selvitys, jossa vertaillaan sekä paikallista mallia että Helsingin ja muiden kuntien kanssa toteutettavan alueellisen yhteiskilpailutuksen vaikutuksia. Sosiaali- ja terveystaloutta edellytti maalikuussa 2018 selvitystyötä vielä jatkettavan.

## Palvelutarpeen arviointi, asiakkaiden tarpeet ja asiakastyytyväisyys

Palvelun tarvetta tarkastellaan jokaisen palvelun osalta erikseen. Asiakas voi saada jonkin vammaispalvelun, mutta jäädä ilman jotain toista. Palvelut annetaan ensisijaisesti sosiaalihuoltolain mukaan ja toissijaisesti erikoislain mukaan. Palvelutarvetta on arvioitava vähintään kerran vuodessa ja aina toimintakyvyn muuttuessa. Vanhusten ja vammaisten omaisten rooli huolen esiin tuomisessa on hyvin tärkeä.

Asiakasohjauksen käyttöönottopilotissa on aloitettu palvelumuotoilun hanke, johon liittyy mm. asiakashaastattelut. Hankkeessa kehitetään vammaisneuvontaa, palveluohjausta, asiakkaan toimintakyvyn määrittelyä ja asiakkuuksien hoitoa vastaamaan entistä paremmin asiakkaan tarpeita. Hankkeessa kehitetään myös jatkuvaa palautejärjestelmää. Asiakkaiden palvelutarpeen arvioinnissa arvioidaan kehitysvammaisen omat taidot sekä tuen tarpeet. Asumismuoto määräytyy asumisharjoittelussa ja tilapäishoidossa sekä vanhemmilta saatujen tietojen perusteella. Asumisyksiköissä seurataan asukkaan hyvinvointia ja tehdään yhdessä uudelleen arviointia, mikäli tuen taso ei ole kunnossa. Asukkailla on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunkin kyvyn ja taitojen mukaisesti, tarvittaessa päätöksentekoa tukien ja asukkaan läheisiä kuullen.

Asiakaspalaute saadaan suoralla tilannekohtaisella palautteella asumisyksikössä, viikko/kuukausikokouksissa sekä asukasilloissa, joita on pidetty 1–2 kertaa vuodessa. Asiakaspalautteita kerätään ja niihin vastataan ja tarvittaessa tehdään ennalta ilmoittamaton valvontakäynti asumisyksiköihin. Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla toteutetaan asiakastyytyväisyyskysely joka toinen vuosi. Tammikuussa 2016 toteutetussa kyselyssä vammaispalvelut sai yleisarvosanaksi 8,97 (8,88 vuonna 2014). Vuoden 2017 kyselyssä ei organisaation muuttumisen takia enää mitattu tätä yleisarvosanaa. Asumispalveluiden keskiarvo oli 8,47 (8,74 vuonna 2016 ja 9,15 vuonna 2014). Toimintakeskusten keskiarvo oli 9,19 (9,12 vuonna 2016 ja 8,95 vuonna 2014).

## Ostopalvelut, laadunhallinta

Asumisessa käytetään ostopalveluita erityisesti kehitysvammaisten autetussa asumisessa (69% kaikista kehitysvammaisten asumispalvelusta, 357 asukasta) sekä vaikeavammaisten asumisessa (85 asukasta). Omassa ja ostopalvelussa on samat kriteerit asumispalveluiden laadusta. Vammaispalvelujen toiminnasta annetaan palautetta erityisesti ostopalveluyksiköistä, mutta myös oman toiminnan ohjauksen tasosta on saatu ajoittain negatiivista palautetta. Palautteisiin pyritään vastaamaan korjaavin toimenpitein. Omassa toiminnassa tehtiin kesällä 2017 ensimmäisen kerran sisäinen auditointi, jossa havaitut puutteet on korjattu.

Laatukäynti ostopalvelukohteisiin tehdään kerran vuodessa ja myös tarpeen mukaan, jos tulee reklamaatioita tai muuta palautetta. Osa käynneistä tehdään ennalta ilmoittamatta ja osa sovitusti. Omavalvontasuunnitelmat on oltava tehtynä.

Laatua ja samalla toiminnan riskejä hallitaan myös HaiPro- ja SPro-ilmoitusjärjestelmillä, joilla raportoidaan potilas-/asiakasturvallisuutta vaarantavat tapahtumat ja sosiaalihuoltolain mukainen ilmoitus epäkohdista.

## Tuloksellisuus

Tuloksellisuuden osatekijöistä taloudellisuutta voidaan tarkastella esimerkiksi yksikkökustannusten kautta. Kuusikkovertailussa vuodelta 2016 vammaispalvelulain mukaisten palvelujen ja tukitoimien kustannukset myönteisen päätöksen saanutta kohti olivat edullisimpien joukossa ja hieman alemmat kuin edellisenä vuonna. Työelämän laatua mitataan Kunta10-kyselyssä. Tulokset olivat hyviä kaupungin strategiassa seurattujen mittareiden osalta.

Palvelujen laatua seurataan monella tavalla: ostopalveluihin tehdään tarkastuskäyntejä ja omassa toiminnassa itseauditointeja. Asiakkaiden kokemuksista saadaan tietoa asiakastyytyväisyyskyselyjen, asiakaspalautteen, muistutusten ja kanteluiden muodossa. Asiakastyytyväisyyskyselyssä tulokset ovat parantuneet ja ovat hyvällä tasolla.

Vammaispalveluissa sosiaali- ja terveystalouden hyväksymä asumispalveluiden tuottavuuden seuranta liittyy eri palvelumuotojen prosenttiosuuksiin. Laitosasumisen osuus on pienentynyt ja tuetun asumisen osuus on kasvussa, joten osuudet ovat muuttuneet toivottuun suuntaan.

Esitetyllä tavalla tarkastellen toimintaa voidaan pitää tuloksellisena.

#### Johtopäätökset:

Talouden tavoite toteutui. Vammaispalveluiden tuloskortin tavoitteet toteutuivat. Toiminnan tuloksellisuutta arvioitaessa on tarkasteltava tuloksellisuuden osatekijöitä, joita ovat taloudellisuus, tuottavuus, palvelun laatu, työelämän laatu ja vaikuttavuus. Osatekijöitä tarkastellen vammaispalvelujen toimintaa voidaan pitää tuloksellisena.

Koko tulosalueen organisaatio on ajateltu uudelleen palvelutarve keskiössä. Erillistä vammaispalvelujen yksikköä ei enää ole, vaan kotona asumisen tuki -yksikköön on keskitetty niin vanhusten kuin vammaisten asiakasohjaus, kotihoito, päivätoiminta, päivätoiminta ja vammaisten työllistymistä tukevat palvelut. Päivätoiminnan keskittämällä samalle vastuualueelle tavoitellaan päivätoiminnan asiakaspalvelujen kehittämistä osaamista ja toimintakäytänteitä jakamalla.

Erityisasumisen yksikkö vastaa niin vanhusten palvelutalotoiminnasta kuin vanhusten ja vammaisten erityisasumisesta. Muutoksen tavoitteena on asumisen toimintojen yhdenmukaistaminen, osaamisen jakaminen ja keskittäminen sekä tuotavien ja vaikuttavien toimintakäytänteiden hyödyntäminen koko erityisasumisen tulosyksikön alueella. Lisäksi erityisesti asumiseen liittyvien yksilöllisten, joustavien ratkaisujen toteuttaminen ja toiminnan kehittäminen asiakastarpeiden mukaisesti ilman organisaatioiden raja-aitoja on helpompaa.

Sairaalapalveluiden nimi muuttui Vantaan sairaalaksi ja sen vastuulla ovat kuntoutusosastot, geriatrinen akuutti- ja arviointiyksikkö sekä polikliiniset palvelut.

Muina suurina asioina näkyvät valmistautuminen maakunta- ja sote-uudistukseen sekä uuden asiakas- ja potilastietojärjestelmän (Apotti) käyttöönottoon.

Vammaispalvelulain ja sosiaalihuoltolain mukaisista kuljetuspalveluista maksetaan noin 10 miljoonaa euroa vuodessa. Kesällä voimaan tulevan liikennepalvelulain muutosten myötä kuljetuspalveluiden hankinta on järjesteltävä uudelleen. Vantaa on ollut mukana Uudenmaan valmistelussa (yhteensä noin 50 miljoonaa euroa). Kilpailutusvaihtoehdoista teetettiin selvitys, jossa vertaillaan sekä paikallista mallia että Helsingin ja muiden kuntien kanssa toteutettavan alueellisen yhteiskilpailutuksen vaikutuksia. Sosiaali- ja terveystaloutta edellytti selvitystyötä vielä jatkettavan.

#### Suositus:

Kun kuljetuspalvelun järjestämistapa on valittu, on huolehdittava siitä, että palvelut ovat laadukkaita, turvallisia ja asiakkaan tarpeita vastaavia.

## 9.3 Aikuissosiaalityö

### Aikuissosiaalityön organisaatio ja tehtävät

Aikuissosiaalityöhön kuuluu aikuisten ja perheiden sosiaalineuvonta, nuorten ja aikuisten sosiaalityö, asumispalvelut ja asunnottomien palvelut, sovittelutoiminta ja sosiaalinen luototus.

*Täydentävän toimeentulotuen yksikössä tehdään ja toimeenpannaan päätökset koko toimialan täydentävästä toimeentulotuesta. Ehkäisevän toimeentulotuen päätösten tekeminen on edelleen suunnitelmallisesti sosiaalityön yksiköissä. Toimeentulotuen perusosan myöntäminen siirtyi Kelan vastuulle vuoden 2017 alusta. Alkuvuoden vaikeuksien jälkeen Kela pystyi tekemään perustoimeentulotuen päätökset lain edellyttämässä määräajassa; prosessin kehittämisen myötä myös täydentävän toimeentulotuen käsittelyajat pysyivät asetetussa*

määräajassa. Toimeentulotuen menot vuonna 2017 olivat 6,5 miljoonaa euroa ja tulot 2,1 miljoonaa euroa. Menot alittivat alkuperäisen määrärahan 15,5 miljoonalla eurolla ja tulot 10,0 miljoonalla eurolla.

*Uusien asiakkaiden palvelut* -yksikössä on erikseen aikuisten ja lapsiperheiden tiimit. Aikuisten tiimissä tehdään palvelutarpeen arvioinnit uusille 25–64 vuotiaille asiakkaille ja annetaan asiakkaille yleistä ohjausta ja neuvontaa myös matalalla kynnyksellä. Lapsiperheiden tiimiin keskitettiin lapsiperheiden sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arvoinnit 1.8.2017 alkaen. Tarvittaessa yksikössä arvioidaan mahdollinen lastensuojelun tarve. Palvelutarpeen arviointien keskittäminen oli myös niitä toimenpiteitä, joilla lastensuojelun avopalveluiden tilannetta oli tarkoitus rauhoittaa. (Katso lastensuojelu 9.1) Uuden yksikön sosiaalityöntekijöille on delegoitu myös päätösvalta lastensuojelun kiireellisten tukitoimien asettamisesta.

Uusi yksikkö antaa mahdollisuuden kehittää ja yhdenmukaistaa palvelutarpeen arviointi- ja asiakasprosesseja. Lisäksi tärkeäksi nousee yhteistyön kehittäminen varhaisen tuen ja perhesosiaalityön kanssa lastensuojeluasiakkuuksien ehkäisemiseksi. Muutosta on vaikeuttanut se, että uudessa yksikössä sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on ollut vaikeata. Sosiaalityöntekijän vakansseista oli loppusyksystä täytettynä noin puolet ja tilanne jatkui samankaltaisena vielä maaliskuussa 2018. Lapsiperheiden tiimissä sosiaalityöntekijöiden työ on kuormittavaa, koska osa asiakkaista palvelutarpeen arvioinnin jälkeen joudutaan siirtämään lastensuojelun vahvemman tukeen. Lisäksi työtä kuormittaa se, että vakansseja ei ole saatu täytettyä, jolloin työtehtävät kasaantuvat vähäiselle henkilöstömäärälle. Tilannetta on pyritty helpottamaan erilaisin tilapäisin työjärjestelyin.

Maaliskuussa 2018 uusien asiakkaiden palveluiden lapsiperheteriimistä tehtiin kantelu aluehallintovirastoon. Yksikkö on kärsinyt työntekijäpulasta. Pelkona on, että palvelutarpeen arviot, jotka on tehtävä kolmen kuukauden kuluessa, ruuhkautuvat pahasti.

*Suunnitelmallisen sosiaalityön* palveluissa nuorten sosiaalityö tarjoaa sosiaaliohjausta ja sosiaalityön tukea sekä uusille että pitkäaikaisemman tuen tarpeessa oleville alle 25-vuotiaille asiakkaille. Aikuisten sosiaalityö (Länsi- ja Itä-Vantaa) vastaa sosiaalityöstä ja sosiaaliohjauksesta silloin, kun asiakkaan tuen tarve on arvioitu pitkäaikaiseksi.

*Asumispalveluihin* kuuluvat mielenterveyskuntoutujien asumispalvelut, joka tarjoaa kohderyhmän asiakkaille pitkäaikaista, tehostettua ja tuettua asumispalvelua omissa ja ostopalveluyksiköissä, Viidakokujan ja Pyykujan oman tuetun asumisen yksiköt sekä asumisen sosiaaliohjaus ja vankisosiaalityö. Vuoden 2017 aikana valmisteltiin päihdepalvelujen kuntouttavien asumispalveluiden sekä aikuissosiaalityön asunnottomien ja mielenterveyskuntoutujien asumispalveluiden keskittäminen yhdeksi tuetun asumisen toimintayksiköksi. Uusi organisaatio aloitti 1.1.2018.

## Tavoitteiden toteutuminen ja toiminnan vaikuttavuus

Aikuissosiaalityön keskeiset toiminnan ja talouden tavoitteet toteutuivat. Tuottavuuden osatekijöitä taloudellisuutta, tuottavuutta, vaikuttavuutta ja työelämän ja palvelun laatua on mietitty tavoitteita asetettaessa. Laatua ja vaikuttavuutta on parannettu lisäämällä työsuoritteiden määrää ja kasvattamalla tuetun asumisen osuutta asumispalvelujen asumisvuorokausista. Asiakkaan itsearvioiman hyvinvointimittarin käyttöönotto osaksi palvelutarpeen arviointia lisää asiakkaan osallistamista. Tuottavuutta ja tehokkuutta on parannettu lisäämällä suoran asiakastyön osuutta päivässä ja sujuvoittamalla toimeentulotuen käsittelyprosesseja.

Vaikuttavuutta voidaan todeta, kun asumispalveluissa asiakas pääsee siirtymään vahvemmassa kevyemmin tuettuun palveluun, jolloin tarjottu palvelu on ollut asiakkaalle oikea ja asiakasta tukeva ja eteenpäin vievä. Vaikuttavuutta on myös kotiin annettavat tuet, joiden avulla asiakas kykenee asumaan kotona kevyemmällä tuella. Oikeanlaiset palvelut ja niiden riittävyys myös varmentavat sen, ettei sairaanhoidossa synny kalliita siirtoviivepäiviä. Myös vuokratulojen maksaminen suunnitelmallisesti on sosiaalityön vaikuttavaa toimintaa, jolla ehkäistään asunnottomuutta. Palvelutarpeen arvioinneilla pyritään asiakkaiden elämänhallinnan vahvistamiseen ja lapsiperheiden varhaisella tuella pyritään vähentämään lastensuojelun asiakkuuksia.

## Palvelujen laadunvalvonta ja asiakastyytyväisyys

Palvelujen laatua seurataan asiakaskohtaisten raporttien ja arviointien avulla. Tuottavuustavoitteita seurataan kuukausittain. Jokaisessa toimintayksikössä on omavalvontasuunnitelmat, ja niihin tehdään tarkastus kerran vuodessa.

Mielenterveyskuntoutujien asumisen tuen palvelujen järjestämistä ohjaa valtakunnallinen suositus. Lakien toteutumisen varmistaminen ja seuranta (mm toimeentulotukilaissa, asiakaslaissa ja sosiaalihuoltolaissa on määritetyt lakisääteiset velvoitteet) vaikuttaa osaltaan laatuun.

Aluehallintovirasto (AVI) ohjaa ja valvoo kunnallisia ja yksityisiä sosiaalihuollon palveluita. Asumispalvelujen palveluilta edellytetään omavalvontasuunnitelma. Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira on määritellyt, että omavalvontasuunnitelmassa tulee olla kuvaus palvelun laadusta ja asiakasturvallisuudesta. Aikuissosiaalityössä on omana toimintana asumisen tukea (asumisohjaajat) ja asumispalveluita, mutta kotiin vietävää tukea, tukihenkilöpalveluita ja eritasoisia asumispalveluita on merkittävästi ostopalveluna. Ostopaikkojen valvontaa suoritetaan asiakastapaamisten yhteydessä ja omien palveluiden valvonta tapahtuu johtamisen kautta

Yksikön asiakastyytyväisyys on hyvällä tasolla. Joka toinen vuosi tehtävä toimialan asiakaspalautekysely suoritettiin lokakuussa 2017. Aikuissosiaalityö sai asiakaspalautekyselyssä yleisarvosanan 8,64, kun vuoden kevään 2016 kyselyssä tulos oli 8,24 ja vuoden 2014 kyselyssä 8,04. Vuosien 2014 ja 2016 asiakasmielipiteisiin todennäköisesti vaikuttivat asiakkaiden arviot palvelun laadusta perustoimeentulotukeen liittyvissä asioissa, joka vahvasti hallitsi aikuissosiaalityötä. Asiakasnäkökulmana muistutukset, kantelut ja muu asiakaspalaute otetaan aina vakavasti ja niihin suhtaudutaan palvelujen kehittämisen lähtökohdista.

### Johtopäätökset:

Aikuissosiaalityön haasteena on asiakkaiden määrän kasvu ja edullisten vuokra-asuntojen riittämättömyys ja siitä seuraava mahdollinen asunnottomuuden kasvu. Lisäksi kelpoisuusehdot täyttävien sosiaalityöntekijöiden rekrytointi on vaikeaa. Rekrytoinnin vaikeus korostui, kun lastensuojelutarpeen arviointi siirtyi lastensuojelun avopalveluista aikuissosiaalityön uusien asiakkaiden lapsiperheisiin. Asiakkaan osallistamista parannettiin ottamalla osana palvelutarpeen arviointia käyttöön asiakkaan itsearvioima hyvinvointimittari.

### Suosituksia:

Hyvinvointimittarien kehittäminen auttaa seuraamaan palvelun vaikuttavuutta ja niiden käyttöönottoa kannattaa edistää jatkossakin. Kaupungin kasvun myötä on tarpeen kehittää toimintaa, jotta pystytään vastaamaan kasvavaan asiakasmäärään.

## 9.4 Talous- ja hallintopalvelut sosiaali- ja terveystoimessa

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan talous- ja hallintopalvelujen tulosalueen vastuulla on keskitetysti koko toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja kehittämisen koordinointiin liittyvät tehtävät. Tulosalue tarjoaa tukipalveluja toimialan muille tulosalueille. Lisäksi tulosalue koordinoi toimialan yhteistyötä kaupungin palvelukeskusten kanssa (hankintakeskus, talouspalvelukeskus, tilakeskus, kaupunginkanslia ja tietohallinnon palvelukeskus).

## Toiminnan tavoitteista

Tulosalueen tulokortti on rakennettu kaupunkistrategian painopistealueiden ja strategisten päämäärien pohjalte. Tulosalueen tavoitteissa korostuvat erilaiset tuki- ja koordinoitavien toimienpiteet, joilla edistetään koko toimialan tavoitteiden saavuttamista.

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue tukee toimialan talouden toteutumista seuraamalla ja raporttoimalla kuukausittain talouden toteutumisesta toimialan eri tasoilla. Näin toimiala voi tarvittaessa riittävän ajoissa ryhtyä taloustilanteen vaatimiin toimenpiteisiin. Tulosalue koordinoi toimialan tuottavuusohjelman seuranta ja tukee muita tulosalueita ohjelman toteutuksessa. Tärkeä rooli tulosalueella on sekä uuden potilastietojärjestelmän Apotin suunnittelussa ja käyttöönotossa että maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelutehtävissä. Lisäksi tulosalue on yhteistyössä tietohallinnon kanssa kartoittanut uusia sähköisen asioinnin ratkaisuja koko toimialalle.

## Toiminta yleisesti

Tulosalue seuraa tuottavuutta ja tehokkuutta henkilöstömäärään ja hallinnollisten tehtävien työaikaan liittyvillä tunnusluvuilla. Oheisessa taulukossa on toimialan tilinpäätöksistä koottuja tunnuslukuja vuosilta 2015–2017.

|                                                                            | Tilinpäätös<br>2015 | Tilinpäätös<br>2016 | Tilinpäätös<br>2017 |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------|---------------------|---------------------|
| Toimialan henkilöstömäärä                                                  | 2 629               | 2 764               | 2 655               |
| Toimialan esimiesten määrä                                                 | 215                 | 191                 | 191                 |
| Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstömäärä <sup>7</sup>                 | 50                  | 55                  | 69                  |
| Hallinnollisten tehtävien toteutunut työaika henkilövuosina                | 40,0                | 44                  | 53,8                |
| Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö/toimialan henkilöstö <sup>8</sup> | 1,9%                | 2,0%                | 2,6%                |
| Talous- ja hallintopalvelujen henkilöstö/toimialan esimiesten määrä        | 23,3%               | 29,3%               | 36,1%               |

Huomattavaa on, että tulosalueen henkilöstömäärän lisäys johtuu mukaan lasketusta Apotti-hankkeen henkilöstöstä. Jos Apotti-hankkeen henkilöstöä ei huomioida, niin tulosalueen henkilöstömäärä on pysynyt viime vuosina ennallaan ja hallinnollisten tehtävien määrä on jonkin verran kasvanut. Näin tulosalueen tuottavuus on tällä mittarilla kasvanut.

Tulosalue seuraa asiakastytytyvääsyyttä omaan toimintaansa haastattelulla. Talous- ja hallintojohtaja haastattelee vuosittain toimialan apulaiskaupunginjohtajan ja muut tulosaluejohtajat talous- ja hallintopalvelujen koe-tusta toiminnasta, palveluista ja toiminnan kehittämistarpeista. Haastatteluista vuonna 2015 saatujen kouluarvosanojen keskiarvo oli 8,5 ja vuonna 2016 arvosanojen keskiarvo oli 9,1.

Työtyytyväisyyttä omalla tulosalueella on alettu seurata syyskuusta 2017 kuukausittain toteutettavalla fiiliskyselyllä. Kyselyssä kysytään työn sujuvuudesta ja työn teon ”tunnelmasta”. Kyselyn keskiarvo kuukausittain vuonna 2017 vaihteli 3,5–3,6 arvoasteikolla 1=huono, 5=hyvä. Talous- ja hallintopalvelujen fiiliskysely toimii

<sup>7</sup> Sisältää suun terveydenhuollon liikelaitoksen

<sup>8</sup> Sisältää tietohallinnon rahoittaman Apotti-hankkeen henkilöstön

pilottina ja jos kysely katsotaan hyväksi välineeksi työtyytyväisyyden kehittämiseen, laajennetaan fiiliskyselyä koko toimialalle.

### Ajankohtaiset asiat

Sosiaali- ja terveydenhuollossa on tulossa käyttöönottovaiheeseen iso alueellinen asiakas- ja potilastietojärjestelmä uudistus, Apotti. Valtakunnallisesti iso muutos taas on julkisen hallinnon ja terveydenhuollon uudistamiseen tähtäävä maakunta- ja sote-uudistus. Tulosalue on ollut tiiviisti mukana molempien valmistelussa.

#### *Apotti-hanke*

Apotti-hankkeessa uusitaan asiakas- ja potilastietojärjestelmä. Hankkeen keskeisenä tavoitteena on alueellisesti yhtenäinen sosiaali- ja terveydenhuollon järjestelmä, joka mahdollistaa toiminnan kehittämisen ja sitä kautta paremman laadun. Apotissa ovat mukana Helsinki, Vantaa, Kirkkonummi, Kauniainen ja HUS. Myös muut HUS-alueen kunnat voivat liittyä hankkeeseen ja Tuusula on jo tehnyt päätöksen Apottiin liittymisestä. Apotin käyttöönotto alkaa Vantaalla vuonna 2018.

Apotti-järjestelmässä on kaikki asiakasta tai potilasta koskeva tieto ajantasaisesti käytettävissä hoito- ja palvelutilanteissa. Apotin suurimmat taloudelliset hyödyt muodostuvat toimintatapojen muutoksesta ja tiedon nykyistä tehokkaammasta hyödyntämisestä. Tällä hetkellä pääkaupunkiseudulla on käytössä satoja erilaisia tietojärjestelmiä, jotka eivät tue tarpeeksi ammattilaisten päivittäistä työtä, yhdessä tekemistä ja toiminnan kehittämistä. Apotti-järjestelmässä kaikki asiakasta tai potilasta koskeva tieto on ajantasaisesti käytettävissä hoito- ja palvelutilanteissa. Lisäksi järjestelmä tuottaa toiminnasta tietoa, joka mahdollistaa jatkuvan kehittämisen. Apotti-järjestelmän avulla pystytään estämään esimerkiksi lääkitysvirheitä ja päällekkäisiä laboratoriotutkimuksia. Apotti parantaa myös palvelujen saatavuutta. Tulevaisuudessa kuntalainen voi hoitaa asiansa vaikkapa etävastaanotolla ja hyödyntää sähköistä asiakasportaalia.<sup>9</sup>

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue on ollut tiiviisti mukana Apotti-hankkeessa alusta lähtien. Tulosalueen vastuulla on erityisesti Apottiin liittyvien talousprosessien suunnittelu- ja asiantuntijatyö, Apottiin liittyvien henkilöstöprosessien ohjaaminen, Apotin mahdollisuuksien realisointi potilasturvallisuudessa, juridinen tuki tietosuojasäätöissä ja ICT-tiimin muodostaminen (järjestelmien pääylläpitäjät).

#### *Maakunta- ja sote-uudistus*

Maakunta- ja sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa ihmisten hyvinvointi- ja terveyseroja, parantaa palvelujen yhdenvertaisuutta ja saatavuutta sekä hillitä kustannuksia. Maakunta- ja sote-uudistuksessa perustetaan uudet maakunnat, uudistetaan sosiaali- ja terveydenhuollon rakenne, palvelut ja rahoitus sekä siirretään maakunnille uusia tehtäviä. Uudistuksen on tarkoitus tulla voimaan 1.1.2020 alkaen. Hallitus antaa eduskunnalle uuden esityksen valinnanvapauslaiksi alkuvuonna 2018. Maakunta-, sote- ja valinnanvapauslait käsitellään eduskunnassa yhtäaikaisesti keuhällä 2018. Tällöin lait voisivat tulla voimaan kesällä 2018.

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue on ollut mukana Maakunta- ja sote-uudistuksen valmistelussa osallistumalla erilaisiin valmisteluryhmiin ja lausuntojen valmisteluun. Lainsäädännön valmistuttua valmistelutehtävät lisääntyvät ja myös maakunnan henkilöstön rekrytointi kiihtyy. Samoin eri dokumentit ja tiedot on saatettava maakunnan edellyttämään muotoon tiedonsiirtoa varten.

#### *Muut ajankohtaiset asiat*

Mainittujen suurten hankkeiden lisäksi talous- ja hallintopalveluissa on käynnissä potilas- ja asiakastietojärjestelmien keskittäminen ja uudelleen järjestely. Samoin tulosalueen tehtävänä on varmistaa, että vuonna 2018 voimaantulevan EU:n tietosuojasäätöjen vaatimat muutokset otetaan huomioon koko toimialalla. Kyseinen asetus muun muassa asettaa entistä tarkempia vaatimuksia henkilötietojen käsittelylle ja tietoturvalle.

Menossa olevat suuret hankkeet voivat vaikeuttaa koko toimialan henkilöstötilannetta syksyllä 2018. Hankkeiden valmistelu ja Apotin osalta käyttöönotto vaativat vuonna 2018 enemmän työpanosta ja samalla maakunta

<sup>9</sup> <http://www.apotti.fi/apotti-hanke/>

alkaa rekrytoida väkeä. Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue pyrkii minimoimaan hankkeiden toimeenpanosta aiheutuvia mahdollisia henkilökunnan vaihtuvuuteen liittyviä riskejä, mutta on mahdollista, että henkilökunnan vaihtuvuus ja hankkeiden vaatima kasvava työpanos voi aika ajoin vaikuttaa heikentävästi koko toimialan palvelutasoon vuonna 2018.

#### Johtopäätökset:

Talous- ja hallintopalvelujen tulosalue vastaa sosiaali- ja terveystoimen toimialan talouteen, hallintoon, henkilöstöasioihin ja kehittämiseen liittyvistä tukipalveluista ja näiden palvelujen koordinoinnista. Tulosalue tarjoaa toimialan tarvitsemia asiantuntijapalveluja ja tukee johtamista ja päätöksentekoa muutostarpeiden ennakoinnissa ja toiminnan kehittämisessä. Koordinointi- ja tukirooli näkyy myös tulosalueen tavoiteasettelussa, sillä tulosalueen tavoitteet liittyvät suurelta osin erilaiseen valmisteluun, suunnitteluun tai raportointiin, jolla tuetaan koko toimialan toimintaa ja tavoitteiden toteutumista.

Tulosalueen tuloksellisuudesta voidaan todeta, että tuloksellisuuden osatekijöistä tuottavuus on kehittynyt myönteisesti. Tulosalueen hallinnollisten tehtävien määrä on jonkin verran kasvanut tulosalueella henkilöstömäärän pysyessä ennallaan, joten tuottavuus on tällä mittarilla noussut. Tulosalue on myös mukana koko toimialan tuottavuuden edistämässä koordinoimalla toimialan tuottavuusohjelman seuranta ja tukemalla siihen liittyvien tuottavuustoimenpiteiden toteuttamista. Myös toiminnan vaikuttavuuteen liittyvä asiakastytyväisyys oli tulosalueen viimeisessä omalta toimialalta kootussa asiakaskyselyssä kehittynyt positiivisesti.

Suuria toimintaan liittyviä muutoksia koko toimialalle ovat vuonna 2018 käyttöön otettava asiakas- ja potilastietojärjestelmä Apotti ja maakunta- ja sote-uudistus, jonka on tarkoitus tulla voimaan vuoden 2020 alusta. Talous- ja hallintopalvelut on ollut tiiviisti mukana molempien uudistusten valmistelussa. Jatkossakin tulosalueella on tärkeä rooli Apotti-järjestelmään liittyvien talousprosessien asiantuntijatukena ja järjestelmän ylläpidon ja käytön tukena. Maakunta- ja sote-uudistuksen lainsäädännön valmistuttua tulosalueella on merkittävä rooli erilaisissa uudistuksen vaatimissa valmistelutehtävissä.

#### Suosituks:

Tarkastuslautakunta suosittelee, että tulosalue erityisesti kiinnittää huomiota tulossa olevien muutosten koordinointi- ja valmistelutyöhön ja näin omalta osaltaan vaikuttaa siihen, että käyttöön otettavasta Apotti-järjestelmästä saadaan kaikki hyödyt ja ennakoidut kustannussäästöt ja maakunta- ja sote-uudistuksen vaatimat järjestelyt saadaan valmisteltua aikataulussa.

## 9.5 Maahanmuuttajapalvelut ja monikulttuurisuusasiat

### 9.5.1 Maahanmuuttajapalvelut

#### Lakitausta ja tulosityksikön perustaminen

Laki kotoutumisen edistämisestä 1386/2010 velvoittaa kuntaa kehittämään kotouttamista. Kyseisen lain § 30 sisältää kunnan tehtävät: "Kunnalla on yleis- ja yhteensovittamisvastuu maahanmuuttajien kotouttamisen kehittämisestä sekä sen suunnittelusta ja seurannasta paikallistasolla. Kunnan on huolehdittava siitä, että kunnan palvelut soveltuvat myös maahanmuuttajille. Lisäksi kunnan on huolehdittava siitä, että maahanmuuttajille tässä laissa tarkoitetut toimenpiteet ja palvelut järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin kunnassa esiintyvä tarve edellyttää. Kunnan on huolehdittava oman henkilöstönsä osaamisen kehittämisestä kotouttamisessa. Maahanmuuttajille tarkoitettuja toimenpiteitä ja palveluja voidaan järjestää myös kuntien välisenä yhteistyönä."

Pakolaisten ja paluumuuttajien vastaanottopalvelut on alun perin perustettu Vantaalle jo 1989/1990 taitteessa. Yksikkö on ollut olemassa muun muassa Maahanmuuttajien yhteispalvelupisteen nimikkeellä (MYP). Maahanmuuttajapalvelujen nykyinen tulosityksikkö perustetiin vuonna 2015. Taustalla oli Suomeen tulleiden



turvapaikanhakijoiden määrän nopea kasvu kyseisenä vuonna ja tarkoituksena oli varmistaa vastaanottotoiminnan organisointi tehokkaasti. Maahanmuuttajapalvelujen tuloksikkoo kuuluu sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan ja perhepalvelujen tulosalueeseen.

Vuonna 2016 tarkennettiin maahanmuuttajapalvelujen yksikön henkilöstörakenne vastaamaan uuden sosiaali-huoltolain tuomia vaatimuksia henkilöstön koulutustason osalta ja varauduttiin pakolaisasiakkaiden määrän rajuun kasvuun. Tuolloin arvioitiin, että pelkästään Vantaalle suuntautuisi noin 1 000 oleskeluluvan saavan asiakasmäärä. Maahanmuuttajapalveluissa on seitsemän määräaikaista vakanssia, joihin on saatu täyttöluvut vuoteen 2019 saakka (palvelupäällikkö, psykologi, terveydenhoitaja, sairaanhoitaja, palveluneuvoja, sosiaaliohjaaja ja ohjaaja). Lisäksi maahanmuuttajapalvelut sai kesällä 2017 määräaikaisen sosiaalityöntekijän vakanssin vuoden 2018 loppuun asti. Tämä virka kohdentuu jälkihuoltoon (alaikäisinä maahan saapuneet), jotka ovat jälkihuoltoon oikeutettuja 21 vuoden ikään saakka.

Uutena palveluna Vantaalle perustettiin toukokuussa 2017 Uudenmaan ELY-keskuksen esityksestä tuetun asu-misen yksikkö oleskeluluvan saaneille nuorille, jotka olivat saapuneet maahan alaikäisinä ilman huoltajaa.

## Toiminnan tavoitteista

Kaupungin strategiassa vuodelle 2017 oli osittain maahanmuuttajapalveluja koskeva sitova tavoite.

### *Strateginen tavoite 17.2:*

Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla ja hyvällä monikulttuurisuusohjelmalla

### *Yksi tavoitteen mittareista:*

Kotoutumissuunnitelmat laaditaan perheille ja työvoiman ulkopuolella oleville viipymättä ja arvioidaan vuosit-tain.

### *Mittarin tavoitetasot ja toteutuminen*

| <i>Vuonna 2016 maahanmuuttajapal-<br/>velujen asiakkaiksi tulleista vuoden<br/>2017 aikana</i> | Tavoitetaso    | Toteutunut                                                                                               |
|------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 1. Osallistuu TE-toimiston<br>järjestämään koulutuk-<br>seen                                   | 70 prosenttia  | 61 prosenttia TE-toimiston<br>suomen kielen kurssilla<br>26 prosenttia aikuisopiston<br>starttikurssilla |
| 2. Oma vuokrasopimus on                                                                        | 50 prosentilla | 70 prosentilla oma vuokra-<br>sopimus                                                                    |
| 3. Työllistyy                                                                                  | 10 prosenttia  | 4 prosenttia työllistyy                                                                                  |

Maahanmuuttajien omien vuokrasopimuksien määrässä päästiin tavoitteeseen vuonna 2017. Koulutuksiin osallistumisessa päästiin lähelle tavoitetasoa mutta työllistymistavoitteesta jäätiin varsin selvästi.

## Toiminnasta laajemmin

### *Palvelut*

Maahanmuuttajapalvelut vastaa Vantaalle muuttavien pakolaisten ja paluumuuttajien alkuvaiheen sosiaali- ja terveystalveluista, palveluihin perehdytyksestä sekä asiakas- ja potilasohjauksesta. Maahanmuuttajapalvelut on moniammatillinen palveluyksikkö. Maahanmuuttajien alkuvaiheen palvelutarpeen arviointi on eriytetty monitoimijaiseksi arviointiprosessiksi, joka jatkuu ilman keskeytyksiä suunnitelmallisena työskentelynä. Eriyte-

tyllä palvelulla varmistetaan henkilöstön osaaminen maahantulon alkuvaiheen erityiskysymyksissä. Maahanmuuttajapalvelut toimii asiantuntijatahona maahanmuuttoon liittyvissä erityiskysymyksissä ja tarjoaa myös konsultatiivista apua muille toimialoille.

*Asiakasryhmät:*

- pakolaiset, (ensimmäiseen kuntaan muuttajat)
- kuntamuuttajat, pakolaiset, jotka ovat asuneet alle kuusi kuukautta jossain toisessa kunnassa
- ihmiskaupan uhrin
- palumuuttajat entisen Neuvostoliiton alueelta, (joilla Vantaa ensimmäinen kotikunta Suomessa) alla olevat ryhmät)
  - entiset Suomen kansalaiset
  - syntyperäisen Suomen kansalaisen jälkeläiset
  - Inkerin siirtoväkeen kuuluneet
  - Suomen armeijassa 1939–1945 palvelleet
- alkukartoitukseen oikeutetut: maahanmuuttajalla on oikeus alkukartoitukseen, jos
  - kotikunta on Vantaa
  - on muuttanut Vantaalle ulkomailta tai muualta Suomesta
  - hänelle ei ole tehty aikaisemmin alkukartoitusta
  - hänellä on ollut kotikunta Suomessa enintään kolme vuotta.

Kaikilla maahanmuuttajapalvelujen asiakkaila tulee olla Maahanmuuttoviraston myöntämä oleskelulupa ja lisäksi henkilön tulee olla rekisteröitynä vantaalaiseksi.

*Alkuvaiheen palvelu sisältää;*

- arjen sujuminen
- terveys ja toimintakyky
- asuminen
- sosiaaliset suhteet ja läheiset
- osaaminen ja osallisuus
- talous
- työ ja merkityksellinen toiminta

Maahanmuuttajien alkuvaiheen kotoutumista tuetaan seuraavilla asiakaskunnan tarpeisiin kulttuurisensitiivisesti sovelletuilla palveluilla:

- Sosiaalityö, sosiaaliohjaus, lähiyö sekä sosiaalinen kuntoutus, perhekokonaisuus ja perheenjäsenten eri tarpeet huomioiden
- Neuvonta, ohjaus, asiointiapu
- Tarpeellisten tulkkauspalvelujen järjestäminen
- Kriisi- ja traumatyö
- Asumisneuvonta, asumisen tukipalvelut
- Suomen ja ruotsin kielen koulutukseen ja muuhun koulutukseen ohjaaminen suunnitelman mukaisesti yhteistyössä TE-hallinnon kanssa
- Ilman huoltajaa saapuneiden alaikäisten kohdalla hoito- ja kasvatustehtävät sekä lastensuojelulain mukaiseen jälkihuoltoon rinnastettavat palvelut
- Vertaistuki, ryhmätoiminnot, ohjaus muiden tahojen järjestämiin kotoutumista tukeviin palveluihin
- Kotouttamislain mukaisten alkukartoitusten laatiminen ja niiden mukaisten palvelujen järjestäminen tai palveluihin ohjaaminen
- Ihmiskaupan uhrien auttaminen
- Pakolaisen palumuuton tukeminen

*Asiakkuuksien kesto, asiakassegmentointi ja asiakasmääriä*

Pakolaisasiakkaat ovat enintään kolme vuotta asiakuudessa, paluumuuttajat enintään kaksi vuotta ja ihmis-kaupan uhrit enintään kolme vuotta. Lisäksi maahanmuuttajapalvelut hoitaa vantaalaisten pakolaisten vapaaehtoisen paluun tai ohjaa IOM:n<sup>10</sup> palvelujen piiriin (matkaliput, paluumuuttoavustus ja kohtuulliset muuttokustannukset). Asiakassegmentointia tehdään maahanmuuttajapalveluissa palvelutarpeen perusteella. Asiakassegmenttejä on kolme kevyt tuki, perustuki ja vahva tuki.

#### *Kokonaisasiakasmääriä 2015–2017*

|                     | 2015  | 2016  | 2017  |
|---------------------|-------|-------|-------|
| Asiakaskotitaloudet | 541   | 807   | 1 032 |
| Kaikki asiakkaat    | 1 215 | 1 645 | 1 970 |

#### **Yhteistyö ja tulevaisuuden haasteet**

Maahanmuuttajapalvelut tekee laajaa yhteistyötä sekä valtion viranomaisten että kaikkien kaupungin toimialojen kanssa. Yksikkö konsultoi muita toimialoja erityisesti maahanmuuttajiin liittyvissä erityiskysymyksissä.

Yhtenä haasteena on jatkossa asiakasmäärän ennakoimattomuus. Oletettavaa on kuitenkin, että asiakasmäärät nousevat jatkossakin, sillä muuttoliike vastaanottokeskuksista suuntautuu voimakkaasti pääkaupunkiseudulle.

#### **Johtopäätökset:**

Maahanmuuttajapalvelujen tulosityksikön perustamisella vuonna 2015 Vantaa reagoi turvapaikan hakijoiden määrän nopeaan kasvuun ja tarkoituksena oli varmistaa vastaanotto toiminnan organisointi tehokkaasti. Maahanmuuttajapalvelujen kokonaisasiakasmäärät ovat jatkuvasti hieman kasvaneet.

Yksikkö vastaa Vantaalle muuttavien pakolaisten ja paluumuuttajien alkuvaiheen sosiaali- ja terveyspalveluista, palveluihin perehdytyksestä sekä asiakas- ja potilasohjauksesta. Yksiköstä maahanmuuttajat saavat tilanteestaan riippuen joko tarvitsemansa palvelun tai palveluohjauksen.

Maahanmuuttajapalvelujen tarjoamien palvelujen ja palveluihin perehdyttämisen kautta sen asiakkaat saavat tukea arjessa selviämiseen ja valmiudet käyttää jatkossa itsenäisesti tarvitsemiaan palveluja. Tällä parannetaan ja nopeutetaan asiakkaiden mahdollisuuksia päästä koulutukseen ja työelämään ja autetaan asiakkaiden kotoutumista suomalaiseen yhteiskuntaan.

#### **Suosituks:**

Tarkastuslautakunta toteaa, että maahanmuuttajapalvelujen tarjoamat palvelut ja palveluohjaus ovat sen asiakkaille tärkeä perusta kotoutumiseen. Lautakunta suosittelee yksikköä nyt kertyneiden kokemusten perusteella hakemaan toimintaansa kehityskohtia ja painopistealueita joiden kautta voisi edelleen kehittää hyvin alkuun lähtenyt toimintaa.

<sup>10</sup> International Organization for Migration eli Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö

## 9.5.2 Monikulttuurisuusasiain yksikkö ja monikulttuurisuuden tukeminen

### Vieraskielisten määrän kasvusta Vantaalla

Väestötietojen mukaan Vantaan asukkaista (asukasluku 31.12.2017 oli 223 027) noin 17,7 prosenttia eli 39 388 oli vieraskielisiä<sup>11</sup>. Määrä on noussut nopeasti, sillä esimerkiksi vuonna 2013 Vantaalla oli 24 366 vieraskielistä asukasta<sup>12</sup>. Vieraskielisen väestön kotoutumisen onnistuminen on tätä taustaa vasten yhä tärkeämpi menestystekijä Vantaalle.

### Monikulttuurisuusasiain yksikkö ja sen tehtävät

Monikulttuurisuusasiain yksikkö kuuluu konserni- ja asukaspalvelujen toimialaan ja asukaspalvelujen hallinnon tulosalueeseen. Yksikössä on kaksi vakituista työntekijää ja tällä hetkellä neljä projektityöntekijää. Lisäksi yksikön tiimiin kuuluu kaksi henkilöä (Vantaan venäläisen klubin projektipäällikkö ja TE-hallinnon asiantuntija), jotka eivät ole Vantaan palkkalistoilla, mutta vetävät hankkeita, joilla on kytkös monikulttuurisuusasiain yksikön toimintaan.

Monikulttuurisuusasiain yksikön tehtävänä on tukea kaupungin monikulttuuristumista, seurata kaupungin monikulttuuristumisen haasteita ja kehittää Vantaata maahanmuuttajien kotoutumiseksi. Yksikkö koordinoi Vantaan monikulttuurisuusohjelman valmistelua ja seuraa sen toteutumista. Yksikkö on lisäksi mukana seuraavien kahden virallisen toimikunnan työskentelyssä: Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja Paikallisromanityöryhmä.

### Tavoitteet

Koko kaupungin sitovissa strategisissa tavoitteissa oli osaksi monikulttuurisuusyksikköä koskeva tavoite

#### *Strateginen tavoite 17.2:*

Kotoutumisen onnistuminen Vantaalla varmistetaan kotoutumissuunnitelmien toteutumisen arvioinnilla ja *hyvällä monikulttuurisuusohjelmalla*.

#### *Yksi tavoitteen mittareista:*

Uusittu monikulttuurisuusohjelma on valmis.

#### *Mittarin tavoitetaso*

Uusittu monikulttuurisuusohjelma viedään päätöksentekoon vuoden 2017 aikana.

#### *Toteutuminen*

Syksyllä 2017 päätettiin uudistaa kaupungin ohjelmatyö niin, että poistetaan eri ohjelmien päällekkäisyyksiä, ja erilliset hyvinvointisuunnitelmat ja -ohjelmat yhdistetään yhdeksi kokonaisuudeksi, Vantaan hyvinvointiohjelmaksi. Uusi hyvinvointiohjelma on kaupunkitasoinen, kaikkien toimintaa ohjaava strategiatason ohjelma, jonka kesto on strategiakauden mittainen. Ohjelma sisältää asukkaiden hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kaupunkitasoiset tavoitteet ja toimenpiteet.

Hyvinvointiohjelma kokoaa seuraavat edellisen valtuustokauden kuusi ohjelmaa:

- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma (HYVIS) 2013–2016
- Aikuisväestön hyvinvointiohjelma (AHVO) 2013–2016
- Ikääntyneen väestön hyvinvointisuunnitelma 2016–2017

<sup>11</sup> Lähde: Tilastokeskus, väestö kielen mukaan 2017.

<sup>12</sup> Lähde: Helsingin seudun Aluesarjat tietokanta ja Tilastokeskus. Laskujanakohta on 1.1.kyseisenä vuonna. Mukana ovat ne henkilöt joilla on kotipaikka kunnassa ja hänen oleskelunsa on tarkoitettu kestävänsä tai on kestänyt yli vuoden. Turvapaikanhakija saa kotipaikan vasta kun hänen hakemuksensa on hyväksytty.

- Monikulttuurisuusohjelma 2014–2017
- Turvallisuussuunnitelma 2013–2017
- Vammaispoliittinen ohjelma (Wampo) 2012–2016

Uusi monikulttuurisuusohjelma tulee osaksi uutta Vantaan hyvinvointiohjelmaa ja monikulttuurisuusohjelman nimeksi tulee monikulttuurisuussuunnitelma 2018–2022. Vantaan hyvinvointiohjelma ja sen osana Vantaan monikulttuurisuussuunnitelma hyväksyttiin Vantaan kaupunginvaltuustossa 9.4.2018.

### Monikulttuurisuuden edistämisestä laajemmin, kotouttamisohjelma/monikulttuurisuusohjelma

Laissa kotouttamisen edistämisestä (1386/2010) edellytetään kunta laatimaan kotouttamisohjelma. Laissa (§32) todetaan ohjelmasta ja sen laatimisesta:

”Kunnan tai useamman kunnan yhdessä on laadittava kotoutumisen edistämiseksi ja monialaisen yhteistyön vahvistamiseksi kotouttamisohjelma, joka hyväksytään kunkin kunnan kunnanvaltuustossa ja jota tarkistetaan vähintään kerran neljässä vuodessa. Ohjelma otetaan huomioon kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaista talousarviota ja -suunnitelmaa laadittaessa.”

”Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen, työ- ja elinkeinotoimiston, Kansaneläkelaitoksen ja muiden kunnan alueella toimivien viranomaisten on kunnan aloitteesta osallistuttava oman toimialansa osalta ohjelman laadintaan, toteutukseen ja toimeenpanon seurantaan. Paikalliset maahanmuuttaja-, kansalais-, työntekijä- ja työnantajajärjestöt sekä uskonnolliset yhteisöt voivat tarvittavassa laajuudessa osallistua kotouttamisohjelman laadintaan, toteutukseen ja sen toimeenpanon seurantaan.”

### Vantaan monikulttuurisuusohjelmista

Monikulttuurisuusasiain yksikön keskeinen tehtävä on koordinoida Vantaan monikulttuurisuusohjelman valmistelua ja seurata ohjelman toteutumista. Kyseinen ohjelma vastaa laissa mainittua kotouttamisohjelmaa.

Vantaalla on ollut lain mukainen kotouttamisohjelma ensimmäisen kotouttamislain voimaantulosta lähtien. Vuodesta 2002 Vantaan ohjelman nimi on ollut monikulttuurisuusohjelma. Vantaan vuosille 2009–2012 tehty monikulttuurisuusohjelma arvioitiin vuonna 2012. Toimialojen nimeämä arviointityöryhmä päätyi siihen, että ohjelma tulee päivittää vastaamaan muuttunutta toimintaympäristöä ja kasvavan maahanmuuttajaväestön tarpeita.

Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014–2017 kokosi yhteen toimet, jotka koskevat vantaalaisia maahanmuuttajia sekä palvelujen kehittämisen lähtökohdat. Se täyttää lain velvoitteet ja vastaa laissa määritellyä kotouttamisohjelmaa. Vantaan ohjelma on jaettu kolmeen pilariin ja pilarit puolestaan tavoitteisiin.

Monikulttuurisuusohjelmaa 2014–2017 valmisteltiin monikulttuurisuusasiain yksikön johdolla ja sitä tehtiin verkostotyönä kaikkien toimialojen yhteistyönä. Kaikilla toimialoilla oli yhteyshenkilöt, jotka olivat mukana laadintatyössä. Myös paikalliset järjestöt osallistuivat laadintatyöhön ja ohjelmaa esiteltiin myös monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnassa. Ohjelmaa koottaessa käytiin läpi muita kaupungin strategiaan liittyviä ohjelmia ja niiden tavoitteita ja monikulttuurisuusohjelman tavoitteet rakennettiin niin, että ohjelman tavoitteet tukivat muiden ohjelmien tavoitteiden toteuttamista. Ohjelmaa käsiteltiin kaikkien toimialojen ja kaupungin johtoryhmissä sekä kaupunginhallituksessa. Vantaan monikulttuurisuusohjelma 2014–2017 hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 12.5.2014.

*Monikulttuurisuusohjelman 2014–2017 pilarit ja niiden sisältämät tavoitteet*

| Työ, taidot ja tulevaisuus                                         | Kaikkien yhteinen kaupunki                                                         | Verkostot ja kumppanuudet voimavarana                          |
|--------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------|
| Maahanmuuttajataustaisten työllisyysaste nousee.                   | Palvelut ovat kaikille yhteisiä ja erityispalvelut täydentävät niitä tarvittaessa. | Kansainväliset yhteistyöverkostot vahvistuvat.                 |
| Maahanmuuttajien yrittäjyyden edellytykset paranevat.              | Perheet ovat kotoutumisen keskiössä.                                               | Yhteistyö valtion kanssa korostuu.                             |
| Osaava kansainvälinen työvoima hakeutuu Vantaalle.                 | Kaupunki on kaikille viihtyisä ja turvallinen asuinympäristö.                      | Pääkaupunkiseudun yhteistyö edunvalvonnassa vahvistuu.         |
| Jokainen pääsee koulutuksella eteenpäin.                           | Jokaisella on mahdollisuus harrastaa ja toimia haluamassaan yhteisössä.            | Pääkaupunkiseudun yhteistyö palveluiden kehittämisessä jatkuu. |
| Maahanmuuttajataustaisten osuus kaupungin henkilöstössä vahvistuu. | Vaalitaan hyvä etnisiä suhteita.                                                   | Kumppanuudet kolmannen sektorin kanssa vahvistuvat.            |
| Työyhteisöjen monimuotoisuustaidot vahvistuvat.                    |                                                                                    |                                                                |

**Monikulttuurisuusohjelman 2014–2017 toteuttaminen**

Ohjelman toteuttamisessa ovat mukana kaupungin kaikki toimialat ja lisäksi järjestöjen kanssa tehdään paljon yhteistyötä. Tärkeä osa ohjelman toteuttamisessa ovat olleet erilaiset projektit.

**Monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta ja yhteistyö**

Monikulttuurisuusasiainyksikön työn tärkeä osa yhteistyöverkostojen luominen ja jatkuva yhteistyö sekä kaupungin toimialojen, valtion viranomaisten että paikallisten järjestöjen kanssa. Yksi eri tahoja kokoava virallinen yhteistyöelin on Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta. Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunta aloitti toimintansa kaupunginhallituksen päätöksellä vuonna 2001 (8.1.2001 § 50). Tuolloin sen nimi oli maahanmuuttaja-asiain neuvottelukunta, mutta nimi muutettiin seuraavana vuonna. Viimeisin neuvottelukunta nimettiin kaupunginhallituksessa 19.6.2017 § 9 vuosille 2017–2019. Neuvottelukunnassa on 13 luottamushenkilöä sekä viranhaltijaedustus kaupungin kaikilta toimialoilta ja lisäksi Vantaan poliisin, työvoimatoimiston ja YritysVantaan edustajat. Esittelijänä neuvottelukunnassa toimii monikulttuurisuusasiain yksikön päällikkö. Neuvottelukunnan tehtäviin kuuluu:

- kaupungin monikulttuurisuuspolitiikan ja monikulttuurisuusohjelman 2014–2017 toimeenpanon seuranta ja arviointi
- etnisten vähemmistöjen elinolojen kehityksen seuraaminen
- valtion maahanmuutto- ja kotouttamispolitiikan sekä niiden vaikutusten seuraaminen Vantaalla
- hyvien etnisten suhteiden kehittäminen ja edistäminen sekä monikulttuurisen ilmapiirin vahvistaminen Vantaalla muun muassa vahvistamalla vuoropuhelua etnisten ja uskonnollisten vähemmistöjen tai heitä edustavien järjestöjen ja kaupungin välillä
- monikulttuurisuusasioihin liittyvien aloitteiden tai toimenpide-esitysten tekeminen kaupunginhallitukselle
- yhteistyö pääkaupunkiseudun kaupunkien vastaavien neuvottelukuntien kanssa,

Tärkeä yhteistyökumppani monikulttuurisuuden edistämässä on myös kolmas sektori. Vantaalla toimii monia kotouttamistoimintaa tekeviä järjestöjä. Ne tarjoavat muun muassa suomen kielen opetusta, erilaista kerhotoimintaa ja mahdollisuuksia ylläpitää omaa kieltä ja kulttuuria. Monikulttuurisuusasiain yksikkö tekee laajaa yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa. Lisäksi yksikkö tekee yhteistyötä pääkaupunkiseudun vastaavien yksiköiden sekä valtion viranomaisten kanssa. Yksikössä on menossa myös monikulttuurisuuden edistämiseen liittyviä EU-hankkeita.

#### Johtopäätökset:

Vieraskielisen väestön määrä on Vantaalla kasvanut nopeasti viime vuosina. Myös jatkossa vieraskielisten määrän ennustetaan Vantaalla edelleen kasvavan. Tätä taustaa vasten monikulttuurisuuden entistä parempi huomioiminen kaupungin palveluissa ja vieraskielisen väestön kotoutumisen edistäminen on tärkeää. Kaupunki onkin omissa tavoitteissaan nostanut esille kotoutumisen ja monikulttuurisuuden tukemisen. Monikulttuurisuusasiain yksiköllä on keskeinen koordinaatirooli kaupungin monikulttuurisuuden edistämisessä

Monikulttuurisuusasiain yksikön keskeisin tehtävä on toimia koordinaattorina kaupungin monikulttuurisuusohjelman (uusi ohjelma on nimeltään monikulttuurisuussuunnitelma) valmistelussa ja seurannassa. Tässä kootaan yhteen toimet, jotka koskevat vantaalaisia maahanmuuttajia sekä palvelujen kehittämisen lähtökohdat. Valmistelussa ovat mukana kaikki toimialat ja lisäksi myös paikalliset järjestöt. Yksikön työ on pitkälti erilaisissa verkostoissa toimimista. Kaupungin organisaatiossa toimimisen lisäksi yksiköllä on paljon yhteistyötä paikallisten järjestöjen kanssa ja yksikkö on mukana myös monikulttuurisuuden edistämiseen liittyvissä EU-hankkeissa. Lisäksi yksikön päällikkö toimii esittelijänä Vantaan monikulttuurisuusasiain neuvottelukunnassa. Neuvottelukunta on virallinen monikulttuurisuusasioita seuraava ja monikulttuurisuusasioita koskevia aloitteita ja esityksiä tekevä elin, jossa ovat edustettuna kaikki kaupungin toimialat ja useita valtion viranomaisia.

#### Suosituks:

Tarkastuslautakunta suosittelee arvioimaan vuosien 2014–2017 monikulttuurisuusohjelman toteuttamistoimenpiteiden vaikutuksia ja tätä kautta edelleen kehittämään palveluja ja uusia toimenpiteitä monikulttuurisuuden ja kotoutumisen edistämiseksi.

## 10 TARKASTUSLAUTAKUNNAN TEHTÄVÄ, KOKOONPANO JA TOIMINTA

### Tehtävä

Vuonna 2017 tarkastuslautakunnan tehtäviä sääteli 1.5.2015 voimaan astunut kuntalaki numero 410/2015. Kuntalain mukaan tarkastuslautakunnan asettaa valtuusto hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on

- valmistella valtuuston päätettäväksi hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat,
- arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla,
- arvioida talouden tasapainotuksen toteutumista tilikaudella sekä voimassa olevan taloussuunnitelman riittävyyttä, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää,
- huolehtia kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta,
- valvoa kuntalain 84 §:ssä säädetyn sidonnaisuuksien ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saat-taa ilmoitukset valtuustolle tiedoksi,
- valmistella kunnanhallitukselle esitys tehtäviään koskeviksi hallintosäännön määräyksiksi sekä arvioinnin ja tarkastuksen talousarvioksi.

Kuntalain 124 §:stä ilmenevät tarkastuslautakunnan ja tilintarkastajan tietojensaantioikeudet tarkastustehtävnsä hoitamiseksi.

Yleisesti voidaan todeta, että tarkastuslautakunnan tehtävä liittyy demokraattiseen järjestelmään, sillä tarkastuslautakunta toimii poliittisen ohjauksen asiantuntijaelimenä ja tarkastuslautakunnan jäsenet toimivat kunta-laisten edustajina. Se on valtuuston asemaa strategisena johtajana korostava ja poliittisten tavoitteiden saavuttamisen arviointia suorittava instituutio.

Tarkastuslautakunta laatii vuosittain kaupunginvaltuustolle tilinpäätöksen käsittelyn yhteydessä luovutettavan arviointikertomuksen. Arviointikertomus on yhteenveto arviointimuistioista ja tilinpäätöksen johdosta tehtävistä havainnoista ja arvioista kyseistä toiminta- ja varainhoitovuotta koskien. Tarkastuslautakunta voi esittää tarvittaessa arvionsa myös erilliskertomuksessa.

Ulkoinen tarkastus valvoo kuntalaisten näkökulmasta, miten palvelut toteutetaan ja miten saadaan vastinetta maksetuille verorahoille. Samalla se valvoo sekä laillisuus- että tuloksellisuusnäkökulmasta valtuuston tahdon toteutumista. Tarkastuslautakunnalla on selkeästi kuntalaisnäkökulma arvioidessaan toimintaa, kun taas tilin-tarkastajalla on laillisuusnäkökulma.

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on myös tarkastuksen järjestäminen kunnassa. Se valmistelee tilintarkastajan valintaa koskevan esityksen kaupunginvaltuustolle. Tilintarkastus on laillisuustarkastusta. Laillisuustarkastus puolestaan on vastaavuustarkastusta. Tilintarkastajan tehtävät luetaan kuntalain 123 pykälässä. Tarkastuslautakunnan työ on toiminnan arvioinnissa eli tuloksellisuusarvioinnissa. Tavoitteet on asetettu valtuustokauden strategiassa, strategian tavoitteissa ja vuosittain talousarviossa asetettavissa sitovissa tavoitteissa. Näillä pyritään toteuttamaan valtuuston hyväksymää strategiaa. Tarkastuslautakunta käyttää pitkittäistietoja, poikittaistietoja, standardeja sekä tarkoituksenmukaisuutta arvioidessaan valtuuston päätösten ja tavoitteiden toteutumista. Arviointi kohdistuu esimerkiksi toimintoihin, ohjelmiin, projekteihin, ja sen näkökulma voi olla eettinen, taloudellinen, oikeudenmukaisuus ja niin edelleen. Tarkastuslautakunnan arvottaminen tulee esiin arviointikriteereissä ja lisäkysymyksissä. Tavoitteen toteutumisen toteaminen olisi yksinään vastaavuustarkastusta, mutta lisäkysymykset ja selvitykset tekevät siitä arvioimista.

## Kokoonpano

Kaupunginvaltuusto on 12.6.2017 asettanut tarkastuslautakunnan valtuustokaudelle 2017–2021. Tarkastuslautakunnan kokoonpano on toimikautena ollut seuraava:

| Jäsen                               | Henkilökohtainen varajäsen                                  |
|-------------------------------------|-------------------------------------------------------------|
| Jääskeläinen Pietari, puheenjohtaja | Lundell Kai-Ari                                             |
| Atiye Minna, varapuheenjohtaja      | Silvennoinen Sveta                                          |
| Ahokas Siri                         | Chen Jenni                                                  |
| Eklund Tarja                        | Letto Pirkko                                                |
| Eskelinen Jarno                     | Kiljunen Kimmo                                              |
| Jääskeläinen Jouko                  | Vähäkangas Jussi                                            |
| Kaukola Ulla                        | Laakso Päivi                                                |
| Kurki Piia                          | Raja-Aho Maarit                                             |
| Leppänen Janne                      | Åstrand Stefan                                              |
| Linnainmäki Joel                    | Kari Antti 27.8.2017 saakka,<br>Aura Anssi 28.8.2017 alkaen |
| Sillanpää Minttu                    | Tyystjärvi Kati                                             |





Kuvassa toimikauden 2017–2021 tarkastuslautakunta ja valmisteleva henkilöstö vasemmalta oikealle: sihteeri Kati Sohlberg, kaupunkitarkastaja Reima Pietilä, jäsen Joel Linnainmäki, jäsen Jarno Eskelinen, jäsen Ulla Kaukola, varapuheenjohtaja Minna Atiye, jäsen Tarja Eklund, varajäsen Jussi Vähäkangas, jäsen Siri Ahokas, jäsen Jouko Jääskeläinen, jäsen Piia Kurki, jäsen Minttu Sillanpää, kaupunginreviisori, esittelijä Helena Hyvönen, jäsen Janne Leppänen, kaupunkitarkastaja Sari Hännikäinen. Kuvasta puuttuu puheenjohtaja Pietari Jääskeläinen. Kuvaaja Sakari Manninen.

## Toiminta

Kaupunginvaltuusto on 8.5.2017 hyväksynyt Vantaan kaupungin hallintosäännön, joka tuli voimaan 1.6.2017 lukien. Hallintosäännön mukaan ulkoinen tarkastus käsittää tarkastuslautakunnan, ulkoisen tarkastuksen tulosalueen ja tilintarkastajan. Ulkoisen tarkastuksen henkilöstöön kuuluvat kaupunginreviisori, kaksi kaupunkitarkastajaa sekä tarkastussihteeri.

Koko konsernin tilintarkastuspalvelut on kilpailutettu vuonna 2016 tilivuosille 2017–2020 (sisältää lisäksi option vuosille 2021 ja 2022). Kaupunginvaltuusto on 23.1.2017 § 20 valinnut tilintarkastuspalvelujen tuottajaksi BDO Auditor Oy:n. Vastuunalaisena tilintarkastajana on toiminut JHT, KHT Ulla-Maija Tuomela ja tarkastusvastuullisena tilintarkastajana JHT, HT Tove Lindström-Koli. Vantaan kaupunki on ostanut tilintarkastusyhteisöltä 170 tilintarkastuspäivää vuodessa. Hallintosäännön mukaan kaupunginreviisori avustaa tilintarkastajaa tarkastuksen suorittamisessa.

Lautakunta on päättänyt merkitä tiedoksi Vantaan kaupungin tilintarkastuksen työohjelman tilivuodelle 2017. Vastuullinen tilintarkastaja on määräajoin osallistunut lautakunnan kokouksiin ja raportoinut työohjelman toteutumisesta sekä tarkastushavainnoista.

Ulkoinen tarkastus on hankkinut Itä-Suomen yliopiston laskentatoimen ja rahoituksen maisteriohjelman opiskelija Orvokki Ihalaisen tutkimuksen. Tutkimus käsittelee julkisorganisaatioiden suorituskyvyn mittaamista. Tiivistelmä tutkimuksesta esitetään tämän arviointikertomuksen kohdassa 7.3.

Vuoden 2017 arviointia varten tarkastuslautakunta on toimintavuonna kokoontunut yhteensä 16 kertaa. Työryhmät eivät ole olleet käytössä toimintavuonna.

Tarkastuslautakunta antaa erillisen toimintakertomuksen sekä laatii toimintasuunnitelman.

## Arvioinnin suunnittelu ja toteuttaminen

Valtuustokauden 2017–2021 tarkastuslautakunta hyväksyi arviointisuunnitelman vuodelle 2017 arviointivuoden elokuussa. Tarkastuslautakunnan toimintavuosi oli 1.6.2017–31.5.2018. Tehtävänsä toteuttamiseksi tarkastuslautakunta kuulee eri tulosalueita ja yksiköjä sekä tehtäviä ja teemoja suorittavia virkamiehiä. Tällä pyritään selvittämään yksikön kyseisen vuoden sitovien tavoitteiden toteuttaminen ja, kuinka yksikkö pyrkii toteuttamaan valtuustokauden strategisia päämääriä ja, kuinka se noudattaa arvoja ja visiota. Yleisesti ottaen tarkastuslautakunta perehtyy arviointityössään kaupungin eri toimialojen toimintaan ja palvelutuotantoon hankkimiansa asiakirjojen avulla, kuulemalla vastuuhenkilöitä sekä käymällä tutustumiskäynneillä toimialoilla. Vuotuinen arviointisuunnitelma on osa valtuustokauden arviointisuunnitelmaa. Valiokuntamallilla toimiva tarkastuslautakunta pystyy jo suunnitteluvaiheessa käymään keskustelua valtuuston ja eri ryhmiensä kanssa ja turvaamaan siten vuoropuhelun valtuuston ja lautakunnan välillä.

Vantaalla tarkastuslautakunnan arviointityö korostaa valtuuston asemaa strategisena johtajana ja poliittisten tavoitteiden asettajana. Arviointinäkökulma on lähtenyt strategisista päämääristä ja tavoitteista edeten sitoviin tavoitteisiin, joiden saavuttamista verrataan toimialojen, tulosalueiden ja -yksiköiden esittämiin tulosraportteihin. Arvioinnin kohteena ovat olleet keinot, joilla tavoitteisiin pyritään sekä se, onko eteneminen strategian mukaista. Arviointia suoritetaan tuloksellisuus- ja tarkoituksenmukaisuus näkökulmista, eli arvioiden sitä, onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla. Arvioinnin suunnittelu asettaa vaatimuksia tietohuollolle ja tietojen keräämisen suunnittelulle. Arvioinnissa käytetään tietoa, joka on peräisin kaupungin toimialojen toiminnasta ja raportoinnista, kaupungin oman tilasto- ja tutkimusyksikön tuotannosta, yleisestä tilastoinnista sekä eri tutkimuksista ja arvioinneista. Tietolähteitä ovat myös Kuntaliitto ja sen tuottamat kuntatalous- ja kustannustiedot. Eri ministeriöt ja eri tutkimuslaitokset sekä tutkijat ovat hyviä tietolähteitä. Tietoa käytetään vertailutarkoituksessa. Rajoittava tekijä on tilastojen ja tutkimusten valmistuminen. Arviointikertomus annetaan vuosittain keväällä, jolloin tieto edelliseltä vuodelta on vielä rajoittunutta.

Vantaan kaupunkitasoisen strategian päämäärät ja tavoitteet ovat suurelta osaltaan poikkihallinnollisia, mikä asettaa haasteita arviointityölle. Valtuustokaudella käydään lävitse myös tulosalueet osana kaupunkitasoista strategiaa ja sen jalkauttamista. Tällöin suoritetaan myös yksittäisten toimintojen arviointia. Näistä esitetään yhteenvedot toiminnan näkökulmaa koskevassa osiossa. Arviointi on osa toiminnan ohjausta ja kehittämistä. Vantaalla arviointituloksia hyödynnetään osana taloussuunnittelu- ja strategiaprosessia. Tarkastuslautakunta on strategisen ohjauksen, demokratian sekä tilivelvollisuuden toteutumisen väline.

Kunkin aiheen arviot tarkastuslautakunta esittää pääasiassa tekstiä havainnollistaakseen johtopäätösten ja suositusten muodossa, vaikka kyseessä on normaali arviointitoiminnan perusteella annettu toteamus. Tarkastuslautakunnan arviointisuunnitelma on toteutunut suunnittelukaudella. Samoin on toteutunut tilintarkastajan työohjelma vuodelta 2017 annettavaa tilintarkastuskertomusta varten.

## Tiedotus

Vantaan kaupungin nettisivuilla osoitteessa [www.vantaa.fi/arviointikertomus](http://www.vantaa.fi/arviointikertomus) esitellään kaupungin tarkastuslautakunta ja ulkoinen tarkastus ja sen vuosittaiset arviointikertomukset toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisesta. Tarkastuslautakunnan sivuille päästään myös osoitteessa [http://www.vantaa.fi/hallinto\\_ja\\_talous/hallinto/ulkoinen\\_tarkastus](http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/hallinto/ulkoinen_tarkastus). Tarkastuslautakunnan esityslistat ja pöytäkirjat on asetettu verkkoon kaupunkilaisten luettavaksi osoitteessa <http://paatokset.vantaa.fi/>, johon on linkit myös edellä mainituilla sivuilla. Luottamushenkilöille tarkoitettua tietoa löytyy lisäksi osoitteesta <http://extranet.vantaa.fi>. Tarkastuslautakunta raportoi ja tiedottaa tehtäviinsä liittyvistä asioista ensisijaisesti kaupunginvaltuustolle. Tiedotuksessa noudatetaan soveltuvin osin kaupunginhallituksen hyväksymiä yleisiä ohjeita kaupungin tiedottamisen periaatteista. Vuoden 2017 arviointikertomuksen johdosta laaditaan muiden suurten kaupunkien tapaan lehdistötiedote.

## 11 SIDONNAISUUSILMOITUKSET VANTAALLA

Kuntalain 84 § mukaan luottamushenkilön ja viranhaltijan on tehtävä sidonnaisuusilmoitus johtotehtävistään sekä luottamustoimistaan elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudestaan sekä muistakin sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Vantaan kaupungissa kuntalain 84 §:n tarkoittama ilmoitusvelvollisuus koskee kunnan keskeisiä luottamushenkilöitä ja johtavia viranhaltijoita. Näiden lisäksi myös sellaiset luottamustoimet, joissa toiminnan avoimuudella on keskeinen merkitys, ovat ilmoitusvelvollisuuden piirissä. Ilmoitusvelvollisia luottamushenkilöitä ovat kunnanhallituksen jäsenet, valtuuston puheenjohtaja ja varapuheenjohtajat, lautakunnan puheenjohtajat ja varapuheenjohtajat. Lisäksi ilmoitusvelvollisuus koskee maankäyttö- ja rakennuslain tarkoittamia tehtäviä hoitavan toimielimen jäseniä. Velvollisuus koskee myös toimielimen varajäseniä. Velvollisuutta ei sovelleta luottamushenkilöiden läheisiin, esimerkiksi perheenjäseniin. Kuntalain 30 §:n kohdan 5 mukaan kunnanhallituksen, lautakunnan, valiokunnan ja johtokunnan jaostoihin sovelletaan, mitä asianomaisesta toimielimestä säädetään. Siten velvollisuus sidonnaisuusilmoituksen tekemiseen koskee myös kaupunginhallituksen jaostoa ja maankäyttö- ja rakennuslaissa (132/1999) tarkoitettuja tehtäviä hoitavan toimielimen jaostoa sekä muiden lautakuntien jaostojen puheenjohtajia ja esittelijöitä. Viranhaltijoiden ilmoitusvelvollisuuden piirissä ovat kaupunginjohtaja sekä kaupunginhallituksen ja lautakuntien esittelijät.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoitusvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi. Tarkastuslautakunta voi tarvittaessa kehottaa ilmoitusvelvollista tekemään uuden ilmoituksen tai täydentämään jo tehtyä ilmoitusta. Tarkastuslautakunta on käsitellyt sidonnaisuusilmoituksia 25.10.2017 ja 18.12.2017 pitämässään kokouksissa sekä antanut ilmoitukset tiedoksi kaupunginvaltuustolle 22.1.2018. Kaikki ilmoitusvelvolliset olivat tuolloin tehneet sidonnaisuusilmoituksensa.

Kunnan on pidettävä sidonnaisuuksista rekisteriä yleisessä tietoverkossa, jollei salassapitoa koskevista säännöksistä muuta johdu. Ilmoitusvelvollisuuden piiriin kuuluvan luottamustoimen tai tehtävän päättyessä henkilöä koskevat tiedot on poistettava rekisteristä ja tietoverkosta. Kuntalain 84 §:n mukainen rekisteri käsittää Vantaalla yli 140 henkilöä.

Vantaa on julkaissut myös vapaaehtoiset sidonnaisuusilmoitukset eli ilmoitukset, joita tarkastuslautakunta ei valvo. Molemmat ovat luettavissa toimielinten kohdalta osoitteesta [www.vantaa.fi/hallinto\\_ja\\_talous/paatoksenteko](http://www.vantaa.fi/hallinto_ja_talous/paatoksenteko). Viranhaltijoiden ilmoitukset löytyvät omana kohtanaan samasta osoitteesta. Kuntaliiton 2/2018 julkaisema ohjeistus löytyy internetissä osoitteesta [http://shop.kunnat.net/product\\_details.php?p=3437](http://shop.kunnat.net/product_details.php?p=3437).

## 12 ARVIOINTIKERTOMUSHAVAINTOJEN SEURANTA

Kaupunginvaltuusto merkitsi arviointikertomuksen vuodelta 2016 tiedoksi 8.5.2017 kokouksessaan ja lähetti sen kaupunginhallitukselle toimenpiteitä varten. Kaupunginhallitus kokouksessaan 22.5.2017 lähetti valtuuston päätöksen asianomaisille toimialoille toimenpiteitä varten. Valtuustokauden vaihtumisesta ja kuntavaalien järjestämisen ajankohdasta riippuen kaupunginvaltuusto piti valtuustoseminaarin 17.–18.8.2017.

Kaupunginhallitus hyväksyi 23.10.2017 kokouksessaan selvityksen vuoden 2016 arviointikertomuksesta aiheutuneista toimenpiteistä ja esitti sen kaupunginhallituksen selvityksenä tiedoksi kaupunginvaltuustolle. Kaupunginvaltuusto merkitsi kaupunginhallituksen selvityksen tiedoksi 13.11.2017 kokouksessaan. Arviointikertomuksen havainnoilla voi olla paitsi välitöntä vaikutusta ja konkreettista hyötyä, myös välillisiä vaikutuksia. Kunnan toiminnan luonteesta ja tarkoituksesta johtuen havainnot voivat vaikuttaa pitkällä aikavälillä. Arviointiprosessi nähdään usein oppimisen välineenä. Se kehittää argumentointia ja lisää vuorovaikutteisuutta organisaation ja päätöksentekokielinten välillä.

## Vastaukset vuoden 2016 arviointikertomuksen johdosta

Vuoden 2016 arviointikertomuksen käsittelyaikataulun avulla on varmistettu, että tarkastuslautakunnan näkemykset ovat voineet vaikuttaa vuoden 2018 talousarvion ja vuosien 2018–2021 taloussuunnitelman laadintaan. Tarkastuslautakunta toteaa, että kaupunginhallituksen hyväksymät ja lautakuntien ja toimialojen antamat vastaukset arviointikertomukseen ovat asialliset. Toimialat ovat suunnanneet kehittämistyötään arviointikertomuksen suositusten suuntaan. Vastaukset olivat selkeitä. Vastauksissa toimialat ja lautakunnat ovat antaneet valtuustolle ja muille luottamushenkilöille sekä kuntalaisille tietoa toiminnastaan. Vastaukset löytyvät toimielinten ja koottuina kaupunginhallituksen ja kaupunginvaltuuston pöytäkirjasta. Vastausmenettelyllä edistetään siten toiminnan, talouden ja kehittämistoimenpiteiden läpinäkyvyyttä ja vuorovaikutusta.

## Taloussuunnittelu

Valtuustokauden strategiasta 2013–2017 tehdään loppuarviointi vuoden 2017 toteuman mukaan ja se viedään valtuuston käsittelyyn keväällä 2018.

Keväällä 2017 edellisen valtuuston arviointiseminaarissa keskusteltiin valtuustokauden strategian toteutumisesta kokonaisuutena ja käytiin valtuustokauden strategian lähetekeskustelu asioista, jotka tulisi ottaa huomioon uudessa strategiassa. Työllisyystilanteen parantaminen oli yksi näistä. Valtuuston seminaarin strategiatyöskentelyssä elokuussa 2017 työllisyystilanteen parantaminen nähtiin edelleen tärkeänä kokonaisuutena ja siitä valmistellaan tavoitetta valtuustokauden strategiaan 2018–2021.

Yhteistyötä taloussuunnittelun ja toimialojen strategiavalmistelijoiden kesken on lisätty keskittyen esimerkiksi selkeiden tavoitteiden ja mittarien asettamiseen. Tätä yhteistyötä kehitetään edelleen.

Valtuustokauden strategian 2018–2021 valmistelussa kiinnitetään huomiota tavoitteiston ja mittariston selkeyteen. Strategian ja toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmisteltiin kehittämiskärjet. Kaupunginjohtajan toimialan yhtenä kehittämiskärkenä on talousohjauksen ja raportoinnin kehittäminen, jonka osana on strategian toimeenpanon ja viestinnän kehittäminen.

Tiedolla johtamisen hankkeen ja Kompassi-järjestelmän puitteissa on tarkoitus ottaa käyttöön strategiatyöväline, joka mahdollistaa tavoitehierarkian ja tavoiteyhteyksien tarkastelun organisaatiotasojen välillä helpommin. Strategiatyövälineen toiminnallisena vaatimuksena on mahdollisuus porautua tavoitehierarkiassa alas- ja ylöspäin seuraten tavoitteen jalkautumista (kaupunki-, toimiala- ja tulosalue jne.). Tämä helpottaa myös strategian eri osien ja tasojen hahmottamista kokonaisuutena: valtuustokauden strategian tavoitteet, sitovat tavoitteet, toimialojen ja tulosalueiden tulokorttien tavoitteet jne.

## Ennakoiva vaikutusten arviointi toimialoilla

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalla vaikutusten ennakoarviointia on tehty pitkään. Yhtenäinen ohjeistus ja rakenne otettiin käyttöön keväällä 2012. Ennakoarviointimenettelyä käynnistettiin sukupuolivaikutusten arviointia pilotoimalla, ja myöhemmin toimintatapaa laajennettiin uuden terveydenhuoltolain mukaisesti laajemmin väestön terveyteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin liittyvien päätösten ja ratkaisujen vaikutusten arviointiin. Ennakoarviointia suositellaan, jos valmisteltavalla asialla on merkittäviä vaikutuksia tietylle ihmisryhmälle tai alueelle sekä silloin, kun lautakunta päättää palvelua ja alueita koskevasta merkittävästä linjauksesta tai suunnitelmasta. Vaikka ennakoarviointeja on tehty pitkään, menetelmän juurtuminen automaattiseksi osaksi valmistelua tulee vahvistaa entisestään. Arviointimenettely on hyödyllinen menetelmä oman työn tukena eri-alaisten vaihtoehtojen vertailussa silloinkin, kun asia ei edellytä lautakunnan päätöstä. Mahdollisuuksia osallistaa kuntalaisia nykyistä enemmän arviointimenettelyyn pyritään toimialalla edistämään.

## Sovittelutoiminta

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa, että sovittelutoiminta alkoi Vantaalla ensimmäisenä Suomessa jo vuonna 1983 kokeiluna, ja sovittelu käynnistyi Vantaalla projektina v. 1983 ja kunnan vapaaehtoisesti järjestämänä palveluna vuonna 1986. Lakisääteiseksi valtakunnalliseksi toiminnaksi sovittelutoiminta tuli v. 2006. Riita- ja rikosasian sovittelu säästää valtiolta tuomioistuimien, syyttäjälaitoksen ja poliisitutkintaan liittyviä kuluja ja myös hillitsee tuomioistuinten ruuhkautumista. Valtiolta saatava korvaus kattaa toiminnan kulut. Vantaan sovittelutoimisto tuottaa valtakunnan edullisimmat sovittelupalvelut (valtakunnallinen keskihinta 534 €, Vantaan sovittelutoimiston hinta 310 €, viite: tilastoraportti 2016 [http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/134653/Tr15\\_2017.pdf?sequence=4](http://www.julkari.fi/bitstream/handle/10024/134653/Tr15_2017.pdf?sequence=4)).

Sovittelupalvelu on merkittävä mahdollisuus kaikenikäisille. Riita-asian sovittelualoitteen voi tehdä kuka tahansa kuntalainen. Sovittelusta asiakas voi saada ohjausta jatko- ja tukipalveluihin. Myös Vantaan kaupungille sovittelupalvelu on mahdollisuus saada korvauksia siihen kohdistuneista vahingonteosta. Sovittelupalvelulla on myös vaikutusta yleisen sovinnollisuuden edistämisessä.

Maakunta- ja sote-uudistuksessa lakiin rikosasioiden ja eräiden riita-asioiden sovittelusta perustuvan sovittelutoiminnan hallinnollinen asema tulee valmistella suunnitelmallisesti siten, että Vantaalla käynnistetty laadukas toiminta jatkuu häiriöttä.

## Perusterveydenhuolto

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan vastauksessa kerrotaan, että lääkärien ja hoitajien vastaanotoille on käytössä yhtenevät hoidon tarpeen arvion ohjeet kirjauskäytäntöineen. Niiden mukaisesti annetaan kiireettömät ja kiireelliset ajat koko kaupungissa. Alueellisia eroja ei ole kokonaan voitu välttää, koska varsinkin isoimilla terveysasemilla potilaspaine on suurempi. Esimerkiksi Tikkurilan alueella voidaan heti vastata vain noin puoleen tulevista puheluista, vaikka lähes koko henkilöstöresurssi on aamupäivisin sidottu tähän. Yhteydenottoa onkin monipuolistettu. Esimerkiksi on madallettu kynnystä suoraan kotoa tapahtuvaan ajan varaamiseen. Uutena palveluna on otettu käyttöön kiirevastaanottojen ruuhkamittarit. Vantaan kaupungin nettisivuilta voi käydä katsomassa, mikä terveysasema on vähiten ruuhkautunut ja hakeutua sinne. Palvelu on nimeltään vapaat päiväpoliklinikat ja tällä harjoitellaan valinnanvapautta Vantaalla. Lisäksi kaikilla terveysasemilla jaetaan terveyspalvelujen palveluseleitä tasapuolisesti.

Vastaanottoaikoja jätetään paljon käyttämättä terveyspalveluissa. Suun terveydenhuolto mukaan lukien aiheutuu tästä vuosittain noin 1,3 miljoonan tappio Vantaalle. Terveysaseman aikojen peruminen on tehty mutkatomaksi. Jos aika on varattu sähköisesti, sen voi itse peruuttaa tai muuttaa vastaanottoajan sähköisesti viimeistään 24 tuntia ennen vastaanottoaikaa. Tekstiviestillä ajan voi perua ympäri vuokauden – kuitenkin viimeistään vastaanottopäivänä klo 8.00 mennessä. Puhelimitse peruminen tapahtuu arkisin klo 8–16, p. 09 839 10023. Tällöin aika on peruttava viimeistään vastaanottoaikaa edeltävänä päivänä klo 16.00 mennessä. Kaikki ohjeet löytyvät kätevästi internetistä.

## Konserniyhtiöiden valvonta

Kuntalain 13 luvun 113 §:n mukaan ”Kunnan tilikausi on kalenterivuosi. Kunnanhallituksen on laadittava tilikaudelta tilinpäätös tilikautta seuraavan vuoden maaliskuun loppuun mennessä ja annettava se tilintarkastajien tarkastettavaksi. Tilintarkastajien on tarkastettava tilinpäätös toukokuun loppuun mennessä. Kunnanhallituksen on saatettava tilinpäätös tilintarkastuksen jälkeen valtuuston käsiteltäväksi. Valtuuston on käsiteltävä tilinpäätös kesäkuun loppuun mennessä.” Kuntalain 13 luvun 114 §:n mukaan ”Kunnan, joka tytäryhteisöineen muodostaa kuntakonsernin, tulee laatia ja sisällyttää tilinpäätökseensä konsernitalinpäätös. Konsernitalinpäätös tulee laatia samalta päivältä kuin kunnan tilinpäätös.”

Vantaan kaupunginhallitus käsitteli tilinpäätöksen kokouksessaan 20.3.2017, tarkastuslautakunta 27.4.2017 ja kaupunginvaltuusto 8.5.2017. Talouspalvelukeskukselle on delegoitu tilinpäätöksen valmisteluvastuu kaupunginhallituksen kokoukseen. Tällöin kaikkien tytäryhtiöiden tilinpäätösten tarkastus ei vielä ollut valmistunut. Talouspalvelukeskus on valvonut, että tytäryhtiöiden tilinpäätökset on palautettu allekirjoitettuina sekä tilinpäätösmerkinnöin varustettuina. Muutamalta yhtiöltä tilintarkastuskertomus tilikauden 2016 osalta tosin saatiin vasta kesäkuun 2017 alkupuolella.

Johtopäätökset konserniyhteisöjen valvonnan osalta:

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2017 tilinpäätöksen yhteydessä ei enää pitäisi tapahtua yllä kuvattua aiempina vuosina usein esiintynyttä tilannetta konserniyhtiöiden ja koko konsernin tilinpäätöksen osalta. Sen sijaan viivästystä voi aiheuttaa yhtiön toimenpiteet, joihin tilintarkastaja ei voi vaikuttaa.

Tarkastuslautakunta on kilpailuttanut koko konsernin tilintarkastuksen vuosille 2017-2020 sekä asettanut option yhdelle tai kahdelle vuodelle. Kaupunginvaltuusto on valinnut emon tilintarkastusyhteisön. Konserniyhteisöille on annettu tiedoksi emon tilintarkastusyhteisö ja kilpailutuksen tulos. Konserniyhteisön odotetaan ottavan kaupunginvaltuuston tahdon huomioon valitessaan tilintarkastajaa mainituille vuosille. Tämän johdosta valittu tilintarkastusyhteisö suorittaa myös yhtiöiden tilintarkastukset määräaikaan mennessä.

## 13 ALLEKIRJOITUKSET

Vantaalla 2. toukokuuta 2018

Tarkastuslautakunta



Kai-Ari Lundell  
Pietari Jääskeläisen sijaisena  
varajäsen



Minna Atiye  
varapuheenjohtaja



Siri Ahokas



Tarja Eklund



Jarno Eskelinen



Jouko Jääskeläinen



Ulla Kaukola



Piia Kurki



Janne Leppänen



Joel Linnainmäki



Minttu Sillanpää

LYHENTEET

|               |                                                                                        |
|---------------|----------------------------------------------------------------------------------------|
| AHVO          | Aikuisväestön hyvinvointisuunnitelma                                                   |
| ARA           | Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus                                                 |
| AVI           | Aluehallintovirasto                                                                    |
| CAF           | Common Assessment Framework                                                            |
| DISC-analyysi | Dominance, Influence, Steadiness, Conscientiousness (henkilö- ja johtamisanalyysi)     |
| HSL           | Helsingin seudun liikenne                                                              |
| HSY           | Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä                                        |
| HT            | Tilintarkastajan perustutkinto                                                         |
| HUS           | Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri                                               |
| HYVIS         | Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma                                               |
| ICT           | Tieto- ja viestintäteknologia                                                          |
| JHT ja JHTT   | Julkishallinnon ja -talouden tilintarkastaja                                           |
| KARVI         | Kansallinen koulutuksen arviointikeskus                                                |
| MAL-sopimus   | Valtion ja Helsingin seudun kuntien välinen maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus |
| OKM           | Opetus- ja kulttuuriministeriö                                                         |
| OPH           | Opetushallitus                                                                         |
| SOVA          | Suunnitelmien ja ohjelmien ympäristövaikutusten arviointi                              |
| TE-toimisto   | Työ- ja elinkeinotoimisto                                                              |
| THL           | Terveiden ja hyvinvoinnin laitos                                                       |
| TYP           | Työllistymistä edistävä monialainen yhteispalvelu                                      |
| VALVIRA       | Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto                                      |
| WAMPO         | Vammaispoliittinen ohjelma                                                             |
| YVA           | Ympäristövaikutusten arviointi                                                         |

Kannen kuva  
Yhteystiedot

Koivukylän vanhustenkeskus. Pertti Raami.  
Vantaan kaupungin ulkoinen tarkastus  
kaupunginreviisori, JHTT Helena Hyvönen  
Puhelin 040 532 2115



Vantaan kaupunki  
Asematie 7, 01300 Vantaa  
Puhelin 09 83911





6 §

## Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan osavuosisikatsaus 2 / 2018 /HP

VD/5980/02.01.02.00/2018

HP, JH

Osavuosisiraporteissa, jotka laaditaan vuosikolmanneksittain, pääpaino on tiivistetysti kuvata toimialan toimintaa ja taloutta. Toimiala arvioi talousarvionsa toteutumisesta sekä käyttötalouden että investointien tulojen ja menojen osalta perusteluineen. Lisäksi toimialat raportoivat sitovien tavoitteiden toteutumisesta.

Käyttötalouden osalta osavuosisikatsauksessa käytetään seuraavaa otsikointia:

1. Talousarvion toteutuminen 2018
2. Toiminnan kehittäminen ja keskeiset muutokset

Investointien osalta raportoidaan hankeryhmittäin ennuste koko vuoden toteumasta, työohjelmien eteneminen sekä olennaisimmat ennusteen ja talousarvion välisten poikkeamien syyt.

### Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 6

#### Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi vuoden 2018 toinen osavuosisikatsaus ja toimittaa se edelleen kaupunginhallitukselle ja -valtuustolle tiedoksi.

Käsittely: Merkittiin että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti selosti asiaa kokouksessa.

#### Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

#### Liitteet:

Osavuosisikatsaus 2 / 2018, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan käyttötalouden toteuma 1.1.-31.8.2018

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan investointien toteuma 1.1.-31.8.2018

Sitovien tavoitteiden toteutuminen osavuosisikatsaus 2/2018, Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö

Täytäntöönpano: Taloussuunnittelu / Teija Oras

Muutoksenhakuohje: 6.2. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

#### Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, 043 8268687, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



# OSAVUOSIKATSAUS 2/2018

MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

# 14 MAANKÄYTTÖ, RAKENTAMINEN JA YMPÄRISTÖ

***Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työ on käynnistynyt ja tavoitteena on saada yleiskaavaluonnos lausuntokierrokselle vuoden 2019 alkupuolella. Maa- ja asuntopoliittiset linjaukset sekä resurssiviisauden tiekartta ovat hyväksytyt valtuustossa kesäkuussa.***

***Toimialan käyttötalouden tuottojen sekä menojen ennustetaan ylittävän talousarvion lisääntyneiden toimitilavuokraohteiden ja VTK:n vuokrasopimusten yhtenäistämisen myötä. Joukkoliikenteen toimintamenojen ennustetaan alittavan budjetin viidellä miljoonalla eurolla. Rakennusinvestointien ennustetaan alittavan talousarvion 1,4 miljoonalla eurolla. Muutoin investointien ennustetaan toteutuvan lähes talousarvion mukaisesti. Sitovien tavoitteiden toteutuneen pääosin, mutta asuntojen kaavoitus ei etene niin, että Vantaalle asetettu MAL-kauden tavoite toteutuisi.***

## TALOUSARVION TOTEUTUMINEN 2018

Toimialan tuottojen ennustetaan ylittävän talousarvio toimitilavuokrien osalta. Kaupungin asunto- ja työpaikkatonttien myynti on käynyt kesän aikana vilkkaana. Maanmyynnin ennustetaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Maankäyttösopimuksista saatavien tulojen tason ennustetaan laskevan edellisiin vuosiin verrattuna, mutta toteutuvan budjetoidusti.

Toimialan menojen ennustetaan ylittävän talousarvion johtuen vuokratulujen kasvusta. Vuokratulujen nousu johtuu mm. VTK Kiinteistöt Oy:n välisten vuokrasopimusten yhtenäistämisestä ja uusista vuokraohteista (väistötilat ja uudet päiväkodit).

Joukkoliikenteen menojen ennustetaan toteutuvan 5 M€ pienempänä kuin talousarviossa. Ennusteeseen liittyy vielä epävarmuutta ja menojen muutos näkyy toteutumisissa vasta tilinpäätösvienneissä. Länsimetro aloitti toimintansa vuoden 2017 lopulla, ja vuodelle 2018 sen Vantaalle kohdistuvat vaikutukset ja kustannukset toteutunevat odotetun kaltaisina.

Kuntatekniikan keskuksen ja varikon tulot ja menot ovat toteutuneet talousarvion mukaisesti. Maankäyttösopimuksista saatavien tulojen tason ennustetaan laskevan edellisiin vuosiin verrattuna, mutta niiden ennustetaan kuitenkin toteutuvan budjetoidusti. Loppuvuoden arvioidaan sujuvan sekä tulojen että menojen osalta käyttösuunnitelman mukaisesti, mikäli syksyn sääolosuhteet pysyvät tavanomaisina.

Ympäristökeskuksen tulokertymä oli alkuvuonna arvioitua suurempi tupakan vuosivalvontamaksujen osalta ja siksi tulojen ennustetta on hieman nostettu loppuvuodelle. Menoihin ei ole tiedossa suuria muutoksia eli ympäristökeskus ennustaa pysyvänsä tältä osin kehyksen puitteissa.

Investointien ennustetaan toteutuvan pääosin talousarvion mukaisina. Uudisrakentamisen ennustetaan alittavan talousarvion noin 3,5 miljoonalla, joten rakennusinvestoinnit kokonaisuudessaan alittavat budjetin 1,4 miljoonalla eurolla. Alitus johtuu Kaivokselan päiväkotihankkeen aloituksen siirtymisestä syksyyn sekä Tikkurilan päiväkotihankkeen aloituksen todennäköisestä siirtymisestä kunnes uusi käsittelyssä oleva kaava on vahvistettu.

## TOIMINNAN KEHITTÄMINEN JA KESKEISET MUUTOKSET

Vantaan seuraava koko kaupungin yleiskaava laaditaan valtuustokauden aikana 2017–2020. Työ on käynnistynyt ja työtä ohjaa kaupunginhallituksen nimittämä yleiskaavatoimikunta. Vuonna 2017 määriteltiin yleiskaavatyölle tavoitteet, jotka kaupunginhallitus hyväksyi tammikuussa. Uuden yleiskaavaluonnoksen laadintaan käytetään vuosi 2018 niin, että se saadaan nähtäville ja lausunnoille vuoden 2019 alkupuolella.

Vuoden 2018 toisella vuosikolmanneksella on hyväksytty 16 asemakaavaa tai asemakaavamuutosta. Uutta asuntojen rakennusoikeutta niissä on noin 69 967 k-m<sup>2</sup>, josta 53 % on kaavoitettu kaupungin omistamalle maalle. Asemakaavan muutosaloitteita on valmisteltavana kaikkiaan 182 kpl. Asemakaavoituksessa työpaikka- ja palveluhankkeiden kaavoitus on edennyt tavoitteiden mukaan ja myös äkillisiä päiväkotihankkeita on pystytty lisäämään työohjelmaan.

Asuntojen kaavoitus ei etene niin, että Vantaalle asetettu MAL-kauden tavoite toteutuisi. Asemakaavoituksen nopeuttamiseksi kehitetään yhteistyötä kaupunkisuunnittelun ja kiinteistöt ja asuminen -tulosalueen kanssa (tavoitteena oman maan kaavoituksen aikataulut) sekä parannetaan tulosten ja aikataulujen seurantaa.

MATTI-julkaisun toteutus on käynnissä, ja siihen kuuluvat kuntatekniikan keskuksen julkisen kaupunkitilan suunnittelu- ja kunnossapitoprosessit sekä ympäristökeskuksen prosessit. MATTI-toimintamalli astuu voimaan 1.1.2019. Uuden toimintamallin mukaista organisaation rakentamista on jatkettu kuntatekniikan keskuksessa. Yhteistyöllä varmistetaan samalla MATTI-järjestelmän onnistunut käyttöönotto.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kesäkuussa maa- ja asuntopoliittiset linjaukset, jossa on ensimmäistä kertaa yhdistetty maa- ja asuntopoliittikka yhdeksi kokonaisuudeksi. Linjausten lähtökohtana on antaa kaupunginvaltuuston tuki kaupungin organisaatiolle maankäytön ja tonttimarkkinoiden hallintaan, varmistaa riittävän ja monipuolisen asuntotuotannon edellytykset sekä luoda mahdollisuuksia elinkeinoelämän tarpeisiin.

Ympäristökeskuksen valmisteleva resurssiviisauden tiekartta hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa kesäkuussa. Toimialat valmistelevat tiekartan pohjalta toteuttamissuunnitelmiaan. Ympäristökeskus on valmistanut luonnonsuojelualueiden tarkistuksia uuteen yleiskaavaan sekä laatinut siihen liittyen selvityksen ekologisista yhteyksistä. Meluntorjunnan toimintasuunnitelma hyväksyttiin kesäkuun alussa.

Lähimetsien teemavuotta on jatkettu korpien ja muiden soiden teemalla. Metsähallituksen kanssa järjestettiin Sipoonkorpi -tapahtuma toukokuun alussa. Teemaan liittyen on laadittu helppolukuinen jokamiehenoikeuksia käsittelevä kirjanen. Lähimetsäoppaat ovat järjestäneet vieraslajitalkoita.

## INVESTOINNIT

### 91 RAKENTAMINEN

#### 91 1 Uudisrakentaminen

Uudisrakennusten työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusennuste on 32,4 M€, joka alittaa noin 2,8 M€:lla uudisrakentamisen investointimäärärahan. Kustannusten alitus johtuu Kaivokselan päiväkotihankkeen aloituksen siirtymisestä syksyyn sekä Martinlaakson ja Myyrmäen urheilukenttien huoltorakennushankkeiden siirtymisestä vuodelle. Vuoden 2018 aikana toimitettavilla paviljonkitiloilla ei ole juurikaan vaikutusta budjetoituihin investointimäärärahoihin toimitusten korkeasta vuokrausasteesta johtuen.

Toisella vuosikolmanneksella valmistuivat määrärahalla toteutettavista uudishankkeista Kartanonkosken urheilupuiston huoltorakennus, Katrinebergin maatilan katos ja konehalli sekä Sanomalan väliaikaisen koulun liikuntatilat. Talousarviopäätöksen jälkeen hyväksytyistä kuudesta tilapäisestä vuokrapäiväkotihankkeesta valmistuivat Krassitien, Latukujan ja Kuusikon päiväkodit.

Rakennusvaiheessa olivat Uomarinteen koulun laajennushanke, Aurinkokivi koulun II vaihe, Rajatorpan uusi korvaava koulu- ja päivähoitorakennus, Hakunilan päiväkotikatos ja konehalli, Tikkurilan päiväkotikatos Neilikkatieellä ja Voimalatien tukikohdan katos- ja puuntyöstötilat. Lisäksi loput Virtatien, Ravurinpuiston ja Pakkalan tilapäiset vuokrapäiväkotihankkeet olivat toteutusvaiheessa ja valmistuvat syksyllä 2018.

Kaivokselan II päiväkotihankkeen osalta oli meneillään urakkakilpailutuksen valmistelut.

Suunnitteluvaiheessa olivat Veturipolun päiväkodin korvaava Veturin päiväkotikatos, Hämeenkyön uusi korvaava koulu sekä Martinlaakson, Myyrmäen ja Korson urheilukenttien huoltorakennukset. Huoltorakennuksista ei saatu keväällä yhtään KVR-tarjousta, joten ne palautuivat suunnitteluvaiheeseen.

Tarveselvitys- ja hankesuunnitteluvaiheessa oli seuraavat uudiskohteet: Aviapoliksen kouluhanke sisältäen päivähoito- ja nuorisotiloja, Korson kouluja korvaava koululaajennus Leppäkorpeen, Jokiniemen koulujen laajennus- ja muutostyöt päiväkotiratkaisuineen sekä Keimolanmäen paviljonkipäiväkoti- ja alakoulutilat, Kivistön päiväkotikoti, Länsimäen päiväkotikoti ja Uomarinteen koulun päiväkotikoti.

Sivistystoimen esiselvityksistä työn alla olivat Martinlaakso, Hakunila ja Aviapolis -alueiden päiväkotiverkkosuunnitelmat sekä Varian toimitilatarpeiden esiselvitys.

Konserniyhtiöiden uudisrakennushankkeista rakennusvaiheessa olivat VAV:n hanke Myyrmäen vanhustenkeskus ja erityisryhmien asuntokohde Orvokkirinne 4 Tikkurilassa. VTK:n hankkeista toteutusvaiheessa olivat Ylästön II koulu uudisrakennushanke lähiliikuntapaikkoineen sekä Koivukylästä Hosantie 2:sta kaupungin arkistolle ja Reeli -toiminnalle vuokrattujen lisätilojen muutostyöt. Suunnitteluvaiheessa VAV:n hankkeista oli erityisryhmien asunto- ja palvelutiloja sisältävä Koisoniittyhanke Koivuhaassa.

Konserniyhtiöiden hankkeista tilakeskuksessa tarveselvitysvaiheessa oli Tikkurilan hyvinvointikeskus.

Konsernin ulkopuolelta hankittavan Tikkurilan monitilatoimisto -uudishankkeen osalta oli meneillään kaavaluonnossuunnittelu. Siihen liittyen tilakeskuksessa oli meneillään monitilatoimiston alta purettavien Kielotie 13 toimitilojen tilalle rakennushankkeen toteutusvaiheen ajaksi vuokrattavien tai jo vuokrattujen väistötilojen hankinta- ja suunnittelutyöt. Em. tilajärjestelyihin kuuluu Silkin kiinteistöstä vuokrattujen tilojen 2018 lopulla valmistuvat korjaus- ja muutostyöt, jotka olivat tarkastelujaksolla käynnissä. Väistötilojen hankevalmistelu oli meneillään myös osoitteisiin Asematie 6 ja 10.

## 91 2 Korjausrakentaminen

Korjausrakentaminen työohjelman mukaisten hankkeiden kustannusennuste on 29,8 M€, joka ylittää määrärahat noin 2,6 M€:lla. Ylitys johtuu pääosin Kuusikon koulun osittaisesta peruskorjaushankkeesta ja Håkansbölen kartanon Pehtoorintalon perusparannuksesta. Lisäksi sisäilmakorjaukset kokonaisuutena ylittävät budjetoidut määrärahat.

Tarkastelujaksolla suurimmista hankkeista valmistuivat Hämevaaran ja Vartiokujan päiväkotien osittaiset peruskorjaukset, Håkansbölen kartanon Pehtoorintalon perusparannus ja Uomarinteen koulun laajennusurakan yhteydessä toteutetut koulun vanhan osan muutostyöt.

Rakennusvaiheessa olivat Havukosken koulun perusparannus, Lehtikuusen Havu -koulun liikuntasalin peruskorjaus, Kuusikon koulun osittainen peruskorjaus, Malminiityn päiväkodin osittaiset peruskorjaukset ja Tikkurilan uimahallin peruskorjaustyöt. Piha-alueiden

peruskorjaustöistä kesken olivat Lehtikuusen ja Kivimäen koulujen, Korson vanhustenkeskuksen ja Malminiityn päiväkodin piha-alueiden korjaustyöt.

Suunnitteluvaiheessa olivat Västersundoms skolan peruskorjaushanke ja kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaushanke. Lisäksi suunnitteluvaiheessa oli allianssiurakan osana toteutettava Rajatorpan vanhan koulun 2. ja 3. kerroksen perusparannus. Piha-alueiden syyskaudella toteutettavista korjaustöistä suunnitteluvaiheessa olivat Jönsaksen, Vapaalan ja Håkansbölen päiväkotien pihat.

Tarveselvitys- tai hankesuunnitteluvaiheessa olivat Kytöpuiston koulun, Jokiniemen koulutilojen, Korson alueen koulujen korjaustyöt sekä kouluihin tarvittavat Uuden oppimisympäristö -hankkeen mukaiset muutokset sekä Håkansbölen kartanoalueen päärakennuksen ja talousrakennusten korjaustyöt.

Sisäilmastoteknisten korjaustöiden kustannuksiksi 2018 arvioidaan noin 5 M€, jotka sisältyvät korjausrakentamishankeryhmän budjettiin. Merkittävimpiä korjauskohteita jaksolla ovat olleet Peltolan, Jokiniemen, Martinlaakson, Veromäen ja Seutulan koulut. Sisäilmakorjausten budjetista oli osin ajateltu rahoitettavan vuonna 2018 joitakin suurempia peruskorjaushankkeita 2,5 M€ arvosta, esimerkiksi Tikkurilan uimahallin osittainen peruskorjaus. Ennusteessa kaikki korjauskustannukset kohdistuvat suoraan hankkeisiin.

## 91 3 Vuokra- ja osaketilat

Vuokra- ja osaketilojen muutostöiden kustannusennuste on noin 2,5 M€, joka alittaa määrärahavarausten noin 1,2 M€:lla. Kustannusten alitus johtuu pääosin konserniyhtiöiden tiloissa vuokravaikutteisesti toteuttaviksi siirtyneistä korjaus- ja muutostöistä sekä osin siirtyneistä hankkeista.

Jaksolla valmistui vuonna 2018 aloitetut Tikkurilan sosiaali- ja terveysaseman muutos- ja korjaustyöt. Rakennusvaiheessa oli sisäilmakorjaushankkeita.

Konserniyhtiö VTK:n toimesta oli käynnissä Varia Aviapoliksen toimitilojen osittaiset peruskorjaus- ja muutostyöt, Myyrmäen liikuntatiloissa korjaustöitä, Myyrmäen terveysaseman pihakannen kunnostustyöt sekä korjaustöitä Koivukylän sosiaali- ja terveysaseman toimitiloissa.

Suunnitteluvaiheessa oli syksyllä alkava Hakunilan nuorisotilojen perusparannushanke sekä VTK:n hankkeista nuorisotilojen muutostyöt Lumon lukiossa.

Tilahallinnalla oli meneillään tarveselvitys hammashoidon muutos-/laajennustarpeista VTK:n omistamassa Koivukylän sosiaali- ja terveysasema -kiinteistössä.



## 93 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS

Infran rakennustyöt ovat edenneet työohjelman mukaisesti. Talousarvion mukaisista määrärahoista on käytetty noin puolet. Investointien määrärahojen käyttö on alkuvuodesta yleensä suhteessa vähäisempää muuhun vuoteen verrattuna ja kiihtyy syksyä kohden.

Merkittävimpiä käynnissä olevia hankkeita ovat liikennealueissa Kivistön kaupunkikeskuksen kunnallistekniikka, Kanervantie ja Joukontie. Urheilualueissa merkittävin on Rajakylän liikuntapuiston toinen vaihe ja virkistysalueissa Pyymosan lehdon aita. Ympäristörakentamisen merkittävimpiä kohteita ovat Lipstikanpuisto, Lipunkantajanpuisto ja Ankkapuisto. Yhteishankkeet eivät ole käynnistyneet vielä toisen vuosikolmanneksen aikana.

Kaupunkia sitoo edelleen Kehäradan toteutussopimuksissa oleva kustannusjako-osuus (68,5%/31,5% Livi/Vantaa), jolloin mm. Kehäradan takuukorjausten ja -tarkastusten kustannuksista 31,5% kohdistuu edelleen Kehäradan kustannuspaikalle. Kehäradan asemat kuuluvat tilakeskukselle, eikä niistä aiheutuvat kustannukset sisälly em. kustannusjakoon. Kehäradan takuutöihin on mennyt kahden ensimmäisen vuosikolmanneksen aikana yhteensä noin 0,18 milj. euroa, joita ei ole voitu ennakoida talousarvion laatimisen yhteydessä.

## 94 IRTAIN OMAISUUS

Irtaimen omaisuuden hankintasuunnitelma toteutunee talousarvion mukaisena, mutta useimmat hankinnat ajoittuvat loppuvuoteen.

## 95 KIIINTEÄ OMAISUUS

### **Kiinteän omaisuuden osto**

Kiinteän omaisuuden ostomäärärahojen ennustaan toteutuvan talousarvion mukaisesti. Kaupungille on hankittu mm. toimistorakennusten korttelialue Kaivokselasta, odotusarvomaata ja suojaviheraluetta Kivistöstä, retkeily- ja ulkoilualueita Sotungista sekä katualueita Viinikkalasta, Veromiehestä, Nikinmäestä, Keimolasta ja Länsisalmesta. Valtiolta/Liikennevirastolta hankittiin yleisiä alueita Kivistöstä ja Tikkurilasta sekä tulevan kaavan mukaista rakennusmaata Kivistöstä. Kaupunki on käyttänyt tarkastelujaksolla kerran etuosto-oikeutta Riipilässä sijaitsevan metsäalueen kiinteistökaupassa.

Keimolan kylässä sijaitsevan noin 43 ha suuruisen maa-alueen lunastustoimitus on vireillä.

### **Maankunnostus**

Esirakentaminen sekä pilaantuneiden maiden kunnostaminen on edennyt maltillisesti. Merkittäviä uusia hankkeita ovat Vehkalan länsiosan sekä Degermosantien esirakentaminen. Rakennusten purkuja on suunnitteilla kolmessa kohteessa noin 0,2 milj. euron arvosta.

## 13 10 MARJA-VANTAAN JA KESKUSTEN KEHITTÄMINEN -RAHASTO

Kivistöön laadittavana olevassa kaavarunkotyössä tutkitaan keskustan maankäytön tehostamismahdollisuuksia, jotta mm. Lapinkylän asema olisi aikanaan mahdollista toteuttaa. Asuntorakentamisen painopiste on siirtynyt Kivistön aseman ympäristöön. Kivistön keskustassa, asuntomessualueella ja Keimolanmäessä oli 31.8.2018 valmiina 2388 asuntoa ja rakenteilla 2552 asuntoa. Kivistön kaupunkikeskus on lähtenyt rakentumaan. Siellä on tänä vuonna aloitettu 757 asunnon rakentaminen ja 279 asunnon rakentaminen on tarkoitus vielä käynnistää tänä vuonna.

Kivistön kaupunkikeskuksen alueella katujen rakentaminen on alkanut Tikkurilantien ja Vantaankoskientien varsilla, jotta kauppakeskuksen rakentaminen olisi mahdollista aloittaa.

Aviapoliksen kasvu Suomen nopeimmin kehittyvänä yritysalueena sekä työpaikkakeskittymänä on jatkunut. Aviapoliksen kehitys liittyy globaalisti tunnistettuun ilmiöön, jossa lentokenttä toimii alueensa taloudellisena moottorina ja luo liiketoimintapotentiaalia yrityksille. Aviapolis on maailman lentokenttäkaupunkien joukossa kuitenkin ainutlaatuinen. Alueesta rakennetaan kansainvälinen ja eloisa lentokenttäkaupunki, jossa työ, asuminen, palvelut ja virkistys sekoittuvat urbaanisti. Asumisen myötä alueella avautuu uudenlaisia toimintamahdollisuuksia ja liiketoimintamalleja.

Veromiehen kaupunginosassa Aviapoliksen aseman läheisyydessä toimitilarakentaminen jatkuu; Aviabulevardi II -toimistorakennuksen (26 300 k-m<sup>2</sup>) rakennustyöt ovat käynnissä, samoin Technopoliksen laajennusosan (5550 k-m<sup>2</sup>) rakennustyöt ovat käynnissä. Mondo -toimistorakennuksen (42 400 k-m<sup>2</sup>) suunnittelu on käynnistynyt. Uuden, Perintötien varteen, sijoittuvan asuntoalueen asemakaavat ovat vahvistuneet ja ensimmäiset kerrostalot ovat rakenteilla. Veromiehessä laaditaan kumppanuuskaavoitusperiaatteella asemakaavaluonnoksia Muurlan alueelle (40 ha) ja Aviapolis Urban Blocks -alueelle (15,6 ha), jota suunnitellaan kansainvälisen ideakilpailun parhaiden ideoiden pohjalta. Molemmille alueille suunnitellaan monipuolisia, keskenään sekoittuvia kaupunkitoimintoja sekä uutta kaupunkirakennetta, tiivistä ja käveltävää korttelikaupunkia, jossa jalankulkua ja pyöräilyä suositaan. Lisäksi Manttaalitien ja Pyhtäänkorventien varteen on vierillä asemakaavamuutokset, joilla mahdollistetaan asuntorakentaminen alueilla.

Aviapolista kehitetään kestävä kehityksen periaattein. Alueella on menossa sekä kaupungin että Finavian hulevesipilotit, joissa tavoitteena on hulevesien laadun ja määrän hallinta sekä puroluonnon suojelu. Aviapolista on markkinoitu lentokentän läheisyydestä hyötyville yrityksille ja sijoittajille muun muassa kiinteistöalan kansainvälisillä messuilla MIPIM:ssä Cannesissa. Aviapoliksen markkinointia on toteutettu yhteistyösopimukseen perustuen alueen maanomistajien, yritysten sekä alueella toimivien rakennusliikkeiden kanssa.



## TEKNISEN LAUTAKUNNAN ALAISEN KÄYTTÖTALOUDEN TOTEUMA 1.1.-31.8.2018

|                         | 1.000 EUR      | TP 2017  | TA 2018  | * TOT<br>1-08 2018 | * TOT-%<br>1-8 2018 | Ennuste  |
|-------------------------|----------------|----------|----------|--------------------|---------------------|----------|
| TELA yhteensä           | TOIMINTATUOTOT | 185 347  | 216 318  | 128 418            | 59                  | 219 838  |
|                         | TOIMINTAKULUT  | -170 688 | -188 055 | -122 701           | 65                  | -195 865 |
|                         | TOIMINTAKATE   | 14 659   | 28 263   | 5 717              | 20                  | 23 973   |
| Tekninen lautakunta     | TOIMINTAKULUT  | -53      | -80      | -23                | 29                  | -65      |
|                         | TOIMINTAKATE   | -53      | -80      | -23                | 29                  | -65      |
| Kuntatekniikan keskus   | TOIMINTATUOTOT | 35 433   | 27 338   | 13 924             | 51                  | 27 338   |
|                         | TOIMINTAKULUT  | -37 895  | -40 345  | -20 545            | 51                  | -40 437  |
|                         | TOIMINTAKATE   | -2 462   | -13 007  | -6 620             | 51                  | -13 099  |
| Joukkoliikenne          | TOIMINTATUOTOT | 10 870   | 11 600   | 9 319              | 80                  | 12 420   |
|                         | TOIMINTAKULUT  | -38 880  | -50 000  | -34 323            | 69                  | -45 000  |
|                         | TOIMINTAKATE   | -28 010  | -38 400  | -25 004            | 65                  | -32 580  |
| Tilakeskuksen tulosalue | TOIMINTATUOTOT | 132 601  | 171 518  | 101 288            | 59                  | 173 818  |
|                         | TOIMINTAKULUT  | -88 654  | -92 630  | -64 159            | 69                  | -104 958 |
|                         | TOIMINTAKATE   | 43 948   | 78 887   | 37 130             | 47                  | 68 860   |
| Varikko                 | TOIMINTATUOTOT | 6 443    | 5 862    | 3 886              | 66                  | 6 262    |
|                         | TOIMINTAKULUT  | -5 207   | -4 999   | -3 652             | 73                  | -5 405   |
|                         | TOIMINTAKATE   | 1 236    | 863      | 234                | 27                  | 857      |

\* Toteumat 30.8.2018. Kirjauskausi on vielä kesken ja luvut eivät ole lopulliset.

## TEKNISEN LAUTAKUNNAN ALAISTEN INVESTOINTIEN TOTEUMA 1.1.-31.8.2018

|                                                      | 1.000 EUR            | TA 2018         | * TOT<br>1-8 2018 | * TOT-%<br>1-8 2019 | Ennuste         |
|------------------------------------------------------|----------------------|-----------------|-------------------|---------------------|-----------------|
| <b>Investoinnit yhteensä</b>                         | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-109 530</b> | <b>-46 066</b>    | <b>42</b>           | <b>-105 791</b> |
|                                                      | TOIMINTATUOTOT       | 500             | 379               | 76                  | 500             |
|                                                      | TOIMINTAKATE         | -68 645         | -32 585           | 47                  | -68 296         |
| <b>Rakentaminen yhteensä</b>                         | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-66 140</b>  | <b>-27 911</b>    | <b>42</b>           | <b>-64 701</b>  |
| <b>Uudisrakennukset</b>                              | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-35 180</b>  | <b>-12 040</b>    | <b>34</b>           | <b>-32 357</b>  |
| <b>Peruskorjaukset</b>                               | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-27 245</b>  | <b>-14 853</b>    | <b>55</b>           | <b>-29 796</b>  |
| <b>Vuokra- ja osaketilojen muutostyö</b>             | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-3 715</b>   | <b>-1 018</b>     | <b>27</b>           | <b>-2 548</b>   |
| <b>Julkinen käyttöomaisuus yhteensä</b>              | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-39 900</b>  | <b>-17 735</b>    | <b>44</b>           | <b>-37 600</b>  |
|                                                      | TOIMINTATUOTOT       | 500             | 379               | 76                  | 500             |
|                                                      | TOIMINTAKATE         | -39 400         | -17 356           | 44                  | -36 500         |
| <b>Liikennealueet</b>                                | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-28 100</b>  | <b>-14 376</b>    | <b>51</b>           | <b>-27 000</b>  |
|                                                      | TOIMINTATUOTOT       | 500             |                   |                     | 500             |
|                                                      | TOIMINTAKATE         | -27 600         | -14 376           | 52                  | -26 500         |
| <b>Urheilualueet</b>                                 | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-2 800</b>   | <b>-251</b>       | <b>9</b>            | <b>-2 800</b>   |
|                                                      | TOIMINTATUOTOT       |                 | 372               |                     |                 |
|                                                      | TOIMINTAKATE         | -2 800          | 121               | -4                  | -2 800          |
| <b>Virkistysalueet</b>                               | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-400</b>     | <b>-178</b>       | <b>45</b>           | <b>-400</b>     |
| <b>Ympäristörakentaminen</b>                         | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-6 000</b>   | <b>-2 815</b>     | <b>47</b>           | <b>-6 000</b>   |
|                                                      | TOIMINTATUOTOT       |                 | 7                 |                     |                 |
|                                                      | TOIMINTAKATE         | -6 000          | -2 808            | 47                  | -6 000          |
| <b>Yhteishankkeet</b>                                | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-2 600</b>   | <b>-115</b>       | <b>4</b>            | <b>-1 400</b>   |
| <b>Kehärata</b>                                      | <b>TOIMINTAKULUT</b> |                 | <b>-176</b>       |                     | <b>-200</b>     |
| <b>Teknisen lautakunnan alainen irtain omaisuus</b>  | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-1 490</b>   | <b>-44</b>        | <b>3</b>            | <b>-1 490</b>   |
| <b>Teknisen lautakunnan alainen kiinteä omaisuus</b> |                      |                 |                   |                     |                 |
| <b>maa-alueiden kunnostus</b>                        | <b>TOIMINTAKULUT</b> | <b>-2 000</b>   | <b>-376</b>       | <b>19</b>           | <b>-2 000</b>   |

\* Toteumat 30.8.2018. Kirjauskausi on vielä kesken ja luvut eivät ole lopulliset.

## Sitovat tavoitteet vuodelle 2018

| Sitova tavoite vuodelle 2018                                                         | Sitovan tavoitteen mittari                                                                                                                                                                                               | Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu                     | Mittarin tavoitetaso 2018                                            | Vastuhenkilö(t) | Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi                                                                                                                                                              | Mittari(e)n tilanne 31.8.2018                                                                                                                         | Tavoitteen toteutumisarvio<br>Tavoite toteutunee:<br>- täysin<br>- osittain<br>- ei lainkaan |
|--------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| Turvaamme talouden tasapainon                                                        |                                                                                                                                                                                                                          |                                                        |                                                                      |                 |                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                       |                                                                                              |
| 2. Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2018 vähintään 34 miljoonaa euroa          | Maanmyyntivoitot                                                                                                                                                                                                         | 48,8 M€                                                | 34,0 M€                                                              | Hannu Penttilä  | Kerrostalotontteja on myyty 9 kpl, rivi- ja pientalotontteja 26 kpl ja työpaikkatontteja/tontinosia 8 kpl. Vuoden 2018 myyntiennusteen perusteella maanmyyntivoittotavoite toteutunee.                                                  | 15,2 M€ (tilanne 29.8.2019)                                                                                                                           | Tavoite toteutunee täysin.                                                                   |
| 5. Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle                             | Kaupungin maaomaisuus uudiskaavoituksessa (vahvistuneet kaavat)                                                                                                                                                          | 35 %                                                   | 35 %                                                                 | Hannu Penttilä  | Kaavoitusohjelma suunnitellaan niin, että kaupungin maiden osuus on strategian mukainen.                                                                                                                                                | 53 %                                                                                                                                                  | Tavoite toteutunee täysin.                                                                   |
| Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien                                            |                                                                                                                                                                                                                          |                                                        |                                                                      |                 |                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                       |                                                                                              |
| 6. Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle | Asemakaavoitettu asuntokerrosala (netto) joukkoliikenteen vyöhykkeellä                                                                                                                                                   | 50 %                                                   | 80 %                                                                 | Hannu Penttilä  | Kaavoja on valmistunut ennakoitua vähemmän. Isot asumisen kaavat, jotka tullaan hyväksymään tänä vuonna, sijoittuvat joukkoliikennevyöhykkeelle.                                                                                        | 53 %                                                                                                                                                  | Tavoite toteutunee täysin.                                                                   |
| 7. MAL-tavoitteet toteutuvat                                                         | Toteutamme Helsingin seudulla sovitun asuntotuotannon määrän ottaen huomioon perheasuntojen tarve<br>MAL-tavoitteet<br>1 065 000 k-m2 / 4 vuotta<br>9 600 asuntoa / 4 vuotta<br><br>Uudispientaloja luvutetaan 450/vuosi | 159 600 k-m2<br>2986 asuntoa<br><br>350                | Keskimäärin: 266 250 k-m2/vuosi ja 2400 asuntoa/vuosi<br><br>450     | Hannu Penttilä  | Vuoden loppuun mennessä tulossa 250 000 k-m2 asumisen kaavaa.<br><br>Pientalolupia on myönnetty 135 kpl, yhteensä 225 talolle                                                                                                           | 69 967 k-m2<br><br>Valmistuneita asuntoja on yhteensä 2328, joista 2014 kerrostaloissa, 85 rivi- ja ketjutaloissa ja 228 pientaloissa.<br><br>225 kpl | Tavoite toteutunee osittain.                                                                 |
| 8. Joukkoliikenteen käyttö kasvaa                                                    | Kasvu vähintään 2,5 %                                                                                                                                                                                                    | 107 500 nousua arkivuorokaudessa                       | 113 300 nousua arkivuorokaudessa                                     | Hannu Penttilä  | Vantaa edistää runkolinjojen käyttöönottoa, suunnittelee Raide-Jokeri 3:a, kehittää joukkoliikenneinfraa ja liikennevaloetuksia sekä edistää pyöräilyn ja joukkoliikenteen yhteenkytkentää.                                             | HSL toimittaa luvut loppusyksystä.                                                                                                                    | Arviointi tehdään vuoden lopussa.                                                            |
| 9. Pysäköinti uudistuu                                                               | Kadunvarsipysäköinnin uudistaminen, pysäköintiyhtiön selvittäminen                                                                                                                                                       | kadunvarsipysäköinnin tulot: 0 €, ei pysäköintiyhtiötä | kadunvarsipysäköinnin tulot: 300 000 €, yhtiö aloittanut toimintansa | Hannu Penttilä  | Kadunvarsipysäköinnin maksullisuus aloitettiin 2.1.2018. Pysäköinnin toimivuutta ja sille asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan tiiviisti.<br><br>Pysäköintiyhtiön perustamisen mahdollisuuksia selvitetään ja suunnitellaan. | Pysäköintitulot 62 287 euroa.                                                                                                                         | Tavoite toteutunee osittain.                                                                 |

| Sitova tavoite vuodelle 2018                         | Sitovan tavoitteen mittari                                                                                     | Mittarin lähtötaso, v:n 2016 loppu  | Mittarin tavoitetaso 2018                                     | Vastuhenkilö(t) | Keskeiset toimenpiteet 1.1. - 31.8.2018 sitovan tavoitteen toteuttamiseksi                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | Mittari(e)n tilanne 31.8.2018                                                                             | Tavoitteen toteutumisarvio<br>Tavoite toteutunee:<br>- täysin<br>- osittain<br>- ei lainkaan |
|------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------|-----------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------|
| 10. Ekologiset viherysteydet säilyvät                | Tärkeimmät ekologiset yhteydet selvitetään                                                                     | Selvitystä ei ole tehty             | Selvitys tehty                                                | Hannu Penttilä  | Selvitys valmistunut. Ratkaisut tehdään yleiskaavassa.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | Selvitys tehty.                                                                                           | Tavoite toteutunee täysin.                                                                   |
| 11. Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030    | Hiilineutraalin Vantaan tiekartta laaditaan vuoden 2018 aikana                                                 | Ei suunnitelmaa                     | Suunnitelma laadittu ja hyväksytty, toimenpiteet käynnistetty | Hannu Penttilä  | Resurssiviisauden tiekartta hyväksytty.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | Tiekartan pohjalta valmistellaan toimialojen suunnitelmat.                                                | Tavoite toteutunee täysin.                                                                   |
| Edistämme asukkaiden hyvinvointia                    |                                                                                                                |                                     |                                                               |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                           |                                                                                              |
| 21. Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat | Käyttäjien tyytyväisyys-% toimenpiteisiin sisäilmakorjauksissa, mittareita kehitetään talousarviovuoden aikana | 71 % kokee olosuhteiden parantuneen | 80 % kokee olosuhteiden parantuneen                           | Hannu Penttilä  | Vuoden 2018 sisäilmakorjauskohteiden työohjelma ja laadunvarmistusmalli on laadittu.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | Tulokset arvioidaan käyttäjäkyselyin korjaustoimien jälkeen. Valtaosa korjauksista toteutuu kesän aikana. | Arviointi tehdään vuoden lopussa.                                                            |
| Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä     |                                                                                                                |                                     |                                                               |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                           |                                                                                              |
| Johdamme uudistuen ja osallistuen                    |                                                                                                                |                                     |                                                               |                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                           |                                                                                              |
| 27. Tikkurilan toimitilahanke etenee                 | Hanke edistyy suunnitellusti                                                                                   | Hankesuunnittelu käynnistetty       | Hankkeen suunnitelmat hyväksytty ja asemakaavaluonnos valmis  | Hannu Penttilä  | Tarveselvitys/hankesuunnitelma on hyväksytty kh:ssa 11.12.2017. Yleisjaosto päätti 12.3.2018 toimintaohjeet Kiinteistö Oy Vantaan kauppалantaloa ja VTK Kiinteistöt Oy:tä koskien. Kiinteistö Oy Vantaan kauppалantalo on tehnyt hankintapäätöksen rakennuttajakonsultista ja valitun konsultin kanssa on allekirjoitettu sopimus. Kaavavalmisteluun yhteydessä on huhtikuussa järjestetty 3 vuorovaikutustilaisuutta, asukkaille, luottamushenkilöille ja henkilöstölle. Kaupunkisuunnittelulautakunta 14.5.2018 palautti asemakaavan muutosluonnosehdotuksen uudelleen valmisteluun. Asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä. | Hankkeen suunnitelmat ovat edenneet ja asemakaavan muutosluonnosehdotusten valmistelu on käynnissä.       | Tavoite toteutunee osittain.                                                                 |



## **Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan käyttötalouden talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2022 /HP**

VD/5462/02.01.00.03/2018

HP/JH

### **1. Talousarvio ja kehys 2019**

Taloussuunnitelman 2019–2022 keskeisenä lähtökohtana on 11.12.2017 kaupunginvaltuustossa hyväksytty Vantaan kaupungin valtuustokauden strategia 2018–2021. Strategian taloustavoitteet mittareineen sekä toimialojen taloustavoitteiden toteuttamisen tueksi valmistelemat kehittämiskärjet muodostavat valtuustokauden talousohjelman. Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialan kehittämiskärjet ovat Matti-hanke (MATTI on lyhenne sanoista maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä), Tikkurilan toimitilauudistus ja maksullinen pysäköinti.

Kehyksen lähtökohtana ovat siis valtuuston määrittelemät käyttötalouden ja investointien kasvun linjaukset. Niiden mukaan käyttötalousmenot voivat nousta vuosittain enintään 1,5 % toimintaympäristömuutokset kuten väestönkasvu huomioiden ja valtuustokauden investointien enimmäismäärä on 500 miljoonaa.

Talousarvio- ja taloussuunnitelmakaudella 2019–2022 toteutetaan Uusi Vantaa organisaatiouudistus. Uudistuksessa tullaan määrittelemään Vantaan kaupungin toimialarakenne uudestaan. Taloussuunnitelmavuodet on tarkasteltu olemassa olevan rakenteen mukaan lukuun ottamatta toimialan sisällä tapahtuvia muutoksia.

Toimialan sisäisiä organisaatiomuutoksia ovat: pysäköinninvalvonta-yksikkö siirretään talous- ja hallintopalveluista kuntatekniikan keskukseen ja geotekniikka-yksikkö siirretään kuntatekniikan keskuksesta kiinteistöt ja asuminen tulosalueelle.

Kehyksessä kaupungin suunniteltu bruttoinvestointitaso vuodelle 2019 on 151,6 milj. euroa (investointiosa netto 148,1 milj. euroa) ja kokonaisinvestointitaso liikelaitokset ja rahastot mukaan lukien noin 159,4 milj. euroa (investointiosa netto 155,9 milj. euroa). Vuoden 2019 kaupungin investoinneista katetaan kehysvalmistelutilanteen arvion mukaan tulo-rahoituksella noin 77 prosenttia ja kokonaisinvestoinneista 73 prosenttia.

Toimialan osuus bruttoinvestointitasosta vuonna 2019 on noin 137 milj. euroa. Marja-Vantaan ja keskusten kehittämisrahaston investoinnit ovat noin 5 miljoonaa euroa.

### **2. Taloussuunnitelmaesitys 2019–2022**

Talousarviossa 2019 toimialan tuloiksi on asetettu noin 277 milj. euroa ja menoiksi noin 234 milj. euroa. Näin ollen talousarviossa 2019 toimintakate on noin 43 milj. euroa. Teknisen lautakunnan alainen talousarvio poikkeaa kehyksestä menojen suhteen noin 13 miljoonaa euroa. Menojen nousu johtuu ulkoisten vuokrien kasvusta, sekä joukkoliikenteen kuntaosuuden noususta. Ulkoisten vuokrien kasvua eikä joukkoliikenteen kuntaosuuden kasvua ole huomioitu kehysvalmistelussa.

Kehyksessä asetetun tulotavoitteen saavuttaminen riippuu yleisestä taloudellisesta kehityksestä sekä yritystoiminnan ja rakentamisen vilkkaudesta. Toimialan taksojen mukaiset maksut ovat jo kauttaaltaan





määritelty tasoon, jota korottamalla tulokertymää ei juurikaan voida lisätä. Lakimuutosten myötä taksoja tarkistetaan.

Merkittävimmän tuloerän, maanmyyntitulojen, tavoite on 34 miljoonaa euroa. Tämän tason ylittävillä maanmyyntituloilla on mahdollista pääomittaa rahastoa, mikäli kaupungin tilinpäätös sen mahdollistaa. Näin menetellen keskustojen kehittämishankkeita voidaan edistää.

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalle erityinen haaste on väestönkasvusta ja rakentamisesta johtuva volyymikasvu suhteessa käytettävissä oleviin resursseihin. Palvelutason säilyttäminen on toimialan keskeisin haaste.

Toimialan ja tulosalueiden toiminnankuvauksissa on yksityiskohtaisemmin selvitetty mm. keskeisiä tavoitteita, strategian pohjana olevia toimintaympäristön muutoksia, palvelustrategiaa ja -tuotantoa sekä muita taloussuunnitteluun ja toimintaan vaikuttavia tekijöitä.

### **3. Valtuustokauden 2018–2021 strategia**

Valtuustokauden strategiaa toteutetaan vuosittain valtuustotasoisten sitovien tavoitteiden sekä toimialojen tavoitteiden ja tulokorttien kautta. Sitovat tavoitteet ovat valtuustossa hyväksyttäviä toiminnallisia ja taloudellisia tavoitteita, jotka edistävät valtuustokauden strategisten päämäärien toteutumista.

Liiteaineistona on vuoden 2019 toimialan tulokorttiluonnos, joka on johdettu toimialalle kaupunkitasoisesti asetetuista sitovista tavoitteista, sekä toimialan omista tavoitteista.

### **4. Henkilöstösuunnitelma 2019–2021**

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialalla on merkittävä rooli Vantaan kaupungin strategiassa. Toimialan henkilöstösuunnitelma on osa strategisen suunnittelun kokonaisuutta. Toimialan tavoitteena on toteuttaa Vantaan kaupungin strategiaa käytännön tasolla ennakoidulla, suunnittelella ja toimeenpanemalla muutokset resurssiviisaasti ja tehokkaasti.

Maankäytön rakentamisen ja ympäristön toimialalla seurataan ja ennakoidaan toimintaympäristön muutoksia. Muutostilanteissa pyritään nopeasti sopeutumaan muuttuneeseen toimintaympäristöön. Ennakoivan suunnittelun myötä avautuvien vakanssien toimenkuva voidaan muokata toimialan tarpeita palvelevaksi. Toimialalla harkitaan tarkoin kaikkien avautuvien vakanssien täyttämättä jättämistä, täyttämisen siirtämistä ja täyttämistä. Jokaisen vakanssin täyttämisen yhteydessä tehtäväkuvaukset päivitetään vastaamaan lähitulevaisuuden tarpeita.

Talousarvio 2019 pitää sisällään määrärahat vakinaiselle sekä tiedossa olevalle määräajaiselle henkilöstölle.

### **6. Investoinnit**

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan kuuluvat seuraavat TAE2017 – osiot: 91 Rakentaminen, 93 Julkinen käyttöomaisuus, sekä 94 teknisen lautakunnan alainen Irtain omaisuus.



## Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) tehdä liitteen 1 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2019–2022 käyttötalouden osalta,
- b) tehdä liitteen 2 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2019–2022 kunnallisteknisten investointien osalta,
- c) tehdä liitteen 3 mukainen taloussuunnitelmaesitys 2019–2028 rakentamisinvestointien osalta,
- d) merkitä tiedoksi liitteen 1 mukainen henkilöstösuunnitelma 2019–2021,
- e) hyväksyä Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön tulokortin luonnos vuodelle 2019 teknisen lautakunnan alaisen toiminnan osalta.

Käsittely: Merkittiin että talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti selosti asiaa kokouksessa.

## Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

## Liitteet:

Liite 1: Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan talousarvio 2019 ja taloussuunnitelma 2020-2022

Liite 2: Kunnallistekniikan investoinnit 2019-2022

Liite 3: Tilakeskuksen investointiohjelma 2019-2028

Täytäntöönpano: Taloussuunnittelu, Matti Ruusula

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

## Lisätiedot:

talous- ja hallintojohtaja Jonna Hohti, puh. 043 8268687, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



**TALOUSARVIO 2019**

**TALOUSSUUNNITELMA 2020-2022**

**Teknisen lautakunnan alainen toiminta**

**11.9.2018**



## Sisältö

|                                                                |    |
|----------------------------------------------------------------|----|
| 14 Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala.....        | 2  |
| Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....          | 2  |
| Toimialan keskeiset tavoitteet .....                           | 3  |
| 14 5 Tekninen lautakunta yhteensä .....                        | 5  |
| Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....          | 5  |
| 15 01 Tekninen lautakunta .....                                | 6  |
| Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....          | 6  |
| 14 50 Kuntatekniikan keskus.....                               | 8  |
| Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....          | 8  |
| Tulosalueen keskeiset tavoitteet.....                          | 9  |
| Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen ..... | 10 |
| 14 51 Joukkoliikenne .....                                     | 12 |
| Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....          | 12 |
| Tulosalueen keskeiset tavoitteet.....                          | 12 |
| Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen ..... | 13 |
| 15 20 Tilakeskus .....                                         | 14 |
| Tulosalueen keskeiset tavoitteet.....                          | 16 |
| Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen ..... | 17 |
| 14 52 Varikko.....                                             | 18 |
| Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset.....          | 18 |
| Tulosalueen keskeiset tavoitteet.....                          | 19 |
| INVESTOINNIT .....                                             | 20 |
| 91 Rakentaminen .....                                          | 20 |
| 93 Julkinen käyttöomaisuus.....                                | 20 |
| 94 Irtain omaisuus .....                                       | 20 |

## LIITTEET:

Liite1: Määräraha-aulukko

Liite 2: Toimialan tulokortti

Liite 3: Toimialan henkilöstösuunnitelma

## 14 Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala

| Määrärahat 1000 euroa | TP 2017  | KS 2018  | TA 2019  | TS 2020  | TS 2021  | TS 2022  |
|-----------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|
| TOIMINTATUOTOT        | 245 930  | 265 693  | 276 831  | 280 407  | 284 945  | 289 573  |
| TOIMINTAKULUT         | -190 566 | -208 118 | -234 378 | -241 244 | -242 461 | -246 049 |
| TOIMINTAKATE          | 55 364   | 57 575   | 42 453   | 39 163   | 42 484   | 43 523   |

| Tuloslaskelma 1000 euroa      | TP 2017         | KS 2018         | TA 2019         |
|-------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| MYYNTITUOTOT                  | 19 557          | 23 343          | 24 998          |
| MAKSUTUOTOT                   | 36 051          | 23 739          | 20 299          |
| TUET JA AVUSTUKSET            | 65              | 349             | 349             |
| MUUT TOIMINTATUOTOT           | 190 256         | 218 260         | 231 185         |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>         | <b>245 930</b>  | <b>265 693</b>  | <b>276 831</b>  |
| HENKILÖSTÖKULUT               | -29 957         | -31 354         | -31 567         |
| PALVELUJEN OSTOT              | -79 903         | -95 833         | -98 465         |
| AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT | -21 935         | -22 162         | -23 741         |
| AVUSTUKSET                    | -61             | -84             | -84             |
| MUUT TOIMINTAKULUT            | -58 709         | -58 685         | -80 521         |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>          | <b>-190 566</b> | <b>-208 118</b> | <b>-234 378</b> |
| <b>TOIMINTAKATE</b>           | <b>55 364</b>   | <b>57 575</b>   | <b>42 453</b>   |

### Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala vastaa:

- kaavoituksesta ja maankäytön suunnittelusta sekä rakennusvalvonnasta
- julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta
- liikennesuunnittelusta ja pysäköinninvalvonnasta
- ympäristönsuojelusta ja ympäristöterveydenhuollosta
- maanhankinnasta ja -myynnistä
- kaupungin toimitiloista
- kaupunkisuunnittelulautakunnalle ja sen rakennuslupajaostolle, tekniselle lautakunnalle sekä ympäristölautakunnalle kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta
- sisäilma-asioiden neuvottelukunnalle sekä alueellisille toimikunnille kuuluvien asioiden valmistelusta ja täytäntöönpanosta



Toimiala koostuu seitsemästä tulosalueesta: kiinteistöt ja asuminen, kaupunkisuunnittelu, tilakeskus, kuntatekniikkakeskus, rakennusvalvonta, ympäristökeskus ja talous- ja hallintopalvelut.

Taloussuunnitelmakaudella keskeisimpiä toimintaympäristön muutoksia ovat:

Hiilineutraali Vantaa 2030:

- Aviapoliksen ja muiden työpaikka-alueiden vetovoima
- Keskustojen voimakas rakentaminen
- Kasvaneet MAL-asuntotuotantotavoitteet
- Myönteisen erityiskohtelun ohjelma
- Liikenteen murros

Uudet tavat toimia ja digitalisaatio:

- Tikkurilan toimitilahankkeen eteneminen kilpailutusvaiheeseen ja rakentamisen aloittaminen
- Matti-järjestelmän asteittainen käyttöönotto

Henkilöstö ja osaaminen:

- Osaamisen varmistaminen muutoksessa

## Toimialan keskeiset tavoitteet

Toimialan tulokortti on laadittu valtuustokauden strategian, kaupungin tulokorttiluonnoksen ja kehyksen sekä toimialan toiminnan muiden keskeisten tavoitteiden pohjalta. Tulokortti käsittää tavoitteet ja niiden mittarit lähtö- ja tavoitetasoineen.

Toimialan tulokortti tukee Vantaan kaupungin valtuustokauden 2018–2021 strategiaa erityisesti painopistealueilla: 1) Vahvistamme taloutta ja 2) Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien.

Kaupunkitason sitovat tavoitteet on sisällytetty toimialan tulokorttiin vastuutuksen mukaisesti.

Toimialan tavoitteiden toteutumisen suurin riski on yleinen taloudellinen kehitys ja sen mahdolliset seurannaisvaikutukset. Tämä vaikuttaa laajasti toimintaan ja erityisesti suuriin maanmyyntitavoitteisiin ja sitä kautta myös mm. asuntotuotantoon. Energian hinnan nousu edellyttää kaikkien panostusta energiansäästö tavoitteiden saavuttamiseksi.

Toimialan keskeiset valtuustotason sitovat tavoitteet ovat seuraavat:

- Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2019 vähintään 34 milj. euroa.
- Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle.
- Vantaa on hiilineutraali vuonna 2030.
- Ekologiset viheryhteydet säilyvät.
- Joukkoliikenteen käyttö kasvaa.

- Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen runkoväylien varteen
- MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu.
- Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueita kehittyvät.
- Sisäilmakorjaukset kohteissa onnistuvat.
- Tikkurilan toimitalohanke etenee.

Lisäksi Toimialan tulokortilta löytyy seuraavat tavoitteet toimialalle:

- Tilojen korjausvelka ei kasva.
- Pysäköinti uudistuu.
- Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seuranta- ja arviointia.
- Aktiivinen yhteistyö ja sidosryhmätyö.
- Kaupunkikeskukset kehittyvät.
- Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon.
- MATTI ja avoimet työtilat luovat yhteisen työskentely-ympäristön.
- Resurssiviisautta tukevat toimenpiteet määritelty tulosalueittain.

Vantaalla MAL-sopimuksen tavoitteena on kaavoittaa neljän vuoden aikana yhteensä 1 040 000 kerrosneliömetriä ja toteuttaa yhteensä 9 600 asuntoa. Vuosittaisena tavoitteena on kaavoittaa keskimäärin 266 250 kerrosneliömetriä ja toteuttaa noin 2 400 asuntoa.

Helsingin seudulla on sovittu asunto-asemakaavoituksen merkittävästä lisäämisestä. Sopimuksen tavoitteena on myös kasvattaa Helsingin seudun asuntotuotantoa kysyntää vastaavasti ja sillä luodaan edellytykset huomattavasti päättynyttä sopimuskautta suuremmalle asuntotuotannolle.

MAL-sopimusten tavoitteena on lisätä kaupunkiseutujen kilpailukykyä vahvistamalla kuntien keskinäistä sekä seudun ja valtion välistä yhteistyötä maankäytön, asumisen ja liikenteen ongelmien ratkaisemisessa.

## 14 5 Tekninen lautakunta yhteensä

Vastuuhenkilö: Hannu Penttilä

Toimielin: Tekninen lautakunta

Puheenjohtaja: Paula Lehmuskallio

| Määrärahat 1000 euroa | TP 2017  | KS 2018  | TA 2019  | TS 2020  | TS 2021  | TS 2022  |
|-----------------------|----------|----------|----------|----------|----------|----------|
| TOIMINTATUOTOT        | 185 347  | 216 318  | 230 159  | 233 034  | 236 860  | 240 765  |
| TOIMINTAKULUT         | -170 688 | -188 055 | -214 513 | -220 981 | -221 794 | -224 968 |
| TOIMINTAKATE          | 14 659   | 28 263   | 15 646   | 12 052   | 15 066   | 15 796   |

| Tuloslaskelma 1000 euroa      | TP 2017         | KS 2018         | TA 2019         |
|-------------------------------|-----------------|-----------------|-----------------|
| MYYNTITUOTOT                  | 18 936          | 22 727          | 24 450          |
| MAKSUTUOTOT                   | 27 738          | 16 825          | 14 006          |
| TUET JA AVUSTUKSET            | 36              | 349             | 349             |
| MUUT TOIMINTATUOTOT           | 138 636         | 176 416         | 191 354         |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>         | <b>185 347</b>  | <b>216 318</b>  | <b>230 159</b>  |
| HENKILÖSTÖKULUT               | -15 614         | -16 310         | -15 975         |
| PALVELUJEN OSTOT              | -77 189         | -92 789         | -96 252         |
| AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT | -21 595         | -21 802         | -23 357         |
| AVUSTUKSET                    | -61             | -84             | -84             |
| MUUT TOIMINTAKULUT            | -56 229         | -57 069         | -78 844         |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>          | <b>-170 688</b> | <b>-188 055</b> | <b>-214 513</b> |
| <b>TOIMINTAKATE</b>           | <b>14 659</b>   | <b>28 263</b>   | <b>15 646</b>   |

### Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Teknisen lautakunnan alaiseen toimintaan bruttobudjetoituna yksikkönä kuuluvat: tekninen lautakunta, kuntatekniikan keskus ja joukkoliikenne. Nettobudjetoituina yksikköinä teknisen lautakunnan alaisuuteen kuuluvat: tilakeskus ja varikko.



## 15 01 Tekninen lautakunta

| Määrärahat 1000 euroa | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 | TS 2020 | TS 2021 | TS 2022 |
|-----------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| TOIMINTAKULUT         | -53     | -80     | -65     | -66     | -68     | -69     |
| TOIMINTAKATE          | -53     | -80     | -65     | -66     | -68     | -69     |

| Tuloslaskelma 1000 euroa      | TP 2017    | KS 2018    | TA 2019    |
|-------------------------------|------------|------------|------------|
| HENKILÖSTÖKULUT               | -44        | -57        | -51        |
| PALVELUJEN OSTOT              | -8         | -19        | -12        |
| AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT | -1         | -3         | -2         |
| MUUT TOIMINTAKULUT            | 0          | -1         | 0          |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>          | <b>-53</b> | <b>-80</b> | <b>-65</b> |
| <b>TOIMINTAKATE</b>           | <b>-53</b> | <b>-80</b> | <b>-65</b> |

### Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tekninen lautakunta vastaa:

- kaupungin toimitilajohtamisesta, toimitilastrategiasta sekä kaupungin eri toimialojen tarvitsemien riittävien ja asianmukaisten toimitilojen hankkimisesta, hallinnasta ja isännöintitehtävistä
- kaupungin rakennetun ja muun kaupunginhallituksen päättämän kiinteistöomaisuuden kehittämisestä, kunnossapidosta ja kiinteistönhoidosta
- toimitilojen hankevalmistelusta ja rakennuttamisesta
- liikenteen ja yhdyskuntatekniikan kokonaisvaltaisesta kehittämisestä sekä julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta
- yhdyskuntateknisten rakentamis- ja ylläpitopalvelujen ja varikkotoimintojen tuottamisesta ja kaupungin varikkotoiminnasta
- kaupungin liikenneturvallisuustyöstä
- yleisistä ja yksityisistä teistä annetuissa laeissa kunnan tielautakunnalle säädetyistä tehtävistä
- yhteistyöstä muiden viranomaisten kanssa siltä osin kuin toisin ei ole määrätty.

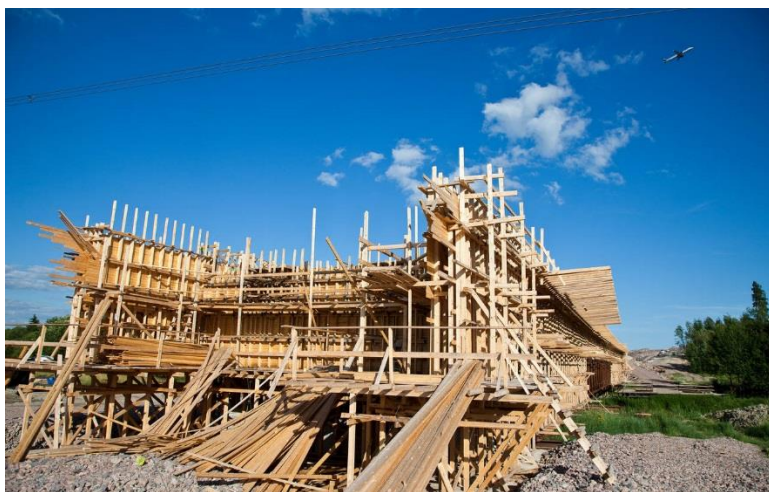
Teknisessä lautakunnassa on yksityistiejaosto, joka pitää yksityisistä teistä annetussa laissa kunnan tielautakunnalle määrätty toimitukset.

Keskeisenä tavoitteena taloussuunnitelmakaudella 2019-2022 on vastata julkisen kaupunkitilan ja joukkoliikenteen kehittämisestä sekä rakennetun omaisuuden kunnon varmistamisesta ja nykyaikaisten toimitilaratkaisujen tuottamisesta. Lautakunnan erityisenä tehtävänä on vastata

uudisrakennuksia, peruskorjauksia ja julkista käyttöomaisuutta koskevien investointien toteuttamisesta.

Rakentamisen laatua valvotaan ja toimitilojen sisäilmaolosuhteita seurataan aktiivisemmin, jotta mahdollisiin epäkohtiin voidaan puuttua ripeämmin. Rakentamisen kosteuden hallinta ja toimiva ilmanvaihto ovat keskeisiä varmistettavia asioita sekä uudis- että korjausrakentamisessa.

Joukkoliikenteen palvelukyvyn parantamiseksi päätetään Vantaan Ratikan yleissuunnitelman laatimisesta välille Mellunkylä – Hakunila – Tikkurila – Aviapolis.



## 14 50 Kuntatekniikan keskus

| Määrärahat 1000 euroa | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 | TS 2020 | TS 2021 | TS 2022 |
|-----------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| TOIMINTATUOTOT        | 35 433  | 27 338  | 26 296  | 26 555  | 26 819  | 27 086  |
| TOIMINTAKULUT         | -37 895 | -40 345 | -41 381 | -42 029 | -42 689 | -43 363 |
| TOIMINTAKATE          | -2 462  | -13 007 | -15 085 | -15 473 | -15 870 | -16 277 |

| Tuloslaskelma 1000 euroa      | TP 2017        | KS 2018        | TA 2019        |
|-------------------------------|----------------|----------------|----------------|
| MYYNITUOTOT                   | 7 440          | 10 467         | 10 190         |
| MAKSUTUOTOT                   | 27 738         | 16 825         | 14 006         |
| TUET JA AVUSTUKSET            | 36             |                | 0              |
| MUUT TOIMINTATUOTOT           | 218            | 46             | 2 100          |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>         | <b>35 433</b>  | <b>27 338</b>  | <b>26 296</b>  |
| HENKILÖSTÖKULUT               | -10 990        | -11 092        | -11 027        |
| PALVELUJEN OSTOT              | -19 792        | -21 503        | -22 758        |
| AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT | -3 544         | -3 820         | -3 789         |
| AVUSTUKSET                    | -61            | -80            | -80            |
| MUUT TOIMINTAKULUT            | -3 508         | -3 850         | -3 726         |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>          | <b>-37 895</b> | <b>-40 345</b> | <b>-41 381</b> |
| <b>TOIMINTAKATE</b>           | <b>-2 462</b>  | <b>-13 007</b> | <b>-15 085</b> |

### Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Kuntatekniikan keskuksen tulosalue vastaa kaupungin julkisesta kaupunkitilasta eli katujen sekä viheralueiden suunnittelusta, rakentamisesta ja kunnossapidosta. Se suunnittelee tai suunnitteluttaa investoinnit, laatii vuosittaiset rakentamisohjelmat sekä valmistelee maankäytösopimuksia. Investoinnit ja kunnossapitotyöt toteutetaan itse tai teetetään ulkopuolisilla palveluntuottajilla monituottajamallin mukaisesti. Tulosalue vastaa myös kaupungin liikennesuunnittelusta ja kaupungin toimivaltaan kuuluvista joukkoliikenneasioista.

Kuntatekniikan keskukseen kuuluu myös kaupungin keskitetystä ajoneuvohallinnasta vastaava varikko, joka on erillinen nettobudjetoitu tulosityksikkö.

Kuntatekniikan keskus tekee seudullisten kuntayhtymien HSY:n ja HSL:n kanssa yhteistyötä vesihuollon investointien suunnittelussa ja toteuttamisessa sekä joukkoliikenneasioiden valmistelussa.

## Tulosalueen keskeiset tavoitteet

- MATTI-toimintamallien ja tietojärjestelmän käyttöönotto
- Resurssiviisaan liikkumisen kehittäminen monipuolisesti
- Kaupungin alueellisen pysäköintiyhtiön selvitystyön jatkaminen
- Vantaan Ratikka yleissuunnittelun jatkaminen
- Ojangan bussivarikon rakennuttaminen

Maankäytön toimintamalli ja tietojärjestelmä -hanketta (MATTI) jatketaan vuonna 2019 ja siinä kuntatekniikan keskuksella on merkittävä rooli niin prosessien määrittelyssä, kuin hankkeen johtamisessa ja muutosjohtamisessa. Vuoden 2019 tavoitteena on saada valmiiksi ja jalkauttaa julkaisu 2, joka sisältää kuntatekniikan keskuksen suunnittelutyön ja yleisten alueiden kunnossapidon osuudet. Vuoden aikana valmistellaan myös rakentamisen osuuden sisältävää julkaisua 3. Koko järjestelmän käyttöönoton tavoiteaika on vuonna 2020.

Resurssiviisasta liikkumista kehitetään monipuolisesti tiiviissä yhteistyössä koko toimijakentän (valtio, kaupunki, yritykset, liikkuajat) kanssa Vantaan liikennepoliittisen ohjelman suunnitteluperiaatteita noudattaen.

Pyöräilyä edistetään rakentamalla pyöräilyn laatukäytäviä, kehittämällä pyöräpysäköintiä ja vantaalaista kaupunkipyöräjärjestelmää. Vähäpäästöistä liikennettä edistetään mm. edesauttamalla henkilöautojen latauspisteiden rakentamista sekä siirtymällä biodieselin käyttöön kaupungin omissa ajoneuvoissa.

Joukkoliikenteen osalta tavoitteena on edelleen pitää joukkoliikenteen subventioaste alle 50 % ja samalla matkalippujen hintojen nousu kohtuullisena. Tavoitteeseen pyritään pääsemään tarkastelemalla joukkoliikenteen palvelutasoa ja operointikustannuksia kriittisesti sekä aktiivisella edunvalvonnalla HSL:n suuntaan. Joukkoliikenteen käyttäjämäärät nousevat 3 % vuodessa kehittämällä Vantaata raideliikenteen asemiin ja joukkoliikennekäytäviin tukeutuvana joukkoliikennekaupunkina.

Liikkumista kehitetään kaikkien kulkumuotojen, pysäköinnin sekä liikkumisen ohjauksen keinoilla. Erityisenä painopisteenä on kaupunkipyöräilyn edistäminen. Lisäksi Vantaan kaupunki osallistuu Aviapolis liikennelaboratorio -hankkeeseen, joka rahoitetaan Smart&Clean -säätiön tuella.

Vuoden 2019 tavoitteena on myös kaupungin alueellisen pysäköintiyhtiön selvitystyön jatkaminen. Pysäköintiyhtiömalli, maksullisen pysäköinnin laajentaminen ja älykäs pysäköintinormi mahdollistavat alueellisesti optimoidut pysäköintiratkaisut sekä tiiviin ja toimivan kaupunkirakenteen toteuttamisen. Myös liityntäpysäköintiä kehitetään ja yhteiskäyttöautojen toimintaedellytyksiä edistetään.

Vantaan Ratikan (Mellunmäki-Hakunila-Tikkurila-Aviapolis-lentoasema) yleissuunnittelu käynnistyi vuoden 2018 maaliskuussa ja sen on tarkoitus valmistua syksyllä 2019. Suunnittelu sisältää raitiotien yleispiirteisen teknisen suunnittelun lisäksi esimerkiksi katukuvan suunnittelua, muun liikenteen sujuvuuden varmistamista sekä kattavat raitiotien vaikutustenarvioinnit. Raitiotie mahdollistaa Hakunilan ja Länsimäen kytkemisen raideverkon piiriin, ja nostaa entisestään Aviapoliksen ja Jumbon ympäristön saavutettavuutta.

Kuntatekniikan keskus on yhteistyössä HSL:n kanssa suunnitellut uuden noin 200 bussin varikon Itä-Vantaalle Ojankoon. Yhtiön toteuttaa ja omistaa Vantaan kaupunkikonsernin yhtiö. Asemakaavavalitusten johdosta hanke on viivästynyt, mutta liikenteen uudelta varikolta on tarkoitus alkaa elokuussa 2020. Ojangan varikon valmistuminen mahdollistaa Hakunilan bussivarikon purkamisen ja alueen maankäytön kehittämisen.

### **Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen**

- MATTI-toimintamallin käyttöönotto
- Uuden organisaatorakenteen omaksuminen
- Väistötiloihin muutto
- Osallistuminen toimitilauudistukseen
- Hulevesisopimuksen käyttöönotto
- Osallistuminen kaupungin elinkeino-ohjelman toteuttamiseen

MATTI, maankäytön toimintamalli- ja tietojärjestelmä muuttaa toimintatapoja. Määrittelyvaiheessa tulosalueen keskeiset prosessit on kuvattu, uudelleen arvioitu ja useita tarpeen mukaan kehitetty. Uudet toimintamallit otetaan käyttöön MATTI-julkaisujen myötä ja ne edellyttävät esimiehiltä muutosjohtajuutta ja kokonaisuutena tarkastellen koko henkilökunnan mittavaa kouluttautumista ja uusiin toimintatapoihin sopeutumista.

Uuden MATTI-toimintamallin mukaisen organisaation rakentaminen aloitettiin vuoden 2018 alussa, jolloin uusi lupapalvelut-tulosyksikkö aloitti toimintansa. Yksikössä käsitellään keskitetysti mm. erilaisia julkisen kaupunkitilan (kadut, torit ja puistot) kaivu-, tapahtuma- ja sijoituslupa-asioita. Toisessa vaiheessa perustettiin kunnossapidon tulosyksikkö 1.6.2018 alkaen, johon entinen kadunpito ja viheralueiden kunnossapito yhdistyivät. Kolmas ja viimeinen vaihe toteutetaan vuoden 2019 alussa, jolloin myös suunnittelun ja rakentamisen tulosyksiköt aloittavat toimintansa uuden organisaation mukaisesti, ja pysäköinninvalvonta siirtyy lupapalvelu-tulosyksikköön.

Palvelut tuotetaan edelleen kustannustehokkaasti omaa työtä ja ostopalveluita yhdistäen. Oman tuotannon ja ostopalveluiden osuuksien sekä rakennuttamisen ja omajohtoisen rakentamisen tavoitetilat määritellään. Kunnossapidon kolmas aluehoitourakka käynnistyy kesällä 2019, millä vastataan katu- ja viheralueiden ylläpidettävien alueiden pinta-alojen kasvuun.

Kuntatekniikan keskuksen Kielotie 13:sta sijaitsevat toiminnot muuttavat Asematien väistötiloihin keväällä 2019. Muuton yhteydessä henkilöstö luopuu omista työhuoneistaan ja siirrytään kohti modernia monitilatoimistoa, minkä uskotaan parantavan sekä uuden organisaatorakenteen omaksumista että MATTI-toimintamallien käyttöönottoa.

Tikkurilan toimitilauudistus on edelleen suunnitteilla ja kuntatekniikan keskus osallistuu suunnittelutyöhön omalta osaltaan, myös MATTI-vaatimukset huomioon ottaen. Maastotöiden tukikohtatoiminnot pyritään edelleen keskittämään Voimalantien ja Koisojen tukikohtiin, jolloin erillisistä pienistä tukikohdista voidaan luopua.

HSY:n ja PKS-kaupunkien välinen hulevesisopimus on hyväksytty vuonna 2018. Sopimus astuu voimaan vuoden 2019 alussa. Sopimuksessa on määritelty kunnan ja vesihuoltolaitoksen (HSY) väliset



vastuut hulevesijärjestelmän suunnittelusta, rakentamisesta ja ylläpidosta sekä määritetty kaupungin yleisiltä alueilta perittävä hulevesimaksu. Sopimus vaikuttaa vuodesta 2019 alkaen käyttötalouden talousarvioon. Vantaan kaupunki osallistuu Smart&Clean- säätiön rahoittamaan hulevesiprojektiin.

Kuntatekniikan keskus osallistuu Tikkurilan jokirannan alueen kehittämiseen sekä Kuusijärven kehittämiseen Sipoonkorven kansallispuiston porttina.

| Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut 2019       |         |         |         |         |
|----------------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Kuntatekniikan keskus                                          | TP 2016 | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 |
| Liikenneväylien ylläpito (€/m <sup>2</sup> )                   | 1,5     | 1,5     | 1,6     | 1,6     |
| Rakennetun katuvihreän ylläpito (€/m <sup>2</sup> )            | 0,24    | 0,25    | 0,28    | 0,28    |
| Rakennetun puiston (A-luokka) kunnossapito (€/m <sup>2</sup> ) | 0,52    | 0,52    | 0,55    | 0,55    |
| Maanlajitysalueille tuodut kuormat (kpl/a)                     | 28 887  | 36 024  | 30 000  | 40 000  |



## 14 51 Joukkoliikenne

| Määrärahat 1000 euroa | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 | TS 2020 | TS 2021 | TS 2022 |
|-----------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| TOIMINTATUOTOT        | 10 870  | 11 600  | 13 600  | 12 512  | 12 299  | 12 087  |
| TOIMINTAKULUT         | -38 880 | -50 000 | -52 944 | -56 361 | -54 061 | -54 061 |
| TOIMINTAKATE          | -28 010 | -38 400 | -39 344 | -43 849 | -41 762 | -41 974 |

| Tuloslaskelma 1000 euroa | TP 2017        | KS 2018        | TA 2019        |
|--------------------------|----------------|----------------|----------------|
| MYYNITUOTOT              | 10 870         | 11 600         | 13 600         |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>    | <b>10 870</b>  | <b>11 600</b>  | <b>13 600</b>  |
| PALVELUJEN OSTOT         | -38 880        | -50 000        | -52 944        |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>     | <b>-38 880</b> | <b>-50 000</b> | <b>-52 944</b> |
| <b>TOIMINTAKATE</b>      | <b>-28 010</b> | <b>-38 400</b> | <b>-39 344</b> |

### Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Vantaan talousarvio perustuu HSL:n alustavaan talousarvioon vuosille 2019–2021, kuitenkin niin, että toimintakulut huomioidaan talousarviossa 2 miljoonaa euroa HSL:n esitystä pienempinä. Talousarvion laskentaperusteet ja rakenne ovat Sipoon liittymisen yhteydessä tarkistetun perussopimuksen mukaisia. Uuden vyöhykkeisiin perustuvan hinnoittelumallin odotetaan alkavan vuoden 2019 alusta.

Kunnat maksavat HSL:lle kuntaosuutta, joka muodostuu lipputuloista ja joukkoliikenteen menoista. Menot muodostuvat operointikuluista (liikennöintikorvaukset), yleiskustannuksista sekä infrakustannuksista, jotka ovat HSL:n jäsenkuntien laskuttamia perussopimuksen mukaisia infran ylläpito- ja pääomakustannuksia.

### Tulosalueen keskeiset tavoitteet

Vantaan joukkoliikenteen subventioaste saa olla korkeintaan 50 prosenttia ilman infrakustannuksia. HSL on arvioinut vuodelle 2019 Vantaan osuudeksi joukkoliikenteen kustannuksista n. 116,2 miljoonaa euroa ja lipputuloiksi n. 60,4 miljoonaa euroa. HSL:n esitys Vantaan kuntaosuudeksi on 54,9 miljoonaa euroa ilman edellisten vuosien ylijäämiä. Subventioasteeksi muodostuu tällöin 47,3 %. Kuntaosuus huomioidaan Vantaan talousarviossa 2 miljoonaa euroa HSL:n esitystä pienempänä.

HSL kaavaillee uuden vyöhykemallin ja hinnoittelun käyttöönottoa vuoden 2019 alusta. Vyöhykemallin myötä lipputuotteet ja hinnoittelu muuttuvat merkittävästi. Vantaalla yli 80 000 asukasta tulee sijoittumaan B-vyöhykkeelle. Siirtyminen seutulipusta AB tai BC-lippuun esitetyillä lipun hinnoilla

merkitsee 44 % hinnanalennusta. Myös ABC-vyöhykkeiden esitetty hinta on vain hyvin vähän korkeampi kuin nykyinen seutulipun hinta. Joukkoliikenteen operointikustannukset näyttäisivät kasvavan edelleen tuntuvasti 90,3 miljoonaan euroon eli 4 miljoonalla eurolla vuoden 2018 TA:on nähden.

Vantaan kaupungin strategiassa on yhdeksi tavoitteeksi asetettu joukkoliikenteen matkustajamäärien 3 %:n vuotuinen kasvu. HSL:n uuden vyöhykemallin käyttöönotto lisää joukkoliikenteen käyttöä erityisesti B-vyöhykkeeltä A- tai C-vyöhykkeille suuntautuvilla matkoilla ja siten tukee osaltaan tavoitteen toteutumista.

### Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

HSL varautuu matkustajamäärien kasvuun ruuhka-ajan liikenteessä Vihdintien, Hämeenlinnanväylän ja Tuusulanväylän sektorien seutuliiikenteessä. Tämä koskee erityisesti Myyrmäen ja Martinlaakson alueita sekä Aviapoliksen Kehä III:n eteläpuolelle sijoittuvia alueita.

Tuusulan ja Keravan linjastosuunnitelman mukainen liikennöinti aloitetaan elokuussa 2019. Tämän myötä yhteydet Tikkurilasta Hyrylään ja Tuusulan työpaikka-alueille paranevat olennaisesti sekä Ilolan ja Leinelän välisen liityntäliikenteen määrä kasvaa.

| Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut 2019 |         |         |         |         |
|----------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Joukkoliikenne                                           | TP 2016 | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 |
| Matkustajamäärä (nousua/arkivrk)                         | 104 722 | 109 000 | 110 000 | 113 300 |





## 15 20 Tilakeskus

| Määrärahat 1000 euroa | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019  | TS 2020  | TS 2021  | TS 2022  |
|-----------------------|---------|---------|----------|----------|----------|----------|
| TOIMINTATUOTOT        | 132 601 | 171 518 | 184 113  | 187 696  | 191 349  | 195 073  |
| TOIMINTAKULUT         | -88 654 | -92 630 | -114 846 | -117 143 | -119 486 | -121 875 |
| TOIMINTAKATE          | 43 948  | 78 887  | 69 267   | 70 553   | 71 863   | 73 198   |

| Tuloslaskelma 1000 euroa      | TP 2017        | KS 2018        | TA 2019         |
|-------------------------------|----------------|----------------|-----------------|
| MYYNTITUOTOT                  | 11             | 0              |                 |
| TUET JA AVUSTUKSET            |                | 349            | 349             |
| MUUT TOIMINTATUOTOT           | 132 591        | 171 168        | 183 764         |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>         | <b>132 601</b> | <b>171 518</b> | <b>184 113</b>  |
| HENKILÖSTÖKULUT               | -3 856         | -4 430         | -4 220          |
| PALVELUJEN OSTOT              | -17 076        | -19 865        | -19 083         |
| AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT | -16 905        | -16 930        | -18 442         |
| AVUSTUKSET                    |                | -4             | -4              |
| MUUT TOIMINTAKULUT            | -50 817        | -51 402        | -73 097         |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>          | <b>-88 654</b> | <b>-92 630</b> | <b>-114 846</b> |
| <b>TOIMINTAKATE</b>           | <b>43 948</b>  | <b>78 887</b>  | <b>69 267</b>   |

### Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Tilakeskuksen tulosalue vastaa kaupungin kiinteistöomaisuuden hallinnoinnista ja kehittämisestä sekä toimitilaratkaisujen tuottamisesta. Tulosalueen tehtävät on jaettu viiden yksikön vastuulle.

Hankevalmisteluyksikkö vastaa yhteistyössä asiakastoimialojen kanssa kaupunkitasoisesta toimitilaravesuunnittelusta, pitkän ja lyhyen aikavälin tilojen tuottamisen suunnittelusta sekä kaupungin palvelutoiminnan toimitilojen tilankäytön tehostamisen suunnittelusta. Tehtäviin kuuluu toimitilaverkkosuunnittelu ja tilatarkastelut, investointisuunnittelu ja ohjelmointi, hanke- ja kiinteistökehitys sekä kustannussuunnittelu. Yksikkö vastaa myös kiinteistödokumenttien hallinnasta, suunnittelun tuesta ja piirustusarkistosta koko tulosalueelle ja sidosryhmille.

Rakennuttaminen-yksikkö vastaa investointiohjelmien mukaisten toimitilahankkeiden toteutuksesta ja hankkeiden valvonnasta. Tehtäviin kuuluu investointihankkeiden tarveselvitysten ja hankesuunnitelmien laadinta yhteistyössä asiakastoimialojen kanssa, hankkeiden aikataulu- ja talousohjaus, suunnittelun ja toteutuksen valmistelu sekä eri vaiheisiin liittyvät hankinnat, laadunvarmistus, rakennustekninen ja talotekninen valvonta sekä hankkeiden vastaan- ja käyttöönottoon sekä takuu aikaan liittyvät tehtävät. Rakennuttamisen asiantuntijuus on koko kaupunkikonsernin käytettävissä.

Kunnossapitoyksikkö vastaa tilakeskuksen hallinnoimien kiinteistöjen kunnon seurannasta sekä kiinteistöjen kunnossapidosta ja korjauksista. Tehtäviin kuuluu vikakorjaukset ja ennakkoimaton kunnossapito, vuosikorjaukset, kosteusvaurio- ja sisäilmakorjaukset sekä pienet ja keskiuuret korjausrakennushankkeet.

Tilahallintayksikkö vastaa kaupunkitasoisesta kiinteistöjohtamisesta ja kiinteistöhallinnosta, toimitilojen vuokrauksesta sekä kiinteistöpalvelujen järjestämisestä. Tehtäviin kuuluu mm. kiinteistösalkun hallinta, sopimukset, seuranta ja valvonta, riskien hallinta, edunvalvonta ja taloushallinto. Vuokraukseen liittyviä tehtäviä ovat sopimusneuvottelut, sopimusten valmistelu, asiakkuuksien hoito, sopimusten uusiminen ja jatkaminen sekä sopimusten päättäminen. Kiinteistöpalvelua ovat elinkaaren aikainen toiminnanohjaus; toiminnan suunnittelu, kiinteistöjen hoidon ja kunnossapidon hankinnat, valvonta ja tarkastukset. Yksikkö vastaa myös teknisten järjestelmien ylläpidosta ja käytöstä, sisäilmaolosuhteiden hallinnasta ja energiankäytöstä sekä kiinteistöjen turvallisuudesta. Smart & Clean säätöön tukema sisäilmaltaan laadukkaat ja kustannustehokkaat tilat -hanke ja siihen liittyvä reaaliaikainen olosuhdemittaus kouluissa ja päiväkodeissa jatkuu vuonna 2019.

Asuntovuokrausyksikkö vastaa tilakeskuksen hallinnoimien ja vuokraamien asuntojen vuokraukseen liittyvistä tehtävistä. Tehtäviä ovat asiakaspalvelu, sopimusten valmistelu, laskutus, asukasisännöinti sekä huoneistotarkastukset ja -remontit. Asuntovuokrausyksikkö avustaa tilahallintaa myös toimitilojen ja liiketilojen ulosvuokraukseen liittyvissä asioissa.

Kaupungin kasvuun liittyvä palvelutarpeen muutos lisää paineita tilakeskuksen keskeisissä tehtävissä. Suurimpina erillisselvityksinä tarkastellaan toisen asteen ammatillisten oppilaitosten tilaratkaisuja sekä kaupungin keittiöverkkoa. Perusopetuksen ja varhaiskasvatuksen palveluverkkoja päivitetään muuttuvien väestöennusteiden pohjalta. Investointitason ja hankkeiden määrän tuntuva kasvu vaatii investointimäärärahojen lisäksi lisäresursseja rakennuttamiseen. Tikkurilan toimistotilajärjestelyihin liittyvä työympäristösuunnittelu ja väistötilojen toteutus edellyttävät lisäresursseja ja -määrärahoja uuden toimitalohankkeen valmistelun lisäksi.

Toimitilojen määrä kasvaa palvelutarpeen mukaan. Koska kaikkia tilatarpeita ei ole mahdollista ratkaista olemassa olevaa kiinteistökantaa hyödyntäen tai omalla uudisrakentamisella, on vuokrakohteiden osuus yhä lisääntymässä. Tilatarpeet muuttuvat ja tarkentuvat entistä nopeammin, minkä vuoksi on etsittävä uusia kokonaistaloudellisempia ja joustavampia hankemuotoja. Tilojen käyttömenot ovat kasvaneet ja tehtävät ylläpidossa lisääntyneet. Kiinteistöjen ylläpitokustannustason maltillinen kasvu ja alhainen korkotaso auttavat käyttötalousmenojen budjetin toteutumisessa.

Akuutit tilatarpeet sekä kiinteistöjen kuntoon ja olosuhteisiin liittyvät ongelmat edellyttävät tilahallinnalta nopeaa reagointikykyä. Käytöstä poistettavat kiinteistöt edellyttäisivät aktiivisempia kiinteistökehitystoimia, mutta etenkin suurien kiinteistöjen purkaminen viivästyy riittämättömien henkilöresurssien ja määrärahojen vuoksi. Resurssiviisauden tiekartan ja energiatehokkuustavoitteiden saavuttamiseksi kiinteistöjen ylläpidon toimintojen ja taloteknisten järjestelmien kehittämistä tulee jatkaa.

Sote- ja maakuntauudistukseen varautumiseen liittyen vuokrien määräytymisperusteita ja vuokrasopimuksia on yhtenäistetty. Muutoksilla on ollut huomattava vaikutus tilakeskuksen vuokramenoihin, joiden sovittaminen talouskehyykseen on ollut haasteellista. Jatkossa tulee suhtautua

entistä kriittisemmin toimitilojen ulkoa vuokraukseen ja pyrkiä ratkaisemaan tilatarpeet omaa kiinteistökantaa hyödyntäen.

### **Tulosalueen keskeiset tavoitteet**

Tilakeskuksen strategisia päätavoitteita ovat kiinteistöomaisuuden ja toimitilainvestointien hallinta sekä kestävä kehitys edistävä toiminta. Strategian kolme perinteistä kulmakiveä ovat kustannustehokkuus, tilatehokkuus ja energiatehokkuus.

Toimialan tulokortin erityisesti tilakeskusta koskevat taloussuunnitelmakauden keskeiset tavoitteet ovat

- Kiinteistöjen korjausvelka ei kasva
- Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat
- Tikkurilan toimitilahanke etenee

Näiden lisäksi kaikille tulosalueille yhteisistä tavoitteista tulosalueelle oleellisia tavoitteita ovat

- Resurssiviisautta tukevat toimenpiteet määritelty
- Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030
- Aktiivinen yhteistyö ja sidosryhmätyö

Kiinteistöjen korjausvelkalaskenta pyritään toteuttamaan entistä luotettavammin kiinteistöhallintajärjestelmää hyödyntäen. Korjausvelan hallintaan liittyy oleellisenä osana kiinteistöjen säännöllinen kuntoarviointi, kunnossapidon pitkän tähtäimen suunnitelma (pts) sekä peruskorjausten ohjelmointi. Investointimääräraha kohdennetaan harkitusti ja huonokuntoisimmista ja tarpeettomista kiinteistöistä luovutaan ripeästi.

Kiinteistöjen reaaliaikaisella olosuhdeseurannalla ja palautejärjestelmällä sekä aktiivisella kiinteistöhuollolla pyritään vähentämään ennakoimattomia korjaustarpeita ja varmistamaan hyväksyttävät olosuhteet tilojen käyttäjille. Sisäilma-asioiden hallintaan ja ongelmien ratkaisuun tähtäävän toimenpideohjelman toteuttamista jatketaan lisämäärärahojen puitteissa.

Tikkurilan toimitalohankkeen valmistelu jatkuu kilpailuohjelmalla ja työympäristökehittämisellä. Hankkeen toteutuminen edellyttää vanhan toimistorakennuksen purkua ja väistötiloihin siirtymistä vuoden 2019 aikana. Tilakeskuksen tehtävänä on suunnitella ja toteuttaa tarkoituksenmukaiset toimistotilat uuteen työympäristöön siirtymisen tueksi.

Resurssiviisautteen kuuluu ympäristöä ja luonnonvaroja säästävä rakentaminen ja tilojen käyttö.

Rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus. Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita. Kaupungin toimitilarakentamisen energiatehokkuutta ja kestävä rakentamista koskevat ohjeet pidetään ajan tasalla ja päivitetään vastaamaan hiilineutraalisuuden tavoitetta. Kaupunki on jatkossa esimerkillinen energiatehokkaassa rakentamisessa ja uusiutuvan energian hyödyntämisessä. Tavoitteelliseen energiaohtamiseen kuuluvana toimenpiteenä kiinteistöille asetetaan yhteistyössä käyttäjien kanssa dynaamiset tavoitetasot energiankulutukselle. Tavoitteisiin pääsemiseksi hyödynnetään automaattista

analytiikkaa ja kysyntäjoustoja. Asuin- ja toimitilarakentamisen tilankäytön optimointikeinoja selvitetään, minkä perusteella myöhemmin laaditaan ohjeistus tehokkaaseen tilankäyttöön. Yksittäisenä konkreettisena toimenpiteenä Vantaa tulee luopumaan kiinteistöjensä öljylämmitysjärjestelmistä. Näiden tavoitteiden lisäksi jatketaan kuntien energiatehokkuussopimuksen mukaisia toimenpiteitä ja energiansäästöhankeita.

Aktiivinen yhteistyö sidosryhmien näkyvyydessä kaikessa toiminnassa. Rakennushankkeiden integroitujen toteutusmallien oppeja hyödynnetään uusissa hankkeissa. Sisäilma-asioissa hyödynnetään kuntien sisäilma-verkoston tarjoamaa asiantuntemusta ja osapuolten kokemuksia. Oleellista on myös kaupungin hyvän sisäisen yhteistyön ylläpitäminen muutostilanteessa.

### Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Tulosalueen henkilöstön vaihtuvuus on ollut poikkeuksellisen suurta, mikä kuvastaa hyvin yleistä työmarkkinatilannetta ja alan korkeasuhdannetta sekä ikärakennetta. Toiminnan ja työympäristön kehittämistoimenpiteiden ohessa tilakeskuksen henkilöstöresursseissa on edelleen odotettavissa muutoksia eläköitymisen myötä. Eläkkeelle siirtymisiin liittyen useiden vakanssien tehtäväkuvia tarkistetaan nykytarpeita paremmin vastaaviksi. Henkilöstösuunnitelma on laadittu ennakoitujen yhä lisääntyvää työmäärää.

Kiinteistömäärän ja tehtävien lisääntyessä on jouduttu turvautumaan ostopalveluihin mm. sisäilma-asioiden selvitystehtävissä ja sähkölaitteiden määräaikaistarkastuksissa. Kiinteistöjohtamisen palveluhankinnat yleistyvät, elleivät tilahallinnan omat resurssit riitä. Ostopalveluja joudutaan lisäämään myös rakennuttamisessa, mikäli uusia projektinvetäjiä ei saada lisää.

Uudistuvan organisaation osaamisen kehittämiseksi koko henkilöstön prosessiosaamista, hankintaosaamista ja ympäristöosaamista edistetään täydennyskoulutuksen avulla. Riittävä kiinteistöjen taloushallinnon osaaminen on varmistettava erityisesti muutostilanteessa. Kiinteistönhallintajärjestelmän ja MATTI-järjestelmän mahdollisuuksia ja uusia teknologiaratkaisuja hyödynnetään kaupunkitasoisesti kaikissa kiinteistönpidon toiminnoissa. Järjestelmien tehokkaampi käyttö edellyttää edelleen käytön tukea ja pelisääntöjen tarkentamista sekä edelläkävijöiden mallia.

| Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut 2019 |         |         |         |         |
|----------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Tilakeskuksen tulosalue                                  | TP 2016 | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 |
| Toimitilamäärä (m <sup>2</sup> )                         | 826 182 | 821 002 | 849 394 | 861 996 |
| Käyttökustannukset milj. €                               | 15,9    | 16,0    | 15,5    | 16,0    |
| Uudisrakentaminen (brm <sup>2</sup> )                    | 11 370  | 2 910   | 8 011   | 18 283  |
| Purettu kiinteistö (m <sup>2</sup> )***                  | 620     | 2 060   | 2 500   | 8 600   |
| Kiinteistöjen myynnit, myyntivoitto (t€)                 | 731     | 176     | 250     | 200     |
| Korjausvelka 75% (t€)                                    | 69 034  | 55 309  | 68 000  | 55 000  |
| Energiansäästö (t€)                                      | 450     | 410     | 450     | 450     |
| Asiakastyytyväisyys tiloihin (KTI, 1-5)                  | 3,45    | **)     | -       | 3,4     |

\*\*) Tutkimusta ei tehty vuonna 2017

## 14 52 Varikko

| Määrärahat 1000 euroa | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 | TS 2020 | TS 2021 | TS 2022 |
|-----------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|
| TOIMINTATUOTOT        | 6 443   | 5 862   | 6 150   | 6 270   | 6 393   | 6 518   |
| TOIMINTAKULUT         | -5 207  | -4 999  | -5 277  | -5 383  | -5 490  | -5 600  |
| TOIMINTAKATE          | 1 236   | 863     | 873     | 888     | 903     | 918     |

| Tuloslaskelma 1000 euroa      | TP 2017       | KS 2018       | TA 2019       |
|-------------------------------|---------------|---------------|---------------|
| MYYNTITUOTOT                  | 616           | 660           | 660           |
| TUET JA AVUSTUKSET            |               |               |               |
| MUUT TOIMINTATUOTOT           | 5 828         | 5 202         | 5 490         |
| <b>TOIMINTATUOTOT</b>         | <b>6 443</b>  | <b>5 862</b>  | <b>6 150</b>  |
| HENKILÖSTÖKULUT               | -725          | -731          | -677          |
| PALVELUJEN OSTOT              | -1 434        | -1 403        | -1 455        |
| AINEET, TARVIKKEET JA TAVARAT | -1 145        | -1 048        | -1 124        |
| MUUT TOIMINTAKULUT            | -1 903        | -1 817        | -2 021        |
| <b>TOIMINTAKULUT</b>          | <b>-5 207</b> | <b>-4 999</b> | <b>-5 277</b> |
| <b>TOIMINTAKATE</b>           | <b>1 236</b>  | <b>863</b>    | <b>873</b>    |

### Toiminnan kuvaus ja toimintaympäristön muutokset

Varikko on osa maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimialaan kuuluvaa kuntatekniikan keskuksen tulosaluetta, joka kaupungin sisäisenä nettobudjetoituna yksikkönä tuottaa ajoneuvo- ja konepalveluja kaupungin sisäisiin tarpeisiin kaikille toimialoille.

Henkilö- paketti- ja kevytkuorma-autot hankitaan leasingrahoituksella, mikä mahdollistaa kaluston keski-ään pitämisen taloudellisesti tarkoituksenmukaisena. Erikois- ja raskaskalusto hankitaan pääsääntöisesti investointimäärärahalla.

Korjaamotoiminnassa keskitytään työkoneiden ja raskaan kaluston akuuttikorjauksiin sekä lisälaitteiden ja sesonkikoneiden kausihuoltoon ja korjauksiin.

Korjaamotoiminnassa sekä kalustohankinnoissa varaudutaan uusien tekniikoiden yleistymiseen ja kasvaviin laatuvaatimuksiin (mm. sähköisten ajoneuvojen lisääntyminen, maanrakennuskoneiden koneohjaus, kevytliikenteenväylien laatuikäytävät, katupölyn torjunta).

## Tulosalueen keskeiset tavoitteet

Ajoneuvo-, kone-, ja lisälaittekalustolla on merkittävä rooli kaupungin palvelutuotannon kannalta. Tavoitteena on tukea kaupungin muita yksiköitä heidän palvelutuotannossaan asiakaslähtöisesti, taloudellisesti ja tehokkaasti sekä toimia asiantuntijana erilaisissa ajoneuvoihin liittyvissä asioissa.

Kalustohankinnat suoritetaan tiiviissä yhteistyössä käyttäjien kanssa, näin varmistetaan niiden soveltuvuus käyttötarkoitukseen, monikäyttöisyys sekä hyvä ympärivuotinen käyttöaste. Kaupungin ajoneuvojen yhteiskäyttöä pyritään edelleen tehostamaan. Ajoneuvojen paikanninlaitteet mahdollistavat osaltaan toimintojen sekä raportoinnin kehittämisen ja ajoneuvojen käyttöasteen tehostamisen. Paikannusjärjestelmän hyödyntämistä pyritään lisäämään mm. MATTI – hankkeen yhteydessä.

Vantaalla kaupungin omasta toiminnasta aiheutuvia liikenteen kasvihuonekaasu- ja hiukkaspäästöjä pyritään vähentämään kiinnittämällä erityistä huomiota kalustohankintojen yhteydessä niiden ympäristövaikutuksiin sekä edistämään vähäpäästöisten ajoneuvojen käyttöä. Ajoneuvoa hankittaessa valitaan aina käyttötarkoitukseen soveltuva mahdollisimman ympäristöystävällinen vaihtoehto. Tavoitteena on, että kaupungin käytössä olevista ajoneuvoista vähintään puolessa käytetään vaihtoehtoisia polttoaineita vuoteen 2022 mennessä resurssiviisauden tiekartan mukaisesti. Hankittaville ajoneuvoille on laadittu kaupunkitasoiset päästökriteerit, joita päivitetään kaluston kilpailutuksen yhteydessä.

Sähköisen liikenteen työryhmän tavoitteena on edistää sähköisen liikenteen kehittymistä mm. sähköautojen kattavalla latausverkostolla Vantaan kaupungin alueella niin, että puhtaan liikenteen infradirektiivin vaatimus julkisten latauspisteiden määrästä saavutetaan vuoteen 2020 mennessä.

SOTE – uudistuksen mahdollisiin vaikutuksiin varaudutaan sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käytössä olevien ajoneuvojen osalta. Varikon hallinnoimia sosiaali- ja terveydenhuollon toimialan käytössä olevia ajoneuvoja on noin 90. Katujen ja viheralueiden kunnossapidon kolmas alueurakka 2019 vaikuttaa myös kaluston määrään ja laatuun. Kaikkien toimialojen ajoneuvo- ja konetarpeet pyritään täyttämään.

## Toiminnan keskeiset muutokset ja palvelujen kehittäminen

Varikkotoimintojen osalta jatketaan nykyistä toimintamallia. Hankintaprosessia kehitetään tiivistämällä yhteistyötä hankintakeskuksen kanssa sähköisiä hankintajärjestelmiä hyödyntämällä. Tuleviin kalustomäärätarpeisiin varaudutaan hankinnoissa.

Uuden kalustonhallintaohjelman avulla pyritään edelleen tehostamaan toimintaa sekä parantamaan sisäistä asiakaspalvelua.

| Tuottavuutta ja vaikuttavuutta kuvaavat tunnusluvut 2019 |         |         |         |         |
|----------------------------------------------------------|---------|---------|---------|---------|
| Varikko                                                  | TP 2016 | TP 2017 | KS 2018 | TA 2019 |
| Polttoaineen kulutus (L/ajoneuvo/v)                      | 1 586   | 1 634   | 1 600   | 1590    |

## INVESTOINNIT

### 91 Rakentaminen

Rakentamisen investoinnit on esitetty erillisessä liitteessä: Tilakeskuksen investointiohjelma 2019-2028.

### 93 Julkinen käyttöomaisuus

Julkisen käyttöomaisuuden investoinnit on esitetty erillisessä liitteessä: Kuntatekniikan investoinnit 2019-2022.

### 94 Irtain omaisuus

| IRTAIN OMAISUUS                                 | TAE 2019         | TS 2020          | TS 2021          | TS 2022          |
|-------------------------------------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
| <b>TEKNINEN LAUTAKUNTA</b>                      | <b>2 289 000</b> | <b>1 300 000</b> | <b>1 300 000</b> | <b>3 700 000</b> |
| <b>KUNTATEKNIIKAN KESKUS</b>                    | <b>1 289 000</b> | <b>1 250 000</b> | <b>1 250 000</b> | <b>1 250 000</b> |
| KATUTEKNIikka                                   | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000           |
| - Mittaus- ja työmaakalustoa                    |                  |                  |                  |                  |
| VARIKKO                                         | 1 239 000        | 1 200 000        | 1 200 000        | 1 200 000        |
| - Kalustoa                                      |                  |                  |                  |                  |
| <b>TILAKESKUS</b>                               | <b>1 000 000</b> | <b>50 000</b>    | <b>50 000</b>    | <b>2 450 000</b> |
| - Keittiökalusteita                             | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000           |
| - Silkin kalustaminen ja laitteisto             | 100 000          |                  |                  |                  |
| - Väistötilojen (Asematie 6 ja 10) kalustaminen | 100 000          |                  |                  |                  |
| - Tikkurilan toimitalon kalustaminen            |                  |                  |                  | 2 400 000        |
| - Aurinkokivi II                                | 750 000          |                  |                  |                  |

Teknisen lautakunnan alaisen toiminnan irtaimen omaisuuden määrärahalla hankitaan varikolle raskasta ajoneuvokalustoa, konekalustoa ja kalustoa viheralueyksikön ja Varian käyttöön. Lisäksi irtaimen omaisuuden määrärahalla kalustetaan Aurinkokivi II sekä osittain Silkin toimistotiloja.

## MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN KEHYS TAE 2019

31.8.2018

| MAANKÄYTÖN, RAKENTAMISEN JA YMPÄRISTÖN TOIMIALA YHTEENSÄ |                 |                 |                   |                 |                |
|----------------------------------------------------------|-----------------|-----------------|-------------------|-----------------|----------------|
|                                                          | TP2017          | KS 2018         | KEHYS 2019        | TAE 2019        | Muutos         |
| <b>Tulot</b>                                             | <b>240 737</b>  | <b>256 692</b>  | <b>265 831</b>    | <b>267 831</b>  | <b>-11 139</b> |
| <b>Menot</b> (ilman VOK ja HSY)                          | <b>-185 375</b> | <b>-199 117</b> | <b>-212 234</b>   | <b>-225 378</b> | <b>26 261</b>  |
| <b>Toimintakate</b>                                      | <b>55 362</b>   | <b>57 575</b>   | <b>53 597</b>     | <b>42 453</b>   | <b>15 122</b>  |
| Teknisen lautakunnan alainen toiminta                    |                 |                 |                   |                 |                |
| <b>15 01</b>                                             |                 |                 |                   |                 |                |
| <b>Tekninen lautakunta</b>                               | <b>TP2017</b>   | <b>KS 2018</b>  | <b>KEHYS 2019</b> | <b>TAE 2019</b> | <b>Muutos</b>  |
| Menot                                                    | -53             | -80             | -65               | -65             | -15            |
| <b>14 50</b>                                             |                 |                 |                   |                 |                |
| <b>Kuntatekniikan keskus</b>                             | <b>TP2017</b>   | <b>KS 2018</b>  | <b>KEHYS 2019</b> | <b>TAE 2019</b> | <b>Muutos</b>  |
| (ilman vok ja HSY)                                       |                 |                 |                   |                 |                |
| Tulot                                                    | 30 242          | 18 338          | 17 296            | 17 296          | 1 042          |
| Menot                                                    | -32 704         | -31 344         | -32 381           | -32 381         | 1 037          |
| Toimintakate                                             | -2 462          | -13 006         | -15 085           | -15 085         | 2 079          |
| <b>14 51</b>                                             |                 |                 |                   |                 |                |
| <b>Joukkoliikenne</b>                                    | <b>TP2017</b>   | <b>KS 2018</b>  | <b>KEHYS 2019</b> | <b>TAE 2019</b> | <b>Muutos</b>  |
| Tulot                                                    | 10 870          | 11 600          | 11 600            | 13 600          | -2 000         |
| Menot                                                    | -38 880         | -50 000         | -50 000           | -52 944         | 2 944          |
| Toimintakate                                             | -28 010         | -38 400         | -38 400           | -39 344         | 944            |
| <b>14 52</b>                                             |                 |                 |                   |                 |                |
| <b>Varikko</b>                                           | <b>TP2017</b>   | <b>KS 2018</b>  | <b>KEHYS 2019</b> | <b>TAE 2019</b> | <b>Muutos</b>  |
| Tulot                                                    | 6 443           | 5 862           | 6 150             | 6 150           | -288           |
| Menot                                                    | -5 207          | -5 000          | -5 277            | -5 277          | 277            |
| Toimintakate                                             | 1 236           | 862             | 873               | 873             | -11            |
| <b>15 20</b>                                             |                 |                 |                   |                 |                |
| <b>Tilakeskus (ilman vok)</b>                            | <b>TP2017</b>   | <b>KS 2018</b>  | <b>KEHYS 2019</b> | <b>TAE 2019</b> | <b>Muutos</b>  |
| Tulot                                                    | 132 601         | 171 517         | 184 113           | 184 113         | -12 596        |
| Menot                                                    | -88 654         | -92 630         | -104 646          | -114 846        | 22 216         |
| Toimintakate                                             | 43 947          | 78 887          | 79 467            | 69 267          | 9 620          |
| <b>Yhteensä TELA</b>                                     |                 |                 |                   |                 |                |
| <b>(ilman VOK ja HSY)</b>                                | <b>TP2017</b>   | <b>KS 2018</b>  | <b>KEHYS 2019</b> | <b>TAE 2019</b> | <b>Muutos</b>  |
| Tulot                                                    | 180 156         | 207 317         | 219 159           | 221 159         | -13 842        |
| Menot                                                    | -165 498        | -179 054        | -192 369          | -205 513        | 26 459         |
| Toimintakate                                             | 14 658          | 28 263          | 26 790            | 15 646          | 12 617         |



## Maankäyttö, rakentaminen ja ympäristö ( Mato jory 15.8.)

### Turvaamme talouden tasapainon

- Kaupunki saa maanmyyntivoittoja vuonna 2019 vähintään 34 miljoonaa euroa
- Kaupunkia rakennetaan ensisijaisesti kaupungin maalle
- Tilojen korjausvelka ei kasva

### Tiivistämme kaupunkia lähiluontoa vaalien

- Asuntokaavoituksen kohdistuminen asemanseuduille ja joukkoliikenteen vyöhykkeelle
- Joukkoliikenteen käyttö kasvaa
- Ekologiset viheryhteydet säilyvät
- MAL-tavoitteet toteutuvat ja uusi MAL-sopimusesitys valmistuu
- Pysäköinti uudistuu
- Vantaa on hiilineutraali kaupunki vuonna 2030

### Lisäämme kaupungin elinvoimaa ja vetovoimaa

- Lisätään vuorovaikutusta ja osallisuutta ottamalla käyttöön uusia menetelmiä sekä kehittämällä seuranta- ja arviointia
- Vehkalan ja Aviapoliksen työpaikka-alueet kehittyvät
- Aktiivinen yhteistyö ja sidosryhmätyö
- Kaupunkikeskukset kehittyvät

### Edistämme asukkaiden hyvinvointia

- Sisäilmakorjaustoimenpiteet kohteissa onnistuvat

### Olemme edelläkävijöitä palvelujen kehittämisessä

- Henkilöstölle ja kuntalaisille suunnatuilla mobiilipalveluilla laajennetaan palveluiden saavutettavuutta ja helppoutta sekä laajennetaan nykyistä palvelutarjontaa digitaaliseen muotoon

### Johdamme uudistuen ja osallistuen

- Tikkurilan toimitilahanke etenee
- MATTI ja avoimet työtilat luovat yhteisen työskentely-ympäristön
- Resurssiviisautta tukevat toimenpiteet määritelty tulosalueittain

# Toimialan henkilöstö- ja henkilöstömenosuunnitelma 2019

Muutokset toimintaympäristössä:

Organisaatiomuutokset

Toimitilahanke

Uusi Vantaa –hanke

Strategia- ja talouslinjausten vaikutukset:

Rekrytointihaasteet ja pitovoima

MATTI-järjestelmä

|                         | Tulosalue     | 2017<br>TOT | 2018<br>KS | 2019 |
|-------------------------|---------------|-------------|------------|------|
| Toimialahallinto        | Vakituiset    | 44          | 45         | 23   |
|                         | Määräaikaiset | 3           | 2          | 1    |
| Kiinteistöt ja asuminen | Vakituiset    | 85          | 87         | 104  |
|                         | Määräaikaiset | 1           | 2          | 0    |
| Kaupunkisuunnittelu     | Vakituiset    | 60          | 61         | 63   |
|                         | Määräaikaiset | 7           | 1          | 3    |
| Kuntatekniikan keskus   | Vakituiset    | 282         | 286        | 283  |
|                         | Määräaikaiset | 26          | 27         | 29   |
| Tilakeskus              | Vakituiset    | 78          | 81         | 87   |
|                         | Määräaikaiset | 2           | 0          | 2    |
| Rakennusvalvonta        | Vakituiset    | 35          | 37         | 44   |
|                         | Määräaikaiset | 3           | 5          | 2    |
| Ympäristökeskus         | Vakituiset    | 40          | 40         | 41   |
|                         | Määräaikaiset | 2           | 0          | 2    |
| Toimiala yhteensä       | Vakituiset    | 624         | 637        | 645  |
|                         | Määräaikaiset | 44          | 37         | 39   |



# KUNNALLISTEKNIIKAN INVESTOINNIT

Kuntatekniikan hankkeet  
Hankkeisiin liittyvä vesihuolto



Rakentamisohjelma 2019  
Taloussuunnitelma 2019 - 2022

## 93 JULKINEN KÄYTTÖOMAISUUS

| INVESTOINTIRYHMÄ 931-935 |                               | TA 2018 | <b>TAE 2019</b> | TS 2020 | TS 2021 | TS 2022 |
|--------------------------|-------------------------------|---------|-----------------|---------|---------|---------|
|                          | (1 000 euroa)                 |         |                 |         |         |         |
| 93                       | TULOT (ARA)                   | 500     | <b>500</b>      |         |         |         |
| <b>93</b>                | <b>MENOT</b>                  |         |                 |         |         |         |
|                          | <b>KUNNALLISTEKNISET TYÖT</b> | 39 900  | <b>40 000</b>   | 40 000  | 40 000  | 40 000  |
| 931                      | LIIKENNEALUEET                | 28 100  | <b>28 400</b>   | 28 200  | 29 700  | 30 700  |
| 932                      | URHEILUALUEET                 | 3 500   | <b>2 800</b>    | 2 800   | 2 800   | 2 800   |
| 933                      | VIRKISTYSALUEET               | 400     | <b>900</b>      | 900     | 400     | 400     |
| 934                      | YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN         | 5 300   | <b>6 000</b>    | 6 000   | 6 000   | 6 000   |
| 935                      | YHTEISHANKKEET                | 2 600   | <b>1 900</b>    | 2 100   | 1 100   | 100     |

Kuntatekniikan keskus vastaa julkisen kaupunkitilan suunnittelusta, rakentamisesta, kunnossapidosta ja kehittämisestä, liikennesuunnittelusta sekä kaupungin omistaman luonnonympäristön hoidosta ja suunnittelusta. Katu- ja vesihuoltotyöt toteutetaan yhteisprojekteina Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) kanssa.

### Toiminnalliset tavoitteet

Hankkeet toteutetaan toimialan strategian ja asuntotuotanto-ohjelman mukaisesti. Toimintaa ohjaavat osataan myös maankäyttösopimukset. Suunnittelu ja rakentaminen tehdään oikea-aikaisesti, taloudellisesti ja kustannustehokkaasti kaupungin omaa tuotantoa ja ulkopuolista palvelutuotantoa tehokkaasti ja taloudellisesti yhdistäen. Koneellisen kunnossapidon vaatimukset otetaan huomioon kaikessa suunnittelussa ja rakentamisessa. Harmaan talouden torjuntaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Valtio ja Helsingin seudun kunnat allekirjoittivat kesällä 2016 maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimuksen (MAL) suurten infra-hankkeiden tukemiseksi ja asumisen edistämiseksi 2016 – 2019. Sopimuksen mukaan valtio tukee suuria infra-hankkeita ja kunnat sitoutuvat vauhdittamaan merkittävästi asuntoalueiden kaavoitusta. Sopimuksessa Vantaa on sitoutunut luomaan edellytykset yhteensä 2 400 uudelle asunnolle vuosittain, mikä välttämättä vaatii myös kunnallistekniikan investointeja.

### Keskeisimmät rakentamishankkeet 2019

**Myyrmäessä** jatketaan mm. Martinkeskuksen asemakaavan kunnallistekniikan rakentamista ja aloitetaan rakentamaan Lehtokujaa, joka on tontinluovutuskohde. Puistokohteita ovat mm. Jokiuomanpuisto ja Kivikaudenpuisto.

**Kivistössä** jatketaan Keimolanmäen toisen rakentamislohkon sekä Kivistön kaupunkikeskuksen kunnallistekniikan rakentamista. Riipiläntien jalankulku- ja pyörätien rakentaminen alkaa ja Kuutamotien alueen vesihuollon rakennussuunnitelmat laaditaan. Kivistön keskustan ja Keimolanmäen puistojen rakentaminen jatkuu.

**Aviapoliksen** alueella jatketaan Perintökujan rakentamista. Tikkurilantien liittymäjärjestelyjä parannetaan mm. varustamalla liittymiä liikennevalo-ohjauksella. Ylästö 7 ja 8 asemakaava-alueiden kunnallistekniikan

rakentaminen käynnistyy, mikäli asemaakaavat saavat lainvoimaisuuden. Aviapoliksessa jatkuu Pakkalan alueen viheralueiden rakentaminen Pakkala 3C asemakaava-alueella.

**Tikkurilassa** jatkuu Peltolantien länsipään rakentaminen uusien asuinkortteleiden vaatimuksien mukaiseksi. Hernetietä perusparannetaan ja samassa yhteydessä kadulle rakennetaan pysäköintitaskuja. Kolme siltaa saneerataan. Jokirannan kehittämistä jatketaan ja Kanervanummen sekä Kievarinpuistot viimeistellään.

**Koivukylässä** Joukontien saneeraus jatkuu ja lisäksi aloitetaan Laurintien saneeraus, mikäli katusuunnitelma saadaan lainvoimaiseksi. Ilolassa Epinkoskentien pohjoisosasta rakennetaan läpiajoyhteys Tuusulan puolelle mm. joukkoliikennettä varten. Koivukylän alueella Leinelän ja Lipstikan puistojen rakentamista jatketaan. Joukontien jatkeella sijaitseva Keravanjoen ylittävä kevyen liikenteen silta rakennetaan.

**Korsossa** aloitetaan Perhotien, Sinisiiventien ja Tavitien perusparantamishankkeet. Ankkapuiston perusparantaminen jatkuu.

**Hakunilassa** jatketaan Länsimäentien ja Maratontien risteyksen kiertoliittymän rakentamista. Kuusijärven ulkoilualueella aloitetaan Vanhan Porvoontien kevyen liikenteen sillan rakentaminen. Silta yhdistää Kuusijärven alueen Sipoonkorven kansallispuistoon.

## **Avustushankkeet**

Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskus (ARA) on myöntänyt infra-avustusta Vantaalle Kivistön keskustan, Keimolanmäen, Kaskelantien, Länsimäen, Myyrmäen keskustan ja Martinlaakson uusien asuinalueiden katu- ja puistojen rakentamiseen. Hankkeiden rakentaminen pyritään ajoittamaan niin, että avustukset pystytään hyödyntämään täysimääräisesti.

## **Liikenne- ja viheralueiden perusparantaminen**

Viime vuosina infran korjausvelan määrä Vantaalla on kasvanut, kun on toteutettu mittavia uudisrakentamishankkeita sekä muita sitoumus- ja sopimusveloitteita. Myös useita vuosia jatkunut talouden tasapainottamis- ja velkaohjelma on edesauttanut korjausvelan kasvua, joka nyt on tarkoitus saada pysähtymään ja tulevaisuudessa jopa kääntymään laskuun. Kaupungin infrastruktuurin rapautuminen aiheuttaa taloudellisia menetyksiä sekä kuntalaisille että kaupungille mm. infraomaisuuden arvon heikkenemisenä sekä ajoneuvojen vahingonkorvausvaatimusten lisääntymisenä.

Vantaalla on useita vanhoja pientaloalueita, joiden katuverkostossa ilmenee vakavia puutteita. Vanhoilla alueilla investoidaan kohteisiin, joissa ilmenee akuutteja hulevesiongelmia tai puutteita koulureittien liikenneturvallisuudessa. Katujen kunnostamistarvetta pyritään viivästyttämään uudelleenpäällystyksillä, mikä ei kuitenkaan ratkaise hulevesiverkoston ja katuverkon toiminnallisia puutteita, kuten kasvaneiden liikennemäärien aiheuttamaa tarvetta kevyen liikenteen väylälle.

Vuonna 2018 vanhojen asuinalueiden katujen perusparantamiseen ja liikenneturvallisuustoimenpiteisiin on varattu noin 6 milj. euroa. Perusparannuskohteita ovat mm. Joukontie ja Laurintie Rekolassa, Hernetie Tikkurilassa, Perhotie Nikinmäessä ja Tavitie Korsossa. Siltojen peruskorjauksia varten rakentamishajelmassa on vuosittainen noin miljoonan euron varaus.

Puistojen perusparantamiskohteiden valinnassa painotetaan erityisesti turvallisuutta. Vuosittain peruskorjataan noin miljoonalla eurolla 4 - 6 leikkialuetta, minkä lisäksi parannetaan koira-aitauksia ja valaistusta. Korjausvelka ei kasva enää puistojenkaan osalta.

Katujen sekä puistojen uudis- ja perusparannushankkeisiin sisältyy myös valaistuksen rakentaminen. EU:n energiatehokkuusdirektiivi kieltää elohopeavalaisimien valmistuksen ja maahantuonnin vuoden 2015 jälkeen. Vanhan katuverkon ja puistoalueiden valaistuksen parantamiseen sekä huonokuntoisten lahopylväiden uusi- miseen on varattu vuonna 2019 yhteensä noin 2 milj. euroa.

## **Urheilu- ja virkistysalueiden rakentaminen**

Merkittävimmät urheilualuehankkeet ovat Myyrmäen ja Rekolan liikuntapuistot. Ulkoilureitistön kehittäminen jatkuu Vantaanjoen ja Keravanjoen varsilla. Suunnitelmakaudella kehitetään edelleen Petikon luontovirkistysaluetta sekä erityisesti Kuusijärven alueen reitistöä Sipoonkorven kansallispuistoon johtavan sillan rakentamiseen liittyen.

## **Keskeneräisten, työn alla olevien kohteiden viimeistely**

Vuoden 2019 puolelta jatkuville ja muille keskeneräisille hankkeille on töiden loppuun saattamiseksi osoitettu noin miljoonan euron varaus. Viimeistelytöiden ajankohta harkitaan hankekohtaisesti ja pyritään sovittamaan mm. alueiden talonrakennushankkeiden aikatauluihin sopivaksi. Rahavaraus kohdistetaan työohjelmissa omille hankkeilleen.

## **Vesi- ja viemäriverkostohankkeet Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän kanssa**

Kuntatekniikan keskus suunnittelee ja toteuttaa katujen rakentamisen yhteydessä uusien asemakaavojen vesihuoltolinjat yhteistyössä HSY:n kanssa. Rakennetut vesihuoltolinjat siirtyvät kuntayhtymän omistukseen ja kunnossapitoon. Vuonna 2019 kuntatekniikan keskuksen rakennuttamien hankkeiden vesihuollon osuus on noin 5,6 milj. euroa, joka laskutetaan HSY:ltä.

Mikäli HSY päättää saneerata vanhoja vesihuoltolinjojaan kaivamalla katu auki, selvitetään mahdollinen kadun kunnostustarve yhteistyössä etukäteen ja tarvittavat määrärahat pyritään varaamaan liikennealueisiin.

## **Yhteishankkeet valtion kanssa**

Taloussuunnitelmakauden lopulla joudutaan mahdollisesti varautumaan Kehä III:n parantamiseen Askiston kohdalla vuosina 2021-2022. Vantaan osuus parantamiskustannuksista on n. 10,0 milj.euroa ja se edellyttää erillisrahoitusta tulevien vuosien talousarvioissa ja taloussuunnitelmissa. Toteutusajankohta ja kustannusjako tarkentuvat myöhemmin Liikenneviraston kanssa solmittavilla aie- ja toteutussopimuksilla, mikäli Liikennevirasto saa hankkeen rahoituksen sisällytettävä tulevien vuosien valtion talousarvioon.

| RAKENTAMISOHJELMA                                | 2019         |             |              | 2020         |             |              | 2021         |             |              | 2022         |             |              |
|--------------------------------------------------|--------------|-------------|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|-------------|--------------|
| HANKE                                            | Katu         | VH          | Yht.         | Katu         | VH          | Yht.         | Katu         | VH          | Yht.         | Katu         | VH          | Yht.         |
| <b>LIIKENNEALUEET</b>                            |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| VARAUKSET                                        |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Yhteistoimintasopimukset, varaus                 | 1000         | 500         | 1500         | 1000         | 500         | 1500         | 1000         | 500         | 1500         | 1000         | 500         | 1500         |
| Erittelemättömät katutyöt                        | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         |
| Erittelemättömät vesihuoltotyöt, varaukset       |              | 1000        | 1000         |              | 1000        | 1000         |              | 1000        | 1000         |              | 1000        | 1000         |
| Leppäkorven meluesteet                           | 200          |             | 200          | 300          |             | 300          | 300          |             | 300          | 300          |             | 300          |
| Muut, varaukset                                  | 500          |             | 500          | 500          |             | 500          | 500          |             | 500          | 500          |             | 500          |
| Erilliset liikenneturvajärjestelyt               | 600          |             | 600          | 600          |             | 600          | 600          |             | 600          | 600          |             | 600          |
| Ulkovalaistusverkon perusparantaminen            | 2000         |             | 2000         | 1800         |             | 1800         | 1500         |             | 1500         | 1500         |             | 1500         |
| Liikennevalojen perusparantaminen                | 140          |             | 140          | 140          |             | 140          | 140          |             | 140          | 140          |             | 140          |
| Keskeneräisten katujen loppuunsaattaminen        | 1000         | 600         | 1600         | 1000         | 500         | 1500         | 1500         | 700         | 2200         | 1480         | 700         | 2180         |
| Joukkoliikenteen kehittäminen                    | 700          |             | 700          | 700          |             | 700          | 700          |             | 700          | 700          |             | 700          |
| Liikenneväylien perusparantaminen                | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         |
| Sähkötekniikan perusparantaminen                 | 30           |             | 30           | 30           |             | 30           | 30           |             | 30           | 30           |             | 30           |
| Kadunsuunnittelun varaus                         | 1200         |             | 1200         | 1200         |             | 1200         | 1200         |             | 1200         | 1200         |             | 1200         |
| Pitkäsuon louhinta                               | 600          |             | 600          |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Maanläjitys                                      | 100          |             | 100          |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Pyöräilyn laatukäytävät                          | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         |
| Siltojen perusparantaminen                       | 150          |             | 150          | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         | 1000         |             | 1000         |
| lisää rivi uudelle hankkeelle...                 |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| <b>yhteensä</b>                                  | <b>11220</b> | <b>2100</b> | <b>13320</b> | <b>11270</b> | <b>2000</b> | <b>13270</b> | <b>11470</b> | <b>2200</b> | <b>13670</b> | <b>11450</b> | <b>2200</b> | <b>13650</b> |
| <b>MYYRMÄKI</b>                                  |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Valjaspolku                                      | 50           |             | 50           |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Uomapolku                                        | 50           | 50          | 100          | 50           |             | 50           |              |             |              |              |             |              |
| Vantaanlaaksontie-Martinlaaksontie (akm 002320)  |              |             |              | 250          |             | 250          |              |             |              |              |             |              |
| Martinkeskuksen akm kunnallistekniikka (sopimus) | 150          |             | 150          |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Laajavuorentien jk+pp nosto (sopimus)            |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Hämeenkyläntien/Rajatorpantien kiertoliittymä    |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Raappavuorentien ja Martinlaaksontien liittymä   | 200          |             | 200          | 600          |             | 600          |              |             |              |              |             |              |
| Silvolan silta Vantaanjoen yli                   |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Luolapolku (liikenne urheilukentälle)            | 150          |             | 150          |              |             |              |              |             |              |              |             |              |
| Petikontie ja Tiilipojanlenkki                   |              |             |              | 250          |             | 250          |              |             |              |              |             |              |
| Koivurinne (tontinluovutus)                      |              |             |              |              |             |              |              |             |              |              |             |              |

|                                                     |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
|-----------------------------------------------------|-------------|------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|----------|-------------|
| Lehtokuja (tontinluovutus)                          | 100         | 100        | 200         |             |             |             | 500         | 200         | 700         |             |          |             |
| Höylätie                                            |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Kaivostie                                           | 100         | 50         | 150         |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Martinlaakson terminaali                            | 50          |            | 50          |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Stenbacka (Puosunkuja ja vesihuolto)                |             |            |             | 100         | 100         | 200         |             |             |             |             |          |             |
| Vaakatien kääntöpaikka                              | 150         |            | 150         |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Myyrmäen keskustan kunnallistekniikka (rahasto)     |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Tuurapolun johtosiirto                              | 50          | 200        | 250         |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Linnainen (asemakaava 100400)                       |             |            |             | 500         | 300         | 800         | 500         | 100         | 600         |             |          |             |
| Luhtitie                                            |             |            |             |             |             |             | 1000        | 300         | 1300        | 2000        |          | 2000        |
| Virtatie v. Virtakuja - Myyrmäentie                 |             |            |             |             |             |             |             |             |             | 500         |          | 500         |
| Rajatorpantie v. Raappavuorentie-Jönsaksentie       |             |            |             |             |             |             |             |             |             | 1200        |          | 1200        |
| Skobbaksenrinne (tontinluovutus)                    |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| <b>yhteensä</b>                                     | <b>1050</b> | <b>400</b> | <b>1450</b> | <b>1750</b> | <b>400</b>  | <b>2150</b> | <b>2000</b> | <b>600</b>  | <b>2600</b> | <b>3700</b> | <b>0</b> | <b>3700</b> |
| <b>KIVISTÖ</b>                                      |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Puu-Kivistön kadut                                  |             |            |             |             |             |             | 500         | 200         | 700         |             |          |             |
| Solbackantien silta                                 | 150         |            | 150         |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Keimolanmäen 2.rakentamislohko (ARA + sopimuskohde) | 200         |            | 200         |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Lincolninaukio                                      |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Kivistön koulun akm kt (sopimus)                    |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Kivistön keskusta-asuminen 5 kt (Hercules)          |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Kivistön kauppakeskuksen kt (sopimus)               | 4000        | 100        | 4100        |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Tikkurilantie v. Mestarintie - Radioasemantie       |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Rauhalankaari                                       |             |            |             | 350         | 50          | 400         |             |             |             |             |          |             |
| Punakiventie v. Keimolantie - Punakivenpuisto       | 100         | 50         | 150         |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Sinikvartsinkatu                                    |             |            |             | 500         | 100         | 600         |             |             |             |             |          |             |
| Myllykyläntie ja Katriinantie                       |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Kuutamotien vesihuolto                              |             | 300        | 300         |             | 2000        | 2000        |             | 1000        | 1000        |             |          |             |
| Riipiläntien jk+pp                                  | 300         |            | 300         | 500         | 300         | 800         | 1000        | 400         | 1400        | 500         |          | 500         |
| Riipilän ja Reunan vesihuolto                       |             |            |             |             |             |             | 350         |             | 350         | 1500        |          | 1500        |
| Tapparapolku                                        |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Ruusumäenraitti                                     |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Murron asemakaava-alue                              |             |            |             | 400         | 400         | 800         |             |             |             |             |          |             |
| Muskettikuja                                        |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Kangasmäki                                          |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |          |             |
| Vehkalantie (yhteys Veho/Varia)                     |             |            |             | 900         | 500         | 1400        |             |             |             |             |          |             |
| <b>yhteensä</b>                                     | <b>4750</b> | <b>450</b> | <b>5200</b> | <b>2650</b> | <b>3350</b> | <b>6000</b> | <b>1850</b> | <b>1600</b> | <b>3450</b> | <b>2000</b> | <b>0</b> | <b>2000</b> |



|                                                         |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
|---------------------------------------------------------|-------------|------------|-------------|-------------|------------|-------------|-------------|----------|-------------|----------|----------|
| <b>AVIAPOLIS</b>                                        |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Tuupakka 9                                              |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Lumijälki (suunnittelu '19)                             | 50          |            | 50          |             |            |             | 1000        |          | 1000        |          |          |
| Kuukusenkuja (jatkuu 2016)                              |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Kalliosolantie                                          |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Linkokuja                                               |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Vanhatie                                                |             |            |             |             |            |             | 600         |          | 600         |          |          |
| Isonmännyntien pohjoispää                               | 250         | 50         | 300         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Ylästö 7 (ak 402100)                                    | 350         | 300        | 650         | 400         |            | 400         |             |          |             |          |          |
| Ylästö 8 (ak 402500)                                    | 200         | 100        | 300         | 500         | 200        | 700         |             |          |             |          |          |
| Sutars 2                                                |             |            |             | 300         | 100        | 400         |             |          |             |          |          |
| Aviakuja + kiertoliittymä (sopimus)                     |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Karhumäentie ja Karhumäenportti                         |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Aviapolis Studios                                       |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Perintökuja (ym. Perintötien sopimusalue)               | 400         |            | 400         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Pakkala 3; Tuulensuuntie, Pitotie, Spanskintie ja -kuja |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Aviapoloksen kävely- ja pyöräreitit                     |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Tikkurilantien kehittäminen (Osumakuja ym.)             | 200         |            | 200         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| <b>yhteensä</b>                                         | <b>1450</b> | <b>450</b> | <b>1900</b> | <b>1200</b> | <b>300</b> | <b>1500</b> | <b>1600</b> | <b>0</b> | <b>1600</b> | <b>0</b> | <b>0</b> |
| <b>TIKKURILA</b>                                        |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Koisotien itäosa (kuntovaje + jkpp tarve)               | 400         |            | 400         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Urheilutien ylikulkusilta                               | 130         |            | 130         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Kuusikon risteysilta                                    | 120         |            | 120         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Viertolan kevyenliikenteen silta                        | 170         |            | 170         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Koivulehdontie                                          |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Sireenitie                                              |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Tulppaanitie                                            |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Sinirikontie                                            |             |            |             |             |            |             | 500         | 300      | 800         |          |          |
| Klökarsintie ja Osmankäämintie                          |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Osmankäämintie+Viertolankuja                            |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Asematie                                                |             |            |             |             |            |             |             |          |             | 800      | 400      |
| Lauri Lairalan aukio                                    |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          | 1200     |
| Tikkurilantie v. Hakintie - Kanervantie                 |             |            |             |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Vanha Porvoontie Hakkilankaari-Kankikuja kanavointi     | 500         | 50         | 550         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Horsmakuja (jatkuu 2016)                                | 250         | 50         | 300         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Kiskotie                                                |             |            |             |             |            |             |             |          |             | 700      |          |
| Neilikkatie Talvikkitiestä länteen                      |             |            |             | 500         | 650        | 1150        |             |          |             |          | 700      |
| Kaunokkikuja ja Kaunokkitie v. Liekotie-Puutarhatie     | 300         |            | 300         |             |            |             |             |          |             |          |          |
| Liljatie                                                |             |            |             | 500         | 300        | 800         |             |          |             |          |          |

|                                                  |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
|--------------------------------------------------|-------------|------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| Vehkapolku v. Unikkotie - Neilikkatie            |             |            |             | 300         |             | 300         |             |             |             |             |             |             |
| Carl Edelfeltin aukio                            |             |            |             |             |             |             | 930         | 50          | 980         |             |             |             |
| Kielotie v. Tikkurilantie - Asematie             |             |            |             |             |             |             | 1000        | 300         | 1300        |             |             |             |
| Tikkuraitti                                      | 150         | 150        |             | 1030        | 400         | 1430        | 1000        |             | 1000        |             |             |             |
| Orvokkitie Lehdokkitiestä pohjoiseen             |             |            |             | 800         | 500         | 1300        |             |             |             |             |             |             |
| Orvokkitie v. Unikkotie - Lehdokkitie            | 150         | 150        |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Itäinen Valkoisenlähteentie                      |             |            |             | 300         |             | 300         | 1000        | 200         | 1200        | 2000        | 500         | 2500        |
| Ohratie                                          |             |            |             |             |             |             | 200         |             | 200         |             |             |             |
| Metsätähdentie                                   |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Hernetie + pysäköintitaskut                      | 600         | 600        |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Rapsitie ja Rapsikuja                            |             |            |             |             |             |             | 500         | 200         | 700         |             |             |             |
| Kuusikkotie Sammaltiestä länteen                 |             |            |             | 500         | 100         | 600         |             |             |             |             |             |             |
| Melueste Talvikkitie v. Raatatie - Leinikkatie   | 150         | 150        |             | 900         | 500         | 1400        | 900         |             | 900         |             |             |             |
| Melueste Vanha Porvoontie Kyytitiestä pohjoiseen |             |            |             |             |             |             |             |             |             | 500         |             | 500         |
| Virnatie ja Virnakuja                            |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Tikkurilantien tasauksen muutos Silkin kohdalla  |             |            |             |             |             |             |             |             |             | 1000        | 300         | 1300        |
| Viertolan koulun melueste                        |             |            |             |             |             |             |             |             |             | 350         |             | 350         |
| Peltolantie (Vantaan Energian sopimusalue)       | 850         | 200        | 1050        |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| <b>yhteensä</b>                                  | <b>3770</b> | <b>300</b> | <b>4070</b> | <b>4830</b> | <b>2450</b> | <b>7280</b> | <b>6030</b> | <b>1050</b> | <b>7080</b> | <b>5350</b> | <b>1200</b> | <b>6550</b> |
| <b>KOIVUKYLÄ</b>                                 |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Kiulukuja                                        |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Piippilakki vesihuolto (asemakaavamuutos 741700) |             |            |             | 50          | 450         | 500         |             |             |             |             |             |             |
| Leineläntäval, Auringonkierto                    | 300         | 150        | 450         |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Altaantie                                        |             |            |             | 600         | 200         | 800         |             |             |             |             |             |             |
| Joukontie                                        | 300         |            | 300         |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Honkatie                                         |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Katajatie (liittyy Honkatiehen)                  |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Koivukylän puistotie-Asolanväylä (sopimus)       |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Leppätie v. Kuusitie - Honkatie                  |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Koivukylän-/Asolanväylän kiertoliittymä          |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Päiväkummuntie v. Peijaksentie - Koivukylänväylä |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Laurintie                                        | 100         | 200        | 300         | 500         | 500         | 1000        | 1300        |             | 1300        |             |             |             |
| Tuulikintie jkpp Rikunkujasta etelään            |             |            |             |             |             |             |             |             |             | 150         |             | 150         |
| Onervantie jkpp Hellevintiestä itään             |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Leinelän aseman sillan hissi ja portaat          | 100         |            | 100         |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Rintatie                                         |             |            |             |             |             |             | 500         | 100         | 600         |             |             |             |
| Leineläntie, -polku ja -kaari                    |             |            |             |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Rekolan aseman itäinen LP                        |             |            |             | 300         |             | 300         |             |             |             |             |             |             |
| Epinkoskentie Säveltie-Tuusulan raja             | 330         | 25         | 355         |             |             |             |             |             |             |             |             |             |
| Koivukylän keskustan kt (v.2018 taidehanke)      | 220         |            | 220         | 500         | 300         | 800         |             |             |             | 500         |             | 500         |
| <b>yhteensä</b>                                  | <b>1350</b> | <b>375</b> | <b>1725</b> | <b>1950</b> | <b>1450</b> | <b>3400</b> | <b>1800</b> | <b>100</b>  | <b>1900</b> | <b>650</b>  | <b>0</b>    | <b>650</b>  |

|                                                    |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
|----------------------------------------------------|-------------|------------|-------------|-------------|------------|-------------|-------------|------------|-------------|-------------|------------|-------------|
| <b>KORSO</b>                                       |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Ullantie                                           |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Perhotie (joukkoliikenne)                          | 360         | 60         | 420         |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Sinisiiventie (liittyy Perhotiehen)                | 560         | 290        | 850         |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Mehiläisenkuja                                     |             |            |             | 300         | 100        | 400         |             |            |             |             |            |             |
| Sääskitie pohjoispää                               |             |            |             |             |            |             | 500         | 150        | 650         |             |            |             |
| Tavitie                                            | 800         | 500        | 1300        | 300         |            | 300         |             |            |             |             |            |             |
| Kisatie (Liittyy Tavitiehen)                       |             |            |             | 400         | 100        | 500         |             |            |             |             |            |             |
| Pihkalantie                                        |             |            |             |             |            |             |             |            |             | 2000        | 300        | 2300        |
| Nieriäisentie                                      |             |            |             | 500         | 100        | 600         |             |            |             |             |            |             |
| Vierumäentie                                       |             |            |             |             |            |             | 1000        | 300        | 1300        | 500         |            | 500         |
| Maarukantie ja Myyraksentie perusparannus          |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Vanha Porvoontie jkpp v. Korennontie - Turilaantie |             |            |             |             |            |             |             |            |             | 1050        |            | 1050        |
| Harmaahylkeentien pohjoisosa jkpp                  |             |            |             | 450         |            | 450         |             |            |             |             |            |             |
| Korson keskustan kt                                |             |            |             |             |            |             | 500         | 200        | 700         |             |            |             |
| Merikotkankuja (Korson tornitalo)                  |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| <b>yhteensä</b>                                    | <b>1720</b> | <b>850</b> | <b>2570</b> | <b>1950</b> | <b>300</b> | <b>2250</b> | <b>2000</b> | <b>650</b> | <b>2650</b> | <b>3550</b> | <b>300</b> | <b>3850</b> |
| <b>HAKUNILA</b>                                    |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Länsimäentien/Maratontien kiertoliittymä           | 140         | 10         | 150         |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Kaskelantie (sopimuskohde)                         |             |            |             | 500         | 300        | 800         |             |            |             |             |            |             |
| Raudikkokuja                                       |             |            |             |             |            |             |             |            |             | 1000        |            | 1000        |
| Hakunilan keskustan kt                             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Pitkäsuonkuja (Ojangan bussivarikko)               | 150         | 100        | 250         |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Ravurinpolun kaiteet                               |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Vanha Porvoon tie jk+pp                            |             |            |             |             |            |             | 500         |            | 500         |             |            |             |
| Sotungintien ulkoilureitti                         |             |            |             | 500         |            | 500         | 500         |            | 500         |             |            |             |
| Vanha Porvoontie kvl silta                         | 2000        |            | 2000        |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Ojangan lumenvastaanottopaikka (suunnittelu '19)   | 50          |            | 50          |             |            |             | 150         |            | 150         | 350         |            | 350         |
| Kuusijärven pysäköinti Lahdentien vieressä         |             |            |             |             |            |             |             |            |             | 650         |            | 650         |
| Kuninkaanmäentie v. Honkamäentie-Koulutie          |             |            |             | 500         | 100        | 600         | 500         |            | 500         |             |            |             |
| Hirvimäentie jk+pp                                 |             |            |             |             |            |             | 300         | 50         | 350         |             |            |             |
| Pohjolantien jk+pp                                 |             |            |             | 500         |            | 500         |             |            |             |             |            |             |
| Suurmuuntajan lastauspaikka                        |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Kartanon pientalotontit vh                         |             |            |             |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Sotungintien LP                                    | 250         |            | 250         |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Kuussillantien pysäkkijärjestelyt                  | 200         |            | 200         |             |            |             |             |            |             |             |            |             |
| Vuontiskero (Pallaksen asemakaava)                 | 300         | 200        | 500         | 300         |            | 300         |             |            |             |             |            |             |
| Lahdentien siirto                                  |             |            |             |             |            |             | 1000        |            | 1000        | 2000        |            | 2000        |
| Lähdepuiston asemakaava                            |             |            |             | 100         |            | 100         |             |            |             |             |            |             |
| Lahdentie / Kaskipolku pysäkkijärjestelyt          |             |            |             | 200         |            | 200         |             |            |             |             |            |             |
| <b>YHTEENSÄ</b>                                    | <b>3090</b> | <b>310</b> | <b>3400</b> | <b>2600</b> | <b>400</b> | <b>3000</b> | <b>2950</b> | <b>50</b>  | <b>3000</b> | <b>4000</b> | <b>0</b>   | <b>4000</b> |

|                                                          |              |             |              |              |              |              |              |             |              |              |             |              |
|----------------------------------------------------------|--------------|-------------|--------------|--------------|--------------|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|-------------|--------------|
| <b>YHTEENSÄ LIIKENNEALUEET 931</b>                       | <b>28400</b> | <b>5235</b> | <b>33635</b> | <b>28200</b> | <b>10650</b> | <b>38850</b> | <b>29700</b> | <b>6250</b> | <b>35950</b> | <b>30700</b> | <b>3700</b> | <b>34400</b> |
| <b>YHTEISHANKKEET VALTION KANSSA</b>                     |              |             |              |              |              |              |              |             |              |              |             |              |
| Kehittäminen ja suunnittelu                              | 100          |             | 100          | 100          |              | 100          | 100          |             |              | 100          |             | 100          |
| Leppäkorventien jk+pp                                    | 500          |             | 500          | 1000         |              | 1000         |              |             |              |              |             |              |
| Koivukylänväylän jk+pp                                   | 1000         |             | 1000         | 1000         |              | 1000         |              |             |              |              |             |              |
| Kehä III (mm. Askisto)                                   |              |             |              |              |              |              |              |             |              |              |             |              |
| VT4 Metsola melusteet (sis. Hyljekuja ja Norppakuja 300) | 300          |             | 300          |              |              |              |              |             |              |              |             |              |
| VT3 Kaivoksen lisäramppi ja joukkoliikennekaistat        |              |             |              |              |              |              | 1000         |             | 1000         |              |             |              |
| KT45 Ylästöntien rampit etelään                          |              |             |              |              |              |              |              |             |              |              |             |              |
| <b>YHTEENSÄ YHTEISHANKKEET 935</b>                       | <b>1900</b>  |             | <b>1900</b>  | <b>2100</b>  |              | <b>2100</b>  | <b>1100</b>  |             | <b>1100</b>  | <b>100</b>   |             | <b>100</b>   |

| Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahaston investoinnit |  | 2019        |           |             |
|--------------------------------------------------------------|--|-------------|-----------|-------------|
| HANKE                                                        |  | <u>Katu</u> | <u>VH</u> | <u>Yht.</u> |
| <b>LIIKENNEALUEET</b>                                        |  |             |           |             |
| <b>KIVISTÖ</b>                                               |  |             |           |             |
| Topaasiaukio                                                 |  | 1600        |           | 1600        |
| Safiiriaukio                                                 |  | 300         |           | 300         |
| Lincolninaukio, valotorni ympäristöineen                     |  | 1180        |           | 1180        |
| <b>yhteensä</b>                                              |  | <b>3080</b> |           | <b>3080</b> |
| <b>TIKKURILA</b>                                             |  |             |           |             |
| Jokirannan kehittäminen                                      |  | 2000        |           | 2000        |
| <b>yhteensä</b>                                              |  | <b>2000</b> |           | <b>2000</b> |
| <b>KOIVUKYLÄ</b>                                             |  |             |           |             |
| Koivukylän keskustan taidehanke + (valaistus 70 te)          |  | 220         |           | 220         |
| <b>yhteensä</b>                                              |  | <b>220</b>  |           | <b>220</b>  |
| <b>YHTEENSÄ rahasto investoinnit</b>                         |  | <b>5300</b> |           | <b>5300</b> |

|                      |                               |                 |             |             |             |             |
|----------------------|-------------------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
|                      |                               |                 |             |             |             |             |
|                      | <b>URHEILUALUEET</b>          |                 |             |             |             |             |
|                      |                               |                 |             |             |             |             |
|                      | <b>Hankkeen nimi</b>          |                 | <b>2019</b> | <b>2020</b> | <b>2021</b> | <b>2022</b> |
| <b>KOKO KAUPUNKI</b> | Hiihtoladut ja ulkoilureitit  |                 | 100 000     | 150 000     | 150 000     | 150 000     |
|                      | Pienkenttien perusparannus    |                 | 300 000     | 300 000     | 300 000     | 300 000     |
|                      | Skeittipuistot                |                 |             | 500 000     | 300 000     | 300 000     |
|                      | Lähiliikuntapaikat            |                 | 200 000     | 200 000     | 200 000     | 200 000     |
| <b>MYYRMÄKI</b>      | Myyrmäen urheilupuisto        |                 | 900 000     | 1 000 000   | 1 000 000   | 1 000 000   |
|                      | Vapaalan liikuntapuisto       |                 |             | 400 000     |             |             |
| <b>KIVISTÖ</b>       | Kivistön urheilupuisto        |                 |             | 50 000      | 100 000     | 100 000     |
| <b>AVIAPOLIS</b>     | Kartanonkosken liikuntapuisto |                 |             |             |             |             |
| <b>TIKKURILA</b>     | Tikkurilan urheilupuisto      |                 | 50 000      | 100 000     | 450 000     | 450 000     |
| <b>KOIVUKYLÄ</b>     | Rekolan liikuntapuisto        |                 | 900 000     |             |             |             |
|                      | Elmon reitit                  |                 | 50 000      |             |             |             |
|                      | Havukosken liikuntapuisto     |                 | 100 000     |             |             |             |
| <b>KORSO</b>         | Korson urheilukenttä          |                 |             |             |             |             |
| <b>HAKUNILA</b>      | Hakunilan urheilupuisto       |                 | 100 000     | 100 000     | 300 000     | 300 000     |
|                      | Rajakylän urheilupuisto       |                 | 100 000     |             |             |             |
|                      |                               | <b>Yhteensä</b> | 2 800 000   | 2 800 000   | 2 800 000   | 2 800 000   |

|                         |                 |             |             |             |             |
|-------------------------|-----------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
|                         |                 |             |             |             |             |
| <b>VIRKISTYSALUEET</b>  |                 |             |             |             |             |
|                         |                 |             |             |             |             |
|                         |                 |             |             |             |             |
| <b>Hankkeen nimi</b>    |                 | <b>2019</b> | <b>2020</b> | <b>2021</b> | <b>2022</b> |
| Ulkoilusaaret           |                 | 30 000      | 30 000      | 30 000      | 30 000      |
| Kuusijärven ulkoilualue |                 | 500 000     | 500 000     | 120 000     | 120 000     |
| Luonnonsuojelualueet    |                 | 150 000     | 150 000     | 150 000     | 150 000     |
| Petikon ulkoilualue     |                 | 220 000     | 220 000     | 100 000     | 100 000     |
|                         | <b>Yhteensä</b> | 900 000     | 900 000     | 400 000     | 400 000     |

|                      |                                      |  |             |             |             |             |  |
|----------------------|--------------------------------------|--|-------------|-------------|-------------|-------------|--|
|                      |                                      |  |             |             |             |             |  |
|                      | <b>YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN</b>         |  |             |             |             |             |  |
|                      |                                      |  |             |             |             |             |  |
|                      |                                      |  |             |             |             |             |  |
|                      | <b>Hankkeen nimi</b>                 |  | <b>2019</b> | <b>2020</b> | <b>2021</b> | <b>2022</b> |  |
| <b>KOKO KAUPUNKI</b> | Puistojen perusparantaminen          |  | 1 100 000   | 1 100 000   | 1 100 000   | 1 100 000   |  |
|                      | Yleiskaavan ulkoilureitistö          |  | 100 000     | 100 000     | 100 000     | 100 000     |  |
|                      | Asiantuntijapalkkiot suunnittelu     |  | 100 000     | 100 000     | 100 000     | 100 000     |  |
|                      | Koirapuistot                         |  | 150 000     | 150 000     | 150 000     | 150 000     |  |
|                      | Pienvesistöjen kunnostaminen         |  | 50 000      | 50 000      | 50 000      | 50 000      |  |
|                      | Ulkovalaistuksen parantaminen        |  | 100 000     | 100 000     | 100 000     | 100 000     |  |
|                      | Niittyjen peruskunnostaminen         |  | 50 000      | 50 000      | 50 000      | 50 000      |  |
| <b>MYYRMÄKI</b>      | Etelä-Linnainen                      |  |             |             |             | 200 000     |  |
|                      | Linnaisten kaivospuisto              |  |             |             |             | 100 000     |  |
|                      | Kivikaudenpuisto                     |  | 200 000     | 200 000     |             |             |  |
|                      | Kaivoksen puistot                    |  | 200 000     |             | 200 000     | 200 000     |  |
|                      | Jokiuomanpuisto                      |  | 300 000     | 300 000     | 500 000     | 200 000     |  |
|                      | Laajavuori                           |  |             | 200 000     | 200 000     |             |  |
|                      | Varistonniitty                       |  |             |             | 100 000     |             |  |
|                      | Viherpuiston asukaspuisto            |  |             |             | 450 000     |             |  |
|                      | Vantaanjoen varren ulkoilureitit     |  | 100 000     |             | 100 000     | 100 000     |  |
|                      | Paalukylänpuisto (rahasto)           |  |             |             |             |             |  |
| <b>KIVISTÖ</b>       | Kivistön keskus / C                  |  | 300 000     | 200 000     |             |             |  |
|                      | Keimolanmäen puistot                 |  | 350 000     | 300 000     | 300 000     |             |  |
|                      | Kivistön koulun kaava-alueen puistot |  | 300 000     | 500 000     |             |             |  |
|                      | Myllymäenpuisto                      |  |             |             |             | 150 000     |  |
| <b>AVIAPOLIS</b>     | Ylästö 7:n puistot                   |  | 100 000     | 300 000     | 300 000     | 300 000     |  |
|                      | Ylästö/Niskalan silta                |  |             | 500 000     |             |             |  |
|                      | Vantaanjoenvarren ulkoilureitit      |  |             | 100 000     | 100 000     | 100 000     |  |
|                      | Vasamapuisto                         |  |             |             | 150 000     | 400 000     |  |
|                      | Pakkala 5 / Tilkunpelto              |  |             |             |             |             |  |
|                      | Pakkala 3 C:n puistot                |  | 500 000     | 100 000     |             |             |  |



|                  |                                  |                 |           |           |           |           |  |
|------------------|----------------------------------|-----------------|-----------|-----------|-----------|-----------|--|
|                  | Rälssi- ja Manttaalipuisto       |                 |           |           |           | 500 000   |  |
| <b>TIKKURILA</b> | Kanervannummi ja Kievarinpuisto  |                 | 100 000   | 200 000   | 200 000   | 400 000   |  |
|                  | Hiekkaharju 5:n puistot          |                 |           |           | 300 000   | 400 000   |  |
|                  | Tikkurilan keskuspuisto          |                 |           |           | 250 000   | 200 000   |  |
|                  | Tikkurilan jokiranta (rahasto)   |                 |           |           |           |           |  |
|                  | Keravanjoen varren ulkoilureitit |                 |           |           | 50 000    | 200 000   |  |
|                  | Arboretum                        |                 |           | 400 000   |           |           |  |
|                  | Simonkylänpuisto                 |                 |           |           | 100 000   |           |  |
| <b>KOIVUKYLÄ</b> | Lipstikan puistot                |                 | 600 000   | 400 000   | 500 000   |           |  |
|                  | Leinelän puistot                 |                 | 200 000   | 200 000   |           |           |  |
|                  | Kehtopuisto                      |                 | 100 000   |           |           |           |  |
|                  | Rekolan puistot                  |                 |           |           |           |           |  |
|                  | Joukontien silta                 |                 | 200 000   | 150 000   |           |           |  |
| <b>KORSO</b>     | Ankkapuisto ja Metsopuisto       |                 | 700 000   | 300 000   |           | 300 000   |  |
|                  | Vierumäen leikkialue             |                 |           |           | 300 000   | 100 000   |  |
|                  | Pohjois-Nikinmäen puistot        |                 | 100 000   |           |           |           |  |
|                  | Ristiraja asukaspuisto           |                 |           |           | 150 000   | 300 000   |  |
| <b>HAKUNILA</b>  | Itä-Hakkilan puisto              |                 |           |           |           |           |  |
|                  | Kaskikallionpuiston polut        |                 |           |           | 100 000   | 200 000   |  |
|                  |                                  | <b>Yhteensä</b> | 6 000 000 | 6 000 000 | 6 000 000 | 6 000 000 |  |

| Kunnallistekniikan investointiohjelma vuosille 2019-2028 (1000 euroa) |               |               |               |               |               |               |               |               |               |               |
|-----------------------------------------------------------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
|                                                                       | 2019          | 2020          | 2021          | 2022          | 2023          | 2024          | 2025          | 2026          | 2027          | 2028          |
| <b>93 Julkinen käyttöomaisuus</b>                                     |               |               |               |               |               |               |               |               |               |               |
| 931 LIIKENNEALUEET                                                    | 28 400        | 28 200        | 29 700        | 30 700        | 28 800        | 28 800        | 28 800        | 28 800        | 28 800        | 28 800        |
| 932 URHEILUALUEET                                                     | 2 800         | 2 800         | 2 800         | 2 800         | 2 800         | 2 800         | 2 800         | 2 800         | 2 800         | 2 800         |
| 933 VIRKISTYSALUEET                                                   | 900           | 900           | 400           | 400           | 400           | 400           | 400           | 400           | 400           | 400           |
| 934 YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN                                             | 6 000         | 6 000         | 6 000         | 6 000         | 6 000         | 6 000         | 6 000         | 6 000         | 6 000         | 6 000         |
| 935 YHTEISHANKKEET                                                    | 1 900         | 2 100         | 1 100         | 100           | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         | 2 000         |
| <b>Yhteensä 931-937 (93 VOK)</b>                                      | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> |
| Marja-Vantaa rahasto                                                  | 5 300         | 6 800         | 6 400         | 2 700         |               |               |               |               |               |               |
| <b>Yhteensä</b>                                                       | <b>45 300</b> | <b>46 800</b> | <b>46 400</b> | <b>42 700</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> | <b>40 000</b> |



# TILAKESKUKSEN INVESTOINTIOHJELMA 2019-2028

Tekninen lautakunta 11.9.2018



Vantaa

## Sisällys

|                                                          |   |
|----------------------------------------------------------|---|
| 91 Rakentaminen .....                                    | 2 |
| 91 1 Uudisrakentaminen.....                              | 3 |
| Talousarvio 2019.....                                    | 3 |
| Suunnittelukausi 2020 - 2028 .....                       | 3 |
| Konserniyhtiöiden hankkeet .....                         | 4 |
| Kaupunkikonsernin ulkopuoliset vuokrahankkeet.....       | 4 |
| 91 2 Korjausrakentaminen.....                            | 5 |
| Talousarvio 2019.....                                    | 5 |
| Suunnittelukausi 2020 - 2028 .....                       | 6 |
| 91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustyöt..... | 7 |
| Talousarvio 2019.....                                    | 7 |
| Suunnittelukausi 2020 - 2028 .....                       | 7 |

### LIITTEET:

LIITE 1 Uudisrakentaminen 2019-2028

LIITE 2 Vuokrahankkeet 2019-2028

LIITE 3 Korjausrakentaminen 2019-2028

LIITE 4 Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustyöt 2019-2028

Kannen kuvat: Parviainen Arkkitehdit Oy

## 91 Rakentaminen

### INVESTOINTIRYHMÄT 911 - 913

| 1000 e                | TA 2018       | TAE 2019      | TS 2020       | TS 2021       | TS 2022       |
|-----------------------|---------------|---------------|---------------|---------------|---------------|
| Uudisrakentaminen     | 35 180        | 49 620        | 40 400        | 41 890        | 35 760        |
| Korjausrakentaminen   | 27 245        | 32 475        | 36 020        | 23 050        | 18 750        |
| Vuokra- ja osaketilat | 3 715         | 2 260         | 1 830         | 1 880         | 1 830         |
| <b>YHT</b>            | <b>66 140</b> | <b>84 355</b> | <b>78 250</b> | <b>66 820</b> | <b>56 340</b> |

Investointiohjelma perustuu toimialojen vuosittain tarkentamiin investointiesityksiin. Esitysten taustalla on palvelukohtainen palveluverkkotarkastelu, jossa tilatarpeet syntyvät palvelu- ja väestörakenteiden muuttuessa. Investointivaihtoehtoja on tarkasteltu alueellisesti investointisuunnittelumallia hyödyntäen. Ohjelma vuosille 2019-2022 on sovitettu kaupunginhallituksen 4.6.2018 hyväksymän investointikehyksen mukaiseksi. Kasuvat investointikustannukset johtuvat kaupungin poikkeuksellisen voimakkaasta kasvusta, joka edellyttää uusien palvelurakennusten rakentamisesta uusille ja tiivistyville asuinalueille.

Lopullinen esitys 10-vuotisohjelmaksi on syntynyt kaupunginjohtajan vetämässä hankejohtoryhmässä. Mahdollinen Maakunta ja Sote -uudistus voi tuoda muutoksia Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialaan ja Pelastuslaitokseen kohdistuvien hankkeiden osalta hankkeiden toteutuksiin ja kaupungille aiheutuviin investointikustannuksiin.



## 91 1 Uudisrakentaminen

Tilakeskus on valmistellut yhdessä toimialojen ja taloussuunnitteluyksikön kanssa Vantaan kaupungin uudisrakentamista koskevan talonrakennusinvestointiohjelman seuraavalle 10-vuotiskaudelle.

### Talousarvio 2019

Vuodelle 2019 uudisrakentamiseen on budjetoitu yhteensä 49,6 miljoonaa euroa.

Vuodenvaihteessa rakenteilla olevia ja 2019 valmistuvia hankkeita ovat Aurinkokiven koulun II vaihe, Rajatorpan korvaava koulurakennus sekä Hakunilan, Kaivokselan II ja Tikkurilan päiväkodit. Kokonaan 2019 toteutettavia hankkeita ovat Korson, Martinlaakson ja Myyrmäen urheilupuiston huoltorakennuksien laajennukset sekä Keimolanmäen vuokrapaviljonki päiväkotit ja alakoulutilat. Aloitettavia kohteita ovat Hämeenkyllän koulu ja Veturin päiväkotit. Lisäksi Leinelän asukastupahankkeen edistämiseksi on budjetoitu 0,3 M€ vuodelle 2019. Hankkeen muu rahoitus on rahastoitu hanketta varten.

Muiden hankkeiden, kuten uusien hankkeiden selvitys- ja suunnitteluvaiheen kustannusten ja valmistuneiden hankkeiden takuuajan kustannusten sekä kaikkien uudishankkeiden projektinjohtokustannusten osuus määrärahoista on 2,4 miljoonaa euroa.

Vuoden aikana tilakeskuksessa tehdään esiselvityksiä usean sivistystoimen taholta esitettyjen mutta vielä budjetoimattoman liikuntahallin ja korvaavan taidemuseon sijainneista ja kustannuksista. Lisäksi Varian toimitilatarveselvityksen tekoa jatketaan tarpeen mukaan 2019.

### Suunnittelukausi 2020 - 2028

Vuosina 2020–2022 määrärahoihin toteutettavien uudisrakennushankkeiden rahoitustarve on yhteensä 118 miljoonaa euroa eli keskimäärin 39,3 miljoonaa euroa vuodessa.

Suunnittelukaudella valmistuvat Hämeenkyllän koulu, Jokiniemen koulun laajennus lähiliikuntapaikkoineen, Leppäkorven koulun laajennus, Aviapoliksen koulu päiväkotit ja nuorisotiloineen, Raappavuoren päiväkotit, Uomarinteen koulun päiväkotit, Kivistön päiväkotit, Kivistön päiväkotit II, Lauhatien päiväkotit, Veturin päiväkotit, Kielotieltä vuokrattavan päiväkotitilan leikkipiha sekä Länsimäen korvaava päiväkotit. Lisäksi valmistuu urheilukentän huoltorakennus Tikkurilaan.

Rakenteilla olevia suunnittelukaudella aloitettavia rakennushankkeita ovat Koillis-Vantaan uimahalli, Patotien päiväkotit, Kaskelan päiväkotit, Leppäkorven uusi päiväkotit ja Mårtendals kampus.

Vuosille 2023–2028 on ajoitettu uudisrakennushankkeita noin 244 miljoonan euron arvosta (mukaan lukien 2022 aloitetut), joka on keskimäärin 41,7 miljoonaa euroa vuodessa. Jaksolle on esitetty määrärahalla valmistuvaksi mm. useita kouluja (80 M€), lukio (35 M€) ja päiväkoteja (88 M€) sekä muita rakennuksia ja projektinjohtokuluja (41 M€).

## Konserniyhtiöiden hankkeet

Konserniyhtiöiden hankkeet ovat mukana ohjelmassa ja vastuut näissä hankkeissa on sovittu yhteisen menettelytapaohjeen mukaisesti.

Vuoden 2019 aikana valmistuvat VAV:n hankkeena Myyrmäen vanhustenkeskus sekä VTK:n hankkeena Ylästön II koulu.

Vuosina 2020-2022 valmistuvia hankkeita ovat:

- VAV:n hankkeina Koivuhakaan Koisoniittyhankkeen puitteissa erityisryhmien asumis- ja palvelutiloja, Tikkurilan Vanhustenkeskus, Kivistöön 15 kehitysvammaisten asuntoa ja muualta kaupungin alueelta 10 vammaisten asuntoa.
- VTK:n hankkeina Tikkurilan hyvinvointikeskus, Kielotie 13 tontille korvaava uusi kaupungin oma toimitalohanke ja Ilola/Asolan äitiys- ja lasten neuvola.

Lisäksi muiden konserniyhtiöiden hankkeina valmistuvat Leinelän asukastupa ja Nurmijärven kunnan kanssa yhteisenä hankkeena paloasema.

Vuosille 2023 - 2028 konserniyhtiöiden toteutuksella valmistuviksi esitettyjä kohteita ovat Hakunilan ja Kivistön vanhustenkeskukset, Vehkalan ammattioppilaitos sekä hoiva-asuntoja eripuolilta kaupunkia.

## Kaupunkikonsernin ulkopuoliset vuokrahankkeet

Kaupunkikonsernin ulkopuolisilta tahoilta ollaan 2019 vuokraamalla hankkimassa toimitilaa aikuisten työpajakeskukselle Länsi-Vantaalta, paviljonkitiloja koulu- ja päiväkotikäyttöön Keimolanmäkeen, Nicehearts toiminnalle uudet toimitilat, Koivukylästä uudet kirjasto- ja asukastilat sekä Vanhusten hoiva-asuntoja eri puolilta kaupunkia.

Jaksolla 2020 - 2022 kaupunkikonsernin ulkopuolelta ollaan hankkimassa mm seuraavia tiloja: Kivistöön rakennettavasta kauppakeskuksesta tiloja terveysasemalle sekä kirjasto- ja nuorisotiloja, Tikkurilan Kielotieltä uutta päiväkotitilaa, Tikkurilasta asukastiloja ja vanhusten hoiva-asuntoja eripuolelta kaupunkia.

Kaupunkikonsernin ulkopuolisilta tahoilta ollaan hankkimassa jaksolla 2023-2028 hoiva-asuntoja eripuolilta kaupunkia sekä väliaikaisia paviljonkitiloja koulukäyttöön Myyrmäkeen.

## 91 2 Korjausrakentaminen

Vantaan kaupungin suoraan omistamien kohteiden korjausrakentamisen investointiohjelma seuraavalle 10-vuotiskaudelle on valmisteltu tilakeskuksessa toimialojen vuosittain tarkentamien investointiesitysten ja tilakeskuksen tiedossa olevien kiinteistöjen korjaustarpeiden perusteella. Korjausrakentaminen sisältää perusparannukset, peruskorjaukset ja merkittävimmät rakennusten muutostyöt.

### Talousarvio 2019

Vuodelle 2019 määräraharahoitteisiin korjausrakennushankkeisiin on budjetoitu yhteensä 32,5 miljoonaa euroa.

Vuodenvaihteessa 2018/2019 rakenteilla ovat Havukosken koulun perusparannus ja Lehtikuusen koulun liikuntasalin peruskorjaus. Näihin vuoden 2019 aikana valmistuviin hankkeisiin on budjetoitu yhteensä 5,2 miljoonaa euroa.

Suurempia 2019 kokonaan toteutettavia korjaushankkeita ovat Askiston koulun osittainen peruskorjaus, Rajatorpan museokoulun 1 ja 2 kerroksien peruskorjaus (allianssi hankkeen osana), Ruusuvuoren koulun muutostyöt, Lehtikuusen koulun julkisivujen korjaus, Kaunialan sairaalarakennuksessa tehtävät rakenteelliset korjaukset ja Martinlaakson uimahallin julkisivujen kunnostus, joihin on yhteensä budjetoitu 4,3 M€.

Aloitettaviin ja 2020 valmistuviin Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokin peruskorjaukseen ja Västersundom skolan peruskorjaukseen on budjetoitu yhteensä 3,6 M€.

Päiväkotien korjauksia tehdään hoitopaikkojen väistötilojen järjestyessä mm. seuraavissa päiväkodeissa: Hansin päiväkot, Jokiniemen päiväkot, Matarin päiväkot, Louhelan päiväkot, Solkikujan päiväkot, Urheilupuiston päiväkot ja Varistoniityn päiväkot. Näihin päiväkotien kohdennettuihin osittaisiin peruskorjauksiin ja päiväkotien pihakorjauksiin on budjetoitu yhteensä 4,4 miljoonaa euroa.

Sisäilmaongelmien poistamiseen varataan 2,5 miljoonaa euroa.

Muihin pienempiin korjaushankkeisiin, suunnitteluun ja projektinjohtoon on budjetoitu yhteensä n. 11,4 miljoonaa euroa.



## Suunnittelukausi 2020 - 2028

Vuosina 2020–2022 toteutettavien korjaushankkeiden rahoitustarve on yhteensä 77,8 miljoonaa euroa eli keskimäärin 26 miljoonaa euroa vuodessa.

Suurimpia peruskorjaus-, korjaus- tai muutostyökohteita ovat 2019 aloitettujen koulukorjaushankkeiden lisäksi seuraavat koulujen korjaushankkeet, joihin on budjetoitu yhteensä 18,8 M€:

- Jokiniemen ala-astekoulun muutostyöt päiväkodiksi
- Kaivokselan koulu
- Kilterin koulu
- Leppäkorven koulu
- Leppäkorven puukoulu
- Nikinmäen koulu
- Mikkolan koulut Vega ja Lyra
- Seutulan koulu
- Simonkallion koulu
- Vierumäen koulu

Muita suurempia korjaustöitä ovat 2019 aloitettujen korjaushankkeiden lisäksi seuraavat korjaushankkeet: Håkansbölen kartanoalueen talousrakennusten korjaukset, Hakunilan ja Rajatorpan kalliosuojien rauhanaikaisen käytön vaatimat korjaukset, Martinlaakson uimahallin korjausten 3. vaihe ja Tikkurilan urheilupuiston huoltorakennuksen peruskorjaus. Näiden korjaustöiden kustannuksiin on budjetoitu yhteensä 10,8 M€. Päiväkotien korjauksiin on budjetoitu 12,2 M€ ja sisäilmakorjauksiin 7,5 M€. Muihin pienempiin korjauksiin, suunnitteluun ja projektinjohtoon on kaudelle varattu yhteensä noin 26,6 miljoonaa euroa.

Vuosille 2023–2028 korjausrakentamiseen on budjetoitu yhteensä n. 199,6 miljoonaa euroa eli keskimäärin noin 33,3 miljoonaa euroa/vuosi.

Suurimpia peruskorjaus- tai korjauskohteita ovat koulujen ja ammatillisten koulujen korjaukset (Ilola, Jokiniemen entinen lukio, Jokivarsi, Kannisto, Kivimäki, Kulomäki, Kytöpuisto, Veromäki, Viertola, Varia Hiekkaharju ja Varia Koivukylä), joihin on budjetoitu yhteensä 90 miljoonaa euroa.

Koulujen lisäksi muita suuria korjauskohteita ovat, Länsimäen terveysasema, Myyrmäen toimintakeskus ja Tikkurilan kirjasto, joihin on budjetoitu n. 17,7 miljoonaa euroa.

Päiväkotien osittaisiin peruskorjauksiin ja pihakorjauksiin on budjetoitu 25,7 miljoonaa euroa eli 4,3 miljoonaa euroa/vuosi.

Sisäilmaongelmien poistamiseen on budjetoitu yhteensä 15 miljoonaa euroa eli 2,5 miljoonaa euroa/vuosi.

Muihin pienempiin kohteisiin, suunnitteluun ja projektinjohtoon on kaudelle varattu yhteensä noin 48,1 miljoonaa euroa.

## 91 3 Vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustyöt

Vuokra- ja osaketilojen korjaus- ja muutostöitä koskeva investointiohjelma on valmisteltu tilakeskuksessa toimialojen vuosittain tarkentamien investointiesitysten ja tilakeskuksen tiedossa olevien toimitilojen korjaustarpeiden perusteella. Tilakeskus on osallisena konserniyhtiöiden kaupungin toimitiloja koskevissa korjaus- ja muutoshankkeissa menettelytapaohjeen mukaisesti.

### Talousarvio 2019

**Vuonna 2019** vuokra- ja osaketilojen korjaus- ja muutostöihin on budjetoitu yhteensä 2,3 miljoonaa euroa. Suurimmat määrärahalla tehtävät korjaus- tai muutostyöt ovat Tikkurilassa Kielotie 13 toimitiloja korvaavien tilojen korjaus- ja muutostyöt Asematie 6 ja 10 vuokratiloissa sekä Koskikujan päiväkodin korjaustyöt. Sisäilmakorjauksien osuus budjetista on 0,2 miljoonaa euroa.

### Suunnittelukausi 2020 - 2028

Vuosina 2020 –2022 toteutettaville muutos- ja korjaustöille on budjetoitu yhteensä 5,5 miljoonaa euroa eli keskimäärin 1,8 miljoonaa euroa/vuosi. Sisäilmakorjauksien osuus jakson budjetista on 0,6 miljoonaa euroa.

Vuosille 2023 – 2028 on vuokra- ja osaketilojen muutos- ja korjaustöihin budjetoitu yhteensä 11 miljoonaa euroa eli keskimäärin noin 1,8 miljoonaa euroa/vuosi, josta sisäilmakorjauksiin on budjetoitu 0,2 miljoonaa euroa/vuosi.

Näiden lisäksi konserniyhtiöt tekevät vuokravaikutteisia teknisiä korjauksia sekä muutostöitä omistamissaan kiinteistöissä erillisen ohjelman mukaan. Suurin omistajan rahoittama hanke on nuorisotilojen muutostyö VTK Kiinteistöt Oy:n omistamassa Lumon lukiossa.

## Liite 1. Uudisrakentaminen 2019-2028

Valuutta: EUR

|                                                                          |                  | 2018              | 2019              | 2020              | 2021              | 2022              | 2023              | 2024              | 2025              | 2026              | 2027              | 2028              |
|--------------------------------------------------------------------------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
| Investointisuunnitelma / Asiakas/ Projekti                               | Alue             | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          |
| <b>INV 19-28 - UUSI Investointiohjelma 2019 - 2028</b>                   |                  | <b>33 480 000</b> | <b>49 620 350</b> | <b>40 400 000</b> | <b>41 890 000</b> | <b>35 760 000</b> | <b>32 730 000</b> | <b>33 180 000</b> | <b>52 310 000</b> | <b>47 830 000</b> | <b>47 110 000</b> | <b>30 880 000</b> |
| <b>5001 - KONSAS</b>                                                     |                  | <b>250 000</b>    | <b>550 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    | <b>250 000</b>    |
| 1370105 - Asukastupa Leinelä (Konsas hanke)                              | 5 - Koivukylä -  | 0                 | 300 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1911000 - Uudisrak / budjetti                                            | 0 - --           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           | 250 000           |
| <b>5001.3 - PELA</b>                                                     |                  | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          |
| 1115213 - Ensihoidon päiv. aseman at.                                    | 1 - Myyrmäki -   | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| <b>5002 - SOSTER</b>                                                     |                  | <b>600 000</b>    | <b>20 000</b>     | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          |
| 1361200 - Kuuselan perhekuntoutuskeskus, lisärakennus                    | 61 - Tikkurila - | 600 000           | 20 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| <b>5003.1 - SIVI KOULUT</b>                                              |                  | <b>18 720 000</b> | <b>30 200 350</b> | <b>23 870 000</b> | <b>21 550 000</b> | <b>8 220 000</b>  | <b>4 000 000</b>  | <b>9 600 000</b>  | <b>11 000 000</b> | <b>13 150 000</b> | <b>36 030 000</b> | <b>22 300 000</b> |
| 1413040 - Rajatorpan uusi koulu                                          | 1 - Myyrmäki -   | 2 900 000         | 8 400 000         | 40 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1414035 - Hämeenkyllän koulu                                             | 1 - Myyrmäki -   | 1 300 000         | 14 000 000        | 10 100 000        | 200 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1415013 - Uomarinteen koulun laajennus, sis. ph-tiloja                   | 15 - Myyrmäki -- | 4 720 000         | 200 000           | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1417122 - Hämeenkyllän koulun väistötila                                 | 1 - Myyrmäki -   | 200 000           | 0                 | 230 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1422050 - Keimolanmäen koulu ja päiväkot                                 | 2 - Kivistö --   | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 100 000           | 1 000 000         | 12 500 000        | 7 400 000         |
| 1423040 - Kanniston koulu II-vaihe ( sis mus. opisto ja kuvataidekoulu ) | 2 - Kivistö --   | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 600 000           | 9 500 000         | 8 300 000         | 200 000           | 0                 | 0                 |
| 1423045 - Aurinkokiven koulu ja päiväkot                                 | 2 - Kivistö --   | 8 900 000         | 6 400 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1451174 - Pakkalan paviljonki koulu /Backaksen päiväkot                  | 3 - Aviapolis -- | 600 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 50 000            |
| 1462032 - Jokiniemen ala-astekoulun laajennus                            | 4 - Tikkurila -- | 50 000            | 300 000           | 2 700 000         | 4 200 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1462107 - Varia Tennistie; Piharak. (pysyvä)                             | 4 - Tikkurila -- | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 50 000            | 2 100 000         | 2 600 000         | 50 000            | 0                 |
| 1483004 - Leppäkorven koulun laajennus                                   | 6 - Korso --     | 50 000            | 700 000           | 8 800 000         | 5 200 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 1486009 - Nikinmäen koulun laajennus                                     | 6 - Korso --     | 0                 | 350               | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |

|                                                                                  |                      | 2018              | 2019              | 2020              | 2021              | 2022              | 2023              | 2024              | 2025              | 2026              | 2027              | 2028             |
|----------------------------------------------------------------------------------|----------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|------------------|
| 3417122 - Hämeenkyllän koulu / SANOMALA                                          | 1 - Myyrmäki -<br>-  | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| B1001021 - Mårtensdals kampus                                                    | 1 - Myyrmäki -<br>-  | 0                 | 0                 | 0                 | 250 000           | 2 000 000         | 2 500 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| B1001022 - Aviapoliksen päiväkotit ja koulu sekä<br>nuorisotilaa                 | 3 - Aviapolis --     | 0                 | 200 000           | 1 900 000         | 11 700 000        | 6 100 000         | 100 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| B1001036 - Aviapoliksen yhtenäiskoulu                                            | 3 - Aviapolis --     | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 100 000           | 700 000           | 9 500 000         | 7 250 000        |
| B1001039 - Tikkurilan koulun laajennus                                           | 4 - Tikkurila --     | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 300 000           | 5 100 000         | 4 000 000         | 50 000           |
| B1001050 - Ojahaan peruskoulu                                                    | 1 - Myyrmäki -<br>-  | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 500 000           | 6 000 000         | 7 500 000        |
| B1001052 - Aviapoliksen päiväkotit II                                            | 3 - Aviapolis --     | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 100 000           | 3 050 000         | 3 900 000         | 50 000           |
| B1001056 - Myyrmäki/Kaivoksela paviljonkikoulu<br>perustukset ja pihat           | 1 - Myyrmäki -<br>-  | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 20 000            | 800 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 80 000            | 0                |
| <b>5003.2 - SIVI PÄIVÄKODIT</b>                                                  |                      | <b>11 270 000</b> | <b>16 950 000</b> | <b>14 500 000</b> | <b>17 610 000</b> | <b>21 530 000</b> | <b>18 300 000</b> | <b>19 050 000</b> | <b>33 050 000</b> | <b>21 030 000</b> | <b>10 150 000</b> | <b>7 850 000</b> |
| 1001053 - Lauhatien pvk                                                          | 4 - Tikkurila --     | 0                 | 0                 | 100 000           | 2 500 000         | 3 450 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1315085 - Vaskivuoren tilap. pvk. (ent. Virtatien/ent.<br>Myyrmaen)              | 1 - Myyrmäki -<br>-  | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1316020 - Kaivoksen II- päiväkotit                                               | 1 - Myyrmäki -<br>-  | 800 000           | 6 000 000         | 60 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1317119 - Martinlaakson päiväkotit                                               | 15 - Myyrmäki<br>--  | 4 920 000         | 100 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1323051 - Kivistön päiväkotit                                                    | 2 - Kivistö --       | 0                 | 100 000           | 3 000 000         | 3 950 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1323060 - Kivistön päiväkotit II                                                 | 2 - Kivistö --       | 0                 | 0                 | 100 000           | 3 000 000         | 3 950 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1351030 - Illenpihan tp. Pvk.                                                    | 3 - Aviapolis --     | 0                 | 0                 | 70 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1361046 - Veturin pvk                                                            | 4 - Tikkurila --     | 250 000           | 1 400 000         | 5 500 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1361362 - Tikkurilan päiväkotit                                                  | 4 - Tikkurila --     | 2 400 000         | 4 800 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1361382 - Tikkurilan pavilj. pvk (ent. Krassiten pvk.)                           | 4 - Tikkurila --     | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1363144 - Tikkurilan tp. Pvk.                                                    | 4 - Tikkurila --     | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 170 000           | 0                 | 0                 | 0                |
| 1364050 - Kuusikkotien pavilj. pvk (ent. Keidaskujan/ent.<br>Kuusikon pvk.)      | 4 - Tikkurila --     | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1370060 - Talvikkitien tilap. pvk                                                | 5 - Koivukylä -<br>- | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 330 000           | 0                 | 0                |
| 1388020 - Matarin päiväkotit                                                     | 6 - Korso --         | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 100 000           | 2 150 000         | 3 200 000         | 50 000            | 0                 | 0                |
| 1391056 - Länsimäen tp. Paviljonki pvk.                                          | 7 - Hakunila --      | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 230 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1393014 - Vaaranpuiston päiväkotit                                               | 94 - Hakunila -<br>- | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1394121 - Hakunilan uusi päiväkotit                                              | 7 - Hakunila --      | 2 800 000         | 3 200 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1394146 - Ravurinpuiston tilap. päiväkotit (ent. Hakunilan<br>tilap. päiväkotit) | 7 - Hakunila --      | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1395040 - Latukujan pavilj. pvk (ent. Rajakylän tilap. pvk.)                     | 7 - Hakunila --      | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1395104 - Rajakylän tp. Pvk.                                                     | 7 - Hakunila --      | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 80 000            | 0                 | 0                 | 0                |
| 1396020 - Itä-Hakkilan päiväkotit                                                | 7 - Hakunila --      | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                |
| 1422010 - Keimolanmäen vuokrapaviljonki päiväkotit ja<br>alakoulutiloja          | 2 - Kivistö --       | 50 000            | 1 300 000         | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 220 000           | 0                 | 0                |

|                                                              |                   | 2018             | 2019             | 2020             | 2021             | 2022             | 2023             | 2024             | 2025             | 2026              | 2027           | 2028          |
|--------------------------------------------------------------|-------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|-------------------|----------------|---------------|
| B1001012 - Aviapoliksen lukio                                | 2 - Kivistö --    | 0                | 0                | 0                | 0                | 50 000           | 1 000 000        | 5 700 000        | 19 400 000       | 9 000 000         | 50 000         | 0             |
| B1001013 - Tikkurila; Tp. Päiväkoti väistötilaksi            | 4 - Tikkurila --  | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 330 000           | 0              | 0             |
| B1001032 - Raappavuoren päiväkoti                            | 1 - Myyrmäki -    | 0                | 0                | 50 000           | 700 000          | 5 800 000        | 550 000          | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001037 - Kielotien vuokrapäiväkoti ja leikkiapiha puistoon | 4 - Tikkurila --  | 0                | 0                | 170 000          | 160 000          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001049 - Patotien päiväkoti                                | 1 - Myyrmäki -    | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 3 050 000        | 3 900 000        | 50 000           | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001051 - Kivistön päiväkoti III a hyväksytty KV 11/2017    | 2 - Kivistö --    | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 3 050 000        | 3 900 000        | 50 000           | 0                 | 0              | 0             |
| B1001054 - Tikkurilan pvk II                                 | 4 - Tikkurila --  | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 3 050 000        | 3 900 000         | 50 000         | 0             |
| B1001055 - Länsimäen pvk                                     | 7 - Hakunila --   | 0                | 50 000           | 3 000 000        | 4 000 000        | 50 000           | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001057 - Kivistön päiväkoti IV                             | 2 - Kivistö --    | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 3 050 000        | 3 900 000        | 50 000            | 0              | 0             |
| B1001058 - Aviapoliksen uusi päiväkoti                       | 3 - Aviapolis --  | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 3 050 000        | 3 900 000         | 50 000         | 0             |
| B1001060 - Kaskelan päiväkoti                                | 7 - Hakunila --   | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 2 450 000        | 3 500 000        | 50 000           | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001061 - Leppäkorven uusi päiväkoti                        | 6 - Korso --      | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 2 200 000        | 2 950 000        | 50 000           | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001064 - Hämeenkyön/Pähkinärinteen päiväkoti               | 1 - Myyrmäki -    | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 3 050 000        | 3 900 000        | 50 000           | 0                 | 0              | 0             |
| B1001066 - Tikkurilan alueen päiväkoti                       | 4 - Tikkurila --  | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000           | 3 050 000      | 3 900 000     |
| B1001067 - Kivistön V päiväkoti                              | 2 - Kivistö --    | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000           | 3 050 000      | 3 900 000     |
| B1001068 - Myyrmäen alueen päiväkoti                         | ----- --          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 100 000          | 3 050 000         | 3 900 000      | 50 000        |
| B1001069 - Uomarinteen koulun päiväkoti                      | 1 - Myyrmäki -    | 0                | 0                | 2 300 000        | 2 950 000        | 50 000           | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| <b>5003.3 - SIVI VAPAA-AIKAPALVELUT</b>                      |                   | <b>1 700 000</b> | <b>1 300 000</b> | <b>1 250 000</b> | <b>900 000</b>   | <b>5 200 000</b> | <b>9 600 000</b> | <b>1 500 000</b> | <b>130 000</b>   | <b>320 000</b>    | <b>0</b>       | <b>0</b>      |
| 1415214 - Myyrmäen urheilupuiston huoltorakennus             | 1 - Myyrmäki -    | 540 000          | 550 000          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| 1417123 - Martinlaakson urh.k. huoltotila                    | 1 - Myyrmäki -    | 240 000          | 310 000          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| 1451130 - Kartanokosken up. huoltorakennus                   | 3 - Aviapolis --  | 900 000          | 20 000           | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| 1451137 - Kartanokosken urh.k. työkonetila                   | 3 - Aviapolis --  | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| 1481053 - Korson urh. k. huoltotila                          | 6 - Korso --      | 20 000           | 320 000          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001043 - Tikkurilan urh.p. Huoltorak.                      | 4 - Tikkurila --  | 0                | 100 000          | 1 050 000        | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001063 - Keimolanmäen koulun lähiliikuntapaikka            | 2 - Kivistö --    | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 30 000           | 320 000           | 0              | 0             |
| B1001070 - Koillis-Vantaan uimahalli                         | 6 - Korso --      | 0                | 0                | 200 000          | 900 000          | 5 200 000        | 9 600 000        | 1 500 000        | 100 000          | 0                 | 0              | 0             |
| <b>5004 - MATO</b>                                           |                   | <b>420 000</b>   | <b>190 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>1 170 000</b> | <b>100 000</b>   | <b>70 000</b>    | <b>70 000</b>    | <b>70 000</b>    | <b>70 000</b>     | <b>70 000</b>  | <b>70 000</b> |
| 1517118 - Voimalatien tukikohta,puuntyöstötila               | 1 - Myyrmäki -    | 250 000          | 100 000          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| 1633107 - Katrinebergin maatila; katos + konehalli           | 2 - Kivistö --    | 100 000          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| B1001006 - Ytv:lle vuokr. Linja-autoliik. Wc-tilat           | 0 - --            | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000            | 20 000         | 20 000        |
| B1001007 - Palveluverkkoon liitt. Selvitykset                | 0 - --            | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000           | 50 000            | 50 000         | 50 000        |
| B1001062 - Koisotie 7. Maatutkimuksen uusi tukikohta         | 68 - Koivuhaka -- | 0                | 20 000           | 50 000           | 1 100 000        | 30 000           | 0                | 0                | 0                | 0                 | 0              | 0             |
| <b>5005 - TIKE</b>                                           |                   | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>50 000</b>    | <b>100 000</b>   | <b>2 300 000</b> | <b>7 400 000</b> | <b>12 600 000</b> | <b>200 000</b> | <b>0</b>      |

|                                                    |                  | 2018           | 2019           | 2020           | 2021           | 2022           | 2023           | 2024           | 2025           | 2026           | 2027           | 2028           |
|----------------------------------------------------|------------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|----------------|
| 1323065 - Kivistön tp. Päiväkoti                   | 2 - Kivistö --   | 0              | 0              | 0              | 0              | 50 000         | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| B1001024 - Keskuskeittiö                           | 0 - --           | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 100 000        | 2 300 000      | 7 400 000      | 12 600 000     | 200 000        | 0              |
| B1001045 - Dixin polkupyörien liit. Pys.           | 4 - Tikkurila -- | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              | 0              |
| <b>5009 - ERITTELEMÄTTÖMÄT KIINTEISTÖT</b>         |                  | <b>520 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> | <b>410 000</b> |
| 1000020 - Projektinjohtokustannukset / Hapa / hava | 0 - --           | 520 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        | 220 000        |
| 1000030 - Projektinjohtokustannukset / Hapa / rak  | 0 - --           | 0              | 190 000        | 190 000        | 190 000        | 190 000        | 190 000        | 190 000        | 190 000        | 190 000        | 190 000        | 190 000        |

## Liite 2. Vuokrahankkeet 2019-2028

Valuutta: EUR

|                                                                            |                  |          | 01.01.2018 | 01.01.2019 | 01.01.2020 | 01.01.2021 | 01.01.2022 | 01.01.2023 | 01.01.2024 | 01.01.2025 | 01.01.2026 | 01.01.2027 | 01.01.2028 |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
|                                                                            |                  |          | -          | -          | -          | -          | -          | -          | -          | -          | -          | -          | -          |
|                                                                            |                  |          | 31.12.2018 | 31.12.2019 | 31.12.2020 | 31.12.2021 | 31.12.2022 | 31.12.2023 | 31.12.2024 | 31.12.2025 | 31.12.2026 | 31.12.2027 | 31.12.2028 |
| Investointisuunnitelma / Asiakas/ Projekti                                 | Alue             | Ryhmä    | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   | Budjetti   |
| <b>INV 19-28 - UUSI Investointiohjelma 2019 - 2028</b>                     |                  |          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| <b>5001 - KONSAS</b>                                                       |                  |          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| B1003042 - Lännen Valo (uusi toimintakesk vapautuviin tiloihin)            | 0 - --           | UR03 -   | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| MSC26875 - Koivukylän asukastila kirjaston yhteyteen                       | 5 - Koivukylä -- | UR03 -   | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| MSC31874 - Nicehearts Unikkotien korvaavat tilat                           | 61 - Tikkurila - | UR03 -   | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| MSC31875 - Tikkurilan uudet asukastilat                                    | ----- --         | UR03 -   | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| <b>5001.3 - PELA</b>                                                       |                  |          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| B1003037 - Klaukkala/Kivistö paloasema (ent Luhtaanmäki, yht Nurmijärvi)   | 2 - Kivistö --   | UR02.3 - | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| B1003039 - Päivystys Saku -tilat ( 1 sairausauto) Tikkurilasta             | 4 - Tikkurila -  | UR02.3 - | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| <b>5002 - SOSTER</b>                                                       |                  |          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| B1001010 - Ilola / Asola äitiys- ja lastenneuvola                          | 5 - Koivukylä -- | UR02.2 - | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |
| B1003001 - Kehitysvammaisten asumisyksikkö, Martinlaaksontie 27 (15 paikk) | 1 - Myyrmäki --  | UR02.1 - | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          | 0          |

|                                                                             |                     |          | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| B1003002 - Myyrmäen vanhustenkeskus (Ruukkupiha 2)                          | 1 - Myyrmäki<br>--  | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003003 - 15 asuntoa kehitysvammaisille Kivistöön                          | 2 - Kivistö<br>--   | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003004 - Kehitysvammaisten asumista (40 as. asuntokannasta)               | 0 - --              | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003005 - Kehitysvamm. Asumisyksi. (10 as.) (halutaan tonttivar./soster)   | 2 - Kivistö<br>--   | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003006 - Kivistön vanhustenkeskus                                         | 2 - Kivistö<br>--   | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003007 - Tikkurilan vanhustenkeskus                                       | 4 - Tikkurila<br>-  | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003009 - Koisoniittyhanke erityisasumiskodit, 5 asuntoa (tuvat)           | 4 - Tikkurila<br>-  | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003010 - Koisoniittyhanke tehost. palveluas. 40 kpl ja kumppanuustila     | 4 - Tikkurila<br>-  | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003011 - Hakunilan vanhustenkeskus                                        | 7 - Hakunila<br>--  | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003034 - Tikkurilan Hyvinvointikeskus                                     | 4 - Tikkurila<br>-  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003036 - Kivistön hyvinvointikeskus                                       | 2 - Kivistö<br>--   | UR02.3 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003045 - Terveysasemalle tiloja tulevasta kauppakeskuksesta               | 2 - Kivistö<br>--   | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003047 - Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2019                           | 0 - --              | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003048 - Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2020                           | 0 - --              | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003049 - Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2022                           | 0 - --              | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003050 - Vanhusten hoivapaikkoja 50 kpl, v 2023                           | 0 - --              | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32775 - Kehitysvammaisten asumisyks. 15 asuntoa, Orvokkirinne 4, Tikkuri | 61 - Tikkurila<br>- | UR02.1 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003 - SIVI</b>                                                          |                     |          | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      |
| MSC31933 - Varia Vehkalan ammatillinen oppilaitos, 2. vaihe                 | -----               | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |



|                                                                           |                         |          | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|---------------------------------------------------------------------------|-------------------------|----------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| MSC32114 - Taidemuseo Artsin uudet, korvaavat tilat                       | 1 -<br>Myyrmäki<br>--   | UR02.3 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003.1 - SIVI KOULUT</b>                                               |                         |          | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      |
| B1001034 - Vehkalan ammatillinen oppilaitos, 1. vaihe                     | 25 -<br>Myllymäki<br>-- | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003017 - Varia Rälssitie , ulkovaipan peruskorjaus ja IV-korjauksia     | 3 -<br>Aviapolis<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003018 - Kansainvälinen koulu, pintaremontti VTK                        | 3 -<br>Aviapolis<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003019 - Kartanonkosken koulu, pintaremontti                            | 3 -<br>Aviapolis<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003020 - UR Ylästön koulu II (VTK)                                      | 3 -<br>Aviapolis<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003021 - Ylästön koulun pihan lähiliikuntapaikka (VTK)                  | 3 -<br>Aviapolis<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003022 - Ylästön koulu, pintaremontti                                   | 3 -<br>Aviapolis<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32530 - Myyrmäki/ Kaivoksela paviljonkikoulutilojen vuokraus           | 1 -<br>Myyrmäki<br>--   | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32780 - Ylästön nykyisen koulun muutostyöt                             | 3 -<br>Aviapolis<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003.2 - SIVI PÄIVÄKODIT</b>                                           |                         |          | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      |
| B1003060 - Ulrikan päiväkotilunastus ( 2019) 3 M€?                        | 5 -<br>Koivukylä<br>--  | UR04 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32076 - Keimolanmäen vuokrapaviljonki päiväkotitilat ja alakoulutiloja | 2 -<br>Kivistö<br>--    | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32781 - Kielotien vuokrattavat päiväkotitilat                          | 4 -<br>Tikkurila -<br>- | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003.3 - SIVI VAPAA-AIKAPALVELUT</b>                                   |                         |          | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      |

|                                                                            |                        |          | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|----------------------------------------------------------------------------|------------------------|----------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| B1003014 - VTK Lumon lukio, nuorisotila Lumoon muutostyö                   | 6 - Korso<br>--        | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003024 - L-V liikuntalaitos jalkapallostadion, katsomopenkkien uusiminen | 1 -<br>Myyrmäki<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003025 - L-V liikuntalaitos jäähallien, jäähdytyskoneen uusiminen        | 1 -<br>Myyrmäki<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003027 - L-V liikuntalaitos jalkapallohallin, vesikaton kunnostus        | 1 -<br>Myyrmäki<br>--  | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003030 - Lumon lukio nuorisotila ja kirjastomuutostyöt                   | 6 - Korso<br>--        | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003044 - Kivistön kirjastopiste +kulttuuri + nuoriso                     | 2 - Kivistö<br>--      | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B1003055 - Koivukylän kirjasto                                             | 5 -<br>Koivukylä<br>-- | UR03 -   | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5004 - MATO</b>                                                         |                        |          | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      | <b>0</b>                      |
| B1003051 - Tikkurilan alueen toimistohankkeet / yht. eri toimialat         | 0 - --                 | UR02.2 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

## Liite 3. Korjausrakentaminen 2019-2028

Valuutta: EUR

|                                                                           |        | 01.01.2018        | 01.01.2019        | 01.01.2020        | 01.01.2021        | 01.01.2022        | 01.01.2023        | 01.01.2024        | 01.01.2025        | 01.01.2026        | 01.01.2027        | 01.01.2028        |
|---------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|
|                                                                           |        | -                 | -                 | -                 | -                 | -                 | -                 | -                 | -                 | -                 | -                 | -                 |
|                                                                           |        | 31.12.2018        | 31.12.2019        | 31.12.2020        | 31.12.2021        | 31.12.2022        | 31.12.2023        | 31.12.2024        | 31.12.2025        | 31.12.2026        | 31.12.2027        | 31.12.2028        |
| Investointisuunnitelma / Asiakas/<br>Projekti                             | Ryhmä  | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          | Budjetti          |
| <b>INV 19-28 - UUSI Investointiohjelma 2019 - 2028</b>                    |        | <b>27 385 000</b> | <b>32 475 000</b> | <b>36 020 000</b> | <b>23 050 000</b> | <b>18 750 000</b> | <b>33 980 000</b> | <b>45 980 000</b> | <b>62 030 000</b> | <b>27 530 000</b> | <b>15 280 000</b> | <b>14 830 000</b> |
| <b>5000 - KAJO</b>                                                        |        | <b>50 000</b>     | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          |
| 206100414 - Kaupungintalo; ikkunoiden uusiminen                           | KR05 - | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| <b>5001 - KONSAS</b>                                                      |        | <b>380 000</b>    | <b>520 000</b>    | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     | <b>50 000</b>     |
| 206201162 - Villa Grönberg; Ulkovaipan kunnostus                          | KR05 - | 100 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 243302732 - Köningsteden koulu .; Julkisivukorj.                          | KR05 - | 100 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 246401132 - Pääkas, Wc-tilojen ja ulko-ovien kunn.                        | KR07 - | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 263300942 - Katrinebergin Kartano;                                        | KR07 - | 50 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| 266400812 - Markusas päärak.; Julkisivukorj.                              | KR05 - | 80 000            | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| B291211301 - Keha; Mr-varaus                                              | KR07 - | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| B291211401 - Keha; Mr-varaus                                              | KR07 - | 0                 | 50 000            | 50 000            | 50 000            | 50 000            | 50 000            | 50 000            | 50 000            | 50 000            | 50 000            | 50 000            |
| B291211601 - Keha; Mr-varaus                                              | KR07 - | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| MSC31872 - Koutsu- aikuisten työpajakeskus Tuupakassa - Keittiön remontti | KR07 - | 0                 | 150 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| MSC31873 - Veininmyllyn peruskorjaus                                      | KR07 - | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| MSC32056 - Nikinmäen koulun lähiliikuntapaikka                            | KR08 - | 0                 | 320 000           | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |
| <b>5001.3 - PELA</b>                                                      |        | <b>160 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    | <b>120 000</b>    |
| 211302272 - Rajatorpan kalliosuoja; väestönsuoja tarv.                    | KR06 - | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 |

|                                                                  |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 211800142 - Vantaankosken paloasema (-/1995)                     | KR01 - | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 219402123 - Hakunilan kalliosuoja; väestönsuoja tarv.            | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291217301 - KuPela Mr-varaus                                    | KR07 - | 110 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       |
| B291217401 - KuPela Mr-varaus                                    | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291217501 - KuPela Mr-varaus                                    | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291217601 - KuPela Mr-varaus                                    | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5002 - SOSTER</b>                                             |        | <b>3 515 000</b>              | <b>1 690 000</b>              | <b>1 720 000</b>              | <b>1 720 000</b>              | <b>2 020 000</b>              | <b>4 150 000</b>              | <b>1 600 000</b>              | <b>1 850 000</b>              | <b>5 700 000</b>              | <b>1 550 000</b>              | <b>1 500 000</b>              |
| 137409532 - Koivukylän sta; hammashoituhuoneet                   | KR07 - | 520 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 221203072 - Pähkinärinteen neuvola; piharakennus                 | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 223300656 - Katriinan sairaala; Lääkekeskus potilasarkistoksi    | KR07 - | 500 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 223300675 - Katriinan sairaala, Vanhan B-osan peruskorjaus       | KR01 - | 1 800 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 223310153 - Katriinan sairaalan hr; Paisunta järjestelmän kunn.  | KR06 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 223310163 - Katriinan sairaala hr; lääkekeskus potilasarkistoksi | KR03 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 230015022 - Kauniala / Huoltokirjan mukaiset työt                | KR01 - | 220 000                       | 220 000                       | 220 000                       | 220 000                       | 220 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 230015053 - Kaunialan sairaala rakenteellisia korjauksia         | KR01 - | 0                             | 700 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 230015522 - Kaunialan Asuinkerrostalo B; korjauksia              | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231501543 - Myyrinkoti; Ilog-lukitusjärjestelmä                  | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231501553 - Myyrinkoti, pesulankoneet                            | KR03 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231501573 - Myyrinkoti; Palvelutilojen muutostöitä               | KR03 - | 100 000                       | 110 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231501583 - Myyrinkoti; Vanhustenkeskuksen yhdyskäytävä          | KR03 - | 100 000                       | 110 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231506722 - Myyrmäen toimintakeskus, peruskorjaus                | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 300 000                       | 2 650 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 238105143 - Metsonkoti; Katriinan sair. väistötila               | KR07 - | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 238105153 - Metsonkoti; piha- ja puistoalueitöitä                | KR08 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 239103123 - Länsimäen terveysaseman osittainen peuskorjaus       | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 50 000                        | 350 000                       | 4 200 000                     | 50 000                        | 0                             |
| 241700944 - Kivimäen koulu; pihan korjaustyö                     | KR08 - | 125 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

|                                                                            |        | 01.01.2018<br>-  | 01.01.2019<br>-   | 01.01.2020<br>-   | 01.01.2021<br>-  | 01.01.2022<br>-  | 01.01.2023<br>-   | 01.01.2024<br>-   | 01.01.2025<br>-   | 01.01.2026<br>-   | 01.01.2027<br>-  | 01.01.2028<br>-  |
|----------------------------------------------------------------------------|--------|------------------|-------------------|-------------------|------------------|------------------|-------------------|-------------------|-------------------|-------------------|------------------|------------------|
|                                                                            |        | 31.12.2018       | 31.12.2019        | 31.12.2020        | 31.12.2021       | 31.12.2022       | 31.12.2023        | 31.12.2024        | 31.12.2025        | 31.12.2026        | 31.12.2027       | 31.12.2028       |
| B291212301 - Soster; Mr-varaus                                             | KR07 - | 0                | 500 000           | 1 500 000         | 1 500 000        | 1 500 000        | 1 500 000         | 1 500 000         | 1 500 000         | 1 500 000         | 1 500 000        | 1 500 000        |
| B291212501 - Soster; Mr-varaus                                             | KR07 - | 0                | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| B291212601 - Soster; Mr-varaus                                             | KR07 - | 100 000          | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| <b>5002.1 - SUUN TERVEYDENHUOLTO</b>                                       |        | <b>200 000</b>   | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>0</b>         |
| 223300676 - Katriinan Sairaala; paloilm. Vaihto                            | KR07 - | 100 000          | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| 223300686 - Katriinan sairaala; Potilaskutsujärj. A- ja C- osalle          | KR07 - | 60 000           | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| 231501593 - Myyrinkoti; Hoitajakutsujärjestelmän kaap.                     | KR07 - | 40 000           | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| <b>5003 - SIVI</b>                                                         |        | <b>0</b>         | <b>425 000</b>    | <b>1 050 000</b>  | <b>960 000</b>   | <b>0</b>         | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>          | <b>0</b>         | <b>0</b>         |
| MSC32052 - Seutulan koulun lähiliikuntapaikka                              | KR08 - | 0                | 30 000            | 320 000           | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC32054 - Leppäkorven koulun lähiliikuntapaikka                           | KR08 - | 0                | 0                 | 30 000            | 320 000          | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC32064 - Kaivoksen koulun lähiliikuntapaikka                             | KR08 - | 0                | 30 000            | 320 000           | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC32065 - Helsingin skolan lähiliikuntapaikka                             | KR08 - | 0                | 30 000            | 320 000           | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC32066 - Mikkolan koulun lähiliikuntapaikka                              | KR08 - | 0                | 0                 | 30 000            | 320 000          | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC32067 - Vierumäen koulun lähiliikuntapaikka                             | KR08 - | 0                | 0                 | 30 000            | 320 000          | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC32301 - Vaskivuoren lukio ruokalan laajennus ja keittiölaitte uusimista | KR03 - | 0                | 250 000           | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC33004 - Mikkolan koulun lämmönjakokeskus                                | KR06 - | 0                | 70 000            | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| MSC33065 - Varia talvikittien jäähdytyskaappi                              | KR10 - | 0                | 15 000            | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| <b>5003.1 - SIVI KOULUT</b>                                                |        | <b>7 785 000</b> | <b>14 540 000</b> | <b>15 860 000</b> | <b>8 290 000</b> | <b>4 900 000</b> | <b>13 650 000</b> | <b>28 400 000</b> | <b>49 200 000</b> | <b>10 900 000</b> | <b>2 800 000</b> | <b>2 400 000</b> |
| 241200113 - Tuomelan koulu                                                 | KR05 - | 50 000           | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| 241300522 - Rajatorpan koulu, vanha rak. /1945) , perusparannus 2016       | KR01 - | 50 000           | 1 000 000         | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| 241402672 - Variston koulu; Lähiliikuntakenttä                             | KR08 - | 100 000          | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| 241501363 - Uomarinteen koulu B; keittiö laajennus                         | KR07 - | 700 000          | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| 241501373 - Uomarinteen koulu B; lumisieparit                              | KR05 - | 0                | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |
| 241503163 - Vaskivuoren lukio: keitt. Ja hammash. IV                       | KR07 - | 0                | 0                 | 0                 | 0                | 0                | 0                 | 0                 | 0                 | 0                 | 0                | 0                |

|                                                             |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|-------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 241504553 - Kilterin koulu; muutos- ja korjaustyöt          | KR01 - | 0                             | 50 000                        | 2 250 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241600354 - Kaivoksen koulu; muutos- ja korjaustyöt         | KR01 - | 0                             | 0                             | 30 000                        | 790 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241700924 - Kivimäen koulu, peruskorjaus v.2                | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 50 000                        | 350 000                       | 1 450 000                     | 7 600 000                     | 100 000                       | 0                             | 0                             |
| 241702524 - Martinlaakson koulu; aiatyö                     | KR08 - | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 242000152 - Askiston koulu, ositt. peruskorjaus             | KR01 - | 20 000                        | 680 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 242301432 - Kanniston koulun pintaremontti                  | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 50 000                        | 1 000 000                     | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 243300452 - Seutulan koulu; muutos- ja korjaustyöt          | KR07 - | 0                             | 30 000                        | 570 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 245100383 - Veromäen koulu; pintaremontti                   | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 50 000                        | 800 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246200413 - JOKINIEMEN KOULU ENT.LUKIO                      | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 400 000                       | 1 000 000                     | 12 000 000                    | 400 000                       | 0                             | 0                             |
| 246201584 - VARIA Hiekkaharju peruskorjaus                  | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 3 000 000                     | 8 500 000                     | 9 500 000                     | 1 800 000                     | 200 000                       | 0                             |
| 246201594 - VARIA/Hiekkharjun tp; keittiölaitteet           | KR07 - | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246203282 - Jokiniemen ala-asteen korjaus- ja muutostyöt    | KR01 - | 0                             | 400 000                       | 3 000 000                     | 3 800 000                     | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246301792 - Viertolan koulu,                                | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 400 000                       | 5 300 000                     | 5 300 000                     | 100 000                       | 0                             |
| 246400124 - Kuusikon koulu; Korjauksia                      | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246400133 - Kuusikon koulu, peruskorjaus                    | KR01 - | 500 000                       | 700 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246501464 - Simonkallion koulu: korjaus ja muutostöitä      | KR07 - | 0                             | 50 000                        | 1 000 000                     | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246502092 - Simonkylän koulu; pihan pp                      | KR08 - | 0                             | 400 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 247000543 - VARIA/ Koivukylän tp; pellitykset               | KR05 - | 40 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 247000592 - VARIA/Talvikkien tp. Perusparannus              | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 50 000                        | 550 000                       | 5 000 000                     | 7 800 000                     | 800 000                       | 100 000                       | 0                             |
| 247100723 - Ilolan koulu+laajennus, peruskorjaus            | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 400 000                       | 3 000 000                     | 4 500 000                     | 100 000                       | 0                             | 0                             |
| 247406244 - Kytöpuiston koulun muutos- ja korjaustyöt       | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 100 000                       | 3 200 000                     | 4 550 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             |
| 247406353 - Havukosken koulu (1987)                         | KR01 - | 4 200 000                     | 3 710 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248100143 - Vierumäen koulu; Öljykatt. ja kv. lämm. siirrin | KR06 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248100153 - Vierumäen koulu tilamuutokset                   | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 100 000                       | 800 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248101343 - Ruusuvuoren koulu muutostyö                     | KR01 - | 0                             | 580 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

|                                                                              |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 248103882 - Kulomäen koulun tilamuutos- ja korjaustöitä                      | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 50 000                        | 200 000                       | 2 100 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248201163 - Mikkolan Vega koulun muutos- ja korjaustyöt                      | KR01 - | 0                             | 100 000                       | 860 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248201632 - Mikkolan Lyyra koulun muutos- ja korjaustyöt                     | KR01 - | 0                             | 50 000                        | 450 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248300112 - Leppäkorven puukoulun peruskorjaus                               | KR01 - | 0                             | 0                             | 50 000                        | 800 000                       | 1 000 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248300443 - Leppäkorven koulu: muutostyöt                                    | KR01 - | 0                             | 200 000                       | 600 000                       | 200 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248500123 - Jokivarren koulun tilamuutokset                                  | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 250 000                       | 1 300 000                     | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 248600932 - Nikinmäen koulu tilamuutokset                                    | KR01 - | 0                             | 300 000                       | 2 200 000                     | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 249000182 - Västersundomin koulu, peruskorjaus                               | KR01 - | 0                             | 1 500 000                     | 2 400 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 249401283 - Lehtikuusen koulu / HAVU; pihan pp                               | KR08 - | 125 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 249406153 - Lehtikuusen koulu / KAARNA; pääkesk. Uusim.                      | KR07 - | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 249410162 - Hakunilanrinteen koulun voimistelusalirakennus                   | KR01 - | 900 000                       | 1 500 000                     | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 249600283 - Itä-Hakkilan koulu; Julkisivun korjausta                         | KR05 - | 50 000                        | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 291200002 - Energiakatselmukset, energiansäästö ja elohopea valaistuksen uus | KR11 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 341501363 - Uomarinteen koulu B; keittiölaitteet                             | KR10 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 346201594 - VARIA/Hiekkharjun tp; laitehank.                                 | KR10 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291213301 - Siv / Koulut ; Mr-varaus - pihakorjaukset                       | KR07 - | 0                             | 0                             | 300 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       |
| B291213401 - Siv / Koulut ; Mr-varaus                                        | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291213501 - Siv / Koulut ; Mr-varaus                                        | KR07 - | 0                             | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     |
| B291213601 - Siv / Koulut ; Mr-varaus                                        | KR07 - | 850 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       | 600 000                       |
| MSC32186 - Kyrkoby skolan piha-aidan uusiminen                               | KR08 - | 0                             | 20 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32190 - Lehtikuusen koulun Julkisivujen kunnostus                         | KR05 - | 0                             | 700 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32426 - Seutulan koulu pihan peruskorjaus                                 | KR08 - | 0                             | 0                             | 300 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32427 - Jokivarren koulu pihan peruskorjaus                               | KR08 - | 0                             | 300 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33005 - Vantaan museon hissi                                              | KR07 - | 0                             | 120 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33068 - Länsimäen koulu uusi uuni                                         | KR10 - | 0                             | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

|                                                               |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|---------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| MSC33069 - Länsimäen koulu uusi pata                          | KR10 - | 0                             | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33070 - Rajakylän koulu uusi pata                          | KR10 - | 0                             | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33071 - Sotungin koulu patojen uusiminen                   | KR10 - | 0                             | 60 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33072 - Rekolanmäen koulu patojen uusiminen                | KR10 - | 0                             | 60 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33073 - Ruusuvuoren koulu patojen uusiminen                | KR10 - | 0                             | 60 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33074 - Ruusuvuoren koulu uusi uuni                        | KR10 - | 0                             | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003.2 - SIVI PÄIVÄKODIT</b>                               |        | <b>3 705 000</b>              | <b>5 520 000</b>              | <b>3 690 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              |
| 230001462 - Palojärven leirikeskus; keittiö- ja ruok.tila     | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231100142 - Hämevaaran päiväkot, peruskorjaus                 | KR01 - | 500 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231201382 - Pähkinäsärkijän päiväkot, osittainen peruskorjaus | KR01 - | 0                             | 0                             | 600 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231300672 - Vapaalan päiväkot; Pihan peruskorjaus             | KR08 - | 210 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231402982 - Varistoniityn päiväkot, osittainen peruskorjaus   | KR01 - | 0                             | 400 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231504092 - Louhelan päiväkodin osittainen peruskorjaus       | KR01 - | 0                             | 500 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231505092 - Solkikujan päiväkot; ositt. peruskorj.            | KR01 - | 100 000                       | 400 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231505232 - Jönsaksen päiväkot; pihan peruskorjaus            | KR08 - | 210 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231506372 - Simpukan päiväkot; ositt. Per. par.               | KR07 - | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231506662 - Patotien päiväkot; märkäeteinen                   | KR07 - | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 234000862 - Ylästön pvk; sp. maal. ja kunn.                   | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 236202582 - Jokiniemen päiväkot, osittainen peruskorjaus      | KR01 - | 0                             | 600 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 236203072 - Ruokopillin päiväkot, osittainen peruskorjaus     | KR01 - | 0                             | 0                             | 600 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 236300142 - Urheilupuiston päiväkot; ositt. peruskorj.        | KR01 - | 380 000                       | 500 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 236501162 - Malminiityn päiväkot; pihan peruskorjaus          | KR08 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 236501172 - Malminiityn päiväkot; ositt. peruskorj.           | KR01 - | 410 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 236701113 - Ristipuron päiväkot; maal ja kunn.                | KR07 - | 20 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |



|                                                                             |        | 01.01.2018<br>- | 01.01.2019<br>- | 01.01.2020<br>- | 01.01.2021<br>- | 01.01.2022<br>- | 01.01.2023<br>- | 01.01.2024<br>- | 01.01.2025<br>- | 01.01.2026<br>- | 01.01.2027<br>- | 01.01.2028<br>- |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|-----------------|
|                                                                             |        | 31.12.2018      | 31.12.2019      | 31.12.2020      | 31.12.2021      | 31.12.2022      | 31.12.2023      | 31.12.2024      | 31.12.2025      | 31.12.2026      | 31.12.2027      | 31.12.2028      |
| 237200642 - Rekolanmäen päiväkotilattiamattojen vaihto ja sisämaalausta     | KR01 - | 0               | 200 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 237200942 - Hansin päiväkot                                                 | KR01 - | 0               | 600 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 237401052 - Havukallion päiväkot ; ositt. Per.korj.                         | KR01 - | 400 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 237407862 - Trollebo daghem; ositt. Peruspar.                               | KR01 - | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 237409252 - Koskimyllyn päiväkot, osittainen peruskorjaus                   | KR01 - | 730 000         | 50 000          | 800 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 238000452 - Matarin päiväkot, osittainen peruskorjaus                       | KR01 - | 0               | 500 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 238203712 - Pyrstötähden päiväkot                                           | KR01 - | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 238300622 - Ilvespuiston päiväkot; aitatyö                                  | KR08 - | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 238300632 - Ilvespuiston päiväkot; Up. Kunn. ja maalaus                     | KR05 - | 25 000          | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 238801262 - Vallinojan päiväkot osittainen peruskorjaus                     | KR01 - | 0               | 0               | 800 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 239102213 - Vartiokujan päiväkot; ositt. peruskorj.                         | KR01 - | 300 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 239402342 - Nissaksen pvk; up. Maal.                                        | KR05 - | 50 000          | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 239500792 - Rajakylän päiväkot; ositt. Peruskorj.                           | KR01 - | 100 000         | 170 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| 239500832 - Rajakylän päiväkot Ir; ositt. Peruskorj.                        | KR01 - | 70 000          | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| B291213302 - Siv / Päiväkodit ; Mr-varaus                                   | KR07 - | 0               | 600 000         | 200 000         | 3 600 000       | 3 600 000       | 3 600 000       | 3 600 000       | 3 600 000       | 3 600 000       | 3 600 000       | 3 600 000       |
| B291213502 - Siv / Päiväkodit ; Mr-varaus                                   | KR07 - | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| B291213602 - Siv / Päiväkodit ; Mr-varaus /Pihakorjaukset                   | KR07 - | 70 000          | 230 000         | 230 000         | 230 000         | 230 000         | 460 000         | 690 000         | 690 000         | 690 000         | 690 000         | 690 000         |
| MSC32185 - Ankkalammen päiväkodin julkisivujen kunnostus                    | KR05 - | 0               | 80 000          | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| MSC32187 - Piilipuun pk ukopuolen kunnostus ja maalaus sekä ovien uusiminen | KR05 - | 0               | 70 000          | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| MSC32189 - Hämevaaran pk julkisivun kunnostus ja ikk sekä ulko-ovien uusim  | KR05 - | 0               | 130 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| MSC32417 - Louhelan päiväkodin pihan peruskorjaus                           | KR08 - | 0               | 230 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| MSC32418 - Maarukan päiväkot pihan peruskorjaus                             | KR08 - | 0               | 230 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| MSC32419 - Nikinmäen päiväkot pihan peruskorjaus                            | KR08 - | 0               | 0               | 230 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| MSC32420 - Tähdennon päiväkot pihan peruskorjaus                            | KR08 - | 0               | 0               | 230 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |
| MSC32421 - Patotien päiväkokodin pihan peruskorjaus                         | KR08 - | 0               | 0               | 0               | 230 000         | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               | 0               |

|                                                                      |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|----------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| MSC32422 - Saturnuksen päiväkotiperuskorjaus                         | KR08 - | 0                             | 0                             | 0                             | 230 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32423 - Ristipuron päiväkotiperuskorjaus                          | KR08 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 230 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32424 - Ruokopillin päiväkotiperuskorjaus                         | KR08 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 230 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32425 - Mistelin päiväkotiperuskorjaus                            | KR08 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 230 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33066 - Lehdokin päiväkotiuuni                                    | KR10 - | 0                             | 15 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33067 - Kurjenpolven päiväkotiuuni                                | KR10 - | 0                             | 15 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003.3 - SIVI VAPAA-AIKAPALVELUT</b>                              |        | <b>3 240 000</b>              | <b>4 450 000</b>              | <b>8 230 000</b>              | <b>2 350 000</b>              | <b>2 100 000</b>              | <b>6 450 000</b>              | <b>6 250 000</b>              | <b>1 250 000</b>              | <b>1 200 000</b>              | <b>1 200 000</b>              | <b>1 200 000</b>              |
| 141522212 - Myyrmäen jäähalli (u); korj.                             | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 211302242 - Rajatorpan kalliosuojan rauhanajan käyttö, perusparannus | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 600 000                       | 600 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 219402133 - Hakunilan kalliosuoja; Invanostimen hankinta             | KR06 - | 20 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 219402162 - Hakunilan kalliosuojan rauhanajan käyttö, perusparannus  | KR01 - | 0                             | 100 000                       | 1 050 000                     | 1 200 000                     | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 240004182 - Kukonnotko; huoltorakennus                               | KR05 - | 45 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 240004212 - Kukonnotko; talousrakennus                               | KR05 - | 60 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 240005212 - Kukonnotko; henkilökunnan majoitustilat                  | KR05 - | 55 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241505623 - Myyrmäkitalo; kirjaston korjauksia ja lukitus            | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241505643 - MYYRMÄKITALO; Infopisteen muutostyöt                     | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241505652 - MYYRMÄKITALO                                             | KR01 - | 200 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241700763 - Martinlaakson uimahalli; vaiheet 1, 2 ja 3               | KR07 - | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 750 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241700783 - Martinlaakson uimahallin julkisivujen kunnostus          | KR01 - | 0                             | 700 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241701182 - Martinus; Pihakannen vuotokorjaus                        | KR07 - | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246104833 - Vantaan kirjastotalo                                     | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 50 000                        | 350 000                       | 5 250 000                     | 5 050 000                     | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246104893 - Vantaan kirjastotalo; uusi hissi                         | KR07 - | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246107342 - Lasten ja nuorten kulttuurikeskus Orvokki                | KR01 - | 300 000                       | 2 100 000                     | 4 200 000                     | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246108442 - Tikkurilan vanha asema; ikk. Puitteet                    | KR05 - | 70 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246202882 - Nuorisotila Vernissa, perusparannus                      | KR01 - | 110 000                       | 120 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

|                                                                   |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|-------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 246300573 - Tikkurilan uimahalli; perusparannus                   | KR01 - | 1 800 000                     | 700 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246302012 - Tikkurilan up:n huoltorak.; peruskorj.                | KR01 - | 30 000                        | 30 000                        | 550 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 249406682 - Hakunilan uimahalli; Terapia-<br>altaan korjaaminen   | KR07 - | 100 000                       | 250 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 249406692 - Hakunilan uh; pys. Paikkojen<br>lis.                  | KR08 - | 200 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 269409432 - Håkansbölen kartano; pääarakennus                     | KR01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291216301 - Vapas; Mr-varaus                                     | KR07 - | 0                             | 400 000                       | 400 000                       | 400 000                       | 400 000                       | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     | 1 200 000                     |
| MSC33009 - Håkansbölen kartanon<br>talousrakennuksien korjaustyöt | KR01 - | 0                             | 50 000                        | 2 030 000                     | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5004 - MATO</b>                                                |        | <b>150 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                |
| B291214301 - Mato; Mr-varaus                                      | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291214401 - Mato; Mr-varaus                                      | KR07 - | 150 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       |
| B291214601 - Mato; Mr-varaus                                      | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5005 - TIKE</b>                                                |        | <b>7 290 000</b>              | <b>4 290 000</b>              | <b>4 380 000</b>              | <b>4 350 000</b>              | <b>4 350 000</b>              | <b>4 350 000</b>              | <b>4 350 000</b>              | <b>4 350 000</b>              | <b>4 350 000</b>              | <b>4 350 000</b>              | <b>4 350 000</b>              |
| 223303872 - Katriinan sairaala<br>henkilökunnan asuntola          | KR09 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 223310173 - Katriinan sairaalan hr;<br>Astianpk uusim.            | KR07 - | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 228302099 -<br>PERUSPARANNUKSET/KESKUSH.PIENE                     | KR04 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 231501563 - Myyrinkoti;<br>Päihdevieroitussyksikön muutostyöt     | KR03 - | 30 000                        | 750 000                       | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 238200432 - Maarukan päiväkot; up.<br>Maalaukset                  | KR05 - | 50 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 240008942 - Bjurs; harmaavesijärjestelmä                          | KR06 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241600353 - Kaivokselan koulu                                     | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 241801812 - Övre Nybacka; korjaustöitä                            | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246004093 - Hiekkaharjun koulu;<br>esipesukone                    | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246202053 - Tikkurilan lukio; apk, ast. pal.<br>ja tarj.pk.       | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246301783 - Viertolan koulu; patojen<br>uusiminen                 | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 246502013 - Simonkylän koulu; uuni ja tarj.<br>Pk.                | KR07 - | 40 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 269409522 - Håkansbölen kartano,<br>pehtoorin talo; per. par.     | KR01 - | 500 000                       | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

|                                                                                    |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|------------------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 272306422 - Kivistön asema;<br>kameravalvonnasta lisäys                            | KR07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 323310173 - Katriinan sairaalan hr;<br>Astianpk uusim.                             | KR10 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 346202053 - Tikkurilan lukio; apk, ast. pal.<br>ja tarj.pk.                        | KR10 - | 70 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 346301783 - Viertolan koulu; patojen<br>uusiminen                                  | KR10 - | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 346502013 - Simonkylän koulu; uuni ja tarj.<br>Pk.                                 | KR10 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 346502082 - Simonkylän koulu;<br>astiapesukoneen uusiminen. Sekä patojen<br>uusimi | KR10 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 347000523 - VARIA/Talvikkitien toimipiste;<br>padat                                | KR10 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291215302 - Tike/ Mr-varaus (<br>ulkovaippa, asunnot, keittiöt yms.)              | KR05 - | 1 390 000                     | 1 010 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     | 1 500 000                     |
| B291215401 - Tike/ Sisäilmaongelmat ; Mr-<br>varaus                                | KR04 - | 0                             | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     | 2 500 000                     |
| B291215601 - Tike/ Sisäilmaongelmat ; Mr-<br>varaus                                | KR04 - | 5 000 000                     | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B291215602 - Tike/ Mr-varaus (<br>ulkovaippa, asunnot, keittiöt yms.)              | KR05 - | 80 000                        | 0                             | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       |
| MSC26812 - Pehtorin talo                                                           | KR02 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5009 - ERITTELEMÄTTÖMÄT<br/>KIINTEISTÖT</b>                                     |        | <b>910 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                | <b>800 000</b>                |
| 200000005 - Projektinjohtokustannukset /<br>Hapa / yhteiset                        | KR12 - | 37 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 200000020 - Projektinjohtokustannukset /<br>Hapa / hava                            | KR12 - | 278 000                       | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        | 40 000                        |
| 200000030 - Projektinjohtokustannukset /<br>Hapa / rak                             | KR12 - | 255 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       | 370 000                       |
| 200000060 - Projektinjohtokustannukset /<br>KIJÖ / Ylläpito                        | KR12 - | 340 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       | 390 000                       |
| 291200003 - Valvontajärjestelmät                                                   | KR06 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

## Liite 4. Vuokra- ja osaketilojen muutos. ja korjaustyöt 2019-2028

Valuutta: EUR

|                                                                                   |        | 01.01.2018       | 01.01.2019       | 01.01.2020       | 01.01.2021       | 01.01.2022       | 01.01.2023       | 01.01.2024       | 01.01.2025       | 01.01.2026       | 01.01.2027       | 01.01.2028       |
|-----------------------------------------------------------------------------------|--------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|------------------|
|                                                                                   |        | -                | -                | -                | -                | -                | -                | -                | -                | -                | -                | -                |
|                                                                                   |        | 31.12.2018       | 31.12.2019       | 31.12.2020       | 31.12.2021       | 31.12.2022       | 31.12.2023       | 31.12.2024       | 31.12.2025       | 31.12.2026       | 31.12.2027       | 31.12.2028       |
| Investointisuunnitelma / Asiakas/<br>Projekti                                     | Ryhmä  | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         | Budjetti         |
| <b>INV 19-28 - UUSI Investointiohjelma<br/>2019 - 2028</b>                        |        | <b>2 855 000</b> | <b>2 260 000</b> | <b>1 830 000</b> | <b>1 880 000</b> | <b>1 830 000</b> | <b>1 830 000</b> | <b>1 830 000</b> | <b>1 830 000</b> | <b>1 830 000</b> | <b>1 830 000</b> | <b>1 830 000</b> |
| <b>5001 - KONSAS</b>                                                              |        | <b>0</b>         | <b>30 000</b>    | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   | <b>120 000</b>   |
| B191311301 - Kehä; Mr-varaus                                                      | VO07 - | 0                | 30 000           | 120 000          | 120 000          | 120 000          | 120 000          | 120 000          | 120 000          | 120 000          | 120 000          | 120 000          |
| <b>5001.2 - TYÖTERVEYS</b>                                                        |        | <b>0</b>         | <b>90 000</b>    | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         | <b>0</b>         |
| MSC32524 - Kielotie 11 työterveyden<br>toimitilan korjaustöitä                    | VO07 - | 0                | 50 000           | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| MSC32525 - Pasilan työterveyden<br>toimitilojen korjausta                         | VO07 - | 0                | 40 000           | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| <b>5001.3 - PELA</b>                                                              |        | <b>0</b>         | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    | <b>20 000</b>    |
| B191317301 - KuPela Mr-varaus                                                     | VO07 - | 0                | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           | 20 000           |
| <b>5002 - SOSTER</b>                                                              |        | <b>1 320 000</b> | <b>350 000</b>   | <b>420 000</b>   | <b>470 000</b>   | <b>420 000</b>   | <b>420 000</b>   | <b>420 000</b>   | <b>420 000</b>   | <b>420 000</b>   | <b>420 000</b>   | <b>420 000</b>   |
| 126100244 - Tikkurilan sosiaali- ja<br>terveysasema - osittainen<br>perusparannus | VO01 - | 1 100 000        | 100 000          | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| 129406882 - Hakunilan terveysas.;<br>vastaanottoh.                                | VO03 - | 50 000           | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| 131502513 - Myyrmäen sta; pihakansi                                               | VO07 - | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| 131502572 - Myyrmäen sos. ja<br>terv.asema; lumisiepparit                         | VO07 - | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| 131502592 - Myyrmäen st;; kuulutusjärj.                                           | VO07 - | 70 000           | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| 137408192 - Koivukylänterveysasema;<br>hammashoitotilat                           | VO07 - | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |
| B191312401 - Soster; Mr-varaus                                                    | VO07 - | 100 000          | 200 000          | 420 000          | 420 000          | 420 000          | 420 000          | 420 000          | 420 000          | 420 000          | 420 000          | 420 000          |
| MSC32039 - Koivukylän terveysasema<br>ent. jalkahoito tilamuutoksia               | VO03 - | 0                | 0                | 0                | 50 000           | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                | 0                |

|                                                              |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|--------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| MSC32040 - Hakunilan terveysasema 5 vastaanottoh korjaukset  | VO07 - | 0                             | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32041 - Korson terveysasema ovi- ja kulkumuutoksia        | VO03 - | 0                             | 20 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003.1 - SIVI KOULUT</b>                                  |        | <b>110 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                | <b>120 000</b>                |
| 145101292 - Point; aitojen kunnostus                         | VO08 - | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 145200682 - VARIA/Aviapolis; lämmitysverkoston säätö         | VO06 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 148104133 - Lumo, Korsokeskus; keskusradion korjaus          | VO07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 148104143 - Lumo, Korsokeskus; Salin LED valaistus           | VO06 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B191313401 - Siv / Koulut ; Mr-varaus                        | VO07 - | 80 000                        | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       | 120 000                       |
| B191313601 - Siv / Koulut ; Mr-varaus                        | VO07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5003.2 - SIVI PÄIVÄKODIT</b>                              |        | <b>490 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                | <b>580 000</b>                |
| 131200292 - Pähkinärinteen päiväkot; Osittainen peruskorjaus | VO01 - | 0                             | 0                             | 350 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 131500452 - Koskikujan päiväkot; Osittainen peruskorjaus     | VO01 - | 280 000                       | 350 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 131500542 - Ojahaan päiväkot; Osittainen peruskorjaus        | VO01 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 135101922 - Illenpuiston päiväkot; aitatyö                   | VO08 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 139401532 - Håkansbölen päiväkot; pihatyö                    | VO08 - | 210 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B191313502 - Siv / Päiväkodit ; Mr-varaus                    | VO07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       | 350 000                       |
| B191313602 - Siv / Päiväkodit ; Mr-varaus                    | VO07 - | 0                             | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       | 230 000                       |
| <b>5003.3 - SIVI VAPAA-AIKAPALVELUT</b>                      |        | <b>670 000</b>                | <b>340 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                | <b>240 000</b>                |
| 141501612 - Myyrmäen jäähalli (v); korj.                     | VO07 - | 30 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 146304612 - Tikkurilan jäähalli asiakastilojen korjausta     | VO07 - | 60 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 146304712 - Tikkurilan urheilutalo; asiakastilojen korjaus   | VO07 - | 60 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 149100342 - Länsimäen kirjasto; muutos- ja korjaustöitä      | VO07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 149100352 - Länsimäen kirjasto; ikkunakorjaukset             | VO05 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 149403032 - Hakunilan nuorisotila                            | VO01 - | 480 000                       | 100 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |

|                                                                          |        | 01.01.2018<br>-<br>31.12.2018 | 01.01.2019<br>-<br>31.12.2019 | 01.01.2020<br>-<br>31.12.2020 | 01.01.2021<br>-<br>31.12.2021 | 01.01.2022<br>-<br>31.12.2022 | 01.01.2023<br>-<br>31.12.2023 | 01.01.2024<br>-<br>31.12.2024 | 01.01.2025<br>-<br>31.12.2025 | 01.01.2026<br>-<br>31.12.2026 | 01.01.2027<br>-<br>31.12.2027 | 01.01.2028<br>-<br>31.12.2028 |
|--------------------------------------------------------------------------|--------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|-------------------------------|
| 149500412 - Rajakylän urheiluhalli;<br>sulkap.kenttien korj.             | VO07 - | 40 000                        | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| 149503112 - Rajakylän tennisk.;<br>sulkapallokenttien kunn.              | VO07 - | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| B191316301 - Vapas; Mr-varaus                                            | VO07 - | 0                             | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       | 240 000                       |
| <b>5004 - MATO</b>                                                       |        | <b>0</b>                      | <b>430 000</b>                | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 | <b>30 000</b>                 |
| B191314301 - Mato; Mr-varaus                                             | VO07 - | 0                             | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        | 30 000                        |
| MSC33007 - Asematie 6, väistötilat                                       | VO03 - | 0                             | 200 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC33008 - Asematie 10 väistötilat                                       | VO03 - | 0                             | 200 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| <b>5005 - TIKE</b>                                                       |        | <b>265 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                | <b>300 000</b>                |
| 100000060 - Projektinjohtokustannukset<br>/ KIJO / Ylläpito              | VO12 - | 65 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        |
| B191315401 - Tike; Mr-varaus<br>SISÄILMAKORJAUS                          | VO04 - | 200 000                       | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             | 0                             |
| MSC32522 - VO-tilojen<br>sisäilmakorjauksien määrärahavaraus             | VO04 - | 0                             | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       | 200 000                       |
| MSC32523 - VO- tilat Keittiöiden ja<br>keittiölaitteiden määrärahavaraus | VO07 - | 0                             | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        | 50 000                        |



8 §

## **Pikku-Keimolan paviljonkipäiväkodin ja -alakoulun tarveselvitys-hankesuunnitelman hyväksyminen/HP**

VD/6648/10.03.02.01/2018

PW/JV/IK/HS

Tarveselvitys-hankesuunnitelma koskee Keimolanmäen alueen uuden paviljonkipäiväkodin ja -alakoulun rakentamista. Yhdistetty tarveselvitys-hankesuunnitelma on tehty yhdessä tilakeskuksen ja sivistysviraston edustajien kanssa. Hanke sisältyy tilakeskuksen hyväksyttävään investointiohjelmaan.

Uudisrakennus rakennetaan nykyisen Keimolanmäen julkisten lähipalvelurakennusten korttelialueelle, joka sijaitsee Kivistön suuralueella kaupunginosassa 22 (Keimola), korttelissa 22013. Rakennuksen osoite on Ajolenkki 8, Ruutulipunkuja 2, Lincolninaukio 2. Alueella ei ole ennestään päiväkotia tai koulua.

Vantaan kaupungin virallisen väestöennusteen 2018 - 2028 mukaan Kivistön suuralueen varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kasvaa voimakkaasti ennustekaudella. Lasten määrän ennustetaan kasvavan ennustejaksolla 1 382 lapsella. Keimolan kaupunginosassa lasten määrän ennustetaan kasvavan 319 lapsella. Keimolanmäen paviljonkitiloilla vastataan alkuvuosina vuosina myös Kivistön kaupunginosan lasten määrän kasvuun.

Keimolanmäen paviljonkipäiväkotiin tulee 192 tilapaikkaa. Lasten määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Päiväkodissa järjestetään toimintaa 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka. Keimolanmäen opetuspisteeseen tulee 200 oppilaspaikkaa. Hallinnollisesti Keimolanmäen paviljonkikoulutilat tulevat olemaan Aurinkokiven koulun opetuspiste.

Tilojen suunnittelua ohjaa vuonna 2017 sivistysviraston ja tilakeskuksen yhteistyönä laaditut varhaiskasvatuksen tilasuunnitteluohje ja Vantaan kaupungin opetustilojen koulusuunnitteluohje.

Tarveselvitys-hankesuunnitelman mukainen hyötyala on 2354 m<sup>2</sup> ja arvioitu bruttoala 3300 m<sup>2</sup>. Tehokkuustavoite (bruttoalan suhde hyötyalaan) on 1,4.

Tilakeskus pyytää vuokra- tai leasingtarjouksia tilaelementtitoimittajilta. Tilojen ulkoisten vuokratilakustannusten arvioidaan olevan noin 71 000 eur/kk / 852 000 eur/vuosi (alv 0 %) sisältäen piha- ja perustuskustannukset. Tilojen käyttöönotto on loppukesä 2019. Kohteen vuokra-aika arviolta 7 -9 vuotta riippuen tontin myöhempi mahdollinen uudisrakentaminen. Käyttäjän irtaimistokulujen arvioidaan olevan päiväkodin osalta 112 000 eur ja alakoulun osalta 240 000 eur.

Paviljongin sijoittelussa on otettu huomioon tontin mahdollinen uudisrakentaminen ("pysyvä koulu-päiväkotirakennus"), jota investointiohjelmissa on suunniteltu vuosille 2026 - 2028 .

Sovelletut oikeusohjeet: Hallintosääntö, jonka mukaan kaupunginhallitus päättää kaupungin yli 3 M€:n suuruisten toimitilainvestointien tarveselvitysten hyväksymisestä. Tekninen lautakunta päättää puolestaan yli 3 M€:n toimitilahankkeiden hankesuunnitelmien hyväksymisestä.

**Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 8**

**Apulaiskaupunginjohtajan esitys:**

Päätetään





- a) hyväksyä Keimolanmäen alueelle toteutettavan Pikku-Keimolan paviljonkipäiväkodin ja -alakoulun 31.8.2018 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma ehdolla, että opetuslautakunta sen osaltaan hyväksyy
- b) esittää hankkeen tarveselvitys(-hankesuunnitelma) edelleen kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi
- c) todeta, että kohteen ulkoiset vuokrat ja ylläpitokustannukset on otettava huomioon tilakeskuksen talousarviossa vuodesta 2019 alkaen.

**Päätös:**

Hyväksyttiin esitys.

**Liitteet:**

- Pikku-Keimolan paviljonkipäiväkodin ja -alakoulun 31.8.2018 päivätty tarveselvitys-hankesuunnitelma

Täytäntöönpano: esitys kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

**Lisätiedot:**

Ifa Kytösaho, 040 749 2595, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

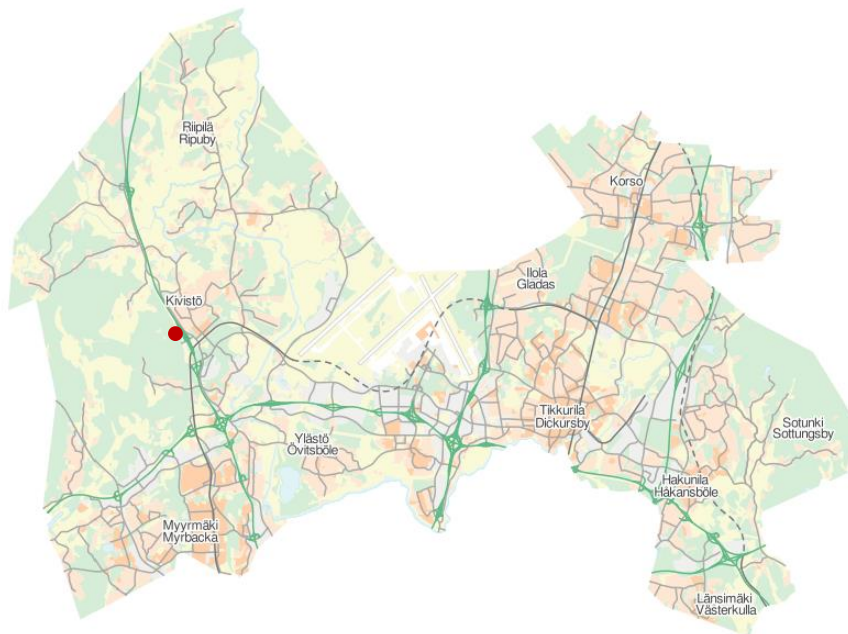


## PIKKU-KEIMOLA

Keimolanmäen paviljonkipäiväkoti ja -alakoulu

TARVESELVITYS-HANKESUUNNITELMA

31.8.2018



## Sisällys

|     |                                                                                              |    |
|-----|----------------------------------------------------------------------------------------------|----|
| 1   | HANKETIETOKORTTI .....                                                                       | 3  |
| 2   | HANKKEEN PERUSTEET .....                                                                     | 4  |
| 2.1 | Palvelustrategiset linjaukset ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan.....                 | 4  |
| 2.2 | Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen .....                                               | 5  |
| 2.3 | Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen .. | 6  |
| 2.4 | Hankkeesta aiemmin tehdyt päätökset .....                                                    | 6  |
| 3   | TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILOJEN VAATIMUKSET JA TILAOHJELMA .....                           | 7  |
| 3.1 | Tilojen toiminnan kuvaus .....                                                               | 7  |
| 3.2 | Tilojen mitoituserusteet, tilaohjelma ja huonekortit.....                                    | 11 |
| 3.3 | Piha .....                                                                                   | 13 |
| 4   | RAKENNUS .....                                                                               | 14 |
| 4.1 | Yleiset tavoitteet ja vaatimukset .....                                                      | 14 |
| 4.2 | Rakennusratkaisun tavoitteet .....                                                           | 17 |
| 4.3 | Rakennetekniset tavoitteet .....                                                             | 19 |
| 4.4 | Lvi-tekniset tavoitteet .....                                                                | 19 |
| 4.5 | Sähkötekniset tavoitteet .....                                                               | 20 |
| 4.6 | Toteutukseen liittyvät tavoitteet .....                                                      | 20 |
| 4.7 | Rakennustyönaikaiset vaatimukset .....                                                       | 20 |
| 5   | TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA .....                                                               | 22 |
| 5.1 | Rakennuksen sijainti ja hallinta, kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet .....                | 22 |
| 5.2 | Rakennuspaikan ominaisuudet, rakennettavuus ja kunnallistekniikka .....                      | 24 |
| 5.3 | Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset.....                                               | 24 |
| 6   | VAIHEISTUS JA VÄISTÖTILATARVE.....                                                           | 27 |
| 7   | KUSTANNUKSET .....                                                                           | 27 |
| 7.1 | Vuokra- ja ylläpitokustannusennuste .....                                                    | 27 |
| 7.2 | Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset .....                                | 27 |
| 7.3 | Käyttökustannukset .....                                                                     | 27 |
| 8   | RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU .....                                                        | 27 |
| 8.1 | Rahoitus.....                                                                                | 27 |
| 8.2 | Toteutus .....                                                                               | 28 |
| 8.3 | Aikataulu .....                                                                              | 28 |
| 9   | RISKIT .....                                                                                 | 28 |
| 9.1 | Normaalit riskit .....                                                                       | 28 |
| 9.2 | Kaavoitukseen liittyvät riskit .....                                                         | 28 |
| 9.3 | Aikataulu .....                                                                              | 28 |
| 9.4 | Maaperä .....                                                                                | 28 |
| 9.5 | Työturvallisuustehtävät.....                                                                 | 28 |
| 10  | VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ.....                                                               | 29 |

Liitteet:

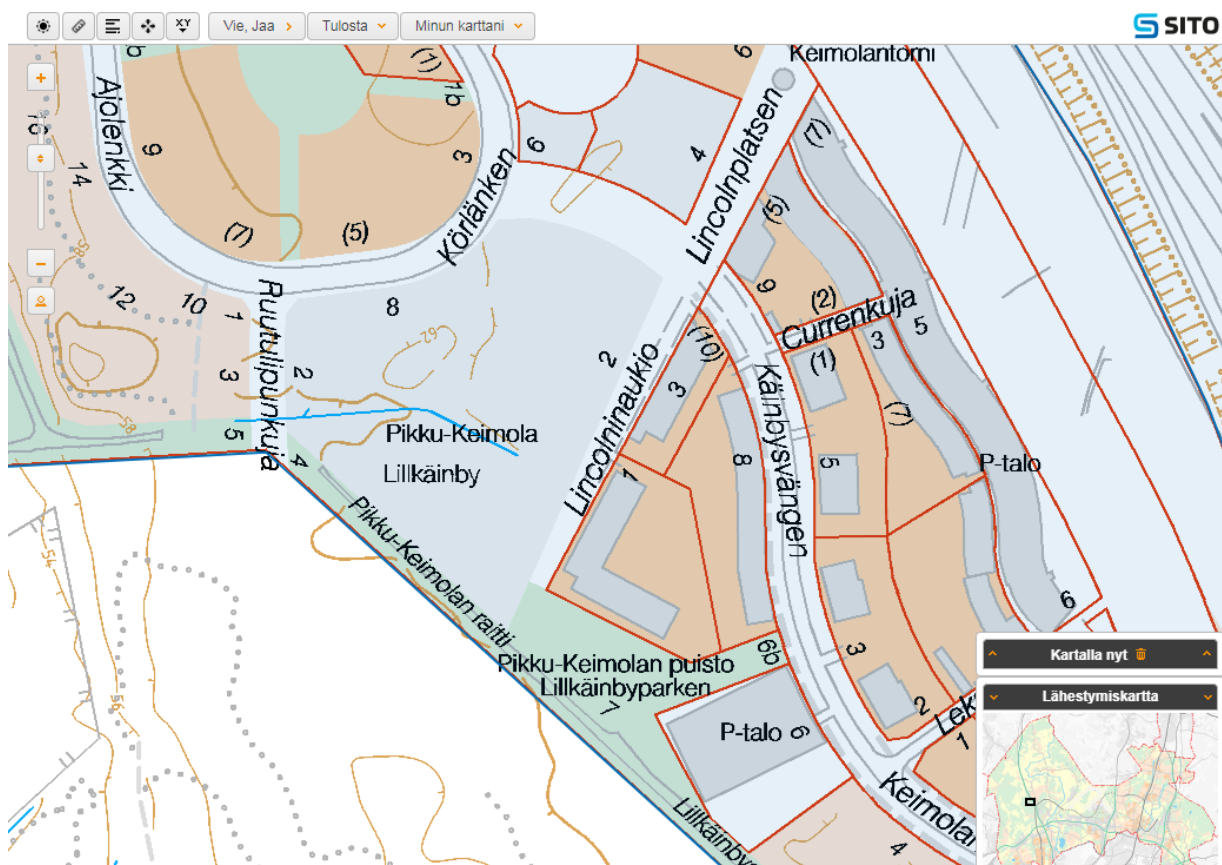
- Liite 1: asemapiirustus, kaavaote ja -määräykset,
- Liite 2: Raja 8.12.2009 § 231 Taideohje ja rakentamis- ja taideohjeen hyväksymisehdot KKNK 12.11.2009
- Liite 3: Karttaliite: rasitteet, melukartta ja johtokartat
- Liite 4: Tilaohjelma
- Liite 5: LVIA-tavoitteet
- Liite 6: Sähkötekniset tavoitteet
- Liite 7: LVIA-liittymät

Liittyvät asiakirjat:

1. Lähiympäristösuunnitelma 12.5.2009
2. Rakentamisohje 29.10.2009,
3. Keimolanmäki Taideohje
4. Tontinkäyttöselvitys Keimolanmäki 23100, 10.7.2018
5. Varhaiskasvatus tilasuunnitteluohje 2017
6. Koulusuunnitteluohje 2017
7. Päiväkotien huonekortit, kotialueet ja yhteiset tilat
8. Perusopetuksen huonekortit
9. Keittiön suunnitteluohjeistus
  - o Mallikeittiöt Vantaa Palvelukeittiö koulu 400
  - o Palvelukeittiöt Tyyppeikeittiöiden tekninen laiteluettelo 301015 tyyppikuvaus
  - o Laitekuvaukset
  - o Laitevaatimukset
10. Ohje lattialämmityksen suunnittelusta ja toteutuksesta 19.6.2018

# 1 HANKETIETOKORTTI

|                                                                                                                                                                                                                                                   |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|---------------------------------------------------------------------------------------|--|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------|----------------------------|
| <b>Kohteen nimi:</b><br><b>Keimolanmäen paviljonkipäiväkoti ja -alakoulu Pikku-Keimola</b>                                                                                                                                                        |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Tarpeen kuvaus:</b><br>Pikku-Keimolan päiväkoti (192 tilapaikkaa) ja alakoulu (200 oppilasta) tarvitaan vastaamaan Keimolanmäen alueen päivähoito- ja alakouluikäisten lasten määrän kasvuun                                                   |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:</b>                                                                                                                                                                                            |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Tarpeen perustelut:</b><br>Keimolan kaupunginosan varhaiskasvatusikäisten lasten määrä kasvaa Vantaan virallisen ennusteen mukaan ennustekaudella 319 lapsella ja alakouluikäisten määrä 215 lapsella.                                         |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Käyttäjähallintokunta:</b><br>Sivistystoimi                                                                                                                                                                                                    |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Kaupunginosa:</b><br>Keimolanmäki 22                                                                                                                                                                                                           |  | <b>Kiinteistötunnus:</b><br>92-22-13-1                                                |  | <b>Tontin pinta-ala:</b><br>16 258 m <sup>2</sup>                                                                                             |                            |                            |
| <b>Osoite ja tontti:</b><br>Ajolenkki 8, Lincolnin aukio 2,<br>Ruutulipunkuja 2<br>01700 Vantaa                                                                                                                                                   |  | <b>Kaavatiedot:</b><br>KEIMOLANMÄKI 220200,<br>Kv 26.9.2009<br>kortteli 22013, YL III |  | <b>Rakennusoikeus:</b><br>käyttämättä 6500 krs-m <sup>2</sup><br>paviljonki arviolta 2825 krs-m <sup>2</sup> ,<br>jää 3675 krs-m <sup>2</sup> |                            |                            |
| <b>Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)</b>                                                                                                                                                                                               |  |                                                                                       |  | <b>Investointikustannusennuste</b>                                                                                                            |                            |                            |
|                                                                                                                                                                                                                                                   |  |                                                                                       |  | <b>brm<sup>2</sup></b>                                                                                                                        | <b>htm<sup>2</sup></b>     | <b>hum<sup>2</sup></b>     |
|                                                                                                                                                                                                                                                   |  |                                                                                       |  | <b>€</b>                                                                                                                                      | <b>€ / brm<sup>2</sup></b> | <b>€ / hym<sup>2</sup></b> |
| Paviljonkipäiväkoti ja -alakoulu, uudisrakennus, perustukset                                                                                                                                                                                      |  |                                                                                       |  | <b>n.3270</b>                                                                                                                                 | <b>-</b>                   | <b>2355</b>                |
|                                                                                                                                                                                                                                                   |  |                                                                                       |  | 902 000                                                                                                                                       | 273                        | 382                        |
| Hankkeen tilapaikkamäärä                                                                                                                                                                                                                          |  |                                                                                       |  | 192 lasta, 200 oppilasta                                                                                                                      |                            |                            |
| Investointikustannus hoito / -oppilaspaikkaa kohden                                                                                                                                                                                               |  |                                                                                       |  | (vuokrakohde)                                                                                                                                 |                            |                            |
| <b>Väistötilan tarve:</b><br>Ei väistötilan tarvetta.                                                                                                                                                                                             |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Määrärahavaraus investointiohjelmassa:</b><br>Investointisuunnitelma 2018 - 2027: Yhteensä 1 500 000 € (perustusta, pihaa ja myöh. purkua varten)                                                                                              |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Hankkeen toteutusaikataulu:</b><br>2019                                                                                                                                                                                                        |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Ylläpitokustannukset:</b><br>Ylläpitokustannukset (energia, huolto, yms) noin 5,40 €/m <sup>2</sup> /kk, 197 700 e/vuosi                                                                                                                       |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Toimintakustannukset hallintokunnalle:</b><br>Toiminnan vuosittaiset kulut sisältäen henkilöstö- ateria- ja toimintakulut ovat noin:<br>Koulu: 590 000 € (toimintakustannukset) ja 75 200 € (ateriakustannukset), päiväkotiyhteensä 1 195 000€ |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:</b><br>Päiväkoti: noin 112 000 €, Koulu: noin 240 000 €                                                                                                                                            |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| <b>Vuokra-arvio käyttäjäkunnalle (perustamiskustannukset + paviljongin vuokra):</b>                                                                                                                                                               |  |                                                                                       |  |                                                                                                                                               |                            |                            |
| Tuleva vuokra (arvio)                                                                                                                                                                                                                             |  |                                                                                       |  | 22 €/ brm <sup>2</sup> / kk                                                                                                                   |                            |                            |
| Vuokravaikutus                                                                                                                                                                                                                                    |  | 71 000 € / kk                                                                         |  | 852 000 € / v                                                                                                                                 |                            |                            |
| Vuokravaikutus / tilapaikka - € / vuosi                                                                                                                                                                                                           |  |                                                                                       |  | 181- € / kk                                                                                                                                   |                            |                            |
| <b>Laatija(t):</b><br>Ifa Kytösaho, Laura Malinen, Päivi Riehungangas                                                                                                                                                                             |  |                                                                                       |  | <b>Päivämäärä:</b><br>31.8.2018                                                                                                               |                            |                            |



Kuva 1. Pikku-Keimolan opaskarttaote.

## 2 HANKKEEN PERUSTEET

### 2.1 Palvelustrategiset linjaukset ja liittyminen palveluverkkosuunnitelmaan

Keskeisten palveluverkkolinjausten (Vantaan kaupunkitasoinen palveluverkkosuunnitelma 2014 - 2023) mukaan varhaiskasvatus järjestää palvelut pääsääntöisesti lähipalveluna sekä kasvattaa yksityisessä päivähoitossa olevien lasten osuutta kaikista päivähoitossa olevista lapsista.

Palveluverkkosuunnitelmassa 2018 - 2021 todetaan Kivistön alueella uudisrakennustarve sekä varhaiskasvatuksen että perusopetuksen tilojen riittävyyden varmistamiseksi. Perusopetuksen uudishankkeiden aikataulutukseen todetaan osaltaan vaikuttavan Vantaan kosken koulutilojen riittävyys ja kunto.

Palveluverkkosuunnitelmassa 2018 - 2021 todetaan tarve toteuttaa Kivistön alueelle monipuolinen liikuntapuisto alueen rakentamisen edettyä riittävästi.

Keimolanmäen vuokrapaviljonki päiväkoti ja alakoulu -hanke sisältyy taloussuunnitelmaan 2018 - 2021, jossa sen perustus ja aluetöille sekä purkutöille on varattu investointimäärärahoja yhteensä 1 500 000 € (alv 0%) vuosille 2018 - 2020 ja 2026.

## 2.2 Väestöennuste / suhde kokonaistarpeeseen

Vantaan kaupungin virallisen väestöennusteen 2018 - 2028 mukaan Kivistön suuralueen varhaiskasvatuskäisten lasten määrä kasvaa voimakkaasti ennustekaudella. Lasten määrän ennustetaan kasvavan ennustejaksolla 1 382 lapsella. Keimolan kaupunginosassa lasten määrän ennustetaan kasvavan 319 lapsella. Keimolanmäen paviljonkitiloilla vastaan alkuvuosina vuosina myös Kivistön kaupunginosan lasten määrän kasvuun.

Taulukko 1.

Vantaan kaupungin väestöennuste 2018 - 2028, Kivistön suuralue ja Keimolan kaupunginosa.

| Varhaiskasvatuskäisten lasten määrä |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |      |                     |
|-------------------------------------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|------|---------------------|
|                                     | 2018 | 2019 | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 2025 | 2026 | 2027 | 2028 | 2018-2028<br>muutos |
| Kivistön suuralue suuralue          | 1023 | 1154 | 1250 | 1401 | 1546 | 1707 | 1855 | 1996 | 2148 | 2285 | 2405 | 1382                |
| Keimolan kaupunginosa               | 69   | 103  | 121  | 157  | 199  | 250  | 284  | 315  | 344  | 375  | 388  | 319                 |

Kivistön suuralueen perusopetusikäisten määrän ennustetaan kasvavan Vantaan virallisen väestöennusteen 2018 - 2028 mukaan 807 perusopetusikäisellä, joista alakouluikäisiä on 651 lasta. Keimolan kaupunginosassa perusopetusikäisten määrän ennustetaan kasvavan 246 perusopetusikäisellä, joista alakouluikäisiä on 201. Keimolanmäen paviljonkikoulun oppilaspaikoilla voidaan alkuvuosina vuosina vastata myös Kivistön kaupunginosan oppilasmäärän kasvuun, kun Aurinkokiven ja Kanniston koulujen oppilaspaikat ovat täyttyneet. Hallinnollisesti Keimolanmäen paviljonkikoulutilat tulevat olemaan Aurinkokiven koulun opetuspiste.

Taulukko 2.

Vantaan kaupungin väestöennuste 2018 - 2028, Kivistön suuralueen ala- ja yläkouluikäiset.

| Kivistön suuralue | 2018        | 2019        | 2020        | 2021        | 2022        | 2023        | 2024        | 2025        | 2026        | 2027        | 2028        |
|-------------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|-------------|
| alakouluikäiset   | 998         | 1055        | 1080        | 1147        | 1187        | 1207        | 1267        | 1326        | 1424        | 1519        | 1649        |
| yläkouluikäiset   | 460         | 486         | 497         | 522         | 553         | 580         | 573         | 571         | 557         | 601         | 616         |
| <b>yhteensä</b>   | <b>1458</b> | <b>1541</b> | <b>1577</b> | <b>1669</b> | <b>1740</b> | <b>1787</b> | <b>1840</b> | <b>1897</b> | <b>1981</b> | <b>2120</b> | <b>2265</b> |

Taulukko 3.

Vantaan kaupungin väestöennuste 2018 - 2028, Keimolan kaupunginosan ala- ja yläkouluikäiset.

| Keimolan kaupunginosa | 2018      | 2019      | 2020      | 2021      | 2022       | 2023       | 2024       | 2025       | 2026       | 2027       | 2028       |
|-----------------------|-----------|-----------|-----------|-----------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|------------|
| alakouluikäiset       | 35        | 52        | 61        | 76        | 91         | 113        | 131        | 149        | 174        | 206        | 236        |
| yläkouluikäiset       | 15        | 19        | 19        | 23        | 29         | 38         | 40         | 44         | 48         | 58         | 60         |
| <b>yhteensä</b>       | <b>50</b> | <b>71</b> | <b>80</b> | <b>99</b> | <b>120</b> | <b>151</b> | <b>171</b> | <b>193</b> | <b>222</b> | <b>264</b> | <b>296</b> |

## 2.3 Esiselvitykset / vaihtoehtoiset tilanhankintatavat / muiden palvelutarpeiden yhdistäminen

Päiväkoti- ja koulutilat yhteishankkeena mahdollistaa keittiö-, ruokailu-, ja liikuntatilojen yhteiskäytön, joten kyseisiä tiloja ei tarvitse rakentaa yksinomaan päiväkotia tai koulua varten ja tilojen käyttöaste paranee.

Kiinteistön tilat sekä piha ovat joustavasti sekä koulun että päiväkodin käytössä varsinkin silloin, jos tilatarve muuttuu.

## 2.4 Hankkeesta aiemmin tehdyt päätökset

**Maanomistus.** KA/4336/10.00.01.05/2006 ja VD/3204/10.00.01.05/2013

Yhteistoimintasopimus ja esisopimus kiinteistön luovutuksesta. Kaupunki ja Sanoma Oyj maanomistajana sopivat yhteistoiminnasta Keimolan kylässä sijaitsevan Vauhti -nimisen tilan RNo 8:0 Keimolanmäen kaava-alueen toteuttamisesta 11.1.2007 allekirjoitetulla Yhteistoimintasopimuksella.

Toteuttamissopimus. Toteuttamissopimuksessa 21.1.2009 Sanoma Oyj sitoutui luovuttamaan kaupungille vastikkeetta asemakaavan mukaiset yleiset alueet mm. yleisten rakennusten tontit.

Pikku-Keimolan tontti 92-22-13-1 on Vantaan kaupungin omistuksessa.

**Asemakaava.** KA/5175/15.00.00/2006 Keimolanmäen asemakaava nro 220200

Kv 26.1.2009 § 47 Keimolanmäen asemakaavan 22022 ja tontinjakoehdotuksen hyväksyminen. Kaupunginhallitus on kokouksessaan 17.1.2011 merkinnyt tiedoksi korkeimman hallinto-oikeuden päätöksen hylätä Keimolanmäen asemakaavasta tehdyn valituksen koskien meluasioita.

**Keimolanmäen lähiympäristösuunnitelma.** KA/4608/15.00.00/2008 Kuntatekniikan ja joukkoliikenneasioiden jaosto on kokouksessaan 10.11.2009 hyväksynyt Keimolanmäen lähiympäristösuunnitelman (23.10.2009).

**Rakentamis- ja taideohje.** Rakennuslupajaosto on kokouksessaan 8.12.2009 § 231 hyväksynyt Keimolanmäen rakentamis- ja taideohjeen kaupunginosalle 22 Keimola, kortteleille 22001-22019 noudatettavaksi kokouksessaan 8.12.2009 antamin evästyksin. (Liite 2)

**Tarveselvitys.** TKE/2183/15.00.00/2010 Keimolanmäen koulun ja päiväkodin tarveselvityksen ja kustannusennuste on jäänyt tilakeskuksen lautakunnassa pöydälle 17.5.2010. Opetuslautakunta hyväksyi 17.5.2010 § 19 Keimolanmäen koulu ja päiväkotihankkeen tarveselvityksen 4.5.2010 hankesuunnitelman pohjaksi.

Hankkeesta laaditussa Keimolanmäen alakoulu ja päiväkotitarveselvityksessä 4.5.2010 alakoulu- ja päiväkotirakennuksen oli määrä valmistua vuonna 2013. Selvityksen mukaan koulu ja päiväkotihankkeen oli määrä olla 1½-luokkasarjainen alakoulu ja seitsemän ryhmäinen päiväkotitarve. Hankkeen bruttoala-arvio oli 5000 brm<sup>2</sup>.



### 3 TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILOJEN VAATIMUKSET JA TILAOHJELMA

#### 3.1 Tilojen toiminnan kuvaus

##### 3.1.1 Päiväkodin toiminnan kuvaus

Varhaiskasvatuslain (2016) mukaan yhtä hoito- ja kasvatushenkilöä kohden saa olla lapsia:

- alle 3-vuotiaita enintään 4 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö
- ja 3 vuotta täyttäneitä enintään 8 lasta / 1 hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö.

Vantaa ei ole nostanut 3-vuotta täyttäneiden lasten suhdelukua seitsemästä kahdeksaan lapseen / hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö. Uusissa päiväkodeissa tilat mitoiteetaan kuitenkin suhdeluvun 8 lasta / hoito- ja kasvatustehtävässä oleva henkilö mukaan.

Keimolanmäen paviljonkipäiväkotiin tulee 192 tilapaikkaa. Lasten määrä vaihtelee sen mukaan, ovatko he alle vai yli 3-vuotiaita. Päiväkodissa järjestetään toimintaa 1-vuotiaista 6-vuotiaisiin saakka.

Päiväkodin lapsiryhmä koostuu kahden kasvattajan muodostamasta tiimistä, jolloin lapsimäärä on minimissään kahdeksan ja maksimissaan kuusitoista. Lasten toimintatilat muodostuvat kotialuepareista, joissa jokaisessa työskentelee kaksi kasvattajatiimiä (minimissään 16 lasta, maksimissaan 32 lasta). Tiimit tekevät toiminnallista yhteistyötä ja käyttävät yhteisesti osaa tiloista.

##### 3.1.2 Alakoulutilojen toiminnallinen kuvaus

Keimolanmäen opetuspisteeseen tulee 200 oppilaspaikkaa.

Koulutilojen suunnittelua ohjaa syksyllä 2016 käyttöön otettu uusi opetussuunnitelma, joka asettaa opetustiloille uudenlaisia vaatimuksia. Opetussuunnitelmassa nähdään oppija aktiivisena toimijana, ja opettajan rooli muuttuu oppimisen ohjaajaksi ja valmentajaksi. Ilmiöpohjainen oppiminen tai pari- ja tiimiopettajuus vaativat koulutiloilta joustavuutta ja suurempia tilakokonaisuuksia.

Vantaan kaupungin opetustilojen suunnitteluun on laadittu yhteistyössä sivistysviraston ja tilakeskuksen kanssa koulusuunnitteluohje vuonna 2017. Opettajien ja oppilasryhmien yhteistyö edellyttää tiloja, joissa mahdollistuvat vuorovaikutus, oppilaan aktiivinen rooli opiskelussa, TVT:n käyttö ja tarvittaessa mahdollisuus häiriöttömään opiskeluun opettajan välittömässä ohjauksessa. Koulutilojen ja kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Tilojen tulee olla turvalliset, terveelliset ja muunneltavat. Toimintaa ja muunneltavuutta tukee kenkien ja päällysvaatteiden keskitetty säilytys.

##### 3.1.3 Tilahierarkia

Rakennuksen tulee olla tilaratkaisultaan toiminnallinen, tehokas ja tarkoituksenmukainen. Ratkaisun tulee ottaa huomioon toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen.

Tilojen linkittäminen, läpinäkyvyys, sujuvat kulkureitit ja riittävä valaistus lisäävät turvallisuutta. Akustiikkaan kiinnitetään erityistä huomiota.

Päiväkodin kotialueet (2 aikuista ja minimissään 16 lasta, maksimissaan 32 lasta), suunnitellaan pareiksi, joilla on yhteinen sisäänkäynti, kuraeteinen ja wc-pesutilat. Mikäli lepo-huone sijaitsee toisessa kerroksessa, huoneesta on pelastusviranomaisen vaatimusten mukaan oltava suora yhteys varsinaiseen uloskäytävään tai oviyhteys säältä suojattuun varatieportaaseen.

Kaksikerroksiseen rakennukseen tehdään hissi.

Oppimis- ja työskentelytiloissa tulee olla pako-ovet. Päiväkodin toimintatilojen tulee mahdollistaa poistuminen kahteen suuntaan.

### 3.1.4 Varhaiskasvatuksen ryhmä- ja pienryhmätilat

Varhaiskasvatuksen käytössä olevat tilat tukevat erilaisia pedagogisia toimintatapoja ja ovat muunneltavia. Tilat auttavat erilaisten oppimis- ja leikki-tilanteiden toteuttamisessa. Varhaiskasvatuksen tavoitteena on saada teknologia palvelemaan kasvatuksellisia ja opetuksellisia päämääriä. Lasten käyttöön tarkoitetut tietokoneet ja tablettilaitteet ovat osa lapsiryhmän oppimisympäristöä.

Tiloissa on mahdollista toteuttaa pienryhmätyöskentelyä 4-8 hengen ryhmissä ja ne ovat monikäyttöisiä. Perushoitoa varten tehdyt ratkaisut eivät haittaa toiminnallista oppimista ja kasvattaja pystyy muokkaamaan kaikkia käytössä olevia tiloja dynaamisesti käsiteltävän asian mukaisesti.

Lapsiryhmällä on hiljainen ja visuaaliselta ilmeeltään rauhallinen tila, joka mahdollistaa rauhoittumisen ja keskittymisen käsiteltävään asiaan. Lisäksi kotialueilla on tähän tarkoitukseen myös pienryhmätiloja. Päiväkodissa on tila, joka mahdollistaa ryhmäliikkumisen ja yhteisöllisen kokoontumisen. Päiväkodissa on mahdollista toteuttaa hallitusti monipuolista materiaalien käyttöä (vesi, hiekka, puu) vaativia leikkejä ja ohjelmaa.

Tilat tukevat eri-ikäisten lasten perushoidon sujuvaa järjestämistä. Pienten lasten hoidolle ja pesemiselle on toimivat ja miellyttävät tilat. Lasten liikkuminen päiväkodissa on selkeää ja helppoa ja tilat on suunniteltu lasten mittakaavan mukaisesti ja helposti lasten hahmotettaviksi. Vanhempien on sujuvaa tuoda ja hakea lapsensa päiväkodista.

Päiväkodin tiloja käytetään myös avoimen ja kerhotoiminnan tarpeisiin.

### 3.1.5 Alakoulun oppimisympäristöt

Uusi oppimisympäristö rakentuu moduuleista, joissa on yhteiskäytössä olevia tiloja eri ikäisiä oppilaita varten. Solutilat on suunniteltu laskennallisesti noin 100 oppilaan käyttöön. Ne muodostavat omat ääni- ja toimintamaailmansa, jossa aikuiset ja lapset työskentelevät opetuksellisena ja kasvatuksellisena tiiminä. Solun tilat muokkautuvat tar-



### 3.1.8 Siivous ja jätehuolto

Rakennuksen tulee olla kaikilta osin helposti puhtaana pidettävä ja julkisen tilan kulu-  
tusta kestäviä. Puhtauspalvelujen tavoitteena on aikaan saada puhtaita ja sisäilmaongel-  
mattomia tiloja, joiden pinnat on helppo pitää puhtaana, esim. yläpölyjen kerääntymistä  
on suunnitteluratkaisuissa vältettävä.

Tavoitteena on myös yhtenäistää materiaalivalintoja. Kaikki käytettävät materiaalit ja  
tilaratkaisut toteutetaan mahdollisimman kestävästä, tehokkaasta ja edullisesti ylläpidet-  
ävistä tuotteista. Lattiamateriaalin on oltava kulutuksen kestävä eikä lattian vahaustar-  
vetta saa olla.

Ikkunat ovat sisäänpäin avattavia. Materiaali- ja kalustevalinnoissa huomioidaan tilan  
käyttötarkoitus sekä siivottavuus, pintojen helppohoitoisuus sekä elinkaarikustannukset.  
Ikkunoiden edessä ei saa olla kalusteita tai pylväitä, joka hankaloittavat ikkunoiden avaa-  
mista ja pesua.

Siivoamalla ylläpidetään rakennuksen hygieenisyyttä, siellä työskentelevien henkilöiden  
työturvallisuutta, viihtyisyyttä ja rakennuksen edustavuutta. Rakennuksen siivottavuus  
on hyvä, jos tilat voidaan siivota taloudellisesti, tehokkaasti (koneet) ja turvallisesti. Si-  
vouskohteiden työturvallisuus huomioidaan suunnitteluvaiheessa; mm. liikkumisen es-  
teettömyys, siivoustilojen ja -pisteiden työergonomia, kohteiden saavutettavuus ja pis-  
torasioiden määrä.

#### **Siivoustilat**

Kumpaankin kerrokseen sijoitetaan siivoustilat, siivouskeskus toteutetaan 1. kerrok-  
seen.

Siivouskeskuksessa on tilat ja energiatehokas pyykinkäsittelykone siivouspyykin puhdis-  
tukselle, huollolle ja säilytykselle. Tilassa on käytävälle aukeava, kynnyksetön  
900–1000 mm ovi, jolloin yhdistelmäkone voidaan siirtää tilasta ilman lisäluiskien tar-  
vetta. Lattiamateriaali on kulutusta kestävä. Siivoushuoneessa tulee olla hiekanerotus-  
kaivo ja suihku.

#### **Jätehuollon tilat**

Päiväkodin jätekeräykseen rakennetaan jätekatos, joka on mahdollisemman kevytraken-  
teinen ja purettavissa, kun koulun tilat jossain vaiheessa rakennetaan

Jätetilan lukitus tulee olla kaksoislukkopesällä, toinen kiinteistön käyttäjien sarjaan ja  
toinen lukko HSY:n Vantaan sarjaan. Jätetilassa varaudutaan jätejakeiden lisääntymiseen  
(esim. metallijäte).

Vaihtoehtoisesti jätteiden keruupisteeksi voidaan toteuttaa esimerkiksi Molok-keräyssäi-  
liöt. Tällöin keräyssäiliöiden keräyspisteet tulee verhoilla muurirakenteella vähintään yh-  
deltä sivultaan.

Jäteastiat:

Sekajäte 2 x 660l jäteastiat I 1370 s 850 k 1250

Kartonkiastia 1 x 660l I 1370 s 850 k 1250

Biojäteastia 1 x 240l l600 s 720 k 1100

### 3.1.9 Väestönsuojatilat

Tilapäisille rakennuksille ei tarvita väestönsuojaa. Paviljonkipäiväkoti on tarkoitettu vuokrata noin kymmeneksi vuodeksi. Keimolanmäen alueella ei kuitenkaan ole kaupungin tiloille osoitettavia väestönsuojatiloja. Rakennuslupahakemuksessa haetaan poikkeusta väestönsuojarakentamisvelvollisuuden rakentamisen tilapäisyyden perusteella.

Vaihtoehtoisesti kaupungin toimitilahankkeissa voidaan hakea lykkäystä viideksi vuodeksi väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta. Rakennuslupahakemukseen on liitettävä selvitys/perustelut rakentamisvelvollisuuden lykkäämisestä. Rakennusvalvonta edellyttää, että rakennusluvan yhteydessä esitetään, miten väestönsuoja aiotaan jatkossa rakentaa, mikäli väestönsuojan rakentamisvelvollisuudesta vapauttamista koskeva laki ei toteudu.

Väestönsuojan suoja-ala-tarve on n. 57 m<sup>2</sup>.

## 3.2 Tilojen mitoitusperusteet, tilaohjelma ja huonekortit

### 3.2.1 Tilojen henkilömitoitus

Keimolanmäen päiväkodin mitoitusperuste on kuusi kotialueparia.

#### **Päiväkodin henkilömitoitus**

Tilapaikkoja yhteensä 192.

- Yhden kotialueparin tilapaikat (8+8) + (8+8) lasta, 32 tilapaikkaa
- yhteensä 6 x 32 = 192 tilapaikkaa.

Päiväkodissa on hoito- ja kasvatushenkilökuntaa enimmillään 24 henkilöä. Lisäksi päiväkodissa työskentelee päiväkodin johtaja.

#### **Alakoulun henkilömitoitus**

Alakoulutilojen oppilaspaikkamäärä on noin 200 oppilaspaikkaa. Opetus- ja avustavaa henkilökuntaa on enimmillään 15 henkilöä.

Päiväkodille ja koululle tulee ateriat- ja puhtauspalveluiden henkilökuntaa noin 3-4 sekä tilapäistä henkilökuntaa vuosittain vaihdellen 5-6.

Yhteensä henkilöstöä tulee olemaan 50 henkilöä.

### 3.2.2 Tilaohjelma

Päiväkodin ja alakoulun mitoitusperusteet ja tilaohjelma on esitetty erillisenä liitteenä 4.

### 3.2.3 Tilojen vaatimukset

#### **Yleistä**

Uuden oppimisympäristön suunnittelussa tulee huomioida riittävä akustiikka. Viihtyisät, akustisesti toimivat, virikkeiset ja toiminnan kannalta tarkoituksenmukaiset tilat luovat edellytyksiä suotuisalle turvallisuuskulttuurille. Rakennuksessa liikkumista ja hahmottamista tukevat merkinnät ja pintojen erilaiset väritykset tukevat myös turvallisuusajattelua. Hyvällä akustiikalla on positiivinen vaikutus oppimiseen ja koko yhteisön stressittömyyteen hyvinvointiin. Akustiikkaan ja lattiamateriaalien valintaan liittyvä mahdollinen kengättömyys tukee koulun paloturvallisuutta vähentämällä palokuormaa koulun käytäviltä. Kengättömässä päiväkotikoulutilassa lattiamateriaali voi monessa tilassa olla akustisesti vaimentava hypoallerginen tekstiilimatto, joka sitoo pölyä, on helposti imuroitavissa ja siten allergiaystävällinen ja akustisesti toimiva ratkaisu, joka luo osaltaan viihtyisyyttä.

#### **Kalustus ja varustus**

Tilat suunnitellaan Vantaan kaupungin suunnitteluohjeistuksen mukaan. Tilat varustetaan ja kalustetaan kaupungin päiväkotij- ja koulusuunnittelun huonekorttien mukaan. Päiväkodin huonekortit ovat liitteenä 8 ja koulutilojen huonekortit liitteenä 9. Keittiötilojen suunnitteluohjeistus ja huonekortit ovat liitteenä 10.

Opetustiloihin tulee käsienspesupisteet, kaappeja, ilmoitustaulut/kiinnityspintaa ja tussitaulut/heijastuspintaa sekä pimennysverhot. Käytävälle ja aulaan varataan keskitetyt tilat vaatesäilytykselle ja lokerot oppilaiden käyttöön.

Paja-/verstastilassa järjestettävä tekninen käsityö on pienimuotoista, eikä tarvitse raskasta koneistusta. Tilaan tarvitaan vesipiste riittävän suurella altaalla, lattiakaivo (ml. hiekanerotus) sekä lukittavaa kaappitilaa materiaalien säilytystä varten. Käsityön opetuksessa voidaan tarvittaessa käyttää myös Aurinkokiven toimipisteen tiloja. Tila tarvitsee satunnaisten huoltoyhteyden ja mielellään yhteyden pihalle, jotta opetusta voi järjestää myös ulkotiloissa.

Ikkunat varustetaan sälekaihtimilla.

### 3.2.4 Tilatehokkuuden tavoitteet

Teknologia on lisännyt henkilökunnan ja lasten valinnanvapautta ajasta ja paikasta riippumattomaan työskentelyyn. Liikkuvuuden lisääntyessä tilantarve kouluissa luonnollisesti vähenee. Teknologian tuoma liikkuvuus ja erilaiset oppimisen tilat avaavat lukujärjestystekniikkaan uusia mahdollisuuksia, kun koulun kaikkia tiloja voidaan käyttää oppimisen tiloina. Tilat tulee suunnitella elämän- tai päivänpäivä-ajatuksella; sama oppimisen tila toimii päivän eri aikoina neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai läheisen omakotiyhdistyksen kokoustilana. Tilakokonaisuuksia tulee ajatella monitoimitiloina, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa, mutta tilojen tulee olla muokattavissa esimerkiksi pyörällisillä kalusteilla tai seinäkkeillä useampaan toimintaympäristöön riippuen, millaista toimintaa tilassa on kulloinkin tarkoitus tehdä. Avoimessa tilassa voi lisäksi olla kevyillä seinillä erotettu tila rauhallisempaa työskentelyä varten.

Hankkeen tavoitepinta-ala perustuu liitteenä olevaan tilaohjelmaan. Tilaohjelma on laadittu perustuen Vantaan kaupungin varhaiskasvatuksen tilasuunnitteluohjeeseen (2017) sekä perusopetuksen uuden oppimisympäristön mukaiseen koulusuunnitteluohjeeseen (2017).

### 3.3 Piha

Päiväkodin ja koulun piha on osa oppimisympäristöä. Se suunnitellaan virikkeiseksi oppimisympäristöksi, joka tukee pedagogisten tavoitteiden toteutumista ja kannustaa liikumaan. Pihassa korostuvat suojaisuus, turvallisuus ja toiminnallisuus. Päiväkodin piha aidataan.

Päiväkodin leikkipihan ohjeellinen mitoitus on 20 m<sup>2</sup> / hoitopaikka. Välituntipihaa oppilasta kohden tulee olla tarvittava määrä (vähintään 5 m<sup>2</sup>). Piha suunnitellaan helposti valvottavaksi. Pihan suunnittelussa otetaan huomioon monipuolinen käyttö, toiminnallisuus, valvottavuus, ilkeävaltaa ehkäisevät tekijät sekä kiinteistöhuollon tarpeet. Erityistä huomiota kiinnitetään ulkotilojen pienilmastoon. Pihalle suunnitellaan yhtenäisiä kasvilisäusalueita ja istutettaviksi kasveiksi valitaan lajikkeita, jotka viihtyvät tontin olosuhteissa. Pihalla tulee olla pelikenttä sekä riittävästi leikki- ja liikuntavälineitä.

Piha vaatii turvallisen pyöräily-, saatto- ja huoltoliikenteen huomioimisen sekä selkeästi merkityt alueet autoille ja polkupyörille. Piha jäsennetään leikki- ja välituntipihaksi sekä saatto-, pysäköinti- ja huoltoliikennealueeksi. Saatto- ja huoltoliikenne erotetaan toisistaan. Huoltopihan liikennealueet mitoitetaan 12-m:n jakeluauton mukaan. Teiden ja pihojen kunnossapito ja merkinnät otetaan huomioon, erityisesti lasten turvallisuutta vaarantamatta.

Pihalle sijoitetaan Vantaan kaupungin tilakeskuksen ”piha”-huonekortin mukaiset rakennukset, jotka voivat sijaita myös osana päiväkotirakennusta: pihavarastot (leikki- ja ulkoiluvälineet), vaunuvarastot, sadekatos/aurinkosuoja. Keittiön sisäänkäynnin yhteyteen sijoitetaan laatikko- ja rullakkovarasto. Pihan kylmät rakennelmat ja pihan kovat pinnat kootaan yhteen. Muu varustus Vantaan kaupungin tilakeskuksen ”piha”-huonekortin mukaan.

Tonttivedet imeytetään oman tontin alueella Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

## 4 RAKENNUS

### 4.1 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

Rakennuksen tulee olla tilaratkaisuiltaan toiminnallinen, tehokas ja tarkoituksenmukainen. Suunnittelu- ja materiaalivalinnoilla vaikutetaan rakennuksen elinkaareen ja hiilijalanjälkeen. Tehdyt ratkaisut valitaan mahdollisimman ekologisin ja kustannustehokkain perustein.

Suunnittelussa ja rakentamisessa noudatetaan voimassa olevia rakentamista koskevia säädöksiä ja viranomais määräyksiä sekä Vantaan kaupungin valvovien viranomaisten antamia määräyksiä ja ohjeita. Lisäksi noudatetaan Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita sekä peruskoulun ja päivähoiton huonekortteja.

Tiloissa ja pintamateriaaleissa tulee ottaa huomioon ääneneristysvaatimukset, ekologisuus, terveys ja hygieenisuus, allergiat, ergonometria ja akustiset vaatimukset.

Tiloissa noudatetaan normaalia, laatutasoltaan hyvää rakentamista huomioiden tietoverkkopohjaisen oppimisympäristön tuoma lisätekniikka ja uuden OPS:n vaatimukset tekniisiin järjestelmiin ja ratkaisuihin. Kalustus ja varustus ovat materiaaleiltaan ja rakenteiltaan viimeisteltyä. Tiloissa on käyttökelpoinen, kestävä, normaalitasoinen kalustus.

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Talotekniikan nousukuilut minimoidaan ja keskitetään. Talotekniset linjat viedään ulkovaipan sisäpinnan sisäpuolella.

#### 4.1.1 Elinkaaritavoitteet

Paviljonkirakennuksen kantavien rakenteiden tekninen tavoiteikä on 50 vuotta. Keveiden julkisivuelementtien tekninen tavoiteikä on 25 vuotta ja järjestelmien osalta 25 vuotta.

#### 4.1.2 Laajuus- ja tilatehokkuustavoite

Rakennuksen tilaohjelman mukainen hyötypinta-ala ilman teknisiä tiloja noin 2355  $\text{m}^2$ .

Rakennuksen arvioitu bruttopinta-ala on noin 3300  $\text{m}^2$

Tehokkuusluvun (bruttoala/hyötyala) tulee olla  $\leq 1,40$ .

#### 4.1.3 Esteettömyys- ja käyttöturvallisuusvaatimukset

Maankäyttö- ja rakennuslaissa (117 §) on määriteltä rakentamiselle asetettavat vaatimukset. Maankäyttö- ja rakennuslain (117 e § Esteettömyys) mukaan rakennushankkeen ryhtyvän on huolehdittava, että rakennus ja sen piha- ja oleskelualueet suunnitellaan ja rakennetaan niiden käyttötarkoituksen, käyttäjämäärän ja kerrosluvun edellyttämällä tavalla siten, että esteettömyys ja käytettävyyden otetaan huomioon erityisesti lasten, vanhusten ja vammaisten henkilöiden kannalta. Valtioneuvoston asetus 241/2017 esteettömästä rakennuksesta ja asetus 1007/2017 rakennuksen käyttöturvallisuudesta tulivat voimaan tammikuussa 2018.



Esteettömyys- ja käyttöturvallisuuden osalta noudatetaan mm. seuraavia vaatimuksia:

Rakennukseen on oltava vähintään 1 200 millimetriä leveä, helposti havaittava, pinnaltaan tasainen, kova ja luistamaton kulkuväylä tontin tai rakennuspaikan rajalta sekä tilasta ja alueelta, joka palvelee rakennuksen käyttöä. Ulkotilassa sijaitsevan kulkuväylän kaltevuus saa olla enintään viisi prosenttia. Jos kulkuväylällä on porras, sen yhteydessä on oltava luiska tai kiinteästi asennettu pyörätuolin ja pyörillä varustetun kävelytelineen käyttäjälle soveltuva henkilöiden nostoon tarkoitettu laite.

Rakennuksen sisäänkäynnit suunnitellaan esteettömiksi. Sisäänkäyntien yhteyteen toteutetaan avautumispuolelle vähintään 1500\*1500 mm levyinen tasanne. Kynnysten korkeudet toteutetaan korkeintaan 20 mm korkuisina. Esteettömien kulkureittien ovet toteutetaan vapaalta leveydeltään vähintään 850 mm levyisinä.

Portaan ja tasanteen sivureunat on varustettava korotuksella, joka estää luistamisen reunan yli, jos tason ja kaiteen tai seinän välisestä raosta mahtuu leveydeltään yli 50 millimetrin kokoinen kuutio. Portaan tasanteelle aukeavan oven etäisyyden luiskan tai porrassyöksen yläreunasta on syöksen sivuseinällä oltava vähintään 400 millimetriä ja päätyseinällä vähintään 1 500 millimetriä. Uloskäytävän kulkureitillä olevan oven eteen ja taakse on varattava vähintään 800 millimetrin pituinen tasanne.

Käsijohteet toteutetaan molemmille puolille portaita ja ne ulotetaan vähintään 300 millimetriä porrassyöksen alkamis- ja loppumiskohdan ohi.

Kaksikerroksiseen rakennukseen toteutetaan hissi. Esteetön wc-tila toteutetaan molempiin kerroksiin. Esteettömien wc-tilojen tulee yhdessä muodostaa kokonaisuus, jossa rakennuksesta löytyy kummaltakin puolelta lähestyttävä wc-istuin.

#### 4.1.4 Muuntojoustovaatimus

Päiväkodin ja alakoulutilojen ryhmätiloja tulee voida yhdistää siirtoseinin.

Lisäksi päiväkodin ja alakoulutilojen oppimisympäristön tiloja jaetaan esim. akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi.

#### 4.1.5 Sisäilmastotavoitteet

Tilojen sisäilman tulee täyttää Sisäilmastoluokituksen 2018 sisäilmaluokan S2-vaatimukset muutamin poikkeuksin (max +27 C).

#### 4.1.6 Valaistustavoitteet

Valaistustavoitteet ovat standardin SFS-EN 12464-1 (Valo ja valaistus, Osa 1) mukaiset.

#### 4.1.7 Lämmönhallinnan tavoitteet

Sisälämpötilan lämmönhallinnan yläraja sisäilmaluokka S3:sen mukaan.

#### 4.1.8 Kosteudenhallinnan tavoitteet

Tilat toteutetaan julkaisun RIL 250-2011 kosteudenhallinta- ja homevaurioiden estäminen, kosteusriskiluokan R2 mukaisesti sääsuojan alla.

Noudatetaan Kuivaketju 10 -toimintatapaa tai vastaavaa toimintatapaa.

#### 4.1.9 Äänitekniset tavoitteet

Noudatetaan Ympäristöministeriön asetusta 796/2017 rakennuksen ääniympäristöstä perusteluineen ja ohjeineen.

Ympäristöministeriön asetuksessa edellytetään muun muassa, että opetus-, kokous-, ruokailu-, hoito-, harrastus-, liikunta- ja toimistotilojen ääneneristys on suunniteltava ja toteutettava tilan käyttötarkoitus huomioon ottaen siten, että niissä saavutetaan toimintaa vastaava riittävän hyvä ääniympäristö. Rakennuksen opetus-, kokous-, ruokailu-, hoito-, harrastus-, liikunta- ja toimistotilojen melun- ja värinäntorjunta on suunniteltava ja toteutettava tilan käyttötarkoitus huomioon ottaen siten, että niissä saavutetaan toimintaa vastaava riittävän hyvä ääniympäristö ja käyttötarkoitus huomioon ottaen riittävä puheenerotettavuus. (Yma 796/2017)

Asetuksen perustelumuistiossa todetaan, että uuden rakennuksen taloteknisistä laitteista tai hissistä aiheutuva keskiäänitaso ei saisi ylittää 28 desibeliä. Puheenerottavuutta koskevan vaatimuksen täyttymiseksi käytettäviä arvoja perustelumuistion mukaan.

*Taulukko 4. Ympäristöministeriön asetuksen 796/2017 vaatimukset erilaisten tilojen akustisista ominaisuuksista koskien jälkikaiunta-aikaa ja puheensiirtoindeksiä.*

| Huonetilä                              | Jälkikaiunta-aika T (s) | Puheensiirtoindeksi STI |
|----------------------------------------|-------------------------|-------------------------|
| Opetus- tai kokoustila                 | 0,5 - 0,7               | $\geq 0,7$              |
| Ruokailu- tai liikuntatila             | $\leq 1,2$              | $\geq 0,6$              |
| Potilashuone, hoito- tai harrastustila | $\leq 0,8$              | $\geq 0,6$              |
| Toimistotila                           | $\leq 0,6$              | $\leq 0,5$              |

Ympäristöministeriön ohje rakennuksen ääniympäristöstä määrittelee mm. seuraavaa:

*Päiväkodin varhaiskasvatuksen opetustiloissa kommunikoinnin tulee olla vaivatonta. Päiväkodin varhaiskasvatuksen opetushuoneen jälkikaiunta-ajan T ohjearvo on pienempi tai yhtä suuri kuin 0,6 sekuntia.*

*Opetustiloissa kommunikoinnin opettajan ja oppilaan, sekä oppilaiden välillä tulee olla vaivatonta. Opetustilan jälkikaiunta-ajan T ohjearvo on välillä 0,5 - 0,7 sekuntia ja puheensiirtoindeksin STI ohjearvo on suurempi tai yhtä suuri kuin 0,7. Avoimissa oppimisryhmissä puheenerotettavuuden lukuarvo koskee yksittäistä oppimisryhmää lyhyillä etäisyyksillä. Oppimisryhmien välillä pyritään siihen, että puheen erotettavuus on mahdollisimman pieni. Luentosaleissa puheenerotettavuutta koskeva vaatimus on tarkoituksen-*

*mukaista toteuttaa käyttämällä sähköistä äänentoistoa, jos lukuarvot eivät toteudu huoneakustisella suunnittelulla. Kokoustilan jälkikaiunta-ajan  $T$  ohjearvo on välillä 0,5 - 0,7 sekuntia ja puheensiirtoindeksin  $STI$  ohjearvo on suurempi tai yhtä suuri kuin 0,7.*

#### 4.1.10 Sisätilojen rakennusmateriaalien päästöluokkavaatimus

Rakennusmateriaalien tulee täyttää Sisäilmastoluokituksen 2018 päästöluokan M1 vaatimukset.

#### 4.1.11 Tiiveysvaatimus

Noudatetaan ympäristöministeriön asetusta uuden rakennuksen energiatehokkuudesta (1010/2017). Ilmanpitävyys varmistetaan tiiveysmittauksilla.

#### 4.1.12 Tieto/viestintätekniikkavaatimus

Rakennukseen tulee kattava langaton verkko.

#### 4.1.13 Energiatehokkuustavoite

Energiatehokkuuden vertailuluku; 1010/2017 Ympäristöministeriön asetus uuden rakennuksen energiatehokkuudesta; Opetusrakennus ja päiväkotia (luokka 6) saa olla enintään  $100 \text{ kWh}_E/(\text{m}^2, \text{a})$ .

#### 4.1.14 Palotekniset vaatimukset

Rakennuksen paloluokka on P2, kun rakennus on varustettu tarkoitukseen sopivalla automaattisella sammutuslaitteistolla.

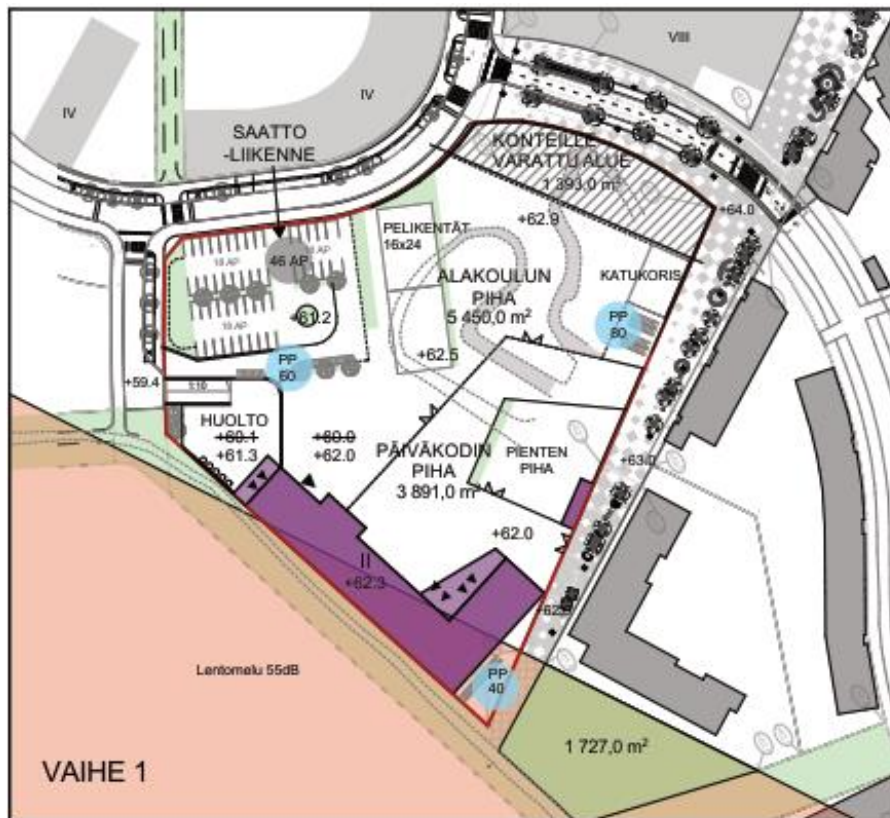
Rakennukseen tulee paloilmoinjärjestelmä. Palo-osastointi tehdään paloteknisen suunnitelman mukaan. Palo-osastojen läpivienneistä laaditaan toteutuskelpoinen palokatko-suunnitelma. Teräsrakenteiden palosuojaus toteutetaan palosuojamaalilla.

## 4.2 Rakennusratkaisun tavoitteet

### 4.2.1 Yleiset tavoitteet ja vaatimukset

Tontille on tutkittu 6 kotialueparin (192 lasta) päiväkodin ja 200 oppilaan alakoulun sijoittaminen. Ensimmäisenä rakennettava paviljonkirakennus sijoitetaan tontin eteläreunaan. Se on L-mallinen, kaksikerroksinen ja sen tilat jakautuvat seuraavasti:

- 1-kerrokseen sijoittuvat palvelukeittiö ja ruokala, yhteiset tilat (liikunta ja työpaja), henkilökunnan sosiaalityilat sekä päiväkodin kolme kotialueparia, sekä siivouskeskus. 2-kerrokseen sijoittuvat alakoulu, henkilökunnan työtilat sekä päiväkodin kolme kotialueparia, joista yksi on esikoululaisille
- Alat tontinkäyttöselvityksessä:  $2446 \text{ hym}^2$ , bruttoala  $3277 \text{ brm}^2$  (tavoite:  $2354 \text{ hym}^2$ ,  $3300 \text{ brm}^2$ )



Kuva 2. Tontinkäyttöselvityksen mukainen paviljonki sijoittuminen tontille ottaa huomioon tontin jatkokäytön.

Huoltoajo on suunniteltu toteutettavan Ruutulipunkujan päästä luiskaa pitkin noin metrin rakennuksen lattiakorkoa alemmaksi jäävälle huoltopihalle. Päiväkotirakennuksen lattiakorko perustuu Lincolnin aukion korkoihin ja vaatii täyttöä lähes koko rakennuksen matkalta, erityisesti huoltopihan päädyssä.

Tontinkäyttöselvityksestä poiketen paviljonkirakennus on syytä sijoittaa irti tontin koillisrajasta rakennuksen huoltoa sekä maaston muotojen luiskaamista varten.

#### 4.2.2 Arkkitehtoniset tavoitteet

Paviljonkipäiväkodit pihoineen suunnitellaan kokonaisuudeksi, jossa toteutuvat kaupunkikuvalliset ja toiminnalliset vaatimukset. Rakennus on kaksikerroksinen.

Kattomuoto on harjakatto tai pulpettikatto. Rakennuksen kaikilla julkisivuilla on ikkunoita. Sisäänkäynnissä on katettu, esteettömyysmääräykset täyttävä kevytrakenteinen luiska sekä helpokulkuiset portaat.

Rakennusten julkisivujen arkkitehtonisen toteutuksen tulee asemakaavamääräysten mukaan olla yhtenäinen ja korkeatasoinen. Julkisivun elementtisaumat on häivyttävä arkkitehtuurin keinoin. Maantasokerroksen julkisivu ei saa antaa umpinaista vaikutelmaa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä kaupunkikuvan ja viihtyisyyden arkkitehtonisiin vaatimuksiin. Varastojen ja katosten tulee liittyä ympäröivään arkkitehtuuriin. IV-konehuoneiden tulee muodostaa julkisivujen kanssa yhtenäinen kokonaisuus. Paviljongin

suunnittelussa on otettava huomioon asemakaavamääräykset sekä poikkeavilla osilla kaupunkisuunnittelun ja rakennusvalvonnan vaatimukset. Määräykset ja niistä poikkeamiset on esitetty tarkemmin kohdassa 5.

Päiväkotitilojen laadulliset ja tekniset tavoitteet ovat soveltaen RT-ohjekortin RT 96-11003 Päiväkotien suunnittelu (julkaistu 2010) mukaisia. Hankkeessa noudatetaan soveltuvin osin RT-ohjekortin RT 96-11003 Päiväkotien suunnittelu (julkaistu 2010) päiväkotitilojen laadullisia ja teknisiä tavoitteita.

Koulutilojen osalta noudatetaan soveltaen RT-ohjekortin RT 96-10938 Koulurakennusten yleissuunnittelu (2008), RT 96-10939 Koulurakennus, tilasuunnittelu (2008) ja RT 47-10951 Koulurakennus, kalusteet (2009) laadullisia ja teknisiä tavoitteita.

Rakentamisessa noudatetaan ympäristöministeriön ja valtioneuvoston asetuksia sekä Rakennustöiden yleisiä laatuvaatimuksia. Lisäksi noudatetaan Vantaan kaupungin huonekortteja erityisesti tilojen kalustuksen ja varustuksen osalta.

### 4.3 Rakennetekniset tavoitteet

Paviljonkirakennuksen energiatehokkuudelta edellytetään määräysten mukaista tasoa. Lämmöneristeiden ja rakenteiden kastumisen estämiseksi hankkeessa edellytetään sääsuojan alla rakentamista ja kuivaketju 10-järjestelmän noudattamista. Rakentamisen puhtausluokka on P1. Rakennerratkaisuissa noudatetaan RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita sekä Vantaan kaupungin suunnitteluohjeita.

### 4.4 Lvi-tekniset tavoitteet

#### 4.4.1 Yleistiedot ja sisäilman laatutavoitteet

LVI-teknisten järjestelmien tavoitteena on tuottaa rakennukseen hyvät toimintaolosuhteet; lämmityksen, sisäilman laadun, sekä vesi- ja viemäritoimintojen osalta. Olosuhteet luodaan energiatehokkaalla tavalla. Tavoite huomioidaan suunnittelussa, sekä laite- ja järjestelmähankinnoissa ja -asennuksissa. Automaatiojärjestelmä mahdollistaa järjestelmien hyvän hallittavuuden, sekä energian ja veden käytön etäseurannan.

Järjestelmien tulee olla kohtuullisessa määrin 'muuntojoustavia'. Järjestelmät suunnitellaan ja toteutetaan siten, että tilojen osittaiset muutokset (ja alla mainittava ilmamäärin lisääminen) ovat mahdollisia, ilman laajamittaisia järjestelmämuutoksia. Tekniset tilat ja laitteet sijoitetaan järjestelmien kannalta optimoituihin paikkoihin.

Ilmanvaihtojärjestelmän puhtausluokka on P1 (Sisäilmastoluokitus 2018). IV-tuotteiden puhtausluokka ja rakennusmateriaalien päästöluokka M1.

#### Muuta

Vesi- ja lämpöputkiston sijoitukseen liittyen; vesi- ja kl-johdot asennetaan suoraan maasta tekniseen tilaan, ilman vaakasiirtoa mahdollisessa alustatilassa. Rakennuksen kaikki teknisestä tilasta lähtevät vesi- ja lämpöjohdot sijoitetaan rakennuksen sisään

lämmitettyihin tiloihin. Alustatilaan tai kylmiin tiloihin, ei saa sijoittaa rakennusosien vesi- ja lämpöjohtoja.

Kaikkien LVIA-järjestelmien osien, laitteiden ja komponenttien tulee olla yleisesti käytössä olevia, testattuja ja tyyppihyväksytyjä, sekä järjestelmään yhteensopivia tuotteita. Laitteiden ja ohjelmien tulee olla yhteensopivia. Ohjelmien ja toimintojen tulee olla etäohjattavia ja -valvottavia Vantaan mallin mukaisesti.

Tilat varustetaan käyttötarpeen mukaisin LVIA-laittein ja -varustein, mikä takaa hyvän toiminnallisuuden.

LVI-tekniset tavoitteet on selostettu tarkemmin liitteessä 5.

## **4.5 Sähkötekniset tavoitteet**

### **4.5.1 Yleistä**

Noudatetaan RakMk:n ja RIL ry:n määräyksiä ja ohjeita. Liittymätiedot kartta-aineistossa, liite 3 ja liite 7.

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatehokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laittevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Sähkötekniset tavoitteet on tarkemmin selostettu liitteessä 6.

## **4.6 Toteutukseen liittyvät tavoitteet**

Paviljongin tulee olla käyttöön otettavissa 31.7.2019.

## **4.7 Rakennustyönaikaiset vaatimukset**

### **4.7.1 Rakennustöiden aikainen puhtausvaatimus**

Rakennustyössä on noudatettava valtioneuvoston asetusta rakennustyön turvallisuudesta Vna 205/2009.

Rakennustöiden puhtausluokka on P1, (sisäilmastoluokitus 2018).

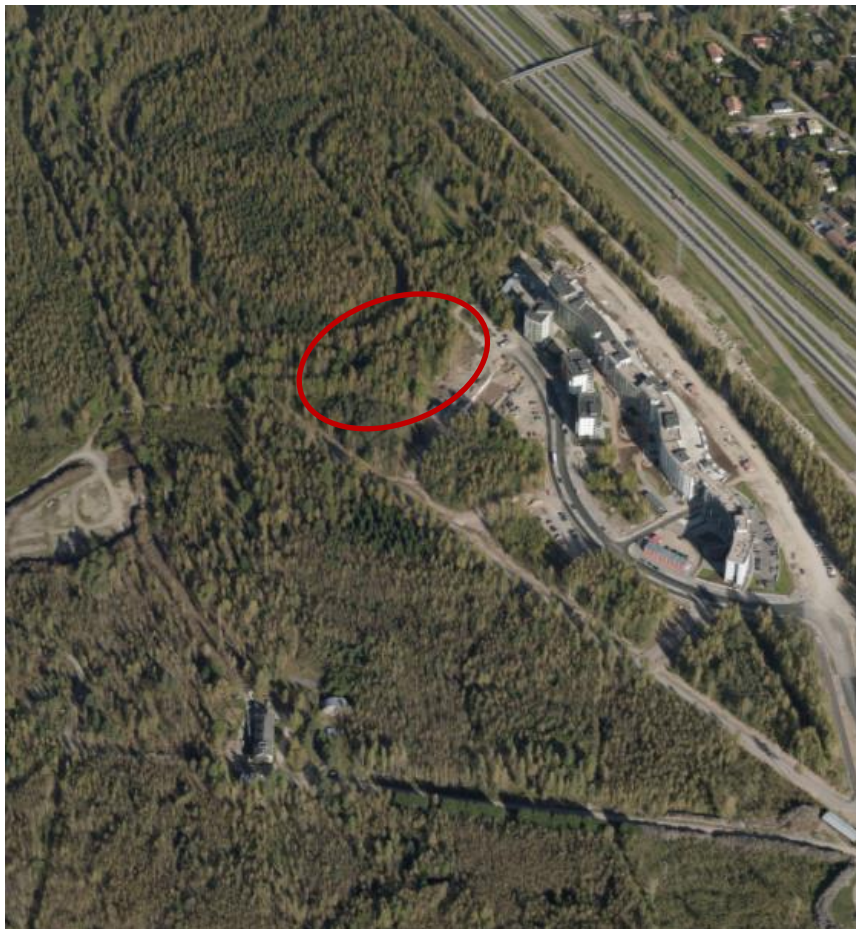
Rakennusosien ja -tarvikkeiden kuivaketjun on oltava aukoton kuivaketju. 10 ohjeistuksen mukaisesti. Rakennusosat ja -tarvikkeet eivät saa kostua tai kastua missään rakentamisen vaiheessa.

#### 4.7.2 Työturvallisuustavoitteet

Tilojen vuokraaja/ toimittaja vastaa hankkeen suunnittelusta ja toteuttamisesta ja tästä syystä toimittaja vastaa myös rakentamisen työturvallisuusvelvoitteiden toteutumisesta sekä turvallisuuskoordinaattorin velvollisuuksista.

Rakentamisessa noudatetaan rakennuttajan turvallisuussääntöasiakirjaa ja yleisten turvallisuuskäytäntöjen toimintaohjeita, jotka täydentävät työturvallisuuslainsäädännön määräyksiä ja hyviä turvallisuuskäytäntöjä (VNa 205/2009).

## 5 TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA



Kuva 3. Pikku-Keimolan sijainti Keimolanmäessä.

### 5.1 Rakennuksen sijainti ja hallinta, kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Paviljonkipäiväkoti ja -alakoulu sijoittuu Keimolan suuralueelle osoitteeseen Ajolenkki 8, Keimolanmäen kaupunginosaan (kaupunginosa 22). Rakennuspaikka sijaitsee korttelissa 22013 (asemakaava 220200).

Rakennuspaikka on Vantaan kaupungin omistuksessa. Tontin asemakaava 220200 on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 26.1.2009 ja tullut voimaan 9.2.2011. Tontti 22013 on osoitettu julkisten lähipalveluiden korttelialueeksi ja sillä on rakennusoikeutta 6500 k-m<sup>2</sup>. Asemakaavassa on osoitettu pysäköinnille alue tontin luoteiskulmaan ja pysyvä koulurakennus kiinni tontin rajoihin pohjois- ja itä sivuilta, Lincolnin aukion laidoilta. Tontin koilliskulmaan tulee jättää rakentamaton torialue. Tontti sijoittuu lentomelualueelle ja kaavassa on merkitty ulkokuoren äänieristävyydeksi vähintään 35 dBA.

Tontti sijaitsee keskellä rakentuvaa Keimolanmäen asuinalueita ja se on tällä hetkellä rakentamaton. Tontin keskellä kulkee kuivunut avo-oja, joka jakaa sen tasaisempaan yläosaan ja sekametsäiseen alaosaan. Tontin yläosassa on jäänteitä aikaisemmin tontilla



sijainneesta Keimolan autoradasta, joka tulee asemakaavan mukaan säilyttää osana pihan toteutusta. Korkeuseroja tontilla on koillisnurkan +64 -lounaisnurkan +59.3 välillä. Tonttia rajaa koillispuolella Keimolankaarre, tontin kaakkoispuolella Lincolnin aukio, lounaispuolella puistossa kulkeva Pikku-Keimolan raitti sekä uudet tiet Ajolenkki ja Ruutulipunkuja tontin pohjois- ja länsisivuilla. Tontin lounaispuolella Pikku-Keimolan puistokais-taleen takana sijaitsee metsäalue.

Tontin kaavaote ja kaavamääräykset (liite 1), rakentamis- ja taideohjeiden hyväksymis-ehdot (liite 2), tonttien rasitetiedot, melukartat ja maalajikartat sekä liittymätiedot ovat asiakirjan lopussa liitteenä (liite 3). Keimolanmäen lähiympäristösuunnitelma, rakentamisohje, taideohje löytyvät Vantaan kaupungin internet-sivuilta.

Pikku-Keimolan kortteli on yleiskaavassa merkitty A1-alueeksi, alueet varataan tehokasta asuinrakentamista varten. Alueelle saa rakentaa ensisijaisesti asuinkerrostaloja. Alueella voidaan sallia asuinympäristöön soveltuvia työtiloja.

Asemakaavassa rakennuspaikka on PL-merkinnällä osoitettu lähipalvelurakennusten korttelialueeksi. Korttelin rakennusoikeus on 6500 krs-m<sup>2</sup>. Tontin suurin sallittu kerros-määrä on III. Paviljongin rakentamisen jälkeen sitä jää käyttämättä noin 3675 krs-m<sup>2</sup>. Tontin pinta-ala on 16 258 m<sup>2</sup>. Paviljonki sijoittuu kaavan mukaiselle rakennusalueelle. Paviljongin huoltopiha ulottuu osittain pysäköinnille varatun alueen ulkopuolelle.

Asemakaavassa on määräksiä tontin pysäköintialueiden jäsentelystä. Lisäksi määrätään rakennuksen julkisivujen toteutuksesta yhtenäisesti ja arkkitehtonisesti korkeatasoisesti. Varastojen ja katosten tulee liittyä ympäröivään arkkitehtuuriin ja IV-konehuoneiden tulee muodostaa julkisivujen kanssa yhtenäinen kokonaisuus. Lisäksi määrätään tontin pihatilojen ja tontin eri osien rajaamisesta kiviaineisin 800 mm korkein muurein Ajolenkkiä ja Keimolankaarta vasten. Muuria tulee jäsentää pergoloin, istutuksin ja arkkitehtonisin aihein. Tontin eri osia rajaavat aidan tai muurit voivat olla korkeudeltaan keskimäärin 500 mm.

Tontista laaditussa tontinkäyttöselvityksen asemapiirustuksessa on esitetty paviljongille suunniteltu paikka, liittymät tontille ja tontinosien käyttötarkoitukset kolmessa eri vaiheessa. Ensimmäisessä vaiheessa tontille toteutetaan paviljonkirakennus pihoiheen. Tontille toteutettaneen myöhemmin liikuntahalli sekä pysyvä päiväkotij- kouluraken-nus.

Tontinkäyttöselvityksen laatimisen yhteydessä sovittiin kaavoituksen kanssa mahdolli-suudesta poiketa asemakaavan osoittamasta paikasta pysäköinnille ja sijoittaa pysäköin-nit toiminnallisesti edullisimpiin paikkoihin.

Väestönsuoja tulee rakentaa pysyvien rakennusten varsinaisiin tiloihin. Tässä suunnitel-massa väestönsuoja on ehdotettu rakennettavaksi myöhemmin toteutettavan liikunta-hallin pukutiloihin ja se mitoitetaan palvelemaan koko tonttia.

## 5.2 Rakennuspaikan ominaisuudet, rakennettavuus ja kunnallistekniikka

Rakennuspaikasta on alustava arvio perustamisolosuhteista, jonka mukaan tontti on täytemaata ja kunnostettu. Perustamistapa voidaan määrittää tarkemmin rakennuspaikka-kohtaisen pohjatutkimuksen jälkeen. Alustavan arvion mukaan paviljonki voidaan perustaa maavaraisin anturoin. Alueella tulee suorittaa lisäkairauksia, kun rakennuksen sijainti on tiedossa. Rakennus salaojitetaan ja perustusrakenteet routasuojataan.

Tiemelumallinnoksessa 2016 tontti sijoittuu päivisin (7-22) alla 50 dB liikennemelualueelle. Melun määrä kasvaa kohti tontin koillispuolella ja ylittää vähäisellä alueella Keimolankaarten varrella 50 dB rajan. Tontin eteläisin kärki sijaitsee lentomelualueella 55 dB ja koko tontti lentomelualueella 50 dB. Jatkosuunnittelussa on huomioitava lentomelun rakenteille ja pihan leikkialueille asettamat vaatimukset. Ulko- ja sisätilojen välisen tasoeron tulee olla vähintään 35 dB, johon kaikki ulkovaipan rakenteet vaikuttavat. Lupahakemukseen tarvitaan liitteeksi akustikon laatima ääneneristävyysselvitys. Leikki-alueille tulee toteuttaa leikkikatoksia.

Tontin radonpitoisuus tulee selvittää.

## 5.3 Rakennuspaikan toiminnalliset vaatimukset

Piha-alueelle on oltava suora esteetön käynti päiväkodin ja alakoulun tiloista, alue aidattu ja turvallinen.

Huolto- ja saattoliikenne eivät saa mennä ristiin. Huoltoyhteys ohjataan Ruutulipunkujalta rakennuksen päätyyn. Saattoliikenneyhteys otetaan Ajolenkiltä. Päiväkodin pihalle rakennetaan jalankulku- ja polkupyöräyhteys myös Lincolninpolulta. Alakoulun ja päiväkodin pihat aidataan, Ajolenkin varteen sekä Lincolnin aukion puoleiselle tontinrajalle huomioidaan kaavan edellyttämää muurirakennetta siltä osin kuin muurirakenne voi jäädä pysyväksi myös tontin jatkokäyttöä huomioon ottaen.

Huoltopihat tulee suunnitella siten, että huoltoajoneuvo mahtuu kääntymään pihalla. Huoltoajoneuvon tulee siis ajaa pihalle ja pihalta nokka edellä. Huoltoajo on toteutettu Ruutulipunkujan päästä luiskaa pitkin n. metrin rakennuksen lattiakorkoa alemmaksi jäävälle huoltopihalle. Päiväkotirakennuksen lattiakorko perustuu Lincolnin aukion korkoihin ja vaatii täyttää lähes koko rakennuksen matkalta, erityisesti huoltopihan päädyssä. Täytön edellyttämä luiskaus on otettava huomioon paviljongin sijoittamisessa tontin lounaisrajalle.

Suunnitelmissa esitetty pysäköintiratkaisu tontin lopullisessa käyttömuodossa vaatii kaavamutoksen tai poikkeamispäätöksen. Tontinkäyttöselvityksen laatimisen yhteydessä haettiin alustava hyväksyntä katusuunnittelulta tontin liittymien toteuttamismahdollisuudet tontinkäyttöselvityksen mukaisesti.

Tontin pohjoisreunalta varataan tilaa ympäröivien työmaiden työmaakoppitarpeeseen.

Liikuntahallille jätetään tilavaraus. Liikuntahallivaruksen pohjoispuolelle sijoitetaan pelikentät ja polkupyöräpaikkoja.

Päiväkodin piha rajataan kaupunkikuvallisesti asemakaavan mukaisesti korkeatasoisella suoja-aidalla. Tavoitepinta-ala on 20 m<sup>2</sup> / lapsi eli 3840 m<sup>2</sup>. Koulun piha rajataan liikennealueista istutuksilla ja muureilla. Tavoitepinta-ala on 5 m<sup>2</sup> / oppilas eli 1000 m<sup>2</sup>.

Asemakaavamääräysten mukaan pysäköinnin vähimmäismäärä lähipalveluiden korttelissa on 1 autopaikka/150 krs-m<sup>2</sup>, paviljonkirakennusta kohden (arvio noin 2825 krs-m<sup>2</sup>) arviolta 19 autopaikkaa. Tontinkäyttöselvityksessä tontille on sijoitettu yhteensä 44 autopaikkaa ja 2 LE-paikkaa käyttäjän esittämien tarpeiden mukaan. Asemakaava edellyttää lähipalveluiden kortteliin sijoitettavan lisäksi 1 pp / 35 krs-m<sup>2</sup>, paviljonkirakennusta kohden arviolta yhteensä 81 helposti käytettävää polkupyöräpaikkaa.

Pelastusreitit tulee toteuttaa niin, että tontille ajo on mahdollista useammasta lähestymissuunnasta.

Hulevedet on viivytettävä tontilla. Tontti kuuluu Jelmusanojan pienvaluma-alueeseen. Lumenläjitykselle ja huoltoajolle varataan tarvittavat reitit ja tila.

Hulevesiviemäri kulkee Ajolenkkiä pitkin (kuva 7, karttaliite 3)). Jätevesiviemäri kulkee Ajolenkiltä Ruutulipunkujaa ja Pikku-Keimolan raittia pitkin (Kuva 8, karttaliite 3). Kaukolämpöjohdot sijaitsevat sekä Ajolenkillä että Lincolninaukiolla (kuva 9, karttaliite 3). Sähkökaapelit kulkevat Pikku-Keimolan raittia pitkin (kuva 10, karttaliite 3). Tietoliikennekaapelit on vedetty Lincolninaukion ja Keimolankaarten risteykseen asti (kuva 11, karttaliite 3). Vesijohdot kulkevat Keimolankaarta ja Ajolenkkiä pitkin (kuva 12, karttaliite 3).

### **Rakentamisohje kortteli 22013**

Keimolanmäen rakentamisohjeessa todetaan, että kortteliin 22013 sijoitetaan monitoimitalo, jossa on ala-asteen koulu, päiväkotia ja muita julkisia tiloja. Eri toiminnot ovat samaa rakennusta tai ne voidaan erillisinä kytkeä toisiinsa katoksin. Pysyvän rakennuksen muoto on ohjeellinen, mutta sen tulee erottua julkisena rakennuksena asuinrakennuksista. Rakentamisohjeen henkeä noudatetaan soveltaen tilapäisen paviljonkirakennuksen osalla.

Rakentamisohjeen mukaan rakennukset myötäilevät Keimolankaarretta ja Lincolnin aukiota. Pysäköintipaikat ja saattoliikenne ovat Ajolenkin puolella. Tontinkäyttöselvitystä laadittaessa sovittiin kaavoituksen kanssa, että pysäköintipaikat voidaan sijoittaa myös Ruutulipunkujan varteen ja ottaa myös paviljonkirakennuksen huoltoyhteys Ruutulipunkujalta lähiympäristön suunnitteluohjeen osoittaman Lincolninaukion sijaan.

Katolle sijoitettavat tekniset tilat ja laitteet tulee ryhmitellä siten, että katoista tulee yleisilmeeltään rauhallisia. Räystäiden ja katosten tulee olla yhteneviä ja siroja. Katolle tulevat iv-laitteet ja kattovarusteet tulee olla käsitelty seinän värisiksi.

Ajoväylät ja paikoitusalueet ovat asfalttia tai betonikiveä, sisäänkäyntien edustat kivetään tai laatoitetaan betonisidekivillä tai betonilaatoilla. Päiväkodin piha aidataan. Aita sovitetaan rakennuksen arkkitehtuuriin.

### **Pihat rakentamisohteessa**

Rakentamisohteeseen mukaan suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota rakenteiden huolelliseen detailointiin, kulutuksen kestävyysasteen liikkumisen esteettömyyteen sekä kasvillisuuden helppohoitoisuuteen. Tilapäisen paviljongin piha-alueet toteutetaan korkeatasoisesti erityisesti niiltä osin, kuin piha on tontinkäyttöselvityksen mukaan jäämässä pysyvästi käyttöön myös paviljongin purkamisen jälkeen.

Ajolenkkiä ja Keimolankaarta rajaavan muurin korkeus tulee olla pääosin 800 mm. Muurin on oltava kiviaineinen ja se tulee jäsentää pergoloin, istutuksin ja arkkitehtonisin muuriaihein, jotka ovat esimerkiksi graafista betonia. Tonttialueet saa erottaa VL- ja VP-alueista matalalla aidalla tai muurilla, jonka korkeus on keskimäärin 500 mm. Aita tai muuri tulee jäsentää istutuksin ja arkkitehtuurin keinoin.

Keimolankaarretta ja Ajolenkkiä rajaavien muurien tulee ilmentää Keimolan moottoriradan historiaa ja omakeimaisuutta esim. autourheiluun liittyvin graafisin aihein. Muuria rytmitetään ja sitä jäsenöidään pergoloin tai katoksin. Muurien on kortteleittain annettava yhtenäinen ilme. Pelastustielle on varattava riittävän leveä (3,5 m) ja korkea (4,0 m) aukko pelastuslaitoksen ohjeiden mukaan. Suunnittelussa on huomioitava myös kääntösteiden vaikutus valaisinpylväiden sijoitteluun ja nostopaikan mitat (15 x 6,5 m). Tontilla kadun ja rakennuksen tai muurin välissä on n. 500 mm:n betoni- tai nurmikivikaista joka huomioi katusuunnitelmien materiaalivalinnat.

Piha- ja istutussuunnitelmissa on kiinnitettävä erityistä huomiota tontin tuuliolosuhteisiin ja melu-olosuhteisiin. Leikki- ja oleskelualueet suojataan esim. istutuksin tai katoksin. Leikkivälineet ja kalusteet valitaan valmismallistosta. Värien on oltava sopusoinnussa rakennusten värien kanssa.

### **Taide**

Rakennuslupajaoksen kokouksessa 8.12.2009 Keimolanmäen taideohteeseen hyväksymisen yhteydessä edellytettiin taideaiheiden painottumista Lincolninakuiolle ja siihen rajoittuviin kortteleihin (liite 2). Tavoitteena on mahdollisimman korkeatasoinen kokonaisilmeen aikaansaaminen aukiolle. Tilapäisen paviljongin ja tontin liittyminen ympäröiviin katu- ja aukioalueisiin suunnitellaan ja toteutetaan huolella ja laadukkaan materiaalein erityisesti niiltä osin kuin ratkaisu jää tontinkäyttöselvityksen mukaan pysyväksi myös paviljongin purkamisen jälkeen.

Ajolenkkiä ja Keimolankaarta rajaavan muurin korkeus tulee olla pääosin 800 mm. Muurin on oltava kiviaineinen ja se tulee jäsentää pergoloin, istutuksin ja arkkitehtonisin muuriaihein, jotka ovat esimerkiksi graafista betonia. Ajolenkkiä ja Keimolankaarta rajaavissa muureissa tulee käyttää graafista betonia harkiten ja liiallista yksitoikkoisuutta rytmittämällä. Erityisesti Ajolenkkiä rajaavissa muureissa tulee harkita mahdollisuutta käyttää autourheiluun liittyviä historiallisia kuva-aiheita. Kuvan ja värin käyttö muurissa tulee sopia värinsä ja materiaalinsa puolesta ympäröivien rakennusten materiaalimaailmaan. Loppuvaikutelma muurin ja ympäristön välillä ei saa olla sekava ja kirjava.

Rakennusten julkisivujen pääasiallinen väriskaala tulee olla lämpimän sävyisiä. Rakennusten värisävyinä tulee käyttää viereisestä Isosuosta löytyvää väriskaalaa. Esimerkkejä väreistä löytyy Keimolanmäen taideohjeesta.

## 6 VAIHEISTUS JA VÄISTÖTILATARVE

Tontti rakentuu vaiheittain. Väliaikainen paviljonkirakennus on suunniteltu rakennettavaksi vuonna 2019 ja pysyvä koulurakennus 2020-luvun lopulla.

Lisäksi tontille on tutkittu liikuntahallin sijoittamista, mikä voitaisiin tehdä jo ennen pysyvän koulurakennuksen rakentamista.

Tontinkäyttösuunnitelmassa on tehty kaksi vaihtoehtoa kyseisten rakennusten ja muiden toimintojen sijoittamisesta ja vaiheistuksesta. Ensimmäisessä vaiheessa tontille toteutetaan paviljonkirakennus pihoineen. Liikuntahalli liittymineen ja pysyvä rakennus voidaan toteuttaa myöhemmin.

## 7 KUSTANNUKSET

### 7.1 Vuokra- ja ylläpitokustannusennuste

Tilakeskus pyytää vuokra- tai leasingtarjouksia tilaelementtitoimittajilta. Tilojen ulkoisten vuokratilakustannusten arvioidaan olevan noin 71 000 eur/kk (alv 0 %) sisältäen piha- ja perustuskustannukset. Arvioidut vuokratilakustannukset ovat siten noin 852 000 euroa/vuosi.

Arvioidut ylläpitokustannukset ovat 5,40 euroa/ htm<sup>2</sup>, yhteensä 197 700 euroa / vuosi.

### 7.2 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset ovat päiväkodin osalta 112 000 € ja alakoulun osalta 240 000 € (alv 0 %).

### 7.3 Käyttökustannukset

Päiväkodin henkilöstö- ja toimintakustannukset ovat 1 195 000 euroa vuodessa.

Alakoulun henkilöstö- ja toimintakustannukset ovat 665 200 euroa vuodessa.

Koko rakennuksen toimintakustannukset ovat 1 860 200 euroa vuodessa.

## 8 RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU

### 8.1 Rahoitus

Keimolanmäen tilapäisen päiväkodin ja alakoulun toteuttamiseen on varauduttu hyväksytyssä vuosien 2018 - 2027 investointisuunnitelmassa vuosina 2018 - 2021 yhteensä 1 300 000 € (hankkeen perustus-, piha- ja aluetyöt rakennuttamiskuluineen, ei sis. rakennusta). Lisäksi hankkeelle on vuodelle 2026 varattu 200 000 määräraha rakennuksen purkutöille.

## 8.2 Toteutus

Hanke toteutetaan joko vuokra- tai leasing-pohjaisena ratkaisuna, jolloin toteutussuunnitteluvastuu hankkeesta on toimittajalla.

## 8.3 Aikataulu

Hankesuunnitelma valmistuu alkusyksystä 2018. Hankkeen toteutuskilpailu käydään syksyllä 2018.

Kohde on valmis ja käyttöönotettavissa 31.7.2019.

# 9 RISKIT

## 9.1 Normaalit riskit

Tarveselvitys-hankesuunnitelmavaiheessa ei hankkeeseen sisälly normaalirakentamisesta poikkeavia riskejä.

## 9.2 Kaavoitukseen liittyvät riskit

Asemakaava on lainvoimainen, tontti on varattu julkisten lähipalvelualueiden kortteliksi (YL).

Tontin eteläisin osa sisältyy lentomelualueeseen, mikä edellyttää paviljongilta ääneneristävyyttä lentomelua vastaan.

## 9.3 Aikataulu

Hankkeiden valmistelu-aika ja rakentamisaika ovat napakat.

Koulun käyttäjämäärät saattavat kasvaa paviljongin käyttöajan kuluessa. Laskettu 200 oppilasta pitää sisällään pienen kasvuvaran.

## 9.4 Maaperä

Maaperän radon-pitoisuus selvitettävä. Tontin pilaantuneet maa-alueet on Vantaan kaupungin sähköisen kartta-aineistoportaali Vampatin mukaan kunnostettu.

## 9.5 Työturvallisuustehtävät

Rakentamisvaiheessa toteuttaja ja rakennuttaja huolehtivat kohteen työturvallisuustehtävistä. Suunnitteluvaiheessa täytetään Vantaan kaupungin tilakeskuksen turvallisuusohjeiden mukaisesti tarvittavat asiakirjat.

## 10 VASTUUHENKILÖT / TYÖRYHMÄ

### **Sivistystoimen toimiala:**

Talous- ja hallintopalveluiden tulosalue

Asematie 6A, 01300 Vantaa:

Päiväkodit:

Päivi Riehunkangas, suunnittelija, gsm 040 521 9722

Koulut:

Laura Malinen, strategia-asiantuntija, gsm 050 302 9750

### **Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:**

Tilakeskus

Kielotie 13, 01300 Vantaa:

Ifa Kytösaho, hankesuunnittelupäällikkö, gsm 040 749 2595

Pekka Halonen, sähköinsinööri, gsm 040 593 9211

Ilkka Poikkimäki, LVI-insinööri, gsm 040 526 4355

Tuula Raulo, kustannusinsinööri, gsm 043 826 8086

Tarja Aaltola, keittiöasiantuntija, gsm 043 825 7348

Anne Valkeapää, puhtauspalveluasiantuntija, gsm 040 588 6289



9 § **Leppäkorven koulun laajennus ja tilamuutokset, hankesuunnitelman ja tavoitehinnan hyväksyminen/HP**

VD/7135/10.03.02.01/2018  
HP/PW/JV/RM

Leppäkorven koulun laajennus sisältyy kokonaisuuteen "Korson koulua korvaavat tilat", josta laadittu tarveselvitys hyväksyttiin opetuslautakunnassa 2.10.2017 § 20, vapaa-ajan lautakunnassa 3.10.2017 § 19, teknisessä lautakunnassa 3.10.2017 § 5 ja kaupunginhallituksessa 10.10.2017 § 19.

Leppäkorven koulu sijaitsee kaupunginosassa 83 (Metsola), korttelissa 83300 ja osoitteessa Korpikontiontie 5, 01450 Vantaa. Hankesuunnitelma on laadittu yhteistyössä sivistystoimen ja tilakeskuksen kanssa.

Hankesuunnitelma koskee Leppäkorven koulun laajentamista ja olemassa olevan koulurakennuksen muutostöitä. Korson koulua korvaavat tilat rakennetaan Leppäkorpeen.

Nykyisin koulurakennus koostuu alkuperäisestä 1950-luvulla rakennetusta osasta, jota on laajennettu 1973 ja 1986 ja peruskorjattu 2008. Tontilla sijaitsevat myös 1904 valmistunut puukoulu ja 1961 valmistunut opettajien asuinrakennus. Puukoulu erotetaan hankesuunnitelmavaiheen jälkeen erilliseksi hankkeeksi.

Laajennuksessa alakoulusta muodostetaan yhtenäiskoulu, rakennetaan mm. uusia yleisopetuksen monikäyttöisiä tiloja, aineluokkia, laajennetaan keittiötä ja ruokasalia ja tehostetaan olemassa olevien koulutilojen tilankäyttöä. Tilasuunnittelun pedagogiset tavoitteet liittyvät uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoon ja toiminnallisten tilakokonaisuuksien luomiseen.

Koulun oppilasmäärä kasvaa laajennuksen jälkeen 458 oppilaasta n. 900 oppilaaseen, laajennuksen jälkeen opettajia on n. 90.

Laajennuksen bruttoalatavoite on 4140 brm<sup>2</sup> ja hyötyalatavoite 2650 hym<sup>2</sup>.

Hankkeen tarveselvitysvaiheen kustannusennuste oli 14,1 milj. € (KL 94), josta laajennuksen osuus oli 13,9 milj. € ja muutostöiden 0,9 milj. €. Kustannusennuste tämän hetken kustannustasoon KL 99 muutettuna on 15,4 milj. €.

Hankesuunnitelman mukaan laajennuksen ja muutostöiden kustannusarvio on yhteensä 18,7 milj.€, alv 0% (KL 99), josta laajennuksen osuus on 13,7 milj.€ ja muutostöiden 5 milj.€.

Hankesuunnitteluvaiheessa on ilmennyt vanhalla osalla ennakoituja suurempia tilamuutostarpeita mm. keittiö-ruokasalin, hallintotilojen ja osan erikoisvarusteltujen opiskelutilojen osalta. Kustannusten nousu kohdistuu pääosin näille muutosalueille. Lisäksi tarkentuneet meluselvitykset ovat tuoneet lisäkustannuksia pihajärjestelyihin.

Leppäkorven laajennus on Vantaan kaupunkitasoisen palveluverkkosuunnitelman 2014-23 mukainen hanke.

Sovelletut oikeusohjeet: Kaupungin hallintosääntö, jonka mukaan tilakeskuksen lautakunta on oikeutettu päättämään yli 3 milj. eur hankkeiden hankesuunnitelmien hyväksymisestä.





## Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 9

### Apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) hyväksyä Leppäkorven koulun laajennuksen ja muutostöiden 3.9.2018 päivätty hankesuunnitelma sekä tavoitehintaa 18,7 miljoonaa euroa (alv 0%, KL99) jatkosuunnittelun pohjaksi, ehdolla, että opetuslautakunta hyväksyy nämä osaltaan.
- b) esittää kaupunginhallitukselle hyväksyttäväksi 20.9.2017 päivätyn tarveselvityksen "Korson koulua korvaavat tilat" kustannusennusteen 15,4 milj. € (KL 99) tarkentamista tavoitehintaan 18,7 milj.€ (KL 99) vanhan osan ennakoitua suurempien muutosten takia.

Käsittely: Merkittiin että tilakeskusjohtaja Pekka Wallenius selosti asiaa kokouksessa.

### Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Liitteet:

-hankesuunnitelma: Leppäkorven koulu, laajennus ja tilamuutokset 3.9.2018

Täytäntöönpano: esitys kaupunginhallitus

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

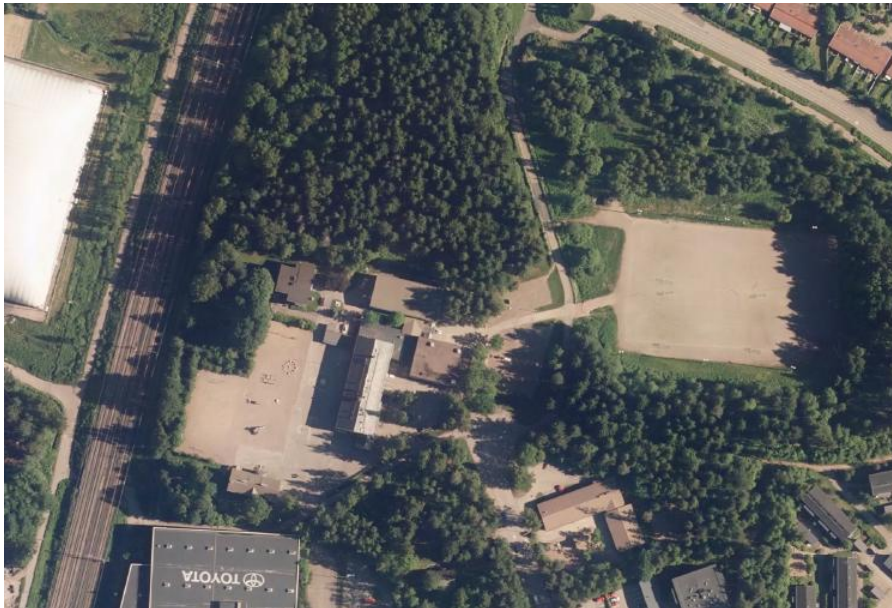
Lisätiedot:

Riitta Miettinen, 050 3033098, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



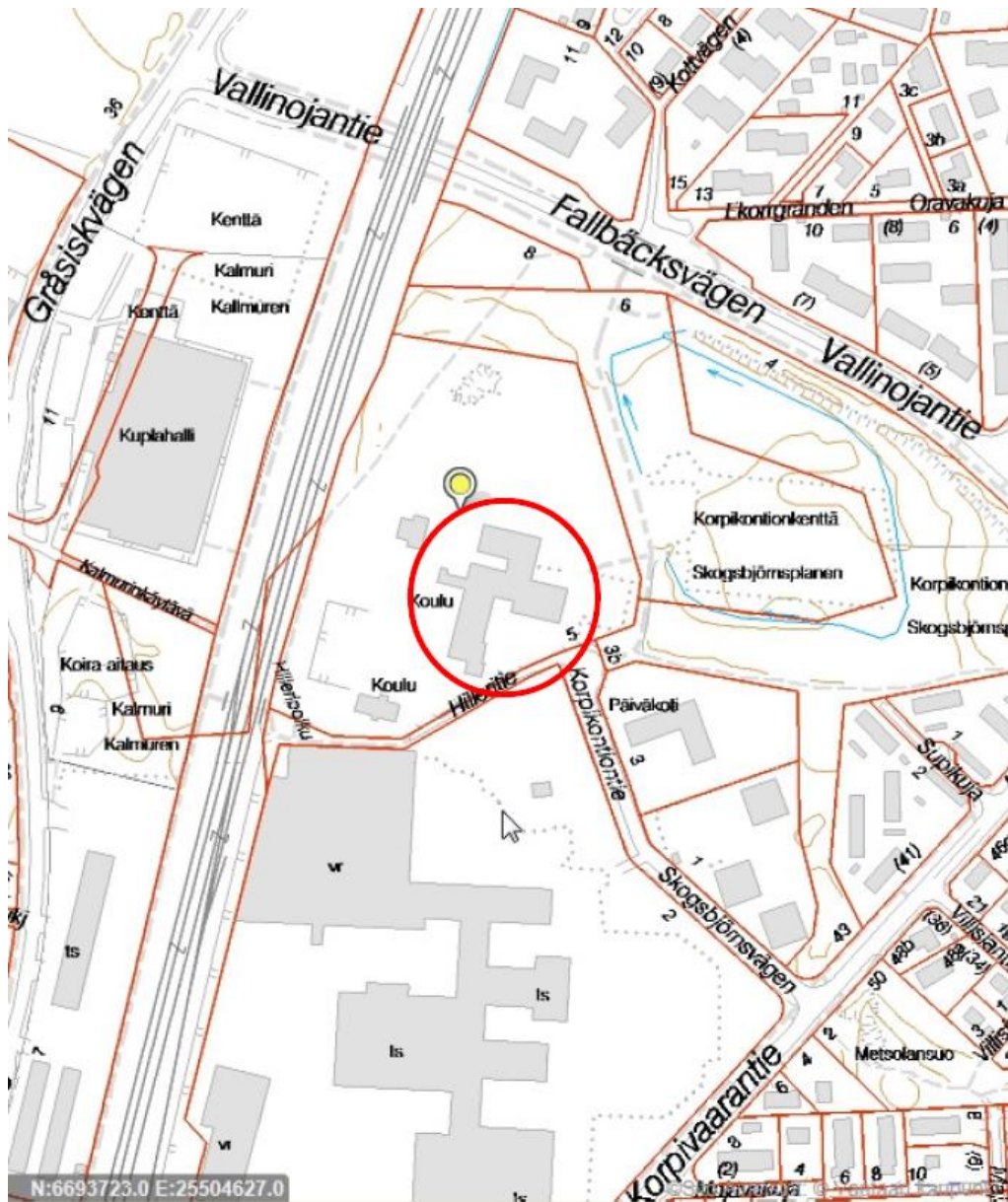
# LEPPÄKORVEN KOULU, LAAJENNUS JA TILAMUUTOKSET

HANKESUUNNITELMA



3.9.2018

## SIJAINTI



## SISÄLLYSLUETTELO

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| Hanketietokortti .....                                                          | 5  |
| 2. Yhteenveto, hankkeen perusteet .....                                         | 7  |
| 2.1 Hankkeesta tehty aikaisemmat päätökset .....                                | 7  |
| 2.2. Hankkeen liittyminen palveluverkkoon .....                                 | 8  |
| 2.3. Väestöennusteet ja oppilasennusteet .....                                  | 9  |
| 3. tilojen toiminnan kuvaus, tilahjelma, tilojen vaatimukset ja tavoitteet..... | 9  |
| 3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminnalliset tavoitteet .....                        | 9  |
| 3.2. Tilaohjelma .....                                                          | 10 |
| 3.3. Tilojen vaatimukset ja tilalliset tavoitteet .....                         | 11 |
| 3.4. Lasten ja nuorten osallistaminen .....                                     | 11 |
| 4. Rakennus .....                                                               | 11 |
| 4.0 Yleiset tarpeet, tavoitteet ja vaatimukset .....                            | 11 |
| 4.1. Rakennuksen kunto, tehtyjä selvityksiä .....                               | 12 |
| 4.2. Arkkitehtoniset tavoitteet.....                                            | 12 |
| 4.3. Esteettömyystavoitteet .....                                               | 13 |
| 4.4 Rakennetekniset tavoitteet.....                                             | 13 |
| 4.5 LVIA-tekniset tavoitteet .....                                              | 13 |
| 4.6 Sähkötekniset tavoitteet .....                                              | 13 |
| 4.7 Energiatekniset tavoitteet ja toimenpiteet .....                            | 14 |
| 4.8 Kosteudenhallinta .....                                                     | 14 |
| 4.9 Toteutukseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet .....                     | 14 |
| 5. tontti ja rakennuspaikka .....                                               | 14 |
| 5.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta .....                                   | 14 |
| 5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet .....                                 | 15 |
| 5.3 Liikenne ja pysäköinti, kadut, kunnallistekniikka, meluselvitykset .....    | 15 |
| 5.4. Piha, vaatimukset, tavoitteet ja toimenpiteet .....                        | 15 |
| 6. hankkeen laajuustavoite .....                                                | 16 |
| 7. väistötilatarve .....                                                        | 16 |
| 8. kustannukset.....                                                            | 16 |
| 8.1 Rakennuskustannukset, tavoitehintaa .....                                   | 16 |
| 8.2 Käyttökustannusennuste .....                                                | 16 |
| 8.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset .....               | 16 |
| 9. Rahoitus, toteutus ja aikataulu .....                                        | 17 |
| 10. Riskit ja miten niihin varaudutaan.....                                     | 17 |
| 10.1 Normaalit riskit .....                                                     | 17 |
| 10.2 Kaavamuutos .....                                                          | 17 |
| 10.3 Aikataulu .....                                                            | 17 |
| 10.4 Kustannus .....                                                            | 17 |
| 10.5 Maaperä .....                                                              | 17 |
| 11. työryhmä .....                                                              | 17 |

## Liitteet:

- Liite 1: sijaintikartta, sivulla 2
- Liite 2: asemakaavakartta ja määräykset
- Liite 3: tilaohjelma, kohdassa 3.2
- Liite 4: tavoitehintalaskelma
- Liite 5: pedagoginen suunnitelma
- Liite 6: rakennetekninen selvitys
- Liite 7: lvi-tekkinen selvitys
- Liite 8: sähkötekkinen selvitys
- Liite 9: toimenpidekaavioluonnokset: kellarikrs, 1.krs, 2. krs
- Liite 19: tilaohjelma

## HANKETIETOKORTTI

|                                                                                                                                                                                                                                           |  |                   |             |                      |              |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|-------------------|-------------|----------------------|--------------|----------|
| Kohteen nimi:                                                                                                                                                                                                                             |  |                   |             |                      |              |          |
| Leppäkorven koulu, laajennus ja muutostyöt                                                                                                                                                                                                |  |                   |             |                      |              |          |
| Hankkeen kuvaus:                                                                                                                                                                                                                          |  |                   |             |                      |              |          |
| Korson koulun korvaavat tilat rakennetaan Leppäkorven alakoulun yhteyteen. Samalla tehdään koulussa tilamuutoksia, jotka liittyvät uusien oppimisympäristöjen käyttöön ottoon.                                                            |  |                   |             |                      |              |          |
| Liittyminen muihin hankkeisiin ja selvityksiin:                                                                                                                                                                                           |  |                   |             |                      |              |          |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>-Korson alueen kouluverkon järjestelyyn</li> <li>-Korson koulua korvaavat tilat, tarveselvitys</li> <li>-Uudet oppimisympäristöt, uusi opetussuunnitelma</li> <li>-Sisäilmakorjaukset</li> </ul>   |  |                   |             |                      |              |          |
| Hankkeen perustelut:                                                                                                                                                                                                                      |  |                   |             |                      |              |          |
| Korson alueen kouluverkosta muodostetaan toimiva ja kustannustehokas kokonaisuus siten, että ala- ja yhtenäiskoulut muodostavat oppilasmääriin, uusiin opetussuunnitelmiin ja koulumatkojen pituuteen pohjautuvan toimivan kokonaisuuden. |  |                   |             |                      |              |          |
| Leppäkorven koulu on tarpeellinen ja kuuluu palveluverkkoon. Rakennustöiden ajaksi tarvitaan väistötilat.                                                                                                                                 |  |                   |             |                      |              |          |
| Käyttäjähallintokunta:                                                                                                                                                                                                                    |  |                   |             |                      |              |          |
| Sivistystoimi ja suun terveydenhuolto                                                                                                                                                                                                     |  |                   |             |                      |              |          |
| Kaupunginosa:                                                                                                                                                                                                                             |  | Kiinteistötunnus: |             | Tontin pinta-ala:    |              |          |
| 83 kaupunginosa, Metsola                                                                                                                                                                                                                  |  | 92-83-300-1       |             | 34 702 m2            |              |          |
| Osoite ja tontti:                                                                                                                                                                                                                         |  | Kaavatiedot:      |             | Rakennusoikeus:      |              |          |
| Korpikontiontie 5, 01450 Vantaa                                                                                                                                                                                                           |  | YO-1, II, e=0,5   |             | jäljellä 11 656 kem2 |              |          |
| Tilatarve, suuruus ja kustannukset (ALV 0 %)                                                                                                                                                                                              |  | brutto<br>m2      | huone<br>m2 | hyöty<br>m2          | Tavoitehinta |          |
|                                                                                                                                                                                                                                           |  |                   |             |                      | €            | € / brm2 |
|                                                                                                                                                                                                                                           |  |                   |             |                      |              | € / hym2 |
| Muutostyöt (sis. 80-luvun siivestä vain iv-konehuoneen laajennuksen 2krs)                                                                                                                                                                 |  |                   |             |                      |              |          |
| Kunnostustyöt (uusitaan 80-luvun siiven lattiamat. ja alakatot, sein. maal.)                                                                                                                                                              |  | 960               | 1175        |                      |              |          |
| Laajennukset: 80-luvun luokkasiiven tuulikaapin laajennus ja 50-luvun pääarakennuksen kevythissitorni yht.                                                                                                                                |  | 60                |             |                      |              |          |
| Keittiön latauslaiturille rakennettava kylmä laatikko-/rullakkovarasto                                                                                                                                                                    |  | 9                 |             |                      |              |          |
| Jätekatoksen laajennus                                                                                                                                                                                                                    |  | 12                |             |                      |              |          |
| Ulkourheiluvälinevarasto koillispihalle                                                                                                                                                                                                   |  | 15                |             |                      |              |          |

|                                                                                                                                      |                                                          |  |      |                             |  |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------|--|------|-----------------------------|--|--|
| Uudisrakennus                                                                                                                        | 4140                                                     |  | 2650 |                             |  |  |
| Hankkeen oppilaspaikkamäärä<br>900                                                                                                   |                                                          |  |      | Henkilökunta<br>n.90        |  |  |
| Väistötilan tarve:<br><br>Laajentamisen ja korjaustöiden ajaksi tarvitaan väistötilat ainakin osalle toiminnoista.                   |                                                          |  |      |                             |  |  |
| Määrärahavaraus investointiohjelmassa:<br><br>Taloussuunnitelma 2018-21                                                              |                                                          |  |      |                             |  |  |
| Hankkeen toteutusaikataulu:<br><br>2020-2021                                                                                         |                                                          |  |      |                             |  |  |
| Ylläpitokustannukset:<br><br>ylläpitokustannukset € / vuosi 510 644 € / vuosi (uudis+olemassa oleva rak.)                            |                                                          |  |      |                             |  |  |
| Toimintakustannukset hallintokunnalle:<br><br>1 327 500€ (alv 0%)                                                                    |                                                          |  |      |                             |  |  |
| Ensikertainen kalustaminen ja varustaminen:<br><br>584 000 € (alv 0%)                                                                |                                                          |  |      |                             |  |  |
| Tuleva vuokra-arvio:                                                                                                                 |                                                          |  |      |                             |  |  |
| Hankkeesta syntyvä<br>lisävuokra/vuosi<br><br>(pääomavuokra)                                                                         | oleva rak.: n.300 000 €/v<br><br>uusiosa: n. 822 000 €/v |  |      | yhteensä: 1 122 000 € /v    |  |  |
| Laatijat:<br><br>Marja-Riitta Elomaa, Siren Arkkitehdit Oy<br><br>Riitta Miettinen, tilakeskus<br><br>Laura Malinen, sivistysvirasto |                                                          |  |      | Päivämäärä:<br><br>3.9.2018 |  |  |

## 2. YHTEENVETO, HANKKEEN PERUSTEET

Leppäkorven koulu sijaitsee koillis-Vantaalla Korson kaupunginosassa pääradan itäpuolella.

Olevat rakennukset:

Rakennus 1: 4178 kem<sup>2</sup>, 3225 hym<sup>2</sup> (koulurakennus, valmistunut 1955, laajennettu 1973 ja 1986, peruskorjattu 2008)

Rakennus 2: 500 brm<sup>2</sup> (opettajien asuinrakennus, valmistunut 1961, peruskorjattu 2012)

Rakennus 3: 500 brm<sup>2</sup> (puukoulu, valmistunut 1904)

Tuleva laajennus/uudisrakennus: uusi laajennus rakennetaan 1950-luvun päärakennuksen länsipuolelle, asuinrakennuksen ja puukoulun väliin. Laajennuksen yhteydessä alakoulusta muodostetaan yhtenäiskoulu. Rakennetaan mm. monikäyttöisiä yleisopetuksen tiloja sekä aineluokkia.

Olevassa koulurakennuksessa (rakennus 1) tehdään tilamuutoksia ja sisäilmakorjauksia. Tilamuutosten tavoitteena on tehostaa tilankäyttöä sekä mahdollistaa uusien opetussuunnitelmien käyttöönottoa. Keittiötä (valmistuskeittiö) laajennetaan palvelemaan tulevan yhtenäiskoulun (900 oppilasta) sekä viereisen päiväkodin ruokahuoltoa.

Puukoulu peruskorjataan myöhemmin erillisenä projektina. Kohde on arvotettu Vantaan kouluinventoinnissa 2016-217 luokkaan R2, rakennus on kulttuurihistoriallisesti merkittävä.

Nykyisen n. 400 m<sup>2</sup> liikuntasalin lisäksi laajennukseen rakennetaan 200 m<sup>2</sup>:n monitoimi-/liikuntasali. Palveluverkkosuunnitelman kehittämistarpeiden mukainen suurempi liikuntahalli ei sisällynyt hyväksyttyyn tarveselvitykseen. Hankesuunnitteluvaiheessa on myös selvitetty, että suuremman sisäliikuntahallin sijoittaminen koulun tontille ei ole mahdollista.

### 2.1 Hankkeesta tehdyt aikaisemmat päätökset

Boost Brothers Oy laati vuonna 2015 esiselvityksen Vantaan päiväkotij- ja koulukiinteistöjen investointitarpeiden ja aikataulun tarkastelu, 20.8.2015: Moduuli 3: Korson suuralueen koulukiinteistöt.

Esiselvityksessä tarkasteltiin Korson suuralueen koulurakennusten kunto, tulevat peruskorjaus- ja uudisrakentamistarpeet ajoituksineen. Esiselvitys perustuu Vantaan kaupungin aiempiin toimintalinjauksiin ja yhdessä sivistystoimen kanssa tunnistettuihin tarkastelukohteisiin. Boost Brothers Oy:n raportit esiteltiin kaupunginvaltuuston iltakoulussa syyskuussa 2015.



Esiselvityksen tulokset olivat lähtöoletuksena Korson koulua korvaavat tilat / Korson suuralueen koulutilat -tarveselvitykselle. Tarveselvityksessä esitettiin Korson yläkoulun rakennuksista 1 ja 2 luopumista ja uusien, korvaavien tilojen rakentamista Leppäkorpeen ja Korson alueen olemassa olevien kohteiden tilankäytön tehostamista. Leppäkorven koulusta muodostetaan yhtenäiskoulu.

Tarveselvitys hyväksyttiin opetuslautakunnassa 2.10.2017 § 20, vapaa-ajan lautakunnassa 3.10.2017 § 19, teknisessä lautakunnassa 3.10.2017 § 5 ja kaupunginhallituksessa 10.10.2017 § 19.

Lisäksi Opetuslautakunta 6.11.2017 § 9 päätti lakkauttaa Korson koulu 1.8.2021 alkaen, muuttaa Leppäkorven koulu 1. - 9. luokkien yhtenäiskouluksi 1.8.2021 alkaen, merkitä tiedoksi sivistystoimeen saapuneet lausunnot ja asiaa koskevat kirjeet, kannanotot, kyselyt ja vetoomukset sekä todeta, että Korson koulun ns. lukiorakennuksesta voidaan luopua viimeistään 1.8.2021 ja ns. vanhasta rakennuksesta 1.8.2022. Vanhaa rakennusta käytetään Leppäkorven koulun opetustiloina lv 2021–2022.

Hanke on ajoitettu hyväksytyn taloussuunnitelman 2018-2021 investointiohjelmassa vuodelle 2021.

## 2.2. Hankkeen liittyminen palveluverkkoon

Korson suuralueella luokkien 1–5/6 kouluja ovat Vierumäen koulu (ml. Kulomäen opetuspiste), Leppäkorven koulu, Mikkolan koulu ja Jokivarren koulu (ml. Nikinmäen opetuspiste). Kukin edellä mainittu koulu on oleellinen osa Korson suuralueen peruskouluverkon kokonaisuutta, mutta myös keskeinen lähialueensa palveluyksikkö. Luokkien 6/7–9 opetusta on vuoteen 2021 saakka Ruusuvuoren, Korson ja Mikkolan kouluissa.

Hyväksytyn Korson koulua korvaavat tilat / Korson suuralueen koulutilat -tarveselvityksen mukaisesti Leppäkorven koulu muuttuu vuosiluokkien 1-9 yhtenäiskouluksi 1.8.2021 alkaen. Korson koulun lakkauttamisesta aiheutuva, nykyisten käytössä olevien väestöennusteiden mukaisesta oppilaspaikkatarpeesta toteutetaan Leppäkorven kouluun 450 oppilaspaikkaa, jolloin Leppäkorven koulusta tulee noin 900 oppilaan yhtenäiskoulu.

Leppäkorven koulun laajennuttua yhtenäiskouluksi, junaradan itäpuolella asuvat oppilaat käyvät pääsääntöisesti Jokivarren (ml. Nikinmäen opetuspiste), Leppäkorven ja Mikkolan kouluja. Jokivarren koulun (ml. Nikinmäen opetuspiste) oppilaat jatkavat yläkouluun Leppäkorven ja Mikkolan yhtenäiskouluihin. Junaradan länsipuolella asuvat oppilaat käyvät jatkossa pääsääntöisesti Vierumäen ja Ruusuvuoren kouluja, mutta Leppäkorven koulu voi vastata tarvittaessa myös pääradan länsipuolisen alueen oppilaspaikkatarpeeseen.

### 2.3. Väestöennusteet ja oppilasennusteet

Vantaan virallisen väestöennusteen 2018–2028 mukaan Korson suuralueen perusopetusikäisten määrä laskee ennustekauden loppuun mennessä 357 perusopetusikäisellä. Alakouluikäisten määrä laskee 327 henkilöllä ja yläkouluikäisten määrä 30 henkilöllä. Alakouluikäisten määrä laskee koko ennusteajanjakson ajan. Ennusteajanjakson ensimmäisellä puoliskolla yläkouluikäisten määrä nousee 96 henkilöllä, mutta lähtee tämän jälkeen laskuun päätyen ennusteajanjakson loppuun mennessä alle nykytason.

Perusopetusikäisten määrän ennustetaan kasvavan ennusteajanjaksolla Vallinojan ja Korson kaupunginosissa lievästi. Muissa kaupunginosissa määrän ennustetaan laskevan. Eniten perusopetusikäisten määrä laskee Nikinmäen, Jokivarren ja Mikkolan kaupunginosissa. Ennusteajanjakson jälkeen perusopetusikäisten määrän kasvu jatkuu todennäköisimmin suuralueen länsi- ja pohjoisosissa.

Vantaan virallinen väestöennuste 2018–2028  
(1.1. tilanne)

|                 |      | 201 |      |      |      |      |      | 202 |      |      |      |
|-----------------|------|-----|------|------|------|------|------|-----|------|------|------|
| Korson suuralue | 2018 | 9   | 2020 | 2021 | 2022 | 2023 | 2024 | 5   | 2026 | 2027 | 2028 |
|                 |      | 239 |      |      |      |      |      | 212 |      |      |      |
| alakouluikäiset | 2447 | 1   | 2374 | 2308 | 2235 | 2190 | 2147 | 6   | 2100 | 2098 | 2120 |
|                 |      | 118 |      |      |      |      |      | 118 |      |      |      |
| yläkouluikäiset | 1157 | 6   | 1185 | 1237 | 1233 | 1253 | 1219 | 7   | 1168 | 1157 | 1127 |
|                 |      | 357 |      |      |      |      |      | 331 |      |      |      |
| yhteensä        | 3604 | 7   | 3559 | 3545 | 3468 | 3443 | 3366 | 3   | 3268 | 3255 | 3247 |

## 3. TILOJEN TOIMINNAN KUVAUS, TILAHJELMA, TILOJEN VAATIMUKSET JA TAVOITTEET

### 3.1. Toiminnan kuvaus ja toiminnalliset tavoitteet

Koulutilojen suunnittelua ohjaa syksyllä 2016 käyttöön otettu uusi opetussuunnitelma, joka asettaa opetustiloille uudenlaisia vaatimuksia. Opetussuunnitelmassa nähdään oppija aktiivisena toimijana, ja opettajan rooli muuttuu oppimisen ohjaajaksi ja valmentajaksi. Ilmiöpohjainen oppiminen tai pari- ja tiimiopettajuus vaativat koulutiloilta joustavuutta ja suurempia tilakokonaisuuksia.

Vantaan kaupungin opetustilojen suunnitteluun on laadittu yhteistyössä sivistysviraston ja tilakeskuksen kanssa koulusuunnitteluohje vuonna 2017. Opettajien ja oppilasryhmien

yhteistyö edellyttää tiloja, joissa mahdollistuvat vuorovaikutus, oppilaan aktiivinen rooli opiskelussa, TVT:n käyttö ja tarvittaessa mahdollisuus häiriöttömään opiskeluun opettajan välittömässä ohjauksessa. Koulutilojen ja kalusteiden tulisi olla helposti järjestettävissä uudelleen ryhmän ja tehtävän vaatimusten mukaan. Tilojen tulee olla turvalliset, terveelliset ja muunneltavat. Toimintaa ja muunneltavuutta tukee kenkien ja päällysvaatteiden keskitetty säilytys. Myös oppimistilojen ja muiden toimintaa tukevien tilojen välinen saavutettavuus koulurakennuksen sisällä tulee olla toimiva.

Uusi oppimisympäristö rakentuu moduuleista, joissa on yhteiskäytössä olevia tiloja eri ikäisiä oppilaita varten. Solutilat on suunniteltu laskennallisesti noin 100 oppilaan käyttöön. Ne muodostavat omat ääni- ja toimintamaailmansa, jossa aikuiset ja lapset työskentelevät opetuksellisena ja kasvatuksellisena tiiminä. Solun tilat muokkautuvat tarpeen mukaan joustavasti pien- ja suurryhmäopetukseen sekä yksilötyöhön. Tiloja jaetaan esim. akustisilla kevyillä jakoseinillä tai kalusteilla pienemmiksi ja/tai rauhallisemmiksi työskentelytiloiksi. Koulutilat voidaan jakaa eri oppimisen tiloiksi seuraavan jaottelun perusteella: kognitiivisen oppimisen, sosiaalisen oppimisen, tekemällä oppimisen ja vetäytymisen tilat. Olemassa oleviin tiloihin tehtävissä tilamuutoksissa edellä mainitut tavoitteet otetaan huomioon mahdollisuuksien mukaan.

Teknologian hyödyntämisellä oppimisessa tuetaan vapautta valita oppimisen tiloja. Tavoitteena on, että digitaaliset oppimateriaalit, mobiilipalvelut ja pelillisuus oppimisessa ja opetuksessa tulevat luontevaksi osaksi koulupäivää. Langaton verkko toimii kaikissa koulun tiloissa ja koulun lähiympäristössä. Lisäksi sähköpistokkeita muun muassa tv-laitteiden latausta ja käyttöä varten on riittävästi ja eripuolilla oppimistilaa.

Koulutilojen tulee olla hyvin valaistuja ja akustoituja. Sisätiloissa lähtökohtana on päivänvalon mahdollisimman suuri hyödyntäminen. Oleskelu- ja työtiloissa ikkunoiden valoaukkojen yhteenlaskettu pinta-ala on min. 10 % huonealasta. Isojen perusopetustilojen osalta valaistuksen suunnitteluun tulee kiinnittää erityistä huomiota. Tilojen ääniolosuhteet suunnitellaan toimiviksi akustikon toimesta. Lattiamateriaalien valinnassa huomioidaan akustiikan lisäksi kengättömyys ja materiaaleille asetetut tekniset vaatimukset.

Leppäkorven yhtenäiskoululle on laadittu liitteenä oleva pedagoginen suunnitelma. Pedagogista suunnitelmaa toteutetaan taloudellisten ja rakennusteknisten sekä arkkitehtisuunnittelun reunaehtojen puitteissa.

### 3.2. Tilaohjelma

Ks. Liite 10.

### 3.3. Tilojen vaatimukset ja tilalliset tavoitteet

Uudisrakennus suunnitellaan siten, että se on muunneltavissa palvelemaan uutta opetussuunnitelmaa ja tulevaisuudessa mahdollisesti myös vaihtuvia käyttötarkoituksia. Koulu (myös vanha osa) palvelee lisäksi alueen asukkaita, yhteisöjä sekä yhdistyksiä. Sama oppimisen tila voi päivän eri aikoina toimia neuvottelutilana, henkilökunnan työtilana tai esim. omakotiyhdistyksen kokoustilana.

Yleisopetustilat ovat uudisrakennuksessa monitoimitiloja, joissa kiinteät seinät rajaavat laajempaa oppimistilaa. Olemassa olevien rakennusten luokkatiloja pyritään avaamaan käytävän ja toistensa suuntaan talotekniikan toimivuuden asettamissa rajoissa.

Käsityö- ja taideaineiden oppimistilat sijoitetaan 1950-luvun päärakennukseen, johon rakennetaan uusi kevythissi ko. tiloja yhdistämään.

Luonnontieteiden ja kotitalouden opetustilat sijoitetaan uudisrakennuksen itäsiipeen.

Uudisrakennukseen tulee myös uusi 200m<sup>2</sup> monitoimi-/liikuntasali ja sen yhteyteen opetustila, joka palvelee musiikin, äidinkielen ja draaman opetusta ja on avattavissa näyttämönomaisesti liikuntasalin suuntaan.

Eri toimintojen vaatimat akustiset vaatimuksen huomioidaan suunnittelussa.

Laatutavoitteet: terveellisyys, kestävä kehitys, ylläpidettävyys.

Yleistavoitteena monikäyttöiset, tehokkaat tilat ja kustannustehokkuus.

Hankkeen tavoitepinta-ala perustuu liitteenä olevaan tilaohjelmaan. Tilaohjelma on laadittu Vantaan kaupungin perusopetuksen uuden oppimisympäristön mukaista koulusuunnitteluohjetta 2017 soveltaen.

### 3.4. Lasten ja nuorten osallistaminen

Hankkeessa toteutetaan lasten ja nuorten osallistamisen prosessia, josta syntyvä materiaali huomioidaan hankkeen edetessä, aina työmaavaiheeseen asti.

## 4. RAKENNUS

### 4.0 Yleiset tarpeet, tavoitteet ja vaatimukset

Nykyinen Leppäkorven koulu on rakennettu neljässä vaiheessa. Hirsirakenteinen puukoulu on valmistunut 1904, päärakennus 1955 ja sen laajennukset 1973 (liikuntasali ja nivelosa) sekä 1986 (lisärakennus: luokkasiipi).

Puukoulua, joka peruskorjataan myöhemmin erillisenä projektina, tullaan jatkossa käyttämään kokopäiväisenä yleisopetustilana.

Muut vanhat rakennusosat on peruskorjattu 10v. sitten. 1950-luvun päärakennus perusteellisimmin. 1980-luvun luokkasiivessä tehtiin vain sähköasennustöistä aiheutuvia siistimistöitä, uusittiin käytävien ja aulojen alakatot sekä joitakin varusteita ja kalusteita (penkit, kenkätelineet).

Uusi opetussuunnitelma edellyttää tiloilta monikäyttöisyyttä ja joustavuutta. Korjaus- ja muutostöiden yhteydessä toteutetaan tilamuutoksia, jotka parantavat rakennuksen käytettävyyttä ja tilatehokkuutta.

Nivelosassa sijaitseva, 10v. sitten peruskorjattu hammashoitola säilyy nykyisellään.

#### 4.1. Rakennuksen kunto, tehtyjä selvityksiä

Alustatilan tiiviys/kuntoselvitys / Kohonen / 21.8.2003  
RLVISA-kuntoarvio/ YIT / 30.3.2004  
Pohjaviemäreiden kuvaus / Tekmanni / 7.9.2004  
Laajennusosan IV-selvitys / Tekmanni / 11.5.2007  
Kunto- ja sisäilmatutkimus / A-Insinöörit / 17.08.2018

#### 4.2. Arkkitehtoniset tavoitteet

Tavoitteena on arkkitehtonisesti laadukas, taloudellisesti toteuttamiskelpoinen, eri toimintoja sekä lähialueen asukkaiden tarpeita monipuolisesti palveleva, muuntojoustava ja uudet oppimismetodit mahdollistava ratkaisu, joka suunnitellaan energiatehokkuutta ja kestävän kehityksen arvoja painottaen.

Vantaan arkkitehtuuripoliittinen ohjelma 2015 (Apoli) painottaa ympäristömme kauneutta, kestävyyttä ja käytännöllisyyttä sekä yhteyttä luontoon. Suunnitteluratkaisujen tulee olla esteettisesti, ekologisesti ja taloudellisesti kestäviä sekä luoda kaikille kohtaamisen tiloja ja paikkoja. Tilojen ja piha-alueiden tulee kannustaa omatoimisuuteen ja hyviin ympäristötekoihin. Ympäristön tulee olla kerroksellinen, tiivis ja läheinen. Tavoitteena on luoda kiinnostavaa arkkitehtuuria laadukkaalla ja kohtuuhintaisella rakentamisella rakennusperintöä kunnioittaen.

#### 4.3. Esteettömyystavoitteet

Uudisrakennuksesta tehdään esteetön. 1950-luvun päärakennukseen eteläpäätyyn rakennetaan kevythissiyhteys 0. kerroksesta 2.kerrokseen. Puukoulun sisäänkäynnin yhteyteen rakennetaan luiska.

#### 4.4 Rakennetekniset tavoitteet

Kantavien rakenteiden ja rakennusfysikaalisen suunnittelun osalta hanke on vaativa suunnittelutehtävä. Maaperäolosuhteiden suhteen hanke on vaativa pohjarakenteiden suunnittelutehtävä.

Liittessä 6 tarkempi rakennetekninen selvitys.

#### 4.5 LVIA-tekniset tavoitteet

Rakennus-, sähkö- ja LVI- teknisissä suunnitelmissa kiinnitetään erityistä huomioita rakennusfysikaaliseen toimintaan, ulkovaipan sisäpinnan tiiveyteen, sisäilman laatuun, valaistukseen sekä äänenvaimennukseen.

Energiatohokkuuden tavoite on lähes 0-energiarakennus eli koulun laajennus varustetaan energiatohokkaiden LVIA-laitteilla ja -järjestelmillä, tavoite on 85 kwh/m<sup>2</sup>. Nykyiselle koululle ei ole asetettu uusia energiatohokkuuden tavoitteita.

Sisäilmaston sisäilmaluokka on S2 (lämpötilan osalta S3), IV-järjestelmän puhtausluokka P2 ja iv-tuotteiden puhtaus ja rakennusmateriaalien päästöluokka on M1. Iv-koneiden SPF-luku on korkeintaan 1,5 kW/m<sup>3</sup>/s.

Nykyisen koulurakennuksen ja laajennuksen paloluokka on P1.

Liitteessä 7 tarkempi lvia-tekniinen selvitys.

#### 4.6 Sähkötekniset tavoitteet

Sähkötekniisten laitteiden valinta- ja hankintaperusteissa tulee tavoitella energiatohokkuutta, kestävyyttä, helppokäyttöisyyttä ja laadukkuutta. Laittevalinnoissa tulee pyrkiä valitsemaan yleisesti saatavilla olevia laitteita ja käyttämään tunnettuja laitetoimittajia.

Suunnittelun tulee olla laadukasta ja pohjautua tilaajan ja käyttäjien kanssa neuvoteltuihin ratkaisuihin, laskelmiin ja kokemukseen. Suunnittelijan on voitava perustella suunnitteluratkaisut yllä mainittujen kriteerien perusteella.

Laajennusosan sähkö-, tele- ja turvajärjestelmät liitetään nykyisen koulun järjestelmiin.

Nykyinen rakennus kuuluu ESCO-hankkeen (Energy Saving Company)piiriin. Nykyisen rakennuksen uusittavien sähkölaitteiden sähkönkulutus tulee voida eritellä koko rakennuksen sähkönkulutuksesta. Tätä tarkoitusta varten asennetaan muutosalueelle tarpeellinen määrä sähköenergian jälkimittauksia.

Liitteessä 8 tarkempi sähkötekniinen selvitys.

#### 4.7 Energiatekniset tavoitteet ja toimenpiteet

Uudisrakennuksen osalta tavoitteena on lähes 0-energiarakentaminen.

Paikalla tuotettavan uusiutuvan energian vaatimus toteutetaan vesikatonle asennettavilla aurinkopaneeleilla.

#### 4.8 Kosteudenhallinta

Projektissa tullaan noudattamaan kuivaketju 10-järjestelmää.

Työnaikaiseen valvontaan laaditaan erillinen valvontasuunnitelma, jossa huomioitu myös työnaikaiseen kosteudenhallintaan liittyvät toimenpiteet. Laajennukset toteutetaan sääsuojan alla.

#### 4.9 Toteutukseen liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet

Aikataulutavoitteet:

Laadukas ja toimiva rakennus.

Tietomallin käyttö myös työmaalla vähentää työnaikaisten virheiden määrää.

Työmaan turvallisuus.

## 5. TONTTI JA RAKENNUSPAIKKA

### 5.1 Rakennuspaikan sijainti ja hallinta

Osoite: Korpikontiontie 5, 01450 Vantaa, Y-tontti

Sijainti: 83. kaupunginosa, Metsola

Tontti on vantaan kaupungin omistuksessa

## 5.2 Kaava- ja kiinteistötiedot, rasitteet

Asemakaava: Metsola 1, kaava n:o 830200, vahvistettu 12.10.1987.

Kortteli 83300, tontti 1, kaavamerkintä YO-1. Tontin pinta-ala 34 702 m<sup>2</sup>.

Rakennusoikeus ( $e = 0,5$ ) 17 351 kem<sup>2</sup>, josta jäljellä 11 656 kem<sup>2</sup>.

Ei rasitteita.

Kaavakartta ja -määräykset liitteenä.

## 5.3 Liikenne ja pysäköinti, kadut, kunnallistekniikka, meluselvitykset

Koulu sijaitsee Korpikontiontien päässä. Uusi pysäköintialue rakennetaan täytölle siten, että uusi ajoliittymä kääntöpaikalta ei ole jyrkempi kuin 1:10.

Vesi- ja viemäri liittymät säilyvät nykyisellään. Sähkölitiytymän koko kasvaa ja sähköpääkeskus siirtyy päärakennuksen 1.kerroksesta sen kellarikerrokseen, hiukan lähemmäs Korpikontiontietä.

Tontti sijaitsee pääradan vieressä, sen itäpuolella. Kohteesta on tehty ympäristömelumallinnus (Akukon Oy, 03.08.2018).

Kohde ei sijaitse lentomelualueella.

## 5.4. Piha, vaatimukset, tavoitteet ja toimenpiteet

Nykyinen koulun piha sijoittuu pääasiassa tontin länsiosaan, päärakennuksen ja radan väliin. Koulutontin eteläpuolella kulkee kevyen liikenteen väylään.

Uuden pysäköintialueen rakentamisen yhteydessä poistuu pääosa koulun itäpuolella sijainneesta piha/leikkialueesta ja uudisrakennuksen rakentamisen myötä iso osa läntistä piha-alueita. Näitä alueita korvaamaan raivataan tontin koillispuoleista metsäaluetta, josta saadaan 2005 m<sup>2</sup> leikki- ja oppipihaa. Uudisrakennuksen, vanhan päärakennuksen ja puukoulun rajaamalle alueelle jää 3000 m<sup>2</sup> pihaa, joka suojataan melulta uudisrakennuksen ja puukoulun väliin rakennettavalla meluaidalla (n. 26m).

Piha-alueet järjestetään eri-ikäisten käyttöön ja suunnitellaan virikkeellisiksi oppimisympäristöksi siten, että ratkaisut tukevat pedagogisten tavoitteiden toteutumista.

Piha vaatii turvallisen pyöräily-, saatto- ja huoltoliikenteen huomioimisen sekä selkeästi merkityt alueet polkupyörille ja autoille (erotellaan päärakennuksen nurkalle asennettavalla puomilla).



Koulun pihan tavoitteet tukevat yhteisöllisyyttä, ilmiöperäistä oppimista ja liikunnallisuutta. Koulutontin vieressä, sen itäpuolella sijaitsee urheilukenttä.

Hankkeessa sovelletaan mm. pihasuunnittelussa Vantaan lasten ja nuorten osallisuusmallia.

Piha suunnitellaan Vantaan kaupungin normaalien ohjeiden mukaisesti.

Tonttivedet imeytetään Vantaan kaupungin hulevesiohjeen mukaisesti.

Pihan pintaa/korkoja muokataan erityisesti 1980-luvun luokkasiiven koillispuolelta siten, että pintavedet ohjataan valumaan rakennuksesta pois päin.

Koillispihalle rakennetaan ulkourheiluväline- ja sadekatos.

Jätekatosta laajennetaan.

## 6. HANKKEEN LAAJUUSTAVOITE

Uudisrakennuksen hyötymäärä 2650 m<sup>2</sup>, bruttomäärä 4140 m<sup>2</sup>, tilavuus 18470 m<sup>3</sup>.

## 7. VÄISTÖTILATARVE

Tarvitaan väistötilat rakennustyön ajaksi ainakin osalle toiminnoista.

## 8. KUSTANNUKSET

### 8.1 Rakennuskustannukset, tavoitehintaa

18 700 000 € (alv 0%, KL 99), josta laajennusosan tavoitehintaa on 13 700 000 €, alv 0% ja tilamuutosten ja korjausten tavoitehintaa 5 000 000 €, alv 0%.

### 8.2 Käyttökustannusennuste

1 327 500 € (alv 0%)

### 8.3 Ensikertaisen kalustamisen ja varustamisen kustannukset

584 000 € (alv 0%)

## 9. RAHOITUS, TOTEUTUS JA AIKATAULU

Määrärahavaraus investointiohjelmassa: Taloussuunnitelma 18-21.

Aikataulu: toteutussuunnitelmat valmiit 10/2019, rakentaminen 3/2020 – 6/2021, käyttöönotto 8/2020.

## 10. RISKIT JA MITEN NIIHIN VARAUDUTAAN

### 10.1 Normaalit riskit

Normaalit rakentamisen aikaiset riskit.

Kulku asuinrakennukseen ja käytössä oleviin koulutiloihin rakentamisen aikana.

### 10.2 Kaavamuutos

Viitesuunnitelmien toteuttaminen ei edellytä kaavamuutosta.

### 10.3 Aikataulu

Mahdollisen vaiheistuksen ja/tai väistötilojen aikatauluttaminen.

### 10.4 Kustannus

Tarkemmissa kuntokartoituksissa ja rakenneavauksissa syksyllä 2018 tai myöhemmin mahdollisesti ilmenevät riskirakenteet tai kosteusvauriot.

### 10.5 Maaperä

Tontin lounaisnurkan luiskauksien/täytön stabiliteetti.

## 11. TYÖRYHMÄ

Ryhmän jäsenet

### Sivistystoimen toimiala:

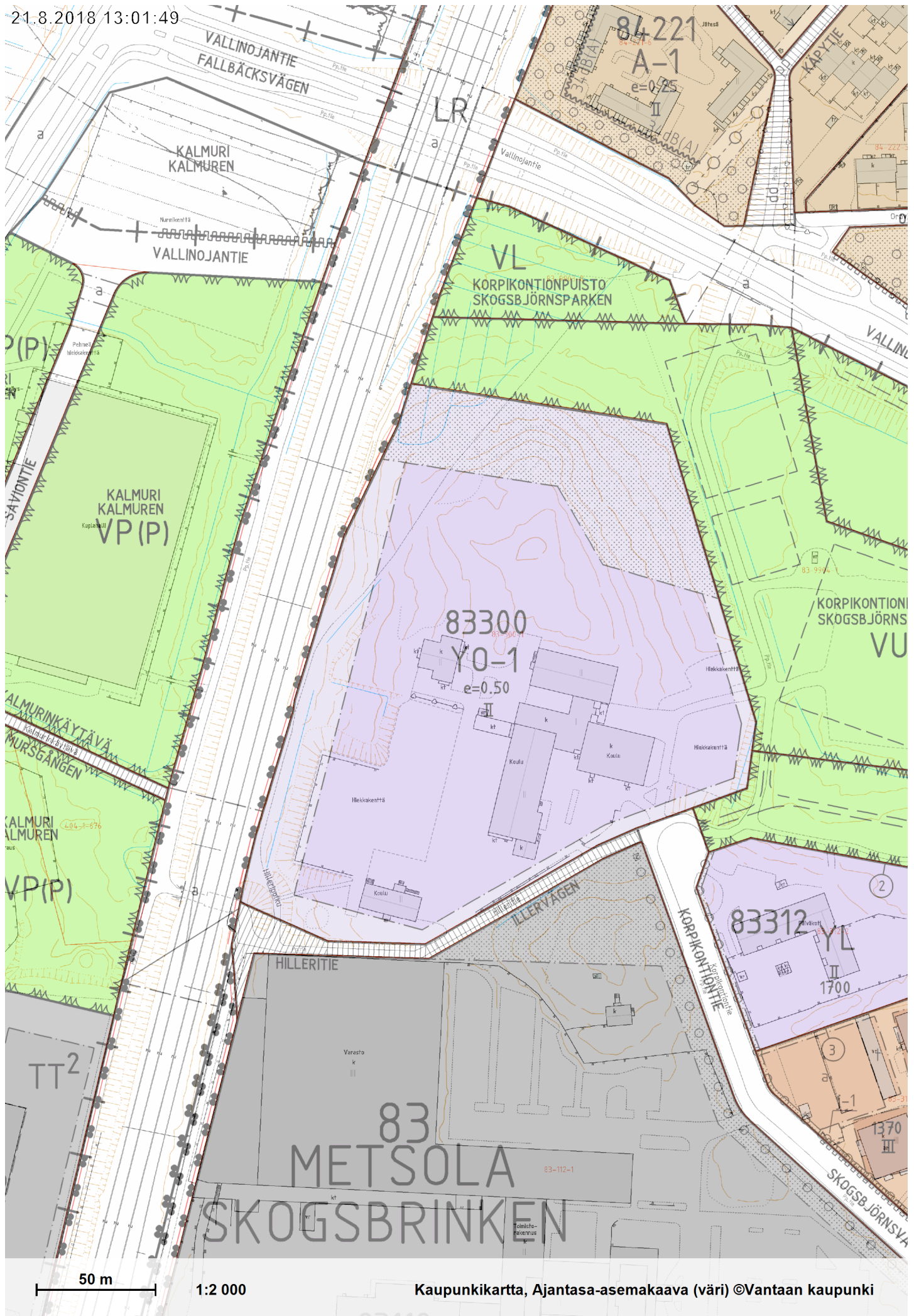
- Laura Malinen, strategia-asiantuntija
- Merja Kuokka, rehtori, aluepäällikkö
- Jukka Mölsä, työsuojeluvaltuutettu
- Leena Rusanen, liikuntapäällikkö

### Maankäytön, rakentamisen ja ympäristön toimiala:

- Riitta Miettinen, Rakennuttaja-arkkitehti, hankesuunnittelun ohjaaja, suunnitteluryhmän vetäjä
- Katri Olli, Rakenneinsinööri, hs-vaiheen työturvallisuuskoordinaattori
- Yrjö Jaakkola, Sähköinsinööri
- Ari Hällström, LVI-insinööri
- Tuula Raulo, Kustannusinsinööri
- Anne Valkeapää, Puhtauspalvelut, suunnittelija
- Tarja Aaltola, Keittiöasiantuntija
- Marika Suotula, Pihavastaava

Siren Arkkitehdit Oy

- Marja-Riitta Elomaa, arkkitehti SAFA, pääsuunnittelija,  
hankesuunnitelman laatija



YM 12.10.1987

Kaava-alueen n:o 830200  
Pohjakarttalehtien nro 94/59-60

Vantaan kaupunki

**METSOLA 1**

Asemakaava

83. kaupunginosa, Metsola

Kortteli 83300 sekä virkistys-,  
katu- ja liikennealueita.

1:2000

## ALUEVARAUSMERKINNÄT

--- 3 metriä sen kaava-alueen ulkopuolella oleva viiva, jota vahvistaminen koskee.

**YO-1** Opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialue.

Korttelialueelle saa rakentaa myös asuntoja ja terveydenhuoltoa palvelevia tiloja.

**VU** Urheilu- ja virkistyspalvelualue.

**LR** Rautatiealue.

## MUUT MERKINNÄT

+ Kaupungin tai kaupunginosan raja.

— Korttelin, korttelinosan ja alueen raja.

— Eri kaavamääräysten alaisten alueenosien välinen raja.

— Ohjeellinen rakennuksen, ajoneuvoliikenteelle varatun katu- tai liikennealueen osan, jalankulkutien, pallo- tai leikkikentän sekä tontilla olevan autopaikan raja.

\*—\* Risti merkinnän päällä osoittaa merkinnän poistamista.

**83** Kaupunginosa numero.

**METS** Kaupunginosa nimi.

**83300** Korttelin numero.

KORPIKONTION Kadun, katuaukion, torin tai puiston nimi.

II Roomalainen numero osoittaa rakennusten, rakennuksen tai sen osan suurimman sallitun kerrosluvun.

e=0.5 Tehokkuusluku eli kerrosalan suhde tontin pinta-alaan.

Rakennusala.

Istutettava alueenosa.

Jalankululle varattu katu.

## YLEISMÄÄRÄYKSIÄ

## AUTOPAIKAT

Autopaikkojen vähimmäismäärät:

|                                                         |                            |
|---------------------------------------------------------|----------------------------|
| Asunnot                                                 | 1 autopaikka/asunto        |
| Opetus- ja sosiaalista toimintaa palvelevat rakennukset | 1 autopaikka/2 työhuonetta |

Vantaa 20.3.1985

VANTAAN KAUPUNGIN KAAVOITUS- JA KIINTEISTÖVIRASTO  
kaavoitusosasto*Liisa Harju*  
Liisa Harju  
kaavoitusarkkitehti vs.

Pohjakartta täyttää kaavoitusmittausasetuksen 493/82 vaatimukset. Kartoituksen on suorittanut vuosina 1967-1968 Oy Kunnallistekniikka Ab. Vantaan kaupungin mittausosasto on täydentänyt pohjakarttaa.

Vantaalla 10.6.1987

VANTAAN KAUPUNGIN KAAVOITUS- JA KIINTEISTÖVIRASTO  
mittausosasto*Timo Velling*  
Timo Velling  
kaupungingeodeetti vs.

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa 15/6 1987

Vahvistettu ympäristöministeriössä 12/10 1987

830200

Vanda stad

**SKOGSBRINKEN 1**

Stadsplan

83 stadsdelen, Skogsbrinken

Kvarteret 83300 samt rek-  
reations-, gatu- och trafikom-  
råden.

1:2000

## BETECKNINGAR FÖR OMRÅDESRESERVERINGAR

Linje 3 meter utanför det planeområde som fastställelsen gäller.

Kvartersområde för byggnader för undervisningsverksamhet.

På kvartersområdet får även byggas bostäder samt utrymmen för hälsovårdens behov.

Område för idrotts- och rekreatiionsanläggningar.

Järnvägsområde.

## ÖVRIGA BETECKNINGAR

Stadens eller stadsdelsgräns.

Kvarters-, kvartersdels- och områdesgräns.

Gräns mellan områdesdelar för vilka skilda planebestämmelser är gällande.

Riktgivande gräns för byggnad, för motorfordonstrafik reserverad del av gatu- eller trafikområde, för gångväg, boll- eller lekplan samt för bilplats på tomten.

Kryss på beteckningen anger att beteckningen slopas.

Stadsdelsnummer.

Stadsdelens namn.

Kvartersnummer.

Namn på gata, öppen plats, torg eller park.

Romersk siffra anger största tillåtna antal våningar i byggnader, byggnad eller del därav.

Exploateringstal, dvs. förhållandet mellan våningsytan och tomtens yta.

Byggnadsyta.

Del av område som bör planteras.

För gångtrafik reserverad gata.

## ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

## BILPLATSER

Minimiantalet bilplatser:

|                                                    |                        |
|----------------------------------------------------|------------------------|
| Bostäder                                           | 1 bilplats/bostad      |
| Byggnader för undervisnings- och social verksamhet | 1 bilplats/2 arbetsrum |

Vanda den 20.3.1985

VANDA STADS PLANE- OCH FASTIGHETSVERK  
planeavdelningen*Liisa Harju*  
Liisa Harju  
planearkitekt tf.

Baskartan fyller de anspråk som författningen 493/82 kräver. Kartläggningen har under åren 1967-1968 utförts av Oy Kunnallistekniikka Ab. Vanda stads mättningsavdelningen har kompletterat baskartan.

Vanda den 10.6.1987

VANDA STADS PLANE- OCH FASTIGHETSVERK  
mättningsavdelningen*Timo Velling*  
Timo Velling  
stadsgeodet tf.

Godkänd av stadsfullmäktige 15/6 1987

Fastställd av miljöministeriet 12/10 1987

**LEPPÄKORVEN KOULUN LAAJENNUS JA**  
**TILAMUUTOKSET**

Laajuustiedot :

|               |        |      |
|---------------|--------|------|
| bruttoala     | 9 000  | brm2 |
| hyötyala      | 5 873  | hym2 |
| tilavuus      | 37 000 | rm3  |
| tehokkuusluku | 1,53   |      |

| Rakennuskustannukset                  |           | Yht.€      | €/brm2   | €/hym2   | €/rm3  |
|---------------------------------------|-----------|------------|----------|----------|--------|
| <u>Rakennuttajan kulut</u>            |           |            |          |          |        |
| suunnittelu                           | 820 000   |            |          |          |        |
| rakennuttaminen                       | 780 000   |            |          |          |        |
| liittymismaksut                       | 122 000   | 1 722 000  | 191,33   | 293,21   | 46,54  |
| <u>Rakennustekniset työt</u>          |           |            |          |          |        |
| rakennusteknilliset työt              |           | 12 890 000 | 1 432,22 | 2 194,79 | 348,38 |
| <u>LVI-työt</u>                       |           |            |          |          |        |
| LVV-työt                              | 674 000   |            |          |          |        |
| IV-työt                               | 1 028 000 |            |          |          |        |
| Säätölaitteet                         | 98 000    | 1 800 000  | 200,00   | 306,49   | 48,65  |
| <u>Sähkötyöt</u>                      |           | 1 240 000  | 137,78   | 211,14   | 33,51  |
| <u>Erillishankinnat</u>               |           | 42 000     | 4,67     | 7,15     | 1,14   |
| -rikosilmoitus- ja videovalvontajärj. |           |            |          |          |        |
| <b>Muutos- ja lisätyövaraus</b>       |           | 1 006 000  | 111,78   | 171,29   | 27,19  |
| <b>KUSTANNUSENNUSTE (alv 0%)</b>      |           | 18 700 000 | 2 077,78 | 3 184,06 | 505,41 |
| <b>KUSTANNUSENNUSTE (ALV 24%)</b>     |           | 23 188 000 | 2 576,44 | 3 948,24 | 626,70 |

**Hintataso KL 99 ( 9-18 )**

|                                              |              |
|----------------------------------------------|--------------|
| Laajennusosan (4200 brm2) kustannukset yht.  | 13 700 000 € |
| Tilamuutokset ym.korjaukset (4800 brm2) yht. | 5 000 000 €  |

Hankevalmistelu 3.9.2018

Tuula Raulo  
Kustannusinsinööri

## **LEPPÄKORVEN YHTENÄISKOULUN PEDAGOGINEN SUUNNITELMA**

28.3. 2018

Ryhmän jäsenet:

Päivi Hasari

Laura Merenvainio

Tiina Luomanen

Janne Virtanen

Päivi

Vainionpää-Vastamäki

Leena Kammonen

Merja Pellikka

Riia-Maria Immonen

Kirsi Ropponen

Käpy Kärkkäinen

Johanna Lukkarinen

Kati Nirkkonen

## Sisällys

1. Pedagogisen suunnitteluryhmän tavoitteet ja toiminta
2. Arvot ja oppimiskäsitys
3. Opettajuus, aikuisuus ja menetelmät
4. Oppimisympäristö
  - 4.1 Toimintakulttuuri
  - 4.2 Koulu sydämenä, yhteistyökumppanit ja muut oppimispaikat
  - 4.3 Tilat
    - a. Yleistä tila-ajattelusta
    - b. Yleisen oppimisen tilat
    - c. Erityisvarustellut tilat
    - d. Muun työn tilat ja säilytysratkaisut
  - 4.4 Tilasijoittelu
  - 4.5 Puukoulu
  - 4.6 Piha-alueet
5. TVT ja oppimisteknologia
6. Koulupäivän rakenteen kuvaus
7. Muu kasvatuksellinen tuki
  - 7.1 Oppilashuolto
  - 7.2 Aamu- ja iltapäivätoiminta
  - 7.3 Kerhotoiminta

## LIITTEET:

- Liite 1 Koulupäivän kuvaus: 1. - 6. -luokkalainen Laura Leppäkorpi  
Liite 2 Koulupäivän kuvaus: 7. - 9. -luokkalainen Kalle Korsolainen  
Liite 3 Koulupäivän kuvaus: Leppäkorven yhtenäiskoulun 3. luokan opettajan päivä  
Liite 4 Koulupäivän kuvaus: Leppäkorven yhtenäiskoulun aineenopettajan päivä  
Liite 5 Oppilaiden osallisuus



## **1. Pedagogisen suunnitteluryhmän tavoitteet ja toiminta**

Leppäkorpeen tulee uusi yhtenäiskoulu. Koulu muodostuu nykyisestä Leppäkorven 1.-5.-luokkien alakoulusta sekä samoihin tiloihin siirtyvästä Korson 6.-9. -luokkien yläkoulusta. Leppäkorven koulun molemmat rakennukset saneerataan osaksi nykyaikaista koulukokonaisuutta. Lisäksi koulua laajennetaan tulevia yhtenäiskoulun tarpeita ajatellen. Uuden yhtenäiskoulun kaikkien oppimistilojen tulee olla muunneltavia ja monikäyttöisiä eri tilanteiden oppimisvaatimuksiin. Tilat tukevat eheän ja kiireettömän kouluarjen muotoutumista.

Leppäkorven uuden yhtenäiskoulun toteuttamista varten perustettiin pedagoginen suunnitteluryhmä molempien koulujen opettajista. Ryhmää johtaa Leppäkorven koulun rehtori Päivi Hasari. Pedagogisen suunnitteluryhmän tärkein tehtävä on huolehtia siitä, että Leppäkorven yhtenäiskoulun uudet ja nykyiset tilat mahdollistavat muuntojoustavat, monikäyttöiset ja uuden oppimisen mukaiset tilat. Pedagoginen suunnitelma tukee pedagogisesta näkökulmasta rakennushanketta ja kahden työyhteisön yhdistymistä ja ennakoi uuden toimintakulttuurin luomista.

Pedagoginen suunnitelma sisältää kuvauksen tulevan yhtenäiskoulun arvopohjasta ja keskeisistä toimintakulttuurin periaatteista sekä pedagogisista tilaratkaisuista.

Pedagoginen suunnitteluryhmä aloitti työskentelyn heti kun päätös tulevasta yhtenäiskoulusta oli tehty. Ryhmä on kokoontunut muutamia kertoja ja osallistanut molempien koulujen opettajia yhteisellä ideapajalla. Myös molempien koulujen oppilaita osallistettiin tulevan koulurakennuksen ideointiin. Osa ryhmän jäsenistä ja opettajista on käynyt tutustumassa uuden oppimisen mukaisiin koulurakennuksiin. Kaikilla opettajilla on ollut mahdollisuus kommentoida pedagogista suunnitelmaa.

## **2. Arvot ja oppimiskäsitys**

Leppäkorven yhtenäiskoulu sitoutuu Vantaan perusopetuksen arvoihin, joita ovat hyvinvointi, oppimisen ilo ja toisten kunnioitus.

Koulumme toimintakulttuuri perustuu oppimiskäsitykseen, jonka mukaan oppilas on aktiivinen toimija. Hän oppii asettamaan tavoitteita ja ratkaisemaan ongelmia sekä itsenäisesti että yhdessä muiden kanssa. Oppiminen tapahtuu vuorovaikutuksessa toisten oppilaiden, opettajien ja muiden aikuisten sekä eri yhteisöjen ja oppimisympäristöjen kanssa. Koulun tilat mahdollistavat opetussuunnitelman mukaisen työskentelyn ja erilaisia oppimista edistäviä pedagogisia ratkaisuja.

### 3. Opettajuus, aikuisuus ja menetelmät

Opettajan tehtävä on ohjata ja kannustaa opiskelijoita oppimiseen ja yhteisölliseen toimintatapaan. Opettaja ei ole enää tiedon ja taidon jakaja vaan oppimisen ohjaaja. Opettaja ei tee työtään yksin vaan yhdessä toisten aikuisten kanssa. Oppilaitten kanssa toimimisen lisäksi oleellinen osa opettajan työtä koostuu suunnittelutyöstä, palautteen antamisesta ja arviointityöstä sekä yhteydenpidosta huoltajiin.

Leppäkorven yhtenäiskoulussa kaikki talon aikuiset tunnistavat roolinsa kasvattajina ja esimerkkinä sekä toimivat arjessa tämän roolin mukaisesti. Leppäkorven yhtenäiskoulussa toimitaan yhteisöllisesti ja arjessa ja päätöksenteossa huomioidaan niin lasten kuin aikuistenkin näkökulmat.

Oppiminen on vuorovaikutusta, jossa opitaan toinen toisiltaan niin lapset aikuisilta kuin aikuiset lapsilta. Koulussa toimitaan luottamuksen kehän periaatteen mukaan. Oppilaisiin luotetaan ja kun he oppivat kantamaan vastuuta omasta oppimisestaan, annetaan heille enenevässä määrin vapautta omassa koulutyössään. Viime kädessä aikuinen kantaa vastuun turvallisuudesta ja opetussuunnitelman toteutumisesta.

Oppimista, koulunkäyntiä ja yhteisöllisyyttä tukeva toimintakulttuuri on lähikoulujen opetuksen järjestämisen perusta. Monipuolisten pedagogisten menetelmien ja oppimisympäristöjen hyödyntäminen ovat osa ennaltaehkäisevää toimintaa, samoin kuin sosiaalisia- ja tunnetaitoja tukevien menetelmien käyttäminen sekä joustavat opetusjärjestelyt. Yksittäisiä oppilaita ja oppilasryhmiä kannustetaan käyttämään juuri heidän oppimisestaan edistäviä työtapoja ja oppimisstrategioita.

Opettajat tukevat oppilasta eriyttäen tarvittaessa alas- tai ylöspäin. Tuen järjestäminen nivoutuu luontevaksi osaksi toimintaa. Koulurakennus tarjoaa mahdollisuuden pienempien ryhmien tai vaikka yksittäisen oppilaan rauhalliseen työskentelyyn. Opetuksessa huomioidaan se, että osa oppilaista tarvitsee jatkuvaa ja laajempaa tukea. Osa tarvitsee tukea jonkin tietyn oppiaineen tavoitteiden saavuttamisessa tai haasteelliseen elämäntilanteeseen. Tilojen tulee olla mahdollisimman muunneltavia ja erilaisia pitkäkestoisen tai lyhytaikaisen eriyttämisen tarpeita tukevia.

## 4. Oppimisympäristö

*Oppimisympäristöillä tarkoitetaan tiloja ja paikkoja sekä yhteisöjä ja toimintakäytäntöjä, joissa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristöön kuuluvat myös välineet, palvelut ja materiaalit, joita opiskelussa käytetään. Oppimisympäristöjen tulee tukea yksilön ja yhteisön kasvua, oppimista ja vuorovaikutusta. Kaikki yhteisön jäsenet vaikuttavat toiminnallaan oppimisympäristöihin. Hyvin toimivat oppimisympäristöt edistävät vuorovaikutusta, osallistumista ja yhteisöllistä tiedon rakentamista. Ne myös mahdollistavat aktiivisen yhteistyön koulun ulkopuolisten yhteisöjen tai asiantuntijoiden kanssa.*

*Oppimisympäristöjen kehittämisen tavoitteena on, että oppimisympäristöt muodostavat pedagogisesti monipuolisen ja joustavan kokonaisuuden. Kehittämisessä otetaan huomioon eri oppiaineiden erityistarpeet. Oppimisympäristöjen tulee tarjota mahdollisuuksia luoviin ratkaisuihin sekä asioiden tarkasteluun ja tutkimiseen eri näkökulmista. Lisäksi oppimisympäristöjen kehittämisessä ja valinnassa otetaan huomioon, että oppilaat oppivat uusia tietoja ja taitoja myös koulun ulkopuolella.*

*Opetussuunnitelman perusteet 2014, Oppimisympäristöt*

### 4.1. Toimintakulttuuri

Leppäkorven yhtenäiskoulussa tehdään yhdessä meidän koulua, jossa me-henki ja yhteisöllisyys näkyvät vahvana. Kaikki koulun aikuiset ja lapset kunnioittavat toinen toisiaan, koulun kulttuuria, omaisuutta, koulurakennusta ja yhteistä ympäristöä. Oppilaat ovat mukana luomassa koulun toimintakulttuuria ja päivittäistä arkea. Isompien luokkien tutorit ja kummit auttavat pienempiä. Oppilaat ovat mukana vaikuttamassa pienissä ja isoissa koulun asioissa, mm. oppilaskunnan hallituksessa, ympäristöryhmässä sekä kieli- ja kulttuuriryhmissä. Opettajat ja oppilaat luovat yhdessä koulun juhlat, tapahtumat ja teemapäivät, jotka rytmittävät kouluvuotta. Leppäkorven yhtenäiskoulu on liikkuva koulu, mikä näkyy koulun tilavarustelussa, oppitunneilla, välitunneilla sekä erilaisissa tempauksissa ja tapahtumissa.

Koulupäivä on kiireetön ja eheä sekä oppilaille että opettajille. Lukujärjestykset tukevat uutta oppimista sekä tehokasta tilan- ja ajankäyttöä. Koulupäivä on rytmitetty niin, että taukoja on riittävästi ja niitä varten on mielekästä tekemistä sekä sisä- että ulkotiloissa. Digitaaliset oppimisympäristöt ja toimintatavat ovat vahvasti mukana koulumme toiminnassa. Oppiminen ei rajoitu vain koulun seinien sisäpuolelle, vaan pihasuunnittelussa on otettu huomioon piha-alueiden opetuskäyttö ja langaton verkko ulottuu myös koulun seinien ulkopuolelle.

Leppäkorven koulussa toteutetaan vahvaa tiimi- ja parityöskentelyä. Uudessa oppimisympäristössä onnistutaan yhteistyöllä. Pyrkimyksemme on eheyttää opetusta mahdollisimman paljon ja päästä osittain pois oppiaineisiin sidotusta opetuksesta. Oppiaineiden opetusta suunnitellaan ja toteutetaan monialaisesti huomioiden oppilaiden ja opettajien erilaiset vahvuusalueet. Teemme yhteistyötä eri luokka-asteiden opettajien ja aineopettajien kesken. Oppilaat ja opettajat käyttävät kullekin oppiaineelle ominaisia,

monipuolisia menetelmiä ja työtapoja, jotka johtavat tavoitteiden mukaisten tietojen, taitojen ja valmiuksien oppimiseen.

Koulun ja huoltajien välillä tehdään vuorovaikutuksellista yhteistyötä koko koulupolun ajan. Tärkeä osa yhteistyötä on viestiminen koulun asioista ja vuorovaikutus. Koulu tarjoaa huoltajille mahdollisuuksia osallistua luontevilla tavoilla oman lapsen asioiden käsittelyyn ja koulutyötä koskeviin asioihin sekä yhteiseen suunnitteluun. Koulu kutsuu aktiivisesti huoltajia mukaan yhteistyöhön. Koulussamme edistetään ja tuetaan tavoitteellista yhteistyötä koulun ja huoltajien kesken. Tavoitteellisen yhteistyön lisäksi tarvitaan myös matalan kynnyksen keskustelutilanteita.

#### **4.2. Koulu sydämenä, yhteistyökumppanit ja muut oppimispaikat**

Leppäkorven yhtenäiskoulu tarjoaa eheän koulupolun korsolaislapsille. Tiloissa toimii peruskoulun lisäksi alueen harrastetoimintaa kuten alueen liikuntaseurojen iltakäyttöä. Koulurakennus on koulupäivän sydän. Sen lisäksi koulupäivän aikana hyödynnetään lähiympäristön mahdollisuuksia. Korso alueena tarjoaa erinomaiset mahdollisuudet kulttuuriin, liikuntaan, luonnossa retkeilyyn ja metsäopetukseen. Päärata mahdollistaa kulkuyhteydet ympäri pääkaupunkiseutua. Yhteistyökumppaneitamme ovat muun muassa lasten aamu- ja iltapäivätoiminta, Lumon monitoimikeskus, Vantaan kirjasto- ja kulttuuripalvelut, Nuorisotoimi ja seurakunnat.

#### **4.3. Tilat**

##### **a. Yleistä tila-ajattelusta**

Tavoitteena on järjestää laadukasta opetusta ja varmistaa jokaisen oppilaan ja työntekijän hyvinvointi ja turvallisuus kaikissa oppimistilanteissa. Hyvinvointia ja turvallisuutta edistävällä oppimisympäristöllä ennaltaehkäistään oppimisen, kasvun ja koulunkäynnin esteitä. Tilat ovat esteettisiä, ergonomisia, ekologisia arvoja korostavia ja esteettömiä. Tiloissa on taidetta, hyvä sisäilma, tarkoituksenmukainen valaistus ja luonnonvalo. Akustiikan huomioiminen on tärkeää kaikissa tiloissa. Se on edellytys rauhalliselle arjelle ja oppilaiden ja aikuisten hyvinvoinnille. Kaikissa koulun tiloissa liikutaan sisäjalkineilla kengättömän koulun periaatteen mukaisesti. Tämä näkyy tilaratkaisuissa, pintamateriaaleissa ja kalusteissa.

Tilat tukevat oppimiskäsitystä, jonka mukaan oppiminen on kokonaisvaltaista, kokemuksellista, kielellistä ja kehollista. Leppäkorven koulu on liikkuva koulu, joten tilojen toivotaan mahdollistavan liikunnan sisällyttämisen oppilaiden kouluarkeen. Tilat mahdollistavat yhteisöllisen ja kiireettömän koulu- ja työkulttuurin. Riittävän suuret ja tarkoituksenmukaiset varastot ja oppimateriaalien säilytystilat sekä opettajien muun työn tilat edesauttavat koulun viihtyvyyttä ja ovat edellytys tilojen monikäyttöisyydelle sekä iltapäivä- ja iltakäytölle. Koulussamme toimii useita oppilaita osallistavia ryhmiä (esim. oppilaskunnan

hallitus ja ympäristöryhmä). Näiden toiminnalle sekä oppilaiden kohtaamiselle koulupäivän aikana on varattu tiloja.

Koulussa toteutetaan metsäpedagogiikkaa, joten myös pihat ja lähimetsä ovat osa oppimisympäristöä. Metsäpedagogiikkaa toteutetaan säännöllisesti metsässä. Metsä oppimisympäristönä mahdollistaa tutkimisen, leikkimisen, oppimisen, liikkumisen ja rentoutumisen. Oppiminen on tutkivaa, ihmettelevää ja oppilaslähtöistä ja siinä yhdistyvät luontevasti useiden oppiaineiden sisällöt ja tavoitteet.

Koska tilat suunnitellaan monenlaisiin käyttötarkoituksiin, se tulee myös huomioida kalusteratkaisuissa. Kalustevalinnoissa tulee ottaa huomioon, minkälaisiin toimintoihin niitä käytetään (esimerkiksi yksilötyö, ryhmätyö, keskustelu, esittäminen). Tärkeää on myös kiinnittää huomiota esimerkiksi seuraaviin ominaisuuksiin: liikkuvuus, säädettävyyden, puhdistettavuus, pinottavuus, ryhmiteltävyys, akustiikka ja kestävyys. Kalusteiden ja pintojen värivalinnoilla on suuri merkitys viihtyvyyden kannalta.

Oppimisen tilat jakautuvat yleisen oppimisen tiloihin ja erityisvarusteltuihin tiloihin. Sen lisäksi koulurakennuksessa on tiloja kohtaamiselle ja kokoontumiselle, sekä omia tiloja koulun aikuisille ja viihtyisät tilat oppilaitten käyttöön.

Tilojen suunnittelua ohjaa Vantaan perusopetuksen tilaohjelman periaatteet (17.3.2016).

## **b. Yleisen oppimisen tilat**

Yleisen oppimisen tiloissa opetus järjestetään joko ikäluokittain tai aineryhmittäin. Tilojen tulee riittää koko ikäluokalle tai aineryhmälle opettajineen. Yksittäinen yleisen oppimisen tila muodostaa oman ääni- ja toimintamaisemansa. Kuhunkin yleisen oppimisen tilaan on oma sisäänkäyntinsä säilytystiloihin ja lukittavine kaappeineen. Ulkovaatteille, kypärille ja kengille on tarkoituksenmukaiset säilytystilat.

Yleisen oppimisen tilassa on eri kokoisia oppimisen tiloja. Tilat ovat muuntojoustavia, tarkoituksenmukaisia ja monikäyttöisiä erilaisia tilojen käyttäjiä ajatellen. Tilat mahdollistavat monenlaiset oppimistilanteet. Samoissa tiloissa voi luontevasti tehdä ryhmitöitä, opiskella itsenäisesti ja työskennellä isona opetusryhmänä. Yleisen oppimisen tiloja voidaan muokata nopeasti ja helposti avattavien ja ääntä eristävien väliseinien avulla. Alakoululle tarkoitetuissa yleisen oppimisen tiloissa tarvitaan märkätila kuvataiteen työskentelylle. Yleisen oppimisen tiloihin toivotaan myös seinillä ja ovilla erotettavia tiloja n. 10-25 oppilaan ryhmille. Kussakin yleisen oppimisen tilassa on hyvät varastotilat ja suunnittelu- ja työskentelytilat aikuisille sekä eriyttämisen ja palaverikäyttöön tarkoitettu pienryhmätila.

### **c. Erityisvarustellut tilat**

Erityisvarusteltuja tiloja ovat mm. luonnontieteen laboratoriotilat, liikuntatilat, kirjasto, musiikki- käsityö-, kuvataide- ja kotitaloustilat. Tilat ovat kunkin oppiaineen tarpeiden mukaan toimivia. Erityisvarusteltuja tiloja on tarpeeksi, jotta myös alakoulun oppilaiden ko. oppiaineiden opetusta voidaan järjestää niissä.

Kuvataiteen ja käsityön tilat muodostavat suuren yhteisen oppimisympäristön, jossa eri tiloja ja välineistöä voidaan käyttää joustavasti oppiaineiden välillä. Erityistä huomiota toivotaan märkätilojen järkevään yhteiskäyttöön, kestäviin pintamateriaaleihin sekä riittäviin varastotiloihin. Tiloissa työskennellään paitsi perinteisten käsityön ja kuvataiteen tekniikoiden parissa myös uuden teknologian avulla.

Luonnontieteen laboratoriotiloja käytetään kemian, fysiikan ja biologian oppiaineissa. Laboratoriotiloista tulee olla kulku varastotilaan. Laboratoriotilat mahdollistavat yksilöllisen työskentelyn ja ryhmätyöskentelyn ja demonstroinnin. Laboratoriossa tutkitaan aineita ja ilmiöitä. Toiminnallinen laboratoriotyöskentely antaa pohjan teorian ymmärtämiselle.

Musiikkitila varastoineen sijaitsee juhlatilan läheisyydessä turhien välineiden siirtelyiden välttämiseksi. Tila on hyvin akustoitua ja se muuntautuu sekä isojen oppilasryhmien bändi- ja kuorotoimintaan että muutamien oppilaiden ryhmien studio- ja videotyöskentelyyn.

Korson koulun lakkauttamisen myötä alueen liikuntasalit vähenevät kahdella. Yhtenäiskouluun toivotaan Leppäkorven nykyisen liikuntasalin päivittämistä ja uuden, suuren salin rakentamista. Liikuntatilojen suunnittelussa on huomioitava toimivat säilytysratkaisut, suihkutilat ja erityisesti pintamateriaalit. Liikuntasalien tekniikka on nykyaikaista ja niissä voidaan järjestää monenlaisia juhla- ja teematapahtumia. Liikuntasaleissa tulee olla puulattia.

Kotitalouden opetuksen tilat ovat avarat, käytännölliset ja helppohoitoiset. Kotitaloustiloilla on yhteiset varastot ja liikkuminen tilojen välillä on sujuvaa. Tilat sopivat sekä oppilasryhmien että iltakäyttäjien tarpeisiin.

### **d. Muun työn tilat ja säilytysratkaisut**

Koko koulun henkilökunnalla on yhteinen kasvatustehtävä. Yhtenäiskoulun toimivuutta ajatellen taukotilojen tulee olla yhteisiä kaikille koulun aikuisille. Taukotila on koulussa keskeisellä paikalla ja sinne on helppo tulla. Taukotila on esteettinen ja tarjoaa mahdollisuuden kiireettömiin kohtaamisiin.

Taukotilassa on lukittavat kaapit henkilöstölle, sosiaalityötilat vaatteiden vaihtoa ja peseytymistä varten sekä keittiö- ja ruokailutilat.

Henkilöstön tilojen yhteydessä on myös palaverityöskentelyyn tarkoitettuja äänieristettyjä tiloja sekä hiljaisen työskentelyn tiloja.

Aamu- ja iltapäivätoiminta sekä opistojen, seurojen ja kerhojen toiminta tulee huomioida tilaratkaisuissa.

#### **4.4. Tilasijoittelu**

Koulussa on yleisten oppimistilojen omien sisäänkäyntien lisäksi yksi selkeä pääsisäänkäynti. Pääsisäänkäynti johtaa aulaan, jossa kouluun tulija kohtaa koulun vartija-vahtimestarin.

Koulun nykyinen ruokala ja keittiö eivät ole muunnettavissa yhtenäiskoulun tarpeisiin. Tila on suljettu ja matala eikä tule toimimaan koulun keskiönä, jota voisi ruokailun lisäksi käyttää monikäyttöisesti. Uusi ruokala, liikuntasali ja näyttämö (draama, musiikki) ovat keskeisellä paikalla ja niistä saa tarvittaessa yhden suuren tilan. Ruokalan rauhallisuus, monikäyttöisyys ja avaruus tekevät siitä talon sydämen, joka mahdollistaa monenlaiset kohtaamiset. Tilaa käytetään juhlissa katsomona, kokous-, koulutus- ja opetustilana. Tila on varustettu ajanmukaisella tekniikalla ja hyvällä akustiikalla. Tila on jaettavissa pienempiin osiin.

Varastotilat ja opetuksen suunnittelutilat sijaitsevat opetustilojen yhteydessä. Kaikki Leppäkorven koulun varastot ja säilytystilat sijaitsevat siten, että välineet ja materiaalit ovat helposti saatavilla ja tarkoituksenmukaisilla paikoilla.

Koulun johdon ja hallinnon tilat sijaitsevat henkilöstön taukotilojen läheisyydessä.

Oppilashuollon tilojen suunnittelussa huomioidaan tarve kouluterveydenhuollolle, psykologille ja kuraattorille sekä oppilaanohjauksen tarvitsemat työtilat. Oppilashuollon tilojen on oltava helposti saavutettavissa, mutta myös oppilaan yksityisyys on huomioitava. Oppilashuollon tilojen on hyvä sijaita opettajien taukotilojen läheisyydessä yhteistyön helpottamiseksi.

Nykyisen ruokalan ja keittiön tiloihin voidaan suunnitella taiteen ja käsityön opetustiloja jatkeeksi nykyisille teknisen työn tiloille. Tämä mahdollistaa käsityön opettamisen monimateriaalisesti, mikä on uuden opetussuunnitelman toteuttamisen edellytys. Kuvaamataidon opetustilat on järkevä sijoittaa käsityön opetustilojen yhteyteen.

Laboratoriotilat ja kirjastotilat sijaitsevat yleisen oppimisen tilojen läheisyydessä, jotta suomen kielen ryhmien on helppo siirtyä yleisen oppimisen tiloista kirjastoon ja biologian ryhmien on helppo siirtyä laboratoriotiloihin. Kemian ja fysiikan ryhmät opiskelevat pääsääntöisesti laboratoriotiloissa, joiden välittömässä läheisyydessä on yleisen oppimisen tiloja esimerkiksi matematiikan ryhmien opiskelutiloiksi.

Kotitalouden tilojen ja liikunnan tilojen ei ole välttämätöntä sijaita yleisen oppimisen tilojen yhteydessä.

Eri-ikäisten oppimistilat sijaitsevat limittäin, ja eri-ikäiset oppilaat kohtaavat päivittäin.

#### **4. 5. Puukoulu**

Pedagogisen suunnitelman työryhmä haluaa tuoda esiin ajatuksen, että rakennuksen koulukäytöstä luovuttaisiin kokonaan. Rakennus soveltuisi esim. iltapäiväkerhon toimintaan, yhdistysten käyttöön, harrastus- ja kerhotoimintaan tai aikuiskoulutustiloiksi.

Leppäkorven koulun pihapiirissä oleva puukoulurakennus on tunnelmallinen ja pidetty, mutta epäkäytännöllinen erillinen rakennus nykyisen opetussuunnitelman mukaiseen opetuskäyttöön. Sen tilaratkaisut eivät ole muunneltavia eivätkä tue koulun yhteisöllistä toimintakulttuuria. Tiloihin on haastava saada sijoitettua yhtä kokonaista luokka-astetta tai oppiaineryhmää, jotka nekin toimisivat muusta koulusta irrallaan.

Puukoulussa tilat ovat kahdessa kerroksessa, ulko-ovia on kolme, portaita kaksi, eri kokoisia ovellisia tiloja 9. Lisäksi puukoulussa on aula, varasto, neljä vessaa ja suihku.

Yläkerrassa tiloista kaksi on sellaisia, joihin mahtuu työskentelemään noin 24 ihmistä, kaksi pientilaa, joissa mahtuu työskentelemään n. 4-8 ihmistä ja kaksi minitilaa, jotka ovat täynnä jo kahdesta ihmisestä. Minitiloihin käynti on pientilojen läpi. Alakerrassa tiloista yksi on sellainen, johon mahtuu n. 24 ihmistä ja kaksi, joihin mahtuu noin 10-15 ihmistä ja oveton aula ja ovellinen varasto.

Opettajilta on kysytty ideoita puukoulun käyttöön. Tilaa on ehdotettu kielten tiloiksi ja taidetiloiksi.

#### **4. 6. Piha-alueet**

Pihalle on helppo tulla ja se on turvallinen ja viihtyisä. Välituntitoiminnan ja vapaa-ajan lisäksi se on myös oppimisympäristö. Oppilaiden ja henkilöstön kulkuneuvoille on suunniteltu turvalliset ja tarpeeksi suuret säilytyspaikat (pyörät, skootit, mopootot, autot) sähkötolppineen. Erityistä huomiota kiinnitetään saatto- ja tavararaliikenteen yhteensovittamiseen pihatoiminnan kanssa. Piha on jaettu pienten ja suurten oppilaiden alueiksi ja niissä on sekä katettua että kattamatonta tilaa. Piha kannustaa oppilaita liikkumaan ja pihalla on paljon tekemistä eri-ikäisille. Pihoilla pelataan pelejä, rentoudutaan erilaisissa pihakalusteissa ja kiipeillään. Pihalla voidaan järjestää tapahtumia, esimerkiksi ulkokonsertteja ja erilaisia kisoja.



## **5. TVT ja oppimisteknologia**

Oppimisteknologia mahdollistaa voimassa olevan opetussuunnitelman ja oppimiskäsityksen mukaisen työskentelyn. Opetus ja käytetyt oppimateriaalit suunnitellaan ja valitaan tarkoituksenmukaisesti. Digitaalinen materiaali toimii sujuvasti muun käytössä olevan materiaalin kanssa. Tilat soveltuvat sekä digitaaliseen työskentelyyn että perinteisempään työskentelyyn. Verkko toimii myös piha-alueilla, mahdollisesti myös lähimetsissä. Laitteet ja sovellukset on valittu mahdollisimman toimiviksi ja yhdenmukaisiksi. Opettajilla on käytössä tarkoituksenmukaiset laitteet ja sovellukset opetuksen suunnitteluun ja materiaalin tuottamiseen sekä arviointiin ja huoltajien kanssa yhteydenpitoon.

Koulussamme hyödynnetään ajanmukaisia teknologisia innovaatioita, kuten esimerkiksi 3D-tulostimia ja lataavia laskutiloja. Teknologia mahdollistaa myös esimerkiksi videomateriaalien katsomisen yhteisesti. Teknologia tukee eriyttämistä sekä oppilaan mahdollisuuksia oppia ja tuoda esiin oppimistaan yksilöllisesti eri tavoin. Teknologian käytössä huomioidaan päivitettävyyttä ja ergonomia, eikä aina tarvitse esimerkiksi työskennellä istuen. Myös valaistusratkaisujen on tuettava teknologian käyttöä. Huomioitavia asioita ovat muun muassa tilojen pimennettävyyttä ja häikäisyn esto.

Oppilaskäytössä on laitteita ja tiloja sekä tulostin oppituntien ulkopuolista työskentelyä varten. Näitä tiloja voi käyttää myös koulupäivän ulkopuolella esimerkiksi iltapäiväkerho tai muut tahot. Kaikissa koulun tiloissa, myös esimerkiksi ruokalassa ja liikuntasalissa, on riittävä opetusteknologinen varustus, joka palvelee tilojen monikäyttöisyyttä ja muunneltavuutta. Tiloissa on riittävästi laskutilaa ja latauspisteitä, ja tekniikka integroituu koulun tiloihin sujuvasti ja toimivasti. Langaton verkko toimii ongelmitta, laitteille on riittävästi latauspisteitä ja toimivat säilytystilat. Sekä omien että koulun laitteiden käyttäminen on vaivatonta.

## **6. Koulupäivän rakenteen kuvaus**

Koulupäivä on kiireetön ja eheä sekä oppilaille että opettajille. Lukujärjestykset tukevat uutta oppimista sekä tehokasta tilan- ja ajankäyttöä. Koulupäivä on rytmitetty niin, että taukoja on riittävästi ja niitä varten on mielekästä tekemistä sekä sisä- että ulkotiloissa. Ruokailu on tärkeä osa koulupäivää ja sillä on myös kasvatuksellinen merkitys.

Koulupäivän rakenne muodostuu osana yhteisöllistä valmentautumista Leppäkorven yhtenäiskoulun uuteen toimintakulttuuriin. Sitä täsmennetään sitä mukaan kuin toimintakulttuurin luominen etenee.

## **7. Muu kasvatuksellinen tuki**

### **7.1. Oppilashuolto**

Oppilaan koulunkäynnin tukemiseen osallistuu tiiviisti myös oppilashuollon henkilöstö. Oppilashuollon tilat ovat keskeisillä paikoilla ja näin ollen tuki on helposti saatavilla. Oppilashuollon henkilökunta jalkautuu luontevaksi osaksi kaikkien oppilaiden koulupäivää. Oppilashuollon henkilöstö on läsnä oppilaiden jokapäiväisessä koulunkäynnissä ja helposti tavoitettavissa myös välitunneilla ja opetuksen ulkopuolella.

### **7.2. Aamu- ja iltapäivätoiminta**

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävät yksityiset palveluntuottajat, järjestöt ja seurakunta. Koulupäivä ja iltapäivätoiminta muodostavat oppilaalle sujuvan jatkumon, jonka mahdollistaa koulun ja iltapäiväkerhon toimiva yhteistyö.

Koulun henkilöstö ja iltapäiväkerhon ohjaajat kohtaavat koulun arjessa. Koulun henkilöstö ja iltapäiväkerhonohjaajat keskustelevat koulun toimintakulttuurista, järjestyssäännöistä ja tila-asioista. Koulun henkilöstö konsultoi tarvittaessa iltapäiväkerhonohjaajia. Koulun ja iltapäiväkerhon toiminta pohjautuvat yhteiseen oppimiskäsitykseen ja arvopohjaan. Iltapäiväkerhossa oppilaiden ryhmäytymiseen kiinnitetään erityistä huomiota. Iltapäiväkerhossa tapahtuva oppilaiden ryhmäytyminen tukee koulutyötä.

### **7.3. Kerhotoiminta**

Vantaalla koulut voivat järjestää omien kerhojen lisäksi kerhoja yhteistyössä koulun ulkopuolisten toimijoiden kuten järjestöjen ja seurojen kanssa. Joustavilla kerhotoiminnan ratkaisuilla voidaan tukea oppilaiden päivän kokonaisuutta. Koulut kuvaavat kerhotoimintaansa vuosittain lukuvuosisuunnitelmassa.

## LIITE 1

### **Koulupäivän kuvaus: 1.-6.luokkalainen Laura Leppäkorpi**

Laura taluttaa pyöränsä koulun pihalla olevaan pyöräparkkiin. Kivaa, värikästä ja kutsuvan näköistä koulurakennusta on mukava lähestyä. Pihalla ja metsässä touhuaa jo joukko alakoululaisia koulukavereita. Osa kiipeilee isossa kiipeilytelineessä, toiset pelaavat pallopelejä, muutama kiertää juoksulenkkiä ja jotkut kokoontuvat penkkiryhmien ympärille. Hän on koulun wifin piirissä. Laura istahtaa penkille metsän reunaan viimeistelemään kännykällään opettajan antamaa sähköistä kotitehtävää.

Kouluisäntä tervehtii kouluun saapujia. Laura menee sisään koulurakennukseen oman luokka-asteen oppimisen tilojen ulko-ovesta. Hän jättää ulkovaatteensa ja ulkokenkänsä naulakkoihin ovensuuhun ja vie arvotavaransa lukolliseen lokeroonsa. Luokka-asteen oppimistilaan kokoontuu jo muitakin koulukavereita. Laura jättää reppunsa ulkopuolella olevaan reppuparkkiin.

Päivä alkaa 45 oppilaan, kahden opettajan ja avustajan kanssa yhteisessä aamupiirissä, jossa käydään läpi päivän kulku ja annetaan ohjeet ensimmäisen jakson työskentelylle. Opettajat jakavat oppilaat erilaisiin ryhmiin. Ryhmät työskentelevät oppimistilan eri osissa. Aikuiset opastavat ja ohjaavat. Laura aloittaa ensimmäisen 90 minuutin työskentelyjakson opettajan ohjaamalla oppimishetkellä ja työskentelee myöhemmin sekä pöytien ääressä että oppimistilassa olevassa pesässä. Hän hyödyntää työskentelyjakson aikana myös omaa kannettavaa tietokonettaan.

Välitunnilla Laura lataa puhelimensa kuntopyörällä, johon saa liitettyä puhelimen latausta varten. Lisäksi hän leikkii välitunnilla pienempien kummioppilaiden kanssa. Seuraavan oppituntijakson aluksi Laura osallistuu oppilasvaltuuston kokoukseen, jossa ideoidaan koulun hyvinvointipäivää.

Koulupäivän päätyttyä Laura jää luokkakaveriensa kanssa ryhmätyötilaan tekemään kotitehtäväksi saatua ryhmätehtävää. Sen jälkeen hän ostaa välipalan koulun ruokalasta, syö sen ja lepäilee hetken läksyjä silmäillen. Kavereiden kanssa on mukava jutustella ennen pelikerhon alkamista. Pelikerhoa tulee koulun tiloihin ohjaamaan urheiluseuran ohjaaja.

## LIITE 2

### **Koulupäivän kuvaus: 7.-9. luokkalainen Kalle Korsolainen**

Kalle kaartaa koulun mopoparkkiinsa ja suuntaa 9. luokkalaisten sisäänkäynnistä sisälle kouluun. Heti sisään tultuaan Kalle aukaisee kaappinsa oven sähkölukon ja jättää kengät, mopokypärän ja ulkovaatteensa kaappiinsa. Lähtiessään Kalle nappaa kaapista mukaan päivän työvälineet.

Aamulla opiskelu alkaa yleisessä oppimistilassa, jossa Kallella on suomen kielen tunti. Tunnilla on 50 oppilasta ja 3 opettajaa. Alkujohdannon jälkeen Kalle aloittaa työskentelyn kavereidensa kanssa vetäytyen tiimityöskentelytilaan. Työskentely on Kallesta mielenkiintoista ja hän saa apua kiertäviltä opettajilta sekä hän voi käydä kyselemässä opettajilta ja muilta oppilailta apua.

Välitunnilla Kalle menee ulos pelaamaan koripalloa pihalle, kunnes hän huomaa kaverinsa riippukeinuissa, ja suuntaa sinne itsekkin.

Välituntisummerin soitua Kalle suuntaa monialaiselle valinnaiskurssillensa, jossa hän työstää tänään projektia ajankohtaisen teeman parissa. Kalle on valinnut suuntaumisalakseen yhteisöllisyyden edistämisen ja hän suunnittelee yhteistyötä päiväkodin kanssa.

Ruokailu tapahtuu suuressa ja valoisassa tilassa, missä äänimaailma on hiljainen. Kalle tervehtii tuttua keittäjää. Kalle saa maittavaa ja terveellistä lähiruokaa. Kalle nauttii ruokailun kiireettömyydestä sekä kavereiden seurasta, koska Kallella ei ole tänään ruokailutilan siivousvuoroa. Alakoulusta tuttu opettaja Liisa käy tervehtimässä Kallea ja kyselemässä tulevan viikon tiedepajan vetämisestä 3. luokkalaisille.

Iltapäivän opetus alkaa yhdistetyssä taide- ja taitopajassa työstäen koulun yhteisen musiikkitapahtuman visuaalista ilmettä. Kallella on ryhmässä tiiminvetäjän tehtävä. Hänen ryhmässään työskentelee oppilaita eri luokka-asteilta. Opettajan lisäksi tunneilla on ohjausapuna visuaalisen alan ammattilainen, joka on luokkakaverin isä.

Välitunnilla Kalle rentoutuu yhteisissä tiloissa, jossa oppilailla on tapana kokoontua, ladata mobiililaitteitaan, lueskella, pelailla ja asioida oppilaskunnan kioskissa. Tänään paikalla on myös kaupungin nuorisotyöntekijät sekä koulun kuraattori järjestämässä tietokilpailua.

Viimeisellä oppitunnilla Kalle suuntaa yleisopetuksen tilaan. Kallea tukee se, että hän opiskelee 15 oppilaan ryhmässä kahden opettajan opastuksella. Tunnin päätteeksi Kalle tekee itsearviointin koulupäivästään sähköiseen järjestelmään.

Koulupäivän päättyessä Kalle vie välineensä kaappiinsa, ottaa kypäränsä ja päristelee rauhallisesti pihasta kotiin päin. Tänään Kalle ei jää koripallokerhoon, koska hän tänään pääsikin koulun tiloissa pidettävälle ylimääräiselle bassotunnille.

### LIITE 3

#### **Koulupäivän kuvaus: Leppäkorven yhtenäiskoulun 3. luokan opettajan päivä**

Opettaja Liisa saapuu töihin omalla autollaan. Hän jättää auton niille varatulle parkkialueelle. Koska on pakkasaamu, hän kiinnittää autonsa sähköpistokkeeseen. Liisa menee sisälle koulurakennukseen oman luokka-asteen oppimisen tilojen ulko-ovesta. Hän avaa oven sähköisellä avaimella ja kirjautuu koulun järjestelmiin. Hän jättää ulkovaatteensa ja ulkokenkensä naulakkoihin ja vie arvotavaransa lukolliseen lokeroonsa. Luokka-asteen oppimisen tilojen taukotilasta leijailee kahvin tuoksu. Yksi neljästä luokka-astetiimin opettajasta sekä koulunkäyntiavustajat ovat tulleet jo töihin ja kahvittelevat yhdessä ennen oppilaiden saapumista. Kahvittelun lomassa opettajat alkavat valmistella ensimmäistä oppituntia. Liisa katsoo henkilökohtaiselta läppärililtään Wilmasta mahdolliset tärkeät viestit ja poissaoloilmoitukset.

Pian kello soi ja kutsuu lapset ensimmäiselle 90 minuutin mittaiselle oppitunnille. Lapset saapuvat oppimistilaan kenkäeteisen ja vaatesäilytyksen kautta. He jättävät reppuparkkiin, joka sijaitsee oppimistilan ulkopuolella.

Päivä alkaa 45 oppilaan, kahden opettajan ja avustajan kanssa yhteisessä aamupiirissä, jossa käydään läpi päivän kulku ja annetaan ohjeet ensimmäisen tunnin työskentelylle. Opettajat jakavat oppilaat erilaisiin ryhmiin. Ryhmät työskentelevät oppimistilan eri osissa. Aikuiset opastavat ja ohjaavat. Oppitunnin sisällä annetaan erityistä tukea oppimistilan sisällä olevassa pienryhmätilassa.

Oppitunnin jälkeen oppilaat menevät ulos puolen tunnin välitunnille. Opettaja siirtyy lasten mukana valvomaan välitunnin alkuosaa. Koulun 7. luokan oppilaat tulevat leikittämään pienempiä välitunnin ajaksi. Opettajan valvonta kestää 15 minuuttia minkä jälkeen opettaja siirtyy oman luokka-asteensa oppimistilan kautta sisälle ja kävelee henkilökunnan tiloihin. Siellä hän tapaa kollegoita muilta luokka-asteilta. Hän ehtii ideoida yhteistunteja aineenopettajan kanssa.

Aamupäivän toisella oppitunnilla on paikalla kaikki luokka-asteen oppilaat ja opettajat (n. 100 oppilasta, 4 luokanopettajaa, laaja-alainen erityisopettaja sekä koulunkäyntiavustajat. Oppitunnin lomassa lapset käyvät joustavasti ruokailemassa opettajiensa johdolla ja palaavat itsenäisesti opetustiloihin jatkamaan työskentelyä.

Oppilaiden päivä päättyy klo 12 yhteiseen hetkeen oppimisen tilan keskiössä. Opettaja ehtii hengähtää hetken ennen siirtymistään kuvataiteen oppimisen tiloihin. Kaksi viimeistä oppituntia opettaja opettaa 7. luokkien oppilaille kuvataidetta yhdessä aineenopettajan kanssa.

Kuvataidetuntien päätyttyä opettaja siirtyy takaisin oman luokka-asteen oppimisen tiloihin. Muut luokka-astetiimien opettajat ovat jo paikalla. Opettajat suunnittelevat seuraavan viikon oppimisen sisällöt sekä aloittavat projektin, johon he valmistelevat materiaalia. Opettajan päivä päättyy n. klo 16 ja hän lähtee omalla autollaan kohti kotia.

## LIITE 4

### **Koulupäivän kuvaus: Leppäkorven yhtenäiskoulun aineenopettajan päivä**

Opettaja Kuura saapuu aamulla kävelen koulualueelle ja tapaa kollegansa koulun kuntosalilla. Opettajien suihku- ja pukeutumistilojen kautta hän siirtyy oman oppiaineensa aamupalaveriin ja aamupuurolle, jonka koulun keittiö on valmistanut. Aamupalaverissa Kuura jakaa oppiaineensa materiaalia ja sopii työn jakamisesta yhteisiin oppimistuokioihin. Palaverin jälkeen Kuura katsoo työparinsa kanssa oppilaiden itsearviointeja ja he antavat yhdessä palautetta työskentelytaidoista oppilaille.

Kuuran päivän ensimmäinen opetustuokio alkaa opetettavan ilmiön esittelyllä yhdessä työparin kanssa. Ilmapiiri on keskustelevala ja avoin kysymyksille, joten opettajat päättävätkin siirtää opetuksen painopistettä oppilaiden kysymyksiin pohjautuviksi. Oppilaat hajaantuvat valoisien ja monimuotoisten oppimistilojen eri osiin ja opettajat kiertelivät ohjaamassa heitä. Oppitunnin päätteeksi kokoonnutaan yhteistilaan jakamaan kokemukset ja oppimistulokset.

Välitunnilla Kuuralla on valvontavuoro ja hän pelaa oppilaiden kanssa koripalloa koulun piha-alueella. Kuura ruokailee rauhallisessa ruokalassa ja suuntaa opettajien työskentelytilaan. Hän noutaa tarvittavat työskentelyvälineet lukollisesta säilytystilasta ja valitsee työskentelytilan maisemaikkunan äärestä. Puhelut hän hoitaa äänieristetyssä tilassa. Kuura saa hoidettua työtehtävät keskeytyksettä ja tehokkaasti, joten hänelle jää aikaa vielä mennä opettajantilaan, juoda hetki teetä ja vaihtaa sohvilla istuen kuulumisia kollegojen kanssa.

Kuuran iltapäivän tunnrit alkavat 20 oppilaan kanssa pienemmässä oppimistilassa. Tänä oppitunnilla tehdään tehtäviä, jotka oppilaat ovat valinneet oman oppimispolkunsa mukaisesti. Muutama ryhmän oppilas työskentelee avustajan kanssa. Kuura rohkaisee osaa oppilaista etenemään korkeampiin ajattelutaitoja vaativiin tehtäviin ja osan kanssa Kuura yhdessä paneutuu perustehtäviin.

Välituntitauon jälkeen Kuuralla alkaa monialainen valinnaiskurssi yhdessä taide- ja taitoaineiden opettajien sekä luokanopettajan kanssa. He ohjaavat yhdessä oppilasryhmiä eri luokkatasoilta suunnittelemaan koulun juhlaa. Mukana on myös keittiöhenkilökuntaa pohtimassa juhlan teemaan sopivaa ruokailua. Opettajat ja oppilaat jakaantuvat eri tiloihin työstimään vastuualueitaan. Tuntien päätteeksi koko ryhmä sopii seuraavista aikatauluista ja tavoitteista. Kuura käy vielä lyhyen koonnin läpi kollegojen kanssa.

Päivän päätteeksi Kuura menee vielä opettajaintilaan kohtaamaan muita opettajia, vie työvälineensä omaan kaappiin ja suuntaa julkisilla kulkuneuvoilla kohti kotia.

## LIITE 5

### Oppilaiden osallisuus pedagogisen suunnitelman laatimisessa

Korson koulussa helmikuun 2018 alussa 6. ja 8.luokkalaiset ideoivat monialaisissa oppimiskokonaisuuksissa sitä, miten esitellä nykyistä kouluaan ulkopuoliselle ja millainen tulevaisuuden koulu voisi olla. Pedagogisen suunnittelun ryhmä kävi läpi oppilaiden tuotoksia. 6. luokat olivat miettineet, mitä esitellä ulkomaisille oppilaille Korson koulusta. Esille nousivat tilojen värikkyys ja puhtaus sekä erilaisina tiloina kirjasto, uimahalli ja guruluokka. 8. luokkalaiset miettivät, millainen olisi Korson koulu vuonna 2030.

Korson koulun oppilaskunnan hallitus vieraili Hämeenkylässä koulussa 25.1.2018. Kaksi Korson koulun kuudesluokkalaista oppilaskunnan hallituksen jäsentä kävi 8.2.2018 kertomassa pedagogisen suunnittelun ryhmälle omia näkemyksiään. He olivat pitäneet Hämeenkylässä koulun kengättömyydestä, kokolattiamatoista ja avarista ikkunanäkymistä.

Leppäkorvessa oppilaskunnan hallitus Majakka toteutti oppilaiden kuulemisen omalla koululla. Videoiden ja valokuvien avulla uudenlaisia oppimisen tiloja esiteltiin kaikille koulun oppilaille. Tämä toimi keskustelunavauksena luokissa. Jokaisessa luokassa käytiin tämän jälkeen keskustelua siitä, millaisen koulun oppilaat haluaisivat. Luokilta pyydettiin jonkinlaista tuotosta ideoistaan ja ajatuksistaan. Tuotokset olivat ajatuskarttoja, piirustuksia, postereita, kirjoitelmia ja yksi haastatteluvideo. Nykyisiä (lv. 2017-18) neljäsluokkalaista myös haastateltiin tarkemmin, koska he ovat ensimmäisiä uuden yhtenäiskoulun oppilaita. Luokkien opettajat keräsivät oppilaiden ideoita ja ajatuksia kirjoittamisen avulla.

Yhteenveto yläkoululaisten ja alakoululaisten ajatuksista:

- yksi yhteinen koulurakennus
- isoja tiloja, joissa on vapaus viettää aikaa ja liikkua myös sisällä
- kirjasto on tärkeä
- vapaus liikkua sekä käyttää koneita ja tiloja ilman opettajan lupaa
- valinnanmahdollisuuksia oppilaille (lukujärjestys, kielivalinnat, valinnaisaineet, ajankäyttö, kurssien etenemisnopeus)
- lukkokaapit kaikille
- sukkakoulu ja hyvät säilytystilat ulkokengille ja vaatteille
- pehmeitä materiaaleja, säkkituoleja ja sohvia
- isoja liikuteltavia pöytiä, monipuolisia pöytäryhmiä ja seisomatyön mahdollistavia pöytiä
- ulkotilat mahdollistavat monipuolisen tekemisen ja liikkumisen: metsä, lenkkipolku koulun alueelle, niitty, penkkejä, ulkoluokka, kivirinki, ISOJA kiipeilytelineitä, pelikenttä, tekonurmi, eläimiä
- värikkäitä tiloja
- oman oppimistilan lisäksi yhteisiä oleskelutiloja
- tilojen ja välineiden tulee mahdollistaa monipuolinen työskentely: toiminnallisuus, touhuaminen ja oppiminen olisi kivaa monenlaisissa oppimispaikoissa



- oppimateriaalit olisivat monipuolisia (kirjoja, sähköisiä, toiminnallisia)
- ruokailu olisi miellyttävä hetki jossa tarjottaisiin tasokasta ja hyvää ruokaa
- mahdollisesti välipala-automaatteja oppilaiden käyttöön
- kahvila tai kiosk
- liukuportaat
- ulkonäöltään kiva ja kutsuva koulu

## Liite 6: Rakennetekninen selvitys

### Nykyinen koulurakennus

Suurimmat rakenteelliset muutokset liittyvät keittiön muutostöihin, hissien ja uuden iv-kuilun rakentamiseen. Muutokset kantavissa rakenteissa ovat vähäisiä. Lähinnä uusia reikiä ja niiden tukirakenteita.

Korjaustoimenpiteet sisäilmatutkimuksen 17.8.2018 (A-Insinöörit) mukaan.

### Vanha osa, rakennettu 1955

- Ryömintätilassa on maanpinnalla kosteutta ja hieman rakennusjätettä. Kosteuden syys tulee selvittää ja rakennusjätteet tulee poistaa. Kaikki epätiivit LVIS-läpiviennit ympäröiviin tiloihin tulee tiivistää.
- Alemmassa kellarikerroksessa (-1 K) on vanhoja mikrobivaurioita. Ilmayhteydet yläpuoliseen kellarikerrokseen (OK) tulee estää.
- Maanvaraisissa alapohjissa on poikkeavaa kosteutta. Kosteus on aiheuttanut muovimattoihin mikrobiologisia tai kemiallisia vaurioita. Muovimatot tulee poistaa. Kiinteistössä on vanhoja huonokuntoisia puulattioita, joiden orgaaniset eristeet ovat mikrobivaurioituneet. Puulattiat tulee uusita.
- Kiinteistössä on kaksoislaattapalkistoja, joiden sisällä on mikrobivaurioitunutta muottilautaa mm. sosiaalityötilojen kohdalla. Rakennusaikaiset muottilaudat kaksoislaattapalkistoista tulee poistaa.
- Ulkoseinissä välipohjien ja sokkeleiden kohdalla on korkkia, joka vaurioituu herkästi kosteudesta. Ulkoseinien rakenteelliset liitoskohdat tulee tiivistää sisäpuolelta ilmatiiviiksi luokissa, joissa koetaan oireilua.
- Ylemmän kellarikerroksen maanpaineiseinissä ja varastotilojen katossa on mikrobivaurioitunutta toja-levyä, joka tulee poistaa.
- Toisen kerroksen keskuskäytävän suuntaisten putkikanaalien tarkastusluukut ovat epätiivittä. Luukut tulee uusita.

### Laajennus matala, rakennettu 1973 (Nivelosa)

- Alapohjassa kulkee putkikaali, jossa on rakennusjätettä ja muottilautoja. Aulan D102 kohdalla muottilautoissa on kuitenkin kosteuteen viittaavia mikrobeja ja aulan D102 lattiassa poikkeavaa kosteutta. Putkikaalin muottilaudat ja rakennusjätteet tulee poistaa.
- Ulkoseinien lämmöneristeissä on pieniä määriä kosteuteen viittaavia mikrobeja. Ulkoseinät on tiivistyskorjattu sisäpuolelta, tiivistyskorjausten pysyvyyttä tulee seurata merkkiainekokein.
- Tiloissa on kuitenkin ollut kattovuotoja. Kattovuotojen syy tulee selvittää suunnitteluvaiheessa. Jatkotoimenpiteet päätetään suunnitteluvaiheessa.

### Laajennus korkea, rakennettu 1973 (Liikuntasali)

- Liikuntasalissa on poikkeavaa hajua. Liikuntasalin alapohjassa kulkee putkikanaali, joka yhdistyy matalan osan putkikanaaliin. Putkikanaalissa on muottilautaa. Liikuntasalin alapohja on pääosin kuiva ja lattian kumijoustinmaton mikrobisto on tavanomainen. Liikuntasalin sisäilman haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (TVOC) pitoisuudet ovat pieniä ja yhdisteet tavanomaisia. Kumijoustinmaton haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (TVOC) tulkinta tehdään suunnitteluvaiheessa. Jatkotoimenpiteet päätetään suunnitteluvaiheessa.

- Ulkoseinien lämmöneristeissä on mikrobivaurioita. Julkisivutiilet ovat vaurioituneet nivelosan räystäskourun tulvimisen vuoksi. Vaurioituneet tiilet ja kastuneet lämmöneristeet uusitaan.
- Rakennuksen vesikate on sammaloitunut ja vedenpoisto ei toimi suunnitellusti. Yläpohjassa on tunkkaista ja lämmöneristeissä on mikrobivaurioita. Yläpohjan rakenteet uusitaan.

#### Lisärakennus, rakennettu 1986

- Rakennuksessa leijaillee muovimainen haju. Lattiat ovat pääosin kuivia. Muovimattojen haihtuvien orgaanisen yhdisteiden (TVOC) pitoisuus on suuri. Matot ovat kemiallisesti hajonneet tai ne ovat elinkaarensa päässä. Muovimatot uusitaan.
- Ulkoseinän lämmöneristeiden mikrobisto on pääosin tavanomainen. Luokan E204 lämmöneristeissä on mikrobivaurioita. Suunnitteluvaiheessa tutkitaan tehtyjen tiivistyskorjausten onnistumista merkkiainekokein. Jatkotoimenpiteet päätetään suunnitteluvaiheessa.
- Puuikkunat ovat haristuneita ja vesipellit ovat tasaiset. Uusitaan myöhemmin kunnostustöiden yhteydessä
- Räystään puurakenteissa on paikallinen kosteusvaurio. Vaurioituneet rakenteet korjataan.
- Nivelosan räystäskourut ovat tukkeutuneet lehdistä ja yksi syöksytorvi puuttuu. Puuttuva syöksytorvi uusitaan.

#### Vanha puukoulu, rakennettu 1904

- puukoulu jatkuu erillisenä hankkeena hankesuunnitelmavaiheen jälkeen, korjaustoimenpiteet suunnitellaan erillisenä hankkeena
- Ala- ja välipohjissa on luonnonmateriaaliperäisiä lämmöneristeitä, kuten sammalta, sahanpurua ja hiekkaa. Lämmöneristeissä on pieniä määriä kosteuteen viittaavia mikrobeja. Luonnonmateriaalien alkuperäisiä ja kosteuden seurauksena syntyviä mikrobeja ei voi erottaa toisistaan mikrobianalyysin perusteella. Ala- ja välipohjissa on useita eri aikakauden lattiapinnoitteita päällekkäin. Korjaustoimena poistetaan luonnonmateriaaliperäiset eristeet sekä kaikki lattiapinnoitteet ja korvataan ne uusilla perinnerakentamista noudattaen.
- Pienen sisääntuloeteisen kohdalla on maanpinnalla kuitenkin rakennusjätettä. sisääntuloeteisen alapohjan mineraalivilloissa on mikrobivaurioita ja rakennuslevyt ovat kastuneet. Sisääntuloeteisen kastuneet alapohjarakenteet uusitaan ja ryömintätilan rakennusjätteet poistetaan maan pinnalta.
- Hirsiseinät olivat avatussa kohdissa hyväkuntoisia. Hirsirakenteiden kunto tutkitaan suunnitteluvaiheessa.
- Yläpohjan eristeinä on käytetty luonnonmateriaaleja, kuten sahanpurua. Ullakolla on hieman rakennusjätettä, joka poistetaan.

Seuraavat lisätutkimukset tehdään suunnitteluvaiheessa:

Vanha osa (1955):

- Kaksoislaattapalkistojen sijainti rakennuksessa sekä niiden kunto mm. saunaosaston kohdalla selvitetään.
- Julkisivun tarkempi tutkiminen, kopokartoitus
- Portaiden alustilojen tutkiminen

- käytöstä poistetun uunin ja savupiipun haitta-aineet

Laajennus korkea, rakennettu 1973 (Liikuntasali):

- Ulkoseinien kunto ikkunapalkkien yläpuolelta

Lisärakennus, rakennettu 1986:

- Julkisivun tarkempi tutkiminen, kopokartoitus
- tiivistyskorjausten laadunvarmistus

Vanha puukoulu (1904):

- pienen vihanneskellarin tutkiminen
- alapohjan rakenneavaus jo korjatulta kohdalta
- ulkoseinien kunnan tutkiminen laajemmin
- vesikaton ja yläpohjan tarkempi tutkiminen

#### Laajennusosa runkorakenteet (uudisrakennus)

Rakennus perustetaan maanvaraisesti teräsbetonianturoiden varaan geoteknisen suunnittelijan ohjeen mukaan.

Rakennuksen runko teräsbetonia. Rungon jäykistys hoidetaan porrashuoneilla ja jäykistävillä teräsbetoniseinillä.

Rakennus jaetaan kolmeen liikuntasaumalohkoon. Laajennus erotetaan liikuntasaumalla nykyisestä koulurakennuksesta.

Kantavat pystyrakenteet ovat: teräsbetoni väliseinät 200-250 mm, teräsbetonipilarit ja ulkoseinien kantavat teräsbetoniset sisäkuoret 250 mm.

Ala-, väli- ja yläpohjat pääosin ontelolaattoja h=500 mm ja osin paikallavalua h=500 mm. Laatat tukeutuvat deltapalkkeihin ja kantaviin teräsbetoniseiniin.

Porrashuoneiden lepo- ja kerrostasot teräsbetonisia laattaelementtejä. Seinät ovat teräsbetonia.

## Liite 7: Lvi-tekniinen selvitys

### Lämmityslaitteet:

Kaukolämmön alajakokeskus lämmönsiirtiminen on hyvässä kunnossa eikä sillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä. Lämpöjohtojen runkoputkia on sijoitettu koulun vanhan osan alustatilaan ja putkikanaaleihin, josta on yhteydet kuihin rakennuksiin.

Lämpöjohtoverkosto on uusittu peruskorjauksen yhteydessä vuonna 2008 eikä siihen kohdistu uusimistarvetta.

Laajennusta varten asennetaan oma lämmönjakokeskus ja putket viedään ulkopuolisina putkielementteinä vanhasta lämmönjakuhuoneesta.

### Vesijohtolaitteet:

Käyttövesiverkosto on uusittu vuoden 2008 peruskorjauksessa eikä siihen kohdistu uusimistarvetta. Laajennukselle asennetaan oma käyttövesiverkosto ja vanhalla osalla tehdään tarvittavat muutokset ja lisäykset toimintojen mukaan.

Uudet kalusteet ovat vettä säästäviä, tarvittaessa asennetaan paineenalennus verkostoon vedenkulutuksen pienentämiseksi.

### Viemärlaitteet:

Sisäpuoliset muoviset jätevesiviemärit ja viemärikalusteet ovat pääosin uusittu vuoden 2008 peruskorjauksessa eikä niillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä.

Salaojat ovat osittain uusittu vuoden 2008 peruskorjauksen yhteydessä. Salaojakaivot ovat osittain uusittu vuoden 2008 peruskorjauksen yhteydessä. Ulkopuoliset viemärit uusitaan/kunnostetaan tarvittaessa erillisen kuntoselvityksen pohjalta ja tehdään piha-alueella tarvittavat reittimuutokset.

### Ilmanvaihtolaitteet:

Rakennuksen ilmanvaihto on toteutettu tulo- ja poistoilmakoneilla (11kpl), jotka sijaitsevat ullakon kahdessa iv-konehuoneessa ja toisen kerroksen iv-konehuoneessa. Vesikatolla on erillisiä huippuimureita (12kpl) ja teknisen työn poistoimureita. Teknisen työn tiloissa on erillinen purunpoistojärjestelmä.

Ilmanvaihtokoneet ovat hyvässä kunnossa ja teknisesti täysin toimivia eikä niillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä. Rakennusten kanavistot ja päätelaitteet ovat hyvässä kunnossa ja täysin toimivia nykyisissä järjestelmissä eikä niillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä.

Laajennukselle ja lisärakennuksen käytävätiloille asennetaan uudet ilmanvaihtokoneet ja kanavistot päätelaitteineen. Vanhan osan keittiön laajennusta varten asennetaan uusi tuloilmakone kellariin ja poistopuhallin vesikatolle

### Jäähdytyslaitteet:

Kouluisännän ja hammashoidon tiloissa on jäähdytyslaitteet. Uusia jäähdytyslaitteita asennetaan tarvittaessa sähkötiloja varten

### Säätö- ja valvontalaitteet:

Rakennuksen rakennusautomaatio on toteutettu Atmostechin kiinteistövalvontajärjestelmällä, jossa on viisi alakeskusta. Rakennuksen ilmanvaihtokoneita ohjataan rakennusautomaation avulla ja poistot on pakkokytetty tuloilmakoneiden toiminnan mukaisesti. Nykyinen järjestelmä on mallinsa ja ikänsä puolesta täysin toimiva eikä sillä ole uusimistarvetta tällä hetkellä.

Laajennusta varten asennetaan uusi alakeskus, joka liitetään olemassa olevaan järjestelmään. Valvomografiikat uusitaan.

### Uuden opetussuunnitelman vaatimat muutokset:

Koulun tilojen saattaminen uutta opetussuunnitelmaa vastaaviksi aiheuttaa toiminnallisia muutoksia ja korjaustarpeita LVI-tekniisiin laitteisiin.

Tilamuutosten vuoksi on lämmitysverkostoihin tehtävä kytkentäjohtomuutoksia ja pattereiden siirtoja ym. tarpeellisia toimenpiteitä.

Vesi- ja viemäriverkostoihin muutoksia aiheutuu märkätilojen ja muiden yksittäisten vesi- ja viemäripisteiden siirtojen vuoksi. Tällöin on uusittava vesi- ja viemärikalusteita sekä tehtävä uusia kytkentävesijohtoja ja -viemäreitä.

Ilmanvaihtojärjestelmiin muutokset vaikuttavat eri iv-koneiden palvelualueilla siten, että kaikkiin vanhojen opetustilojen uusiin opetuspisteisiin on turvattava ilmamäärien riittävyys 6,0 l/s/henkilö. Muutoksia tulee täten kytkentäkanaviin ja tilojen pääte-eliimiin.

Liite : Sähkötekeminen selvitys

#### Aluesähköistys ja liittymät:

Kiinteistö on liitetty Vantaan Energian pienjänniteverkkoon. Rakennuksen sähköliittymä suurennetaan palvelemaan uutta tilannetta. Nykyinen liittymä koko on 315A. Liittymä nostetaan 800A.

Nykyiset tietoliikenneliittymät jäävät käyttöön ja uudet järjestelmät liitetään nykyisiin käytössä oleviin järjestelmiin.

Kiinteistöautomaatio liitetään Vantaan kaupungin kaukovalvontajärjestelmään. Videovalvonta liitetään Vantaan kaupungin videovalvontaverkkoon. Liittymät toteutetaan nykyisen koulurakennuksen kautta.

Piha-alueiden valaistus toteutetaan valaisinpylväillä sekä rakennukseen asennettavilla seinä- ja katosvalaisimilla. Valaisimiksi valitaan vastaavan mallisia valaisimia mitä nykyisessä koulussa on käytetty. Pihavalaituksessa rakennuksen lähialueilla hyödynnetään mahdollisimman paljon seinille ja katoksiin asennettavia valaisimia.

#### Sähkönjakelu ja keskuskeskukset:

Sähköjärjestelmät rakennetaan voimassa olevien standardien mukaisesti.

Rakennukseen hankitaan uusi pääkeskus ja nykyinen pääkeskus jätetään nousukeskukseksi. Rakennus varustetaan (nousukeskuksella ja) ryhmäkeskuksilla. Keskusten paikat ja määrät tulee suunnitella optimaalisesti huomioiden tilankäytön sekä kaapeloinnin minimointi.

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatioon liitettävillä energian kulutuksen seurantamittareilla. Sähköenergian jälkimittaukset asennetaan mm. valaistusta, pistorasioita, keittiölaitteita sekä ilmanvaihtoa varten.

Alamittauksilla tavoitellaan rakennuksen käytönaikaista energian kulutuksen optimointia mm. seuraamalla mittaustulosten poikkeamia esim. vikatapauksissa.

#### Johtotiet:

Rakennukseen asennetaan tehdasvalmisteisia metallirakennetta olevia kaapelihyllyjä, johtokanavia ja valaisinripustuskiskoja. Johtoteiden suunnittelussa tulee kiinnittää erityistä huomiota ääni- ja paloteknisiin eristykseen. Näkyvillä osuuksilla johtotiet ovat tehdasmaalattua mallia.

#### Johdot ja niiden varusteet:

Rakennukseen asennetaan kaapeleita ja johtoja jotka palvelevat mm. seuraavia käyttötarkoituksia:

- Sähkökeskuksia (nousujohtot sekä ohjaus- ja hälytysrunkojohtot)
- Maadoituksia/ukkosuojauksia
- Voimavirtalaitteita esim. keittiökojeita
- Tele- ja turvajärjestelmiä
- LVIA-laitteita

Kaapeleihin tulee päästä käsiksi kohtuudella rakennuksen valmistumisen jälkeen. Esim. väliseinissä ei käytetä putketonta asennusta. Läpiviennit tulee tiivistää hyvin ja kylmien sekä lämpimien tilojen välisiä läpivientejä tulee välttää.

#### Valaistusjärjestelmät:

Valaistus toteutetaan noudattaen voimassaolevan EN 12464-1 standardin asettamia vaatimuksia valaistuksen laadun ja valaistusvoimakkuuden suhteen eri tiloissa käytön asettamat erityisvaatimukset huomioiden.

Optimaaliseen energiatehokkuuteen tulee pyrkiä valitsemalla energiatehokkaat valaisimet sekä niihin energiatehokkaat valolähteet (Led). Valaisimet tulee pyrkiä sijoittamaan siten, että valoa saadaan sinne missä sitä tarvitaan ja tarpeenmukaisella valaistusvoimakkuudella.

Energiatehokkuus tulee huomioida myös valaistusohjauksissa. Valaistusohjaukset voidaan toteuttaa mm. soveltaen kiinteistöautomaation aikaohjauksia, valoisuusantureita, läsnäolotunnistimia ja järkevää valaistusryhmitystä. Lisäksi opetustilan valaistusta voidaan himmentää.

Ulkovalaistus toteutetaan energiatehokkailla valaisimilla. Ulkovalaisimet asennetaan sisäänkäyntiovien yhteyteen seinälle, joilla valaistaan sisäänkäynnit. Valaisimien ilkvallankestävyys on huomioitava. Ulkovalaisimet ovat metallirunkoisia led valaisimia.

Ulkovalaistuksella varmistetaan myös kameravalvonnan toiminta.

Aluevalaistus asennetaan kulkureiteille sekä leikkialueille.

Ulkovalaistusta ohjataan alueellisesti rakennusautomaation valoisuusanturi- ja aikaohjelmin.

Valaistusohjauksissa tulee huomioida myös nykyisen koulun valaistusohjaukset (aika, hämärä, ohjausryhmät).

#### Yleiskaapelointijärjestelmä (atk, puhelin, videovalvonta):

Laajennus ja muutosalueet varustetaan Cat 6a mukaisella suojaamattomalla yleiskaapelointijärjestelmällä. Järjestelmä palvelee tietoliikennettä ja puhelinyhteyksiä sekä videovalvontaa.

Laajennus liitetään koulun nykyiseen järjestelmään.

Yleiskaapelointitelineet asennetaan omiin erillisiin lukittaviin teletiloihin. Pistorasioita asennetaan mm. toimistotyyppisiin tiloihin, luokkiin, auloihin, neuvottelutiloihin, teknisiin tiloihin sekä henkilökunnan tiloihin.

Lisäksi laajennus ja muutosalueet varustetaan langattoman lähiverkon verkon tukiasemilla.

#### Yhteisantennijärjestelmä:

Radio- ja TV -ohjelmien välittämistä varten laajennukseen hankitaan suorajakelukelpoinen (5-1750 MHz) tähtiverkkorakenteinen Viestintäviraston määräysten 21E/2007M sekä ST -käsikirjan 12 mukainen antennijärjestelmä.



Laajennusosa liitetään nykyisen rakennuksen järjestelmään. Antennit ja vahvistin maadoitetaan. Yhteisantennijärjestelmän pisteitä sijoitetaan kaikkiin uusiin opetus-, ryhmä-, aulatiloihin 1 kpl / tila. Järjestelmä varustetaan info-tv toiminnolla. Vanhalle osalle lisätään antennipisteitä, jos tilamuutokset niitä vaativat.

#### Äänentoisto- ja kuulutusjärjestelmät:

Laajennus varustetaan keskusradiojärjestelmällä. Kaiuttimia asennetaan luokkiin, käytäville auloihin, ulkotiloihin ja henkilökunnan tiloihin. Laajennus liitetään nykyisen koulun järjestelmään, johon lisätään tarvittava määrä äänentoistojärjestelmän vahvistimia.

Kuulutuskoje asennetaan opettajien huoneeseen.

Opetus- ja neuvottelutilat varustetaan ns. älytaulujärjestelmällä.

Uusi liikuntasali ja musiikkiluokka varustetaan esitysäänentoistojärjestelmällä.

#### Ajannäyttöjärjestelmä:

Laajennus varustetaan väyläpohjaisella keskuskellojärjestelmällä. Kelloja asennetaan opetustiloihin, auloihin, käytäville ja neuvottelutiloihin sekä mahdollisesti ulos. Laajennus liitetään nykyisen koulun järjestelmään.

#### Avunpyyntöjärjestelmä:

Uudet Inva-WC tilat varustetaan tilakohtaisella hälytysjärjestelmällä, jossa on paikallishälytys. Opettajan- ja kouluisännän huoneeseen kaapeloidaan rinnakkaishälyttimet kultakin wc-tilalta.

#### Soittokellot, varattu-valot ja sisäänpyyntölaitteet:

Suunnitteluajana sovittavat sisäänkäynnit varustaan soittokelojärjestelmällä.

Neuvottelutilat ja henkilöstöhuoneet varustetaan varattu-valo-laitteilla.

#### Kiinteistöautomaatiojärjestelmä:

Rakennus varustetaan kiinteistöautomaatiojärjestelmällä, jolla ohjataan taloteknisiä laitteita, kerätään mittauksia ja välitetään hälytystietoja.

#### Sähkölukitus- ja kulunvalvontajärjestelmä

Laajennuksen ulko-ovet varustetaan sähköisellä lukituksella. Moottorilukkoja ohjataan kulunvalvontajärjestelmästä sekä kouluisännän tilan ohjauskeskuksesta ja mahdollisesti kiinteistöautomaatiojärjestelmästä.

Kulunvalvontajärjestelmän tarkoitus on parantaa rakennusta käyttävien turvallisuutta sekä palvella iltakäyttöä.

Rakennuksen ulko-ovet varustetaan ovivalvontajärjestelmällä. Järjestelmän valvontalaitteet (magneettikoskettimet, tms.) integroidaan ovirakenteisiin.

Hätälukitus ohjaa äänentoiston automaattikuulutusta. Ovilukkojen avaus/sulkupainikkeet asennetaan opettajan huoneeseen ja kouluisännän tilaan.

Laajennuksen ulko-oville ja pääkulkureiteille kaapeloidaan runkokaapelointi kulunvalvontajärjestelmää varten.

Työajanseurantapäätettä varten kaapeloidaan yleiskaapelointipiste.

#### Ovipuhelinjärjestelmä

Kiinteistöön hankitaan ovipuhelinjärjestelmä vastauskojeineen tilanteisiin, jossa ulko- ja kulkuovet ovat lukittuina.

Ovipuhelinjärjestelmä hankitaan opettajien huoneeseen ja keittiöön sekä ovikojeet ko. tilojen oville. Järjestelmä on kuvallinen ja sen avulla ohjataan oven lukitusta.

#### Murtoilmaisujärjestelmä:

Rakennus on varustettu rikosilmoitusjärjestelmällä (nykyinen Hedegren HHL). Laajennus liitetään nykyiseen järjestelmään.

Laajennusosan murtoilmaisujärjestelmä toteutetaan kuorisuojauksena pääsääntöisesti liikeilmaisimilla.

Nykyisen murtoilmaisukeskuksen rinnalle hankitaan tarvittaessa uusi keskus palvelemaan laajennusosaa.

Ilmaisimina käytetään pääosin liikkeen tunnistavin IR- ilmaisimia. Valvonta käsittää:

- kuoren aukot
- aulat
- käytävät
- rakennuksen ulkoseinille rajoittuvat ikkunalliset ja ovelliset huoneet
- valvottavan omaisuuden tilat.
- 

#### Videovalvontajärjestelmä:

Laajennus varustetaan IP-pohjaisella videovalvontajärjestelmällä. Kameroita asennetaan valvomaan rakennuksen ulkoseinustoja ja osin piha-alueita. Lisäksi käytäville ja auloihin asennetaan kameroita. Tallentimet uusitaan kasvavan kameramäärän vaatimuksen mukaiseksi.

#### Merkki- ja turvavalaistusjärjestelmä:

Laajennus varustetaan merkki- ja turvavalaistusjärjestelmällä.

#### Paloilmoitinjärjestelmä:

Laajennus varustetaan automaattisella osoitteellisella paloilmoitinjärjestelmällä.

Nykyisessä koulussa ei ole automaattista paloilmoitinta. Nykyiseen rakennukseen lisätään paloilmoitin (tarkistetaan suunnitteluvaiheessa). Järjestelmä liitetään hälytyskeskukseen.

Savunpoistojärjestelmä:

Ei tule (savunpoisto painovoimainen).

Koneet, laitteet ja erityisjärjestelmät:

Kattokaivojen, räystäiden ja syöksytorvien sähkölämmityksiä tulee välttää. Toteutetaan vain, jos henkilöturvallisuus ja/tai sadevesien johtaminen sitä ehdottomasti edellyttää.

Pesutilat varustetaan lattialämmityksellä (mukavuuslämpö, kuivatus). Lämmitysmuodon valinta tarkasteltava kokonaisuutena suunnitteluvaiheessa.

Rakennus varustetaan aurinkosähköjärjestelmällä. Järjestelmän mitoitetaan siten, että energian tuotto käytetään kokonaisuudessaan rakennuksessa.

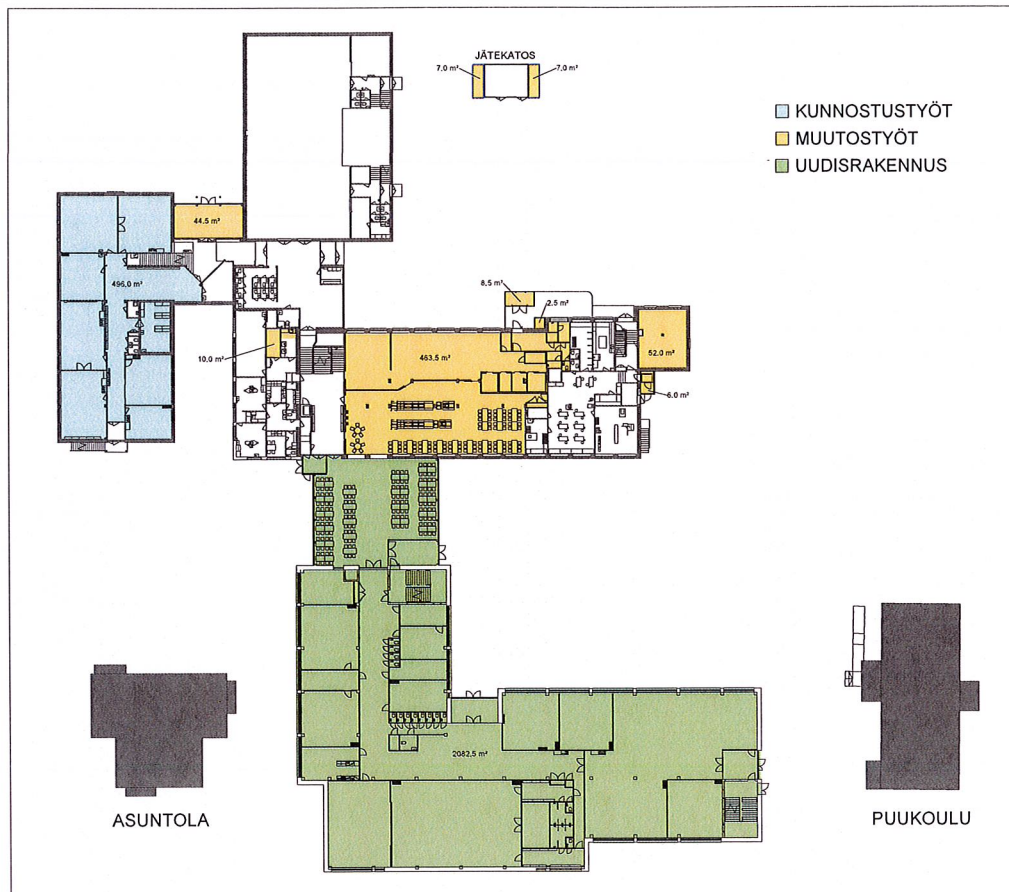


## LEPPÄKORVEN KOULU, LAAJENNUS

MUUTOSALUEET 0.KRS

SIREN ARKKITEHDIT, TIIRASAARENTIE 35, 00200 HKI, PUH. (09) 6811 680, etunimi.sukunimi@siren.fi

27.08.2018

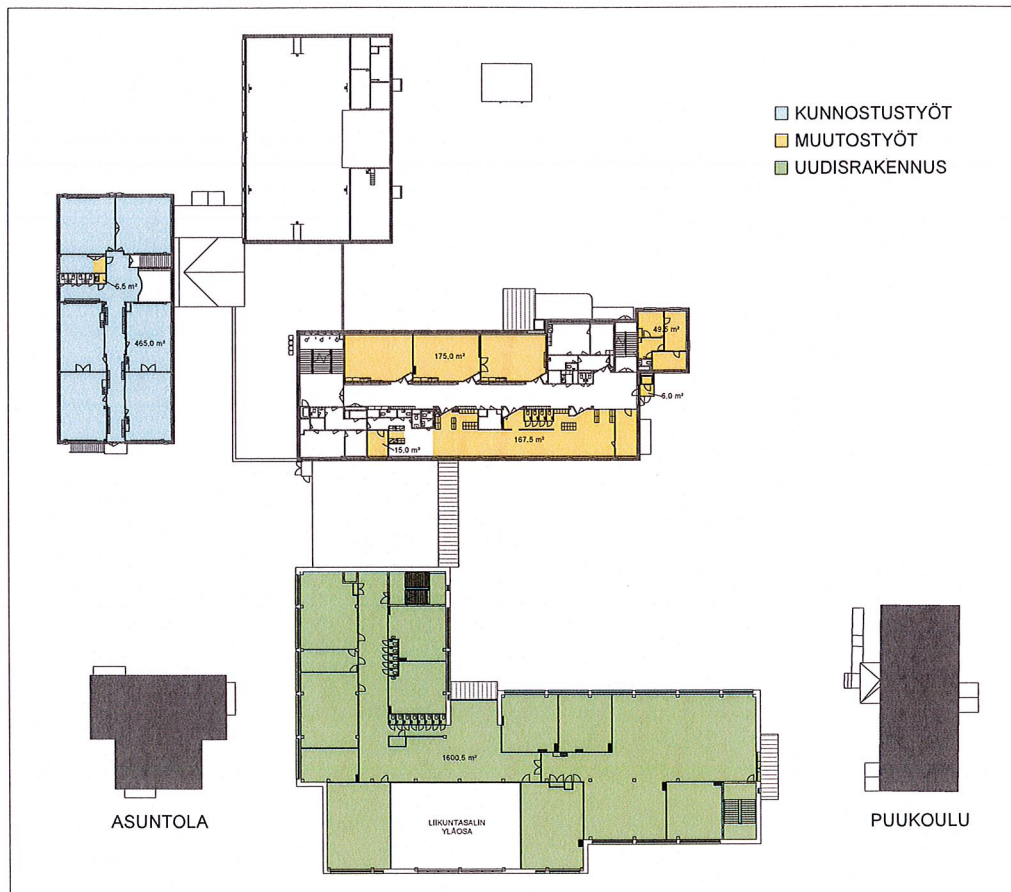


## LEPPÄKORVEN KOULU, LAAJENNUS

MUUTOSALUEET 1.KRS

SIREN ARKKITEHDIT, TIIRASAARENTIE 35, 00200 HKI, PUH. (09) 6811 680, etunimi.sukunimi@siren.fi

27.08.2018



## LEPPÄKORVEN KOULU, LAAJENNUS

MUUTOSALUEET 2.KRS

SIREN ARKKITEHDIT, TIIRASAARENTIE 35, 00200 HKI, PUH. (09) 6811 680, etunimi.sukunimi@siren.fi

27.08.2018

| LEPPÄKORVEN KOULUN HUONETILAOHJELMA                                                 |  |                |                |              |
|-------------------------------------------------------------------------------------|--|----------------|----------------|--------------|
| Siren Arkkitehdit Oy 07.08.2018                                                     |  | Nykyiset tilat |                | Laajennus    |
| Oppilaspaikkamäärä n. 900 oppilasta                                                 |  |                |                |              |
| 1. HALLINTO-, TYÖ-, NEUVOTTELU- JA KIRJASTOTILAT                                    |  |                |                |              |
| rehtorin huone                                                                      |  | 22             |                |              |
| apulaisrehtorin huone                                                               |  | 19             |                |              |
| kansliahuone                                                                        |  | 10,5           |                |              |
| neuvottelutila                                                                      |  | 19,5           |                |              |
| vahtimestarin huone                                                                 |  | 6,5            |                |              |
| henkilökunnan huone                                                                 |  | 209,5          |                |              |
| psykologi                                                                           |  | 11,5           |                |              |
| oppilaanohjaus                                                                      |  |                | 1              | 19           |
| kuraattori sis. odot                                                                |  | 19             |                |              |
| tv- ja keskusradiotila                                                              |  | 7              |                |              |
| <b>Hallinto-, työ- ja neuvottelutilat</b>                                           |  | <b>324,5</b>   |                | <b>19</b>    |
| arkisto- tai varastotila                                                            |  | 2              | 5              |              |
| monistamo- ja materiaalihuone                                                       |  |                | 6,5            |              |
| <b>Hallinnon varastotilat</b>                                                       |  | <b>11,5</b>    |                |              |
| <b>Monitoimitila + Käsikirjasto + Guru-cafe + Oppilaskunnan tila</b>                |  | <b>40</b>      |                | <b>160</b>   |
| 2. OPETUSTILAT                                                                      |  |                |                |              |
| opetustila 1 / ryhmä                                                                |  | 2              | 34             | 4 119,5      |
| opetustila 2 / OT                                                                   |  | 4              | 156,5          | 2 110        |
| opetustila 3                                                                        |  | 13             | 769            |              |
| Yleisopetuksen solu (a' n. 250 m2)                                                  |  |                |                | 4 1000       |
| käsityö ja kuvataide (2.krs pääarak.)                                               |  |                | 173,5          |              |
| musiikki + näytt                                                                    |  |                |                | 1 104        |
| kuvaamataito (0.krs savipaja 85 + puukoulu pimiö 6,5)                               |  |                | 91,5           |              |
| OT&OT ent. käsityö E111                                                             |  |                | 73             |              |
| <b>a) luokkatila</b>                                                                |  | <b>1297,5</b>  |                | <b>1334</b>  |
| Kotitalous                                                                          |  |                |                | 219,5        |
| Fy-ke-ma-bi                                                                         |  |                |                | 286          |
| tekninen työ / käsityö (makerspace) 1.krs pääarak.                                  |  |                | 231,5          |              |
| Fy-Ke-Ko solu                                                                       |  |                |                |              |
| <b>b) erikoisvarustettu luokkatila</b>                                              |  | <b>231,5</b>   |                | <b>505,5</b> |
| <b>Luokkatila, luentosali</b>                                                       |  | <b>1529,0</b>  |                | <b>1839</b>  |
| liikunta                                                                            |  |                | 399            | 1 213        |
| näyttämötilat                                                                       |  |                | 43,5           |              |
| <b>Liikunta- ja näyttämötilat</b>                                                   |  | <b>442,5</b>   |                | <b>213</b>   |
| 3. VARASTOTILAT                                                                     |  |                |                |              |
| tuolivarasto (näyttämön alla)                                                       |  | 2              | 44             | 23,5         |
| voimisteluvälineita                                                                 |  |                |                |              |
| ulkourheiluvälineita (nyk. kaapit aulatilassa) rakennetaan kylmä var 15 m2 pihalle  |  |                | 44             | 23,5         |
| <b>Liikunnan ja näyttämön varastot</b>                                              |  |                |                |              |
| <b>Kiinteistönhoitotila</b>                                                         |  | 3              | 27,5           |              |
| Opetusvälinevarasto                                                                 |  | 4              | 41,5           |              |
| <b>Erilliset opetusvälineitilat</b>                                                 |  | <b>41,5</b>    |                |              |
| 4. SOSIAALITILAT                                                                    |  |                |                |              |
| <b>Oppilaiden pukeutumis- ja peseytymistilat</b>                                    |  | <b>71</b>      |                | <b>59</b>    |
| <b>Liikunnanopettajan pukeutumis- ja peseytymistilat</b>                            |  | 2              | 8              |              |
| Oppilaiden henkilökohtaisten tavaroiden säilytys                                    |  |                | 65             | 75           |
| Kenkien säilytys                                                                    |  |                | 57             | 63           |
| opettajien WC-tilat                                                                 |  | 6              | 15             | 4 6          |
| siiv.sos (ent. saunasaasto)                                                         |  |                | 27,5           |              |
| muun henkilökunnan puk. ja pes.tilat (keittiö 14m², hammashoitola 5,5m²)            |  | 3              | 29             |              |
| pukutilat ja suihku väestönsuojan kuntosalilla (opettajille)                        |  |                | 8              |              |
| <b>Pukeutumis-, peseytymis- ja WC-tilat</b>                                         |  | <b>201,5</b>   |                | <b>144</b>   |
| <b>Oppilaiden WC-tilat</b>                                                          |  | 32             | 62,5           | 28 43        |
| <b>Hammashoidon tilat</b> (ei sis. sos)                                             |  |                | 73,5           |              |
| <b>Terveystiloitilat ja lepohuone</b> (neuvottelu yhteinen hallinnon kanssa)        |  | 25             | 39             |              |
| 5. RUOKAILUTILAT                                                                    |  |                |                |              |
| <b>Suurkeittiö aputiloineen, varastot mukaanluettuina</b>                           |  | <b>203,5</b>   |                |              |
| lisäksi kylmä laatikkovarasto 4,5m² joka puretaan, tilalle uusi 7,5m²               |  |                |                |              |
| <b>Ruokasali; 0,4 m2 / oppilas (360)</b>                                            |  | <b>230</b>     | <b>2</b>       | <b>142</b>   |
| SIIVOUSTOIMEN TILAT                                                                 |  | 11             | 3349,5<br>46,7 | 2 5,5        |
| <b>YHTEENSÄ / HYM2</b>                                                              |  | <b>3396</b>    |                | <b>2648</b>  |
| 1) 1 WC (1,5 m2) alkavaa 15 oppilasta kohti, kuitenkin vähintään 1 inva-WC (5,5 m2) |  |                |                |              |



## 10 § Kuntatekniikan keskuksen työohjelma 3/2018

VD/11023/10.03.01.00/2017

HW

Kuntatekniikan keskus on laatinut kunnallistekniikan rakentamista koskevan, vuoden 2018 kolmannen vuosikolmanneksen työohjelman.

Työohjelma koskee seuraavia talousarviolukuja:

Investointiohjelma, julkinen käyttöomaisuus, talousarvioluku 1450, investointiryhmä 93 (931- 935):

- liikennealueet
- urheilulaitokset
- virkistysalueet
- ympäristörakentaminen
- yhteishankkeet

Työohjelman toisen vuosikolmanneksen koko vuotta koskevan käyttöennusteen mukaan liikennealueita ja yhteishankkeita toteutetaan arviolta 30,7 miljoonan euron edestä ja viheralueita 9,2 miljoonan euron edestä. Ohjelma sisältää lisäksi noin 6,0 miljoonan euron edestä HSY-veden hankkeita, jotka on tilattu kuntatekniikan keskukselta, sekä kohteita jotka rahoitetaan Marja-Vantaan ja keskustojen kehittämisrahastosta.

Kivistössä jatketaan Kivistön kaupunkikeskuksen kunnallistekniikan rakentamista ja Keimolanmäen puolella Lincolninaukion rakentamista. Tikkurilassa jatketaan Kanervantien rakentamista sekä käynnistetään Kaunokkikujan ja Kaunokkitien saneeraus sekä Peltolantien länsipään rakentaminen. Koivukylässä jatkuu Joukontien saneeraus ja Hakunilassa Länsimäentien ja Maratontien kiertoliittymän rakentaminen.

Viheralueyksikön merkittävimpiä työkohteita ovat Rajakylän urheilupuisto ja Rekolan urheilukenttä sekä Korson keskuspuisto ja Kivistön Lipunkantajanpuisto.

## Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 10

### Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään hyväksyä kunnallistekniikan investointeja koskeva vuoden 2018 kolmannen vuosikolmanneksen työohjelma.

### Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

### Liitteet:

- Työohjelma 3/2018

Täytäntöönpano: Kuntatekniikan keskus / HSY Vesi

Muutoksenhakuohje: 1. Oikaisuvaatimus

### Lisätiedot:

Henry Westlin, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi



| TYÖOHJELMA   |                                                                              | TS 2018      |             |              | TYÖOHJELMA 2<br>TELA 17.4.2018 |             |              | TYÖOHJELMA 3<br>TELA 11.9.2018 |             |              | HR | UR |
|--------------|------------------------------------------------------------------------------|--------------|-------------|--------------|--------------------------------|-------------|--------------|--------------------------------|-------------|--------------|----|----|
| Maaj Takaraj | HANKE                                                                        | Katu         | vh          | yht          | Katu                           | VH          | Yht.         | Katu                           | VH          | Yht.         | HR | UR |
|              | <b>LIIKENNEALUEET</b>                                                        |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
|              | <b>VARAUKSET</b>                                                             |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
|              | Yhteistoimintasopimukset, varaus                                             | 500          | 150         | 650          | 500                            | 150         | 650          | 270                            | 150         | 420          |    |    |
|              | Erittelemättömät katutyöt                                                    | 900          |             | 900          | 900                            |             | 900          | 500                            |             | 500          |    |    |
|              | Erittelemättömät vesihuoltotyöt, varaukset                                   | 300          | 1000        | 1300         | 300                            | 1000        | 1300         | 300                            | 1000        | 1300         |    |    |
|              | Leppäkorven meluesteet                                                       | 300          |             | 300          | 300                            |             | 300          |                                |             |              |    |    |
|              | Muut, varaukset                                                              | 400          |             | 400          | 400                            |             | 400          | 400                            |             | 400          |    |    |
|              | Erilliset liikenneturvajärjestelyt                                           | 300          |             | 300          | 300                            |             | 300          | 300                            |             | 300          |    |    |
|              | Ulkovaistutusverkon investoinnit + lahopylväät                               | 2500         |             | 2500         | 2500                           |             | 2500         | 2500                           |             | 2500         |    |    |
|              | Liikennevalojen saneeraus                                                    | 100          |             | 100          | 100                            |             | 100          | 100                            |             | 100          |    |    |
|              | Keskeneräisten katujen loppuunsaattaminen                                    | 1000         | 300         | 1300         | 1000                           | 300         | 1300         | 500                            | 300         | 800          |    |    |
|              | Joukkoliikenteen kehittäminen                                                | 800          |             | 800          | 800                            |             | 800          | 500                            |             | 500          |    |    |
|              | Joukkoliikenteen liikennevaloetudet                                          | 200          |             | 200          | 200                            |             | 200          | 200                            |             | 200          |    |    |
|              | Liikenneväylien perusparantaminen                                            | 1500         |             | 1500         | 1500                           |             | 1500         | 2000                           |             | 2000         |    |    |
|              | Liikennevalojen kehittäminen                                                 | 40           |             | 40           | 40                             |             | 40           | 40                             |             | 40           |    |    |
|              | Kadunsuunnittelun varaus                                                     | 1200         |             | 1200         | 1200                           |             | 1200         | 1200                           |             | 1200         |    |    |
|              | Pitkäsuon louhinta                                                           | 500          |             | 500          | 500                            |             | 500          | 500                            |             | 500          |    |    |
|              | Maanläjitys                                                                  |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
|              | Pyöräilyn laatuikätyvät                                                      | 800          |             | 800          | 800                            |             | 800          | 800                            |             | 800          |    |    |
|              | Siltojen perusparantaminen                                                   | 1000         |             | 1000         | 440                            |             | 440          | 340                            |             | 340          |    |    |
|              | <b>yhteensä</b>                                                              | <b>12340</b> | <b>1450</b> | <b>13790</b> | <b>11780</b>                   | <b>1450</b> | <b>13230</b> | <b>10450</b>                   | <b>1450</b> | <b>11900</b> |    |    |
|              | <b>MYYRMÄKI</b>                                                              |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
| 1            | Martinkeskuksen akm kunnallistekniikka (sopimus)                             | 200          |             | 200          | 200                            |             | 200          | 50                             |             | 50           | x  |    |
| 2            | Laajavuorentien jk+pp nosto (sopimus)                                        | 50           |             | 50           | 50                             |             | 50           | 50                             |             | 50           | x  |    |
|              | Martinlaakson terminaali                                                     | 50           |             | 50           | 50                             |             | 50           | 50                             |             | 50           | x  |    |
|              | Lehtokuja (tontinluovutus)                                                   | 100          | 100         | 200          |                                |             |              |                                |             |              | x  |    |
|              | Uudenkylänkuja kääntöpaikka ja vesihuolto                                    |              |             |              | 40                             | 75          | 115          | 40                             | 75          | 115          | x  |    |
|              | <b>Mätäojan putkisillat</b>                                                  |              |             |              | <b>560</b>                     |             | <b>560</b>   | 560                            |             | 560          |    | x  |
|              | Kaivostie ja Kaltevankuja (putkisiirto)                                      | 200          | 100         | 300          | 200                            | 100         | 300          | 200                            | 100         | 300          | x  |    |
|              | <b>Myyrmeenraitin VH siirto ja JV:n yhdistäminen Liesik.</b>                 |              |             |              |                                |             |              | <b>80</b>                      | <b>30</b>   | <b>110</b>   |    |    |
|              | <b>Iskospolku välillä Paalutori - Liesikuja</b>                              |              |             |              |                                |             |              | <b>200</b>                     | <b>100</b>  | <b>300</b>   |    |    |
| 3            | Skobbaksenrinne (tontinluovutus)                                             | 100          | 50          | 150          | 100                            | 50          | 150          | 100                            | 50          | 150          | x  |    |
|              | <b>Uutistie Otsikkotie</b>                                                   |              |             |              |                                |             |              | <b>90</b>                      | <b>10</b>   | <b>100</b>   |    |    |
|              | <b>Lintukallionpolku, Lintukallionkuja, Martinlaaksontie jk+pp (sopimus)</b> |              |             |              |                                |             |              | <b>140</b>                     |             | <b>140</b>   |    |    |
|              | <b>yhteensä</b>                                                              | <b>700</b>   | <b>250</b>  | <b>950</b>   | <b>1200</b>                    | <b>225</b>  | <b>1425</b>  | <b>1560</b>                    | <b>365</b>  | <b>1925</b>  |    |    |
|              | <b>KIVISTÖ</b>                                                               |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
| 4            | Keimolanmäen 2.rakentamislohko (ARA + sopimuskohte)                          | 2000         | 500         | 2500         | 2000                           | 500         | 2500         | 1200                           | 500         | 1700         | x  | x  |
|              | Lincolninaukio                                                               | 500          |             | 500          | 930                            | 70          | 1000         | 930                            | 70          | 1000         | x  | x  |
| 7            | Kivistön kauppakeskuksen kt (sopimus)/Rahasto                                |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
|              | Tikkurilantie v. Mestarintie - Radioasemantie, Vantaankos                    | 2000         | 200         | 2200         | 2000                           | 200         | 2200         | 3000                           | 400         | 3400         |    | x  |
|              | Punakiventie v. Keimolantie - Punakivenpuisto                                | 100          | 50          | 150          |                                |             |              |                                |             |              | x  |    |
| 8            | Muskettikuja                                                                 | 250          | 50          | 300          | 250                            | 50          | 300          | 250                            | 50          | 300          | x  |    |
|              | Kangasmäki                                                                   | 100          | 20          | 120          | 100                            | 20          | 120          | 100                            | 20          | 120          | x  |    |
|              | <b>Korundikatu- ja portti, Topaasipolku</b>                                  |              |             |              | <b>1000</b>                    | <b>270</b>  | <b>1270</b>  | <b>1300</b>                    | <b>320</b>  | <b>1620</b>  |    |    |
|              | <b>Kivistön sammutusvesijohto ja pelastustie, väliaikaiset siirrot</b>       |              |             |              | <b>100</b>                     |             | <b>100</b>   | <b>300</b>                     |             | <b>300</b>   | x  |    |
|              | Vehkalan kadut                                                               | 250          | 50          | 300          | 50                             |             | 50           | 50                             |             | 50           | x  |    |
|              | <b>yhteensä</b>                                                              | <b>5200</b>  | <b>870</b>  | <b>6070</b>  | <b>6430</b>                    | <b>1110</b> | <b>7540</b>  | <b>7130</b>                    | <b>1360</b> | <b>8490</b>  |    |    |
|              | <b>AVIAPOLIS</b>                                                             |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
| 9            | Aviakuja + kiertoliittymä (sopimus)                                          | 300          |             | 300          | 600                            | 250         | 850          | 600                            | 250         | 850          | x  |    |
|              | <b>Aviabilevardi jk,pp+tie</b>                                               |              |             |              | <b>100</b>                     |             | <b>100</b>   | 100                            |             | 100          | x  |    |
|              | Karhumäentie ja Karhumäenportti                                              | 50           |             | 50           | 50                             |             | 50           | 50                             |             | 50           | x  |    |
|              | Perintökuja (ym. Perintötien sopimusalue)                                    | 425          | 100         | 525          | 425                            | 100         | 525          | 550                            | 150         | 700          |    | x  |
|              | Pakkala 3; Tuulensuuntie, Pitotie, Spanskintie ja -kuja                      | 50           |             | 50           | 50                             |             | 50           | 50                             |             | 50           | x  |    |
|              | Tikkurilantien kehittäminen (Osumakuja ym.)                                  | 200          |             | 200          | 200                            |             | 200          | 100                            |             | 100          | x  | x  |
|              | <b>yhteensä</b>                                                              | <b>1025</b>  | <b>100</b>  | <b>1125</b>  | <b>1425</b>                    | <b>350</b>  | <b>1775</b>  | <b>1450</b>                    | <b>400</b>  | <b>1850</b>  |    |    |
|              | <b>TIKKURILA</b>                                                             |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
|              | Malminiitynpolku                                                             |              |             |              | 100                            |             | 100          | 100                            |             | 100          | x  |    |
|              | Kielotien eteläpään valaistus                                                |              |             |              |                                |             |              | 30                             |             | 30           |    |    |
| 11           | <b>Koisotien itäosa (kuntovaje+tarvitaan jkpp)</b>                           | 700          |             | 700          | 300                            |             | 300          | 300                            |             | 300          |    | x  |
| 12           | Ratatien alikulun peruskorjaus (rahasto)                                     |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    | x  |
|              | Ratatie/Unikkotie kiertoliittymä                                             | 50           |             | 50           | 50                             |             | 50           | 50                             |             | 50           | x  |    |
| 13           | Klökarsintie ja Osmankäämintie                                               |              |             |              |                                |             |              |                                |             |              |    |    |
| 14           | Osmankäämintie+Viertolankuja (kuntovaje+sopimus)                             |              |             |              |                                |             |              | 180                            | 20          | 200          |    |    |

|    |                                                                 |              |             |              |              |             |              |              |             |              |   |   |
|----|-----------------------------------------------------------------|--------------|-------------|--------------|--------------|-------------|--------------|--------------|-------------|--------------|---|---|
| 15 | Kanervantie (sopimus)                                           | 760          | 310         | 1070         | 760          | 310         | 1070         | 760          | 310         | 1070         |   | x |
|    | Tikkurilantie v. Hakintie - Kanervantie                         | 495          | 125         | 620          | 495          | 125         | 620          | 495          | 125         | 620          |   | x |
| 16 | Vanha Porvoontie Hakkilankaari-Kankikuja kanavointi (Ru)        | 750          | 50          | 800          | 750          | 50          | 800          |              |             |              |   | x |
| 17 | Horsmakuja (jatkuu 2016)                                        | 150          |             | 150          | 350          | 100         | 450          | 100          | 50          | 150          |   | x |
|    | Kaunokkikuja ja Kaunokkitie v.Liekotie-Puutarhatie              | 500          | 300         | 800          | 500          | 300         | 800          | 450          | 383         | 833          |   | x |
|    | Tikkuraitti (rahasto)                                           | 300          | 100         | 400          | 300          | 100         | 400          |              |             |              |   |   |
|    | Jokiniemenkuja vesihuolto                                       | 10           | 200         | 210          | 10           | 200         | 210          | 10           | 200         | 210          |   | x |
|    | Peltolantie (Vantaan Energian sopimusalue)                      | 600          | 400         | 1000         | 600          | 400         | 1000         | 450          | 100         | 550          |   | x |
|    | <b>yhteensä</b>                                                 | <b>4315</b>  | <b>1485</b> | <b>5800</b>  | <b>4215</b>  | <b>1585</b> | <b>5800</b>  | <b>2925</b>  | <b>1188</b> | <b>4113</b>  |   |   |
|    | <b>KOIVUKYLÄ</b>                                                |              |             |              |              |             |              |              |             |              |   |   |
|    | Kiulukuja                                                       | 150          |             | 150          | 150          |             | 150          | 150          |             | 150          |   | x |
| 18 | Joukontie                                                       | 1000         | 800         | 1800         | 1000         | 800         | 1800         | 1000         | 800         | 1800         |   | x |
| 20 | <b>Honkatie 2 vaihe</b>                                         | 400          | 150         | 550          | 400          | 150         | 550          | 400          | 150         | 550          |   | x |
| 21 | Katajatien (liittyy Honkatiehen)                                | 50           |             | 50           | 50           |             | 50           | 50           |             | 50           |   | x |
|    | Leppätie v. Kuusitie - Honkatie                                 | 200          |             |              | 200          |             | 200          | 150          | 50          | 200          |   | x |
|    | Laurintie (valitus hallinto-oikeudessa, aloitus aikaisintaan)   | 100          | 200         | 300          |              |             |              |              |             |              |   | x |
|    | Leinelän aseman sillan hissi ja portaat (siirtyy vuodelle 2019) |              |             |              |              |             |              |              |             |              |   |   |
|    | Leineläntie, -polku ja -kaari                                   | 350          |             | 350          | 350          |             | 350          | 430          |             | 430          | x | x |
|    | Koivukylän keskustan taidehanke (myös rahasto)                  | 50           |             | 50           | 50           |             | 50           | 50           |             | 50           |   |   |
|    | <b>yhteensä</b>                                                 | <b>2300</b>  | <b>1150</b> | <b>3250</b>  | <b>2200</b>  | <b>950</b>  | <b>3150</b>  | <b>2230</b>  | <b>1000</b> | <b>3230</b>  |   |   |
|    | <b>KORSO</b>                                                    |              |             |              |              |             |              |              |             |              |   |   |
| 22 | Ullantie                                                        | 50           |             | 50           | 50           |             | 50           | 50           |             | 50           |   | x |
|    | Perhotie (joukkoliikenne) siirtyy 2019                          | 360          | 60          | 420          | 360          | 60          | 420          |              |             |              |   |   |
|    | Sinisiivertie (liittyy Perhotiehen) siirtyy 2019                | 560          | 290         | 850          | 560          | 290         | 850          |              |             |              |   |   |
| 23 | Maarukantie ja Myyraksentie perusparannus                       | 100          |             | 100          | 100          |             | 100          | 100          |             | 100          |   |   |
|    | Merikotkankuja (Korson tornitalo)                               | 200          |             | 200          | 200          |             | 200          | 200          |             | 200          | x | x |
|    | <b>yhteensä</b>                                                 | <b>1270</b>  | <b>350</b>  | <b>1620</b>  | <b>1270</b>  | <b>350</b>  | <b>1620</b>  | <b>350</b>   | <b>0</b>    | <b>350</b>   |   |   |
|    | <b>HAKUNILA</b>                                                 |              |             |              |              |             |              |              |             |              |   |   |
| 24 | Länsimäentien/Maratontien kiertoliittymä                        | 1200         | 40          | 1240         | 1200         | 40          | 1240         | 1070         | 30          | 1100         |   | x |
|    | <b>MT 140 pienet liikenneturvakohteet, Kaskelanrinne</b>        |              |             |              | 200          |             | 200          | 200          |             | 200          |   |   |
|    | Ojangan bussivarikon katu ja vh (Pitkäsuonkuja) <b>jk+pp</b>    | 150          | 100         | 250          |              |             |              | 150          | 200         | 350          | x |   |
|    | <b>Kaariukuja</b>                                               |              |             |              |              |             |              | 150          |             | 150          |   |   |
|    | <b>Nauharinne</b>                                               |              |             |              |              |             |              | 100          |             | 100          |   |   |
|    | <b>YHTEENSÄ</b>                                                 | <b>1350</b>  | <b>140</b>  | <b>1490</b>  | <b>1400</b>  | <b>40</b>   | <b>1440</b>  | <b>1670</b>  | <b>230</b>  | <b>1900</b>  |   |   |
|    | <b>YHTEENSÄ LIIKENNEALUEET 931</b>                              | <b>28500</b> | <b>5795</b> | <b>34095</b> | <b>29920</b> | <b>6060</b> | <b>35980</b> | <b>27765</b> | <b>5993</b> | <b>33758</b> |   |   |
|    | <b>YHTEISHANKKEET VALTION KANSSA</b>                            |              |             |              |              |             |              |              |             |              |   |   |
|    | Kehittäminen ja suunnittelu                                     | 100          |             | 100          | 100          |             | 100          | 100          |             | 100          |   |   |
|    | Leppäkorventien jk+pp                                           | 200          |             | 200          | 200          |             | 200          | 100          |             | 100          |   |   |
|    | Koivukylänväylän jk+pp                                          | 200          | 100         | 300          | 200          | 100         | 300          | 100          | 100         | 200          |   |   |
|    | Kehä III (mm. Askisto)                                          | 100          |             | 100          | 100          |             | 100          | 100          |             | 100          |   |   |
|    | <b>VT4 Metsola meluesteet (sis. Hyljekuja ja Norppakuja 300</b> | 1300         | 100         | 1400         | 300          | 100         | 400          | 100          | 100         | 200          |   |   |
|    | <b>VT3 Kaivoksen eritasoliittymä (vapaa oikea)</b>              | 300          |             | 300          |              |             | 0            |              |             | 0            |   |   |
|    | <b>YHTEENSÄ YHTEISHANKKEET 935</b>                              | <b>2200</b>  | <b>200</b>  | <b>2400</b>  | <b>900</b>   | <b>200</b>  | <b>1100</b>  | <b>500</b>   | <b>200</b>  | <b>700</b>   |   |   |

ympäristörakentaminen  
 virkistysalueet  
 urheilualueet

Yhteensä 931-935  
 Kehys kh 22.5.  
 ohjeistus 26.4.2018 (kehys -2,9 M€)

|        |      |       |        |      |       |        |      |       |        |       |     |        |      |     |
|--------|------|-------|--------|------|-------|--------|------|-------|--------|-------|-----|--------|------|-----|
| kuntek | vesi | yht   | kuntek | vesi | yht   | kuntek | vesi | yht   | kuntek | vesi  | yht | kuntek | vesi | yht |
| 39900  | 5995 | 45695 | 40020  | 6260 | 46280 | 37465  | 6193 | 43658 | 9200   | 40000 | 0   |        |      |     |
| 39900  |      |       | 39900  |      |       | 39900  |      | 37000 |        |       |     |        |      |     |

HR:n kohteille jaettavat menot  
 KT:n kohteille jaettavat menot  
 HR / Viherrakentaminen  
 ovatko pois hankkeilta?



| TYÖOHJELMA 3/2018<br>JKI/MVa 22.8.2018          | TA 2018          | TO 2/2018   |              |                  | TO 3/2018   |              |                  | Toteutus |
|-------------------------------------------------|------------------|-------------|--------------|------------------|-------------|--------------|------------------|----------|
|                                                 |                  | suunnittelu | rakentaminen | yhteensä         | suunnittelu | rakentaminen | yhteensä         |          |
| <b>VIHER- JA LIIKUNTAPAIKKARAKENNUUTTAMINEN</b> | <b>9 200 000</b> |             |              | <b>9 200 000</b> |             |              | <b>9 200 000</b> |          |
| <b>URHEILUALUEET</b>                            | <b>2 800 000</b> |             |              | <b>2 800 000</b> |             |              | <b>2 800 000</b> |          |
| KOKO KAUPUNKI                                   |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Hiihtoladut ja ulkoilureitit                    | 150 000          |             |              | 150 000          |             |              | 150 000          | VLR      |
| Vehkala-Petikko ulkoilureitti/latu              |                  |             |              | -                |             |              | -                | VLR      |
| Möskärin kuntoiluportaat                        |                  | 50 000      |              | 50 000           | 50 000      |              | 50 000           | VLR      |
| Silvolanlatu                                    |                  |             | 100 000      | 100 000          |             | 100 000      | 100 000          | KT       |
| Pienkenttien perusparannus                      | 300 000          |             |              | 300 000          |             |              | 180 000          | VLR      |
| Sorvatie kenttä                                 |                  |             | 50 000       | 50 000           |             | 50 000       | 50 000           | VLR      |
| Raikkujankenttä                                 |                  |             | 200 000      | 200 000          |             | 100 000      | 100 000          | VLR      |
| Rautkallion kentän valot                        |                  |             | 50 000       | 50 000           |             | 30 000       | 30 000           | VLR      |
| Skeittipuistot                                  | 50 000           |             |              | 30 000           |             |              | 30 000           | VLR      |
| Hakunilan skeittipaikka                         |                  |             | 30 000       | 30 000           |             | 30 000       | 30 000           | VLR      |
| Lähiliikuntapaikat                              | 200 000          |             |              | 450 000          |             |              | 475 000          | VLR      |
| Kartanonkosken puistogolf                       |                  |             | 75 000       | 75 000           |             | 100 000      | 100 000          | VLR      |
| Hakunilan up lähiliikuntapaikka                 |                  |             | 125 000      | 125 000          |             | 125 000      | 125 000          | VLR      |
| Variston opetuspuisteen kenttä                  |                  |             | 125 000      | 125 000          |             | 125 000      | 125 000          | TIKE     |
| Lehtikuusen koulun kenttä                       |                  |             | 125 000      | 125 000          |             | 125 000      | 125 000          | TIKE     |
| MYYRMÄKI                                        |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Myyrmaen urheilupuisto                          | 200 000          | 200 000     |              | 200 000          | 200 000     |              | 200 000          | VLR      |
| AVIAPOLIS                                       |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Kartanonkosken liikuntapuisto                   | 200 000          |             | 280 000      | 280 000          |             | 280 000      | 280 000          | VLR      |
| KOIVUKYLÄ                                       |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Rekolan urheilukenttä                           | 400 000          |             | 440 000      | 440 000          |             | 535 000      | 535 000          | VLR      |
| Havukosken liikuntapuisto                       | 200 000          |             | 200 000      | 200 000          |             | 200 000      | 200 000          | KT / VLR |
| HAKUNILA                                        |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Hakunilan urheilupuisto                         | 400 000          |             | 150 000      | 150 000          |             | 150 000      | 150 000          | VLR      |
| Rajakylän urheilupuisto                         | 700 000          |             | 600 000      | 600 000          |             | 600 000      | 600 000          | VLR      |
| <b>VIRKISTYSALUEET</b>                          | <b>400 000</b>   |             |              | <b>400 000</b>   |             |              | <b>400 000</b>   |          |
| KOKO KAUPUNKI                                   |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Ulkoilusaaret                                   | 30 000           |             | 30 000       | 30 000           |             | 30 000       | 30 000           | VLR      |
| Porkkalanniemi                                  | 20 000           |             | 20 000       | 20 000           |             | 20 000       | 20 000           | VLR      |
| Luonnonsuojelualueet                            | 150 000          |             |              | 150 000          |             |              | 230 000          | VLR      |
| Pyymosan lehto                                  |                  |             | 100 000      | 100 000          |             | 150 000      | 150 000          | KT       |
| Luonnonsuojelualueiden rajapaalit               |                  |             | 50 000       | 50 000           |             | 80 000       | 80 000           | KT       |
| PETIKKO                                         |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Petikon ulkoilualue                             | 200 000          |             | 200 000      | 200 000          |             | 120 000      | 120 000          | KT       |
| <b>YMPÄRISTÖRAKENTAMINEN</b>                    | <b>6 000 000</b> |             |              | <b>6 000 000</b> |             |              | <b>6 000 000</b> |          |
| KOKO KAUPUNKI                                   |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Puistojen perusparantaminen                     | 1 100 000        |             |              | 1 220 000        |             |              | 1 220 000        | VLR      |
| Haarikkopuisto                                  |                  |             | 140 000      | 140 000          |             | 140 000      | 140 000          | KT       |
| Ratsumiehenpuiston leikkialue                   |                  |             | 100 000      | 100 000          |             | 100 000      | 100 000          | KT       |
| Kulkupuisto                                     |                  |             | 150 000      | 150 000          |             | 150 000      | 150 000          | VLR      |
| Rautkallio                                      |                  |             | 450 000      | 450 000          |             | 450 000      | 450 000          | VLR      |
| Malmiintyn koiraitaus                           |                  |             | 80 000       | 80 000           |             | 80 000       | 80 000           | VLR      |
| Punakivenpuisto                                 |                  |             | 300 000      | 300 000          |             | 300 000      | 300 000          | VLR      |
| Asiantuntijapalkkiot suunnittelu                | 100 000          | 50 000      |              | 50 000           | 50 000      |              | 50 000           | VLR      |
| Yhteiset menot VAY rakennuttaminen              |                  |             | 50 000       | 50 000           |             | 50 000       | 50 000           | VLR      |
| Koirapuistot                                    | 150 000          |             |              | 60 000           |             |              | 60 000           | VLR      |
| Krakanpuiston koiraitaus                        |                  |             | 60 000       | 60 000           |             | 60 000       | 60 000           | KT       |
| Pienvesistöjen kunnostaminen                    | 50 000           |             | 50 000       | 50 000           |             | 50 000       | 50 000           | VLR      |
| Ulkovalaistuksen parantaminen                   | 100 000          |             | 100 000      | 100 000          |             | 100 000      | 100 000          | VLR      |
| Niittyjen peruskunnostaminen                    | 50 000           | 100 000     | 50 000       | 150 000          | 100 000     | 50 000       | 150 000          | VLR      |
| MYYRMÄKI                                        |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Kaivoksen puistot                               | 200 000          |             |              | 250 000          |             |              | 250 000          | VLR      |
| Löydöspuiston silta                             |                  |             | 250 000      | 250 000          |             | 250 000      | 250 000          | VLR      |
| Varistonniitty                                  | 50 000           |             | 100 000      | 100 000          |             | 80 000       | 80 000           | KT       |
| Vantaanjoen varren ulkoilureitit                | 200 000          |             |              | 150 000          |             |              | 150 000          | VLR      |
| Martinkylänranta                                |                  |             | 150 000      | 150 000          |             | 150 000      | 150 000          | KT       |
| KIVISTÖ                                         |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Kivistön keskus C                               | 400 000          |             |              | 450 000          |             |              | 300 000          | VLR      |
| Lipunkantajanpuisto                             |                  |             | 450 000      | 450 000          |             | 300 000      | 300 000          | VLR      |
| Keimolanmäen puistot                            | 300 000          |             |              | 250 000          |             |              | 250 000          | VLR      |
| Pikku-Keimolanpuisto                            |                  |             | 250 000      | 250 000          |             | 250 000      | 250 000          | KT       |
| AVIAPOLIS                                       |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Pakkala 5:n puistot                             | 200 000          |             |              | 120 000          |             |              | 150 000          | VLR      |
| Tilkunpelto                                     |                  |             | 120 000      | 120 000          |             | 150 000      | 150 000          | KT       |
| Pakkala 3 C:n puistot                           | 500 000          |             |              | 300 000          |             |              | 260 000          | VLR      |
| Juhlapuisto                                     |                  |             | 50 000       | 50 000           |             | 10 000       | 10 000           | VLR      |
| Tuulensuunpuisto                                |                  |             | 250 000      | 250 000          |             | 250 000      | 250 000          | KT       |
| TIKKURILA                                       |                  |             |              |                  |             |              |                  |          |
| Kanervannummi ja Kievarinpuisto                 | 300 000          |             | 250 000      | 250 000          |             | 250 000      | 250 000          | KT       |

|                                  |         |         |         |         |         |         |         |     |
|----------------------------------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|---------|-----|
| Hiekkaharju 5:n puistot          | 100 000 |         |         | 100 000 |         |         | 100 000 | VLR |
| Sipulinvarsi                     |         |         | 100 000 | 100 000 |         | 100 000 | 100 000 | KT  |
| Tikkurilan keskuspuisto          | 100 000 | 100 000 |         | 100 000 | 100 000 |         | 100 000 | VLR |
| Tikkurilan jokiranta (rahasto)   |         | 200 000 | 600 000 |         |         |         |         | VLR |
| Keravanjoen varren ulkoilureitit | 100 000 |         |         | 100 000 |         |         | 100 000 | VLR |
| Kielotien alitus                 |         |         | 100 000 | 100 000 |         | 100 000 | 100 000 | VLR |
| Punaistenpuisto                  |         |         |         |         |         | 10 000  | 10 000  | VLR |
| KOIVUKYLÄ                        |         |         |         |         |         |         |         |     |
| Lipstikanpuistot                 | 300 000 |         | 600 000 | 600 000 |         | 600 000 | 600 000 | VLR |
| Leinelän puistot                 | 150 000 |         |         | 150 000 |         |         | 150 000 | VLR |
| Epinkoskenpuisto                 |         |         | 150 000 | 150 000 |         | 150 000 | 150 000 | KT  |
| Ulrikanpuiston puistot           | 350 000 |         |         | 300 000 |         |         | 200 000 | VLR |
| Kehtopuisto                      |         |         | 300 000 | 300 000 |         | 200 000 | 200 000 | KT  |
| Rekolan puistot                  | 300 000 |         | 200 000 | 200 000 |         | 200 000 | 200 000 | VLR |
| Joukontien silta                 | 150 000 |         |         | 150 000 |         |         | 80 000  | VLR |
| Päiväkummunnannan reitit         |         |         | 150 000 | 150 000 |         | 80 000  | 80 000  | KT  |
| KORSO                            |         |         |         |         |         |         |         |     |
| Ankkapuisto ja Metsopuisto       | 500 000 |         | 500 000 | 500 000 |         |         | 840 000 | VLR |
| Pohjois-Nikinmäenpuistot         | 100 000 |         |         | 100 000 |         |         | 100 000 | VLR |
| Karppipuisto                     |         |         | 100 000 | 100 000 |         | 100 000 | 100 000 | KT  |
| HAKUNILA                         |         |         |         |         |         |         |         |     |
| Itä-Hakkilanpuisto               | 150 000 |         | 150 000 | 150 000 |         | 150 000 | 150 000 | VLR |



## 11 § Liikenteen kehitys Vantaalla 2017

VD/7190/08.00.00.03/2018  
HW/MH/SRH

Vantaa liikenne 2017 -selvityksessä esitetään tiivistetyssä muodossa moottoriajoneuvo- ja polkupyöräliikenteen muutoksia Vantaalla. Mukana on myös liityntäliikenteen pysäköintilaskennat ja HSL:ltä saadut bussi- ja lähijunaliikenteen matkustajamäärät.

Tällä hetkellä liikenteen seuranta automatisoidaan eri osa-alueilla, esimerkiksi nopeusnäyttöjen automaattinen tiedonsiirto, pyöräliikenteen uudet laskimet.

### Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 11

#### Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään

- a) merkitä tiedoksi selvitys "Vantaa liikenne 2017" ja kartta "Autoliikenne Vantaalla 2016/2017"
- b) lähettää selvitys ja kartta tiedoksi kaupunginhallitukselle

Käsittely: Merkittiin että liikennetietoasiantuntija Suvi Rytönen-Halonen selosti asiaa kokouksen alussa.

#### Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

#### Liitteet:

- selvitys: Vantaa liikenne 2017
- kartta: Autoliikenne Vantaalla 2016/2017

Täytäntöönpano: Ote kaupunginhallitukselle

Muutoksenhakuohje: 6.2. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

#### Lisätiedot:

Suvi Rytönen-Halonen, puh. 050 314 5598, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

# Vantaa liikenne 2017

Suvi Rytönen-Halonen, liikennetietoasiantuntija

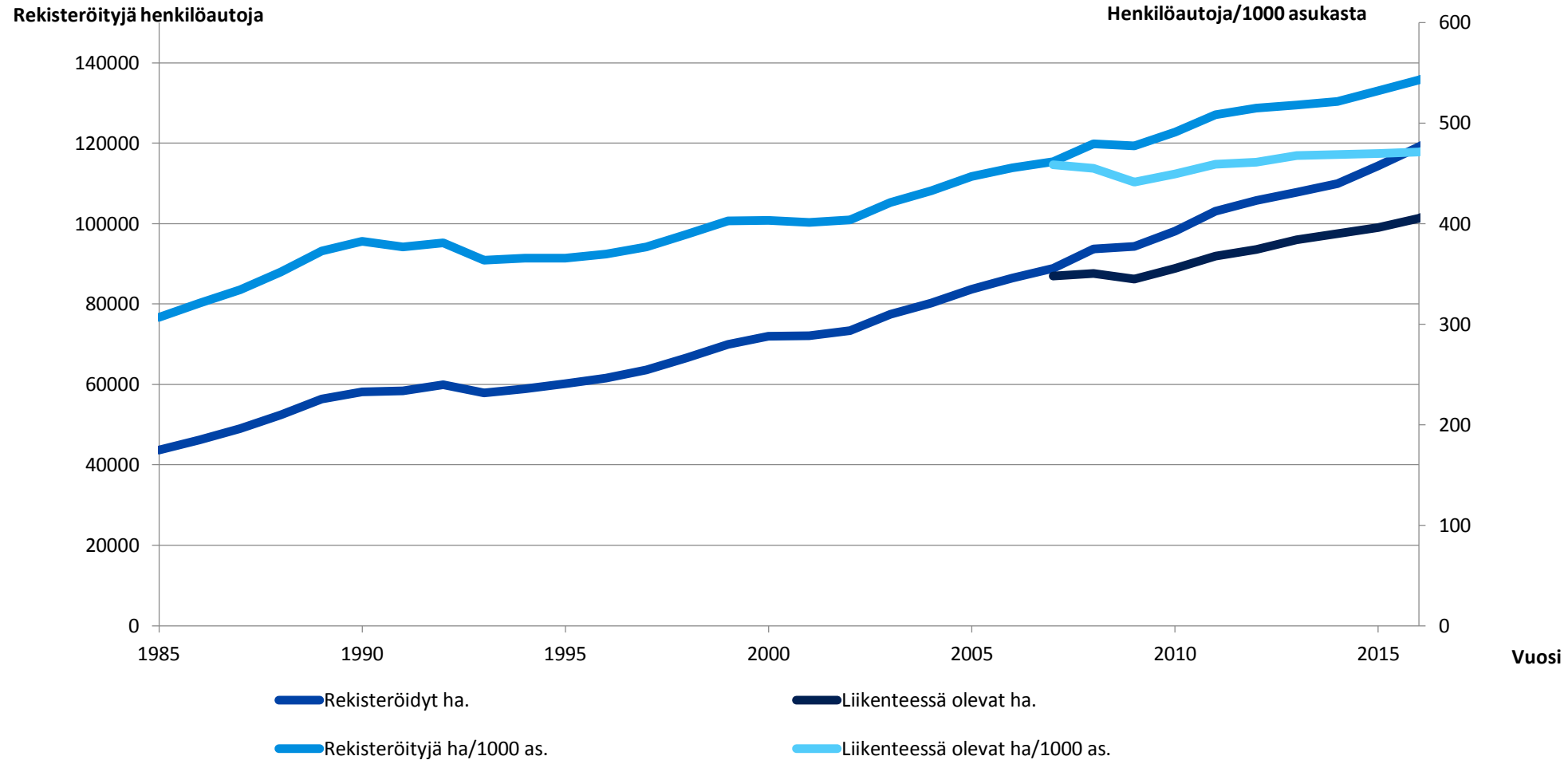


# Moottoriajoneuvoliikenne 2017



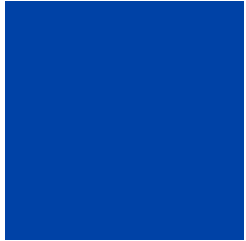
- Kaupungin katuverkolla liikennemäärä nousi 2 % verrattuna vuoteen 2016
- Valtion LAM-pisteissä keskimääräinen liikennemäärä nousi 6 % verrattuna vuoteen 2016
- Autoliikenteensuorite jakautui 81 % maanteille ja 19 % kaupungin katuverkolle
  - Yhteensä 1 670 miljoonaa ajoneuvokilometriä vuodessa
- Henkilöautoja oli rekisterissä 4,3 % enemmän kuin 2016
  - Rekisteröityjä ha./1000 asukasta kohden 2,6 % enemmän kuin 2016
- Liikennekäytössä henkilöautoja oli 3,6 % enemmän kuin 2016
  - 1,5 % enemmän 1000 asukasta kohden kuin 2016
- Liikennekäytössä olevien mopojen ja moottoripyörien määrä laski vuodesta 2016

# Henkilöautotiheys 1985–2017





# Pyöräliikenne 2017



- Kesällä 2017 uusittiin pyöräliikenteen laskimet, laskentatuloksia on saatavilla vain puolen vuoden ajalta (heinäkuu-joulukuu) ja viidestä laskentapistestä
- Suosituin pyöräilykuukausi oli syyskuu, 2 510 pyöräilijää/arkipäivä
  - Joulukuussakin vielä 580 pyöräilijää/arkipäivä

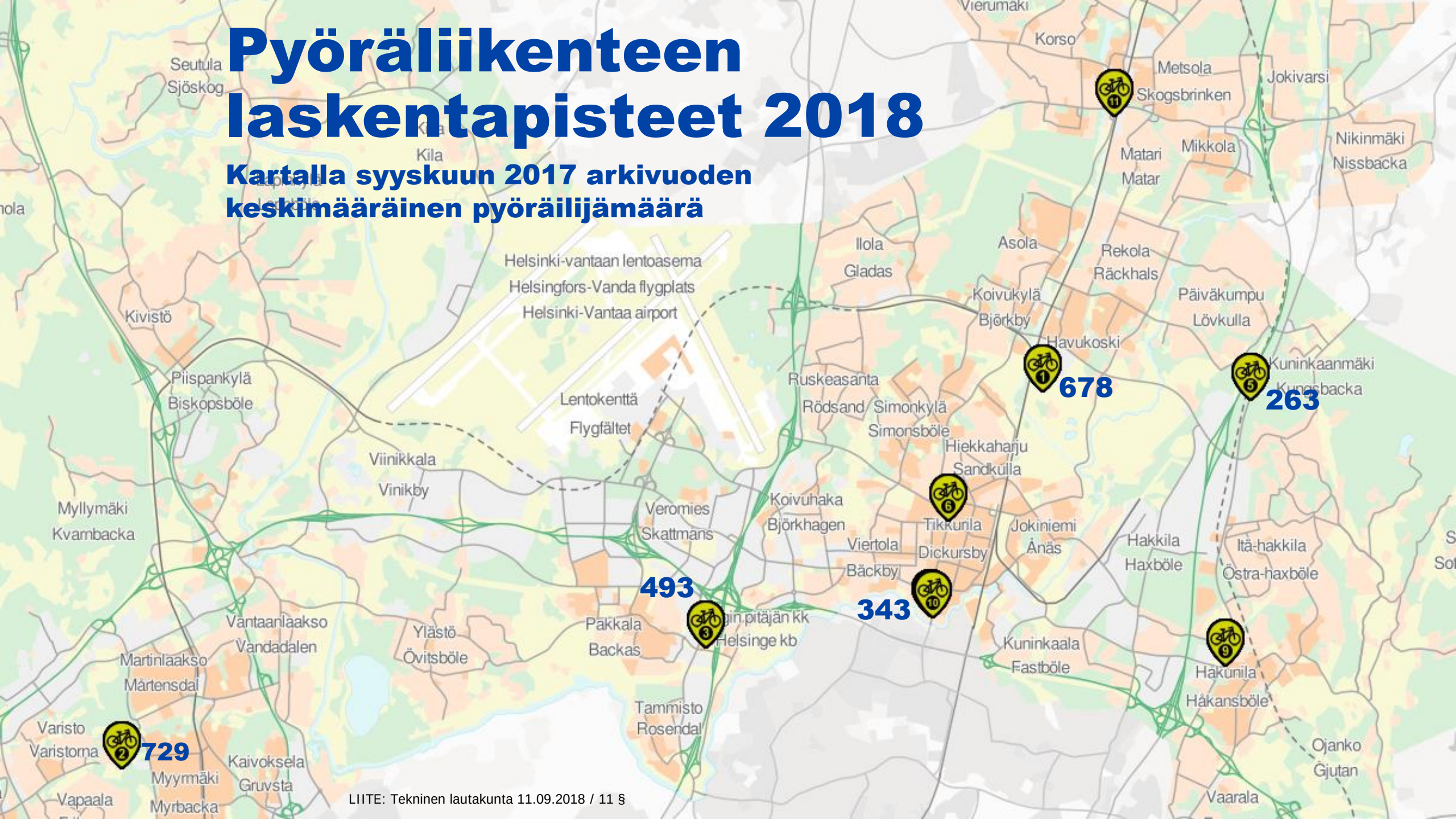


- Uudet laskimet tuottavat tietoa reaaliaikaisesti kaikkien saataville
  - [kartta.vantaa.fi /liikenne](http://kartta.vantaa.fi/liikenne)



# Pyöräliikenteen laskentapisteen 2018

Kartalla syyskuun 2017 arkivuoden  
keskimääräinen pyöräilijämäärä



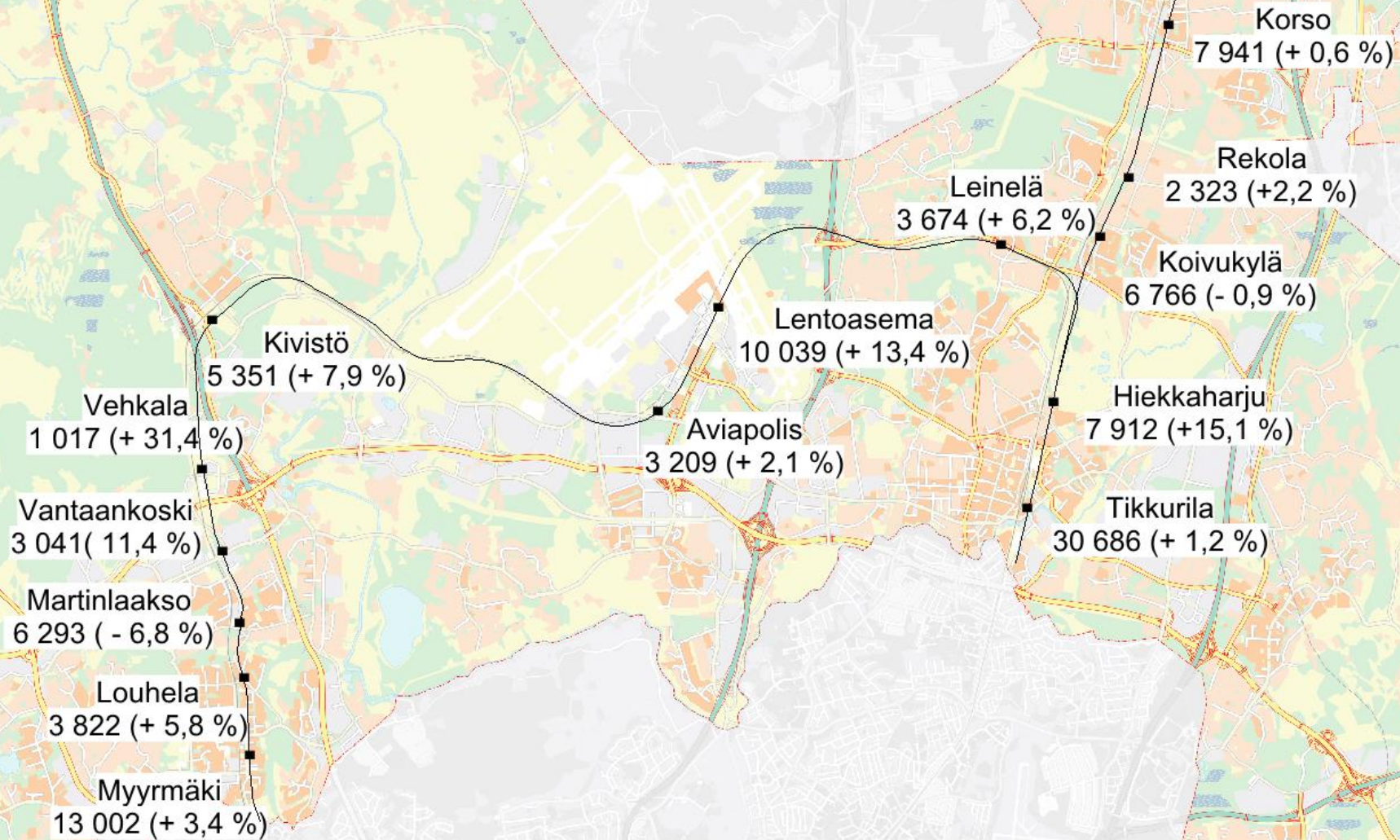
# Joukkoliikenne 2017



- 85 % vantaalaisista on tyytyväisiä HSL:n järjestämään joukkoliikenteeseen Vantaalla
  - HSL:n asiakastyytyväisyystutkimus kevät 2017
- Vantaan bussipysäkeiltä tehtiin nousuja arkivuorokaudessa keskimäärin 72 070, mikä on 1,1 % vähemmän vuoteen 2016 verrattuna
- Juna-asemien matkustajamäärät nousivat yhteensä 4 %
- Tikkurilan aseman kaukoliikennematkat kasvoivat 31,2 % verrattuna vuoteen 2016
  - Kehäradan avautumisen jälkeen Tikkurilan aseman kaukoliikenteen matkat ovat yli kaksinkertaistuneet



**Juna-asemien lähiliikenteen  
matkustajamäärät  
arkivuorokaudessa  
(muutos vuoteen 2016)**

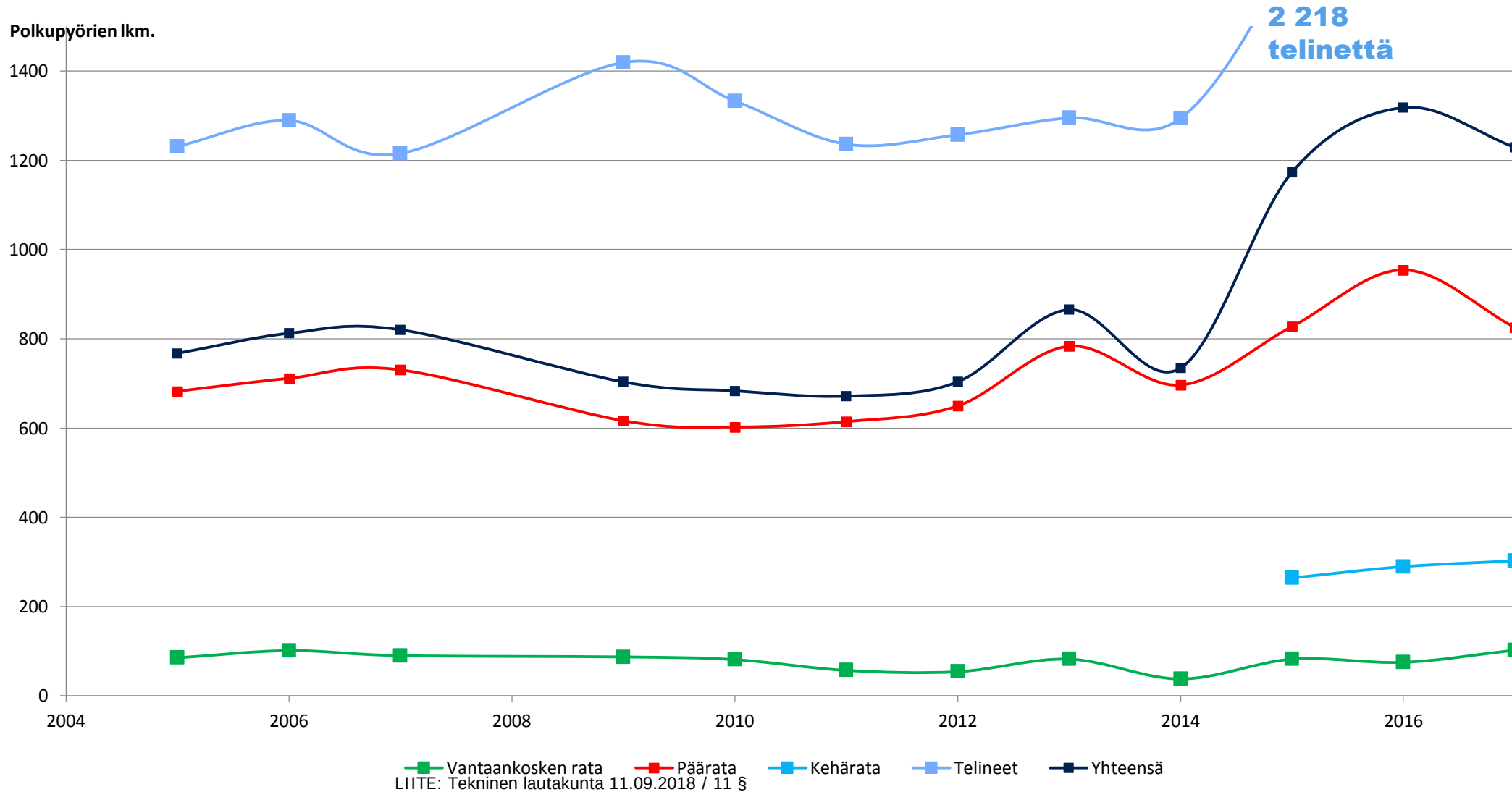


# Liityntäliikenne 2017

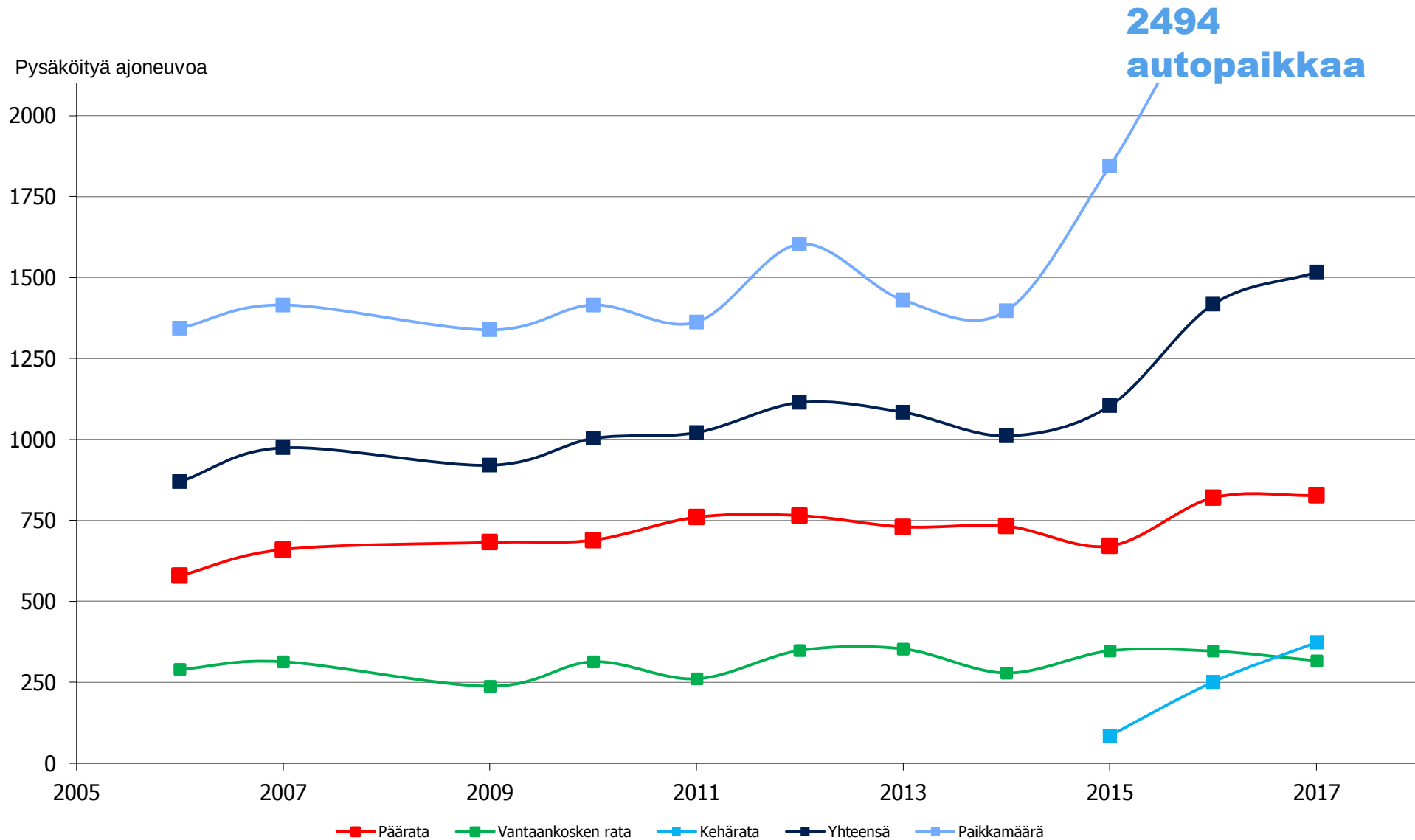


- Autoja pysäköintiin 2 % enemmän kuin edellisenä vuonna
  - Täyttöprosentti yhteensä 61 %
  - Myyrmäen, Louhelan, Vantaankosken, Hiekkaharjun, Rekolan ja Leinelän asema olivat yli 90 - prosenttisesti täynnä
  - Kehäradan pysäköintimäärät ylittivät Vantaankosken radan pysäköintimäärät
- Polkupyöriä pysäköitiin 7 % vähemmän
  - Täyttöprosentti 55 %
  - Tikkurilan asemalla pysäköidään 44 % kaikista pysäköidyistä polkupyöristä
  - Kaikilla Vantaan juna-asemilla on runkolukittavat pyörätelineet

# Pysäköidyt polkupyörät sekä telineet juna-asemilla 2005 - 2017



# Pysäköidyt autot asemilla 2005 - 2017



# Vantaan liikenne 2017

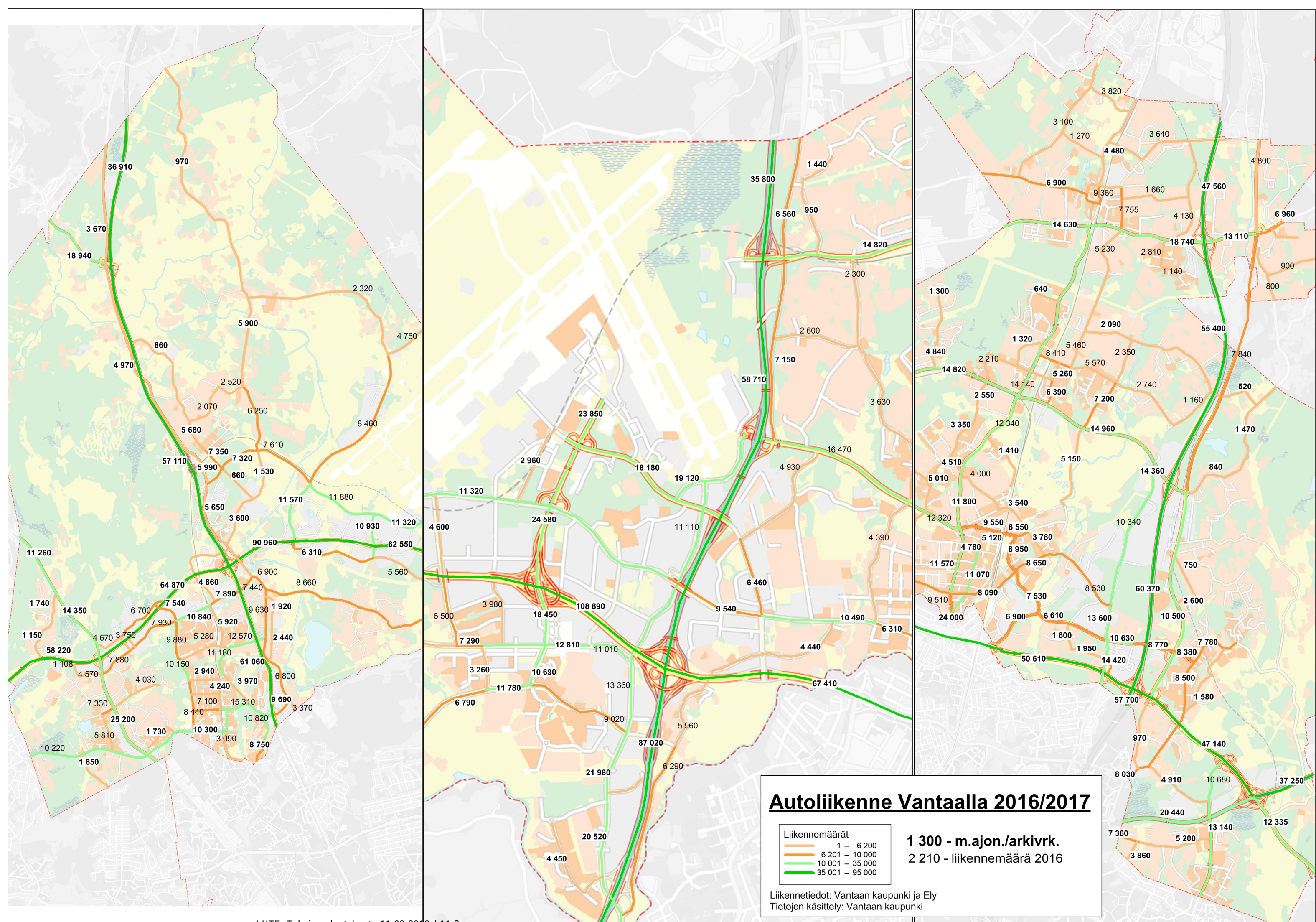


- Vuonna 2017 Vantaan katuverkolla ei tapahtunut suuria muutoksia
- Suurimpana hankkeena lähdettiin edistämään Vantaan ratikkaa, jonka yleissuunnitelman aloittamisesta tehtiin päätös marraskuussa 2017
- Valtakunnallisen henkilöliikennetutkimuksen (2016) tulokset valmistuivat
  - Joukkoliikenteen kulkutapaosuus kasvoi 7 %-yksikköä
  - Pyöräilyn kulkutapaosuus kasvoi neljästä viiteen prosenttiin
  - Edellinen tutkimus 2010-2011
- Liikenteen seuranta automatisoidaan eriosa-alueilla, esimerkiksi nopeusnäyttöjen automaattinen tiedonsiirto, pyöräliikenteen uudet laskimet













## 12 § Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017

VD/7172/08.00.00.05/2018  
HW/TV

Vuonna 2017 Vantaalla tapahtuneista liikenneonnettomuuksista aiheutui noin 44,1 milj. euron kustannukset, josta kaupungille kohdistuu noin 8,8 milj. euroa.

Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrä oli vuonna 2017 samalla tasolla kuin edellisvuonna, mutta loukkaantuneita oli 11 vähemmän. Henkilövahinkoon johti 139 onnettomuutta, joissa kuoli kaksi ja loukkaantui 174 henkilöä. Kaikkiaan vuonna 2017 tapahtui 688 poliisin raportoimaa tieliikenneonnettomuutta (vuonna 2016 luku oli 784).

Yleisimmät onnettomuusluokat henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa olivat peräänajot (21 %, 29 onnettomuutta), yksittäisonnettomuudet (16 %, 22 onnettomuutta) ja polkupyöräonnettomuudet (16 %, 22 onnettomuutta).

Kuntatekniikan keskuksen liikennesuunnittelussa laaditun raportin lähtötiedot ovat Destia Oy:n iLiitu-ohjelmistosta sekä Tilastokeskuksen tilastoista ja poliisin onnettomuusselostuksista. Raportin liikenneonnettomuustiedot perustuvat poliisille tehtyihin ilmoituksiin. Poliisin tietoon on arvioitu tulevan 30 % loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet tulevat tilastoihin.

Liikenneonnettomuustietoja käytetään mm. valittaessa liikenneturvallisuustoimenpiteitä nykyiselle katuverkolle ja suunniteltaessa uusia katuja.

### Tekninen lautakunta 11.9.2018 § 12

#### Kaupungininsinöörin esitys:

Päätetään merkitä tiedoksi raportti Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017.

#### Päätös:

Merkittiin tiedoksi.

#### Liitteet:

- Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017

Täytäntöönpano: Kuntatekniikan keskus

Muutoksenhakuohje: 6.2 Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

#### Lisätiedot:

liikennetutkija Timo Väistö, puh. 050 302 8993, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

# LIIKENNE- ONNETTOMUUDET VANTAALLA 2017



**Vantaa**  
**Vanda**



Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017 -selvityksen tieliikenneonnettomuuksien tiedot perustuvat iLiitu-ohjelmistoon sekä Tilastokeskuksen tilastoihin. Ne sisältävät poliisin tietoon tulleet onnettomuudet. Liikennevirasto tilaa tieliikenneonnettomuuksien käsittelyn Tilastokeskukselta. Tilastokeskus ei tarkista katuverkon omaisuusvahinko-onnettomuuksien tietoja. Tähän raporttiin on poliisin onnettomuusselostusten perusteella mm. tarkennettu jalankulkija-, pyöräilijä- ja mopo-osallisten onnettomuuspaikkoja.

Poliisin tietoon on arvioitu tulevan noin 30 % loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista – huonoin peittävyys on polkupyöräilijöiden yksittäisonnettomuuksissa. Kaikki kuolemaan johtaneet onnettomuudet tulevat tilastoihin. Poliisi on vähentänyt eläinonnettomuuksien rekisteröintiä, Riistakeskuksen tiedot on Vantaan käyttämässä iLiitu-palvelussa.

Tilastokeskus määritteli vakavasti loukkaantuneet ensi kertaa vuoden 2014 onnettomuuksista. Vantaalla loukkaantui vakavasti 8 henkilöä vuonna 2014, 13 vuonna 2015 ja 4 vuonna 2016 – vuoden 2017 tieto saadaan vasta vuoden 2019 alkupuolella. Vakavasti loukkaantuneita asukasmäärään suhteutettuna on Vantaalla selvästi vähemmän kuin keskimäärin Suomessa.

Vuoden 2017 liikenneonnettomuuksien kustannukset ovat noin 44,1 milj. euroa, josta kaupungille kohdistuu arviolta 8,8 milj. euroa (Suomessa käytetty onnettomuuskustannusmalli, henkilövahingon keskimääräinen hinta on 308 800 €, Trafi 2016).

Liikenneonnettomuustietoja käytetään mm. valittaessa liikenneturvallisuustoimenpiteitä nykyiselle katuverkolle ja suunniteltaessa uusia katuja. Raportin on koonnut liikennetutkija Timo Väistö.

Elokuu 2018

Liikennetutkija Timo Väistö  
timo.vaisto@vantaa.fi



# SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe

1 Onnettomuusmäärät ja niiden kehitys

2 Onnettomuusajankohdat 2017

3 Onnettomuuspaikka 2017

4 Onnettomuusolosuhteet 2017

5 Onnettomuusluokka 2017

5.1 Kaikki onnettomuudet

5.2 Onnettomuudet maantiellä

5.3 Onnettomuudet katuverkolla

6 Onnettomuuskustannukset

Liite 1. Tietolähteet, käsitteet ja määritelmät

Liite 2. Onnettomuudet suuralueittain

Liite 3. Onnettomuuksien yleiskartta

- Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017
- Indeksin IND5 mukaiset pahimmat onnettomuuspaikat 2013–2017

Liite 4. Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet, yhteenveto



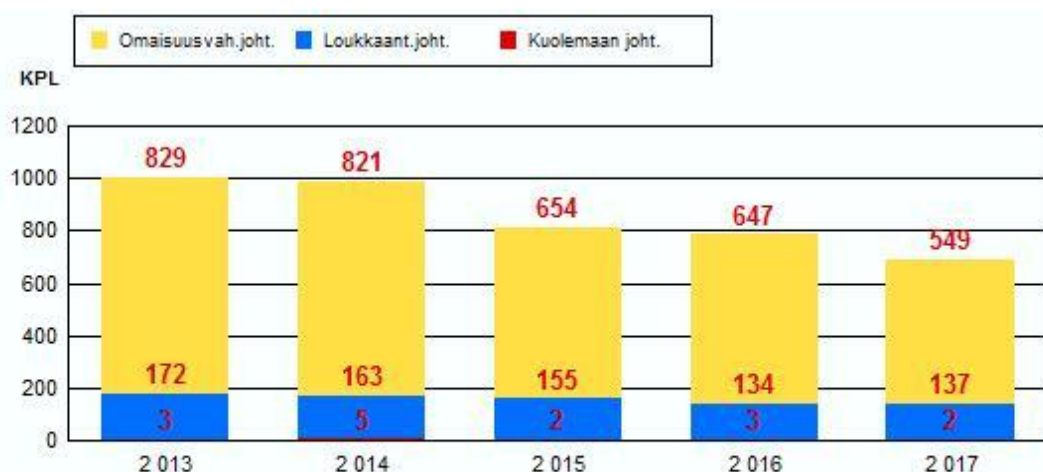


# 1 ONNETTOMUUSMÄÄRÄT JA NIIDEN KEHITYS

Vuonna 2017 tapahtui 688 poliisin raportoimaa tieliikenneonnettomuutta (vuonna 2016 luku oli 784). Onnettomuuksista 2 johti kuolemaan ja 137 loukkaantumiseen. Onnettomuuksissa kuoli 2 (2) ja loukkaantui 174 (182) henkilöä.

Vuosina 2014–2016 oli keskimäärin 154 henkilövahinkoon johtanutta onnettomuutta vuodessa, joissa kuoli noin kolme ja loukkaantui 191 henkilöä. Henkilövahinkoja vuonna 2017 on 10 % vähemmän.

Joku osallisista oli alkoholin vaikutuksessa 4 % onnettomuuksista. Koko Suomessa alkoholionnettomuuksissa kuoli 60 (24 % kaikista kuolleista) ja loukkaantui 567 (10 % kaikista loukkaantuneista) henkilöä.



Kuva 1.1 Onnettomuuksien kokonaismäärän kehitys vakavuuden mukaan

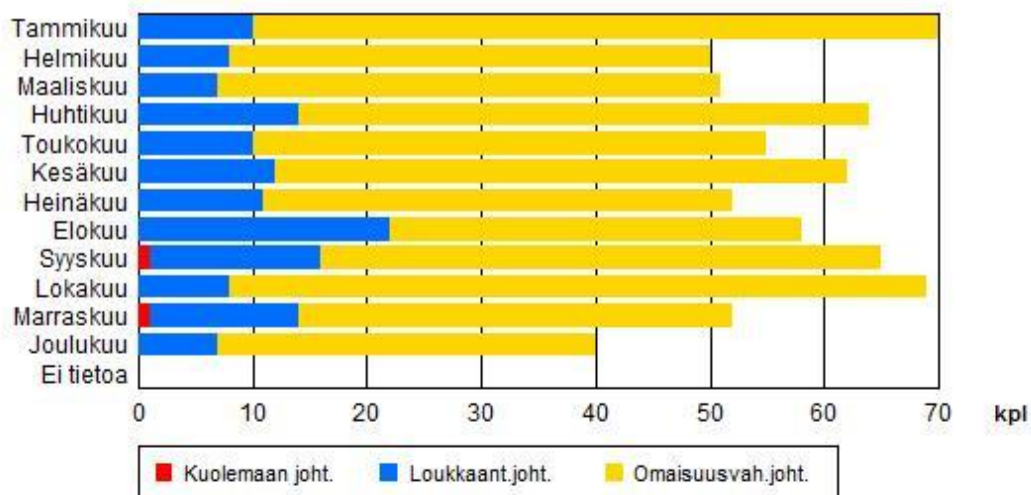


Kuva 1.2 12 edellisen kk:n aikana tapahtuneet henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet

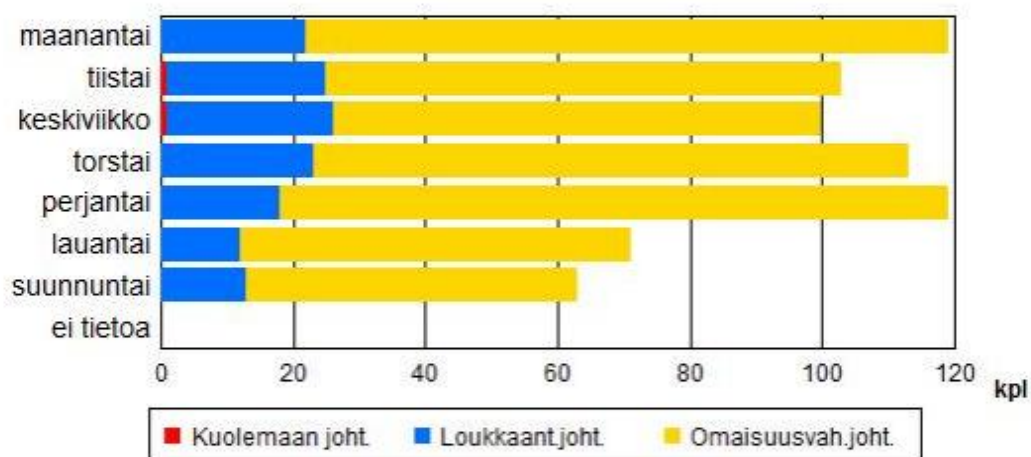
## 2 ONNETTOMUUSAJANKOHDAT 2017

Onnettomuuksia tapahtui eniten tammikuussa (10 %, 70 onn.) ja vähiten joulukuussa (6 %, 40 onn.).

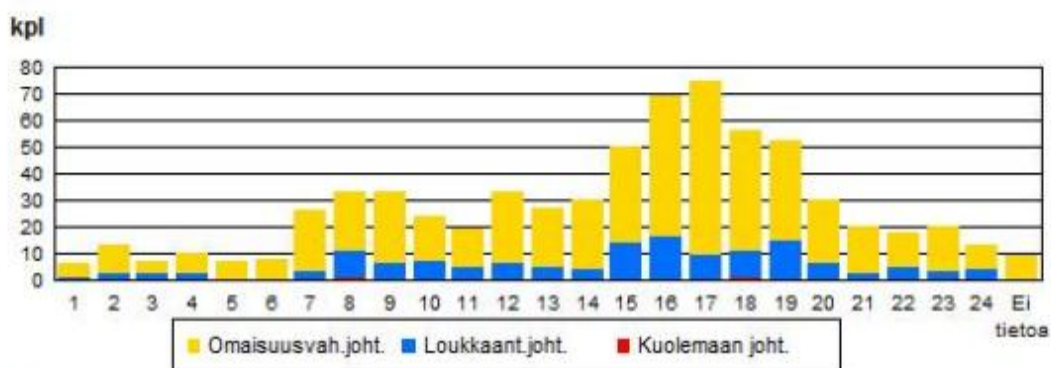
Yleisin tapahtumapäivä oli perjantai (17 %, 119 onn.). Vähiten onnettomuuksia sattui sunnuntaina (9 %, 63 onn.).



Kuva 2.1 Onnettomuudet kuukausittain



Kuva 2.2 Onnettomuudet viikonpäivittäin



Kuva 2.3 Onnettomuudet tunneittain

### 3 ONNETTOMUUSPAIKKA 2017

Onnettomuuksista tapahtui 49 % (337 onn.) katuverkolla ja 46 % (316 onn.) maanteilla. Yksityisteillä ja muilla liikennealueilla tapahtui 5 % (35 onn.) kaikista onnettomuuksista. Taajamissa tapahtui 53 % (367 onn.) onnettomuuksista.

Maanteiden onnettomuuksista tapahtui pääväylillä eli valta- ja kantateilla 59 % (186 onn.) ja alempiluokkaisilla teillä 41 % (130 onn.).

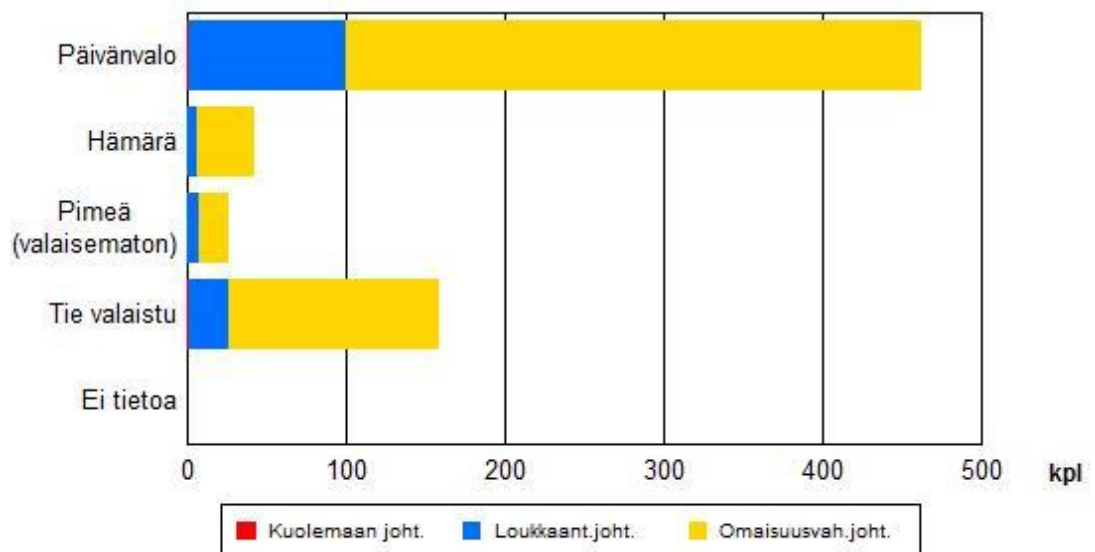
Kaikista Jk/Pp/Mopo -onnettomuuksista tapahtui maanteilla 18 % ja katuverkolla 76 %. Henkilövahinkoon johtaneista Jk/Pp/Mopo -onnettomuuksista tapahtui maanteilla 20 % ja katuverkolla 78 %.

### 4 ONNETTOMUUSOLOSUHTEET 2017

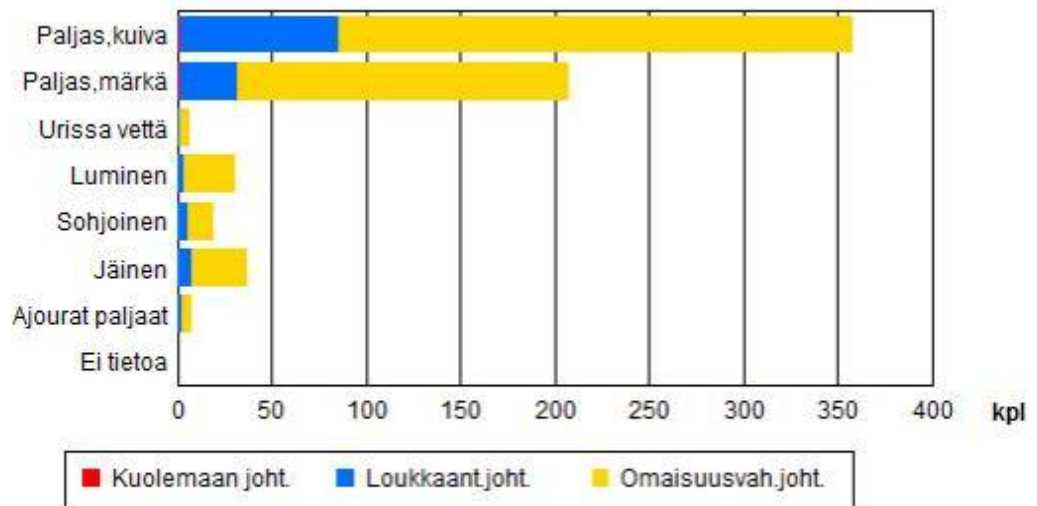
Onnettomuudet tapahtuivat useimmiten hyvissä olosuhteissa. Useimmiten näkyvyys oli päivänvalossa hyvä ja tienpinta paljaana.

Onnettomuushetkellä sää oli kirkas tai pilvipoutainen 76% (522 onn.) onnettomuuksista. Vesisateella tapahtui 14 % (97 onn.), lumi-, rae- tai räntäsateella 7 % (49 onn.) ja sumussa 1 % (5 onn.) onnettomuuksista.

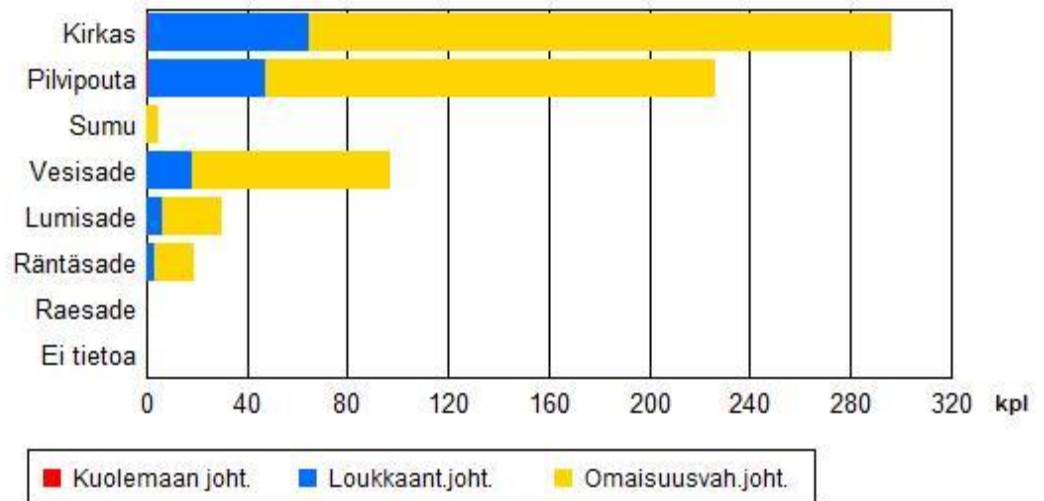
Tienpinta oli paljas ja kuiva 52 % (358 onn.) sekä paljas ja märkä tai urissa vettä 31 % (213 onn.) onnettomuuksista. Lumisella, sohjoisella tai jäisellä tiellä tai ajourien ollessa paljaana tapahtui 14 % (94 onn.) onnettomuuksista.



Kuva 4.1 Valoisuus onnettomuushetkellä



Kuva 4.3 Tienpinta onnettomuushetkellä



Kuva 4.2 Sää onnettomuushetkellä

## 5 ONNETTOMUUSLUOKKA 2017

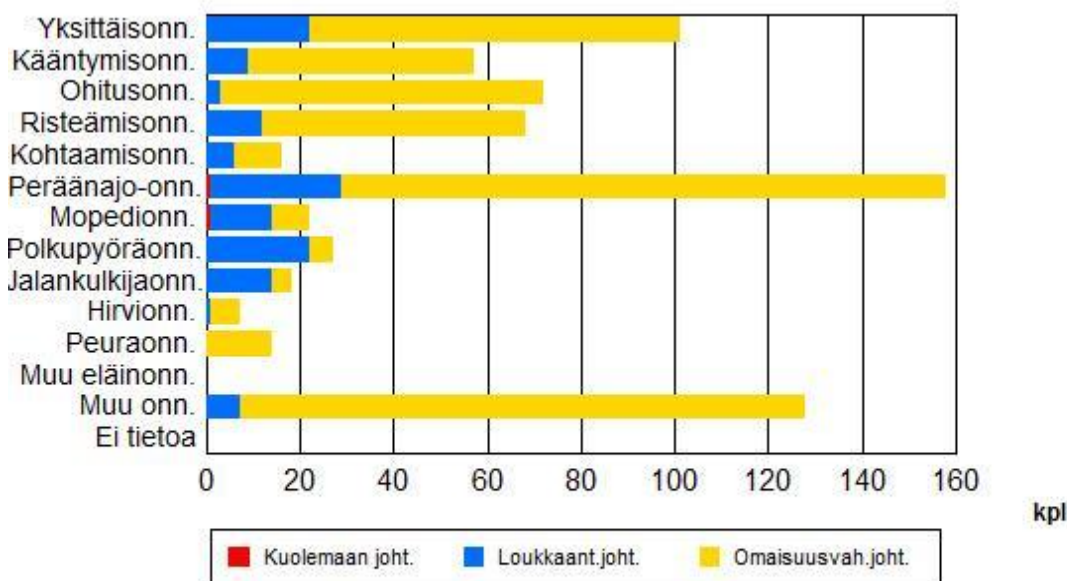
## 5.1 Kaikki onnettomuudet

Yleisin onnettomuusluokka oli peräänajo-onnettomuus, joita oli 23 % (158 onn.) kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisimmät onnettomuusluokat olivat yksittäisonnettomuus (15 %, 101 onn.) ja ohitusonnettomuus (10 %, 72 onn.).

Eläinonnettomuuksia oli 3 % (21 onn.) kaikista onnettomuuksista, niissä loukkaantui yksi henkilö.

Jk/Pp/Mopo -onnettomuuksia oli 10 % (67 onn.) kaikista onnettomuuksista. Jalankulkijaonnettomuuksia oli 3 % (18 onn.), polkupyöräonnettomuuksia 4 % (27 onn.) ja mopo-onnettomuuksia 3 % (22 onn.).

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 36 % (50 onn.) oli Jk/Pp/Mopo -onnettomuuksia. Jalankulkijaonnettomuuksia oli 10 % (14 onn.), polkupyöräonnettomuuksia 16 % (22 onn.) ja mopo-onnettomuuksia 10 % (14 onn.). Jalankulkija- ja polkupyöräonnettomuuksissa ei ollut yhtään mopo-osallista.



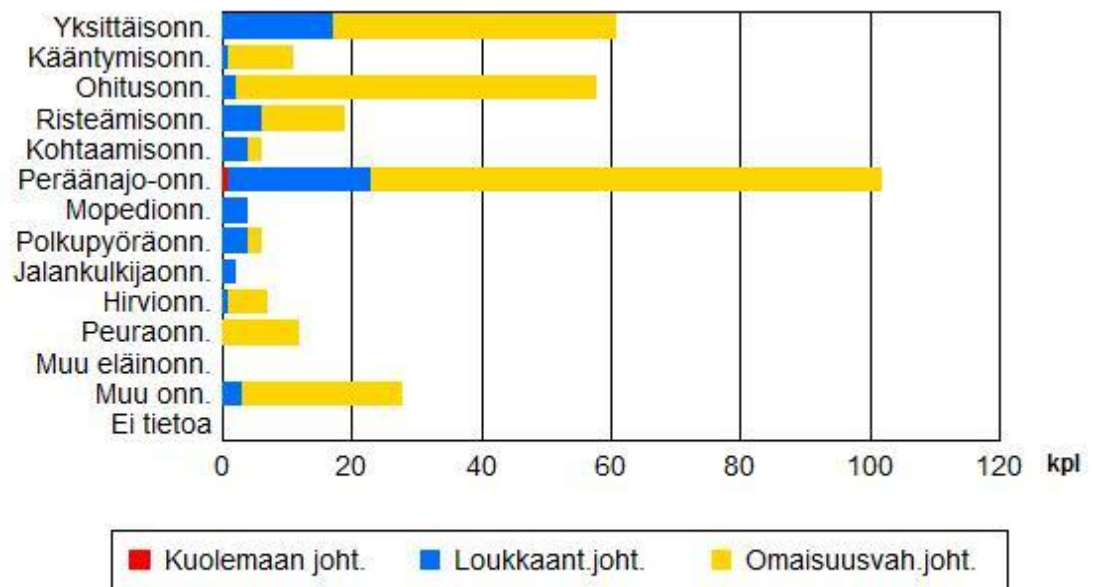
Kuva 5.1 Onnettomuusluokat kaikissa onnettomuuksissa

## 5.2 Onnettomuudet maantiellä

Maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista yleisimmät luokat olivat peräänajo-onnettomuus (32 %, 102 onn.) ja yksittäisonnettomuus (19 %, 61 onn.).

Jk/Pp/Mopo -onnettomuuksia oli 4 % (12 onn.) kaikista maanteillä tapahtuneista onnettomuuksista. Jalankulkijaonnettomuuksia oli 2, polkupyöräonnettomuuksia 6 ja mopo-onnettomuuksia 4.

Maanteillä henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 15 % (10 onn.) oli Jk/Pp/Mopo -onnettomuuksia. Jalankulkijaonnettomuuksia tapahtui 2, polkupyöräonnettomuuksia 4 ja mopo-onnettomuuksia 4.



Kuva 5.2 Onnettomuusluokat maantieverkon onnettomuuksissa

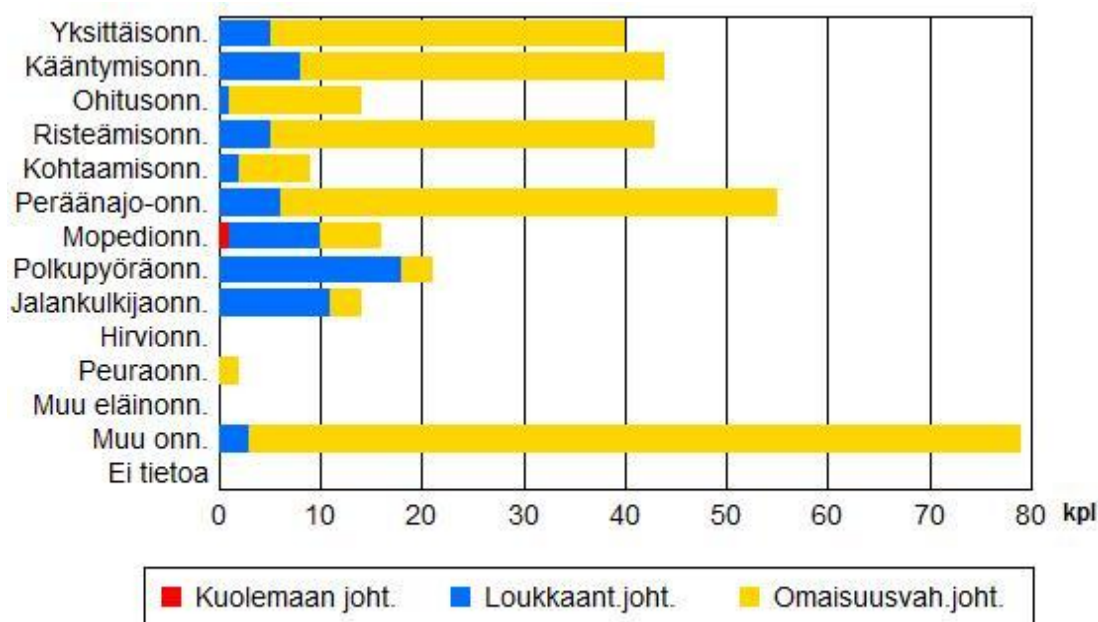


### 5.3 Onnettomuudet katuverkolla

Katuverkolla tapahtuneista onnettomuuksista yleisimmät luokat olivat peräänajo-onnettomuus (16 %, 55 onn.) ja kääntymisonnettomuus (13 %, 44 onn.).

Jp/Pp/Mopo -onnettomuuksia oli 15 % (51 onn.) kaikista katuverkolla tapahtuneista onnettomuuksista. Jalankulkijaonnettomuuksia oli 4 % (14 onn.), polkupyöräonnettomuuksia 6 % (21 onn.) ja mopo-onnettomuuksia 5 % (16 onn.).

Katuverkolla henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista 57 % (39 onn.) oli Jk/Pp/Mopo -onnettomuuksia. Jalankulkijaonnettomuuksia oli 16 % (11 onn.), polkupyöräonnettomuuksia 26 % (18 onn.) ja mopo-onnettomuuksia 14 % (10 onn.).



Kuva 5.3 Onnettomuusluokat katuverkon onnettomuuksissa



## 6 ONNETTOMUUSKUSTANNUKSET

Onnettomuudet aiheuttavat inhimillisten kärsimysten lisäksi taloudellisia menetyksiä. Suomessa käytössä olevan onnettomuuskustannusmallin mukaan liikenneonnettomuuksien yksikkökustannukset ovat henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 308 800 euroa ja omaisuusvahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 2 200 euroa (Tieliikenteen onnettomuuskustannusten tarkistaminen, Trafi 2016).

Kuntien maksettavaksi onnettomuuskustannuksista kohdistuu noin 15–20 % mm. pelastus-, terveys- ja sosiaalitoimen menoina aikaisempien tutkimusten mukaan (mm. Valmixa 2006).

Vantaalla tapahtuneet onnettomuudet maksoivat vuonna 2017 noin 44,1 milj. euroa, josta kunnalle kohdistuvien kustannusten osuus on noin 8,8 milj. euroa.

## LIITTEET

## LIITE 1. TIETOLÄHTEET, Käsitteet ja määritelmät

### Tietolähteet

Tilastokeskus saa poliisiasian tietojärjestelmään (PATJA) tallennetut tieliikenneonnettomuustiedot poliisilta. Tiedot siirretään poliisilaitoksilta keskitettyyn rekisteriin, josta uudet tiedot muokataan ja siirretään Tilastokeskuksen tietokoneelle kolme kertaa kuukaudessa. Jokaisen kuukauden aineistoa päivitetään vielä kolme kuukautta sen päättymisen jälkeen.

Tilastoitavan kuukauden tiedot ovat seuraavan kuukauden alussa Tilastokeskuksen käytettävissä. Tilastokeskus tarkastaa tiedot, tekee poliisilaitoksiin lisäkyselyitä ja täydentää tietoja tarvittaessa muiden rekisterien tiedoilla. Tarkistetun aineiston pohjalta Tilastokeskus laatii tiedotteen ja taulukkopaketin. Tiedote on luettavissa esimerkiksi Tilastokeskuksen internet-palvelussa.

Tilastokeskus täydentää vuosiaineistoa kuolemansyytilaston tiedoilla kuolleista. Vuosiaineistoa täydennetään lisäksi tilastoitavaa vuotta seuraavan vuoden keväällä Liikenneviraston tiedoilla tapahtumapaikasta ja henkilövahingoista sekä liikenneonnettomuuksien tutkijalautakuntien tiedoilla kuolemaan johtaneista rattijuopumusonnettomuuksista. Lisäksi tieliikenneonnettomuusaineistoa täydennetään vuosittain Liikenteen turvallisuusviraston ajokortti- ja moottoriajoneuvotiedoilla.

### Peittävyys

Tilaston peittävyys kuolemaan johtaneitten onnettomuuksien osalta on sataprosenttinen. Ilmoittamista kontrolloidaan kuolinsyytodistusten avulla. Peittävyydestä ja vakavuudesta johtuen liikennekuolemien kehityssuunta kuvaa onnettomuuksia varmemmin tieliikenneturvallisuuden kehitystä.

Peittävyys on henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien osalta noin 30-prosenttinen. Eri onnettomuustyyppien tietointulossa on eroja. Huonoin peittävyys on yksittäisonnettomuuksissa loukkaantuneista polkupyöräilijöistä. Puutteellisuudet johtuvat lähinnä siitä, etteivät onnettomuudet tule poliisin tietoon. Syy siihen, ettei onnettomuuksia ilmoiteta poliisille, on valtaosassa onnettomuuksia vahinkojen pienuus ja korvauksesta sopiminen. Puuttuvista loukkaantumiseen johtaneista onnettomuuksista valtaosa on lieviä loukkaantumisia, sillä tieliikennelaki velvoittaa ilmoittamaan onnettomuudesta poliisille vain, jos joku on loukkaantunut vakavasti.

## Määritelmät

### Tieliikenneonnettomuus

Henkilö- tai omaisuusvahinkoon johtanut tapahtuma, joka on sattunut tieliikennelain mukaan yleiselle liikenteelle tarkoitettulla tai yleisesti liikenteeseen käytetyllä alueella ja jossa on osallisena ainakin yksi liikkuva kulkuneuvo. Tieliikennelaissa määriteltujen ajoneuvojen lisäksi osallisiksi kulkuneuvoiksi luetaan myös raitiovaunu sekä juna tasoristeysonnettomuuksissa. Jalankulkijan kaatuminen ei ole liikenneonnettomuus, polkupyörällä (=ajoneuvo) kaatuminen on.

### Onnettomuudessa kuollut

Henkilö, joka on kuollut onnettomuuden seurauksena 30 vuorokauden kuluessa onnettomuudesta.

### Onnettomuudessa loukkaantunut

Henkilö, joka ei ole kuollut, mutta on saanut onnettomuudessa vammoja, jotka vaativat hoitoa tai tarkkailua sairaalassa, hoitoa kotona (sairauslomaa) tai operatiivista hoitoa, esimerkiksi tikkejä. Jos henkilö on saanut mustelmia, naarmuja tai muuta sellaista, joista ei aiheudu edellä mainittua hoitoa, häntä ei katsota loukkaantuneeksi.

### Onnettomuuteen osallinen

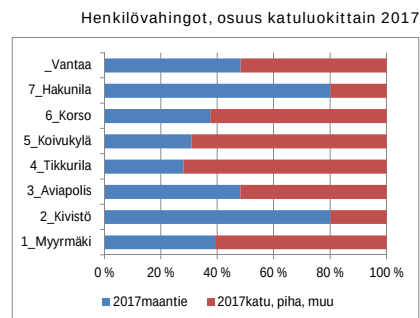
Onnettomuuteen osallisiksi henkilöiksi katsotaan onnettomuuteen osallistuneet kulkuneuvojen kuljettajat ja jalankulkijat sekä kuolleet ja loukkaantuneet matkustajat. Eläin on eläinonnettomuuden osallinen.

### Alkoholitapaus

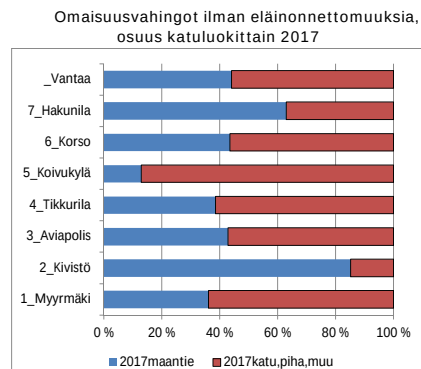
Onnettomuus, jossa jonkun osallisen kuljettajan tai jalankulkijan on todettu (verikokeen tai puhalluskokeen tulos vähintään 0,5 promillea) tai vahvoin perustein epäillään olleen onnettomuushetkellä alkoholin vaikutuksen alaisena.

### Rattijuopumus tapaus

Onnettomuus, jossa moottoriajoneuvon kuljettajan on todettu (verikokeen tai puhalluskokeen tulos vähintään 0,5 promillea) tai vahvoin perustein epäillään olleen onnettomuushetkellä alkoholin vaikutuksen alaisena.



|        |                    |        |                    |        |                    |
|--------|--------------------|--------|--------------------|--------|--------------------|
| v.2015 | 156 hev.onn.       | v.2016 | 138 hev.onn.       | v.2017 | 139 hev.onn.       |
| v.2015 | 648 omaisuusv.onn. | v.2016 | 650 omaisuusv.onn. | v.2017 | 555 omaisuusv.onn. |

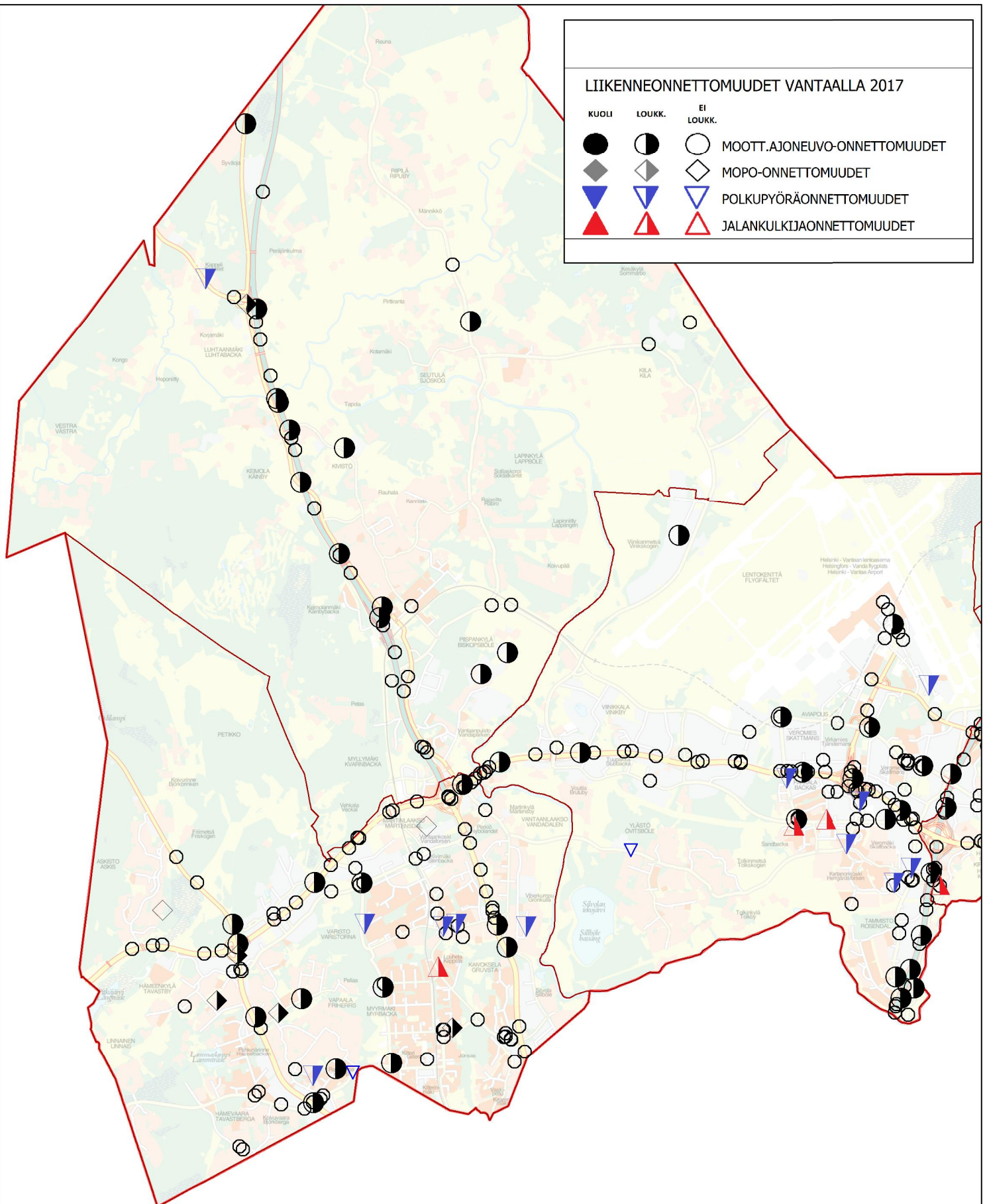


## Onnettomuuskartat

- Liikenneonnettomuudet Vantaalla 2017
  - o Länsi-Vantaa ja Itä-Vantaa
  - o piha- ja pysäköintialueilla tapahtuneita omaisuusvahinko-onnettomuuksia ei ole esitetty
  - o ei sisällä eläinonnettomuuksia, joissa vain omaisuusvahinkoja
- Indeksin IND5 mukaiset pahimmat onnettomuuspaikat 2013–2017
  - o kartta ja taulukko

# LIIKENNEONNETTOMUUKSET VANTAALLA 2017

| KUOLI | LOUKK. | EI LOUKK. |                               |
|-------|--------|-----------|-------------------------------|
|       |        |           | MOOTT.AJONEUVO-ONNETTOMUUKSET |
|       |        |           | MOPO-ONNETTOMUUKSET           |
|       |        |           | POLKUPYÖRÄONNETTOMUUKSET      |
|       |        |           | JALANKULKIJAONNETTOMUUKSET    |

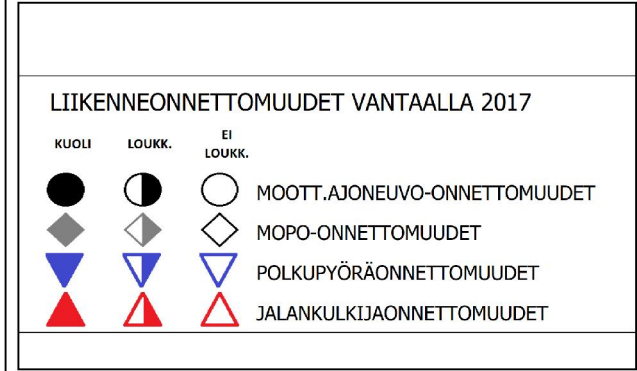


**LÄNSI-VANTAA**

Vantaa/Kuntatekniikan keskus/TV

Lähde: Tilastokeskus





Vantaa/Kuntatekniikan keskus/TV

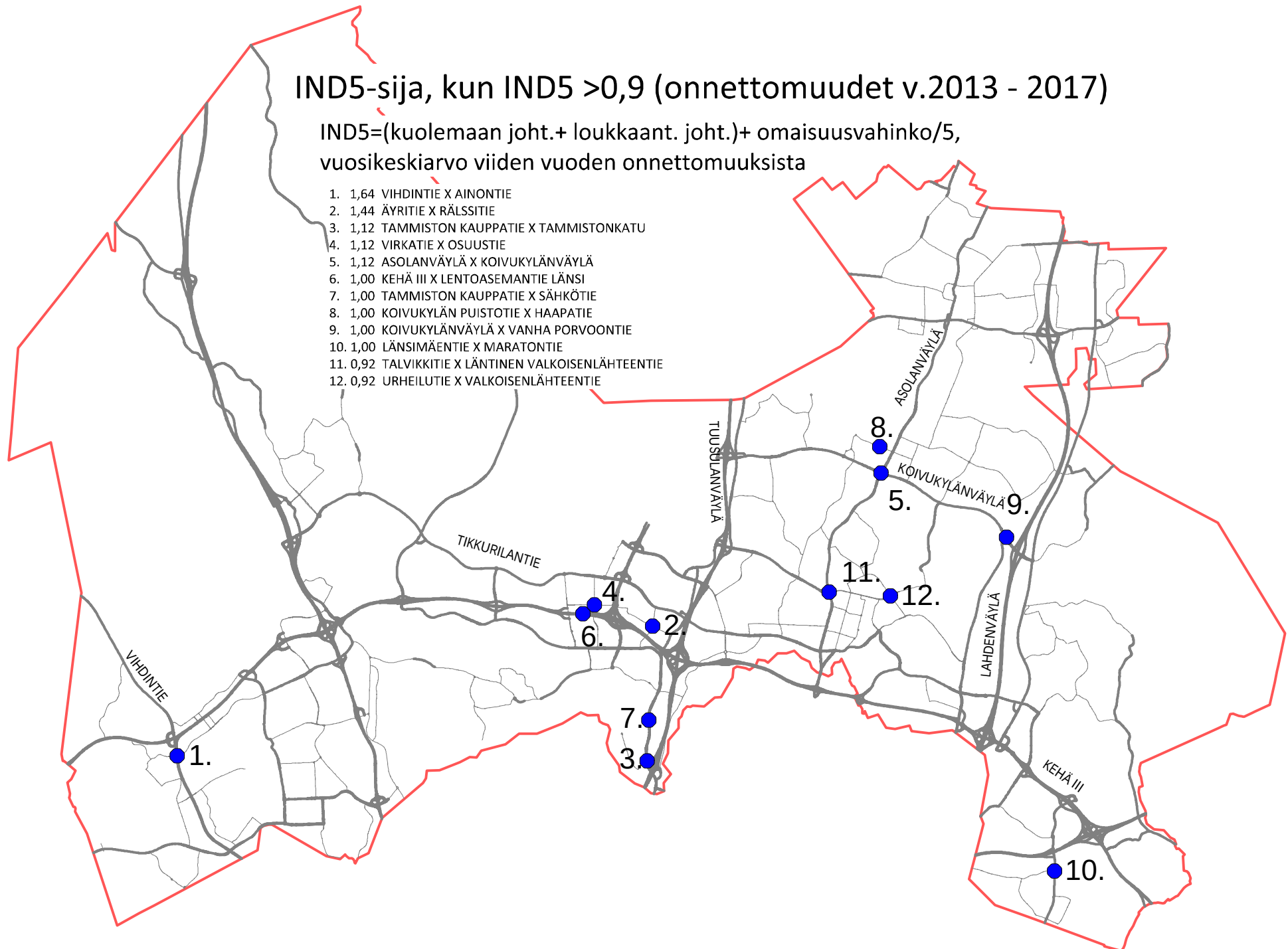
LIITE: Tekninen lautakunta 11.09.2018 / 12 §



## IND5-sija, kun IND5 >0,9 (onnettomuudet v.2013 - 2017)

IND5=(kuolemaan joht.+ loukkaant. joht.)+ omaisuusvahinko/5,  
vuosikeskiarvo viiden vuoden onnettomuuksista

1. 1,64 VIHINTIE X AINONTIE
2. 1,44 ÄYRITIE X RÄLSSITIE
3. 1,12 TAMMISTON KAUPPATIE X TAMMISTONKATU
4. 1,12 VIRKATIE X OSUUSTIE
5. 1,12 ASOLANVÄYLÄ X KOIVUKYLÄNVÄYLÄ
6. 1,00 KEHÄ III X LENTOASEMANTIE LÄNSI
7. 1,00 TAMMISTON KAUPPATIE X SÄHKÖTIE
8. 1,00 KOIVUKYLÄN PUISTOTIE X HAAPATIE
9. 1,00 KOIVUKYLÄNVÄYLÄ X VANHA PORVOONTIE
10. 1,00 LÄNSIMÄENTIE X MARATONTIE
11. 0,92 TALVIKKITIE X LÄNTINEN VALKOISENLÄHTEENTIE
12. 0,92 URHEILUTIE X VALKOISENLÄHTEENTIE



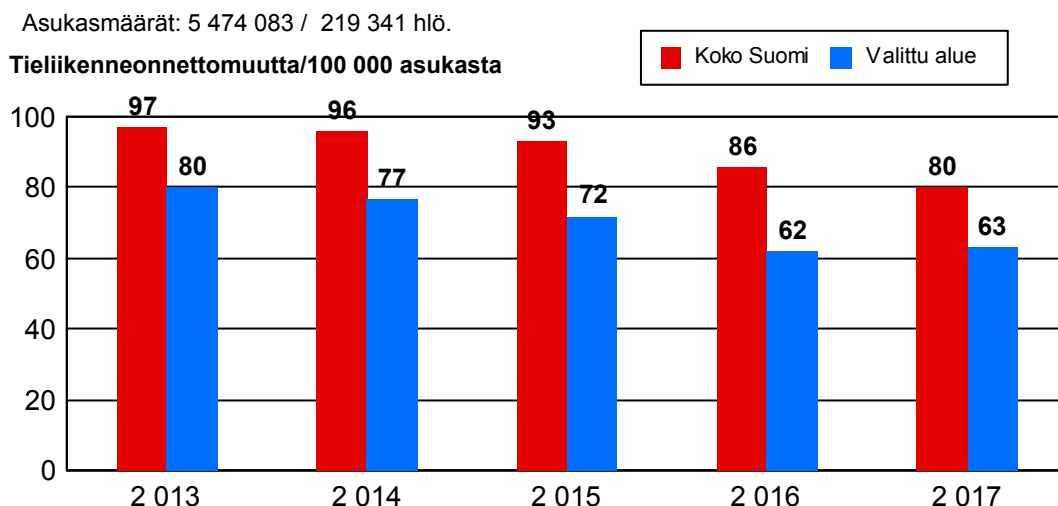
# INDEKSIIN IND5 MUKAISET PAHIMMAT ONNETTOMUUSKASAUMAT

KOhteet, joissa IND5 vähintään 0,9 (ONNETTOMUUDET V. 2013 - 2017)

|                                                                                                                                                                                                                                         | KUOLJ | LOUKJ | VAHINKO | YHT | IND5 | PAIKKA                                     | Huom.                                         |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------|-------|---------|-----|------|--------------------------------------------|-----------------------------------------------|
| 1.                                                                                                                                                                                                                                      | 1     | 5     | 11      | 17  | 1,64 | VIHDINTIE X AINONTIE                       | liikennevalot, maantie                        |
| 2.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 5     | 11      | 16  | 1,44 | ÄYRITIE X RÄLSSITIE                        | hidaste lisätty 2017                          |
| 3.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 4     | 8       | 12  | 1,12 | TAMMISTON KAUPPATIE X TAMMISTONKATU        | liikennevalot                                 |
| 4.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 3     | 13      | 16  | 1,12 | VIRKATIE X OSUUSTIE                        | kaavamuutos tulossa?                          |
| 5.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 3     | 13      | 16  | 1,12 | ASOLANVÄYLÄ X KOIVUKYLÄNVÄYLÄ              | liikennevalot                                 |
| 6.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 4     | 5       | 9   | 1,00 | KEHÄ III X LENTOASEMANTIE LÄNSI            | maantie, liittymis/erkanemisarue*             |
| 7.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 4     | 5       | 9   | 1,00 | TAMMISTON KAUPPATIE X SÄHKÖTIE             | liikennevalot                                 |
| 8.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 4     | 5       | 9   | 1,00 | KOIVUKYLÄN PUISTOTIE X HAAPATIE            | suunniteltu parannus (2020?)*                 |
| 9.                                                                                                                                                                                                                                      | 0     | 4     | 5       | 9   | 1,00 | KOIVUKYLÄNVÄYLÄ X VANHA PORVOONTIE         | liikennevalot*                                |
| 10.                                                                                                                                                                                                                                     | 0     | 3     | 10      | 13  | 1,00 | LÄNSIMÄENTIE X MARATONTIE                  | kiertoliittymäksi 2018*                       |
| 11.                                                                                                                                                                                                                                     | 0     | 3     | 8       | 11  | 0,92 | TALVIKKITIE X LÄNTINEN VALKOISENLÄHTEENTIE | liikennevalot*                                |
| 12.                                                                                                                                                                                                                                     | 0     | 2     | 13      | 15  | 0,92 | URHEILUTIE X VALKOISENLÄHTEENTIE           | liikennevalot*                                |
| KUOLJ =kuolemaan johtaneet onnettomuudet<br>LOUKJ =loukkaantumiseen johtaneet onnettomuudet<br>VAHINKO =omaisuusvahinkoon johtaneet onnettomuudet<br>YHT =onnettomuudet yhteensä<br>IND5 =(KUOLJ+LOUKJ)+VAHINKO/5, josta vuosikeskiarvo |       |       |         |     |      |                                            | *)kohde ei ollut viime<br><br>vuoden listalla |

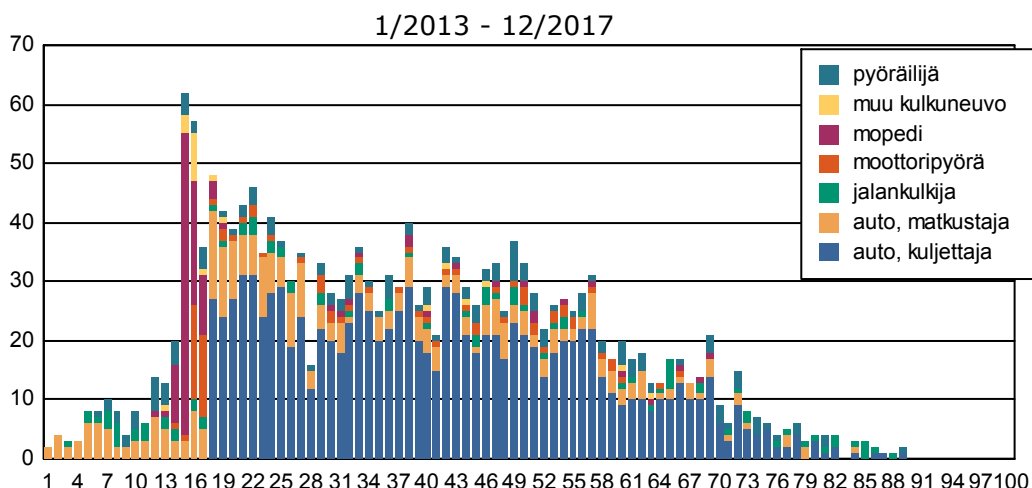
# YHTEENVETO TIELIIKENNEONNETTOMUUKSISTA

Vuonna 2017 tapahtuneista poliisin tietoon tulleista onnettomuuksista 2 johti kuolemaan (2 menehtyi) ja 137 loukkaantumiseen (174 loukkaantui). Vuonna 2017 tapahtui (omaisuusvahingot mukaan lukien) yhteensä 688 liikenneonnettomuutta (vuonna 2016 luku oli 784).



Kuva 1. Henkilövahinkoon johtaneiden onnettomuuksien määrän (heva-onnettomuutta/100.000 asukasta) kehitys verrattuna koko Suomen onnettomuusmäärien kehitykseen.

## HENKILÖVAHINKOON JOHTANEIDEN ONNETTOMUUKSIEN IKÄJAKAUMA KULKUTAVAN MUKAAN



Kuva 2. Henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa olleiden henkilöiden ikä kulkutavoittain

## ONNETTOMUUSPAIKKA JA OLOSUHTEET HENKILÖVAHINKOON JOHTANEISSA ONNETTOMUUKSISSA 2017

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista tapahtui 50 % (69 kpl) katuverkolla ja 48 % (67 kpl) maanteillä. Yksityisteillä ja muilla liikennealueilla tapahtui 2 % (3 kpl) kaikista onnettomuuksista. Taajamissa tapahtui 57 % (79 kpl) onnettomuuksista.

Maanteiden onnettomuuksista tapahtui pääväylillä eli valta- ja kantateillä 43 % (29 kpl) ja alempiluokkaisilla teillä 57 % (38 kpl).

Henkilövahinkoon johtaneet onnettomuudet tapahtuivat useimmiten hyvissä olosuhteissa.

Onnettomuushetkellä sää oli kirkas tai pilvipoutainen 81 % (112 kpl) onnettomuuksista. Vesisateella tapahtui 13 % (18 kpl) onnettomuuksista, lumi-, rae- tai räntäsateella 6 % (9 kpl) ja sumulla 0 % (0 kpl).

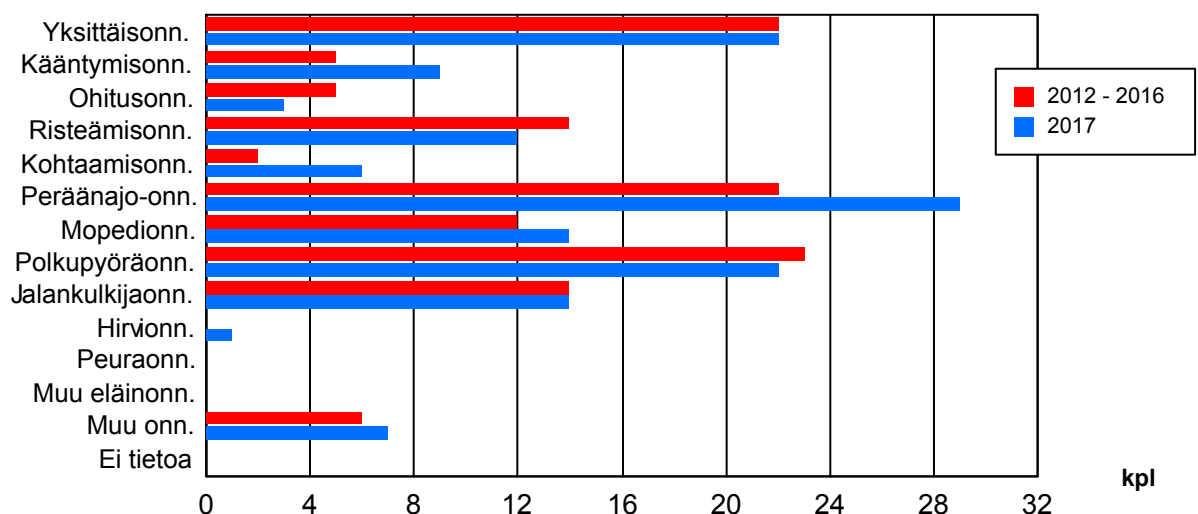
Tienpinta oli paljas ja kuiva 61 % (85 kpl) sekä paljas ja märkä tai urissa vettä 24 % (33 kpl) onnettomuuksista. Lumisella, sohjoisella tai jäisellä tiellä tai ajourien ollessa paljaana tapahtui 12 % (17 kpl) onnettomuuksista.

## ONNETTOMUUSLUOKKA HENKILÖVAHINKOON JOHTANEISSA ONNETTOMUUKSISSA

Yleisin onnettomuusluokka oli peräänajo-onnettomuus, joita oli 21 % (29 kpl) kaikista onnettomuuksista. Seuraavaksi yleisimmät onnettomuusluokat olivat yksittäisonnettomuus (16 %, 22 kpl) ja polkupyöräonnettomuus (16 %, 22 kpl).

Eläinonnettomuuksista 1 % (1 kpl) johti henkilövahinkoihin.

Henkilövahinkoon johtaneista onnettomuuksista jalankulkijaonnettomuuksia oli 10 % (14 kpl), polkupyöräonnettomuuksia 16 % (22 kpl) ja mopo-onnettomuuksia 10 % (14 kpl).



Kuva 3. Onnettomuusluokat ja niiden kehitys henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa.

---

## ONNETTOMUUSKUSTANNUKSET

Onnettomuudet aiheuttavat inhimillisten kärsimysten lisäksi taloudellisia menetyksiä. Suomessa käytössä olevan onnettomuuskustannusmallin mukaan liikenneonnettomuuksien yksikkökustannukset ovat henkilövahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 308 800 euroa ja omaisuusvahinkoon johtaneissa onnettomuuksissa noin 2 200 euroa (Tieliikenteen onnettomuuskustannusten tarkistaminen, Trafi 2016). Kuntien maksettavaksi onnettomuuskustannuksista kohdistuu noin 15-20 % mm. pelastus-, terveys- ja sosiaalitoimen menoina aikaisempien tutkimusten mukaan (mm. Valmixa 2006).

Tarkasteltavalla alueella (KUNTA VANTAA) tapahtuneet onnettomuudet maksoivat vuonna 2017 noin 44,1 milj.euroa, josta kunnalle kohdistuvien kustannusten osuus on noin 8,8 milj.euroa.

## MÄÄRITELMÄT

**Tieliikenneonnettomuus** on kuolemaan, loukkaantumiseen tai omaisuusvahinkoon johtanut kulkuneuvon liikkumisesta aiheutunut liikennetapahtuma, joka on sattunut liikennelain mukaan yleiselle liikenteelle tarkoitettulla alueella. Esimerkiksi polkupyörällä kaatuminen katsotaan tieliikenneonnettomuudeksi, mutta jalankulkijan kaatumista ei.

**Liikenneonnettomuudessa kuollut** on henkilö, joka on kuollut onnettomuuden seurauksena 30 vuorokauden kuluessa onnettomuudesta.

**Liikenneonnettomuudessa loukkaantunut** on henkilö, joka on saanut onnettomuudessa vammoja, jotka vaativat hoitoa sairaalassa, hoitoa kotona (sairauslomaa) tai operatiivista hoitoa kuten tikkejä.

**Liikenneonnettomuuteen osallisiksi henkilöiksi** katsotaan onnettomuuteen osallistuneet kulkuneuvojen kuljettajat ja jalankulkijat sekä kuolleet ja loukkaantuneet matkustajat. Eläin on eläinonnettomuuden osallinen.

**Jalankulkijaonnettomuus** on onnettomuus, jossa toisena osallisena on jalankulkija.

**Polkupyöräonnettomuus** on onnettomuus, jossa ainakin yhtenä osallisena on polkupyörä, mutta ei jalankulkijaa.

**Moottoripyörä-, linja-auto- tai raitiovaunuonnettomuuksissa** osallisena on ainakin yksi kyseinen osallinen, mutta siinä saattaa olla mukana myös esimerkiksi jalankulkija tai auto.

**Yksittäisonnettomuus** on onnettomuus, jossa on osallisena vain yksi moottoriajoneuvo.

**Ohitusonnettomuus** on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, joista yksi oli ohittamassa.

Kääntymisonnettomuus on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, joista ainakin yksi oli kääntymässä. Ei sisällä ohitus- eikä risteämisonnettomuuksia.

**Kohtaamisonnettomuus** on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, jotka ovat tulossa vastakkaisista suunnista. Ei sisällä kääntymis-, ohitus- eikä risteämisonnettomuuksia.

**Peräänajo-onnettomuus** on onnettomuus, jossa on osallisena kaksi tai useampia moottoriajoneuvoja, jotka törmäävät toisiinsa kulkiessaan peräkkäin samaan suuntaan. Ei sisällä ohitus- eikä kääntymisonnettomuuksia.

**Eläinonnettomuus** on moottoriajoneuvon ja eläimen välinen onnettomuus.

**Peuraonnettomuus** on moottoriajoneuvon ja peuran, metsäkauriin tai valkohäntäpeuran välinen onnettomuus.

**Hirvieläinonnettomuus** on moottoriajoneuvon ja hirven välinen onnettomuus.

**Onnettomuuskustannukset** kuvaavat tieliikenneonnettomuuksien taloudellisia seuraamuksia. Niihin lukeutuvat aineelliset vahingot, taloudelliset menetykset ja uhrien aineettoman hyvinvoinnin menetykset. Onnettomuuskustannukset muodostuvat seuraavista tekijöistä:

- hallinnolliset kulut (tienpitäjä, pelastuslaitos, poliisi ja oikeuslaitos)
- ajoneuvovahingot
- sairaanhoitokulut (vakuutusjärjestelmän ulkopuolelle jäävät kulut)
- tuotannolliset menetykset (yksilön osuus bruttokansantuotteen muodostuksessa; ilman oman kulutuksen osuutta)
- inhimillisen hyvinvoinnin menetys (elämän menetys tai sen laadun pysyvä tai tilapäinen menetys).



## Muutoksenhakuohje 1. Oikaisuvaatimus Tekniselle lautakunnalle

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin, ellei pöytäkirjassa ole päätöksen osalta erikseen toisin mainittu, tyytymätön voi tehdä oikaisuvaatimuksen **Vantaan tekniselle lautakunnalle**.

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen) sekä kunnan jäsen.

### Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

- ☐ Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- ☐ Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

### Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Oikaisuvaatimus on toimitettava kirjallisena oikaisuvaatimusajassa **Vantaan tekniselle lautakunnalle**.

Oikaisuvaatimusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

### Oikaisuvaatimuksen sisältö ja allekirjoittaminen

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava

- muutoksenhakijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset muutoksenhakijalle voidaan toimittaa
- päätös, johon vaaditaan oikaisua
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla oikaisua vaaditaan.

Kirjallinen oikaisuvaatimus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Jos muutoksenhakijan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai, jos oikaisuvaatimuksen laatijana on muu henkilö, on oikaisuvaatimuksessa ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

### Vantaan teknisen lautakunnan yhteystiedot:

Käynti- ja postiosoite: Vantaan kaupungin kirjaamo, Asematie 7, 01300 Vantaa

Puhelin: (09) 8392 2184

Faksi: (09) 8392 4163

Sähköposti: [kirjaamo@vantaa.fi](mailto:kirjaamo@vantaa.fi)

Virka-aika: klo 8.15 - 16.00



## Muutoksenhakuohje 2. Kunnallisvalitus oikaisuvaatimuksesta annettuun päätökseen

Tässä kokouksessa oikaisuvaatimuksen johdosta annettuun **päätökseen §:t - tyytymätön voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta**. Vahingonkorvausasioissa hallinto-oikeus voi tutkia ainoastaan sen, onko päätös tehty muodollisesti oikein. Vahingonkorvauksen perustetta tai määrää koskevan riita-asian käsittelee sen sijaan toimivaltainen yleinen tuomioistuin (käräjäoikeus).

Valituksen voi tehdä vain oikaisuvaatimuksen tekijä, tai mikäli päätös on oikaisuvaatimuksen johdosta muuttunut, myös asianosainen sekä kunnan jäsen.

Valituksen saa tehdä sillä perusteella, että päätös on syntynyt virheellisessä järjestyksessä, päätöksen tehnyt viranomaislainen on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muuten lainvastainen.

Valitus tehdään **Helsingin hallinto-oikeudelle**. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

### Valitusaika

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

- Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä (koskee myös oikaisuvaatimuksen hylkäävää päätöstä) tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.
- Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

### Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon vaaditaan muutosta. Valituksesta on käytävä ilmi vaatimus perusteineen. Kirjallinen valitus on muutoksenhakijan, laillisen edustajan tai asiamiehen allekirjoitettava. Kirjelmässä on mainittava valituksen tekijän, ja jos hän ei ole allekirjoittajana, myös allekirjoittajan nimi, asuinkunta ja postiosoite.

Valitusasiakirjat on muutoksenhakijan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina), sähköpostina tai asiointipalvelussa. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

### Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000

Faksi: 0295642079

Sähköposti: [helsinki.hao@oikeus.fi](mailto:helsinki.hao@oikeus.fi)

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

virka-aika: klo 8.00 - 16.15





## Muutoksenhakuohje 3. Valitus katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelmaa koskevassa asiassa

Katu-, puisto- tai muun yleisen alueen suunnitelman hyväksymispäätökseen § - tyytymätön voi hakea muutosta Helsingin hallinto-oikeudelta.

Valituksen voi tehdä se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa.

Valitus on tehtävä kirjallisena Helsingin hallinto-oikeudelle. Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

### Valitusaika

Valitus on jätettävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon 7 päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa. Asianosaiselle lähetetään päätöstä koskeva pöytäkirjanote erikseen tiedoksi kirjeellä. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluessa kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erikseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana taikka kolmena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

### Valituksen toimittaminen viranomaiselle

Valitusasiakirjat on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valitusasiakirjat voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina tai asiointipalvelussa. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjästä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

### Valituskirjelmän sisältö ja allekirjoittaminen

Kirjallisessa valituskirjelmässä on ilmoitettava

- muutoksenhakijan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asian käsittelyä koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai, jos valituskirjelmän laatijana on muu henkilö, on valituskirjelmässä ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valitukseen tulee liittää virallisesti oikeaksi todistettu ote pöytäkirjasta sen päätöksen kohdalla, johon vaaditaan muutosta.

### Helsingin hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite: Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki

Puhelin: 0295642000

Faksi: 0295642079

Sähköposti: [helsinki.hao@oikeus.fi](mailto:helsinki.hao@oikeus.fi)

Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

virka-aika: klo 8.00 - 16.15



## Muutoksenhakuohje 4. Hankintaoikaisu ja oikaisuvaatimus hankinta-asiassa

### 4.1

Tässä kokouksessa tehtyyn, **hankintaoikaisua koskevaan päätökseen § -**, ei saa hakea muutosta.

### 4.2

**Päätöksistä, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa**, ei kuntalain 91 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.

**Kansallisen kynnysarvon alittavissa hankinnoissa** tehtyyn kunnan viranomaisen (hankintayksikkö) päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä annettuun ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintayksikölle hankintalain 133 ja 135 §:issä tarkoitetun vaatimuksen hankintaoikaisusta tai kuntalain 134 §:ssä tarkoitetun oikaisuvaatimuksen. Oikaisua koskevan vaatimuksen voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen). Kuntalain mukaisen oikaisuvaatimuksen voi lisäksi tehdä kunnan jäsen.

### Määräaika oikaisua koskevien vaatimusten tekemiselle

Oikaisua on vaadittava 14 päivän kuluessa siitä, kun oikaisuvaatimuksen tekijä on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

- **Asianosaisen** katsotaan saaneen hankintapäätöksen oheisasiakirjoineen tiedoksi sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin.

Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

- **Kunnan jäsenen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, kun pöytäkirja on asetettu yleisesti nähtäväksi.

### Hankintaoikaisun ja oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hakemukseen on merkittävä oikaisua vaativan ja kirjelmän laatijan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

### Hankintaoikaisu ja/tai oikaisuvaatimus toimitetaan osoitteeseen

Vantaan kaupungin kirjaamo

Tekninen lautakunta

Asematie 7

01300 Vantaa

sähköpostiosoite: [kirjaamo@vantaa.fi](mailto:kirjaamo@vantaa.fi)

puhelin (kirjaamo): 09- 8392 2184, 050- 318 1625, fax: 09- 8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00



## Muutoksenhakuohje 5. Hankintaoikaisu ja markkinaoikeusvalitus hankinta-asiassa

Julkista hankintaa koskevaan päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun voidaan julkisista hankinnoista annetun lain (hankintalaki) mukaan hakea muutosta vaatimalla hankintayksiköltä oikaisua (hankintaoikaisu). Asia voidaan myös saattaa valituksella markkinaoikeuden käsiteltäväksi, mikäli hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

### 5.1 Oikaisuohje

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön voi tehdä hankintalain 133-135 §:n mukaan **hankintayksikölle** kirjallisen hankintaoikaisun. Hankintaoikaisun voi tehdä tarjouskilpailuun osallistunut tarjoaja tai osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas eli se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

#### Hankintaoikaisun tekoaika

Asianosaisen on tehtävä hankintaoikaisu **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

#### Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi vaatimukset perusteineen. Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

#### Hankintaoikaisu toimitetaan osoitteeseen:

Vantaan kaupungin kirjaamo  
Tekninen lautakunta  
Asematie 7, 01300 Vantaa  
Sähköpostiosoite: [kirjaamo@vantaa.fi](mailto:kirjaamo@vantaa.fi)  
Puh. 09- 8392 2184, 050- 318 1625, fax: 09- 8392 4163

Virka-aika: ma - pe 8.15 - 16.00

Hankintaoikaisun vireilletulo ja käsittely eivät vaikuta siihen määräaikaan, jonka kuluessa asianosainen voi hankintalain nojalla hakea muutosta valittamalla markkinaoikeuteen.

### 5.2 Valitusosoitus markkinaoikeuteen

Tarjoaja, osallistumishakemuksen tehnyt ehdokas tai muu taho, jota asia koskee, voi saattaa asian markkinaoikeuden käsiteltäväksi tekemällä valituksen.

Julkisista hankinnoista annetun lain 146 §:n mukaan puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea valittamalla muutosta, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa. Lupa on myönnettävä, jos asian käsittely on lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa asioissa tärkeää; tai



siihen on painava, hankintayksikön menettelyyn liittyvä syy.

Jollei toisin säädetä, valitus on tehtävä kirjallisesti **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista, jos hankintayksikkö on tehnyt hankintasopimuksen hankintalain 130 §:n 1 nojalla noudattamatta odotusaikaa.

Valitus on tehtävä **kuuden kuukauden kuluessa** hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Sähköistä tiedoksiantoa käytettäessä hankintapäätös oheisasiakirjoineen katsotaan saaduksi tiedoksi sinä päivänä, jolloin päätöksen oheisasiakirjoineen sisältävä sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Jos tiedoksianto toimitetaan postitse kirjeellä vastaanottajalle, vastaanottajan katsotaan saaneen asiasta tiedon seitsemäntenä päivänä sen lähettämisestä, jollei tiedoksiannon näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä todisteellista tiedoksiantotapaa, tiedoksianto katsotaan tapahtuneeksi saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana.

## Valituksen sisältö

Valituksessa on ilmoitettava hankinta-asia, jota valitus koskee, sekä valittajan vaatimukset ja niiden perusteet. Puitejärjestelyyn perustuvan hankinnan osalta valituskirjelmässä on esitettävä, minkä vuoksi käsittelylupa tulisi myöntää.

Valituksessa on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatija on joku muu henkilö, valituksessa on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Lisäksi on ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä.

Valitukseen on liitettävä alkuperäisenä tai jäljennöksenä päätös, johon haetaan muutosta, sekä todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta. Valitukseen on liitettävä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, kuten hallintolainkäyttölain 21 §:ssä säädetään.

## Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen markkinaoikeuden virka-ajan päättymistä. Itse tiedoksisaantipäivää ei lasketa mukaan.

Hakemuksen voi toimittaa markkinaoikeuden kansliaan henkilökohtaisesti, asiamiestä käyttäen, lähetin välityksellä, postitse, telekopiona, asiointipalvelussa tai sähköpostin avulla kuten laissa sähköisestä asioinnista viranomaistoiminnassa (13/2003) säädetään. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensiksi seuraavana arkipäivänä.

## Valituskielto

Hankintalain 163 §:n mukaan markkinaoikeuden toimivaltaan kuuluvaan asiaan ei saa hakea muutosta kuntalain eikä hallintolainkäyttölain nojalla.

Puitejärjestelyyn perustuvaan hankintaan ei saa hakea muutosta valittamalla, jollei markkinaoikeus myönnä asiassa käsittelylupaa hankintalain 146 §:n mukaisesti.



## Muutoksenhausta ilmoittaminen hankintayksikölle

Hankintalain 148 §:n nojalla hankinta-asiaan muutosta hakevan on kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikölle viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön kohdassa 5.1 mainittuun osoitteeseen.

## Markkinaoikeuden osoite ja muut yhteystiedot:

Markkinaoikeus  
Radanrakentajantie 5  
00520 HELSINKI  
puh. 029 56 43300  
fax. 029 56 43314  
sähköposti: [markkinaoikeus@oikeus.fi](mailto:markkinaoikeus@oikeus.fi)  
Asiointipalvelun osoite: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>



---

## Muutoksenhakuohje 6. Oikaisuvaatimus- ja valituskielto

### 6.1

Tässä kokouksessa tehtyyn, hankintaoikaisua koskevaan päätökseen §- ei saa hakea muutosta

### 6.2

Tässä pöytäkirjassa oleviin päätöksiin, jotka koskevat vain valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei kuntalain 136 §:n mukaan saa tehdä oikaisuvaatimusta eikä kunnallisvalitusta.



## Muutoksenhakuohje 7 Hallintovalitus hallinto-oikeudelle

Tässä kokouksessa tehtyihin päätöksiin §:t - saa hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Päätöksestä saa valittaa se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen).

Valitus on jätettävä **Helsingin hallinto-oikeudelle 14 päivän kuluessa** päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Valitus on tehtävä kirjallisena. Valitukseen tulee liittää alkuperäinen tai jäljennös päätöksestä, johon haetaan muutosta. Lisäksi valitukseen tulee liittää todistus siitä, minä päivänä päätös on annettu tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta, sekä asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle. Asiamiehen on liitettävä valituskirjelmään valtakirja, jollei päämies ole valtuuttanut häntä suullisesti valitusviranomaisessa. Asianajajan ja yleisen oikeusavustajan tulee esittää valtakirja ainoastaan, jos valitusviranomaisella on määrä.

Valituksesta on käytävä ilmi, miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi sekä perusteet, joilla muutosta vaaditaan. Valituskirjelmässä on ilmoitettava valittajan nimi ja kotikunta. Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta. Valituskirjelmässä on lisäksi ilmoitettava postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa. Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelämä.

Valitusasiakirjat on valittajan tai hänen valtuuttamansa asiamiehen toimitettava viimeistään määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä, tai mikäli määräajan viimeinen päivä on pyhäpäivä tai muu sellainen päivä, jona työt virastoissa on keskeytettävä, ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Valituksen voi toimittaa myös telekopiona (faksina) tai sähköpostina. Sähköistä asiakirjaa ei tarvitse täydentää allekirjoituksella, jos asiakirjassa on tiedot lähettäjistä, eikä asiakirjan alkuperäisyyttä tai eheyttä ole syytä epäillä.

Sähköisen viestin (faksin tai sähköpostin) katsotaan saapuneen viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Valitus toimitetaan aina omalla vastuulla.

Muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksua hallinto-oikeudessa 250 euroa.

### Päätöksen tiedoksisaanti

**Asianosaisen** katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, 7 päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksiantotodistukseen merkittynä aikana taikka kolmantena päivänä sähköisen viestin lähettämisestä.

### Yhteystiedot:

Helsingin hallinto-oikeus  
Radanrakentajantie 5  
00520 Helsinki  
puhelin: 0295642000, faksi: 0295642079  
sähköpostiosoite: [helsinki.hao@oikeus.fi](mailto:helsinki.hao@oikeus.fi)  
virka-aika: klo 8.00 - 16.15